

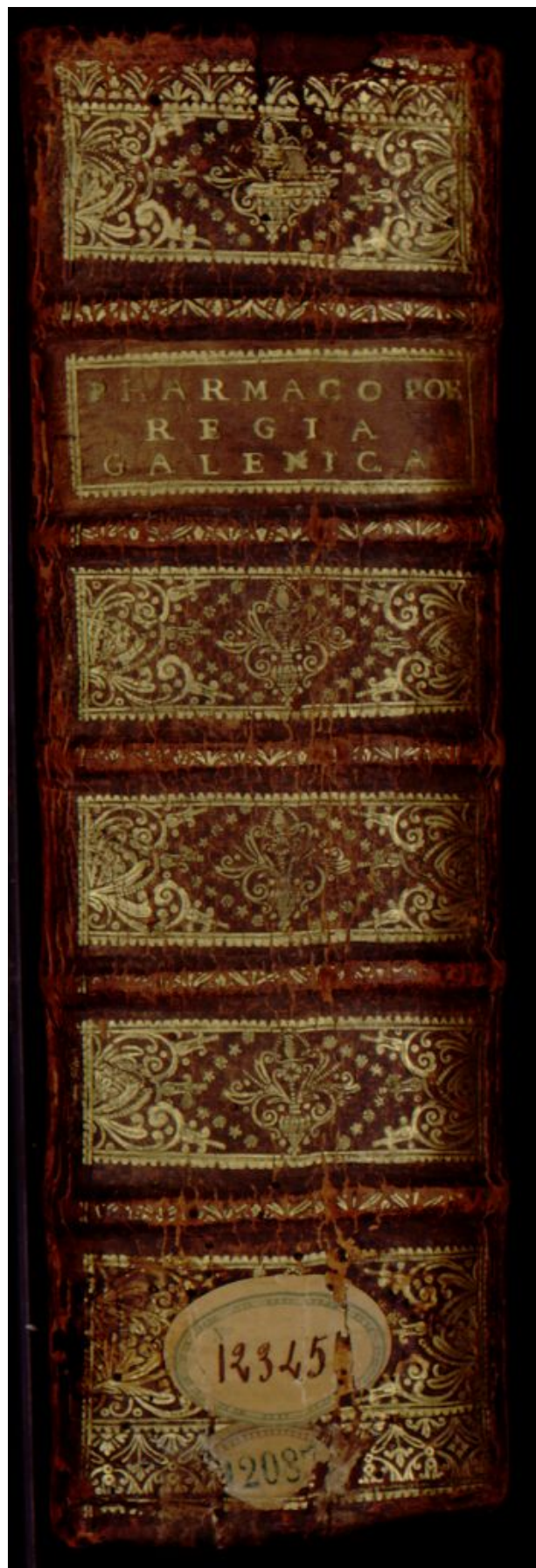
Bibliothèque numérique

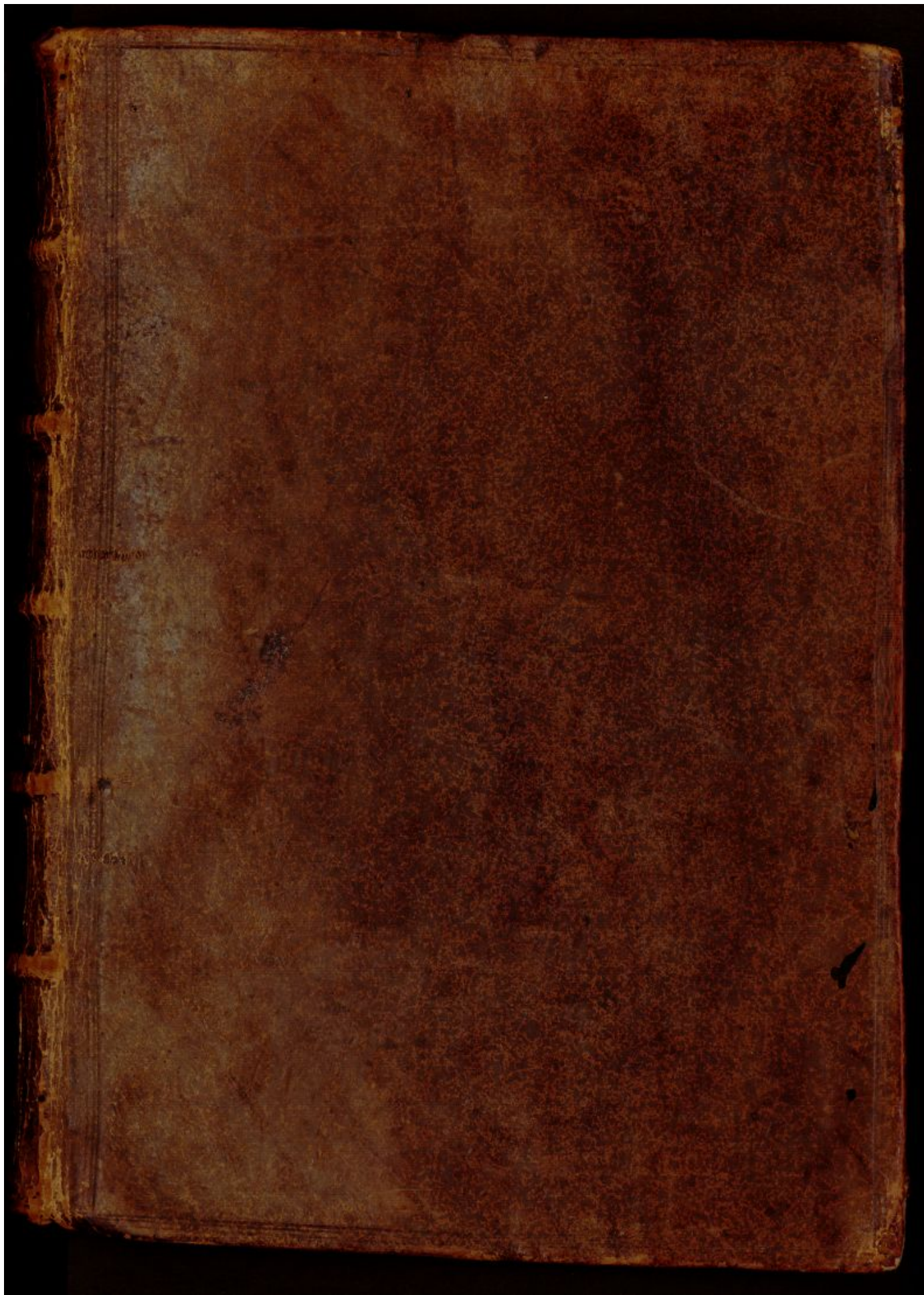
medic@

**Charas, Moyse. Mosis Charas ...
Pharmacopoea Regia Chymica ...
Tomus primus.**

*Genevae, Sumptibus Joannis Ludovici Du Four,
MDCLXXXIV, 1684.*

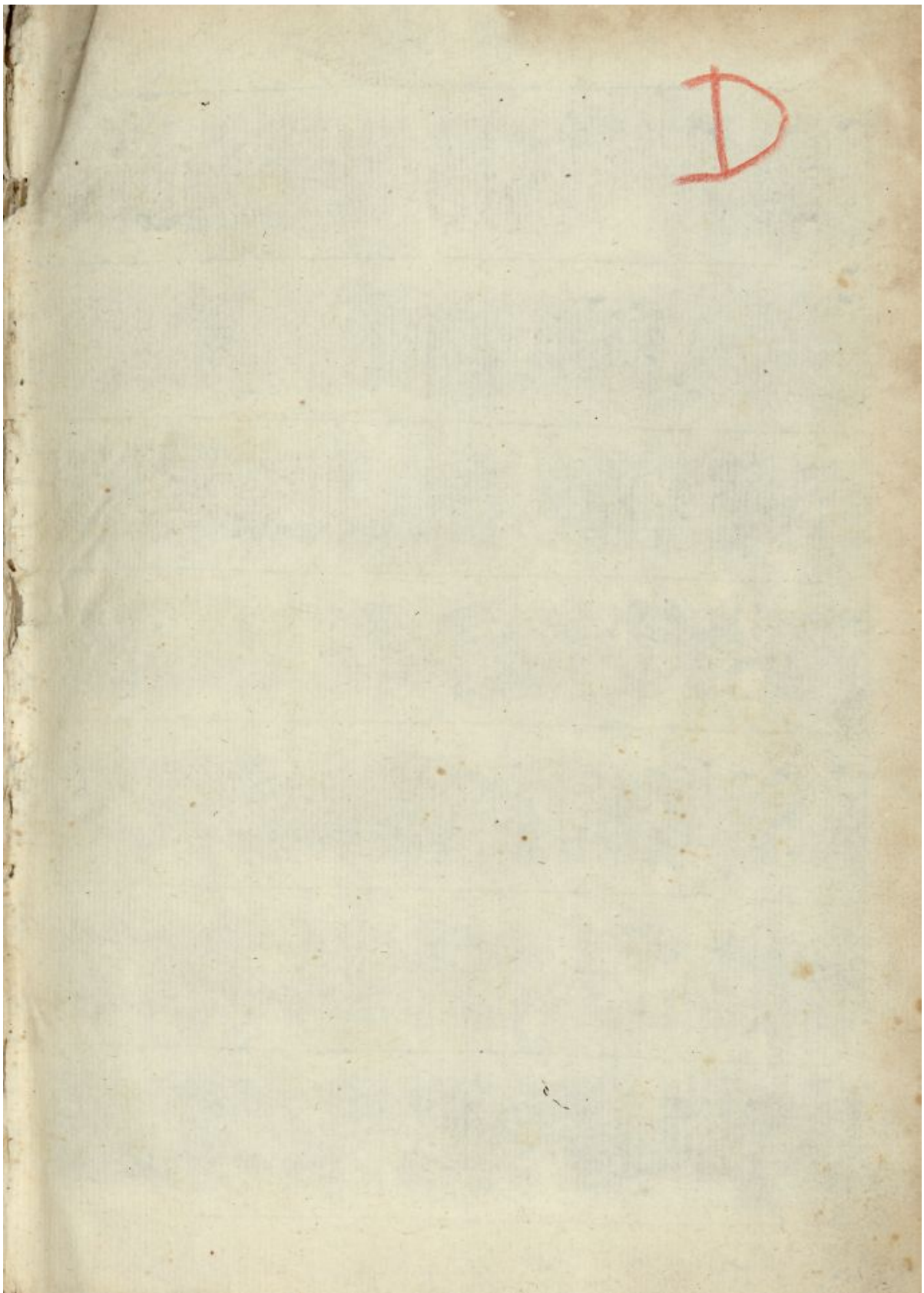
Cote : BUAJG Toulouse Res Med XVII C 123451

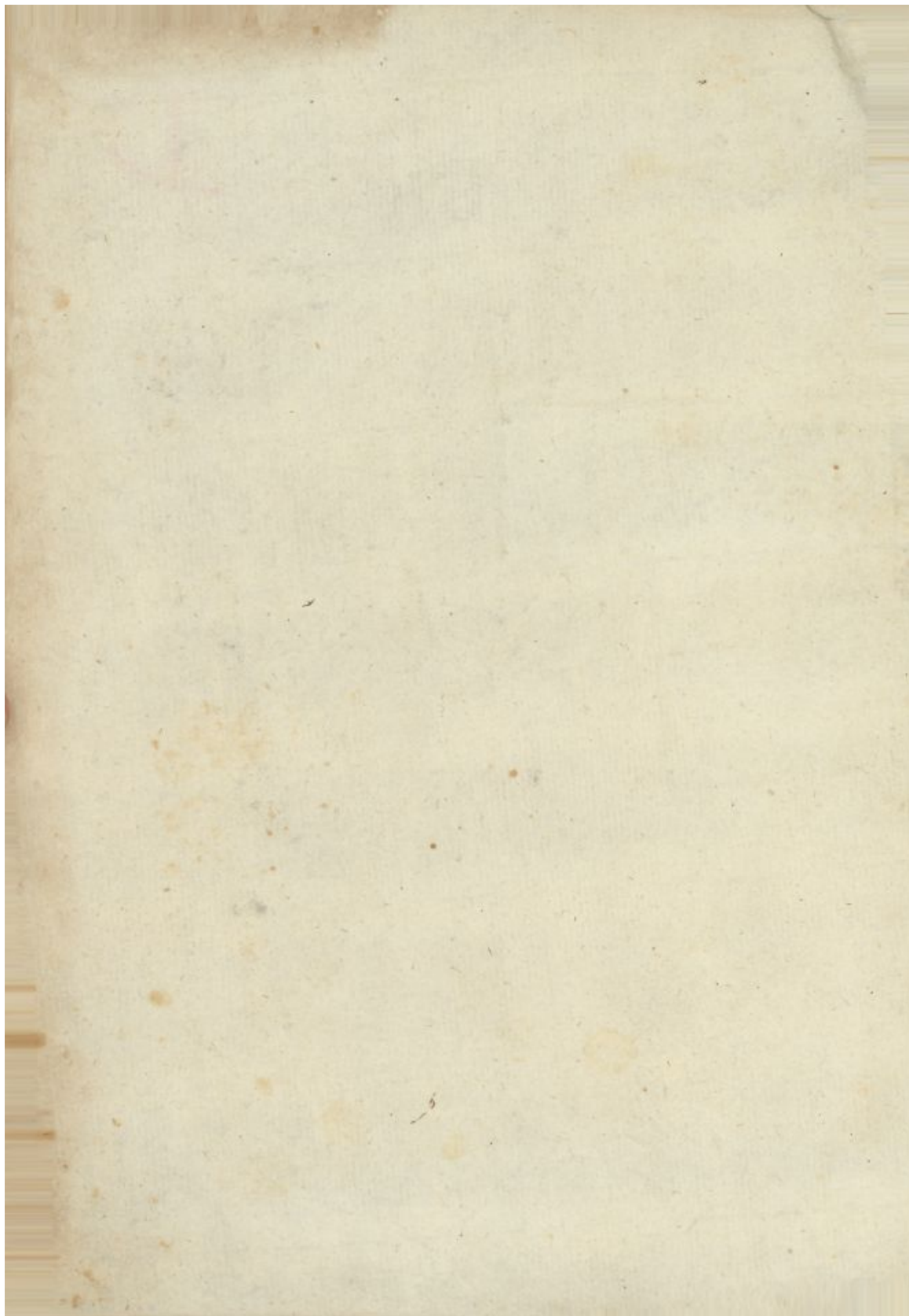

MOSIS CHARAS

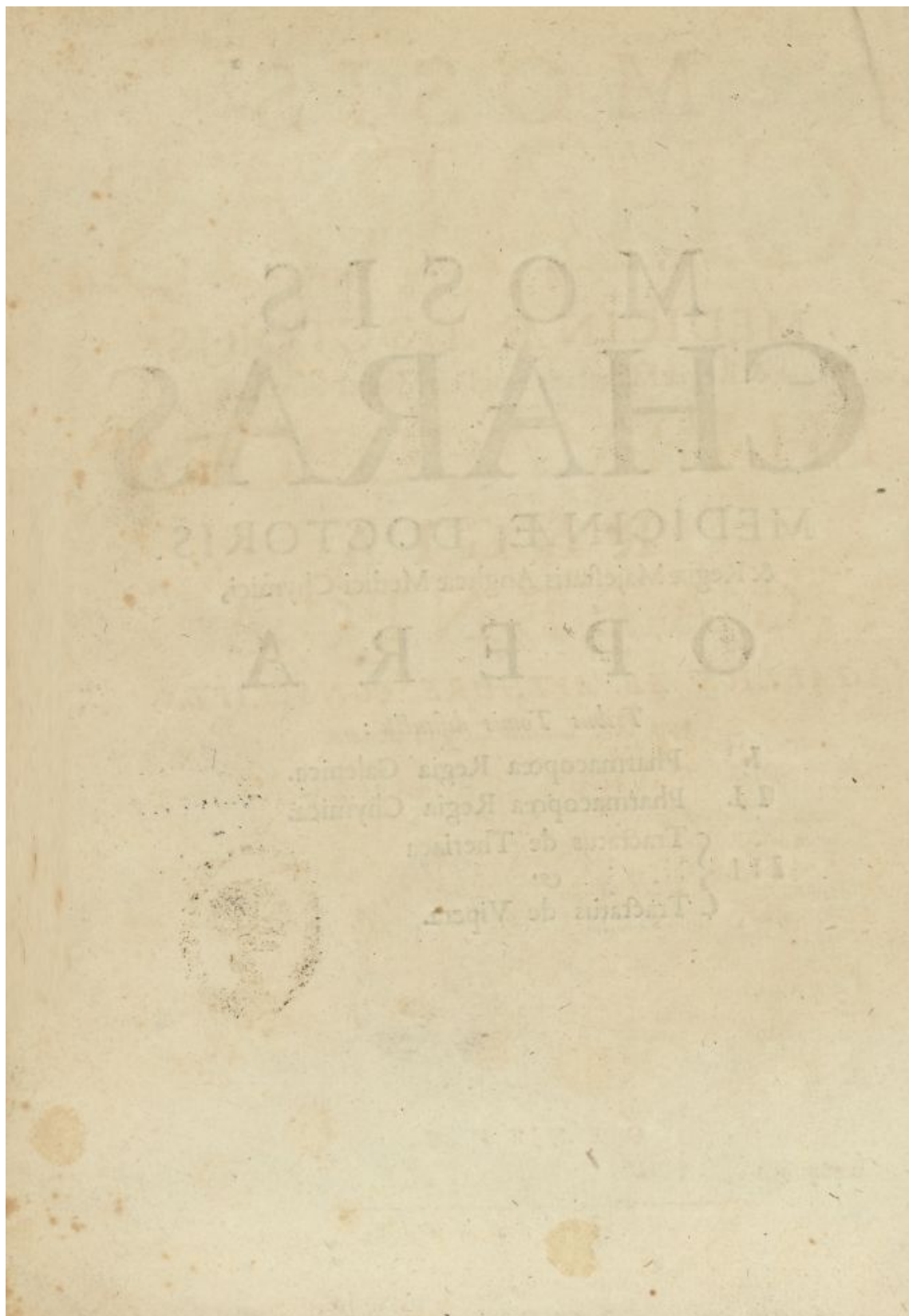
MEDICINÆ DOCTORIS

& Regiæ Majestatis Anglicæ Medici-Chymici,

O P E R A

Tribus Tomis distincta :

- I. Pharmacopœa Regia Galenica.
- II. Pharmacopœa Regia Chymica.
- III.
 - Tractatus de Theriaca
 - &
 - Tractatus de Vipera.

6re

Res. Ned. XVII C. 12087
123451

MOSIS CHARAS

MEDICINÆ DOCTORIS

& Regiæ Majestatis Anglicæ Medici-Chymici,

PHARMACOPOEA

R E G I A

GALENICA.

GALLICE AB AVTHORE CONSCRIPTA,

jam verò Latina Lingua donata.

Delicatus Doct. Med. TOMUS PRIMUS.

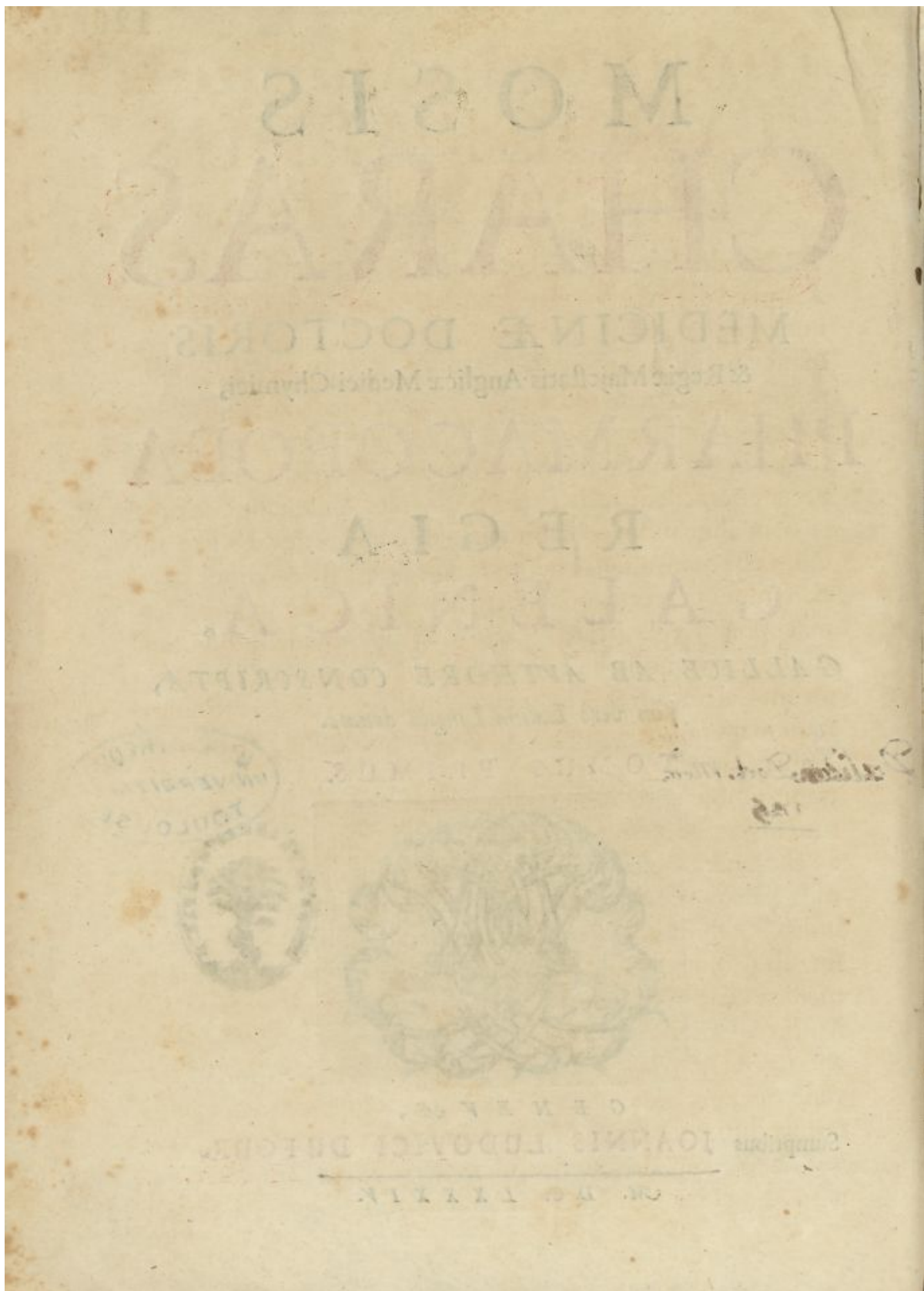
1726

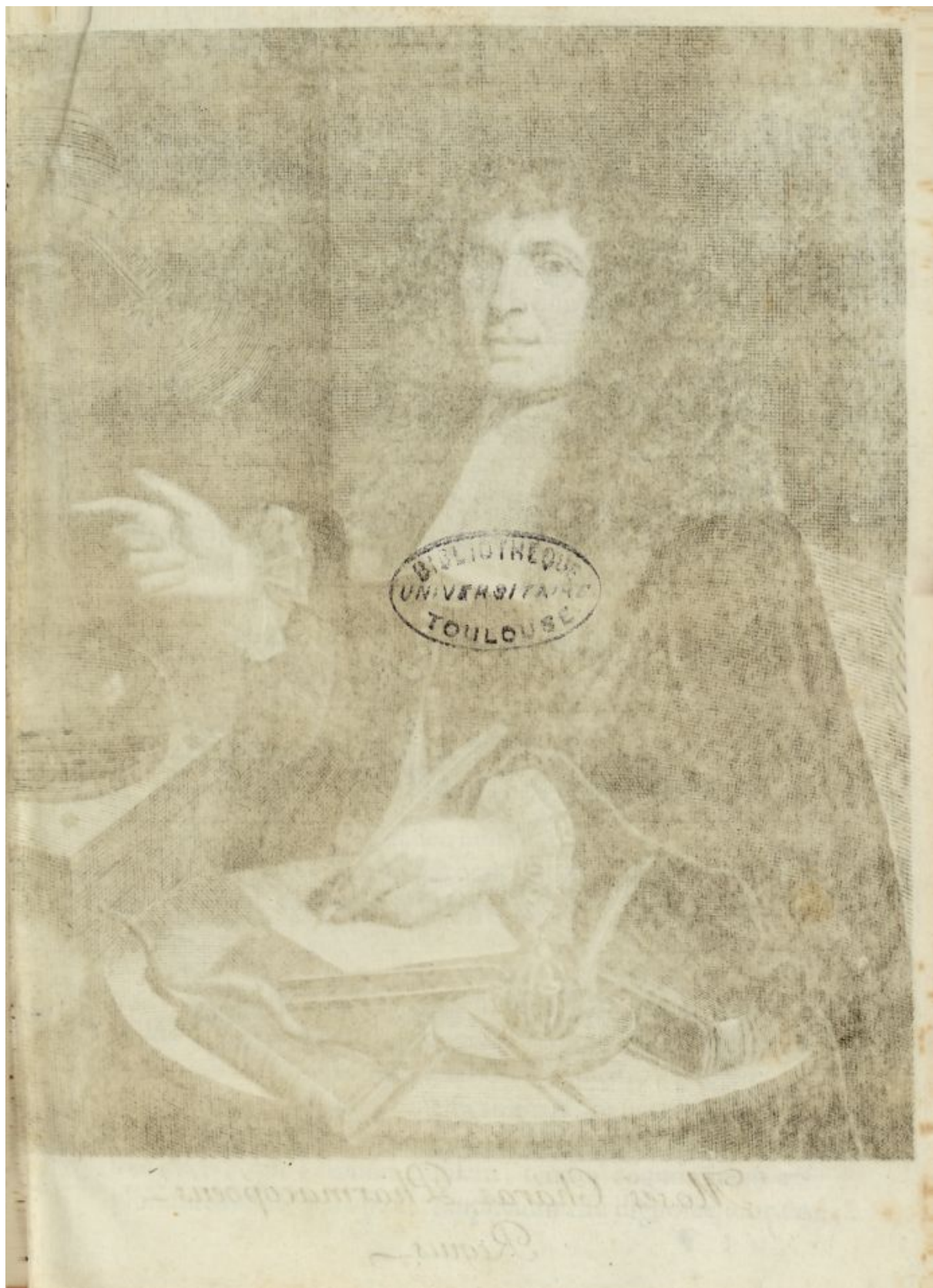

G E N E V A E,

Sumptibus JOANNIS LUDOVICI DU-FOUR.

M. D C. L X X X I V.

TYPOGRAPHUS
LECTORI SALUTEM.

EXpeditissima exemplarium omnium Pharmacopœæ Regiæ *Mosis Charas*, tum Lutetiæ tum Lugduni Gallorum iterato editæ, venditio, imo & distractio, non vulgaris præstantiæ operis opinionem mihi intulit, quod non sola, ut pleraque alia, novitate placeret. Eapropter Medicum mihi familiarem in consilium adhibui, num forte idem Opus Latina lingua donatum, commeatum apud exteras nationes æque liberum & facilem ac in Patria obtineret? Annuit ille, & optare se ut aliquando eo habitu in publicum prodeat, nec dubium esse quin ubivis gratum & acceptum sit, quippe quod non minus in recessu quam in fronte gerat, nec inique Pharmacopœæ Regiæ titulo superbiat: Prospero videlicet successu Authorem, quod plurimis in votis fuit, connubio Pharmacopœam Galenicam & Chymicam junxisse, quas divortio quasi quodam inique nonnulli ab invicem dirimunt: Hunc vero neque *Galenii* & *Arabum* mancipium eorum in verba jurasse, ac traditionibus indivulsum adhæsisse, faceßere jussis Recentiorum inventis: Neque his adeo addictum fuisse, ut eorum quæ à Priscis rite sancita sunt desertor esse voluerit, sola Chymicorum placita amplexurus, solidam utrorumque doctrinam indefesso studio & labore sibi comparare adnixus: At vero si singula (subjunxit ille) Pharmacopœi munera expendantur, medicamentorum scilicet Electio, eorundem Præparatio, ac Mistio & Compositio, utrobique votis omnium satisfecisse in aperto esse: *Electiorem* quod attinet, omnem Authorem navasse operam, ut genuina medicamina à supposititiis & adulterinis distinguerentur: Eapropter & exteras regiones (*Galeno* duce, qui Lemnum insulam, terram cognominem exploraturus adiit) peragrassæ, simplicium rite dignoscendorum

desiderio & stimulo laceffitum : Et plurimos conventus in Horto Regio Parisiensi instituisse, condicto loco, ac veluti alveo, in quem certatim quicunque rariora quædam & exotica nacti essent deponebant, quorum Ipse sequester & custos fuit donec idoneo tempore publici juris faceret. Quinimo & studium promovendæ Artis Pharmaceuticæ eoque produxisse ut in Anatomicorum castra transilierit, dexteraque manu plurima animalia, in usus Medicos venientia, quæ plurimorum animos tenebant dubios, dissecuerit, atque in his Castorem & Viperam, ex quorum intima quam adsequutus est cognitione, duorum præstantissimorum medicamentorum naturam penitus exploratam obtinuit, Castorei scilicet & Viperae partium, unde præstantissima omnium Antidoti, Theriacæ videlicet, perfectioni & viribus Clarissimi Viri industria non parum accessit, de qua ante aliquot annos eruditissimum Tractatum Gallice edidit, in quo cuncta illius compositionem subeuntia medicamina ad amussim refecat, disquirat, explorat, ne quidpiam contra Antiquorum mentem in illam forte irrepat : Sin *Hippocrates* in futuro Medico præter alia locum studiis idoneum requirit, omnia ad votum Clarissimo viro accessisse conspicuum esse, eo in loco constituto, qui totius Orbis quasi compendium est, Lutetia scilicet Parisiorum : atque illius centro, Horto Regio, adeo ut etsi ingenium defuisset, (quod in illo solers & acutum,) ex loci tamen opportunitate nonnisi præstantissima expectanda essent : *Præparationem* porro medicamentorum si spectemus, majorem *assiduitatem* & solertiam vix posse desiderari, cum ad *exiguum* ubique provocet : nec ex libro nautam esse, sed quæ propriæ manus observarunt sincere adferre : Ac quamquam minutias quasdam plus nimio persequi videatur, ipsum Pharmacopœum in præparatione velut manu ducendo, nec quid tamen nimis hic esse manifestum futurum illi, qui quot sæpe errores ex levium circumstantiarum omissione emergant perpenderit, adeo ut toti composito corruptionis

discrimen immineat, vel Pharmacopœo, præter sumptus, temporis jactura. Porro, sive præparatio vulgaris & Galenica fuerit, sive Chymica, omne tulisse punctum, ac utramque paginam implevisse, observaturum qui neque hic neque illic hospes fuerit, sed Pharmaciae utrique animum adpulerit: Ipsa autem *Medicamenta Composita* quod spectat, præter plurimorum quæ in Pharmacopoliis prostant emendationem, tum manu ducente Excellentissimo *Zwvelfero*, tum duce experientia propria, non pauca præterea ab Artis Primoribus suppeditata, Illustrissimo præsertim D. D. *Dacquin*, Primario Majestatis Regiæ Medico, operi inseruisse: Hinc ut si gratiæ *Iouberto*, *Rondeletio*, *Cordo* aliisque debeantur, ac *Bauderonio*, qui Pharmacopœorum omnium Gallorum manibus teritur, (quamquam & in hoc plurima desiderentur, vel eo nomine quod Pharmacopœam suam condiderit cum ars Chymica adhuc in incunabilis erat, vix ipsi nota, Pharmacopœum præterea non instruat, quippe qui medicamenta componendi artem potius edoceat, quam præparandi rationem, quæ nempe in hoc composito sit basis, quid adjuvantis, quid dirigentis vices teneat: Nec demum semper manuum operi ipsum admovisse, sed ex traduce, aliorumque præceptis artem tradidisse constet, res ad experimentum revocata si fuerit.) Si *Zwvelfero* majores, quod in utriusque Pharmacopœæ studium & perfectionem nervos intenderit, ac candidus quæ plurimorum annorum curriculo in ejus exercitio à se deprehensa impertierit: Ingentes *Charasio* referendas esse, qui sincere deprobat, ac publici juris faciat, quicquid indefesso labore, ingentibus sumptibus in utraque Pharmacia, potissimum Chymica sibi comparavit, quicquid arcani vel experimentis observatum, vel à summis viris concreditum communis juris esse velit: Quamquam porro de Republica Medica optime mereri pro virili adlaboraverit, ac revera benemeritus sit, cujus operibus plurimi gratissime & utilissime fruuntur, communem tamen Illum proborum sortem experiri, nec maledicentiæ

stimulos declinare potuisse. Tela in ipsum vibrat Medicus quidam Germanus, Vir magni alias nominis, qui æstro nescio quo percitus, (Morpheo per somnum se exhibente) operis gloriam in alios transferre conatur, fieri non posse ratus ut qui Pharmacopœi solum titulo gaudeat adeo elaborata, & luce publica digna è sinu proprio, vel Marte, ut Ipse loquitur, deprompserit: Neque in Authorem solum stylum stringit, sed & obiter concives illius perstringit, levitatis insinulans, atque pro innata gravitate judicium ferens, Gallorum animum ad quævis capessenda & perficienda flexilem, crasso errore humanioribus disciplinis ineptum censuit. Pharmaceuticam porro artem exercuisse ut concedamus, Medici tamen partes omnes explevisse in conspectu esse, hinc ut Illius modestia omnes in admirationem pertrahere debeat, quod Medici titulo turgere non voluerit priusquam artis culmen fere attigerit, nec splendidum Doctoris titulum adsumere, quam se laureæ Apollinari parem crediderit.

Hæc & alia prædictus Medicus in Excellentissimi *Charasii* laudes emisit, futurum vero forte ratus ut ex iterata Operum lectione fastidium illi non obreperet, ansam captans, exploravi utrum illorum ex Gallica lingua in Latinam conversionem suscipere non detrectaret? Tergiversari ille primo, ac severiora negotia objicere, tum in agrorum visitationibus, tum scriptis quibusdam prelo propediem committendis: Sed tandem adfensum præbuit, vel ea de causa quod novissima oblata fuerit Editio ab authore ipso recognita, plurimis rarioribus observationibus Chymicis locupleta: & rem gratam plurimis in Germania, tum Doctoribus tum Pharmacopœis facturum asseruerim, ac negotium in se suscepit, quod absolutum Tibi offero B.L. eademque Opera Tractatum utrumque Clarissimi Viri, de Theriaca scilicet & de Vipera, qui conjuncti tertium Operum volumen constituunt. Vale & laboribus nostris fave.

I N-

INDEX CAPITUM
PHARMACOPOEÆ
REGIÆ GALENICÆ

PARS PRIMÆ

De Pharmaciâ in Genere.

CAP. I. De definitione & Nominibus utriusque Pharmacia.	1	mersione.	25
II. De Subjecto, Objecto & fine utriusque Pharmacia.	3	XX. De Nutritione.	26
III. De principiis Pharmacia Chymicæ.	ibidem	XXI. De Dissolutione, ubi obiter de Solutione Chymica.	ibidem
IV. De Phlegmate.	5	XXII. De Calefactione.	27
V. De Spiritibus.	6	XXIII. De Insolatione, & Calore simi.	28
VI. De Sulphure.	7	XXIV. De Coctione & Maturatione.	29
VII. De Sale.	8	XXV. De Fermentatione.	ibidem
VIII. De Terra.	9	XXVI. De Digestione & Maceratione.	32
IX. De Medicamento in genere.	10	XXVII. De Tinctura & Circulatione.	33
X. De Facultatibus Medicamentorum.	12	XXVIII. De Cohobatione.	34
XI. De Electione.	13	XXIX. De Elixatione.	35
XII. De Loco, Numero, Magnitudine aut Crassitie, Vicinia & Tempore, quæ conducunt Electioni Medicamentorum.	15	XXX. De Ebullitione, Despumatione, Colatura & Filtratione.	36
XIII. De Preparatione.	17	XXXI. De Clarificatione & Expressione.	37
XIV. De Lotione.	18	XXXII. De Aromatizatione & Coloratione.	38
XV. De Purgatione Medicamentorum.	19	XXXIII. De Frixione, Assatione, & Torrefactione.	40
XVI. De Trituratione.	20	XXXIV. De Vstione, Incineratione & Extinctione.	41
XVII. De Cribratione.	23		
XVIII. De Infusione.	24		
XIX. De Humectatione & Im-			

Tom. I.

Index Capitum.

XXXV. De Calcinatione.	43	XLVII. De Reductione & Mor-	
XXXVI. De Amalgamatione,		tificatione.	ibidem.
Fumigatione, Camentatione, &		XLVIII. De Mixtione.	57
Stratificatione.	ibidem	XLIX. De Compositione Medica-	
XXXVII. De Fusione, Granu-		mentorum.	59
latione, Projectione, Detonatio-		L. De Igne, Ejusque Gradibus.	
ne, & Fulminatione.	45		60.
XXXVIII. De Reverberatione,		L I. De Furnis aut Fornacibus	
Lapidificatione & Vitrifica-			64.
tione.	46	L II. De Cemento vel Luto.	
XXXIX. De Precipitatione.	47		79.
XL. De Sublimatione.	49	L III. De Instrumentis aut Va-	
XLI. De distillatione.	50	sis utrique Pharmacie communi-	
XLII. De Rectificatione.	51	bus.	83
XLIII. De Extractione, Evapora-		L IV. Ratio dividendorum &	
tione & Exhalatione.	52	discindendorum Vasorum Vitreo-	
XLIV. De Liquefactione, & Coa-		rum.	86
gulatione.	53	L V. De Ponderibus & Mensu-	
XLV. De Fixatione, Congelatione		ris.	87
& Crystillatione.	54	L VI. Enumeratio quarundam	
XLVI. De Spiritualisatione & Cor-		denominationum in Arte usitatu-	
porificatione.	56	rum.	89

P A R S S E C U N D A

Continens Præparationes & Compositiones Galenicæ.

LIBER PRIMVS

De Præparationibus & Compositionibus Internis.

CAP. I. De Succis.	93	VII. De Injectionibus & de Pessa-	
II. De Infusionibus & decoctioni-		riis.	107
bus.	96	VIII. De Clysteribus & Supposito-	
III. De Iulepis & Apozematibus.	101	riis.	109
IV. De Emulsionibus & Amygdala-		IX. De Vinis Medicatis.	110
is.	102	X. De Acetis.	114
V. De Potionibus, Mixturis & Bolis.		XI. De Rob.	124
	104.	XII. De Conditis.	128
VI. De Gargarismatis, Masticatoriis		XIII. De Gelantis.	133
& Errhinis.	106	XIV. De Conservis.	135

Index Caputum.

XV. De Sympis.	139	XIX. De Pulveribus.	208
XVI. De Mellibus.	189	XX. De Opiatis, Electuariis & Con-	
XVII. De Edegmatibus seu Lohoc.	196	fectionibus.	234
XVIII. De Tabellis, vel Electua-		XXI. De Trochiscis.	305
rijs Solidis.	199	XXII. De Pilulis.	331

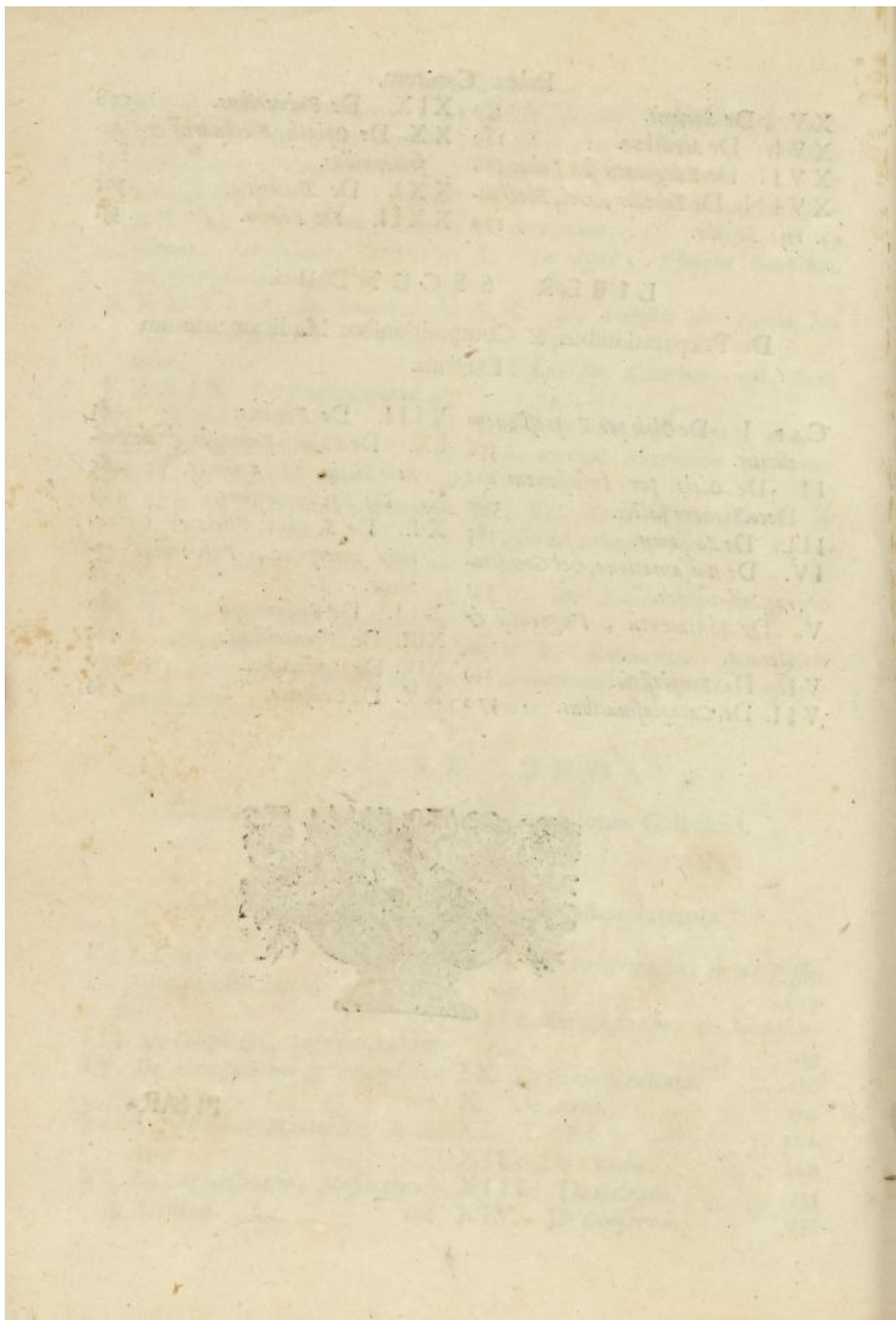
LIBER SECUNDUS.

De Præparationibus & Compositionibus Medicamentorum Externis.

CAP. I. De Oleis per Expressionem		VIII. De Fotibus.	481
elicitis.	356	IX. De Balneis Vaporosis, & de Bal-	
II. De Oleis per Infusionem aut		neis Siccis, seu Læonicis.	485
Decoctionem factis.	367	X. De Epithematibus.	486
III. De Balsamis.	383	XI. De Scutis, Pileis & Calan-	
IV. De Balsamatione, vel Conditu-		ticis intersutis, Pulveribus op-	
ra Cadaverum.	301	pletis.	488
V. De Linimentis, Unguentis &		XII. De Suffumigiis.	489
Ceratis.	306	XIII. De Frontalibus.	493
VI. De Emplastris.	339	XIV. De Lotionibus.	494
VII. De Cataplasmatibus.	370	XV. De Collyriis.	496

PHAR.

PHARMACOPOEÆ REGIÆ GALENICÆ ET CHYMICÆ

PARS PRIMA.

De Pharmaciâ in genere.

CAPUT PRIMUM.

De Definitione & Nominibus utriusque Pharmaciæ.

PHARMACIA secunda pars est Artis Medicæ curatricis, quæ docet Electionem, Præparationem & Mixtionem Medicamentorum : alia definitio inutilis esset si nulla præter antiquorum, quam dicunt Galenicam, Pharmaceutica ars nobis innotesceret; at vero cum Pharmacia Chymica neotericorum dotibus sibi peculiaribus iustrueta sit, eoque nomine Galenicæ antepo-
nenda, jure merito peculiari definitione donanda est.

Hanc ergo, a definitione generica non defleatens, traditurus sum, Pharmacopœam Chymicam artem esse quæ docet modum resolvendi corpora mixta, ac insimul rationem dividendi, & in apertum proferendi partes è quibus constant, separandarum ergò inutilium, conservandarum & ad puritatis majorem gradum probas evchendarum, necnon easdem, sit opus fuerit, coniungendarum.

Dividit ut purget, purumque exaltet & arctet.

Tom. I.

Pharmaciae nomen, utrique commune, à Græca voce φάρμακον deductum est, quod medicamentum significat, utraque enim in Pharmacia intendit: Vox φάρμακον composita est ex φάρω & ἄκος, ac si dixeris *fero remedium*; Pharmacia Galenicam vocant eam quæ omnium antiquissima est; apud Græcos, Romanos & Arabes usitata, a Galeno eiusque affectis summo studio excultam, nec minoris hodierna die famæ, Pharmacia Chymicæ nomine, designant eam quæ paucissimis tantum antiquis innouit, at vero hoc sæculo in pretio habetur, & a recentioribus quam plurimis, qui huic se devoverunt, excolitur, quorum industria & sedula diligentia plurima in apicum, quæ ænigmatis involuta delitescabant, prodire; quos imitati non pauci manum quoque simili operi admove-
vere.

Etymologia vocis Chymicæ omnibus acceptissima, ea est quæ deducitur ἀπὸ τῆς χυμῆς hoc est succo; modum quippe docet mixtorum partes purissimas & maxime sulentas eliciendi, easdemque ab impuri-
rioribus & crassioribus segregandi: Alii Chymicæ vocem derivant a χέω, quod significat *liquefacio*, aut *in liquorem solvo*, atque ex eorum sententia inde nomen traxit vox χύμα, quam Lexicographi nonnulli explicant *Fusionem*, aut *preparationem* auri vel argenti: hæ quippe materiæ sexcentis operationibus Chymicis subji-
ciuntur: *Alchymia* vocabulum, Chymicæ a quibusdam assignatum, a voce Arabica *Al* nomen fortitum est, nonnunquam rei cuiuspiam præstantiam designante, nonnunquam *Sal*; quo sensu indicare potest *fusionem* aut *preparationem* aliquam salis, mixti partem maxime essentialem constituentis.

Alij Pharmacia Chymicam indigitarunt nomine *Artis Hermetice*, ab Hermete, quem nonnulli sed temere ejus inventorem crediderunt, eapropter Trismegisti, hoc est Ter maximi nomen illi imponentes: Quidam, nec inepte, *Artem Distillatoriam* nuncuparunt, quod scilicet plurimæ illius operationes Distillationis ope perficiantur; A Paracelso & multis aliis vocata est Pharmacia Spagirica, quæ vox ex duabus græcis conjuncta est σπᾶν hoc est, *separare*, *segregare*, *sejungere*; & ἀγέρην quod significat colligere, eo quod purum ab impuro divellat; partes autem puriores, ab inquinamentis secretas, una colligat & in unum coaptet: Cætera nomina missa facio a nonnullis indita, cujusmodi est vox *Pyrotechnia*, idem sonans ac Ars ab igne perfectionem adepta, Ars sapientum & Philosophorum, Ars arcana, aliæque quorum inquisitio pauci est momenti.

CAPVT

CAPVT II.

De Subiecto, Objecto & Fine vtriusque Pharmaciae.

QUaecunque in rerum natura occurrunt, sensibus nostris obvia, ad medicamenti vocabulum revocari queunt, atque vtrique Pharmaciae aequae subjacent, vtriusque scilicet & subiectum & objectum; Hoc ergo constitutum velim Medicamentum vocem esse genericam, a Pharmacopoeo & perpendendam & quoad exteriorem faciem cognoscendam, quod praeterea praeparare norit necesse sit, & si opus fuerit in usus medicos aliis commiscere: Medicamenti quoad externam faciem cognitio omnium facillima est, superficialia quippe, ut sic dicam, tantum est; quanquam & non paucis difficultatibus involuta est, ob vastitatem & mixtorum insignem varietatem, ambitu vocis Medicamenti comprehensorum: At vero intima cognitio particulas omnes e quibus constant Mixta, aut simplicia Medicamenta, evolvit & scrutatur: Hec accuratorem indaginem quam prior, multoque plus artificij requirit; neque aliter quam ex praevia praeparatione comparari potest, exactaque earundem omnium partium analysi, id quod neutiquam concessum artis Pharmaciae Chymicae rudi, ejusque subsidio destituto.

Porro, etsi corpus humanum Galenicæ & Chymicae pharmaciae objectum sit remotum, in cuius scilicet commodum & utilitatem junctam ambæ navant operam, illarum subiecti partem nihilominus constituit, eo quod quædam illius partes in medicamentorum censum revera veniant, cuiusmodi sunt cranium, sanguis, axungia, urina, capilli &c. quæ Pharmacopoei cognitionem subterfugere non debent, earumque praeparationi illum intentum esse opus est.

Pharmacopoeo finis duplex proponitur, internus scilicet, veram cognitionem spectans, ac perfectam Medicamenti praeparationem: Externus alter, hominis scilicet sanitas, cuius gratia Pharmacopoeus eligit, praeparat & commiscet cuncta sua medicamina: Prior dici quoque potest finis proximus, posterior autem remotus.

CAPVT III.

De Principiis Pharmaciae Chymicae.

Antiquorum Philosophorum repudiata sententia, quatuor Elementa rerum omnium Principia constituentium, quæ dixere esse Aërem

A 2

Ignem, Aquam & Terram, Ego rationi innixus, a partibus authorum Chymicorum, priscorum & neotericorum sto, alia Principia, præter ea quæ adhibito artificio in mixtorum omnium analysi occurrunt, abnuentium: Plantæ, Animalia & Mineralia, æque ex his principiis conflata sunt, quæ admodum distincta se exhibent resolutione facta illorum partium, eorum nominatim quorum substantia admodum compacta non est: Prædicta principia quinque diversis constant substantiis, quarum præcipuæ vocantur Principia Activa reliqua duo minora, Principia Passiva; Tribus prioribus nomen inditum est Salis, Sulphuris & Mercurij, ob insignem quæ illis intercedit cum Sale, Sulphure & Mercurio naturalibus affinitatem: Activa vocantur, quia in se concludunt omnem, e qua emergit actio virtutem: Sal Saporum omnium perhibetur fundamentum, Sulphur Odorum & Inflammabilitatis, Mercurius autem Colorum: Phlegma & Terra posteriora sunt Principia, Passiva dicta, tum distinctionis a prioribus gratia, tum quia nullum effectum memoratu dignum exferere valent: Vocantur etiam Principia Elementaria, ob analogiam cum Aqua & Terra, quæ inter Elementa apud priscos Philosophos crassissima sunt.

In Mixtorum distillatione Phlegma insipidum, Aquam referens, ut plurimum primum prodit; Spiritus, Mercurij nomine donatus, consequitur: Oleum, quod Sulphur audit, tertium exstillat; Sal proprio servato nomine Terræ commixtum adparet, quæ in filtro residua, Sale secreto, habetur pro postremo Principio.

Conspicuum tamen est Salia Animalium, & quarundam plantarum, inter distillandum cum cæteris substantiis fursum efferri, imo, si eadem rectificentur, priora ascensum affectare, præ eximia scilicet volatilitate, paucissimum vero superesse Sal fixum in parte terrestri, in fundo peracta distillatione residuum: Nec non id manifestum est ut plurimum phlegma, Spiritu, Sal volatile & Oleum confusa fursum evehi in distillatione; necessariamque esse rectificationem, si modo ab invicem sejungenda sint & pura extrahenda: at vero etiam si phlegma & Terra Principiorum passivorum nomen gerant, & revera multo minori quam Sal, Sulphur & Mercurius polleant efficacia, quibus principij Activi nomen inditum, nequaquam tamen contemptim habenda esse; nam præterquam quod Mixtorum compositionem necessario subeunt, proprias etiam dotes & singulares usus obtinent, si ab aliis principiis distillationis ope aliùve cujusdam præparationis secreta fuerint: Quæ ratio me impulit ut aliorum ductum sequendo, de iis juxta ordinem quem inter distillandum in exitu observant, verba faciam.

CAPUT

CAPUT IV.

De Phlegmate.

Phlegma est Principium inter passiva repositum, quod ut plurimum primum in Mixtorum distillatione prodit, eorum præsertim in quibus abunde scatet; Qui Elementa principiorum nomine dignati sunt, phlegma Aquæ Elementum constituere, a qua non multum dissidet si rite a cæteris principiis secretum fuerit.

Phlegma, etsi specie tenuis paucarum sit virium, consistentia fere destitutum, substantia est quæ in mixtorum compositione majorem cæteris molem obtinet, ac præsertim in plantis & Animalibus, imo in eorundem ipsis partibus quæ nobis & durissimæ & siccissimæ adparent, cujusmodi sunt ligna & radices plantarum, ossa & cornua in Animalibus.

Phlegma seorsim a cæteris Mixti substantiis existenti suæ quoque sunt dotes; Spirituum enim turgescientiam & mobilitatē nimiam compescit, Salium acrimoniam temperat si illis conjunctum fuerit; confert & illis dissolvendis omnibusque aliis substantiis aqueis: oleorum quoque commercium non respuit, interventu Salium: Idoneum est variis Tincturis eliciendis, iis præsertim quæ præfuere substantiis quibuscum conjunctum fuerat: Fermentationes varias promovere aptum natum est, distillationes, humectationes, plurimæque alias operationes: Oleorum calorem moderatur, Terram salibus conjungit & in vnum compingit, posteriorum siccitatem & fragilitatem emendans: Solitarium refrigerat & humectat, at substantiarum impressionem, quæ illi remiscuntur, facillime amplectitur & sinu suo admittit: corruptioni admodum obnoxium est, substantiis humidis extraneis commixtum, imo earum corruptionem promovet atque dissolutionem, at vero purum & impermixtum a corruptione vindicari potest in lagena exacte obturata repositum: divo expositum facillime in auras abit, citius autem igni aut Soli admotum, Actionem Spirituum, Oleorum, vel Salium illi complicatorum ut plurimum insequitur, a quorum consortio facili negotio iterum sejungi potest: Inter distillandum invapores sat limpidos solvitur, in liquorem postmodum cito redeunt: hoc nomine a Spiritibus & Oleis præsertim dissidet, quorum vapores & crassiores sunt, difficiliusque solubiles.

CAPUT V.

De Spiritu.

Spiritus, Mercurij nomine insignitus, Substantia est acida, ætherea, subtilis & pervadendi vi prædita, in distillatione post Phlegmatis ascensum ut plurimum sursum evecta.

Spiritus maiori aut minori penetrandi vi pollet pro varia mixtorum natura e quibus elicitus fuerit: Spiritus enim Vitrioli, Salis, Nitri & Sulphuris, educti ex iis substantiis quarum Acidum præcipuam compositionis partem constituit, multo insigniori penetrandi vi pollent quam spiritus Aceti, & hic iterum adhuc majori eo quem fundunt Gaiacum & Alumen: ac proinde inferendum Spiritum valida vi præditum insigniorem effectum illo editurum qui minori polleat.

Spiritui proprium est & inditum penetrare, incidere, ac referare corpora compacta & solida; exedit, corrodit, frangit, dissolvit, imo nonnulla mixta comburit: alia etiam coagulat, exempli gratia, sanguinem & lac, idoneum separandis ab invicem illorum partibus terrestribus & aqueis: Nonnulli Spiritus, rite a phlegmate liberati, aquæ commixti, in hac insignem adeo excitant ardorem ut manus immissa illi tolerando impar sit, imo vix vasa vitrea quibus concluduntur a fractura vindicari possint.

Spiritus cito oleorum flammam suppressit, Saliquoque citissime coniungitur, cui adeo stricte interdum adhæret ut nonnisi accedente vehementissimo igne ab eo liberari possit: Solus & impermixtus calefacit, sed exigua etiam quantitate liquoribus refrigerandi vi præditis additur, refrigeratorem vim illarum adauget ac penetrandi vim impertit; solitarius exhibitus si fuerit exsiccatur, Phlegmati vero commixtus humectandi facultatem nanciscitur; nec parum huius conservationi confert, activitatem qua pollet illi conciliat, viresque imprimis prout maiori aut minori copia remissus fuerit, Salium acrimoniam demulcet, a quibus vicissim mitigatur, cum iisdem coit & in unum corpus transit; sistit & fixa reddit volatilia, eliciendis tincturis prodest, colorumque varietatem inducit, quos immutat, imo nonnunquam perimit pro vario illius usu: conducit & dissolvendis mineralibus, illisque præcipitandis quæ a salibus soluta fuere usui etiamnum est alendis Plantis & Animalibus, motum posterioribus concilians: lapides dissolvit, sanguinem a spurciebus liberat, instaurat & vigorem addit humido radicali: Vocem deperditam restituit, detergit & mundificat phlegmati proprio remissus; omne scabiei genus delet.

delet, ac quoscunque dolores vi salium excitatos sopit; insigniter tandem prodest extinguendis plurimis affectibus præter naturam, iis præsertim qui salium acrimoniæ soboles existunt, dummodo legitimus accesserit usus.

Spiritus vrinosos volatiles remitto ad Caput de Sale, quibus cum major est societas quam cum Spiritu acido.

CAPVT VI.*De Sulphure.*

Sulphur, tertium Principium constitutum, substantia est homogœnea, Sliquida, oleaginea, viscida & flammæ rapax, forma olei inter distillandum post spiritum sursum euecta, quæ a partibus salinis & terrestribus rite seiuncta, phlegmate levior adparet, spiritu, & quavis alia substantia, adeo ut tunc illis supernatet & emineat: at vero si prædictum sulphur particulas adhuc salinas aut terreas intra se contineat, cæteris substantiis medium innatat, vel ad fundum secedit prout magis aut minus illis implicatum fuerit: imo nonnunquam contingit ut in vna eademque distillatione pars olei phlegmati supernatet, pars altera media feratur, alia fundum petat, id quod observare est non raro in distillatione gravium lignorum: Nec illud rarum est unum idemque mixtum olea colore distincta effundere, sicuti id videre est in Terebinthinæ distillatione, in qua tres diversos colores Oleorum, quorum alia aliis eminent, reperire est, ut missum faciam spiritum, aut potius oleum æthereum, cunctis aliis oleis supernatans.

Huius principij visciditas in causa est ut facile adhæreat illis substantiis quæ inter distillandum vna cum illo in sublime feruntur, speciatim salibus, vel quibusdam aliis partibus crassioribus aut terrestribus, quæ mobrem non nisi accedente rectificatione ab illis rite sejungi potest, cuius ope separatur & supra alia principia effertur: Sulphur eiusmodi, Olei forma præditum, substantiæ est mediæ inter Spiritum & Sal, adeo ut mediante circulatione illis conjungi queat, atque inde confici possint Elixiria, ranaceæ ac cæteræ quæcunque præstantissimæ pharmacie spagiricæ præparationes.

Sulphureum id principium a cæteris omnibus principiis egregie liberatum, non solum frigori obstitit, sed & nunquam concrevit, corruptionis incapax, imo ab hac corpora sinu suo conclusa præservat, nisi forte copiosiore phlegmate luxurient: Salium acrimoniam retundit, cum

isdem coit & concrefcit, Spiritibus obfiftit, imo aquis reglis & fortibus, quæ nullum in id dominium obtinent; calorem naturalem fovet, nervis amicum eft, motumque mufculorum vegetiorem efficit: rebus omnibus vice balsami eft, emollit, lenit, difcutit, & paregoricam vim obtinet: Vegetabilium & Animalium fpiritus multiplicat, Mineralium eft quafi anima: Odorum omnium materia eft & fundamentum, medium confiftentia locum obtinens inter Salis ficcitatẽ & Spiritus fluiditatem.

Levitas & inflammabilitas, in vini fpiritu obfervabiles, cunctisque aliis fpiritus ardentibus, per fuccorum diffillationem elicitis, vel aliorum liquorum aqueorum fermentatione fubactorum; eorundem homogenea natura cum fubftantiis fulphureis, quarum ut plurimum legitima funt diffolventia, aciditatis minima portio illis inexistens, atque exigua analogia quæ intercedit inter illorum & fpirituum acidorum effectus, me impellunt ut illos ad principium fulphureum potius quam fpirituofum revocem.

CAPUT VII.

De Sale.

Sal principium eft quod peracta diffillatione terræ commiftum fuperfices effe folet: ab ea autem fecretum, depuratum & exiccatum colore albo fe exhibet, confiftentia ficca friabili; In humido Sal facillime diffolvitur, facta vero diffolutione Oleum fert fupernatans; Potest necnon oleo coniungi ope Spiritus, aut decoctionis aqua addita, ficuti apparet in faponis preparatione.

Etfi Sal admodum aridum adpareat, humore tamen interno gaudet, cuius caufa fufionem, accedente intensiori igne, non refpuit; fruitur & fucco oleagineo interno, quo fit ut lixivium exinde paratum manibus junctum oleaginosum adparat: Sal igni obfiftit, in illo purius evadit, incombuftibile eft, ac perenne, citra partium jacturam, citra ullam alterationem vel fui immutationem, Gufu eft acre, falum, nec amaro deftitutum, quamobrem ab illo deductum eft Saporum omnium fundamentum, etfi cætera Principia illis non careant, ratione fcilicet particularum falinarum illic forte occurrentium; actu calet & penetrandi vi præditum eft: metallorum, ac plurium aliorum fufionem & liquefactionem promovet, fubftantiarum omnium confervationem adjuvat, volatiles fibi affumit, eafdemque figit, Spiritui intimo cohæret, adeo ut fi Spiritus quantitate tripla vel quadrupla illud superet in diffillatione una
sublime

sublime feratur : Quosdam liquores cogit , expurgat , mundificat , aperit , resolvit , exsiccat , & absumit exuperans humidum ; Olei consumptionem moratur ; substantiarum omnium vita & anima ; sterilis illo destituta futura est terra ; si redundet arida evadit : Animalium prosperam valetudinem tuetur , imo fecunditatem illis largitur ; Soliditatem substantiis omnibus conciliat , nominatim Mineralibus , & Spiritui conjunctum corporeitatem illi inducit.

Id tamen monitum volumus Sal Animalium , ac quorundam etiamnum Vegetabilium , peracta distillatione in fundo non reperiri Terre commixtum , atque ratione suæ indolis volatilis sursum vna cum Oleo , ut pote Spiritus naturam fere redolens , sursum evehi , admixta nonnulla phlegmatis particula , a quo postea mediante rectificatione abstrahi potest.

Sal eiusmodi volatile quasdam obtinet dotes cum illo communes de quo modo a me actum , at vero præ suæ volatilitatis efficacia eo pertingit quo alterum Sal sponte evehi nequit , huius vehiculo destitutum : Summa præterea penetrandi vi pollet , adeo ut neque nares neque oculi pares sint illius vehementiæ si abundaverit , Volatilitatis causa Ignis efficacia non obsistit , cuius impetum ferre non valet nisi spiritui cuiuspiam acido commistum fuerit , vel Sali alicui fixo quod copia illud superet : Sal volatile primo quidem impetu ferit nares , linguam , oculos & cerebrum insigni penetrandi vi , at in illo deprehendi non potest illa acrimonia , ut nec amaror qui est in Sale fixo , neque caloris vestigium insigne in ore aliisque partibus relinquit.

CAPUT VIII.

De Terra.

Terra Principiorum postremum est , omnium vilissimum : Ultima deprehenditur distillatione peracta & calcinatione , atque ubi filtrationis ope abstractum Sal , cum illa superstes : Prædicta Terra , cæteris principiis omnibus semotis , Chymicis Caput mortuum nuncupatur , neque ullam qualitatem insignem in illa deprehendere est præter adstrictionem & siccitatem.

Id tamen Principium in compositione mixti admodum necessarium est : nam si hæc a sulphure tenacitatem obtineat , visciditatem ac lentorem , si a Sale duritiem & soliditatem ; a Spiritu alimentum & motum ; a Phlegmate incrementum & temperamentum cæterarum substantiarum , vicissim a Terra consistentiam conservationi necessariam mix-

Tom. I.

B

tum consequitur, adeo ut in hoc nulla occurrat substantia cui desit sua functio & usus.

Terra, in principia resoluta Mixta, ut plurimum substantia est Principiis activis maxime obfistens, a qua illa liberanda sunt : his enim si implicata fuerit, eorum actioni obstaculo est, poros occludit, obstructions generat, Salibus se commiscet, ut & Spiritibus, unde ortus lapidum & calculorum in vesica & renibus, necnon præbere potest scaturiginem plurimorum morborum : Terra à cæteris substantiis segregata poris plurimis scatet, neque admodum est gravis : facillime coniungitur cum substantiis a quibus secreta fuit : gravitatem a cæteris Principiis mutuatur, ac præfertim Sale & Spiritu, omnium gravissimis : Usus Medicus externus fere tantum est, sicubi scopus constringendi & roborandi partes se obtulerit.

CAPUT IX

De Medicamento in genere.

Medicamentum definitur, Quicquid Naturam nostram in melius alterare & immutare valet ; Dividitur medicamentum in Externum & Internum, utrumque in simplex & compositum : Simplex dicitur id quod tale est quale a Natura productum est, etsi revera ex quinque principiis supra a me memoratis constet : Compositum id vocant quod pendet a collectione plurimorum simplicium facultatibus discrepantium, artificiose conjunctorum : Nonnunquam Medicamento composito Simplicis nomen assignatur, ad distinctionem alterius simplicioris, eodem nomine signati.

Alimentum hoc ab Medicamento differt, quod illud interius adsumptum alit & auget Naturam nostram, cum Medicamentum illam tantum alteret, sive exterius corpori admotum fuerit sive interius usurpatum : Dantur medicamenta Alimentosa dicta, sicut & Medicamenta extant Medicamentosa vocata.

Venenum revera differt à medicamento, eo quod Naturam nostram destruat, attamen medicamenti naturam induere potest, quandoquidem ope Pharmaceuticæ artis emendari potest, imo domari quicquid vitii intra se id continet, ac salubre evadere sive exterius adplicari debeat sive intro corpus subire.

Medicamenta inter se diffident aut materia aut facultatibus : Materia illorum desumitur ex Vegetabilibus, Animalibus & Mineralibus.

In genere Vegetabilium colloco, arbores, arbuta, frutices, suffrutices, herbas, omnes illorum partes, quicquid adnatum est, aut adhærescit, ac

ac in genere quicquid Anima vegetativa donatum est, atque ex terra alimentum suscipiens beneficio radicum vel cuiuspiam analogi, augmentum exterius capeffit, aut versus terræ superficiem, quæ communi cum vegetabilibus nomine gaudent.

Sub Vegetabilium ergo voce continentur, radices, stolones, caules, cortices, ligna, rami, folia, flores, fructus, bacce, silique, semina, gumata, resine, succi, lacrymæ, liquores, aquæ stillantes, pediculi, calices, fungi, tam qui ex terra erumpunt quam qui arboribus adnascuntur, aut alibi, tubera; extuberantiæ & nodi arborum, viscû, muscus gossypium, gallæ, spine, saccharum, imo mannæ illa species quæ ex arboribus stillat, ac plurimæ aliæ Plantarum partes quas huc omnes adferre operosum esset.

Ad Animalium genus revoco volatilia, terrestria seu reptilia, aquatica & amphibia; nec solum quæ integra in usum veniunt, cuiusmodi sunt scorpiones, ranæ, lumbrici terrestres, aselli, catelli, formicæ, cantharides, lacertæ &c. sed & partes omnes corporum animalium quæ in medicos usus abire possunt, ne exceptis quidem illorum excrementis & rejectaneis; cuiusmodi sunt cranium, axungia; sanguis, capilli, oletum & lotium hominis, cornua, priapus, testiculi, sebum, medulla & os cordis cervi, hepar, & intestina Lupi, lien, lapides e cystide fellea exëpti, & os cordis bubuli; ungula Alces, pulmo vulpis, cerebrû Passeris, dens Elephantis, Aprorum & Rhinocerotis: Epiphytes ossæ seu verrucæ in tibiis Equorum, corundem ungulæ, axungia & stercus, necnon Muli & Asini, moschus, lapis Bezoarticus, Margaritæ, Conchilia, Lucii mandibulæ, chelæ, lapides & succus Astacorum; sanguis & sebum hircorum & ibicum: Cor Iecur, truncus, caput, cauda, axungia & pellis viperarum; Axungia & sperma Ceti seu Balenæ jecur & axungia Anguillarum, ossa Bufonum, Axungia Vrsi, Pinguedo & vëtriculus Caponis, Plumæ Perdicis & Rusticule, Castoreum, renes Scincorum martinorum, axungia Porci, Taxi, Anseris, Anatis, ac plurimorum aliorum animalium; Vaccae stercus, Canis, Muris, Lacertæ & aliorum quorundam animalium, Eorundem ossa, pellis, excrementa, pili vrina, sudor, quicquid tandem ex animalium corpore educitur.

Sub mineralium nomine complector omnia Metalla, Semimetalla & Metallica, Terrarum omnes species & Bolorum, Lapidum omne genus, marmora, filices, porphyritem, iaspidem, crystallos, hyacinthos, smaragdos, sapphyros, granatos, hæmatites, adamantes & gemmarum quasvis species; Sulphuris quodlibet genus Vitrioli, Aluminis, Sal gemmeum, marinum, Aquam pluviam, nivem, glaciem, grandinem, lapidem fulmine emissum, rotem, mannæ omnes species, gypsum, calcem, lateres, oleum petra, ambram griseum, albam, flavam sive succinum,

gagamem, carbonem petræ, & bitumen quodvis, talcum, cretæ cunctas species, bismuthum, zinckum, & marcasitas quasvis, terram vulgarem, arenam, argillam, quicquid tandem e visceribus terræ eruitur ac maris sinu, aut ex aëre demissum est, anima tamen carens: Addunt nonnulli corallia & spongas, alii hæc anima donata esse censent.

Ansa quidem hic loci mihi porrigitur fufius enumerandi præcipua medicamenta simplicia ex Vegetabilibus, Animalibus & Mineralibus suppeditata in Pharmaciæ vsum; atvero cum intricatum ordinem in eorundem enumeratione animadverterim ex lectione plurimorum librorum, Pharmaceuticorum, ab instituto revocatus sum, eorum tantum meminisse satis esse ratus quæ in libri serie forte occurrent dilucidationis aliquis indigentia.

CAPUT X.

De Facultatibus Medicamentorum.

Medicamentorum Facultatis hæc definitio potest assignari, quod sit Accidens proprium & inseparabile a quo pendet illorum actio; adeo ut asserere liceat Medicamentum facultatum notitiam ex illorum actionibus solum licere consequi.

In Medicamento tres facultatesprehenduntur, scilicet Alterans, Purgans & Roborans; Alterans in notitiam venit ex manifesta alteratione corporibus nostris impressa; Purgans vi peccantes humores e corpore expellit, vel lubricando meatus, quo facilem exitum nanciscantur, vel illos attrahendo, ac per vias ordinarias eliminando: Sub facultate Purgante Diaphoreticam complecti licet, quæ cacochymiam corporis exhaurit per poros cutaneos, & Diureticam, quæ eandem per vias lotii abigit; Facultas Roborans toti corpori vim & robur addit, idque conservat, vel quasdam illius partes, vi innata & specifica.

Medicamento tres Facultates assignantur, Prima est quam antiqui Elementarem censuere, solis principiis ex quibus constant; adscribendam: Illa calefacit, refrigerat, humectat & exsiccant, ac juxta eorundem sententiam modo obscure, primo nempe gradu. modo manifeste, secundo scilicet; modo intense, videlicet in tertio, modo vehementissime, id est in quarto: Vnicuique iterum gradui assignatur principium, medium & finis; per quæ designatur calor, vel frigus, humiditas vel siccitas, intensius vel remissius agentia.

Qualitates secundæ primarum progenies sunt, Caloris enim proprium aperire, rarefacere attenuare, attrahere: Frigori insitum est in-
crassare

crassare, densare, obstruere, repellere, &c. Humido innatum est humectare, emollire &c. Sicci vero facultates sunt compingere, indurare, humidum absorbere, &c.

Qualitates Tertiæ Occultæ sunt, experientia tantum duce in notitiam nostram venientes. Sicuti exempli gratia, cum jaspis vulnere admotus sanguinis effluvium cohibet; bufo exsiccatus manu detentus hæmorrhagiam narium sistit, & dolores dentium sedat, quod & præstat os brachii eiusdem bufonis: Ramus fraxini constellatione quadam ex arbore decisus, hæmorrhagiam omnem coercet: Ramus corylinus idoneo tempore decerptus contusionem quamvis sanat: Lapis Aëtites collo appensus abortum prohibet, partum autem promouet femori adalligatus; Paleæ fragmentum, aut festuca, sponte in succinum involat aut ceram Hispanicam, uti ferrum ad adamantem: sic plantæ quædam caudæ equi alligatæ a scabie (farcin) illum liberant. Plurimi similes in rerum natura occurrunt effectus, quorum rerum naturalium curiosi causas naturales tradere adniscuntur.

CAPUT XI.

De Electione.

EGregium omnem artificem nosse decet materiam sibi subiectam antequam operi se accingat; Nec inique Pharmacopœum initium operis ducere ab Electione præcipiunt artis Magistri.

Electio, discretio est probi medicamenti ab improbo; liceat etiam definire Discrimen cuiusque singularis medicamenti, cum plurima eiusdem indolis simul commiscuntur.

Antiqui Electionis vocabulo non intimam notitiam intellexere, cuiusmodi exhibet Pharmacia Chymica, quæ ope idoneorum dissolventium corpora ad principia ex quibus conflata sunt deducit & resolvit, interiorumque omnium eorum partium cognitionem præbet, a præparationibus Galenicis non expectandam: at solum superficiariam veri cuiusque medicamenti characteris ideam intellexerunt: Vtraque autem cognitio sensuum tantum exteriorum beneficio comparatur, Visus scilicet, Odoratus, Gustus, Tactus & Auditus, quos non omnes simul concurrere ad cuiusvis mixti seorsim notitiam necesse est, quandoquidem nonnulla oculorum beneficio dignoscuntur, alia narium, quædam linguæ; quædam etiam plurium sensuum examen simul ad electionem perfectam requirunt.

Porro et si non accedente examine per ignem, sensus omnes conjunctim accuratam notitiam partium essentialium, e quibus mixta conflata

sunt præbere nequeant, sufficere tamen valent ad mixti cuiuspiam ab altero discrimen, probi ab improbo, & quantum satis est ut ejusmodi habeamus qualia in usum optantur, vel ad eorum analysin mediante arte Chymica instituendam.

Electio petitur ab Essentia, a Substantia, vel a Facultatibus mixti, Ad Essentiæ cognitionem plurimum confert substantia, Facultates ad utriusque notitiam deducunt, addito examine dispositionis mixti exterioris: Substantiæ vocabulo intelligo quandam compagem, & certam materiæ consistentiam, noscendam ex mixtione & proportionem ad invicem quinque Principiorum, quam propter occurrunt quædam mixta gravia, alia levia, nonnulla compacta quædam rara, alia crassa, alia subtilia, alia friabilia, lenta &c.

Visus usum præbet in dignoscendis coloribus, ac variis mixti dispositionibus externis, sed & interiores etiamnum detegit, si reserata fuerint frangendo, incidendo aut alio quovis modo.

Odoratus, mediantibus naribus, substantiam quandam vaporosam suscipit, e mixto exsurgentem & ad cerebrum evectam: Odorum diversitas adeo insignis est ut sigillatim attingi nequeat, sed comparative tantum, scilicet ex affinitate vel discrepantia odoris inter hoc vel illud mixtum; Nec potis est rite, præter duas species, differentias designare, Gratum scilicet vel Ingratum etsi vnaquæque seorsim à similibus differre queat gradibus, quoad magis aut minus.

Tactus utilitas quidem apparet in dignotione asperitatis vel lævitatibus mixti; at vero præcipua est ad discrimen gravitatis aut levitatis, duritiei aut mollietiei: Conducit & aliquando si mixti, quoad partem externam, perfectam notitiam consequi non liceat, sed illud dividere aut frangere necesse sit ut pateant partes interiores: Nec inutilis est cognoscendi causa lentoris aut friabilitatis mixti.

Sensus Gustus non minus quam cæteri imo magis necessarius est, ratione varietatis saporum qui in mixtis occurrunt, oriundorum ex varia indole salium quæ eorum substantiæ compositionem subeunt, Tum quia saporum non difficile est discrimen nec descriptio arduæ.

Vnanimi authorum consensu novem Saporum simplicium constituuntur differentiæ, quorum tres calidos esse volunt, tres frigidos, tres temperatos; In calidorum genere reponunt Saporem Acrem, Amarum, & Salsum, Ad frigidos Stypticum vel Austerum, Acerbum & Acidum: Pinguem vel Oleosum, Dulcem & Insipidum in genere Temperatorum collocarunt.

Auditus minime omnium confert ad mixtorum Electionem, utilis enim tantummodo est ad discrimen partium illorum quando integumentis

mentis quibusdam involvuntur, sicuti lapis Aetites; vel corticibus conclusa sunt, uti Cassia cum humida est vel exsiccata; vel in siliquis delitescunt, sicuti varia semina. Nisi quis adjunctum velit metallorum sonitum, cuius rei cognitio ad vitæ civilis usum potius quam Pharmacia necessaria est.

Dictorum sensuum exercitatio regulas quasdam generales produxit, admodum, experientia teste, utiles, non solum ad mixtorum cognitionem, sed & eorundem exhibitionem, quas ignorare nefas est.

Levitas probanda in medicamentis quæ elective purgant, cujusmodi sunt Agaricus, Colocynthis, Scammonium, Mechoacanna: Exceptiones tamen quasdam fert hæc regula, quandoquidem Gialapa, Hermodactyli & Turbith probantur & censentur succo prægnantiora cum exsiccata pendorosa sunt.

Gravitas in iis medicamentis laudanda quæ comprimendo purgant, emolliendo & leniendo, cujusmodi sunt Rhabarbarum, Cassia, Myrobolani, Tamarindi &c.

Superficies lavis & mollis medicamenti duræ & asperæ præponenda est: Medicamenta modice calida frigidis prævalent, humida siccis, calidar, quorum comes est humiditas, frigidis, quibus siccitas copulata potiora sunt: Odores suaves quantum licet admittendi, ingrati respuendi: et si contrarium observandum in pluribus affectibus hystericis mulierum, quæ gratos odores averfantur, suaves enim inferioribus partibus subdendi.

Sapores summa acrimonia præditi improbi, ij quorum acrimonia comitem habet stypticitatem, e ternario illo genere, cæteris præstantiores sunt: Dulcis omnium præstantissimus Saporum; hos sequitur insipidus tertium bonitatis gradum obtinet dulcoacidus; quarto loco venit dulc amarus; dulcis & stypticus ultimo.

CAPUT XII.

De Loco, Numero, Magnitudine aut Crassitie, Vicinia & Tempore quæ conducunt Electioni Medicamentorum.

QUoad Locum, observandum est Plantas sponte obortas, loco libero & indoli illarum non dissono, alio translatis anteponendas esse, & iis quas artificium educavit: Plantas montibus innascentes, iis præsertim qui Soli orienti aut meridies obversi sunt, cæteris ejusdem speciei quæ in vallibus oriuntur meliores esse: Plantam calidam & acrem, loco humido enatam, multo minus calidam esse, & minori acrimonia illa polere quæ loco sicco increvit: Eam quæ humore superfluo redundat me-

liorem sortem adepturam in loco sicco quam humido.

Regularum maxima pars quæ locum natalem plantarum spectant, valet etiamnum in electione Animalium vsui medico destinatorum, imo eorum quæ in alimentum nostrum veniunt.

Mineralia quod spectat, non aliæ cautiones servandæ quam vt ijs ex locis depromantur in quibus & elegantiora & purioraprehenduntur.

Quoad Numerum, Magnitudinem aut Amplitudinem, id observatum est Plantas, in censu bonarum repositas, ac præsertim fructus, potiores esse exiguo numero si producantur quam si majori: Ex opposito Plantas, & Fructus improbos, minus malignitatis obtinere cum vberitim proveniunt: Fructum, propria natura probum, eo meliorem censendû quo major fuerit: Contrarium observandum venit in Fructibus, & aliis plantarum partibus, necnon in Animalibus malignis: Missa hic facio mineralia.

Quoad viciniam, commendantur viscum & polypodium quæ quercubus innascuntur; Epithymum Thymo adnatum, Cuscutam herbis hepaticis: Improbantur Fungi in arboribus putridis incrementum, repudiandæ vero Plantæ quæ juxta cloacas aut loca vliginosa producantur, vel a Sole remota: Exceptas tamen velim Plantas quæ locorum solum vmbrosorum & nemorum soboles sunt, cujusmodi sunt capillares, hepatica, phyllitis, &c.

Collectioni plantarum Tempus idoneum ab illarum diversitate pendet, ac illarum partium, nec non vsus cui destinantur: Aër serenus generatim eam in rem observandus est: Fructus ultimam maturitatem adepti colliguntur, nec non Baccæ & Semina: Herbæ una cum cacuminibus legendæ, cum maximo vigore pollent, atque, quantum concessum erit, in plenilunio: Flores ante expansionem, cum calyx admodum turget, priusquam obsoleti sint, & a Solē tabescant: Radices vere incunte evellendæ, cum erumpere incipiunt: Ligna a plenilunio cedi debent, Lacrymæ, Gummata, Resinæ & succi fluidi, antequam a Solis radiis aut imbribus dissipati fuerint: Cortices ab arboribus demendi cum vernus humor turget.

Conservationem quod attinet, ad Temporis considerationem referendam, Partium plantarum, & Animalium quam cito licet exsiccatio procuranda: Soli exponendæ quæ substantiæ sunt compactioris aut humidioris: Sub divo autem ponendæ, & in vmbra, quæ substantia præditæ sunt tenuiori: quæ aridæ quantum satis factæ sunt, eæ reponendæ, & pyxidibus optime clausis recondendæ; pyxides loco sicco collocando, neque Soli, neque imbribus aut vento exposito.

Pluvia, quam in mineralium numero reposuimus, circa æquinoctium
vernum.

vernum colligenda : Nix & Glacies cum præsto sunt : Ranarum sperma mense martio ; Ros & Manna majore ex plantis salutaribus collecta , Ambra grisea, Succinum , Gagates, petroleum, & Bituminis omne genus antequam alteratio ab aquis marinis illis inducta sit, Fluminibus, Sole, aut reliquis Aëris injuriis.

Animalia eligantur integra valetudine gaudentia & vivida, sive integra in usum veniant, sive tantum illorum partes : De illorum conservatione verba facturus non sum, quandoquidem à Præparatione pender, de qua mox verba facturus sum.

CAPUT XIII.

De Præparatione.

A Nimalia à Deo hominis imperio submissa privilegiis gaudent huic non concessis ; nam præterquam quod non diu post ortum innata vi pollent qua sibi ipsis comparare possunt quæ ad sui subsistentiam necessaria sunt, imo ad morborum curationem si invaserint ; Idoneum etiam alimentum perpetuo illis in parato est, nulla indigens præparatione : Neque coctio neque lotio requiruntur ante ciborum ingestionem, neque ad remediorum apparatus a Natura ipsis destinatum & ab eadem præparatum, At vero homines sexcentas præparationes & apparatus ad proprios usus ducere necesse habent : Etiam si enim plurimis privilegiis à Summo Deo concessis gaudeant, imo Angelis non multo inferiores creati sint, Intellectu & Ratione fruuntur, imminentibus tamen & obortis malis opem ferre nequeunt, imo neque nutrimento frui, nisi accesserit remediorum & alimentorum præparatio : Quot enim laboribus & præparationibus fatiganda tellus priusquam triticum maturitatem adeptum sit ? quantum temporis infundendum antequam in panem transeat ? quantum ad confectionem Vini, Aceti, Cerevisiæ, Pomacei ? quantum in ciborum condituram rerumque omnium ad hominis alimentum productarum ? mirum ergo non sit si medicamenta, illi necessaria præparatione etiamnum egeant, ac ad eorum opem confugiendum sit qui artem callent ea eligendi, præparandi, ac pro re nata administrandi.

Ex ubertate materiæ medicamentorum facile est colligere non exiguum esse Præparationum numerum, eoque amplius quod Pharmacia Chimica non parum auxerit eas quas Galenica jam pridem cognitas habuit : Cum porro opus hoc complecti debeat utramque Pharmacia, mutuasque invicem tradere necesse habeant operas, e re futurum cre-

didi si vtrique conjunxerim ac in eundem ordinem coëgerim, quandoquidem ad vnum eundemque scopum collineant, hominis scilicet probam valetudinem.

Præparatio artificiosus labor est, cujus ope medicamentum ad eum deducitur statum qui idoneus fiat vsui medico.

Medicamentū Præparationem varios ob scopos subit, modo ad virtutis incrementū, modo ad ejus imminutionem, modo ad vitiosæ cujusdam & improbæ qualitatis secretionem, vel malignitatis correctionem, modo ad conjunctionem cum altera, nonnunquā ad prioris naturæ immutationem vel virtutis communicationem, alias vt ægri viribus & indoli satisfiat: quo fit vt vnum idemque remedium, variis dicatum individuis, sæpe varias præparationes subire debeat, præsertim exhibitionis gratia.

Medicamenti Præparatio tribus modis generalibus perficitur, Addendo, Detrahendo, vel Immutando medicamenti conditionem & statum: Oleum ceræ additur, quo mollietates huic concilietur: Maceratur medicamentum in quopiam liquore, vt illius facultas in hunc transfundatur, Pulveribus saccharum vel mel commiscetur, vt compositiones ex illis fiant, Sulphur nitro additur, nitrum antimonio, Aqua fortis Mercurio &c. Myrobalanis detrahuntur nuclei; Eo quod terrestre est liberatur Scammonium, humiditas demitur Sali, medulla radicibus, pars candicans rosæ rubris, pars flavescentes, croco &c.

Immutatio quæ medicamento conciliatur plurimis fit modis, cujus varia exempla in subsequētibz exemplis demonstranda sunt.

CAPUT XIV.

De Lotione

MEsue, & plurima antiquorum pars, præparationes omnes ad quatuor revocare præcipuas, scilicet Lotionem, Triturationem, Infusionem, & Coctionem, cujus plurimas tradidere species; Duæ priores minoris sunt latitudinis, ambæ autem posteriores, quæ multo majoris insignem numerum Præparationum suppeditaturæ sunt, in gratiam præsertim Pharmaciz Chymicæ, quarum explicatio, me iudice, admodum necessaria est.

Lotio perficitur immergendo & eluendo medicamentum in aqua vel alio quopiam liquore; Est autem vel levior & superficialia, ad sordes tantum auferendas, sicuti cum Lotioni exponuntur radices & herbæ; vel interior, ac medicamentum intime & profunde subiens, sive vt vna cum ea medicamenti tenuissimæ partes auferantur, sicuti cum eluitur lithar-

lithargyrum, antimonium diaphoreticum &c. Sive ad detractionem cujuspiam Salis aut spiritus corroderendi vi præditi, exempli gratia in prima lotione prædicti Antimonij, Præcipitatorum, Magisteriorum, &c. Sive ad auferendam vitiosam qualitatem, ut cum lavantur olea, pinguedines, terebinthina; Sive ad imbuendum medicamentum, quod eluitur portione aliqua liquoris lotioni destinati, sicuti in Cerato Galeni; Sive communicandæ gratiæ cujuspiam utilis qualitatis, ut cum lavatur tuthia aqua rosarum; cera ad dealbationem, unguentum Pomaceum aquis aromaticis, quo grato illarum odore afficiantur: Sive ad separationem cujusdā partis internæ, sicuti cum eluitur lapis Lazuli postquam in igne incanduit, ad separationem partis terrestris & saxæ, superstitæ sola puriori.

Ad Lotiones sæpenumero in usum venit operatio quam vocant Decantationem, cum per inclinationem vasis liquor effunditur, quæ peragitur leniter effundendo liquorem materijs supernatantem: Nec solum in Lotionibus usurpatur, sed etiam in Tincturis aliisque operationibus.

Aloë Lotio improprie assignatur, cum sit dissolutio tantum partium purissimarum Aloës ad segregandas impuras, Plurimæ in lotionem medicamentorum observandæ veniunt circumstantiæ, pro diversitate substantiarum, quarum rationem facilius erit percipere ad praxim revocando Lotiones a me deinceps demonstrandas.

CAPUT XV.

De Purgatione medicamenti.

Purgare, aut Mundare, apud Pharmacopoeos, vocabula synonyma sunt, ejusdem significationis: de Purgatione autem medicamenti post lotionem verba facio, quia Purgatio superflua aufert, quæ Lotio detrahere non valet; Colocynthidi detrahuntur grana vel semina; Dactylis, Prunis, malis Armeniacis, Tamarindis nonnullisque aliis fructibus Nuclei demuntur: Racemis acini; Seminibus frigidis, Carthamo, citrio malo & plurimis aliis cortices, sub quibus delitescunt, Radicibus Eryngii, Feniculi, Cichorii, Asparagorum, & nonnullis eiusmodi medulla & superflua: Cortex nucibus iuglandibus viridibus, ficcis vero putamen, ut & amygdalis ac avellanis, quibus & cuticula sæpius auferitur; superflua refecantur e radicibus spicæ Celticæ & taraxaci; Elegans tantum coma spicæ nardi commendatur: Summitates floridæ plurium herbarum usurpantur rejectis reliquis partibus, Abstrahuntur membranæ

C 2

& fibre Castorei ad vnguentorum confectionem, Vipera exsiccata solum in usum veniunt truncus, cor & hepar, in pulverem reducenda: sola illius axungia usurpatur pro vnguento e Ranis, Integra tamen nonnunquam assumitur Vipera, sicuti cum suffocatur, postmodum in vini spiritu asservatur; Cantharidum alæ & pedes abiiciuntur, In usum veniunt renes Scincorum marinorum, cæteris dimissis: Adsumuntur succi acidi Granatorum malorum, Citriorum & Oxyacanthæ, ad syruporum compositionem, vel quorundam mineralium dissolutionem; Exsiccantur cortices Granatorum, Condiuntur, exsiccantur, distillantur, & syrupus conficitur ex corticibus Citriorum, quorum semina in varios usus asservantur; vt & Berberorum, rejectis cæteris vt pote inutilibus. Detrahuntur pars lignea & grana Cassiæ: seorsim assumitur pars interior fusca Rabarbari, Calices & cortices Glandium, qui & in alios usus venire possunt; Spoliantur grana Amomi racemosi suis siliquis, non secus ac Cardamomi: Demitur cortex & pars lignea Agarico, partésque terrestres in ScamONIO occurrentes, Aloë, plurimisque aliis succis inspissatis: Tolluntur & sordes frequenter inquinantes plurima Gummata, ad Succorum classem revocanda, Aurum ab Argento sejungitur per inquartium, purgantur; purificantur ambo catino expurgatorio vtrumque imponendo; alijsve medijs; Mercurij sordes detrahuntur, vt & metallorum, semimetallorū & metallicorum; necnon salium sulphurūque: Paucissima tandem occurrunt medicamenta, imo & alimenta, quæ partibus careant inutilibus & abiiciendis.

CAPUT XVI.

De Trituratione.

TRituratione innuit divisionem medicamenti in minimas particulas: In genere duplex potest statui, prima, illo nomine præcipue digna, competit medicamentis siccis & duris; secunda medicamentis humidis & mollibus: Vtraque congruit plurimis præparationibus vtriusque Pharmacia, Varios & ad scopos in usum veniunt, quorum præcipui sunt vt medicamentum eam conditionem adquirat qua cæteris commisceri & rite coadunari queat; vel vt commodius & aptius intro corpus subeat, aut exterius adplicari facilius possit.

Rerum siccarum Trituratio non vno modo peragitur, pro varia Medicamenti natura; ligna enim prius ferrâ dividi debent, secari, comminui, imo aliquando limâ atteri, demum grandi mortario aëneo, in quo Trituratio peragitur, excipi: Cornua, Ungulæ & Ossa Serrâ quoque egent,

egent, quo in minores partes abeant, vel lima, sive eo modo in usum venire debeant, sive ut deinceps facilius cum aliis medicamentis comminui queant: Metalla & Mineralia, obstante eorum duritie, limam ut plurimum experiri necesse est, quo in pollinem deduci valeant.

At vero Chymia referendi modos in usum ducit multo aptiores, atque in partes dividendi; proculdubio multo tenuiores & subtiliores, comparatione instituta cum illis quæ Pharmacie Galenicæ familiares sunt; Radices arborum ad lignorum naturam multum accedunt, atque iisdem propemodum mediis indigent quo in pulverem abeant.

Partes Plantarum siccæ, quas Herbas vocant, cujusmodi sunt radices, caules, folia, flores, fructus sicci, bacce, semina, adnata, excrescentiæ, imo et quas arbores emitunt, ac cortices, pleraque in grandi mortario conteri queunt, nulla alia prævia dispositione quam ut prius leviter incendantur aut frangantur. Idem observari potest erga partes tenuiores Animalium quæ exsiccationem passæ sunt, cujusmodi sunt caro, sanguis, imo ossa teneriora juniorum animalium & grandiorum nonnulla, nominatim Cor Cervi & Bovis.

Opus nonnunquam tamen est ut confugiamus ad quasdam additiones, subjecti ratione, & quibusdam in casibus, nam, exempli gratia, si solitarie trituranæ veniant radices Aristolochiæ, Gentianæ aut similes, substantiam tenaciorem nocte, etsi ultimam exsiccationem adeptæ videantur, proculdubio futurum ut tum pistillo, tum mortarij fundo adhæreant, nisi adiciantur aliquot amygdala, vel semina quædam frigida mundata, vel alia quæpiam materia oleaginea, quæ idoneas illas reddat subeundæ partium divisioni, in mortarium coniectas, absque quo subsidio vix optatum finem consequuturus es; Eboris rasura & cornu Cervini mixtim cum Saccharo cantio tritulari possunt, solo & impermixto: Camphora solitaria triturationem non admittit, optime vero si guttæ aliquot spiritus vini inter tritrandum fuerint affusæ, vel quodpiam e seminibus frigidis mundatis, vel guttula vna aut altera cujuspiam olei: Conducunt necnon eadem semina frigida dividendis partibus substantiarum tenacium, ac nominatim partium siccarum, nequaquam adiposarum Animalium; Iuvant quoque Pulverisatione; Ambre gryseæ, bituminis cujusvis generis, ac cunctorum succorum resinorum exsiccatorum; ejusmodi sunt Scammonium, Benzoinum, Balsamus albus exsiccatus & similia.

Si prius incaluerit mortarium æneum, ejusque pistillum, multo felicius succedet tritura & pulverisatio Gummarum Tragahanti & Arabici, sicut & Talcis Veneri, quod iterum commodius trituram subiturum est, si prius ad exiguum temporis spatium igni ardenti expositum fuerit.

Plurima mineralia, ac multę Animalium partes, in pulverem subtilem transire nequeunt, nisi prius vstionem, aut calcinationem, experta fuerint: Gemmę, Lapides, Boli, Terrę, Succinum, Magnes, ac nonnullę Animalium partes, in pulverem impalpabilem, quem vocant Alkohol, abeunt, si porphyriti lapidi imposita fuerint, vel squamę marinę, addita quapiam aqua cardiaca, tum vt cohęreant materię, tum ad præcavendam quę inter triturandum accidere posset exhalationem: Postquam ad summam tenuitatem deducta sunt, papyro mundę trochiscorum forma committuntur, in umbra exsiccandorum atque hic processus apud Pharmacopoeos Galenicos speciatim Præparatio vocatur.

Medicamenta solidam substantiam nacta, qualia sunt Ligna, plurimęque Plantarum aut Animalium partes compactę, aut fibris donatę, pistilli validam vim in mortario ferreo aut æneo subire debent: Illa autem medicamenta quorum partes rariores sunt & fibrarum expertes, levissima trituratione dissolvuntur & in pulverem citissime secedunt: Ejusmodi sunt Aloë, Agaricum, Myrrha, Amylum, Mastiche, Crocus, Scammonium aliąque id genus.

Interim si plurima medicamina congesta, compositioni alicui destinata, contere opus sit, proprię cujusque substantię ratio habenda est, quo seorsim terantur quę separatą triturationem requirunt, aut quę commodiorem; Simul autem mortario cõmittantur quę vna comminui possunt: Tunc triturationis initium ducendum est ab iis quę substantię sunt compactioris & durioris, servato deinceps ordine juxta duritię gradum: Id quod speciatim ostensurus sum vbi sermo mihi futurus est de Præparationibus singularibus Pulverum quos compositiones admissurę sunt.

Altera Triturationis species, Humidis solum materiębus dicata, plerumque in mortario marmoreo aut porphyritico perficitur; vel alio lapide solidissimo, ope pistilli lignei, vitrei, aut eburnei; etiam si ad nonnullos vsus commodius sit cneum aut ferreum mortarium.

Ejusmodi Triturę species nonnunquam vsurpatur ad materias quasdam siccas & triturationi non obsistentes; præcipuus vero illius vsus est medicamentorum causa, imo alimentorum viscidorum, humidorum aut vinctuosorum: Ejusmodi sunt radices, herbę & fructus recentiores, baccę aquosę, semina, & fructus vinctuosi; imo partes cunctę animalium molles: Ex quibus omnibus conficiuntur modo Conserve, modo Cataplasmata, Pulpę, Vnguenta Pomacea: Alias conteruntur ante Infusionem, decoctionem aut distillationem, ad extractionem succorum, expressionem Oleorum, ad Emulsiones eliciendas, conficiendas Pastas ore adsumendas & exterius admovendas; parandas Tabellas, Eclegmata, aliasve remediorum formulas.

CAPUT

CAPUT XVII.

De Cribratione.

Cribratio est separatio partium tenuissimarum medicamentorum, tam siccorum quam humidorum vel oleagineorum, a crassioribus & terrestrioribus, Instituitur facta transmissione per idonea instrumenta, quæ vocant Criba aut Incernicula, ex duobus circulis ligneis sibi invicem commissis & conjunctis constructa, in quorum medio affigitur & obtenditur tela sericea vel setacea, si Incerniculum sit pollinarium (*Tamis*) vel charta Pergamena foraminibus ad æqualem distantiam inflic-tis pervia, si Cribrum.

Criba ex crinibus facta simplicia, qualia modo descripsi, non modo vtilia sunt traiciendis pulveribus crassioribus, sed etiam pulpis medica-mentorum humidorum, viscidorum & oleagineorum transmittendis, postquam iterum atque iterum contuse fuerint: Criba ejusmodi vsum præstant secernendæ Ceruæ, affricando hanc telæ obtensæ, quæ setacea esse debet, pulverem trajectum excipiendo charta cribro subjecta: Cri-bra vsum solummodo sunt materiis siccis crassioribus secernendis.

Vsurpantur etiamnum Incernicula, (*Tamis*) quæ Cooperta vocant, tam transmittendorum gratia Pulverum Aromaticorum, cephalicorum aut cordialium, quam Digestivorum, Laxativorum & aliorum pretio-sorum, aut eorum saltem qui tenuitatem exposcunt & subtilitatem: Ejusmodi Incernicula, Cooperta dicta, ex tribus partibus constant, ab invicem separabilibus, se mutuo excipientibus, quarum vnaquæque ite-rum componitur ex duobus circulis ligneis commissis invicem, pyxidis in modum, sicuti dictum de Incerniculis setaceis: Pars media ab In-cerniculis vulgaribus non discrepat, cui adnexa est tela, per cujus fora-mina transmittendi sunt Pulveres; Pars hæc a subjecta inferiori excipi-tur, destinata colligendo pulveri trajecto, qui decidens a membrana subjecta cohibetur, fundi vicem præstante eidem parti inferiori: Pars illa media cooperitur quoque a superiori parte, quæ hanc complectitur, cui quoque membrana obtenta, in eum vsum ne pulveres cribrandi in auras abeant inter cribrandum: Tres hæc partes simul committendæ dum transmittuntur Pulveres, sed ubi libet ab invicem disiungere eas facile est, siue volueris imponere materias traiciendas, siue pulveres trans-missos eximere.

C. PUT

CAPVT XVIII.

De Infusione.

Infusio sub se complectitur sat insignem numerum Præparationum Galenicarum & Chemicarum; quarum inferius explicatio tradenda est: Infusionis nomen generice sumptum Præparationis genus est, per quam Medicamenta integra, eorumve partes, incisæ aut contusæ, immerguntur & infrunduntur liquori cuiuspiam convenienti: Nonnunquam igne opus est ad eam perficiendam, nonnunquam absque igne perficitur, pro tenuitate aut soliditate substantiarum infundendarum: Id quod etiamnum normæ vicem obtinet ad diuturnitatem, aut brevitatem temporis ad Infusionem perficiendam requisiri.

Medicamentorum diversitas, ac varij Medicorum scopi, artificem jubent hos vel illos liquores Infusionis gratia usurpare, cuiusmodi sunt Aqua communis, pluvia, & nivea, marina, mineralis, Ros, Vinum, Omphacium, Hydromel, Mustum, Acetum, Cerevisia, Lac, Serum lactis, Varij Plantarum Succi, Oleum, Iusculum carniū, Aquæ stillatiæ, Spiritus vini &c.

Infusio ut plurimum instituitur ut transeat & transfundatur vis vnius aut plurium medicamentorum in liquorem cui committuntur: fit & nonnunquam emendationis causa improbæ medicamenti qualitatis, vel augendarum virium gratia: necnon ad conjunctionem in vno eodémque liquore virium diversarum plurium medicamentorum simul infusorum, scopi cuiusdam singularis causa: Fit & nonnunquam separationis ergo peculiaris virtutis medicamenti cuiuspiam a cæteris quæ illi insunt: sicuti exempli gratia, cum extemporanea infusione Rhei facultas purgans, aut Myrebalanorum secernitur, ut adstrictoriam vim majorem nanciscantur.

Infusio foliorum sennæ in aqua fontana instituta, in exemplum venite potest Infusionis simplicis, quæ & cum, & absque igne perfici potest, ad demonstrationem transfusionis virtutis illius catharticæ in aquam factæ: Infusio radicis Esulæ in aceto, obtundendæ gratia facultatis purgatorię, ad exemplum correctionis; Infusio Rhabarbari aut Sennæ in succo rosarum pallidarum, ut veniat in exemplum augmenti virium: Infusio plurium medicamentorum, viribus discrepantium, quæ solet institui ad confectionem Hamech, exemplum præbet virium collectionis in liquore: Quorum omnium non exiguus numerus exemplorum occurret in hujus Pharmacopœæ serie.

C I P.

CAPUT XIX.

De Humectatione & Immersione.

Humectatio nonnunquam antecedit Infusionem, at vero in alios vsus saepenumero accerfitur; Humectatur medicamentum vt mollescat si siccus fuerit, sicuti cum humectatur Spica Celtica; Aut humiditas illi conciliatur reponendo in loco humili vel subterraneo, quo facilius mundati possit; Aut cum humectantur Cassia & Tamarindi, ad pulpæ illorum educationem: Humectantur quoque nonnulla medicamenta sicciora, ne dum contunduntur exhalent, sicuti Agaricus, Santala, Colocynthis &c. imo ad colorem conciliandum, sicuti eadem Santala: Alia humectantur dum super marmore lævigantur, præcavendæ gratia dissipationis subtiliorum partium, sicuti Corallia, Margaritæ & Gemmæ; Quædam medicamenta humectantur vt retundatur illorum acrimonia aut acerbitas, veluti cum humectatur Colocynthis guttis aliquot olei amygdalini dulcis: Alia irrigantur juvandæ ergo penetrationis virium, vt cum irrorantur Rhabarbarum aut Senna guttis aliquot succi limonum, aut quando medicamenta stomachica, cardiaca, aut cephalica aliquot guttis olei garyophyllorum, cinnamomi, lavendulæ stillationum aut similibus: Alia quædam humore imbuuntur vt requisitam aliquam qualitatem induant, sicuti cum medicamentum humectatur aquis quibusdam distillatis, aut decocto aliquo idoneo, aut cum hujus excipit vaporem. Irroratio, Aspersio & Imbibitio ab Humectatione quam minimum discrepant.

Immersio, vel Maceratio, subsequitur Humectationem, eaque aut Levis est, modo ad ablationem superfluitatis cujuspiam medicamenti, sicuti cum immerguntur amygdalæ dulces in aquam ferventem vt corticem exuant, alias pro virium parte retundenda, sicuti cum levissime immergitur Rhabarbarum in quempiam liquorem ad virtutis purgatorie imminutionem; Aut diuturnior est Immersio, & iteratis vicibus facta, demendi causa medicamento virosi aut ingrati saporis, sicuti cum nuces juglandes virides aquæ immittuntur, imo pluries & repetitis vicibus, per plures dies, fugandi ergo amaroris; aut cum diutius immacerantur Olive in muria, vel quopiam lixivio eundem in finem; Aut cum Calx viva aquæ infunditur ad parandam Aquam calcis, exuendo ipso momento calcem suo Sale ac præcipua facultate; Aut ubi macerantur cortices Citriorum, variique alij fructus in muria, quo firmitudinem adquireant, diaphani fiant & ad condituram idonei.

Tom. I.

D

CAPUT XX.

De Nutritione.

Nutritio perfici solet liquorum interventu ; Nonnihil etiam accedit ad Humectationem ; hoc nomen gerit eo quod medicamento molem addat, alimenti quandam speciem illi adferendo ; Duobus fit modis, vel miscendo simul, & diversa medicamenta in vnicum cogendo, sicuti cum paulatim, iteratisque vicibus simul commiscuntur oleum, acetum & lithargyrum, & diutius vna in mortario subiguntur, vt inde exsurgat Nutritum; aut idem purificetur cum Sale Saturni, oleo & aceto; Vel Tinctura Saturni cum aceto extracta, oleo cōmixta, vt ex his componatur Linimentum Saturni; Vel succo addendo aquam, aut decoctum aliquod cuiuspiam medicamento, quo exinde augeatur & nutriatur; sicuti cum additur succus rosarum, aut cichorij, vel decoctum aliquod hepaticum aut catharticum, Aloë, ad ipsius nutritionem; curando deinceps vt lento igne fiat evaporatio humidi superflui eorundem succorum aut decocti, donec omnia abeant in Extracti consistentiam, eandem affusionem succorum aut decoctorum reiterando, eandemque humiditatis in vapores solutionem, quousque sufficiens alimentum & augmentum suscepit : Sicuti itidem quando nutritur Sarcocolla lacte muliebri, aut cum ad præparationem Sperniolæ, a Crollio tantopere decantata, nutriuntur myrrha, olibanum, crocus & camphora, in pulverem redacta, aqua distillationis spermatis ranarum infusa, in pastæ speciem reducendo, quæ sponte exficari permittitur; eandem nutritionem, eandemque exsiccationem vices imo trices repetendo.

CAPUT XXI.

De Dissolutione, ubi obiter de Solutione Chymica.

Dissolutio apud Pharmacopoeos Galenicos humectationis pedissequa est : In vsum venit liquidis reddendis, aut fluidis, substantiis compactioribus aut crassis, additione facta cuiuspiam liquoris : Necessitate urgente dissolvuntur Electuaria, Opiatæ, Confectiones, Pulveres, Extracta, Salia, Sirupi, ac plurimæ aliæ præparationes, vt potionis forma adsumi queant : Dissolvuntur necnon Manna, Saccharum, Mel, Gummata nonnulla, Lacrymæ & Resinæ in liquoribus idoneis : Dissolvitur Cera, variæque Emplastra, in oleis quo molescant : Aurum in aqua Regia dissolvitur, vel spiritu salis : Aurum, Cuprum, Mercurius, &c.

Aqua

Aqua forti : Margaritæ, Corallia, oculi Cancrorum, ac plurima alia ejus generis in aceto stillatio, spiritu nitri, vel quopiam succo acido : Mars in aqua dissolvitur interventu Tartari ; in aquis fortibus ac spiritibus corrosivis : Scammonij pars resinosa, Jalapæ, Turbith, Agarici &c. Ambra grisea, Succinum, gummi Lacca in Spiritu vini dissolvuntur : gummi Sandaracha in vero oleo spicæ stillatio solvitur ; Plurima denique alia medicamenta possunt dissolvi in liquoribus quando similitudo intercedit cum illorum substantia.

Solutio in Pharmacopœa Chymica, divisio est & resolutio substantiarum omnium quæ mixtum aliquod componunt : Fundamentum hæc est totius Chymicæ, & principium sexcentarum egregiarum operationum illi arti familiarium.

Ad Dissolutionem possent referri plurimæ aliæ Præparationes, rectius sub Coctione collocandæ, de qua acturus sum descriptione tradita illarum quæ præcedant esse debent.

CAPUT XXII.

De Calefactione.

Calefactio principium est omnium operationum quæ caloris ope perficiuntur : A Coctione differt, eo quod quicquid coctum est calefactionem passum est, at vice versa quicquid calefactum fuit ad coctionem perductum non fuit : Calefactioni tamen iterum subiiciuntur materiæ quæ coctionem sunt expertæ : Calefiunt infusiones, tincturæ & decoctiones si refrixerint, quo facilius transcolari queant : Calefiunt Balnea & Semicupia, si in usum veniant : Calefiunt & Olea, Unguenta, Fomentationes, Epithemata, Cataplasmata, Emplastra, antequam admoveantur ; Vt incalescant curamus ; Nux moschata pulverisata, semina lini, anisi, aliæque multa similia si ex illis eliciendum sit oleum, Aqua ad teporem deducitur si provocandus vomitus ; Calefiunt mortaria ferrea & ænea sicut & illorum pistilla, modo vt colliquescant nonnulla gummata, sicuti Tacamahaca, Mastiche, Ammoniacum ; Galbanum aliæque ejusmodi ; modo vt alia commodius terantur, sicuti Tragacantha & Arabicum ; modo vt pulverisari queant mineralia, sicuti Talcum ; Vel ad dissipationem humiditatis superflue alicujus medicamenti, & vt idoneum triturationi evadat, sicuti Crocus, Tabacum &c. Vel ad absumendam humiditatem aliquam extraneam in medicamentis compositis, ac priorem consistentiam & siccitatem restituendam, sicuti in Extractis & Salibus ac quamplurimis alijs præparationibus ; Calefiunt Dactyli infusi, Cassia, Tamarindi, quo facilius ex illis edu-

catur pulpa; Calefit Iusculum ad Mannæ in eo dissolutionem; etsi dissolvi etiam queat in liquoribus frigidis; Igni traditur tubulus ferreus, aut ex alio metallo conflatus, quando Antimonium fusum in illum infundendum est ad Reguli separationem; Calefiunt vasa terrea aut vitrea, si liquor calidus quispiam infundendus ne dissilian; Calefit, præsertim hyeme, Retorta, excipiens Antimonium & Sublimatum in distillatione olei Antimonij, quo colliquescat si inibi concreverit, & ut in Recipiens extillare possit; Calefiunt Cera, Resina, Sebum, Axungie, quo mollescant; Calefiunt etiamnum Scylla, Portulaca, Borrago, Buglossum, plurimæque aliæ plantæ ad prolectandum illarum succum.

CAPUT XXIII.

De Insolatione, & Calore Fimi.

Insolatio est excalefactio materierum calori radiorum solarium expositarum: Vsitatum est hoc excalefactionis genus ad macerationem Conservarum liquidarum, florum, aut herbarum in oleo commissarum, vel Axungijs, pro tincturis conficiendis, balsamis; Ad exsiccationem partium plantarum aut animalium, quæ asservari debent, aut in usum protinus venire: Ad desiccanda Salia, ut evaporent Extracta, succi & liquores, vel ad horum puritatem comparandam, Ad Vini in acetum conversionem, Hydromelitis fermentationem promovendam, nigrum Piperis corticem detrahendum, sicuti apud Indos in more est, postquam prius aqua marina irroratum fuit, ut exinde paretur Piper album; ad exsiccationem ficuum, vvarum, malorum Persicorum, prunorum, plurimque aliorum Fructuum, in regionibus calidioribus, aliisque in usus.

Fimus Equinus, semiputrefactus, bene conculcatus, majorem aut minorem profert calorem pro quantitatis proportionem, ac prout materiæ plus aut minus profunde immittuntur: Calor enim adeo insigne incrementum concipere potest, ut manus ferendo par esse nequeat.

Nullus calor melius regi, aut æqualior reddi potest quam Fimi, neque ullus ad calorem naturalem proximius accedit: Admodum idoneus est digestionem materierum liquidarum perficiendæ, ac illarum fermentationi, si modo idoneæ sunt, promovendæ: Variæ materiæ beneficio eius ope circulari queunt, tincturæ educi, ova eius beneficio excludi, imo distillationes perfici.

CAPUT

CAPUT XXIV.

De Coctione & Maturatione.

PRisci, imo & Neoterici, hanc Coctionis tradidere definitionem, ut sit Alteratio rei coquendæ: Meo tamen iudicio definitio hæc, non Satis accurata *anesthet* nisi sèu admodum generico sumpta fuerit, ut omnibus sine discrimine alterationibus competat, quandoquidem Alteratio accidit in omnibus præparationibus quæ cum vel absque Coctione contingunt; præterea varietas earum quæ accedente coctione fiunt adeo est insignis, ut difficile sit assignare definitionem satis accuratam quæ ad omnes sigillatim quadrare queat: adeo ut dimissa disquisitione accuratioris, satis esse existimem si dixerò, ejus divisione facta, varias esse Coctionis differentias & species; Varios iterum cujusque speciei gradus pro diversitate medicamentorum substantiæ, ac varietate scoporum illius qui Coctioni promovendæ intendit.

Antiqui nonnullas Coctionis species descripsere, ac inter cæteras Maturationem, Elixationem, Frixionem, Assationem, Torrefactionem, & Vstionem: Sed cum præter has sint & aliæ plurimæ quæ notitiam effugere non debent, & in usum revocandæ sunt, præsertim in Pharmacia Chymica, e re futurum esse credidi singulatim de iis agere, sicuti in serie apparebit.

Maturatio Coctionis species est, modo sicca, modo humida; Coctio potest fieri vel juxta ignem, vel cineribus calidis imponendo Fructus immaturos, ut quomodocumque eorum maturatio promoveatur, esuique apti fiant: possunt & in furno coqui, aut in aqua calente elixari, in musto, succo quopiam, aliòve liquore: Nonnulli etiam fructus nondum maturitatem adepti mora hanc consequuntur, id quod in mespilis observare est, quæ medio mollescunt stramine.

CAPUT XXV.

De Fermentatione.

Fermentatio inter Coctionis species habenda, cum in ea contingat quædam ebullitio, excitata a confusa mistione duarum substantiarum specie contrariarum quoad actionem; Chymici vocant *Acidum* & *Alkali*: Operatio hæc modo naturalis est, modo artificialis, contingens in substantiis liquidis, aut saltem humidis, accedente calore quopiam

externo, five is fuerit naturalis, excitatus in materiis ob pugnam substantiarum quæ fermentationi subjiciuntur, in quibus manifestum est quoddam acidum, quod, etsi in sui primordiis exiguum sit, sat roboris tamen acquirit ad commovendas & concutiendas partes singulas totius materiæ volatiles, ut se iis jungat, easque disponat ad extricationem partium terrestrium & crassiorum a quibus obvolutæ erant, atque excussione earundem partis, spumæ forma abeuntis, mediantibus ebullitionibus; altera parte ad imum præcipitationis quadam specie deturbanda; si scilicet materiæ sint liquidæ: Idem Acidum præterea satis validum est ut ad statum conservationis illas producere valeat ad aliquod temporis spatium, expulsiis partibus illis terrestrioribus, imo etiam ut adipiscantur puritatem majorem, accedente distillatione quæ segregat & in sublime evehit partem spirituosam supra phlegma grave & inutile; a quo etiam irretiebantur, ac tandem ultimum puritatis gradum mediantibus iteratis rectificationibus consequantur.

Vix subjectum quodpiam occurrit in quo hæc operatio manifestius adpareat quam in Vvarum succo, qui proculdubio ut in considerationem veniat dignus est, ob varias immutationes in illo contingentes diversarum fermentationum beneficio: Experientia apertum facit, fieri nequaquam posse ut partes impuræ & volatiles ab illo secedant nisi prægressa Fermentatione; Id quod in Defruto observare licet, variis in locis hujus Regni parari solito, imo & in exteris; Si enim accipiat Vvarum succus recens expressus, atque is in aheno ebulliat ad partis usque tertiæ consumptionem, quæ meta est usitata, exsurgit tantum phlegma insipidum & inutile: Etiam si autem per ebullitiones secedant terrestres quædam portiones, partim in spumam abeunt, partim in materiam terrestrem lateribus adhærentem, & fundo cacabi fæcum specie, subtiles nihilominus & volatiles partes sali fixo & tartareo ejusdem succi complexæ adhuc hærent, ac superstitæ phlegmate, neque separationi idoneæ fiunt aliterquâ mediante Fermentatione, quæ sponte tamen succedit, nullo concurrente præterea calore externo, conciliando eundem succum, ex parte puritatem adeptum, in dolium conveniens, sicuti de more est ratione vini recens defœcati; ibidem spatio sex hebdomadarum, aut toto bimestri detinendo, per quod temporis spatium Acidum, in propria prædicti succi substantia delitescens, iuvantibus aëris partibus nitrosis, insensibiliter ab illo attractis, attenuat & sejungit Defruti partes crassiores a purioribus, priores, mediante ebullitione quam excitat, expellens partim in spumam, per dolij foramen superius, partim ad latera & fundum ejusdem dolij, ac postremis se adjungit, vi omnino insita, residuum nihilominus phlegma exinde secernere non valens,

valens ac difficulter admodum secedit.

Cum Defrutum ea ratione fermentationem expertum est, & rite defœcatū, si in vas distillatorium coniectum fuerit, illico spiritum suum priorem effundit, imo majori copia quam quæ a vino vulgari expectari posset, eadem quantitate, in quo reperire dabitur tertiā illa parem phlegmatis quod absumptum fuit in Defruti præparatione: Si vero ulterius in distillatione perrexeris, post spiritus ascensum, phlegma in defruto residuum eodem modo sursum ascensurum est quæ ex vino ordinario in hujus distillatione evehi solet.

Vinum hoc ordinarium multo facilius est præparationis quam Defrutum, neque enim illi opus est igne vel calore externo, sed infuso solum, eo scilicet qui delitescens excitatur à partibus ex quibus compositum est, per quos in illo exoritur fermentatio quæ plerumque initium ducens in Cupa continente vvarum succum retrimentis commixtum, in qua ad aliquot dies moram trahere potest, complementum in dolijs accipiens, etsi magna, vel retrimenta addita non fuerint: Atque hæc observantur in præparatione vinorum alborum, aut eorum quæ ruboris sunt dilutissimi (*Vins paillet.*).

Super his quid sentirem efferre volui, Existimo enim Vinum, cum constet ex substantia, vna quidem Sulphurea, altera Acida Tartarea, quibus permixtum est multum phlegma, tantillum salis fixi cum terrestribus quibusdam portionibus, plurimis obnoxium esse immutationibus, ortis ex substantiarum illius ab invicem disunctione, vel a prædominio cuiusdam illarum partium: quamobrem post crebriores imbres, vindemias præcedentes aut subsequentes, Vinum phlegmate plus nimis abundat, adeo ut in corruptionem admodum pronum sit: Eandem & facile subit, evaditque quasi oleosum & vinctuosum, si pars sulphurea volatilis præ acido tartareo redundarit, id quod evidenter apparet, si pintas aliquot optimi omphacij in dolum vinum continens, ad oleositatem vergens, imo jam pinguefactum conjeceris & commiscueris, pristino enim statui Vinum restituitur. Id quoque observabile est, Vinum maturitatē nondum adeptum, hoc est in quo Acidum dominium obtinet, in corruptionē non æque cito abire ac id quod eo non sufficiēter pollet, cum successu temporis acidum id in vigorem transire provecto anno animadvertere liceat inferre decet corruptionem in Vino obortam ex Acidi defectu, partem sulphuream Volatilem non attigisse, quandoquidem id vini genustantundem fere spiritus inflammabilis ac id quod corruptionem non subiit effundit.

Me quoque iudice, verissima & nativa vini in Acetum transmutatio tunc tantum accidit si acidum incrementum susceperit, ac volatili

D 4

parti supereminet; Vel si spiritus volatiles ex parte dissipati sint, Acidum manifestius se exhibeat, atque solum in palato & lingua sui sensum imprimat: Id quod facillime contingit in vinis quæ propria natura Tartaro multo redundant, cujusmodi sunt Galliæ Narbonensis, si præsertim dolij foramen superius hiet, ac vinum aëris partes nitrosas in se alligere queat, ad multiplicationem Acidorum quæ partem compositi constituunt.

Est & aliud Fermentationis naturalis genus, quod familiare est substantiis, aut materiis, ex Acido & Volatili constantibus, consistentiæ mollioris, non tamen liquidæ, quæ contingit ex concursu vel conjunctione Acidorum cum Alkalibus, Ejusmodi est quæ adparet in Theriaca, diversisque compositionibus, circa quam immorari nolo ne caput hoc in immensum excreseat.

Fermentatio artificialis perficitur addendo Acida materiis quas fermentationem subire volumus, sicuti cum Fermentum vulgare, cujus usus est ad panificium, aut flos cerevisiæ, quibusdam plantis adjiciuntur, aut baccis contritis, ac in aquâ tepidam immisiss, ad earum promovendam fermentationem, ac demum ex iisdem eliciendos Spiritus & Olea volatilia: Id quod in more est ad fermentationem Nasturtij, Cochleariæ Centaurij minoris, ac plurimarum aliarum plantarum partium: Id quod & usu venit in Pasta, vel farinæ massa, ut fermentescat ad panis confectionem

At vero postrema hæc Fermentatio actu non valet partes terrestres spumæ forma abicere, aut ad fundum præcipites dare, sicuti id contingit in substantiis liquidis; nihil enim aliud præstat quam ut referet & dilatat materias, ac strictius compingat & jungat substantias acidas cum volatilibus, adeo ut ideo attenuentur, eamque subtilitatem adquirent, ut ad singulas corporis partes pro harum alimento deferri queant, prætermisiss crassioribus & terrestribus, ut pote excrementiis & procul ablegandis.

CAPUT XXVI.

De Digestione & Maceratione.

Digestio & Maceratio vix discrepant, Temporis spatium illis opus est, & calore rite temperato ut perficiantur: Digeruntur, Macerantur Scorpiones integri in oleo amygdalarum amararum, ut sensim illorum virtus in hoc transfundatur: Rosæ recentes, sale addito, contusæ, vasi immittuntur exacte obturando: In cella vinaria reconduntur per
plures

plures menses macerandæ, ut deinde ex iis Aqua, Spiritus & Oleum odorata eliciantur : Eadem Rosæ diutinæ macerationi committuntur, modo in oleo, modo in axungia porci, ad confectiorem Olei & Unguenti Rosacei.

Digestionem subeunt Dactyli incisi in Hydromelite, ut exinde extrahatur pulpa ad confectiorem Electuarij Diaphœnici : Digeruntur & Capita papaverina in aqua, quo sensim mollescant, antequam decoquantur pro conficiendo Syrupos; Plûbum leviter calcinatum digestionem expetit, Minium, Cerussa & Lithargyrum in aceto stillatio ut paulatim in eo dissolvantur; asservata illorum dissolutione, aut ad confectiorem Magisterij, vel id quod improprie vocant Sal Saturni.

Exponuntur & digestionem Margaritæ & Coralliæ in eodem aceto distillato, in spiritu nitri, vel spiritibus quibusdam acidis, quo in ijs dissolvantur, pro conficiendis vel syrupis vel magisteriis, necnon quandoque Salibus, sed admodum inepte id nomen gerentibus, quandoquidē reapse aliud non sunt quam Sal acetis distillati.

Digestioni committitur Chalybis limatura in spiritu vitrioli ad parandum Vitriolum Martis : Spiritus vini & vitrioli simul commiscuntur æquali pondere in sartagine ferrea, una concrecant, ac in substantiam candicantem abeant, quam vocant Sal Martis.

Digestionem subit radix Gialapa, ut & Scammonium, Agaticus &c. in spiritu vini, ad dissolutionem partis illorum resinosa, ac secretionem a terrestri.

Opium & in digestionem venit, primo in aqua, ut dissolvatur pars illius aquea, ac deinde in spiritu vini, ad dilutionem resinosa quæ in aqua illam subire nequit : Eadem ratione in variis liquoribus plurimæ aliæ substantiæ digeruntur, quarum enumeratio Lectori tædio foret.

CAPUT XXVI.

De Tinctura & Circulatione.

Tinctura ut plurimum in sui subsidium advocat Digestionem; Eodem propemodum scopo quo Infusio instituitur, præsertim ad transmittendum in aliquem liquorem facultatem, aut præcipuam substantiam cujuspiam medicamenti : Tincturæ nomine designatur, quia liquor colorem induere solet rei sibi commissæ in hac operatione : Pars purior & resinosa Benzoini in spiritu vini dissolvitur, coloremque illi conciliat purpurei æmulum; Colocynthis a seminibus liberata, incisa & in spiritu vini digesta, flaventem Tincturam prodit, a Martino Rulan-

do *Spiritus Vita aurei* nomine insignatam : Aloë, Myrrha & Crocus tri-
ta, & in spiritu vini digesta, Tincturam suppeditant fusciorubeam ad Eli-
xirij Proprietatis Paracelsi præparationem : Rosa, Violæ, Rhabarbarum,
Senna, Cassia, plurimæque alia medicamenta, Tincturam quoque suam
liquoribus aqueis impertijuntur, quam non parum juvat additio alicu-
jus spiritus aut succi acidi, vel cujuspiam salis fixi, tum ad exaltandum
Tincturæ colorem, tum ut melius vi materierum illarum sinu concep-
tarum imbuatur.

Circulatio, uti nec Tinctura, Digestionis beneficio potest carere, In
vsum venit ad liquores substantia medicamentorum imprægnatos, aut
ad eos qui medicamento substantiam sinu suo continent : Perficitur im-
mittendo liquores in vas circulatorium, continuum, nec ex pluribus par-
tibus constructum, superna parte obturatum ; Vel ex duabus partibus
constans, hoc est compositum ex duobus vasis simul conjunctis & luto
obductis, invicem commissis, quorum inferior liquorem excipiat.

Circulatio peragitur igne lampadis, aut Balneo cinerum vel arenæ
modice calente. Vel in fimo, aut ad Solem : Ut plurimum requirit ca-
lorem plurium dierum, imo nonnunquā ad hebdomadas plures vel men-
ses integros protractum ;

Circulationis beneficio materiæ subtilissima pars evahitur in sum-
mam vasis partem, ideoque cum careat exitu ad inferiora recidit, iterum
materiæ conjungenda in vasis fundo contentæ, e quo sursum irreperat ;
eæque ratione ob alternos ascensus & descensus per vices reperitas in illo
vase, Circulationis quandam speciem exhibet, cujus & nomen gerit :
accedentibusque variis penetrationibus, subactionibusque partium spi-
rituosarum cum crassioribus, priores subtilitatem majorem adquirunt,
ideoque aptiores evadunt actioni exferendæ si a posterioribus liberatæ
fuerint.

Operatio hæc maxime in vsum est apud Pharmacopœos Chymicos :
Liquores omnino habiles & idoneos reddit, ut fecerni queant partes
impuræ a puris, maturationem & perfectionem inducendo principiis
activis, eaque volatilisationi apta efficiendo, quo deinceps cum aliis
substantiis depuratis, si opus sit, conjungi queant.

CAPUT XXVIII.

De Cohobatione.

Cohobatio est repetita affusio liquoris distillati supra materiam e
qua distillationis ope prolectus fuerat, ut iterum illi subiiciatur :
Sæpius

Sæpius aut rarius iteratur pro diversitate substantiarum distillandarum, atque scopo artificis : In usum venire solet ad faciliorem partium mixti separationem, distillationi destinati ; cui fini non parum repetita spirituum eductorum affusio confert.

Operatio hæc vices quodammodo Circulationis supplere potest, ac tandem liquorem partem mixti maxime essentialem continentem offerre : Idemque liquor ad extremum puritatis gradum perducitur potest, si deinceps sufficiens Rectificatio in auxilium venerit : Cohobatio usitata præcipue est in distillatione aquarum spirituosarum, Aromatum, ut & oleorum, quo & defæciora reddantur & maiore copia prodeant.

CAPUT XXIX.

De Elixatione.

ELixatio est coctio medicamenti in liquore quopiam extraneo facta, qui pro varietate medicamenti varius esse debet, aut pro artificis scopo : Plus aut minus diuturna est, pro majori aut minori medicamentorum soliditate : In usum venit ut plurimum aqua fontana aut fluviatilis ad Elixationes, sed & nonnunquam admittuntur Aquæ Minerales, lixiviosæ, pluvia, nivalis, marina, Ros &c. Usurpatur & Lac, Serum lactis, Hydromel, Vinum, Acetum, Cerevisia, varij plantarum Succi, Aquæ Stillatitiæ, Olea, Axungia, imo & Lorum quorundam animalium.

Usitatissima Elixatio instituitur infundendæ gratia in liquorem facultatis medicamenti, sicuti contingit in plurimis decoctionibus parari solitis ad Apozemata, Potiones, Clysteres, Fetus, Balnea, necnon ad Symplos, Electuaria, Olea, Unguenta &c. Celebratur & tollendæ ergo cruditatis partium animalium, aut plantarum, ad illarum emollitionem, & ut non solum in usum cedant res elixationem passæ sed & ipsum Infusculum, sicuti in elixatione carnum, radicum, herbarum & radicum esui destinatarum.

Peragitur etiam ad demendum alimento, aut medicamento ingratis saporem, aut improbam aliquam qualitatem, sicut in caulibus floridis dictis, fungis, qui iterata elixatione indigent, rejecta priori aqua, cui adhæsit id quod virosum in caulibus & fungis præfuit.

Ad eam quoque nonnunquam deveniendum terrestrium partium ac maxime crassarum medicamenti detractionis causa, sicuti in Salium elixatione, sacchari & mellis ad spumæ & impuriorum partium exclusionem.

E. 2

Vtilis etiam est ad medicamentorum conservationem, sicuti syruporum, mellium, saparum vel Roob &c.

Elixatio operationes sequentes affecclas habet.

CAPUT XXX.

De Ebullitione, Despumatione, Colatura & Filtratione.

Peractam Infusionem necessario saepe sequitur Ebullitio, sed perpetua fere comes est Elixationum & multarum Clarificationum: Elixatio hic committuntur Decocta partium plantarum & animalium, Syrupi, Vnguenta, Electuaria, ac sexcentæ aliæ compositiones, quæ illa majori vel minori indigent.

Despumatio peragitur in plurimis Elixationibus, præsertim carniū & aliorum alimentorum, saccharorum & mellium: hanc semper præcedit Ebullitio, cujus ope segregantur, & ad superiora liquoris effertur crassiora excrementa, terrestria & viscida, spumæ forma.

Colatura Ebullitionem & Despumationem semper insequitur, at vero eadem aliis temporibus & occasionibus exerceri potest, non secus ac Filtratio: Vtriusque usus creberrimus est in vtraque Pharmacia ad sexcentas materias liquidas, quarum fæces separationi idoneæ redditæ sunt & expulsiōni, aut mediante quiete, aut digestionē, aut circulatione, aut fermentatione, vel alia quapiam ratione: Ducitur & in usum ad separationem sordium aliorumque extraneorum, quorum cōmitione liquores inquinari possunt: visitata est necnon separandi causa humoris qui impedimento est quibusdam materiis exsiccandis: Nec prætermittitur fecernendarum gratia partium aquearum ab oleaginosi.

Transmittuntur liquores per Incernicula Setacea vel telam, vel cilinum laneum, nonnunquam per pannum extensum & attensum ligneo firmamento, quandoque in formam tibialis constructum, quod vocant, *chauffe d'hipocras*.

Liquores diversimode filtrantur, ad quosdam enim usus usurpantur funiculi gossipini, aut ex filo, aut panni Segmina manus longitudine, pollicis unius vel alterius latitudine, immersa prius aquâ communi, deinde expressa, post inclinato vase liquorem continente, immersa tertia circiter illorū parte longitudinis in liquorem filtrandum, reliquum extra vas inferne producendo, ac quod maxime liquidum est in liquore per filtrum transiens in vas priori paulo humiliter effundendo; asservando, si momenti alicujus fuerit, vel abiiciendo, si pura puta fuerit aqua vel alius liquor nullius utilitatis: hac enim ratione liquor paulatim sequitur

sequutus funiculi longitudinem & ductum effluit, vel segmentorum panni, a tergo relinquens materias a liquore liberatas, si is inutilis fuerit, vel etiam olea supernatantia seorsim abeunt ab humido eorum vehiculo, dummodo cautio adsit ut ex temporis intervallis liquori inclinandi & deorsum vergendi commoditas non desit, ut decursum filorum aut panni sequi possit.

Ejusmodi Filtrationis genus sapissime in usum accersitur ad separationem aquarum lotioni mineralium destinatarum: Particulariter usurpatur funiculus, vel ellychnium, ad separationem oleorum stillatitiorum post distillationem, spiritibus vel aquis supernatantium.

Filtrantur quoque liquores per chartam emporeticam griseum, linteum cuiusdam mundo superextensam, impositam ligneo firmamento quadrato; Vel in formam cuculli convolutam, infundibulo vitreo aut ex ferro albo parato impositam: Quandoque etiam filtrantur quidam liquores transmissi per acervum vitri pulverisati, in ima parte infundibuli vitrei positi; eoque pacto filtrantur spiritus Vitrioli, Salis, Nitri, Sulphuris &c. Si commixti fuerint terrestri cuiusdam materiae, illis advenientis cum luto obducuntur vasa, aut ab eodem nudantur: Similis Filtratio omnino e re est ad ejusmodi spiritus corrosivos, quod citissime corrodant & perterebrent chartam, & quodvis panni vel lintei; genus si his ad transcolationem uti volueris.

Filtratio per chartam emporeticam, infundibulo vitreo impositam: admodum quoque familiaris est ad trajectionem substantiarum aquearum & earundem ab oleagineis separationem, quæ cum chartam nequeant pertransire, in filtro hærent, e quo educuntur, & secedunt imposito extremo infundibulo collo alicujus lagenæ idoneæ, & foramine facto in extremitate cuculli chartacei a subula argentea aut ferrea, in oleum immissa: Et hæ sunt colandi & filtrandi rationes maxime familiares.

CAPUT XXXI.

De Clarificatione & Expressione.

NON raro Clarificatio sponte in liquoribus quibusdam succedit sola concessa quiete, præsertim præmissa Digestione, Circulatione & Fermentatione: At vero usitatissima Clarificatio, & omnium citissima, præsertim in Pharmacia Galenica, perficitur Ebullitione, Despumatione, & Colatura vel Filtratione: Peragitur & eadem aliquando per ovorum albumina, quæ commiscuntur, & cum materiis liquidis

conquassantur; antequam ebullitioni tradantur clarificatione egentia, præsertim saccharum, mol & gelatinæ, quibus ad exactam clarificationem adiicitur quoque vinum album: Nonnunquam & liquoribus tantillum aceti infunditur, succi limonum, berberorum, omphacij, vel guttæ aliquot spiritibus vt Vitrioli aut Sulphuris, aut etiâ Cremor Tartari, Crytallum minerale aut Nitrum depuratum, vt præcipitationis quædam species accidat, aut saltem separatio partium crassiorum a liquidis, puris, & vt priores intra filtrum cohibeantur.

Expressio nonnunquam Clarificationi præit, præsertim in decoctionibus, quas a magmate prius liberare animus est: Plus aut minus ea valida est pro conditione rerum exprimendarum, aut natura substantiarum tum crassarum tum liquidarum: Expressio decoctionis partium plantarum in quopiam liquore, vt plurimum omnium debilissima est, nisi forte permixta sint quædam laxativa, aut aromata, quorum virtus commendabilis sit.

Expressio plantarum, ad proliciendum succum, paulo validior esse debet, imo quædam plantæ, præsertim viscosæ, incalescere prius debent; Fructuum aqueo succo præditorum expressio ejusdem fere conditionis est; Oleorum infusorum, Vnguentorum & Gummatum aqueorum dissolutorum, vtcunque validior esse debet; Fructuum & seminum oleagineorum, qualismodi sunt amygdala, nuces juglandes, moschatæ, avellanæ, Behen, semina frigida majora, anisi & papaveris &c. validissima esse debet.

CAPUT XXXII.

De Aromatizatione & Coloratione.

Aromatizatio & Coloratio cum Filtratione & Clarificatione sæpe concurrunt; In vsum etiam sæpe veniunt ad plurimas alias præparationes: Aromatizatio non minus in vsum ducitur ad virium medicamentorum incrementum quam ad saporis & odoris gratiam.

Pulveribus ipsa Aromatum substantia admiscetur, qualia sunt Maicis, Cinnamomum, Caryophylli, Crocus, Moschum, Ambra grisea, & plurima alia: Commiscentur Opiatis, Electuariis, Confectionibus, Pilulis, Trochiscis, necnon Vnguentis & Emplastris; Commiscentur Infusionibus, Tincturis, Elixiriis, imo ipsis Decoctionibus & Syrupis.

Illud vero memoriâ tenendum, cum præcipuæ Aromatum partes singulari tenuitate & volatili præditæ sint, ignis diutius vim ea perferre non posse, quin in auras abeant ejusmodi particulæ, adeo vt sub decoctionis

nis

nis demum finem addi debeant; quinimo sedulum debere esse Pharmacopœum eodem tempore in vasis, quibus immissa sunt, cooperiendis, præcavendæ ergo dissipationis: quod cum antiqui animadvertissent, in more illud habuerunt ut pulveres aromaticos cordiales colatorio excipi vellent, aut cucullo panneo, per quæ illis transmittenda erant Apozemata aut Decocta si aromatum vi imbui illa vellent, non ignari decoctionis calorem sat validum esse qui in transitu alliceret, & vim illam aromatum adsumeret, neque opus esse ut vehementiorem ignis gradum tolerarent.

Hodierna vero die media & faciliora & magis idonea ad Aromatum vim omni medicamentorum generi conciliandam nobis suppetunt; quandoquidem eum in finem advocari possunt Olea diversorum aromatum, quæ ars Chymica distillationis ope parare nos docet, Verissimam partem sulphuream aromaticam & essentialem parte eorum continentia: Ejusmodi Olea guttatim cum sacchari puri pulverisati quadragies aut quinquagies tantum cõcorporata, facillimo negotio quibusvis liquoribus & medicamentis commisceri possunt, eadẽque felicius Aromatum facultate imbuiere, gratiora reddere, & viribus potentiora reddere ipsa aromatum substantia, antiquorum more usurpata, ac iuxta Pharmaciæ Galenicæ præcepta.

Coloratio Medicamentorum naturalis est vel adscititia: Naturalis duplex, nam aut omnino naturæ soboles est, sicuti albedo in nive & lacte, rubedo in sanguine, flavedo in auro, fuscus color in antimonio & plumbo &c. Aut cujusmodi ætatis decursu accidit, vel ab aliquo casu, sicuti color albus capillorum in senectute, pallidus in vultu a morbo &c. Artificialis contingit, aut vi fermentationis, sicuti in plurimis fucis: aut digestionis, sicuti in tincturis tartari & corallorum; Aut mediante agitatione, sicuti color albus vnguenti Pomacei, aut Cerati Galeni; Aut ab admixtione variarum substantiarum, quarum quædam alterare valent, aut intendere colorem medicamenti visua acida, id quod præstare præstant diversi spiritus; Aliæ proprium colorem communicare valent, sicuti adpatet in Santalo rubro, Sanguine draconis, Indigo, Viridi æris, granis Kermes, terra Melitæa, Croco & plurimis aliis, Vel ope Lotionis, postmodum expositionis ad Solem, vel sub divo, sic Cera colorem album contrahit, sic oleum ovorum & nonnulla alia: Vel per Coctionem aut Calcinationem, sicuti contingit in Mercurio, Plumbo & Antimonio, &c. Immutatio denique colorum medicamenti accidere potest sexcentis modis, notis & ignotis, quorum descriptio immensi & tædiosi foret operis si diutius insisterem.

CAPUT XXXIII.

De Frixione, Assatione, & Torrefactione.

FRixio species est Elixationis, quæ perfici solet in sartagine addito quopiam liquore, præsertim oleo aut pinguedine: Pro more minus imponitur liquoris quam ad ordinariam elixationem, ad ignem luculentum & flammeum alimentorum gratia, medicamentorum vero causa paucissimus admittitur liquor, fitque igne moderato, ad vitandum effluvium præstantissimarum partium.

Ova primo aquæ incoquantur, quæ ubi duritiem adepta sunt, eximuntur vitelli, hi igne modico friguntur, usque quo illorum Oleum in sartagine se exserere incipiat, tunc tantisper spiritus vini affunditur, atque illico in saccum è linteo crassiore confectum excipiuntur, validèque comprimuntur ad expressionem olei.

Myrobalani triti in pulverem levissime friguntur, illos irrorando tantillo olei amygdalarum dulcium ad asperitatem leniendam.

Assatio est Coctio medicamentorum, vel alimentorum in proprio succo, nulla additione facta humidi aut pinguis extranei: Eo modo assantur carnes veru transfixæ, aut craticulæ impositæ: Assantur Tubera, Castaneæ, Poma, Pyra, Cepæ, plurimæque aliæ radices & fructus in proprio succo sub prunis, iuxta ignem, vel aliter: In furno quoque coquantur scyllæ, cepæ, beræ radices ac quamplures radices & fructus nullo accedente alio humore: In eodem coquantur cibi, exsiccanturque partes animalium, sicuti sanguis, secundinæ &c. imo animalia integra, exempli gratia Talpæ &c. Igne quoque torretur Caphe; quod alij vase ferreo inclusum nec tamen omnino repleto, veru transfixo, assant ad ignem; quæ omnes coctionis species sub Assatione comprehendendi debent.

Torrefactio diminuta est Assatio; in usu est ad medicamenta sicca, quorum vis in superficie fere hæret: præcipue adhibetur in Rhabarbaro & Myrobalanis subtiliter tritis, disco argenteo impositis aut laminæ ferreæ, ignitabulo supposito, ignéque moderatissimo adhibito, spatula frequenter agitando, usque quo pulvis paulatim obscurum contrahat colorem, qui indicium est vis purgantis absumptæ, soliúsque superstitis adstringentis.

CAPUT

CAPUT XXXIV.

De Vstione, Incineratione & Extinctione.

Vstio, aut Combustio, suas habet differentias & gradus, pro diversitate medicamentorum substantiæ & variis artificis scopis; Antiqui hoc præparationis genere vsti sunt pro plantarum, animalium & mineralium combustione: Vsserunt cornua animalium ungulas, ossa, carnes, plumas, pilos, omnesque partes, ignari id quod in toto illorum corpore maxime essenziale obtinent in sale & oleo volatili latere, quæ in auras abeant & evanescant adhibita vstione.

Lectorem rogo adire velit præparationem meam Viperarum, atque ad examen revocare rationum momenta quæ me impellunt ad improbandum antiquorum procedendi modum, nec non vstionem Cornu Cervini & Eboris, quam hodie etiamnum plurimi inepte amplectuntur, etsi decipi se percipiant.

Varia dignorum genera utiliter comburimus, tum vt ab ijs incalefacamus, tam coctionis alimentorum gratia, quam vt eliciamus ex ijs Sal in varios vsus idoneum.

Comburimus etiam varias plantas earumque partes harum salis obtinendi causa: sed neque hoc, neque lignorum, simplici vstione adquiri possunt, quæ tantummodo valet plantas in carbonem convertere, vt omnino deinceps necesse sit carbonem illum in cineres deducere, quo Sal educatur, Id vero vocamus Incinerationem, quæ perficitur diutina vstione & prorogata, præsertim lignorum aut aliarum partium plantarum.

Ligna quod attinet, illud tenendum circa illam immutationem quam infert vstio ligni in carbones, phlegma, spiritum & oleum in ligno contenta proculdubio in nihilum abire si lignum plane combustum fuerit; Paucum humidum quod superest a distillatione carbonis vulgaris ex terra depromptum fuisse, vel materijs quibus utuntur Carbonarij, carbonem accensum extincturi aut suffocaturi; Molestos autem vapores & noxios e carbone elatos quandiu ignem sustinet, ortum ducere ex partibus terreæ sulphureis & nitrosis, ac aliarum materialium à quibus suffocatus fuit: Nitrosæ partes & sulphureæ in dicto humore contentæ, innotescere possunt ex præcipitatione earum facili, si affusus fuerit spiritus vitrioli.

Et hoc quoque apertum facit pravos vapores e carbone vulgari elatos, aliunde quam ex propria illius substantia educi, quandoquidem

Tom. I.

E.

carbo prunarum, sponte in aere extinctarum, nullum incommodum inferre valet si iterato accensus fuerit; neque id mirum esse debet, quandoquidem prædictus carbo nihil in se observabile continet præter partem terrestrem & salinam in cineribus, superstitem postquam carbo consumptus fuerit.

Et hoc quoque observare licuerit postquam ex Retorta, igne diuturno, imo sub finem vehementi spiritus & Olea e Lignis educta fuerint, in dicta Retorta ligna in carbonem abiisse reperiuntur, destillationis vi phlegmate omnino destituta, spiritu & oleo; Etiam si porro carbonem illi eadem Retorta conclusi, adiuncto illi recipiente, ut decet luto obducto, violentiori igne plurimorum dierum decursu vexarentur, nequaquam tamen in cineres abituri sunt, carbonis formam in perpetuum conservaturi; nec enim in cineres, præsentia aëris destituti, converti queunt; qui coadjuvante ignis virtute, eam carbonis partem, cui Helmontius *Gas* nomen assignavit, dissipando, carbonem suam figuram exiit, ac in cineres faceffere facit.

Ultima hujus Pharmacopœe pars ostendit modum separandi partem salinam a terrestri, ambo principia cineres componentia, in carbone residua, duobus aliis principiis exclusis.

Utitio vehemens Mineralium ad Calcinationem referenda est: Minor illorum Utitio, quæ destructiva non est, quodam modo ad illam referri potest, etsi si sincere loqui libeat, Ignitionis tantum vocabulo donanda sit: Tuthia, exempli gratia, crucibulo imposita in igne ter incandescit, postea toties in aqua rosacea extinguitur, retundendæ gratia illius acrimonie: Chalybea fudes in igne pluries incandescit, toties in aqua extinguenda, quo vim adstringentem nanciscatur &c.

Extinctio in Mineralibus præsertim locum habet, in igne candefactis, postmodum in liquore quopiam extinguendis: Instituitur Extinctio vel ad mulcendam illorum acrimoniam, sicuti id modo a me de Tuthia dictum; Vel communicandæ gratia virtutis liquori in quo extincta fuere, sicut chalybis aquæ, laterum oleo, ad parandum Oleum Philosophorum dictum: In usum quoque venit ut quædam mineralia friabilia evadant, sicuti cum candentes silices aquæ immittuntur.

Donatur & Extinctionis nomine, sed *ἀκυσθόςας*, Mercurij currentis fixatio, cum illi fluiditas ope terebinthinæ, vel alterius materiæ vinctuosa adimitur: At vero hujusmodi Extinctio ad illam de qua modo verba feci, quam prægtedi debet Ignitio materierum extinguendarum, revocanda non est.

C A P U T

CAPUT XXXV.

De Calcinatione.

Calcinatio est conversio medicamenti alicujus in calcem ab igne vehementissimo : Apud Pharmacopœcos Chymicos frequentissimo in usu est præsertim quoad Mineralia, quorum pars maxima substantiam solidiorem quam Plantæ & Animalia hæc sunt.

Dividitur Calcinatio in Actualem & Potentialem, Actualis ope ignis perficitur ; Potentialis per spiritus corrosivos : Mineralia fortiori aut debiliiori igne indigent quæ in calcem abeant, pro diversitate illorum substantiæ & variis artificis scopis : Calcinatio Plumbi in pulverem cineræ coloris ad flavum vergentis, mitiorem ignem postulat quam aliæ ejusdem calcinationes : Calcinatio conchyliorum multo celerius perficitur quam calcis quæ ad ædificia paratur : Multo minor ignis requiritur ad calcinationem Antimonij in pulverem griseum, quam ad eam parandam quæ pulverem album exhibet ; Cerussam Antimonij dictam, vel Antimonium Diaphoreticum, vel ad conversionem in Crocum, Regulum, aut Vitrum.

Calcinatio actualis Mineralium nonnunquam instituitur nulla facta additione, sicuti simplex Plumbi calcinatio, Antimonij, Chalybis &c. quædòque accedit additio Nitri, Sulphuris, Tartari &c. Calcinatio Potentialis Mineralium dicitur quoque Immerfiva ; Perficitur beneficio spirituum corrosivorum, illa penitus subeuntium & dissolventium, Sic Aurum calcinatur per Aquam Regiam, vel spiritum Salis rite dephlegmatum : Argentum, Cuprum, Mercurius, Saturnus, Mars, &c. per spiritum Nitri vel Aquam fortem, aliosve ejusmodi spiritus corrosivos, & sic de cæteris.

Immerfivæ illi nomen inditum, quia demerguntur Mineralia in spiritus corrosivos, ut ab illis in calcem dissolvantur.

CAPUT XXXVI.

De Amalgamatione, Fumigatione, Cmentatione & Stratificatione.

Amalgamatio quædam species est Calcinationis potentialis Auri & Argenti, beneficio Mercurij, qui alterutri prædictorum metallorum perfectorum commixtus, cum fusionem adepta sunt illorum partes ab invicem tam exacte divellit, ac ad tempus adeo arte illis conjungi-

tur, vt cuncta hæc in pastam & massam vinctuosam, supraque manum extensilem abeant : Massa illa demum crucibulo ad ignem imposita, figuram & consistentiam suam dimittit; postquam enim Mercurius vale dixit perfectioribus illis metallis, in auras solutus, in fundo crucibuli forma caleis multo subtilioris quam ab vlla alia præparatione fieri posset reperitur.

Fumigatio Calcinationis quoque potentialis species est, per quam Mercurius crucibulo, igni commisso indutus, cuius orificium angustius fit; corrodit & in calcem deducit metalli laminas, superius appensas quo Mercurij Vaporem suscipiant : Saturnus lamitatus suspensus, adeo vt aceti vaporem, igne subdito, excipere possit, corrosionem quoque experitur, ejusque superficies in calcem albam transit : quæ legitima est Ceras; Ejusmodi Fumigatio Calcinationis vaporosæ nomen gerit.

Fumigatio ope Sulphuris accensi peracta utilis est ad retundendam Scammonij vim purgantem, ob penetrabilem vim Acidi quod Sulphuri inest, cunctas dicti Scammonij substantiæ partes pervadentis, atque ab immutatione inducta dum illi secomitem adjungit : At vero Fumigatio hæc Calcinatoria non est, cujusmodi a Mercurio & Aceto perficitur.

Prætermissæ Fumigationes quæ ex Aromatis accensis suscitantur, hæc exhalationes solummodo sunt partium odoratissimarum ejusmodi hæc exhalationes solummodo sunt partium odoratissimarum ejusmodi substantiarum, nequaquam rerum has excipientium naturam immutantiũ vti neque figuram, odorem solummodo aromatum illis impertientium.

Cæmentatio, præterea est Calcinatio, cuius ope metalla imperfectiora, auro & argento commixta, in lamellas tenuissimas deducta, calcinantur & destruuntur, adeo vt perfecta hæc metalla, ab aliis liberata purissima evadant.

Cæmentatio dicitur, ob Cæmenti pulverem, quo laminæ vndi quaque circumdantur, facta in crucibulo eorum stratificatione, quod cooperitur ac (quod potissimum) exactissime luto obducitur, circumjecto igne rotæ per aliquot horas, gradatim accenso, ac vsque quo perfecta metalla fusioni idonea fiant, quæ vltima est Cæmentationis periodus.

Stratificatio fit Crucibili fundo immitendo pulverem Cæmentationi dicatum, cui aliquot laminæ auri vel argenti super imponuntur; iterum eodem pulvere cooperendæ, adjectis rursus huic alijs laminis, deinceps alio pulvere desuper laminas, alternatim sic pergendo, tandem pulvere imposito; a quo initium ductum fuerat: postmodum operculum crucibulo imponitur, accurate luto obducitur, atque igni rotæ exponitur, sicuti modo de Cæmentatione exposui: Venit & in usum Stratificatio quibusdam in casibus vbi Cæmentatio necessaria non est.

C A P U T

CAPUT XXXVII.

De Fusione, Granulatione, Projectione, Detonatione, & Fulminatione.

Fusio solummodo Metallorum est, & substantiarum mineralium Crucibulo immixtarum, igni vehementissimo expositarum usque quo substantie, colliquefactæ fuerint; Eodē quoque ignis gradu indigent Salia plantarum, ut liquecant ad vitrificationem.

Granulatio absque Fusione perfici nequit, huiusque est affectus; Venit præsertim in usum quoad aurum & argentum, simul aut seorsim liquefacta, Leniter infunduntur hæc metalla in vas quodpiam satis capax & profundum, aqua frigida non omnino oppletum, cum plane fusionem adepta sunt, & postmodum in fundo vasis granulata reperiuntur.

Possunt & huius aquæ superficiei scoparum dissolutarum virgulta injici, ut metallum liquefactum in plures partes dividatur, & grana minutiora fiant: Quidam etiam eadem transcolant per chartam stilo perforatam & auripigmento affricatam.

Projectio sequentem in modum peragitur, Collocatur crucibulum, vel Aludel, (*i.e. Vitrum sublimatorium*) supra globum terra cocta fictum unū vel alterum transversum digitum spissum, latudinis convenientis, Chymistæ vocant *Culotte*, ad excipiendum crucibulum vel Aludel, massa illa rotunda plana collocari debet basi (id est, pedamentum) supra medium craticulæ Fornacis anemix: accendendus ignis carbonum, circa dictum globum terreum & crucibulum, vel aludel, illi impositum: Crucibulum proprio operculo munitum esse debet, non secus ac aludel suo obturamento: Virgendus ignis donec vas probe ignitum sit, tunc intus illi immittitur circiter vncia vna materiæ proiiciendæ, eum in finem cochleare aut spatulam ferream vsurpando, vel cupream oblongo manubrio donatam, ejus latitudinis quæ continere valeat tantum materiæ quantum vna vice proiiciendum est, quæ tamen non excedat crucibuli aut aludel orificium; Eodem modo cooperiendum est Crucibulum, aut Aludel orificium obturandum, statim vero paracta detonatione, discooperienda sunt, tantundem in eadem novæ materiæ proiiciendo quantum prima vice immixtum est, atque iterum operculo claudenda, iterata eadem projectione quoad vniversa materia projecta sit, aut vas majoris quantitatis capax non sit.

Detonatio Projectionem perpetuo sequitur; Nitrum illam excitat, inter materias proiiciendas omnium efficacissimæ activitatis: Illam quo-

que sequitur Fusio, quam ignis vehementia, & nitri vis, conciliant materiis fusioni destinatis: Omnium vñtatissima contingit in præparatione Antimonij Diaphoretici, factæ cum antimonio & nitro, ac in præparatione Salis Polychrestj, paratæ cum nitro & croco; Item in ea quæ fit ex Floribus Antimonij cum eodem nitro: Projectionis non magna debet esse quantitas, sed vicibus iteratis, si enim excedens quantitas materiæ vna vice iniiceretur, Nitri vis insignis vt dissilirent vasa efficeret, vel materiæ in ignem effunderentur.

Per Detonationem materierum sulphur impurum & volatile absumitur, partim in auras abiens, partim immediate supra massam puriorem elevatum: terrestres partes frequentissime volatilibus commistæ hærent, illas impuras reddendo: at præcipuum sulphur internum massæ puriori adhæret, quæ gravitate sua ad fundum vasis secedit, ab impurioribus partibus segregata.

Fulminatio, Fulguratio quoque dicta, Detonatione multo vehementior est, ea præsertim quæ observatur in quadam auri præparatione: Id nominis illi inditum, quia non secus ac fulmen impetuose agit, effectum a summo ad imum promens, si vel minima superiori parte occurrat resistentia.

Fulminatio Auri contingit ob conjunctionem Aquæ Regiæ cum Auro in hujus dissolutione, & simul partium Salis Tartari, quæ coadunatæ fuere cum auro in calcem præcipitatum fuit: quo fit vt non obstante lotione, Calx auri præcipitata non paucas salium particulas intra se contineat, præsertim Ammoniaci in aqua Regia contenti, adeo vt Fulminatio sequatur ad minimam calcis auri incalescentiam: quæ accedit tantum a coacta & violenta divulsione salium ab auro caloris interuentu.

Est & alia Fulminatio minus vehemens, orta ex Salibus Tartari, Nitri & Sulphuris, certa proportionem commixtis; quæ mixtio auro vilior est, paratûque facillima, cuius descriptio tradenda est tertia huius Pharmacopœæ parte.

CAPUT XXXVIII.

De Reverberatione, Lapidificatione & Vitrificatione.

Reverberatio utilis est reserandis, seiungendis & calcinandis mixti substantiis, ope ignis flammæ, qui ambit & supra materiam reflectitur: prodest & vi pellendis spiritibus corrosis Nitri, Salis & Vitrioli, imo & expellendis per Retortam quarundam Plantarum, & omnium
Animalium

Animalium partes volatiles.

Ea duplex est, altera quæ fit igne patente, cuiusmodi est calcinatio-
num; Altera igne clauso, vt in distillationibus.

Lapidificatio, aut *Petrificatio*, est conversio vnus aut plurium medi-
camentorum in Lapidis formam: Id quod contingit dissolvendo quod-
piam metallum in corrosivo spiritu, postmodum dissolutionem ad con-
sistentiam lapidis coquendo; Sicuti cum dissolvitur argentum in Aqua
Forti, excoquitur autem illa dissolutio in lapidis formam, quem vo-
cant Infernalem:

Varia quoque Salium fixorum genera in lapides causticos tran-
seunt; In lapidem necnon indurantur Vitriolum, Alumen, Sal vitri, plu-
rimaque plantarum salia bolo commixta, ex quibus paratur Lapis me-
dicamentosus nominatus. Præparantur eodem modo Marmora ac la-
pides artificiales.

Vitrificatio ope Ignis vehementissimi certam materiam in Vitrum
commutat; vsus illius est in metallis, metallicis, plurimisque aliis Mi-
neralibus, nominatim in lapidibus, silicibus & arena, imo variarum
plantarum cineribus.

CAPUT XXXIX.

De Præcipitatione.

PRæcipitatio fit cum medicamentum, prius aliquo sale fixo cor-
rosivo dissolutum, aliòve quopiam spiritu acerrima vi prædito,
aut quopiam spiritu volatili homogeneo, a dissolvente divortium facit,
& ad vasis fundum deturbatur.

Vt res e voto succedat, Præcipitantia in vsum ducenda sunt, quæ
specie saltem contrariæ sint naturæ dissolventibus, atque iis aut se con-
iungere apta nata, vel eadem involvere & intricare, aut vim frangere,
vel alio quopiam modo vt corpus quod vinctum & dissolutum tene-
bant dimittere cogant.

Cum dissoluti sunt vniones, aut corallia, in spiritu Nitri, aut Ace-
ti, vt plurimum in vsum venit Sal quodpiam fixum, exempli gratia,
Tartari, cuius liquor dissolutioni affusus coniungitur spiritui acido
qui dissolutionem præstiterat, illumque impellit vt missum faciat, &
ac ad imum vasis, dimittat substantiam Vnionum aut Coralliorum quæ
dissolutionem ab eo passa erant: quando flores sulphuris cum sale Tar-
tari dissoluti fuere, ad spiritum acidum confugiendum est, verbi gratia
nitri vel aceti, aut quodpiam Sal acidum, sicuti alumen in aceto dis-

solutum ad procurandam Præcipationem.

Mercurius in Aqua forti dissolutus, vel spiritu Nitri, ad aqua marina præcipitatur; at vero cum Sal marinum in sui compositione admittat partem acidam, quæ quodam modo contrahitur parti fixæ, non adeo valide ad præcipationem Mercurij concurrat ac Sal Tartari, ad omni omnino acido spiritu exolutum, atque aptissimum complexui spiritus acidi per quem dissolutus fuerat Mercurius, & ut ad divortium impellat: Cum vero majori efficacia quam aqua marina effectum exserat, ideo Mercurio colorem rufum imprimit, quo fit ut aqua marina, tam modo admittatur cum Mercurius Præcipitatus albus experitur: Potest & nihilominus alter Præcipitatus albus ex Mercurio parari, hunc præcipitem, dando ope salis Tartari, si in usum ducatur Mercurius sublimatus, in aqua Salis Ammoniaci dissolutus, per quam emendatis impressionibus a Sole & Vitriolo Mercurio inductis, sublimandi hujus gratia institutis, efficit ut Sali Tartari conjungatur Sal volatile Ammoniacum, quod utrumque illi homogeneous est: Sicuti vero dissolutio Mercurij sublimati in aqua Salis Ammoniaci citra vim peragitur, non secus ac conjunctio illius cum Sale Tartari dissoluti, Sic candor utrique Sali communis nulli alterationi obnoxius est, Salium vero acrimonia per lotiones proculdubio abstrahitur.

Idoneum etiamnum est Sal Tartari dissolutionibus omnibus vitriolicis præcipitandis: Bismuthum cum spiritu nitri dissolutum commodissime per aquam marinam præcipitatur, sed & præcipitari non recusat per solam aquam communem, copiose illius dissolutioni affusam, cujus efficacia dissolventis viribus fractis, abscedit & ad fundum vasis præcipitatur Bismuthum dissolutum.

Dissolutio partis resinosa Scommonij, Jalapæ, Agarici, & similium, in spiritu vini facta, uti & Succini, ac plurium aliarum substantiarum bituminosarum, optime præcipitatur infracta vi spiritus vini ab aqua; sed & idem consequi licet abstracto mediante leni distillatione insensibiliter spiritu vini, vel ut idem in auras facessat procurando: ad fundum enim vasis deturbatur materia resinosa aut bituminosa: cujus comes est humor quidam extraneus, ac proinde rejiciendus.

In hunc censum non adduco illam præcipationis Mercurij speciem, quæ revera aliud nihil est quam calcinatio potentialis Mercurij per aquam fortem aut nitri spiritum, quem demum auræ permittimus, nullo illi affuso sale præcipitatorio.

CAPUT XL.

De Sublimatione.

Sublimationis usus est in substantiis ficcioribus, quarum nonnullę, aut Somnino, aut ex parte, in superiorem vasorum sublimationi idoneorum partem evehuntur, idque ope ignis per gradus adhibiti.

Sublimantur aliquando medicamenta nulla additione facta rei extraneę, atque partes purissimę forma florum sursum efferuntur, crassioribus in fundo derelictis: quo pacto præparantur flores Benzoini, Storacis, Arsenici &c. Potest & sublimari Sulphur citra ullam alterius rei commistionem; idque observandum fere totum id in flores resolvi, nisi admodum impuris partibus scateat.

Vsurpatur & Sublimatio ad segregationem substantiarum volatilium a fixioribus, sicuti cum in flores sublimantur partes volatiles salis Ammoniacy, eius autem pars salina fixior acido commixta in fundo asservatur.

Mercurio ad sublimationem insignis aptitudo inest, imo ad varias induendum figuras pro diversitate materiarum illi adiunctarum, per quarum præsentiam edere valet actiones admodum inter se dissimiles: in sublime evehi nequit nisi commixtus fuerit substantijs corrodingi facultate præditis, aut ijs saltem quę frænnum ejus mobilitati iniiciant, imo quin sibi quasdam ejusmodi substantiarum extranearum particulas sibi adsciscat, quibuscum sursum feratur & coadunetur: tum temporis totus in superiora fertur, dummodo ijs intime conjunctus fuerit, proportionem rite observatę fuerint, & gradus ignis accurate adhibiti.

Mercurius currens concorporatur cum designata quantitate salis decrepitati, & vitrioli ad albedinem calcinati; quem sublimari curamus igne per gradus adhibito ad consistentiam albam & crystalliformam, unde exsurgit Sublimatus, Corrosivus dictus, eam naturam adeptus ratione particularum Salis & Vitrioli una cum illo per sublimationem evehtarum, ex quorum concursu in perniciosum venenum transit.

Idem Mercurius sublimatus corrosivus commixtus, & intime copulatus tribus quadrantibus ponderis Mercurij vivi, & iterum una cum illo sublimatus eodem igne, præcipuam corrodingi vim exuit, quia Mercurius currens particulas acidas Salis & Vitrioli amplectitur, a quibus corrodingi vim nactus fuerat: postmodum exigua acrimonia superstes in recenti hoc Mercurio sublimato omnino abstrahitur, sublima-

tione bis aut ter (nulla facta adjectione) iterata : Mercurius hac ratione sublimatus Dulcis nomen consequitur , cuius vsus internus admodum frequens est in curatione variorum affectuum, luis imprimis Venereæ.

Sublimatur etiam Mercurius in consistentiam siccam , rubram admodum & pellucidam, prius ipsum rite coadunando certæ sulphuris quantitati : Cinabrium vocant Mercurium ea ratione sublimatum, cuius vsus frequentissimus est ad suffumigia in affectibus Venereis: In vsu necnon venit ad picturas & colorem inducendum ceræ Hispanicæ : Prætereo præparationem florum Antimonij, plurimorumque aliorum Mineralium, alio Lectorem remittens.

CAPUT XLI.

De Distillatione.

Distillatio est elatio, quam consequitur descensus partium aquearum, spirituosarum, oleaginearum vel Salinarum mixtorum, a crassioribus & terre sribus sejunctarum, vi ignis peracta.

Distillatio alia naturalis est, alia artificialis : Naturalis est imbrum, roris, nebularum, quæ vaporum forma tolluntur in altum, demum congestione facta proprio pondere dilabuntur, vel in fila aquea divisa, aut guttas, aut minutiores particulas, pro vaporum majori aut minori copia, vehementiori aut debiliori ventorum agitatione, qui decidui distillationis quandam speciem exhibent.

Artificialis Distillatio peragi solet tribus modis generalibus, quorum primus Rectus est, secundus Obliquus aut Lateralis, tertius per Descensum : Hæ & illæ variis perficiuntur vasis, sive argenteis, sive stanneis sive eupreis, sive ferreis, sive terreis, sive vitreis, atque hæc omnia beneficio ignis aut caloris alicujus adscitij.

Distillatio Recta dicta sursum vapores evehit, in vas illis excipiendis, idoneum, superponendum illi (& luto obducendum) quod materias continet : Vapores eo modo elati in liquorem convertuntur, ac distillant per rostrum vasis superioris in aliud vas subditum, vocatum Recipiens.

Distillatio Obliqua, aut ad Latus, peragitur in vasis incurvis, quæ vocant Cornuta aut Retortas, his ad commodando Recipientia, majora aut minora pro indole spirituum quos effundere debent materiæ.

Excogitata sunt ejusmodi vasa ad distillationem spirituum gravium, exempli gratia, Nitri, Salis, Vitrioli, &c. imo in gratiam quorundam minus grauium, quin etiam Oleorum & Salium volatilium, quibus non

ita

ita commodus est ascensus per distillationem rectam, cuiusmodi sunt spiritus & Olea Lignorum, spiritus, olea, & salia volatilia Viperarum, Cornuum Cervinorum, Eboris & plurimarum aliarum partium animalium, imo quarundam plantarum quæ sale & oleis volatilibus scatent; salium & oleorum volatilium Tartari, Cere, Succini, & aliorum.

Distillatio per Descensum fit igne accenso in ambitu, supra & infra vas materias distillandas concludens, cuius orificium inferiori parte collocatum est: Ignis iste agens in materias illi subiectas, paulatim liquidas a crassioribus & terrestribus divellit, easque ad descensum impellit, ac stillare in vas immediate subditum; superiori coniunctum & luto obductum: Interim orificia utriusque vasis seiungit exigua lamina pluribus foraminibus pertusa, ibi loci collocata ad materias sustinendas, prohibens; quominus in vas Excipiendo destinatum decendant, ac liquoribus distillandis transitum intercipient: Huius usus præcipuus spectat materias crassiores, singulatim ligna; etiamsi Distillatio hæc vsui quoque esse queat pro substantiis tenuioribus, sicuti exempla præstabunt inter Præparationes meas Chymicas.

Datur & species quædam Distillationis per descensum, quam vocant *per Deliquium*, quæ nihil aliud est quam resolutio salium in liquorem, in loco quopiam humido; Sed his plus Natura confert quam Ars.

Accenseri etiam potest Distillationi aquæ e vite cæsa tempore verno eruptio: Olei petrolei e rupibus quibusdam, stillatio, & similia: Posset & his addi Balsamus Naturalis, alique liquores qui e plantis sponte guttatim effunduntur, aut incisione facta, cuiusmodi sunt Terebinthina, quæ e variis arboribus stillat, Opium e papavere, Scammonium e planta cognomine &c.

CAPUT XLII.

De Rectificatione.

Rectificatio nova est & repetita depuratio, aut, ut melius dicam, exaltatio partis maxime essentialis mixti, quæ iam ante Distillationis ope separata fuerat, aut alia ratione.

In usum venit ad Aquas, Olea, ad spiritus, ad salia, tum fixa, tum volatilia, distillata aut sublimata: In usum quoque ducitur ad substantias siccas, imo etiam ad Tincturas.

Rectificatio proprie est Distillatio, aut repetita Sublimatio eius quod iam distillationem aut sublimationem perpeffum est, ideoque nova separatio substantiarum aquearum, terrestrium, aut aliarum impuriorum.

quæ coniuncta & mixta inerant in priore distillatione, aut sublimatione: Repeti illa potest usque quo res rectificanda ultimum puritatis gradum consecuta sit,

Salia volatilia primo se exserere solent in Salium Rectificatione, hæc consequuntur Spiritus & Olea volatilia, postmodum Phlegma, quod nonnunquam in vasis fundo cum oleo crasso & terrestribus recrementis subsidet: Spiritus ætherici Vini & Terebinthinæ primè evehuntur cum hæc Rectificationi committuntur, ut & plurimæ spirituosæ Aquæ: Spiritum Vini subsequitur Phlegma si ignis ulterius propellatur, alias fundum vasis petit: Spiritus æthereus Terebinthinæ succedaneas habet substantias oleagineas, quarum priores minus crassæ sunt, minus a que quam posteriores tinctæ: Pars resinosa crassa & terrestris ad vasis fundum secedit: Pars aquea Spirituum Salis, Vitrioli, & Sulphuris prima conscendit cum isti rectificantur: Spiritus subsequuntur, si ignis actio producat & augeatur, alias spiritus in fundo vasis remanent. Olea spiritibus permixta, aut liquoribus qui forte permixti fuerint prohibendi causa empyreumatis dum Rectificatio peragitur, sursum evehuntur. Tincturæ mediante circulatione, ut & Filtratione, rectificantur. Salia fixa per calcinationem rectificationem obtinent, dissolutionem, filtrationem & coagulationem: Illis etiamnum portionem quampiam Sulphuris commiscere licet, hocque dum illa calcinantur comburere, si curæ est ut aëris humiditati obsistant, a quo dissolvuntur, & in causa est, ut dum conservare studemus in liquorem transeant, sicuti id plantarum Salibus familiare est, quæ sulphuris additionem inter calcinandum comitem non habuerunt. Reguli rectificantur per fusiones repetitas & nitri portiunculæ adjectionem: Perfecta metalla rectificantur indita obryse catillo, per Antimonium, per Sublimatum, per Aquas Regias aliæque media.

CAPUT XLIII.

De Extractione, Evaporatione & Exhalatione.

Extractio est separatio partium purissimarum & maxime essentialium medicamenti a crassioribus & terrestribus, mediante idoneo aliquo menstruo: Dissolutio, aut saltem additio liquoris cujuscumque, Digestio & Filtratio, Extractionis indivulsæ fere comites sunt: In usum quidem venit hæc Operatio ad Tincturas, Essentias, Balsama plurimasque alias præparationes liquidas, sed præcipue destinata est illis quæ vocantur Extracta, & quæ substantiam satis solidam consecutæ sunt, ut ex iis concin-

concinnari possint Boli vel Pilulæ. Ejusmodi sunt Extracta Rhabarbari, Sennæ, Colocynthidis, Hellebøri, Aloës, ac similia, quæ initium ducunt ab Extractione illorum Tincturæ; perficiuntur vero aut abstractione facta partis volatilis menstrui per distillationem, si modo alicujus fuerit momenti, aut procurando evaporationem superflue humiditatis per moderatissimum ignem, Solis calorem aut fimi.

Parantur & Extracta e succis Plantarum recentium, nulla additione facta liquoris extranei; Satis enim fuerit succis puritatem conciliasse ope filtrationis aut alia ratione, demum igne miti in vaporem solvere ad debitam consistentiam: Talia sunt Extracta Absinthij, Cardui benedicti, Centaurij, Esulæ, & ejusmodi.

Evaporatio est Elevatio, vel ad superioraeductio, dissipatio humiditatis superflue in medicamento aliquo occurrentis: Vt plurimum peragitur ignis ope, etsi Solis calor nonnunquam illam perficiat: Sæpissime in usum venit ad plurimas præparationes Galenicæ & Chymicæ.

Exhalatio in usum tantummodo venit propter materias siccas, ad partium illarum maxime volatiliū eductionem & ablationem: Ope caloris hæc peragitur, levioris aut intensioris pro diversitate substantiæ medicamenti: Ex usu est in plurimis præparationibus Galenicis & Chymicis.

CAPUT XLIV.

De Liquefactione, & Coagulatione.

Liquefactio locum habet in Cera, Sebo, Axungiis, Resinis, Gummatibus, Butyro, Vnguentis, Emplastris, Glacie, ac in genere omnibus substantiis quæ a frigore concrefcere possunt & a calore dissolvi & colliquefcere, A frigore quidem Coagulantur Metalla, Metallica plurimæque Mineralia, eadem in liquorem ignis beneficio abire possunt, at vero cum id nonnisi ope ignis vehementissimi fieri queat, ejusmodi Operationis speciei *Fusionis* nomen inditum, non Liquefactionis.

Coagulatio Liquefactioni opponitur, sicut & Fusioni, Definatur mutatio substantiæ liquidæ in solidam, per privationem caloris aut abstractionem humiditatis; Sicuti cum Salia fixa in quopiam liquore dissoluta fuere, eorūque humiditas ad ignem in vaporem soluta fuit, ficca & coagulata remanent, id quod & iisdem accidere potest cum fusionem experta sunt: Id quoque contingit in Metallis & aliis Mineralibus quæ liquefacta fuere, cujusmodi sunt Sulphur, Antimonium, Nitrum, Alumen, Vitriolum, plurimæque alia quæ ad ignis præsentiam liquida

evadunt & frigore coagulantur.

Occurrunt & Salia, vocata Essentialia, quæ in calidis liquoribus liquefacta, a frigore concresecunt, cujusmodi est Sal Cardui benedicti: Plurimas etiam metallorum, variorumque aliorum mineralium dissolutiones videre est ab aquis fortibus factas, quæ prius, etsi admodum liquidæ fuerint; quandiu ignis calori exponebantur, superveniente frigore facile concresecunt, etiamsi plurima humiditas comes sit.

Prætermitto Lactis coagulationem, necnon eam quæ sequitur spirituum acidorum cum volatilibus conjunctionem quarum exempla in Præparationibus meis Chymicis exhibiturus sum.

CAPUT XLV.

De Fixatione, Congelatione & Crystallisatione.

Fixatio Volatilisationi contraria est, eo quod figat & sistat id quod propria indole erat volatile; idque efficiat aut omnino ignis actioni obfistens, aut saltem ad eum pertinacissimum.

Eapropter animadvertendum est Acida præcipua esse media quæ ad volatilium fixationem in usum veniunt; id quod antipathia cuidam, aut substantiarum cuiuspiam inter se dissidio adscribendum non censeo, quæ plurimorum Philosophorum fuit sententia; id enim si foret proculdubio mutuo sibi forent exitio, attamen id non contingit: Mea vero opinio est insignem sympathiam & inclinationem mutuam partium ad arctissimam conjunctionem, in causa esse ut celerrime & quasi per vim simul coeant; quam conjunctionem ubi adeptæ sunt, difficillime postmodum ab invicem abscedant, atque tunc solum cum occurrit quæpiam substantia magis analogæ: Difficultatem vero ob quam vix simul coeunt, pendere a quadam dispositione figurarum partium illarum, ob quam ineptæ sunt ut in unum corpus coalescant, ac massam solidam unita constituent, nisi conatus quidam utrinque accefferit.

Porro, etsi Acida & volatilia quoad qualitates alterationem perpeffa esse videantur, ob mutuam quæ accidit illorum confusionem, neque actio eorum eadem sit, atque omnino a priori diversa adpareat, quando seorsim actiones proprias edere poterant, indolem tamen propriam servant, pristinamque facultatem iterum exserunt si divulsio & separatio contigerit: id quod experiri licuerit si commixtum illi fuerit Sal Tartari, aut quodpiam aliud Sal fixum, neque enim Acida exuunt dispositionem quandam qua cum salibus fixis potius cohærent quam volatilibus, adeo ut cum firmitus Fixa amplectantur, Volatilibus autem superficialiter cohæ-

cohæreant hæc permittunt : hæc vero ignis actioni volatilia nihilominus eadem penetrabili vi pollent iisdemque facultatibus quas ante conjunctionem & cum acidis commistionem obtinuerant.

Possunt postmodum eadem Acida exui Salibus Fixis, si horum quantitas aucta fuerit, priora autem huius male obruantur; Cum enim Salia Fixa innata vi ignis vehementiæ obfistere valeant, etiam non concurrentibus Acidis, cohibere nequeunt horum discessum, cum ignis vehementiæ imparia sunt, quin una cum Acido discedant, simul orbatâ vi illis concessa antequam Fixis conjuncta fuissent.

Congelatio proxime ad Coagulationem accedit; plurimi huic obnoxij liquores, ac non paucæ substantiæ a calore liquefactæ, quæ accedente frigore concrescunt: Ejusmodi sunt decoctiones multarum carniû & piscium, imo serpentû, præsertim vero Viperarû Decocta rasuræ cornuû Cervi & dentium Elephantinorû, plurimæque alia, sicuti & succi & decocta quamplurimorum fructuum acidorum, mistorum & coctorum cum saccharo, nominatim Ribium, Omphacii, Cerasorum illisque similium, quibus omnibus vulgo Gelatinæ nomen imponitur: Ad Congelationes quoque licet referre Aquam frigore concretam, sebum & axungias quasvis, ad ignem liquata, demum concreta; Sicuti & ceram, resinas, oleum nucis moschatae, ac alia quamplura; ad ignem colliquabilia, sed protinus ad frigoris occursum congelabilia, etiam si hæc ad Coagulationem possint referri.

CrySTALLISATIO species est congelationis familiaris Salibus tam Essentialibus quam fixis & volatilibus, imo illis quæ acidis commixta sunt, quando maxima parte humiditatis redundantis; privata, in loco frigido ad CrySTALLISANDUM collocantur, unde educenda & exsiccanda postquam decantatus est liquor illis supernatans, qui in crystallos coire non potuit.

Ejusmodi CrySTALLISATIO accidit CrySTALLIS aut Cremori Tartari, Salibus Essentialibus variarum plantarum, Nitro diversimode præparato, Vitrioli omni speciei, dissolutis, filtratis, & in vaporem solutis quovisque emergat pellicula, plurimisque Mineralibus per corrosiva dissolutis, Pelliculam vocamus cuticulæ tenuis quandam speciem Salium superficiebus innascentem, in aqua dissolutorum, cum eorum humiditas in auras ad ignem abierit, maximæque illius pars absumpta fuerit.

CAPUT XLVI.

De Spiritualisatione & Corporificatione.

Spiritualisatio est partium corporis compacti in spiritum conversio : Salibus hæc nominatim assignatur, quorum fere omnes partes in spiritum per distillationem abeunt : Ejusmodi sunt Sal marinum, Nitrum, Vitriolum, Alumen &c. Plurima alia medicamenta ad Spiritus naturam deducuntur, præsertim succi & liquores fermentationem passi, e quibus emittuntur spiritus volatiles & φλογισοί, at non Acidi, cujusmodi sunt illi quos ex Salibus extrahimus.

Corporificatio spiritus pristino corpori proprio restituit, aut saltem corpori illi non absimili quod ante spiritualisationem obtinuerant Exempli gratia spiritus Nitri Sali Tartari conjunctus, vel proprio Sali fixo, ad crystallisandum repositus pristinum corpus reassumit : Spiritus Vitrioli, postquam Martem absumpsit, in aqua dissolutus, filtratus & ad evaporationem deductus, figuram & consistentiam Vitrioli resumit.

Est & alia *Corporificationis* species, per quam dum corporificantur spiritus, illi figuram pristinæ omnino dissimilem assumunt : Exempli gratia spiritus Aceti, postquam ab illo dissoluta sunt Corallia, Margaritæ, Saturnus &c. Corpus adsumere potest, figuramque Salis induere, si comes humiditas redundans in vapores soluta fuerit : Idemque Sal aceti spiritus formam assumere valet distillationis ope, dimissa ad fundum vasis materia quæ vna cum illo corpus constituebat.

CAPUT XLVII.

De Reductione & Mortificatione.

Reductio est mistorum, aut partium illorum, in pristino statu repositio & restitutio ; Sicuti postquam spiritus cum quibusdam materiis conjuncti & concorporati sunt, mediante distillatione ab illis abstrahuntur & in priorem conditionem adducuntur.

Reductio in re metallica maxime locum habet ; illius enim beneficio metalla, quæ specie tenus per varias corrosiones, calcinationes, sublimationes & dissolutiones destructa erant, ad eundem statum quem priusquam vlla alteratio illis adveniret perveniunt ; Iterata Mercurij vivificatio legitima quoque est Reductio.

Mortificatio est mutatio exterioris figuræ, imo quandoque ipsius substantiæ

tantia mixti: Mercurio illa potest assignari, non modo cum is mixtus, & cum terebinthina concorporatus, aliisve substantiis vnguinosis, mobilitate & fluida sua vi spoliatur; sed & id illi accidit cū per plurimas præparationes Chymicas subigitur.

Potest & eadem Saturno aliisque Metallis assignari, dum varias præparationes subeunt: Possunt & eandem experiri Animalia & Plantæ, non modo cum motu & augmento vna cum vita torbantur, sed etiam cum eorundem partes ab invicem sejunguntur, pristinamque conditionem & figuram deposuerunt.

In vtraque Pharmacia plurimi alij præparationis modi in usu sunt, quorum notitia comparabitur in huius Pharmacopœæ decursu, adeo ut necesse non sit earum descriptiones per singularia capita adferre, eorūque numerum augere.

CAPUT XLVIII.

De Mixtione.

NVllius Medicamenti præparatio recte mente percipi potest priusquam illud in cognitionem devenerit: Neque itidem Mixtionis ratio ad praxin deduci potest ignorata præparatione. Neque enim omnia medicamenta eadem simplicitate qua aqua & vinum gaudent, neque adeo facile innotescunt, vel usitata sunt ac sicuti dicta commiscuntur.

Mixtio tertium est cognoscendorum a Pharmacopœo, & ad usum deducendorum: Sic definitur, Confusio artificialis diversorum medicamentorum, electorum, & accedente præparatione alteratorum, simul conjunctorum ut inde exurgat medicamentum compositum.

Revera quando antiqui de mixtione verba fecerunt, illo nomine præsertim intellexerunt confusionem plurium medicamentorum præparatorum, ut ex iis exurgeret compositio quædam: Sicuti cum ad compositionem cuiuspiam Electuarij artifex eligit, ponderat & vnumquodque medicamentum dispensat, conterit ea quæ pulverabilia sunt, transmittit pulpas, parat decoctiones, vna cum illis saccharum & mel decoquit ad convenientem consistentiam, ac deinceps illis commiscet pulpas & pulveres, ex omnibus conficit Electuariū, & sic de cæteris compositionibus.

At vero ego in vtraque Pharmacia mixtiones perpetuas esse statuo, quandoquidem puucissimæ præparationes absque mixtione perfici queunt: Etsi vero in Mixtionis ratione difficultatis minimum subest:

Tom. I.

H

videatur, ac revera apud peritos omnium præparationum facilitas adsit, suis nihilominus illa non caret difficultatibus, acuratâque sedulitate opus habet in sexcentis rebus quas observare necesse est: Cujusmodi sunt Dispensatio medicamentorum quæ compositum quoddam ingrediuntur, Consideratio varietatis illorum substantiæ, Præparatio debita quo Mixtioni idonea fiant; Requisita ingredientium proportio, quo ad votum succedat consistentia & figura qua medicamentum compositum donandum est, Gradus ignis adhibendi & coctionis, Vasa & Organa quæ in usum advocanda sunt ad decoctiones & mixtionem, Tempus & momentum necessaria, Vasa & Locus Compositionibus recondendis & asservandis idonea.

Morborum varietas, illorum complicatio, symptomata ex insperato accidentia, & necessitas citissimi auxilij nullo non tempore impulere Medicos ad sexcentas compositiones excogitandas: Aegrorum indoli & captui aliquid concedendum erat, & impellente necessitate Medicamentorum tum simplicium tum compositorum varietati studendum; quorundam segnitie & debilitas aculeo indigebat, aliorum vis retundenda, Variis donanda erant figuris, alia atque alia consistentia; Sapor alius conciliandus, ac de Conservatione sollicitudo esse debuit.

At cuncta hæc citra Mixtionis opem sperare non licebat, quo fit ut ab utraque Pharmacia divelli nequaquam queat; Eriam si enim Chymica Ars neque in præparatione neque in usu remedium perpetuo indigeat medicamentorum tam insigni adparatu qualis, sæpe in Galenica observatur, divisio tamen & depuratio partium Medicamentorum ab ipsa instituta normas omnino singulares, peculiarémque solertiam requirit ad ritam illorum Mixtionem & conjunctionem; Substantiarum dissimilitudines notæ esse debent, & ratio tenenda per quam ad quandam homogeneitatis speciem deducantur, quo ex illis Elixiria & Panacææ insignes viribus exsurgant; quæ sane notitiam Pharmaciæ Galenicæ superant, cui etiamnum in more non est positum Mixtione uti præterquam in medicamentis, quorum partes hæc constituentes invicem intricatæ sunt & involutæ.

Liceret hic excurrere, plurimâsque animadversiones inducere circa rectam rationem miscendi & jungendi omne medicamentorum genus; at cum in istius Pharmacopoeæ serie verba mihi facienda sint de Mixtione singulari cujusque Compositi, sicuti & de singulo quoque insigni Præparato, tum Galenico tum Chymico, satius esse duxi illuc Lectorem remittere quam Caput hoc ejusmodi cautionibus adaugere.

CAPUT XLIX.

De Compositione Medicamentorum.

Compositio Medicamentorum absque Mixtione eorundem perfici nequit ; at Compositionis vocabulum secum importat rem rite constitutam, proportionatam & dispositam, quo necessitate urgente emineant effectus expectandi a conjunctione diversorum medicamentorum, in vnum vel plures fines tendentium.

Huc non adducturus sum rationes propter quas medicamentorum compositio in usum venerit, satis mihi fuerit ostendisse præter compositionum ingentem numerum quæ hactenus in medium prodire, Medicis jus quotidie recentium excogitandarum concessum esse, nonnullas maiorum medicamentorum numerum admittere, alias minorem.

Id quoque allaturus sum, etsi conservationis medicamentorum ratio, princeps fuerit causa eorundem componendorum, proflare nihilominus plurima remedia composita, quotidie in usum venientia, quæ diutinam conservationem respuunt, imo cito in corruptionem abeunt, eapropter nonnisi necessitatis & usurpationis tempore preparanda.

In animum non intuli in genere medicamenta omnia quibus Aures usi sunt attingere, satis fuerit attigisse in genere remedia omnia composita quæ hodie familiari in usu sunt, vel usurpari queunt, Composita omnia remedia distinguens in Interna & Externa.

Interna sunt Iulapia, Apozemata, Emulsiones, Amydalata, Instaurantia, Potiones Purgantes & Alterantes, Mixturæ, Gargarismi, Ptisanæ, Decocta varia; Boli, Clysteres, Suppositoria, Pessaria, Noduli, Iniectiones, Vina, Aceta, Succique varij (quæ & exterius admoveri possunt) Roob, Mella Composita, Oxymelita, Syrupi, Eclegmata, Morfuli bechici, Conditæ, Gelatinæ, Conservæ, Electuaria, Hieræ, Opiatæ, Confectiones, Antidoti, Tabellæ, Pilulæ, Pulveres, Aquæ stillatitiæ simplices & compositæ, Feculæ, Extructæ; Resinæ, Salia Fixa, Volatilia & Essentialia, Crystalla, Flores, Magisteria, Croci, Olea Distillata, Expressa, Tincturæ, Elixiria, Essentiæ, Balsami; Panaceæ, Calces, Lapides, Vitra, Reguli, Sulphura, Sublimata, Præcipitata &c.

Remedia Composita Externa sunt, Balnea, Semiscupia (vel Encathismata) tum humida tum vaporosa, Lotiones, Embrocationes, Fotus, Sacculi, Cucuphæ, pulveribus cephalicis instructæ; Frontalia, Sinapif-

mi, Vesicatoria, Depilatoria, vel Psilothra, Cataplasmata, Epithemata liquida & solida, Suffitus, Poma, Grana & Candelæ odorata, Lapides caustici, Mucilagines, Balsamorum varia genera, Olea plurima tum iufusa tum expressa, imo distillata, Linimenta, Pomatæ, Unguenta, Cerata, Emplastra, Pastæ pro manibus, Telæ inceratæ, Sparadrapî aut Telæ Gualteri, Flores quidam, Magisteria quædam, Calces quædam, & Lapides quidam compositi, de quibus omnibus loco idoneo dicturus sum.

CAPUT L.

De Igne, Ejusque Gradibus.

Non iniuria Ignis ab omni ævo Elementorum omnium nobilissimus iudicatus est, quandoquidem Naturæ & Artis in omnium rerum productione princeps instrumentum est, illas fovet, nutrit & incrementum addit; lumine recreat, ac eximia subtilitate substantias etiam compactissimas pervadit & penetrat.

Quo vero jure nonnulli, qui celebritatem nominis sibi scriptis Chymicis & laboribus compararunt, quibus nunquam Ignis utilitatem in dubium revocare debuit, ex numero Elementorum expungere voluerunt, productionis alicuius momenti causam esse posse negantes, corruptoris & Destructoris titulo illum nuncupantes, non video; Etsi enim nullus dubitè Ignem si quando in lignis, vel alia quapiam materia combustibili accensus fuerit, illique materiæ continuitas, in quam activitatem suam exsecrere queat, occurrat, quin eandem absumat & destruat, donec nullum amplius præsto sit objectum in quod agere queat; Id omnibus in confesso esse debet, præter summam illius necessitatem, adeo ne vnica die illo carere nobis liceat in vtraque Pharmacia, imo ad vitæ nostræ fomentum, nobis concessum esse pro libitu ejus actionem moderari, augere vel imminuere, sive aucta sive imminuta copia pabuli, ligni aut carbonum, sive referatis aut clausis ostiis & canalibus aërem admittentibus & Ignem accendentibus.

Me quod attinet, non modo probo, & in vsum advoco Ignis auxilium in arte quam profiteor, imo assero me illo destitutum nullam vnquam solidam cognitionem rei alicujus comparaturum fuisse; quicquid vero hactenus mea industria adeptus sum, id ipsum in plurimis operationibus inutile futurum nisi copia Ignis mihi fieret, ad illas inchoandas, continuandas & perficiendas.

Ignis nomine non modo audio Ignem culinarem accensum & ligna absum-

absumentem, carbonem aliasque materias combustibiles, sed in genere quemcunque Calorem e quo emanant actiones Ignis naturam respicientes: Quapropter Ignem divisurus sum, aut Calorem, in Naturalem & Artificialem.

Ignis Naturalis is censetur quem radij Solares producunt, Artificialis qui arte hominum exciatur, pendetque ex varietate & quantitate materiae combustibilis illi subjectae; Pharmacia utraque varios in usus Solis calorem naturalem trahit, sed ut plurimum Artificialem adhibet, à quo plura quam ex potestate caloris Solaris & potiora expectanda sunt.

Nulla necessitas impellit ut hoc loco diffuse de Solis calore agam, quem & inquirere & nancisci intensiorem & remissiorem licuerit pro Climatum aut anni tempestatum diversitate, usum varietate, quem & licet augere & extraordinarie multiplicem facere per reflexiones, refractiones aut repercussiones si ad speculum ardens confugiendum sit: Specialius vero attinguam Calorem Artificialem variosque illius gradus, cujus duo generales constitui queunt, Digestionis vnus, alter Separationis.

Digestio diversos adhibet Ignem, quorum maxime simplex, & ad naturalem proxime accedens, est Fimi Equini, qui etiamnum intensior aut remissior fieri potest pro Fimi copia, ejusdem congestionis tempore, & loci ratione, profundioris aut superficialij, cui vas calefaciendum immersum fuerit: Illud enim compertum est nemini licere, vel momento temporis, manum alte demersam in fimi ingentis congerie continere si illi calorem concipiendi temporis concessum fuerit spatium, ac ne quidem virgam ferream illi immisam & aliquantisper detentam in eadem fimi massa, manu amplecti: Fimi calor, Calor ventris equini etiam vocatur.

Ignis Aëris excalefacti mediante Igne culinari, subdito vasi fictili, aut ferreo, quod ignis actioni obistere valeat, & fornace inclusus clausa, eaque proportionem comparata ut superna parte excipere possit Vas materias comprehendens, pro Igne moderato habetur.

Ignis *Lampadis* moderatissimus & maxime æqualis censetur, etiam si intendi aut remitti possit pro magnitudine & numero ellychniorum accensorum, proque varia lampadum, & Vasorum quæ ab his accendi debent magnitudine: Ignis Lampadis admodum illis frequenti in usu est qui Medicinæ universalis disquisitioni incumbunt, utilis ad plurimas alias Operationes quæ diuturnitate egent, & igne admodum æquali, sive ad digestionem, sive fixationem.

Ignis *Vaporis* aquæ calentis, moderatissimus quoque ignis est, sed ea-

H 3

dem æqualitate regi nequit quam Ignis Fimi, Aëris aut Lampadis: Huius autem augeri potest calor procurato aquæ balnei fervore: In usum solummodo venit propter operationes quæ non egent igne diutius producto.

Ignis Balnei Mariæ, qui & *Balneum Maris* dicitur, hoc est regimen, Immergitur vas materias continens in aquam calentem, tanquam in Balneum: Vsurpatur ad Tincturas, ad Circulationes, Digestiones, & Distillationes: Paulo valentior est Ignis vaporis de quo modo actum: Potest & is intendi aquam ad fervorem deducendo.

Ignis Cinerum, improprie Balneum Cinerum dictus, prioribus calentior est si ad ultimum caliditatis gradum perductus fuerit: Eum in finem assumantur vulgo cineres lignorum, per incerniculum raræ texturæ transmissi, Capsulæ ferreæ immittuntur, aut fictili, ignis vehementiæ obfistere idoneæ: Capsula fornaci eum in finem constructæ imponitur, immergiturque vas materias continens, adeo ut ad minimum pollicis crassities fundum capsulæ & vasis intercedat, ambiantque undique vas cineres quantum extat materia: Vas potest esse argenteum, cupreum, interna facie stanno obductum, fictile aut vitreum: Infra capsulam accenditur ignis quo paulatim cineres incalescant, qui in eodem gradu detinetur, aut augeatur, pro conditione materiæ, sive ad digestionem, sive ad distillationem.

Ignis Arenæ, cui & *Arenæ Balnei* vocabulum assignatur, multo magis intensioris capax est quam cinerum, quo fit ut nomen gerat Ignis Separatorij: Potest nihilominus plus aut minus calere prout adhibetur major aut minor ignis, aut pro varia crassitie vel gravitate granorum arenæ illum constituentium, adeo ut succedaneus esse queat ignis Cinerum si moderatio adhibita fuerit: Ejusmodi Ignis idoneus esse potest parandis Digestionibus, Distillationibus, Sublimationibus ac plurimis aliis operationibus: Omnium vtilitissimus est Ignis hic in Chymia, & ad multas Operationes, imo ut plurimum in usum accersitur.

Ignis Limaturæ ferri, aut *chalybis*, Balnei quoque voce inepte indigitatur; Illius Calor multo intensioris gradus quam ignis Arenæ capax est, sed non admodum frequens est.

Ignis Nudus, Patens aut *Immediatus*, multo plus caloris quam præcedentes impertire potest: Id nominis gerit, quia ignis immediate attingit vas materias continens, imo ipsas materias, si ejusmodi sint quæ ignis viciniam non recusent, neque vase aliquo concludi postulent: Ignis hic frequentissimi usus est in Pharmacia utraque, præsertim ad plurimas decoctiones & distillationes, sicuti & ad usum culinarium, coquendorum ergo alimentorum, quos in usus omnium familiarissimus est & communissimus.

Secun-

Secundus Ignis vocatur *Ignis Rotæ*, cum scilicet materia crucibulo immittitur, vel alicui cuiuspiam vasi idoneo, ignisque circumcincta, vas accenditur, Rotæ ignitæ in speciem, cujus ideo nomen gerit: Ignis ille Rotæ a vase ab initio aliquantulum diffusus esse debet, quo id sensim incalcescat, paulatim proximius admovendus, sed perpetuo in ambitu æqualiter; postremo, si vis, juxta vas omnino applicari debet, in eodem gradu conservandus, aut pro re nata augendus.

Datur & alter Ignis patens, *Suppressionis* dictus, caloris gradu ab igne Rotæ non multum dissimilis, qui in usum adducitur modo ad meliorem materierum fixationem, modo ad cuiuspiam substantiæ ab illis abstractionem; exitum illi vel ad latera vel ad inferiora procurando: Paulatim vas calefit, in ambitu positus carbonibus accensis, quibus tandem omnino operitur; augendo, atque virgendo ignem tantum & tamdiu quantum requirit operationis perfectio.

Adhibetur & Suppressionis Ignis nonnunquam sub distillationis per Retortam factæ finem, illius præsertim ad quam usurpatus est Ignis Arenæ: Venit & nonnunquam idem in usum medio distillationis tempore, ad faciliorem exitum substantiarum spirituosarum aut oleaginearum, obfistentium igni vasi substrato.

Quartus Ignis Patens est *Reverberij clausus*, Instituitur is imponendo Retortam, materias continentem, fornaci idoneæ, supra ignem initio mittem, demum paulatim & per gradus ad auctiorem ad summam usque vehementiam: Ignis ille Reverberij clausi creberrimo in usu est ad distillationem plurimorum spirituum, illorum præsertim qui corrodingi vim nacti sunt: Idoneus & est ad distillationem multorum Oleorum & Salium volatiliū, ad quæ neque adeo productus ignis, neque tam intensus requiritur: Dicitur Ignis hic *Reverberij*, quia non solum vas immediate attingit, sed præterea reflectitur & resilit superius & ad latera: Datur & Ignis *Reverberij* Patens, ad quem opus est Fornace tegmine destituta.

Quintus Ignis is est quem vocant *Ignem Flammæ* aut *Fusionis*; præcedentes omnes vehementia hic superat, idoneus tam fusioni plurimorum metallorum, semimetallorum & metallicorum, quam ad illorum Calcinationem, necnon variorum lapidum.

Est & sextus Ignis, scilicet majorū *Vitrariarum fornacum*, dicatus vitrificandis plantarū cineribus, silicibus & materiis arenosis: Ignis hic prænominatis omnibus multo vehementior est, tam ratione vastitatis & crassitiei Fornacis, quam lignorum copię continuo suggestæ & accensæ: Potest in usum duci ad Reverberium & Calcinationem diversarum materialium.

Omnes prædicti Ignis, etsi a se invicem multum dissideant, possunt sigillatim præterea diversos obtinere gradus, adeo ut unus idemque Ignis intensior evadere queat servata eadē specie: Imo Ignibus vehementissimis, nominatim Reverberij, quatuor assignati sunt gradus, quorum primus in usum venire debeat ut paulatim incallescant vasa, & materiæ iis comprehensæ; secundus ad ulteriorem incalescētiā & ut prope incandescent: Tertius ad perfectam incalescētiā; Quartus ut vasa eo in statu permaneant, & materiæ, & ut ignis vehementium per debitum temporis spatium, quantum reverberij ratio requirit, sustinere queant.

Actio diversorum Ignium quos Chymia ad Operationum perfectionem adhibet, absque aëris subsidio fere inefficax foret, quem Ignis Animam appellare liceat, atque primum mobile variorum effectuum quos assequi intendimus; quandoquidem posita eadem carbonum, aut alterius materiæ combustibilis quantitate, ignis aut intensior aut remissior fiet pro aëris copia admissa quæ illi animam afflaverit: Quo fit ut in structuras Furnorum cautiones necessariæ observandæ sint, ratioque habenda proportionum quoad distantias in altitudine & latitudine; Neque prætermittenda consideratio ostiorum & spiraculorum per quæ aëri introitus concedendus est & exitus procurandus, ut pro re nata aut intendatur calor, illa referando; aut remittat is de vehementia, eadem occludendo, quæ omnia capite subsequenti apertiora fient.

CAPUT LI.

De Furnis aut Fornacibus.

VOcatur Furnus, locus angustus in quo Pharmacopœus accendit & moderatur ignem ad omnes compositiones, aut præparationes tum Galenicæ tum Chymicæ: Excogitati sunt Furni in commodum artificis, quo supra ignem dominium obtinens, intendere illum queat, minuere, atque ex voto eundem in omnibus materiis dirigere pro re nata.

Structura Furnorum omnino varia est, quia partim pendet ex conditione materiæ, & operationum suscipiendarum varietate, quam ex genio & industria Artificis, cujus est illos excogitare non minus quam construere.

Materia ex qua Furni construuntur & componuntur admodum varia est, cumque in finem non minus illorum magnitudinis ratio habenda est quam loci & usus cui destinantur; Ingentes Fornaces Vitriariorum construi solent ex magnis lapidibus, ignis vehementia obistere aptis, tum

tum ob magnitudinem insolitam, tum ad perennitatem; Cæduntur quinetiam, & accommodantur, unus vel alter, vel plures majores lapides, ejusdem naturæ, ad constructionem minorum Furnorum, aliis vñbus dicatorum.

Furni omnium vñtatissimi lateritij sunt vñplurimum: lateres alias quadrati sunt, alias oblongi, modo efficti quasi circuli segmenta, quorum vñumquodque quartam, aut sextam, aut octavam partem compleat.

In vñsum nonnunquam veniunt dièti lateres invicem coaptati & superimpositi, nullo cemento interveniente, si præsertim construendus Furnus in extemporaneum vñsum & operationem vrgentem, vel quæ præcautionibus momenti alicujus non indigeat: Ejusmodi Furni eadem facilitate pro re nata construi & destrui possunt, sed vñplurimum structuram obtinent ex lateribus contiguis & luto diversimode præparato conjunctis, pro terrarum diversitate aut vehementia &, diuturnitate ignis in Furno accendendi.

Sunt & alij *Furni*, quos *Portatiles* vocant, quia hinc inde, quocumque libuerit, transferri queunt, aut collocari, aliquando ex vñico lapide constructi, at vñ plurimum duobus, tribus aut quatuor simul conjunctis & sibi superimpositis, quos ab invicem sejungere licet pro lubitu: Omnes illi Furni portatiles, tum qui ex pluribus compositi sunt partibus, tum qui ex vñica, suo gaudent Cinerario, Craticula, Foco, Ostiis, Tegmine concamerato, Spiraculis, aliisque partibus, quibus & itidem donantur Furni lateritij.

Horum Furnorum materia vñ plurimum argilla est, vel terra pinguis, subacta cum pulvere antiquarum testarum, & arena, æquali proportionem mixtis & aquæ quantum sufficit, vñ ex his pasta confiat: Coquantur postmodum in furno Figulino, cum cæteris vasis figulinis.

Furni omnes Aperti sunt aut Cooperti: Aperti operculum non habent, cooperti autem Tegmen habent concameratum, ipsos contegens simul cum materiis conclusis, a quo, concentrato calore, illarum prohibetur dissipatio.

Maxima Præparationum & Compositionum Galenicarum pars in Furnis apertis perficitur, etsi iidem Furni plurimis operationibus Chymicis vñtiles esse queant; Figura rotunda quadratæ præpollere non debet ratione figuræ exterioris Furnorum, cum exiguum inter vñtrumque adsit discrimen, ratione habita actionis ignis, at vero, quantum concessum erit, figura circularis quoad furni interiorem faciem præferenda est, quippe cum calori liberior ibi sit commeatus, majorique æqualitate quam sub quacunque alia figura diffundatur: Adhæc vero observandum Furnorum crassitiem & spissitudinem non exigui esse momenti ad diuturnita-

rem caloris ignis, & ambientis frigus reprimendum, a quo ut plurimum maxima pars caloris Furnorum dissipatur & in auras abit si debitam crassitiem non obtinuerint.

Aëris quoque regimini non minus attendendum quam Ligni aut Carbonum in caloris administratione, quia, sicuti capite præcedenti a me dictum, major aut minor aëris admissi copia proculdubio illius adauget aut imminuit efficaciam: quo fit ut respectu habito distantiarum & proportionum, in structura Furnorum observandarum, ad conciliandum igni aëre perpetuo necessarium, paratis ostiis & spiraculis requisitis in illis Furnorum locis per quæ aëri introitus & exitus facilis concedendus est, obturamenta adæquata & paranda sunt, ad claudenda prædicta spiracula sicubi moderari ignis actione necesse est, vel referenda si ille urgendus, id quod percipere facilius dabitur ab exemplis fusequëtibus, ac præsertim descriptione Furni Aperti, admodum commodi in usum quotidianum, cujus structura ejusmodi est ut tria spatia distincta adsint, scilicet pro Cinerario, pro Foco, & Loco in quo collocandum vas materiebus continendis dicatum.

Furnus hic construi debet ex lateribus, mediante luto simul conjunctis, quod parare solent ex argilla, arena, scorijs ferri, pilis & fimo equino simul cum aqua subactis; Donatus hic esse debet Cinerario, Craticula, Foco; Ferramentis, Loco excipiendo vasi idoneo, Ostiis & Spiraculis; Imo, si lubet, Tegmen concameratum imponi potest, sicque quarta regio adstrui, ad ignem Reverberij accommodata.

Furnus hic plerumque quadratus est cujus altitudo debet esse viginti septem pollicum, si latitudo viginti pollicum fuerit in vnaquaque facie exteriori, adeo ut interius spatium sit duodecim pollicum in quadratura.

Regio Cinerario destinata obtinet octo pollices altitudinis, cui Craticula transversim incubat, pollicis circiter in furni capacitate crassitiem obtinens.

Craticula ex sudibus ferreis, decem aut duodecim linearum in quadrato, constare debet: Sudibus dictis longitudo proportionem respondens assignanda; in extremitatibus compressæ sint qua parte Fornaci innituntur: at vero depressio illa inæqualis sit, & tantum quoad duos angulos, adeo ut cum collocatæ fuerint illæ sudes, angulorum alter directe sursum spectet, angulus autem oppositus, linea recta inferius vergat; cæteri vero duo anguli vicinos angulos spectent aliarum sudium ipsi collaterales, A sude vna ad alteram distantia tantum adsit quatuor aut quinque linearum, cum sufficiat prædicti spatij amplitudo aëri necessario admittendo ad carbonis accensionem, satisque angustum sit ad carbonem continendum, eundemque prohibendum ne per craticulæ intervalla excidat.

Cinerario concedendum, est ostium latitudine lateri usitato respondens, altitudine

altitudine Cinerarij, media in facie Fornacis: Supra dictum & Ostium adponenda est lamina ferrea, quinque aut sex lineas crassa; lata tres circiter pollices, octo autem longa, quæ vices liminis teneat cui solidus later imponendus est.

In Furni structura per ambitum pergendum, relicto ostio ad Focum ejusdem magnitudinis quod Cinerarij: Prædicta ostia e directo sibi respondere debent, vnum alteri superimponendo: Id quod foco dicatum est sex vel septem pollices obtineat in altitudine, supra quod quoque lamina ferrea imponenda est, illi similis quæ Cinerario adposita fuit, atque hæc lamina solidum laterem superpositum habere debet: Circa istam altitudinem excavanda sunt duo foramina quorum quodque nunc juglandem majorem admittere valeat, Dicta foramina e directo sibi opposita sint, atque vnumquodque medium vnus laterum furni excipare debet, Pervia sint illa foramina, adeo ut, si necessitas postulet, transitus concedi possit sudi ferreæ, sustinendi gratia vasis: Postmodum structura Fornacis altius perducenda, ad quatuor scilicet polliceus supra dicta foramina; quæ altitudo sufficiens futura est pro Fornace ordinaria, quibusvis decoctionibus parandis idonea.

Sin insignioribus vñbus dicatam velis Fornacem, structura perducatur quoad obtinuerit octodecim pollices supra craticulam, adeo ut intersint octo aut novem pollices altitudinis pro Foco, reliquum spatium collocando vasi materias continenti dicatum sit.

Postmodum optimo cemento, fragmentis lateritiis commixto, muniendi sunt & implendi anguli Furni interni, adeo ut figura interna circularem assequatur figuram, at vero in cuiusque anguli parte interna finendum foramen apertum cui digitum immittere liceat: Foramina illa ad Focum vsque pervia sint, quo aer igni necessarius introire possit: Spiracula Registorum nomen gerunt, quia regimini ignis inservunt: Vnicuique suum assignandum obturamentum, ex materia Furnorum portatiliū confectum, in vñm venientia si reprimenda ignis vehementia, foramina claudendo.

Foci etiam regio eo modo sit constructa ut versus fundum progrediendo paululum angustior sit, idemque fundum septem tantum aut octo pedum diametrum obtineat, tum ut carbonum minor sit consumptio, tum ut ignis sponte ad medium focum feratur: Necessæ quoque est ut interior Fornax insensibiliter versus superiora lateat, ad commodam insertionem vasorum latiorum, quæ sæpenumero usurpanda veniunt.

Potest & hæc Fornax ad Distillationes utilis esse, quæ igne reverberij perficiendæ sunt; in latere marginem incidendo, ut transitus concedi queat proboscidi Retortæ, Fornaci adponendo Tegmen concamera-

tum iusta proportionē respondens, foramine in medio pervium, non minus vsui futurum ac quatuor spiracula, quæ tunc deliteſcunt ſub baſi Tegminis concamerati.

Hoc pacto comparare licuerit Furnum, qui & vſum præſtare poterit ad varias fuſiones & calcinationes, ſi præterea duo aut tria oſtia in cinerario pararentur; ær quippe per illa admiſſus magnum ignis actioni incrementum præberet.

Inventum hoc anſam mihi præbet tradendi deſcriptionem trium *Furnorum Anemiorum*, Curioſis rem gratam me facturum ratus, quod idonei ſint Fuſionibus, quibus Pharmacia Chymica aliquando indulgere neceſſe habet: Primi hæc ſit ſtructura.

Delineabitur & ſtruetur quadratum diametrum obtinens viginti pollicum: In medio cujuſque faciei dicti quadrati relinquatur Oſtium quatuor pollices latum; quatuor illa Oſtia, quatuor conſtituent Portas: Quatuor illarum quadrati facierum materia ſit lateritia, ſervato tamen ſpatio Oſtiis assignato; Murorum ſpiſſitudo habeat latitudinem Laterum, hoc eſt quatuor circiter pollices: Ædificium ad bipedalem altitudinem deducatur, ſed inter ſtruendum in vnoquoque angulo furni foramen declive relinquatur, ab inferiori parte verſus ſuperiorem tendens, ac verſus angulum directe illi oppoſitum: Foramen illud initium ducere debet circa quintum pollicem altitudinis ædificij, in quo pergendum, procedendo verſus craticulæ medium ad duorum digitorum diſtantiā; Foramina illa quatuor inſtructa ſint Tubis ferreis, ſuum cuique assignando, duarum linearum ſpiſſitudinis, trium pedum longitudinis, in tubæ rectæ formam effictis, quorum oriſcium exterius quatuor circiter pollices latum ſit, deorſum verſus ſpectans, in anguſtum deſinens parte ſuperna, adeo vt acutum extremum digitum tantum admittere valeat: Quatuor illi Tubi cupro ferruminari debent, & proprio loco collocari ædificando furnum: Huic ædificio ad duorum pedum altitudinem perducto, quatuor trabeculæ ferreæ depreſſæ imponentur, ſex vel octo linearum craſſæ, & quatuor circiter pollices latæ, quatuor Oſtia cooperientes, quatuor furni muros colligantes; Craticula imponatur duabus trabeculis directe oppoſitis: Craticulæ ſudes (vel bacilli) ſimiles ſint craſſitie & figura, (itidem in extremitatibus depreſſæ) iis quæ a me in ſuperioris fornacis delineatione deſcriptæ ſunt, eundem ſitum, eandemque collocationem obtineant: In ſtructura pergendum innixa trabeculæ craticulæ & laminis ferreis, ſimul & reliquis partibus nullo alio oſtio parato; Perducendo adhuc ſtructuram ad altitudinem decem circiter pollicum, quæ altitudo ſufficiens futura eſt pro Foci regione & collocandis vâſis continendis materiebus calcinandis aut liquandis dicatis: Anguli interni iſtius
foci

foci implendi & muniendi erunt luto & fragmentis lateritiis, ad id attendo ut superficies interna rotunditate acquirat, utque sensim in angustum desinat ad craticulam vergens, sicuti de fornace præcedente admonui.

Interim procurandum ut Figulus concinnet operculum fornicatum, non discretum, cuius basis æquipolleat limbis internis partis superioris furni, quibus imponendum est; Crassities istius operculi fornicati sit sesquipollicaris circiter: Furni istius ostium à basi initium ducere debet, quinque pollices latum, quatuor pollices & semis altum, Obturamentum vero ex eadem materia qua operculum fornicatum, ejusdem crassitiei & circa sui medium perforatum duobus foraminibus æqualibus, longiusculis, e regione sibi oppositis, ea ratione comparatis ut tenaculis apprehendi possit Operculum, ubi detrahendi vel imponendi necessitas adfuerit: Operculum fornicatum apertum sit in media parte sua superiore, apertio vero circularis sit, duos circiter pollices diametrales obtinens in Registri vel spiraculi usum; Operculi fastigiati apertioni imponi possunt unus vel alter Tubus, sibi incumbentes, sursum spectantes, crassitiei quatuor aut quinque linearum; Tubus vero proportionem respondeat apertioni operculi, ut simul sursum perducantur ad trium pedum aut circiter altitudinem: Accensi carbonēs in Fornace ejusmodi structuræ, intensi caloris authores erunt, qui & calcinare & fundere Mineralia, quæ igni non obliſunt, potens erit.

At vero manifestior effectus elucescet si Fornax in modum sequentem construatur; Paretur Fornax Anemia, quæ puteum habeat vicinum tribus pedibus disſitum, quoad dimensiones illi similis quam modo descripsi, quæ tamen careat tubis in quatuor angulis positis, qui abesse possunt: Accipe Tubum ex ferro albo paratum, qui circiter duorum pollicum diametrum obtineat, cuius basis quinquies aut sexies quam reliquum amplior sit, ut aëri facilius introitus concedatur: Tubus ille admodum productus sit, cuius extremum semi pedali longitudine aquæ putei immerſus sit, hinc exporrigatur usque ad pavimenti locum in quo constructa Fornax: Tubi summa extremitas recurva esse debet & paulo angustior, quo possit committi & subire alium tubum, parandum ex ferro vulgari solidissimo, qui procedendo versus cuspidem extenuetur, & orificium extremum digitum tantum admittere valeat. Ultimus hic tubus inferendus foramini, data opera excavato in putei margine & ad pavimenti superficiem, qui maximo sui orificio arte amplectatur minus orificium majoris tubi ex ferro albo confecti: Sufficiens obtineat longitudinem, & incurvam, adeo ut sensim conscendat, ejusque pars acuminata vergat in foramen per quod transmittatur, cuius initium sit supra alterutram trabeculam ferream, ex iis quæ Ostio

Fornacis incumbunt, feraturque ad crucibuli fundum materias continentis; quod inniti debet massæ terreæ figulinæ rotundæ figuræ, mediæ craticulæ impositæ, Excavandum quoque foramen aliquantisper majus in muro Fornacis, illi opposito per quem iatromittitur tubulus qui prior elatior esse debet, eaque in parte occurrat per quam ventus tubi deferendus est: Ab hac machina effectus omnino extraordinarius expectandus est; nam ipso in strepitu, edito ab aëre incluso, per tubos vltro citroque commeante, citissime, citra carbonum ingens dispendium, celerime consequi licet quod alias citra maiorem apparatus, intensioremque ignem non expectandum, citra huiusmodi artificium, vel aliud simile.

Tertius Furnus, Anemius dictus, non adeo ac priores intricatam structuram exposcit, qui eo acceptior esse debet, quod in decursu demonstrationum Chymicarum anni vltimi, in posterum etiam exhibendarum, manifestus fuit successus Fornacis a me constructæ in Elaboratorio Chymico Horti Regij, cuius jam descriptionem dare adgredior.

Fornax quadrilatera sit, bipedalis, ejus altitudinis, & totidem pedum diametralium: Exstruatur ostium Cinerario dicatum, in medio muro anteriore, proxime pavementum quod basin Fornaci præbere debet: Ostium hoc diametrum habeat tum in altitudine, tum in latitudine octo pedum: Muri Fornacis septem pollices & semis crassitie concedantur, adeo ut in medio supersit spatium quadratum, novem circiter pollicum diametrum, muri lateritij sint, addito optimo cemento; At vero undique & æqualiter ad ostij usque altitudinem cum perducti fuerint, pars summa cooperiatur duabus laminis ferreis solidis, dimensis: Demum in parte interiore Fornacis, ac juxta muros, constituantur quatuor lateres quadrati, convenientis singuli magnitudinis, adeo ut vnum latus omnino ab his cooperiatur, ac pollicis crassitie, erecti adhereant muro, mediante cemento structuræ Fornacis destinato, in id elaborando ut pars Fornacis interna exacte quadrata sit; quatuor vero hi lateres dicto modo erecti superimpositum chlitrum ferreum sufferre valeant, necessarium sustinendis materiis igni intra furnum exponendis: Clathrus ille pollicis crassitiem obtineat, pollicum circiter novem diametrum habeat, quadrilaterus sit, cujus partes per ferraminationem aut aliter conjunctæ sint, vnaqueque autem trabecula pollicaris sit latitudinis, & spissitudinis: Quadrato huic intersit crux ferrea ejusdem latitudinis & spissitudinis ac trabeculæ, eodem modo fabricata, ut possit quadrato inniti ex parte, adeo ut eius spissitudinem non excedat: Quadratum hoc quatuor lateribus erectis inniti debet, antequam vero imponatur, in parato habere opus est Tubum rotundum æneum, rite ferruminatum, quindecim circiter linearum diametrum.

metrum obtinens in rotunditate, exceptis tamen binis extremitatibus quæ incurvæ esse debent, e quibus illa quæ prior collocanda est, amplianda, adeo ut arcte amplecti possit folium collum supra collocandorum, paululum ad Fornacis latus; Altera autem, quæ & inferior, coarctanda, circa apicem infimum incurvanda, adeo ut tantum digiti extremitas illi immiti possit: Extremitas illa inferior circiter pollicis longitudine crassitiæ muri fornacis excedat, eo modo vero inflexa ut directè, sed transversim pervadere possit furni murum lateralem, apex vero ad pollicis tantum crassitiem extra partem interiorem Fornacis emineat, vnum vero e quatuor lateribus quadratis erectis penetrans, vnico pollice humilior sit quadrato ferreo de quo superius: Tubi pars præcipua perpendiculariter situa sit secundum longitudinem medijs lateris fornacis, imo illi mediante luto affigatur quantum concedet altitudo ejusdem Fornacis; Id quod supra extabit nudum relinquatur, vel idonea re quapiam, quæ materias ab injurijs vindicet obtegatur: Tubi extremitas inferior intra murum Fornacis inter ædificandum concludi debet, adeo ut aër externus neutiquam ea parte furnum subingredi valeat.

Postquam rite constituta fuerit hæc Tubi extremitas; Quadratum item ferreum, quatuor lateribus erectis ut decet impositum, æqualiter producendum ædificium quatuor murorum Fornacis: Interim accurate interna facies munienda lateribus quadratis erectis adpositis, pollicaris crassitiæ, quæ inferioribus æquales sint, adeo ut præterea adsint duo ordines, quorum vnusquisque ex quatuor lateribus, sibi mutuo superimpositis constet; Fornacis quadratum inane vbique septem pollicum diametrum obtineat altitudinis circiter quindecim pollices supra quadratum ferreum.

Interim in parato sit Quadratum ex ferro fuso paratum, octo aut decem linearum spissitudinis, proportionem respondens latitudini inanis spatij Fornacis, quod emarginatum sit in vnoquoque angulo ad latitudinem circiter pollicis: Quadratum id dicatum est gerendis crucibulis, alijsve vasis, emarginatio autem vsui est ad introductionem aëris e folliis manantis, foci ignem excitandi gratia.

Quadrato huic ferreo imponi solet massa terrea fornacaria, in globum efficta, pollicaris spissitudinis, ad sustinendum crucibulum, aliudve vas materias continens: Apparandus etiamnū massa quadrata et terra figulina constans, paulo crassior & latior quam est ferreum, in angulis integra nec emarginata, cujus vsus erit ad cooperiendam summam partem orificij fornacis, postquam inditum fuerit crucibulum, atque quando virgendus erit ignis.

Præsto quoque sint folles duplices grandiores, cujusmodi sunt auri-

fabrorum, collocandi ad altitudinem tubo æqualem, adeo ut eorum collum tam exacte intromitti queat, ut ne minimus hiatus interfuit per quem ventus, qui tubum subire debet, evadere possit: Eum situm obtineant folles, ut mediante fune, extremitate una appenso ansæ superiori uniuscujusque folliis, altera extremitati canterij superius collocati, primum sit adducto fune, alteri extremo adalligato, attollere vel deprimere ansas, quarum ope alternatim elevatis & depressis follibus perpetuo ventus excitetur: Ventus ab his follibus emissus, & hujus Furni structura, si modo ostium exacte luto obductum sit, etsi paucissimi adsint carbonēs, multo vehementiorem ignem excitat quam furni vilitati insigniori copia carbonum adiecta: Quibus egregij hujus Furni effectus perspecti fuerint, & quam pauci carbonēs in hoc absumantur, protinus judicaturi sunt non abs re hujus exhibuisse delineationem.

Athamor, aut *Athannor*, Fornax est insufficientem exhibens calorem perficiendis operationibus quæ ignis vehementia opus habent, at vero pervtilem illis in quibus ignis moderatus sufficit: Nomen hoc ab Arabibus deductus est, qui furnum aut fornacem per vocem *Tannaron* indigitant: Græci hoc Furni genus vocant, *ἀνδρῶν*, quasi dixeris, *nulla cura egens*, quapropter ab aliis nominatus est *Piger Henricus*, Sunt & qui *Furni Philosophici* nomen imposuerint, & *Furni Arcanorum*; Non minus frequentis est usus hic Furnus quam diversa est illius structura, non modo quoad altitudinem, latitudinem, & turris figuram, carboni continendo dicatam, sed etiam figuram, numerum, & usum fornacum quæ juxta turrin adstrui debent, & ignem ab ea excitatum excipere, nec non rationem in illas derivandi caloris.

Primus scopus eorum qui Athanorem excogitaverunt hic fuit, ut uno eodemque igni, nulloque ferè labore plures Furni simul incalescere possent: Res ad votum successit exstructa Turri non admodum humili, in qua imposita craticula & structo cinerario, cum ostiis & spiraculis necessariis ad caloris communicationem, accensoque igne craticulæ imposito, turrem carbonibus ad fastigium impleverunt, Operculum imposuerunt, atque ope ignitorum carbonum paulatim inflamatorum; qui per spatium viginti quatuor & amplius horarum æqualiter deflagrare poterant, ignis ejusdem tenoris accensus fuit & communicatus eodem tempore pluribus fornacibus turri adjunctis, mediantibus orificiis factis in lateribus foci turris, & locis fornaces spectantibus.

At vero ejusmodi commentum, etiamsi non exiguam commoditatem præbeat, postmodum tamen nova turris fabrica excogitata est, e qua carbo in ipsum focum fornacum adpositarum, & materias continentium incidit, quæ eo pacto multò vehementiorem calorem concit

piunt

piunt quam a calore e lateribus tantum adveniente, ac solum e turris foco: Horum Athanorum figuras quantum mihi licet accuratas exhibeo, postremi autem singularem descriptionem, vt pote minus noti etsi omnium maxime utilis: Quo vero res melius in conceptum veniat, hunc exstructurus sum ex turri inter duas tantum fornaces situm habente, quarum vna Maris Balneo inservire poterit, altera autem Arenæ.

Turris & Furni vtriusque basis innitentur æquato solo, instratis lateribus & luto juxta aliquem murum: Concedantur illo loco æquato quinque pedes cum duobus pollicibus longitudinis, aut spatii, decem & novem pollices cum dimidio latitudinis, octo autem pollices altitudinis: Turris huic fundamento vna cum duabus Fornacibus superædificetur, inter quas media iacebit: Altitudo Turris sit trium pedum & septem pollicum; latitudo pollicum viginti sex, longitudo qualis loci æquati: Altitudo vniuscujusque Fornacis sit viginti pollicum, longitudo octodecim, latitudo qualem obtinet turris: In loco hoc æquato murus solidus superstruatur ad altitudinem octo pollicum & semis, pro Turri tantum observatis longitudine & latitudine a me traditis cum in finem: Quo muro solido ita educto, initium ducendum est murorum externorum cum interno Turris, relicto spatio continendis carbonibus necessario: Conveniet eodem tempore vtrumque Furnum construxisse, qui Turri adnecti debent, ac ædificij ejusdem appendices esse: Turris anteriori facie quovis ostio destituta erit, vti etiam ad latera in sua altitudine supra ostia Fornacum: donata tantummodo erit duobus canalibus continendis carbonibus dicatis, per parietem intergerinum distinctis, cujus introitus situm obtinebunt supra turrim, exitus autem ad focos Fornacum pertingent: Muri Turris exteriores septem sint pollicum, ipsa vero sex obtineat longitudinis: Denum muri anteriores & posteriores perducendi sunt ad altitudinem quatuor pollicum, eodemque tempore intergerinus, cui latitudo tantum lateris vnus inesse debet cum longitudine sex pollicum.

Tunc præsto esse debet lamina ferrea cusa, duarum circiter linearum crassitudinis, longitudinis bipedalis & quatuor pollicum, quæ eo modo incidenda est vt in sui media sex tantum pollices lata sit, intra spatium quatuor pollices, a quibus cooperiri debet latitudo parietis mediani; id vero quod vtraque ex parte eminebit, vltra quatuor pollices, cum præterea pedalem amplitudinem habeat, obtinere debet octo pollices latitudinis in sui extremitate, vtraque autem ex parte in angustum desinere, ad eum vsque locum in quo lamina sex solum pollices lata est.

Lamina illa eaquoque ratione complicanda est vt pars illius quæ sex pollices tantum latitudinis obtinet, protensa ad longitudinem quatuor

pollicum, plana superficie imposita muro mediano, hunc præcise cooperiendo, ambis alis declivis sit secundum altitudinem quatuor pollicum quæ muro mediano concessa est, hæ autem pertinent ad ædificium quod adversum esse debet foco Fornacis contiguæ, ut carboni facilis pateat descensus secundum longitudinem istius laminæ in focum.

Interim adhibita dexteritate interior horum parietum facies emarginanda est, ad concedendum spatium expansis his alis, cementoque & fragmentis lateritiis pars inferior declivium istarum alarum munienda est ad earum fulcimentum & præcavendam plicaturam: Pergendum deinceps in ædificio murorum reliquorum Turris, relicto semper canalibus spatio necessario, quorum unicuique tantundem longitudinis & latitudinis largiendum erit quantum murus medianus illos distinguens obtineat: In parato quoque esse debent fudes ferreæ, depressæ & solidæ, quæ laminis correspondeant, at muris innixæ qui fornacibus sunt contigui, sufficienter validæ sint, eoque modo complicate ut utrinque relicto æqualiter spatio inani quatuor pollicum, supra totam superficiem declivem laminarum pares sint ferendo ædificio necessario ad Turris perfectionem, quæ in totum obtinebit tres pedes & septem pollices supra basin.

In omnium horum structura studendum ut canalium pars interior lævis sit & polita, ac tantisper infra procedendo latebant, quo carbonēs superiore loco positi facili descensu ferantur, succedantque prioribus prout ab igne consumpti fuerint: Parandi etiam duo coni lutei æquales, ad claudenda canalium orificia in summa Turre, ubi carbonibus fuerint oppleti.

Utrique Fornaci suum adesse debet cinerarium, sua craticula, focus, sufficiensque spatium procurandum ad collocanda Balnea Mariæ & Arenæ: Unicuique & suum Ostium assignandum, pro Cinerario & pro Foco, utroque opus habent, juxta turrim: Cinerarium basi inniti debet, superius descriptæ: Ostio quinque pollices altitudinis dandi, quatuor latitudinis; Superpositam habeat laminam ferream-solidiorem, huic imponendo laterem integrum, fundamentum futurum Ostii foci, quæ e directo supra Ostium Cinerarij sita sit, itidem cooperienda lamina ferrea & Latere integro: Craticula eodem tempore collocanda est eadem altitudine qua lamina Ostio cinerarij imposita: Foci pars interna habeat diametrum novem pollicum, spatium vero quod superius est, dicatum excipiendis Balneis, duodecim obtineat: Perducendum quoque, & perficiendum ædificium utriusque Fornacis, ad altitudinem usque superius designatam.

Neque hoc prætereundum, furni angulos internos cemento & fragmentis

mentis lateritiis incrustanda esse, ac sensim angustius spatium proxime fundum foci reddendum esse, sicuti id a me præscriptum in delineatione prioris Fornacis: Assignanda & his Turris Ventilia aut spiracula in quatuor superioribus angulis, obturamenta vero parata in incrementum aut decrementum caloris ignis: Adparandi etiamnum erunt Coni vel Obturamenta æqualia, ad claudenda Ostia Cinerariorum & Focorum.

Si adhibita cura fuerit, & ad amassim observata fuerint proportionnes omnes, a me capropter tradita ad constructionem huius Athanoris; Si post accensum ignem in fociis furnorum, impleatur canalis Turris carbonibus, neque iusto maioribus, neque minoribus; si deinceps spiracula superiora turris obturata fuerint, ac Ostia cinerariorum & focorum occlusa, proculdubio ignis sibi semper similis futurus est, ad minimum vigintiquatuor horas durabilis: Ignis iste accensus intentior posset effici concessio aëre fornacibus per cinerarium & spiracula.

Cæteri Athanores tanta circumspectione non indigent ac postremus hic, eo quod carbones turre non egrediantur, atque exinde proprium calorem furnis aditis impertiri debent: Turris hæc figura quadrilatera donari posset, at ut plurimum rotunda parari solet, quæ majori furnorum numero calorem elargiri possit: Athanores hi in medio Elaboratorio quoque constitui solent: Turris hæc unico canali gaudet, sed suum illi assignatum est cinerarium, suum ostium, craticula & ostium pro foco: Vsurpantur laminæ ferreæ æquales ad obstruenda tussis spiracula, si impediendum fuerit ne calor turris in fornaces, ad quas non requiritur, transfundatur: Existimo vero a tradita accurata hæc Athanoris præcedentis descriptione, futurum ut istius structura & usus facili negotio percipiantur, satis autem esse si exhibita fuerit illius figura.

Primus Furnus, cuius descriptionem exhibui, sufficiens foret exemplar ad structuram Furni Reverberatorij, at vero cum sæpe necessarius incidat usus insignis copiarum spirituum Acidorum & erodendi vi prædicatorum; unica porro Retorta tantundem curæ & ignis exposcat quantum plures simul, necessarium esse existimavi publici juris facere Furnum Reverberij, mihi familiarem, cuius ope una vice quatuor Retortæ usurpantur ad distillationem, æque regularem ac commodum & tutum.

Furnus hic sit bipedalis & octo pollicum longitudinis; duorum pedum & sex pollicum latitudinis: figura quadrilatera donetur, Cinerarium habeat octo pollices altitudinis, Ostium anteriori facie in medio statuendum, sex pollicum latitudinis, totidem altitudinis; Muri laterales ambo sint crassitie decem pollicum ad altitudinem usque cinerarij; altitudo vero anteriorum & posteriorum quatuor tantum pollices in crassitie obtineat, utique in ambobus lateribus a Craticula ascendendo:

K. z

In parato sint trabeculæ ferreæ pedalis longitudinis, ejus figuræ & magnitudinis quæ in primo furno, itidem in extremis depressæ: Collocandæ itidem invicem ad quinquelinearum distantiam: Innitantur hæ trabeculæ parti interiori vtriusque muri lateralis, constituturæ craticulam quæ protendi debet a muro antico ad posticum vsque: Supra præfurnium Cinerarij adponenda est lamina ferrea dimensa, septem aut octo lineas crassa, cui infideat later integer; Ostium pro Foco relinquendum est, superpositum Ostio Cinerarij; Vtrumque æqualis sit magnitudinis, vtrumque etiam superpositam habeat laminam ferream & laterem: Murorum omnium æqualis debet esse structura, ad altitudinem vsque septem pollicum supra Craticulam; Tunc paratæ sint duæ sudes ferreæ quadratæ, quindecim vel sexdecim diametri lineas habentes, ejusdem fere longitudinis ac est ipsa Fornacis: Sudes illæ ferreæ parte plana insidere debent, adeo vt internam Fornacis latitudinem in tres æquales distantias dirimant; Dicata sustinendis est vnaquæque earum sustinendis duabus Retortis si Distillandum.

Pergendum præterea æqualiter in muris Furni elevandis intra magnas sudes ferreas ad altitudinem quatuor pollicum: postmodum duo orificia relinquenda in vtroque muro collateraliter supra sudes ferreas sibi invicem oppositas; Orificia hæc sint quatuor pollicum latitudinis, ad muri vsque altitudinem producenda; dicata transmittendis collis Retortarum, quarum corpus insitit trabeculis ferreis, eæque sibi invicem adversæ sint: Cemento præterea & fragmentis laterum furni interior facies incrustabitur, vt propemodum rotunditatem adquirat, adeo vt Focus quodammodo accedat ad figuram focorum præcedentium Furnorum, neque ignis incidat in angulos, sed semper secundum longitudinem versus mediam craticulam deferatur; Æqualiter circumcirca muri ambitus sursum perducendus, ad altitudinem vsque Furni completam; Tunc in parato sit lamina ex ferro fuso conflata, crassitie vt minimum semi pollicis, bipedalis longitudinis, & duorum aut trium pollicum, circiter viginti pollicum latitudinis; secundum longitudinem supra furnum ponatur, vt vacuum coöperiatur, cum repositæ fuerint quatuor Retortæ: Tria spiracula paranda sunt ad vtrumque laminæ latus, vnum e regione cuiusque Retortæ, Luto obducendus laminæ ambitus, & adparanda obturamenta pro singulis spiraculis & Ostiis, cum opus fuerit in usum ducenda, præsertim distillatione inchoata; Intellectum & hoc volo quo tempore sudibus ferreis imponuntur Retortæ, atque earum collum per furni orificia transmissum est, eum in finem excavata, cemento & latera fragmentis obduci & claudi debere spatia vacua quæ a Retortarum collo compleri nequeunt, adeo vt dictis in locis nullus alius hiatus

hiatus superstes sit quam spiraculis dicatus: In ejuscemodi Furno quatuor simul & semel Retortæ cunctos necessarij caloris gradus admittere poterunt; cuius successus ad votum futurus est, observatis regulis a me tradendis vbi de singularibus præparationibus agendum fuerit.

Licet & eodem tempore in alium trahere vsum Ignem distillationis gratia accensum, & paratum habere quadratum ex laminis ferreis constructum, in muri formam sursum perductis, quæ intervallum efficiant sex circiter pollicum altitudinis, proportionem respondens magnitudini laminæ ferreæ, cooperientis quicquid in furno inane est: Quadratum illud collocandum & firmandum ope cementi in laminæ extremitatibus, ejusque tota capacitas arena complenda, fere ad summam altitudinem: Huic arenæ varia vasa imponi poterunt, materiam digerendam, dissolvendam, distillandam continentia, vel in alias præparationes destinatam, quam artis peritus gradibus & diuturnitati ignis iuxta præcipuæ distillationis exigentiam accommodaturus est.

In priore Furno a me descripto non vnum Distillationis genus peragi poterit, tum Rectæ tum Obliquæ, sed plane inutilis est ad eam quæ per Descensum fit, nisi Fornacis dispositio omnimodo immutanda sit: Quapropter singularem aliam descriptionem traditurus sum ejuscemodi distillationibus accommodam, cuius tamen magnitudo ampliari aut imminui poterit, quinimo figura immutari iuxta qualitatem aut quantitatem materierum distillandarum.

Delineandus erit Furnus, rotundus aut quadratus, quatuor pollices crassus, viginti pollices diametri habens: Inferiori parte donatus sit ostio, vndecim pollices alto, octo autem lato, huic innitatur valida lamina ferrea, eodem modo ac in ostiis præcedentis Furni: Præsto quoque adsit trabecula ferrea sat valida, quatuor pollices lata, in cujus medio adsit foramen rotundum, quæ diametri habeat tres pollices: Lamina hæc transversim collocari debet in medio Furno; Paratæ etiam aderunt sudes ferreæ, decentis longitudinis, ex quibus craticula concinnabitur densissima, ad vtrumque latus trabeculæ ferreæ perforatæ ponenda: Deinceps in ædificij structura pergendum, ad altitudinem pedis supra craticulâ producendi: Tunc adsumatur Vas figulinum quod ignis actioni obistere valeat, intus vitreatum, in modum cucurbitæ angustioris colli fabricatum, in quod coniiciendum lignum, aut materia distillanda; Operculum quoque argenteum, aut cupreum, aut ex ferro albo, procurandum erit, dimensum, cooperiendi causa vasis orificij, ejusque collum tingendi, eadē ratione qua operculum pyxidem occludit, cuius fundum plurimis foraminibus pervium esse debet, cribri in more: Præsto & esse debet aliud vas figulinum vitreatum, aut vitreum, cuius orificium eo modo dispositum sit ut

extremitas colli cucurbitæ, materias continentis, operculo suo perforato muniti, in id immitti possit, nec ulterius illius capacitatem pervadere queat; Tunc inclinandum est vas materias continens in illud orificium, introducendum collum, operculo suo instructum, in foramen sudis ferreæ, atque inde in vas excipientis vices subiturum, inferius collocandum; Cucurbitam impositam gestabit sudes ferrea perforata, circumcirca accendendus ignis, primo mitissimus, sufficiens leniter excalescendo vasi & materiis inclusis, demum sensim augendus, ac ex intervallis, imo adeo ut cooperiatur omnino cucurbita, si materiæ sint compactæ; Si indefinenter vrgeatur ignis in subdito vase reperietur Liquor continens partes maxime essentielles materiæ distillationi exposita: Eo pacto elicere facile esset spiritum Vitrioli, si hoc ad flavedinem usque calcinatum fuerit, immissumque cucurbitæ frustillatim, nequaquam pulverisatum, imo non exigua illius comparari copia; at vero spiritus hic viribus multo illo inferior est qui per distillationem lateralem exstillatur.

Id autem asserere non verebor ambos Furnos Reverberatorios a me descriptos, admodum idoneos esse distillationi spirituum Acidorum & corrosivorum: At vero nihilominus publici quoque iuris facturus sum Furni sequentis descriptionem & usum.

Furnus hic viginti solum & duos pollices latitudinis quadratæ habeat, muri quatuor pollices crassitudinis, adeo ut spatium interius diametri habeat quatuordecim pollices: Furnus hic inferiore parte, media in facie antica, Ostium Cinerario destinatum obtineat quatuor pollicum in quadraturam, cooperiendum solida lamina ferrea justæ proportionis: circumcirca ædificium extruendum est ad sex pollicum altitudinem; Tum craticula imponenda Lateribus dimensis, erectis, muro, mediante cemento, interna furni faciei cõtiguis, vtraque ex patte; Craticula constet trabeculis ab iis quæ ad alios furnos Reverberatorios usurpantur non dissimilibus, Æqualiter omnes muri Furni sursum perducentur ad novem pollicum altitudinem supra craticulam; Tum in altero muro laterali relinqueretur foramen sufficiens transmittendo collo Retortæ, quod ad summam usque partem apertum tenendum est: Postea iterum elebuntur æqualiter muri ad altitudinem usque pedalem supra relicta foramina; Anguli Furni interni opplebuntur luto & fragmentis laterum, sicuti in præcedentibus dictum est: Idem præstandum ratione angulorum qui occurrent in longitudine supra ambo craticulæ latera: Parandum erit Tegmen leniter fornicatum, dimensum, ad cooperiendum Furnum, innixum marginibus muri interni, in cujus medio excavatum sit foramen quod solam digiti extremitatem admittere possit: Collo-

Collocanda est Retorta materias continens supra exiguum tripodem, eo modo constructum ut inferior Retortæ pars elatior sit, & craticula quatuor aut quinque pollicibus: deinceps cemento & fragmentis laterum opplenda foramina furni, quæ a collo Retortæ occupari non poterunt, adeo ut totum orificium obstructum sit ad summam usque furni partem: Accendendus ignis supra craticulam circumcirca inferiorem Retortæ partem, coniciantur carbones supra ignem accensum, ac omnino adimpleatur quicquid vacui supra craticulam fuerit ad summum usque furnum: Eodem tempore cooperiatur Furnus imposito proprio Tegmine concamerato, luto rite omnes commissuræ obducantur, adeo ut aëri nullus pateat introitus quam per Ostium Cinerarij, ac exiguum foramen in Tegmine concamerato factum: Tum adaptandum erit Recipiens collo Retortæ, ignis sui finatur esse juris, Recipiens, soluto cemento, eximatur demum post viginti quatuor horas; Tum nanciscī licebit Spiritum ex voto, in Retorta autem subsidentiam spiritibus omnino destitutam.

Hoc loco Furnos Portatiles strictius perstringam, quorum figura semper rotunda est & circularis, quia nihil in illis reperire est quod non conveniat cum Furnis a me descriptis, præsertim primo: Sufficiat utcunque observasse regulas a me traditas, tam ratione Cinerarij, Craticulæ, Foci, & Loci excipiendis vasis dicati, quam Ostiorum, orificiorum, spiraculorum & Tegminis fornicati.

Prætermitto præterea Furnos (vel Balnea) per Lucernam aut Lampada; plurimosque alios, varios in usus exstruendos & usurpandos, quorum variæ descriptiones prostant apud plurimos authores: Sat multos, ut existimo, tradidi, quæ satis esse queant suscipiendis & perficiendis omnibus præparationibus Galenicis & Chymicis, in usum venientibus, aut saltem qui norma sint alijs excogitandis, ratione habita loci, temporis, & materierum præparandarum.

CAPUT LII.

De Cemento, vel Luto.

Substantiarum diversitas ex quibus constant Mixta & Furnorum varietas, ac vasorum quæ necessario in usum veniunt ad illorum præparationem, ad Luta invenienda invitarunt curiosos, quo facilius scopos sibi propositos assequerentur, faciliusque operationes quas intendunt perficerent: Plurima excogitata sunt ad Furnorum structuram ordinariam, alia ad incrustanda undique vasa vitrea & fictilia materias continentia,

K 4

eaque loricanda, quo melius ignis violentiæ obniterentur; alia ad connexionem & conjunctionem mutuam vasorum; alia ad consolidandas rimas & fissuras in vasis vitreis aut terreis contingentes, eaque, si possibile, æque idonea efficienda vñbus quibus destinantur ac si integra forent.

Me non latet plurimas proflare Lutorum descriptiones apud multos authores qui de Chymicis rebus agunt, at cum eo Lectorem remittere iniquum foret, & Pharmacopœum hic loci ea quibus illi opus est nancisci intendam, expromam Luta mihi familiaria, quæ tuto & comode in vñum venient.

Si Furnos durabiles struere in animo fuerit, ideóque lapides solidi, qui igni resistere habiles sint, in vñum adducantur, non alio luto opus erit quam cemento ex calce viva & arena parato; Sin Lateres adhibendi sint, more solito, Lutum sequens vsurpetur.

Accipe tres partes terræ illius pinguis qua pistorum vtuntur ad furnorum suorum structuram, partem vnam arenæ fluviatilis, fimi equini partem itidem vnam; subigantur accurate omnia simul, aqua addita, ac ex his cementi speciem confice, utilis ad laterum mutuam cohæsionem, cum Fornaces struere animus fuerit: Lutum hoc fortius evaderet adiecta ferri scoria & vitro simul tritis, imo aqua salita aliisque quibusdam materiis, si tenax lutum & durabilius optaveris; sed ejusmodi additionibus carere licet si furnum struere vis vsitatum.

Sin Furnus ex vnica aut pluribus partibus struendus veniat, absque lapidibus aut lateribus; aut vasa conficere quæ ignis vim eludere valeant, cujusmodi sunt capsulæ, retortæ, aludel, &c. paratur pasta ex partibus duabus terræ figulinæ rite exsiccata, partibus duabus testarum figularum in quibus butyrum reconditur, cuncta in tenuissimum pulverem abeant; adde his arenæ fluviatilis subtilissimæ partem vnam, cuncta simul affusa aqua subigantur: Furni & vasa ex hac pasta confecta optima erunt & durabilia, si primo cura fuerit vt eadem sub dio rite exsiccantur statim ac perfecta sunt, demum excoquenda in furno figulino.

Poterit & utilis esse eadem massa obducendis & incrustandis quibuscunque vasis, tum vitreis tum terreis; sola enim hæc valet, ad ignem violentum, continere commissas materias, si vas illa concludens findatur aut colliquescat.

Confici etiam poterit massa bonitate præcedenti proxima, iisdemque vñbus idonea: Accipe sex libras optimæ terræ figulinæ exsiccata, libras duas capitis mortui post aquam Fortemeductam residui, libras duas testarum vasorum in quibus reconditur butyrum; scoriæ ferri libram

bram vnam; vitri libram vnam, laterum libram vnam, rite cuncta in pulverem deducantur; fimi equini assiccati & triti libras duas, tomenti optime percussi & discerpti manipulos quinque aut sex, cuncta simul cum aqua subigantur, & massa vtrunque solida conficiatur, iisdem vñbus dicata.

In eundem quoque finem possunt adsumi laterum libræ duæ, terræ figulinæ libræ quatuor, cum libra vna calcis, omnia subtiliter contrita simulque subacta cum partibus æqualibus sanguinis bubuli, ac dissolutione capitis mortui aquæ fortis, eodem modo ac præcedentia Luta vsurpanda.

Si coaptanda veniant & arctius coniungenda recipientia cum retortis, ad distillationem spirituum corrodentium, prius Lutum a me descriptum, structuræ Fornacum lateritiarum dicatum, idoneum esse posset, si vis adderetur illud inducendo fasciæ latæ lineæ ex filo densiori contextæ, at vero solidius futurum est lutum si adjectum fuerit tomentum rite discerptum, ac vice aquæ communis subactum fuerit lutum cum sanguine bubulo, aut dissolutio addita capitis mortui post distillatam aquam fortem restibilis: Possent & commode vsurpari ambo luta postrema a me descripta, sed difficiliiori negotio ab invicem diducerentur vasa, peracta distillatione.

Amylum coctum, aut farina aquæ incocta, chartæ superinducta, & adplicata, sufficere queunt vbi coaptanda & committenda capitella cum cucurbitis, aut recipientia capitellis coniungenda, vel retortis, aut luto addito vasa mutuo se excipientia committenda, cum vasa materias spirituosas continent, corrosionis expertes.

At si exactius eadem coniungenda sint mediante luto, ad vesicam confugiendum erit, vel ad animalium recens caforum intestina, aut madafacta, si exsiccata fuerint: In usum venire solent propter materias spiritibus turgentes & volatiles: Commissuris horum vasorum admoventur vesicæ illæ, aut intestina explicata, circumcirca stricte adalligantur per filum densius ac rite exsiccari permittuntur priusquam in usum ducantur & ignis infra vasa accendatur: Nec inutilis erit ichthocola in spiritu vini dissoluta, aut aceto, fasciis linteis inducta, admotis & stricte super commissuras adalligatis.

Est & aliud Lutum admodum idoneum obducendis & incrustandis vndique Retortis, iisque idoneis efficiendis vt valentissimo etiam igni obstant, imo continendis materiis si Retortas findi forte contigerit, Accipe terram figulinam optimam, purissimam & probe contritam, boli tantundem, tantundem & testarum vasorum in quibus asservatur butyrum subtiliter pulverisatarum, cum calce viva concorporentur re-

cens in lactis sero extincta, addito liquore albuminum ovorum, & tormento minutim discerpto quantum satis est vt probe invicem cohaereant, conficiatur ex his lutum paulo mollius, adeo vt Retortis illiniri possit; ter aut quater nova illitione superaddita, permittendo vt vnaquaque vice lutum exsiccetur antequam iterata illitio fiat: Solidius futurum est illud lutum si portio aliqua sanguinis taurini calentis adiiceretur, cum cæteris probe malaxando.

Probatissima Crucibula ex luto, aut compositione sequenti, confici queunt, Accipe partes æquales optimæ terræ figulinæ exsiccatæ, aluminis plumei & talci illegitimi, quod vulgo vocant Lapidem glaciale; subtilissime terantur, & vna cum sero lactis subigantur, reducanturque ad consistentiam idoneam conficiendis crucibulis; quæ perfecte excoquantur in furno figulino cum cæteris vasis figulinis.

Si fissuræ accidentes vasis terreis aut vitreis reparandæ sint, atque iterum idoneæ vsui efficiendæ non secus ac si fissæ non forent, accipiendæ sunt ovorum recentium albumina, in vase terreo virgulis concutienda donec in spumam omnino faceßant: Subsidere permittæ hanc spumam, quovsq; in liquorem abeat, huic commisceatur calx viva recens in sero lactis extincta, ex his conficiatur massa mollis & vbiq; æqualis, fasciæ exiguæ lineæ & tenui inducendæ, quæ accurate obducatur fissuræ vasis locum; illico hæc fissuræ admoveatur; postea leviter & æqualiter inspergendus pulvis fasciæ parti exteriori ex calce viva subtiliter trita, eodem tempore adplicanda alia fasciæ ejusdem magnitudinis, cui eadem massa inducta sit supra calcis pulverem; inspergendus iterum pulvis calcis vivæ secundæ huic fasciæ; ac iterum tertia superinducendæ cui eadem massa obducta sit, obtegendæ gratia partis supernæ & marginum postremæ huius fasciæ quæ cuncta sensim exsiccare permittantur: Lutum ejusmodi hoc modo adplicatum admodum tenax est, atque ulteriorem rimarum progressum inhibet: Nonnulli huic massæ addunt vitrum subtiliter contritum, alij pulverem laterum, aut terram sigillatam, quæ proculdubio luti vim adaugent, neque sunt respuenda.

Convenientissima est ad fissuras vasorum ichthyocolla in spiritu vini dissoluta, inducta portiunculis vesicæ bubulæ aut suillæ, quæ ibi exsiccare permittuntur.

Licet & Lutum solidissimum, & in igne constantissimum pro fissuris vasorum, imo ad eadem obducenda & loricanda parare, accipiendo minij subtiliter triti partes duas & partem vnam lactium halecum (*gallice lactances de harans*) cuncta hæc tite concorporari debent, induci tenuibus fasciis lineis, atque adplicari fissuris vasorum.

Ad rite observandas lagenas, adeo vt nullus effluat vapor, dissolvenda,

da est ichtiocolla in vini spiritu, paranda ex his quasi mucilago, admiscenda florum sulphuris & mastichis subtiliter pulverisatorum quædam portio; quibus addi potest calx viva in sero lactis extincta; accurate cuncta hæc misceantur; optime obturamentum illinatur, imo interior pars colli lagenæ; cunctis his rite exsiccatis nihil in auras abiturum est.

Circumfertur Lutum satis vulgare, idque probatum, paratum ex minil, cerusæ Venetæ, boli veri & gummi, sandaracæ subtiliter tritorum partibus æquis, cum oleo lini concorporatis & in massam redactis: vsus idem est qui præcedentium.

Sigillum Hermeticum, aut Philosophicum, improprie Luti nomen gerens, in usum venit ad vasa vitrea materiam aliquam continentia, cuius partes omnes conservandæ sunt: Vasorum horum collum oblongum esse debet, ita constitutum ut fusionem omnino non respuat, absque materierum contentarum alteratione: Res succedet si foramen fiat in fundo ollæ testaceæ quæ ignis vim perferre queat, per partem infimam intromittitur collum vasis; accenditur carbo intra ollam circa collum, cum vero collum hoc fusioni proximum fuerit, tenaculis candentibus apprehenditur, comprimitur, contorquetur quo usque rite conniveat, adeo ut nullus vapor pateat exitus.

Possunt & optime claudi lagenæ angustioris colli, crassioris & æqualis, non obliqui, ope obturamenti vitrei dimensi, cui circumcirca affricata fuerit smyris pulverisata, in tantum ut omnino & exacte claudat orificium colli vesicæ, adeo ut vaporibus, forte inde exiturientibus, nullus exitus pateat.

Simile quid potest adparari si postquam obturamentum in collum lagenæ, ex subere confectum, breve & adæquatum colli cavitati, depressumque, adeo ut duarum linearum spatium vacuum superstes sit in summa parte colli, repleatur id spatium sulphure fuso, aut quopiam luto, ex iis quæ descripti, ac demum cooperiatur lutum duplici vesicæ bubula madefacta, & firmissime circa lagenæ collum adstricta.

Mastiche, bolus orientalis & borax subtiliter trita, cum liquore albuminis ovi subacta, in idoneum ad illum scopum Lutum abire possunt, & plures alios vsus.

CAPUT LIII.

De Instrumentis, aut Vasis utrique Pharmacie communibus.

ET si Furnos capite de Instrumentis comprehendere potuissem, artificium tamen singulare ad eorum structuram necessarium, eorum-

que magnitudo proculdubio peculiari capite concludi debuerunt, in quo fuisse de iis a nobis actum est.

Instrumentorum nomine audienda, non solum cuncta organa quæ in utraque Pharmacia admittuntur, sed & etiam omnia vasa dicata continendis quibusvis materiis præparandis, præparatis, aut absque vlla præparatione asservandis.

Materia instrumentorum diversimode accipitur pro varietate usus quibus destinantur; Aurum & argentum pluribus inepta non forent, sed rariora illud efficit pretium; Cætera metalla familiarius usurpantur, sicuti Cuprum rubrum & flavum, stannum, plumbum, chalybs, ferrum commune rufum & elaboratum, ferrum album, imo varia metalla & metallica, simplicia aut aliis confusa.

Veniunt & in usum marior, porphyrites, conchæ marinæ, varij lapides & gemmæ, nonnulla cornua, plurima ossa, varia conchylia, imo ova & pelles quorundam animalium: Admittuntur & ligna, & radices arborum, quorundam fructuum putamina, panni & telæ tum laneæ, tum sericeæ, tum cannabinæ, lineæ, corticum arborum, scitaceæ, funes, si a crassiora, charra: Usurpantur & varia terrarum genera, arenæ, vitra varia, crystalli, imo & nonnulla bitumina & sexcenta alia quorum longior foret enumeratio, instrumenti conditionem induere apta.

Varia & conciuantur Vasa aut Instrumenta ex Cupro tum rubro tum flavo; ea vero quibus committenda sunt ore ingerenda, stanno interiori parte obduci debent, ne metalla virosum quid aut vitiosum illis inspirant: Usitatissima sunt pelves, athena, vesicæ pro capite mortuo, pro Refrigeratorio, & pro Rosariis, aut aliis Alembicis, Vesicæ pro vini spiritu cum eorundem serpente & capitello, vasa pro Balneo maris & Vaporoso, Furni pro igne Lampadis vel ellychnij cum appendicibus, Cucurbitæ, Cucumæ, Catini, Lances, Capedunculæ, Lampades, Infundibula, Capsulæ, cylindracea metallorum proplasmata, vel Conifusorij, Cochlearia perforata & non perforata, Spathulæ: Accerfuntur etiam in usum vasa varia stannea, cujusmodi sunt Pelves, Lances, Difici, Scutellæ, Cucurbitæ, Vasa digestoria, Capitella, Laminæ, Serpentina vasa, Pocula, Siphones, Cochlearia, Mensuræ, Aquaria vasa, Pyxides, Ollæ, Lagenæ, Urnæ, Fontes &c.

Plumbum raro admodum in usum ducitur ad instrumentorum fabricam, ac fere tantum ad pondera aut pyxides, quibus tamen abstinendum esset.

Varia & usurpantur metalla & metallica, vna per fusionem conjuncta, Ex his constantur Mortaria majora & minora metallica, eorundemque pistilla, Ollæ, Vasa cucullata pro Regulo conficiendo, pro proplasmatis

proplasmatis cylindraccis ad excipienda fusa metalla, pro Canaliculis, Speculis ardentibus &c.

Vsurpantur etiam varia instrumenta, ferrea, & ænea, tum continendis materiis, tum in alios usus, cuiusmodi sunt Ollæ ferreæ, Caldaria, Capsulæ, Mortaria, Vasa cuculliformia ad Reguli confectionem, Ollæ, Crucibula, Variæ laminæ ex ferro liquefacto, aut cuso ad incudem, Sartagines, Vatilla, Tenacula majora & minora, Volsellæ, Rurabula, Cochlearia, Vnci, Sudes ferreæ, Craticulæ, Tripodes, Cultri, Forfices, Mallei, Limæ, Scobinæ, Serræ, Spathulæ, Pistilla, Infundibula, Pyxides, Lampades, Canales, Siphones, Annuli, Ferrum in circulum incurvatum ad scindendum collum Recipientium, Tenaculæ, Circini.

Materiam præbent Iaspis, Porphyrites, Marmor, Conchæ marinæ, variique lapides duriores, ex quibus fiunt Mensæ utiles terendis & levigandis variis mineralibus, imo quibusdam animalium partibus: Confi-ciuntur & ex iis exigue Molæ, Mortaria, Pistilla, Pateræ, & plurima alia vasa in varios usus.

Vasa Fictilia infinita effinguntur, exempli gratia Crucibula, Cucurbitæ, Capsulæ, Camiones, Ollæ, Cacabi, Cortinæ, Aludella, Opercula, Scutellæ, Lances, Scutellæ, Pateræ, Aquaria, Lagenæ, Urnæ, Retortæ, Cucumæ, similiæque alia vasa.

CrySTALLINA etiam plurima fiunt sicuti Pelves, Disci, Lances, Aquaria, Pateræ, Lagenæ, Pyxides, &c. Sed Vitrea multo plura conflantur, nam præter jam a me enumerata CrySTALLINA, quæ ex vitro etiam effingi possunt, parantur Campanæ, Pelicani, plurimæque alia vasa Circulationi idonea, Distillatoria ex pluribus partibus non constructa, Matratia oblongiore collo donata, variæ magnitudinis & figuræ, Retortæ, Recipientia, majora, minora, mediocria, Quædam unico canali donata; quædam duplici, quædam etiam triplici, Cucurbitæ usitatæ, quædam collo instructæ angusto, quædam tubulo: Alembici nonnulli parte summa Cocci dicti, aperti, alij donati; Quidam rostram simplici, quidam duplici, Fiunt & Mortaria cum pistillis, Infundibula, Ova philosophica, Vasa liquorum separatoria, Tubi, Laminæ, Pocula rostrata, Ollæ, Scutellæ, sexcenta tandem vasa variæ figuræ & magnitudinis.

In usum adducuntur Conchyliæ ad Pateras & continenda varia remedium genera; Parantur pyxides, spathulæ, ligna cylindracea, & Pistilla eburnea, Pateræ, Lagenæ & Pyxides ex ovibus struthionum camelorum: Parantur & eadem ex cornubus; In usum veniunt & Sacci, Situle, & Lagenæ coriaceæ: Variæ Pyxides ex testudinum putaminibus: Concinnantur Pateræ, Cymbiæ, Cochlearia, Furculæ, Pyxides, Arculæ ex succino, gagate, matre perlarum.

Vsurpantur Ligna & Radices arborum pro conficiendis Dollis, Cupis varię magnitudinis, Situlis, Mortariis, Pistillis, Cylindris, Pateris, Spathulis, Pyxidibus, Torcularibus, Quadratis, Dispensariis, &c.

In usum veniunt panni Lanci ad Colatoria, Sacci cucullacei hipocratici, & lacinie pro filtratione: Vsurpantur & ad mundandos flores scœnanthi: Fiunt sacci & colatoria ex tela vsitata; instruuntur Incernicula ex tela sericea, crinibus equinis &c.

Charta venit in usum filtrandis variis liquoribus, cooperiendis lagenis & poculis, involvendisque medicamentis: Sexcentæ tandem materiae utiles sunt, novæque quotidie excogitantur, ad infinita vasa & instrumenta, vsui Pharmaceutico dicata: Præcipuorum figuram quam accuratissimam exhibiturus sum & affabre delineatam, ut & Furnorum superius descriptorum: necnon capite sequenti traditurus sum modum dividendi vasa vitrea.

Ut porro Pharmacopœus artis studiosus in hoc Pharmaceutico opere nanciscatur quæ necessaria sunt, ad intelligentiam & praxiam variarum præscriptionum & formularum medicamentorum, quæ in manus venire possunt, quovis tempore, speciali capite, eoque succincto, exhibiturus sum pondera & mensuras vsitatas hoc tempore, Parisiis nominatim: Altero vero capite tradentur Præscriptionum quædam rationes singulares, quæ ignotæ esse non debent: Quibus adnexurus sum Tabulam cum explicatione præcipuorum characterum Chemicorum quæ non raro occurrunt in scriptis plurimorum authorum, etsi in hac Pharmacopœa ab iis abstinere visum fuerit, ne citra necessitatem in confusionem adducantur ij quibus prædicti characteres familiares non sunt.

CAPUT LIV.

Ratio dividendorum & discindendorum Vasorum Vitreorum.

CUM Insignis discordia inter summe calidum & extreme frigidum adsit, si vna forte occurrant, & fragilitas præterea familiaris sit vasis tum vitreis tum terreis, si in illa actu frigida infundatur quispiam liquor calentissimus: aut si iisdem admodum calentibus affundatur liquor quispiam frigidissimus, propterea Artis periti vasa exponere tantis discriminibus veriti sunt, ne vasa qualitatibus adeo contrariis quaterentur: Ex repugnantibus etiam his qualitatibus elicuere documenta utilia ad scissuram, aut divisionem collorum, aut rostrorum vasorum vitreorum: Quo res ad votum succederet variis mediis vsi sunt, quorum

rum succincte maxime familiaria & commoda traditurus sum.

Adamas, Smyris, in usum quidem venire possunt ad abscindendas partes superfluas vasorum vitreorum, si admodum tenuia sint; at vero si dividenda sint colla majorum Cucurbitarum, aut Recipientium, crassitiei ut plurimum ignis, adamante quidem uti licet, aut smyride, ad designationem loci dividendi, sed præterea ignis in auxilium advocandus, & frigida aqua, quo res cito successu gaudeat.

Eapropter annuli ferrei adhiberi possunt, minimi digiti crassitie, quorum manubrium ex eadem constet materia, bipedalis longitudinis, eorum capacitas exacte spherica sit, proportionem propemodum respondens collo vasis rescindendi: Incalescere debet ad ignem & incandescere hic annulus, & post admissum collum circumcirca constringendus est locus qua parte id dividendum; cum vero admodum incaluerit, affundendæ aliquot guttæ aquæ frigidæ, tunc enim collum abscedet quasi a re secante divilum, qua parte valde incaluerit.

In eundem etiam scopum potest circumdari parvo ellychnio sulphurato pars colli superflua & inutilis, ellychnium accendi, procurando ut flamma æqualiter circumcirca lambat locum designatum, hicque inde incalescat; consumpto ellychnio, locoque ut decet calefacto, instillandæ guttæ aliquotæque frigidæ, hinc collum abscessurum est.

Ut plurimum familiaris mihi est usus ellychnij terebinthina inviscati, cujus ope (non dissimili ratione ac cum ellychnio sulphurato) certissime collum maximarum Ampullarum divido, ut & minorum ac quorumvis Matratiorum.

Si forte contingerit Ampullæ collum dividendum non satis ignem concepisse, nec omnino abscessisse, sed fissuram tantum inchoatum esse, colli abscissio perfici poterit extremitatem ferri candentis fissuræ initio valide apprimendo, collumque undique ambiendo eodem candenti ferro quovisque excidat.

CAPUT LV.

De Ponderibus & Mensuris.

Hoc loco tantummodo traditurus sum Pondera & Mensuras quæ apud Parisienses in usu sunt, in officinis Pharmaceuticis necessaria, quæ unicuique Pharmacopœo nota esse debent: Libra civilis Parisiensis ordinaria constat unciiis sexdecim, quæ Bex Romanum duplex constituit, pondus Aurifabris usitatum & Monetariis: Cum vero ab omni ævo Medicinalis Libra ex duodecim tantum

vnciis composita fuerit, morem immutaturus non sum, assumpturus ad illius compositionem duodecim vncias Libræ civilis: Libram medicinalem hac nota lb designando.

Vnciæ Medicinalis hæc est nota ζ Græcorum litera; Constat ex drachmis octo.

Drachmæ hic est character δ , qui numeri ternarij nota apud Arithmeticos, ex tribus Scrupulis constantis.

Scrupulus sic signatur γ : Constat ex granis viginti quatuor, qui tertiam partem numeri septuaginta cum duobus efficit, ex quibus drachma componi debet; etsi Germani (quorum libra maxima nostræ non multum absimilis est) sexaginta tantum granis constare velint: at vero si drachma nostra ex pluribus granis composita sit, Grana contra apud illos ad eandem proportionem nostratibus majora sunt, adeo ut quinque apud illos non minus gravitent quam sex nostratia; Eadem est proportio ad drachmam integram.

Granum hanc notam gerit G. vel gr.

Missa facio hæc nomina, Sextans, Triens, Quadrans, Quincunx, Sexuns, Septuns, Bex aut Octunx, Dodrans, Dextans, Deunx, & As vel Pondo; Antiquis familiaria, significaturis duo, tria, quatuor, quinque, sex, septem, octo, novem, decem & undecim vncias, ac libram, eo quod prædicta nomina nullo jam in usu sunt apud hujus ævi Medicos.

Libram quidem Medicinalem aliquando in duas partes dividunt, cujus mediam vocant *semis*, signantque lb β .

Dividunt quoque nonnunquam in partes quatuor, quarum quartam vocant *Quartarium*, & per *qu.* designant.

Libram autem dividere solent in plures vncias, quas specificè denominant in Præscriptionibus, raro vero semivnciæ aut quartæ partis vnciæ meminerunt: Idem vero character qui semilibram exprimit, semivnciam quoque designat, semidrachmæ & semiscrupuli, dummodo eam notam præcedat character singulorum index.

Id vero monitum velim majores libras Singularum Provinciarum Galliæ non omnes vniiformes esse Parisiensibus, etsi ubique ex vnciis sexdecim compositæ sint, nam, exempli gratia, major libra Rhotomagensis Parisiensi gravior est, Lugduni, in Delphinatu, Gallia Narbonensi & Provincia, multo minus pondus inferunt quam Parisiis.

At vero vniiformitas numeri Vnciarum in vnaquaque Libra discrepantiam omnem dimovet, adeo ut ex sexdecim Vnciis, quæ componunt Libram cujusque Provinciæ, liceat duodecim assumere ad componendam Libram Medicinalem; ac pro Vnciis habendæ sint, pro drachmis,

pro

pro scrupulis, vncie, drachme, & scrupuli ejusdem ponderis; susque deque disquisitione habita plurane, an secus grana comprehendat quam Parisiensia.

Mensuras quod attinet, illis carere fere licet Parisiis: Pharmacopœis omnibus notum Pintam vulgarem aquæ communis æquivalere libris duabus civilibus: Sextarium, libræ vni; Semisextarium selibræ: At vero his Mensuris abstinere possumus, liquores ponderi subiiciendo: Hæc vero regula ideo videtur ferme perpetuo observanda, ob varietatem substantiæ liquorum qui dimetiendi forent: Mella enim, Syrupi, Aquæ fortes, Spiritus volatiles, Olea, & Aquæ multum pondere ab invicem dissident, adeo ut in his omnibus mensura omnium optima sit quam pondus dirigit, Observanda proculdubio, quoad omnia fere, cunctis Pharmacopoliis, non minus in liquidis quam in solidis: Id vero obiter inferendum, si vncia vna syrupi pondere distribuenda non sit, laboris compendium esse si adsumatur cochleare vnum ex iis quæ in usum mensæ veniunt.

Mensuræ herbarum, florum, & quarundam radicum, in vasis factæ usitatæ sunt: Per Fasciculos distributio fit, per Manipulos & Pugillos: Fasciculus designat id quod brachio complicato & adducto ad summam ischiij partem comprehendi potest, sic designatur *Fasc.*

Manipulus significat id quod manus complecti potest, signaturque per M.

Pugillus id quod tres digiti capere possunt, cujus hæc est nota P.

CAPUT LVI.

Enumeratio quarundam Denominationum in Arte usitatarum.

SI in quapiam medicamentorum Præscriptione Quinque Radices Aperientes occurrant, adsumantur Radices *Apii, Asparagorum, Petroselinii, Fœniculi & Rusci.*

Herbæ Emollientes usitatæ sunt, *Malva, Bismalva, Brancha Vrsina, Violaria, Senecio, Beta, Mercurialis, Atriplex, Parietaria & Lilium.*

Per quinque Capillares intellige *Adiantum album*, alias *Capillum Veneris* Monspelienfium, *Adiantum nigrum*, aut vulgare, *Polytrichum, Ceterach*, & *Salviam vitæ*, alias *Rutam murariam*; Quintam quidam addiunt speciem, *Linguam* scilicet *Cervinam*, vulgo *Scolopendrium*.

Tres Flores Cordiales sunt, *Buglossi, Borraginis & Violarum*, quidam addunt *Caryophyllos hortenses & Rosas.*

Tom. I.

M

Quatuor flores Carminativi sunt *Chamomilla*, *Meliloti*, *Matricaria* & *Anethi*.

Quatuor Semina Calida minora sunt *Petroselinum*, *Apij*, *Dauci* & *Ameos*.

Quatuor majora sunt *Anisi*, *fœniculi*, *Cumini*, *Carvi*.

Quatuor semina frigida majora sunt *Cucurbita*, *Citrulli*, *Melonum* & *Cucumeris*.

Quatuor minora sunt *Lactuca*, *Portulaca*, *Endivia* & *Chichorij*.

Quinque Fragmenta pretiosa, *Hyacinthi*, *Smaragdi*, *Sapphyri*, *Granati*, & *Sardae* seu *Corneoli*.

Quatuor aquæ Cordiales *Borraginis*, *Buglossi*, *Endiviae*, *Chichorij*. His addunt quidam Aquas *Ulmariae*, *Cardui benedicti*, *Scorsonerae*, *Morsus diaboli*, *Scabiosae*, *Scordij*, *Acetosae* & *Oxytriphylly*.

Plurimi Fructus Numero præscribuntur, quem designant per N. vel per paria, sic *Par*.

Si plurima medicamenta in vna eademque præscriptione occurrant, & simul vocabulum *Ana* vel *ā ā*. intellige cujusque quantitatem præscriptam.

Per *f. a.* vel *ex arte*, intellige secundum regulas artis.

Per *q. s.* audi *quantum sufficit*, vel *quantum satis est*, id est cum Medicus Pharmacopœi arbitrio committit quantitatem aquæ, sacchari, mellis, spirituum &c. addendorum in Præscriptionis cujusdam aut Compositionis præparatione.

Cum vero Pharmacopœus Medici oculus esse debeat, tum in præparatione medicamentorum tum, eorundem exhibitione, necesse est non modo incumbat comprehensioni præscriptionum typis mandatarum, aut penna scriptarum, quæ in manus venire possunt, sed præterea ut rite calleat proportionibus & dosibus omnium medicamentorum, ut si forte contingat Typographi, aut illius qui medicamentum præscripsit, errore doses non ex æquo traditas fuisse, Aut difficultas occurrat in extricanda scriptura vitiose depicta, possit ipse iudex esse ingredientium & dosum, illasque accommodare Pharmaceuticæ artis legibus & doctorum judicio, eoque pacto obviam ire sinisteris eventibus metuendis ex illegitima tum præparatione tum exhibitione remediorum.

Necessarium non esse credidi plurima huc intulisse quæ apud non paucos Authores occurrunt, ac præsertim seriem plurimorum medicamentorum, quæ cum particula tantum sint alicujus plantæ vel animalis, intelligi debent per prærogativam ad cæteras quasvis partes, cum planta vel animal præscripta fuerint, nulla designata nominatim parte, Ejusmodi sunt semina anisi & fœniculi, radices iridis & ialapæ, flores violarum

larum & rosarum, fructus melonum & cucumerum, succi acaciæ & hypocistidis, ligna santala & gajacum; gummata ammoniacum & galbanum, cortices cinnamoni & cassiæ lignæ, plurimæque aliæ plantarum partes, quæ debent subintelligi cum sola planta præscribitur: Ejusmodi quoque sunt castoreû, lapis Bezoar, Moschum, Zibetta, quæ partes sunt, vel excrementa, subintelligenda cum Animalia præscripta fuerint.

Sunt & Mineralia quædam, quæ etsi species quædam tantum sint, generis tamen nomen *κατὰ γένος* retinent, Ejusmodi sunt lapis Lazuli, qui audiendus est cum simpliciter effertur Lapis, Sal marinum, si solum sal nominatum fuerit; Terra sigillata Lemnia, si sola Terra sigillata: Cum cæteri lapides, alia falia, aliæque terræ sigillatæ cognomina peculiariter obtineant quæ nisi efferantur ignota mancant.

Si cui horum integra cognitio arrideat, consulat ille Authores qui integram illorum enumerationem exhibent, etsi non adeo magna incidat necessitas, quandoquidem usus & exercitatio, atque explicatio in compositionibus occurrens, sufficere queant.

Apud eosdem authores legere est seriem Succedaneorum, quorum descriptio & tædiosa & minus utilis est, meo judicio, quam ut huc inferri debeat: Satis mihi sit hic dixisse quantum licet fugiendum esse usum Succedaneorum, neque ullis sumptibus parcendum, sed comparanda esse medicamenta in compositionibus descripta, aut præscriptionibus Medicorum.

Si vero omnino fuerit impossibile illorum omnium sibi copiam facere, assero non solum necesse esse radicem radici substituere, lignum ligno, corticem cortici, herbam herbe, florem flori, semen semini, succum succo, fructum fructui, animal animali, sal sali, spiritum spiritui, oleum oleo, syrupum syrupo &c. Sed præterea quærenda esse succedanea viribus & qualitatibus proxima medicamentorum, in quorum locum veniunt.

Finis primæ partis Pharmacopœe Regiæ.

PHARMACOPOEÆ REGIÆ.

PARS SECUNDA.

Continens Præparationes & Compositiones Galenicæ.

Ordo & dispositio Secundæ huius Partis.

NVllus non Pharmacopœus, cui probe perspecta fuerint priorē parte huius Pharmacie præcepta, levi negotio & nullo duce multas Præparationes suscipere poterit, si præsertim Artis tyrocinia & fundamenta posuerit: Pro re nata tamen præcepta necessaria tyronibus traditurus sum, tam ad parandam noticiam præcipuorum Medicamentorum quæ compositiones ingrediuntur, quam ad eorundem præparationis ritæque Misionis.

Priusquam vero ulterius progrediar, id iterum Lectori notum esse velim, in tota hac Pharmacopea nullam esse præscriptionem, neque vilius compositionis tum internæ tum externæ exhibitionem, quæ non a Domino D'Aquin, Primario Sæ Majestatis Regiæ Medico manarit, vel quam non accurate examini subiecerit, imo sæpenumero emendaverit, ac in statum meliorem traduxerit quam qui ab earum authoribus traditus fuit.

Sciat quoque Lector ingenti numero quarundam compositionum, jam obsoletarum, Dispensariorum maximam partem inutiliter offarcientium, ad ostentationem magis quam usum constructarum, toto hoc Libro, præter optimas, probatissimas & familiares quasque Compositiones suo loco relictas, plurimas remediorum substitutas esse descriptiones non minus tutas quam curiosas, quibus suus præculdubio assignandus locus fuit, præparatione dignas & quæ in usum veniant.

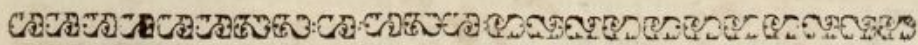
Pharmacopea hæc Galenica in duos libros distincta erit, quorum Prior Præparationes & Compositiones internas exhibiturus est: Posterior eas solum quæ pro Externis vulgo circumferuntur: Prior initium ducturus est a Præparationibus aut Compositionibus simplicissimis, illis præsertim quæ diurnam conservationem respuunt, at cito parabiles sunt, imo extemporaneæ; Exinde transitum facturum ad eas quæ majoris momenti, accuratiorem manum desiderant, quæque in usus futuros in Officinis asservari solent.

Neque etiam diutius immorabor rebus quibusdam levis momenti recensendis, quarum superficialia cognitio sufficit: Illis vero lubentius
studium

studium meum adplicaturus sum quæ considerationem merentur, nihil eorum prætermitturus quæ Pharmacopœum erudire & in illius commodum redundare queunt, in cuius gratiam præfertim opus hoc Pharmaceuticum a me susceptum est.

Neque animus est opiniones Antiquorum aut Recentiorum convellere, vti nec illorum methodum improbare, vbi rectæ viæ illos insistere deprehendero: Meliora, si licet, repositurus, vel probabiliora saltem, Experientia scilicet & Ratione ducibus, vbi hæ prævaluerint: Neque tamen quenquam nominatim carpere decrevi, neque famam alienæ dispendio mihi comparare, cum apud me ratum sit vniquemque Authorem sincero animo tradidisse quæ vera esse aut scivit aut credidit.

Aquas simplices distillatas compositionibus Galenicis interficere potuissem; at vero cum his plurimæ Aquæ compositæ adnecti debeant, quibus majus artificium quam simplicibus debetur, utræque autem auxilio Pharmacopœæ Chymicæ non mediocri indigent, satius esse existimavi illas ad Tertiam hujus operis partem transferre.

LIBER PRIMVS

De Præparationibus & Compositionibus Internis.

CAPUT I.

De Succis.

Non attingam hoc loco Succos aut Liquores quos Animalia præbere queunt, cujusmodi sunt sanguis, pituita, vrina, serum, sudor &c. neque etiamnum illos quos ex eorum partibus, mediante affatione, expressione aut aliter elicere licet, exempli gratia succos & juscula carniū &c. Prætermitturus quoque sunt Liquores ex mineralium familia deducendos, cujusmodi sunt Oleum Petroleum, variæque materiæ Bituminosæ, solos Plantarum succos memoraturus.

Succus in Plantis proportionem fere respondet Sanguini in Animalibus: Illius hæc potest definitio tradi, quod sit Substantia liquida, quæ cum partem compositionis plantarum constituat, cæteris partibus cōferat id quod necessarium est ad illarum alimentum, imo & incrementum.

Succus ille sponte nonnunquam manat, nonnunquam facta incisione elicitur, aliòve artificio: Succus is plus aut minus liquidus adparet

juxta concoctionum diversitatem quas a Natura consequutus est, vel in ipsa planta, aut supra aut extra eandem.

Nonnunquam quoque est Aqucus, nonnunquam Vinosus, alias Oleagineus, Gummeus, Resinosus, Bituminosus: Est & idem aliquando dulcis, aliquando amarus, acidus, acer, insipidus &c. ut & quandoque inodorus, quandoque grate odoratus, quandoque foetidus; sic & alias albus, alias niger, viridis, cæruleus, flavus, ruber, &c.

Idem præterea plus aut minus luxuriat, pro indole & constitutione Plantæ ipsum fundentis: Imo nonnunquam adeo intime coniungitur, tamque a te intra cæteras substantias demersus est ut ope sensuum externorum discerni nequaquam valeat, neque aliter quam accedente igne illum separante distingui queat: Ejusmodi sunt Succi aut liquores qui inter distillandum exsuguntur e siccioribus lignis, imo succi e cornubus & ossibus animalium educti, etsi ad sensum siccissima illa adpareant, quorum exempli tantum gratia memini; Aliquando etiam succus substantiis adeo viscidis & tenacibus commiscetur, etiam si mollibus, ut nonnisi ignis beneficio ex illis extrahi possit, sicuti in serie manifestum id fiet.

Varij nihilominus illi succi pure & simpliciter pro ea parte quam Phlegmatis nomine designavi haberi non debent, à me inter Principia quinque recensiti, ex quibus unumquodque mixtum constare debet, iidemmet quippe ex nonnullis aliis principiis compositi sunt, quæ non illico secesserunt, id quod manifestum fit ope separationis ab industria arte instituentis.

Eapropter vero illis consensum meum non adhibeo qui excrementorum generi accensent succos ex Plantis sponte prodeuntes; id enim si foret, pars Plantæ maxime essentialis sæpenumero excrementitia censenda esset, ac proinde qua talis abiicienda, Nihilominus & cura summa adhibita colliguntur, & grandi pretio vaneunt, felicissimæque in usum adducuntur putatitia illa excrementa, qualia sunt Myrrha, Bdellium, Tacamahaca, Storax, Benzoin, Balsamus naturalis, plurimæque alia quæ extra corticem effundunt plantæ, proculdubio censenda progenies aut productum purioris illarum substantiæ.

Singulatim attingam plurimam partem succorum illorum naturalium quando in compositiones venient; hoc loco eos solum memoraturus qui præparatione indigent & Pharmacopœi industriam exposcunt.

Succi illi ex singulis fere plantarum partibus elici queunt, quidam nempe per proprij corticis incisionem, ad Solem demum exsiccandi, ejusmodi sunt succi Scammonij, Aloës, Papaveris &c.

Alij accedente contusione & expressione, quales sunt Succī tam
oleagi-

oleaginei quam aquei, ex plurimis herbis pluribusque floribus educti, necnon ex plurimis fructibus & non paucis seminibus; Ejusmodi sunt succi Cardui benediæti, Endiviæ, Cichorij, Borraginis, Buglossi, &c. quoad plantas.

Succi Rosarum, Violarum, florum Persicorum, Papaveris erratici, & florum serie.

Succi Mororum, Pomorum, Cerasorum, Ribium, Berberorum, &c. inter fructus aqueos.

Succi Olivarum, Nucum juglandium, Avellandarum, Amygdalarum, Pinearum, Phisticorum &c. inter oleagineos.

Succi quatuor Seminum Frigidorum majorum mundatorum, Papaveris, Ebuli, Hyoscyami, Majoranæ, Anisi &c. inter succos & fructibus oleagineis.

Cæteri succi eliciuntur addito quopiam liquore; cujus adjectio omnino necessaria est sicubi Plantarum partes ex accidenti ariditatem contraxerunt, aut ex se madore exutæ sunt; ejusmodi sunt Succi Sennæ, Rhabarbari, Angelicæ, Liquiritiæ, Ellebori, qui addito liquore extrahuntur, postmodum filtrati, lento igne in vaporem solvuntur: ad Extracti consistentiam, cujus etiam nomen gerunt, quorum porro meminisse oportet tertia hujus Pharmacopœæ parte.

In more est herbas, flores, fructus, & semina, quorum succos elicere intendimus; in Mortario marmoreo, vel alio lapideo solido conterere, quæ demum telæ validæ immittuntur, vel succo proportionato, tum manibus vel prelo comprimuntur, vel inter duas laminas ferreas stanneas; aut asseres ligneos reposita, Subsidere ad aliquod tempus permittitur hic succus, imo aliquando Soli exponitur per aliquot dies, deinde sensim & vase inclinato quidquid liquidius est effunditur, decantationem dicunt, eoque modo defæcatus asservatur, vel per manicam Hippocratis traiecitur, aliudve colatorium pannum, si succus satis depuratus non fuerit, vel si sit aqueus.

Succi herbarum qui quamprimum in usum venire debent, vel clarificari, & cum saccharo aut melle coqui, vel cum Unguentis & Emplastris commisceri & coqui, ejusmodi cautionibus non indigent: at vero fructuum succi vinosi accurate defæcandi sunt, prius enim Solis radios experiri debent, postmodum transcolari, mediante enim hoc calore, & hac digestionem, ac colatura, succi crassiores partes a purioribus secedunt: Ejusmodi succi per Manicam secernendi, aut, quod melius, per chartam emporeticam, possuntque cum saccharo aut melle decoqui, aut in lagenis, ad summum usque replendis asservari, excepta altitudine transversæ circiter dimidij digiti, quæ oleo amygdalarum dul-

cium complenda, ad arcendum aëris introitum in succum, hincque imminuentem arcendam corruptionem. Accurate tamen præterea obturanda lagenæ, locoque modice frigido reponendæ, ut, cum opus est, in usum veniant, quo tempore supernatans oleum demendum, usurpato succo rite defæcato, facibus rejectis: Succis Rosarum & Persicorum eadem cautione ac vinosi conservandi.

Illud monuisse utile est ad extrahendos succos Acidos rubros, speciatim Granatorum, usurpanda esse vasa vitrea, Faventina, aut figulina vitreata; manus tersissimas esse debere, illud accurate cavendo ne ferrum ullatenus accedat, ne color obscuritatem contrahat: Cum succo, imo syrupo Kermesino eadem cautione agendum est, in fuscedinem enim abeunt si in vasis cupreis aut ferreis moram trahant.

Si e plantis quibusdam glutinosus succus educendus sit, cujusmodi sunt Portulaca, Borrago, Buglossum illisque similes, non meliori ratione quam quæ a me excogitata est id perfeceris si illas in pelvim cupream intus stanno obductam conjeceris, subdito igne carbonum moderato, inibique aliquantisper continueris, per vices subagitando, quovisque aliquam succi partem ad pelvis fundum secessisse animadverteris; Separandus tunc ille succus inclinato vase, pelvis demum igni imponenda, neque removenda, agitando herbas, succumque decantatione separando, quovisque sufficiens illius quantitaseducta fuerit: Eo pacto minor adest labor, compendium fit temporis, succusque multo purior educitur quam si herbas contuderis.

Succos Oleagineos fructuum & seminum ad caput de Oleis expressis remitto.

CAPUT II.

De Infusionibus & Decoctionibus.

IMmediate post Succos de Infusionibus & Decoctionibus mihi agendum esse existimaui, eo quod illarum ope medicamentorum partes maxime succulentæ & essentielles in liquores transeunt: Præterea Infusiones & Decoctiones in tot Compositiones Galenicæ veniunt, ut necesse esse crediderim de illis generalia quædam tradidisse priusquam rem adgrederer.

Infusiones & Decoctiones, Elixationes sunt medicamentorum in quopiam liquore factæ; Aliquando quidem instituuntur emolliendorum & decoquendorum medicamentorum causa; nonnunquam etiam quæ illis dematur, aut corrigatur vitiosa quæpiam qualitas; præcipuus vero
scopus

scopus est ut vis illorum in quempiam liquorem transfundatur, atque ad jungendam & colligendam variorum medicamentorum in liquore quopiam facultatem.

Infusiones à Decoctionibus differunt caloris gradibus & decoctionis diuturnitate, Priores enim quandoque absque igne & frigide perficiuntur; si vero ignis accersendus fuerit, moderatissimus ut plurimum sit; imo temporis spatium esse debet, aliquando plurium horarum, imo nonnunquam plurium dierum, cum Decoctionis aliquando quarta horæ pars sufficiat, vel semihora, aut hora integra; Longissimæ autem vix ad quinque aut sex horas protrahantur.

Has vero ambas Preparationes conjunxi, quod maxima inter utramque intercedat affinitas, ac ut plurimum Decoctionibus anteant Infusiones.

Plurima huc Infusorum exempla transferre licuisset, at cum non exiguus illorum numerus in hujus Pharmacopœæ serie adducendus sit, satis esse duxi quasdam Decoctionum formulas huc intulisse.

Differunt Decoctiones pro diversitate substantiæ mixtorum decoquendorum; quæ enim substantiæ sunt compactioris, & liquorem vix admittunt, decoctione multo diuturniore opus habent quam quæ mediocris sunt substantiæ; non secus ac hæc longiore indigent quam quæ tenuem nactæ sunt: Eadem substantiarum diversitas majorem aut minorem liquoris quantitatem exposcit; plus enim requiritur ad medicamenta quæ diutius decoquenda sunt quam ad ea quæ brevius, eo quod per longam decoctionem humiditatis plurimum absumitur.

Visitata proportio est ut Liquoris sextuplum pondus ad materiam decoquendam sumatur: At vero si materiæ aliquantulum sint compactiores, octuplum aut decuplum potest adsumi: Sin substantia omnino solida & compacta fuerit, ad duodecuplum usque licet ascendere, imo sexdecuplum pondus liquoris imponere licet.

Est & hoc observandum medicamenta densioris substantiæ validiorem & diuturniorem decoctionem perferre posse quam quæ mediocrem sortitæ sunt, quæ etiam violentæ impares sunt: quæ autem substantiam tenuem nactæ sunt, nequaquam illam diu sufferre posse, imo quædam decoctioni demum subiiciuntur cum vas ab igne subtrahendum est.

Sunt & nonnullæ quibus simplex Infusio sufficit communicandæ liquori medicamenti virtuti, adeo ut omnino e re sit ut Pharmacopœus variam medicamentorum substantiam noverit, ut inde dignoscat quantum tempore illi opus sit ad perficiendam Decoctionem aut Infusionem, eo quod ut plurimum medicorum præscripta neque liquoris quantitatem

designent, neque decoquendorum medicamentorum ordinem, neque ignis gradus, neque temporis ad decoctionem necessarij spatium, sed omnia hæc Pharmacopœi prudentiæ submittantur.

Vt vero res ex ordine procedat, si plurium medicamentorum Decoctum suscipiendum sit, projectionis a solidioribus fiat initium, cujusmodi sunt Ligna, hæc subsequantur Radices & Cortices, demum Fructus, hos Folia seu Herbæ, Baccæ & semina; Flores sub finem demum decoctionis iniiciendi: Ligna contundenda, raspanda; minutissime dividenda ligna, radices & cortices; dividantur fructus, incidantur herbæ, contendantur baccæ & semina, flores citra adparatum immitantur.

Neque tamen hæc regula adeo generica est quin suas subeat exceptiones, si enim occurrat Lignum substantiæ raræ & spongiosæ, minor illi debetur coctio quam Radici compactiori: Hordeum integrum tam debet decoqui quam Ligna; Præterea ligna & radices aromaticæ diutius non tolerant decoctionem, alias potiores illorum partes in auræ abeunt: Cortices Fructus & Semina aromatica sola infusione contenta sunt: Radix Liquiritiæ herbis succedit, capillares herbæ eodem quo Liquiritia imponuntur tempore, vel immediate sequuntur. Semina frigida simul cum floribus; Flores nymphææ eandem fere coctionem ac herbæ ferunt.

Ordo fere similis in Decoctionibus animalium servandus, Cornubus enim & Ossibus diuturnior multo coctio quam Carnibus debetur, Bulbæ quam Ovillæ, huic plus quam Vitulo & Caponi, utrique plus quam Pullo gallinaceo.

Generalia hæc multo apertiora fient in libri serie; etiam si vero varia Decoctionum exempla, quæ afferenda sunt, satis esse queant, descriptiones nihilominus quasdam traditurus sum, vtilis ratione nonnullarum Formularum, præscribi solitarum non designatis medicamentis illarum Compositionem ingredientibus.

Decoctum Cordiale.

℞. Hordei integri

Radicum Scorzonera.

borraginis

buglossi ana ʒj.

colicorum earundem plantarum

endivie

cichorij

oxytriphylly ā ā. man. j.

capilli Veneris Monspe-

liensis man. ʒ.

liquiritia rasa ʒij.

Quatuor seminum frigidorum
mundat. ā ā. ʒʒ.

Trium florum cordialium ā ā.
pug. ʒ.

Fiat ex arte Decoctum in ℥vj.

aque fontis ad tertia partis con-
surrectionē modo superius explicato.

Methodus

Methodus.

Hordeum optime lavandum est, post decoquendum per quartam horæ partem in aqua, hinc addendæ Radices probe prius elotæ, mundatæ a medulla & cortice exteriori, tenuiter incisæ, Bulliant iterum cum hordeo per horæ quadrantem; addantur deinde folia Scorzonæræ, Borraginis, Buglossi, Endiviæ & Cichoriij, probe elotæ & incisæ; Post ebullitionem factam cum cæteris fere per horæ quadrantem, addenda est Liquiritia derafa & probe cõtusa, Alleluia & Capillares herbę leviter iucisæ: Levis ebullitio his conciliabitur, demum adiicientur Semina frigida optime contusa cum Floribus cordialibus, quibus alte in decoctum demerfis, Pelvis ab igne removebitur, demum liquor per manicam traiiciendus, vel per pannum cum ex dimidio refrixerit.

Decoctum Pectorale.

℥. Hordei mundati ʒʒ.

Iujubarum

Sebesten ʒʒ. N° xij.

Passularum ab acinis purgatarum ʒ vj.

Ficus pingues

Dactylos enucleatos ʒ ʒ. N°. vj.

Foliorum scabiosa.

Pulmonaria ʒ ʒ. man. j.

Hyssopi.

Polytrici

Florum tusilaginis ʒ ʒ. P. j.

Glycyrrhisa ʒij.

Fiat Decoctum in ℥ ij. aquæ fontanæ, ad tertiæ partis consumptionē, igne luculento modo infra dicend.

Methodus.

Hordeum decoquatur quarta horæ parte, in aqua demum addantur Dactyli exemptis nudeis, Passulæ exacinatæ, Ficus, Iujubæ & Sebesten concisæ; Ebulliant hi fructus vna cum Hordeo iterum horæ quadrantis spatio, demum adiiciantur Scabiosa, Pulmonaria, Hyssopus incisæ, bulliant simul adhuc per quartam partem horæ, postmodum iniicienda erunt radix Liquiritiæ derafa & probe contusa, Polytrichum & Tusilago, ac levi facta ebullitione vas ab igne removeatur, Decoctum coletur priusquam omnino refrixerit.

Decoctum Hepaticum Aperitivum.

℥ Radicum quinque aperitivarum.

Fragaria

Buglossi ʒ ʒ. ʒvj.

foliorum Endivia

Cicharij

Lupuli

Agrimonia

Pimpinella

Cerrefolij

Taraxaci ʒ ʒ. P. j.

Capilli Veneris Monsproliensis

Polytrichi ʒ ʒ. P. ʒ.

Seminum Apij

Milij Solis ʒ ʒ. ʒij.

quatuor frigidorum majorum mundatorum ʒ ʒ. ʒj.

Liquiritia ʒ ij.

N 2

*Florum Borraginis**Geniste ã ã. Pug. j.**Buglossi*

Fiat omnium iuxta methodum præscriptam Decoctio in octo libris aque fontanæ, vel Pintis quatuor; deducantur per ebullitionem ad duas tertias; quæ quantitas pro hoc Decocto satis est.

Methodus.

Probe ablucantur Radices, a medulla & cortice exteriori liberentur, contusæ postmodum aut incisæ ebulliant per semihoram in aqua; demum proiciantur Lupulus, Endivia, Cichorium, Agrimonium, Taraxacum, Pimpinella, Chærefolium, incisa: quarta scilicet horæ parte una cum radicibus decoquantur, demum addenda semina Apij & Milij Solis contrita; ac post levem ebullitionem adiiciantur Liquiritia contusa & comminuta, ac paulo post Semina frigida contrita, cum Floribus qui in decoctum demergendi, eodem tempore vas igni subtrahendo: Decoctum coletur refrigerationi proximum, in usum pro re nata ducendum, & antequam corruptionem subeat.

Decoctum Cephalicum.

℥. Radicum Valerianæ majoris

Seminum Rutæ

Ireos Florentina

Pæoniæ maris

Pæoniæ maris

[Baccarum Juniperi ãã. ʒij.

Acori veri

Florum Rorismarini

Visci quercini ãã. ʒß.

Stæchados,

Foliorum betonica

Lavendule

Salviæ

Calendule

Majoranæ

Liliorum convallium ãã.

Calaminthæ montanæ

P. j.

Chamedryos ãã. Man. j.

Tartari crudi ʒj.

Fiat ex arte Decoctum in ℥vj. aque fontanæ ad quartæ partis consumptionem.

Methodus.

Tartarum crudum huic Decocto imponitur non tantum quo aqua imbuatur vi medicamentorum, hoc loco præscriptorum, sed ut quomodo cohibeantur partes illorum volatiles, & ad præcavendam illorum per decoctionem dissipationem: Etiam si vero illis prope consentiam qui partes plantarum aromaticarum a coctione eximere vellent, ea præsertim quæ vasis, apertis perficitur, censeo tamen non omnino a veteri instituto discedendum esse, dummodo cautiones adsint necessariæ.

Racines Pæoniæ, Valerianæ, Iridis & Acori optime contudendæ sunt, non secus ac Viscus quercinus & Tartarum crudum: conjicienda in vas fictile ritreatum cum aqua præscripta, ritèque eo coopercolato, len-

to

to igne perficiatur Decoctio per quartam fere horæ partem, demum adiciantur herbæ concisæ; coopertoque iterum vase, iisque ebullitioni commissis quartæ horæ partis spatio, adiungantur baccæ Juniperi & Semina, occludaturque vas; hinc factis quatuor aut quinque ebullitionibus, flores addentur & immergentur in Decoctum, Operculum imponendum vasi, post ab igne removebitur, eumque hoc Decoctum semi refrigerit, colatura fiet, magmate leviter expresso, asservando ad usum.

Plurima hic alia Decocta inferere licuisset, Stomachica, Splenetica, Nephritica &c. at ex mea sententia satis esse queunt quæ attulli, quandoquidem in decursu alia occurrent exempla in plurimis compositionibus.

CAPUT III.

De Iulepis & Apozematibus.

IN medium hic non proferam præparationem Iulapiorum Rosacei & Violacei antiquorum, nec cuiuspiam alterius eiusmodi, quandoquidem obsoleta sunt, mutataque illorum fuit consistentia & nomen in Syrupi vocabulum: Id solum attulisse satis sit Iulepi, aut Iulapij, nomen alias inditum fuisse quibusdam compositionibus liquidis cum aquis stillatitiis paratis, vel levibus Decoctionibus, saccharo inter coquendum addito, ad consistentiam paulo quam Syruporum fluidiorem factis; nec enim ad diuturnitatem parabant, sed tantum usus tempore parabilia erant.

Iulepi nomen quoque de more conceditur remediis quibusdam quæ a Iulepis antiquorum non multum discrepant, sed multo minor sacchari quantitas adiicitur, neque diutius asservari queunt, quia unica sacchari uncia imponi solet, vel uncia una, aut sesqu uncia alicuius syrupi ad sex vel octo uncias aquarum stillatitiarum, cuiuspiam decocti, alteriusve liquoris: Neque etiam in more est liquores hos cum saccharo decoquere, aut cum Syrupis, nam sufficit simplex commistio quo tempore ægris offerendi sunt, quibus & hi in potum ordinarium venire possunt, imminuta tantillum sacchari quantitate aut syruporum admiscendorum.

Iulapiis hisce omnibus acor conciliari potest additis spiritibus, aut succis acidis: Ad summum æstatis tempore per horas viginti quatuor durabiles sunt loco frigido, aut per biduum vel triduum hyeme.

Apozemata remedia sunt Iulepis admodum affinia, at maiorem medicamentorum numerum admittunt, quamobrem ingratiора fiunt:

Parari solent ex decoctis variarum partium plantarum, atque inde illorum nomen deductum: Verbum Græcum *ἀποζέωμι* significat decoquo, juxta Renodæum, etsi verisimilis Apozematis etymon oriatur *ἀποζέωμι*, defervesco: Horum exempla plurima huc transferre non arduum esset, sed Lectorem remitto ad Decoctionum formulas capite præcedenti traditas, quæ Apozematum nomen induere possunt: Remedia Purgantia his Decoctionibus addi possunt, ac varij syrupi dissolvi pro scoporum varietate.

CAPUT IV.

De Emulsionibus & Amygdalatis.

EMulsionibus remedia sunt liquida, gustui non ingrata, quorum color & consistentia a lacte non multum abit: Componi solent ex seminibus, aut fructibus oleagineis, in mortario marmoreo pistillo ligneo contusis, ac demum dissolutis in aquis stillatitiis, aut decoctionibus levioribus, subsequente expressione, dulcedinem conciliando sacchari aut Syrupi cujusdam additione.

Diversas ob indicationes parantur Emulsionibus, sed præsertim ad temperationem immodici Pulmonum caloris totiusque pectoris; ad obtundendum acumen & acrimoniam humorum, ac sanguis fervorem demulcendum, urinæ & Renum ardorem extinguendum. Quo fit ut crebro in usum veniant non modo in Dysuria, sed & in Gonorrhœa, & inflammationibus partium genitalium in iis qui morbo Venereo inquinantur: Felici quoque successu exhibentur ad viscerum caloris excessum reprimendum, inquietudines sedandas, suavemque somnum alligandum; Parantur & Emulsionibus admodum idoneæ humorum acrimonie temperandæ in Dysenteria, ad dolores eiusdem placandos, excoitationesque inductas curandas; Possunt & specificæ Emulsionibus componi necandis Vermibus idoneæ, in usum adducendo semina aliaque remedia cum in scopum idonea; Quorum omnium formulas exhibere e re est in eorum gratiam qui non abnuent, ac primo contra affectus Pulmonum & Pectoris.

Parandarum Emulsionum Methodus.

℥. Amygdalarum dulcium mundatarum

Seminum ʒv. frigidorum mundat.

Bombacis ʒā. ʒij.

Contendantur in mortario marmoreo, pistillo ligneo sensim affundendo aquæ tusilaginis, scabiosæ aut papaveris rhaadis, vel decocti hordei,
passu-

passularum mundatarum & liqui ritie lbj. colentur & exprimantur. Expressioni adde Syrupi violacei & capilli Veneris ā ā. ℥ij. fiat Emulsio pro iij dozibus longe a pastu sumendis.

Sin acrimoia humorum; sanguinis effervescētia, inquietudines & infomnia comites fuerint affectuum Pulmonum & Pectoris, addi possent Emulsionibus drahmæ duæ seminis papaveris albi & lactuæ tantundem; vice Syruporum Violacei & capilli Veneris, affundendo Syrupos papaveris albi & nymphae.

Sin exasperantur Emulsionēs ardorem Vrinæ & Dysuriam mulcentes, sive ab extraneis corporibus in Renibus contentis inductæ fuerint, vel in vreteribus, aut in vesica, sive ab intemperie prædictarum partium, aut Venerea aliqua virulentia, hac ratione proredendum erit.

℥. *Quatuor seminum frigidorum majorum*

Milij Solis

papaveris albi ā ā. ℥ij.

Contundantur in mortario marmoreo, sensim affundendo decocti radicū Althææ & Nymphae lbj. colentur & exprimantur, expressioni adde Syrupi de althæa & nymphae ā ā. ℥ij. salis prunallæ ℥ij. fiant tres doses longe a pastu sumendæ

Emulsionēs contra Dysenteriam hoc modo concinnari poterunt.

℥. *Amygdalarum dulcium excorticatarum ℥i.*

Seminum Sumach

Lactuca

Papaveris

Cydoniorum ā ā. ℥ij.

Contundantur in mortario marmoreo sensim affundendo decocti hordei mundati, portulacæ & veronica, vel Aquarum plantaginis, rosarum, & veronica lbj. colentur & exprimantur, Expressioni adde Syrupi cydoniorum & papaveris albi ā ā. ℥ij. fiant tres doses horis commodis oggerendæ. Possunt & utilisime Emulsionēs sequētes ad vermes necādo præparari.

℥. *Nucleorum Persicorum excortiat. ℥b. Seminum citri*

Portulacæ

contra vermes ā ā. ℥ij.

Contundantur in mortario marmoreo sensim affundendo Aquarum Naphæ & portulacæ ā ā. ℥vj. Vel decocti radicis graminis & rasuræ cornu cervi lbj. Colentur & exprimantur, Expressioni adde Syrupi de limonibus ℥ij. fiant duæ vel tres aut quatuor Emulsionis doses, longe a pastu sumendæ, melius succedent si Luna decursu exhibeantur.

Amygdalata minus requirunt artificium, & frequentiori sunt in vsu quam Emulsionēs, neque ignota sunt plurimis Matronis quæ his sæpe valetudinis gratia vtuntur & curandæ cuticulæ studio: Vulgo parantur ex amygdalarum dulcium vnciis duabus, a cortice mundatarum, quæ rite in mortario marmoreo terendæ sunt pistillo ligneo, postmodum dissolvendæ cum octo aut decem vnciis decocti hordei mundati, aut

carnis vitulinæ, vel pulli gallinacei, demum cuncta hæc colantur & exprimuntur, postea liquori expresso additur vncia sacchari puri cum tantillo aquæ rosacæ, aut si mavis aquæ florum arantiorum: potest & imponi, si usus voluerit, vncia vna syrupi violacei aut nenupharini vice sacchari.

CAPUT V.

De Potionibus, Mixturis & Bolis.

Potiones hoc nomine donantur quia Potantur, Illarum materia admodum varia est, ratione diversarum indicationum, pro varietate genij & ingenij illas præscribentium aut præparantium; Non minus enim Potionis nomine gaudebit quæ contra artis regulas præscripta fuerit & præparata quam quæ ad illius normam, Præterea Potiones purgantes non minus sunt Potiones quam adstringentes, aut cardiacæ, aut hidroticæ, vel diureticiæ &c.

Sicuti Potiones absque liquoribus non præparantur, ita qui eam in rem in usum adducuntur nonnunquam ad modum simplices sunt, sicuti aqua communis, vinum, lac, serum lactis, &c. aliquando usurpantur aquæ stillatitiæ, infusiones, tincturæ, decocta, succi &c. Commiscuntur & non raro simul varij liquores: Adduntur etiam liquoribus modo pulveres, modo salia, opiatæ, cōfectiones, magisteria, elixiria, olea, essentia &c. adeo ut magnū volumen exstrui posset si congestio fieret Potionum antiquis & neotericis vsitatarum uti & earum quæ quotidie excogitari possunt: Quapropter hoc loco formulas particulares traditurus non sum, cum ex librorum lectione, & praxi continua multa illarum notitia comparari queat.

Iulepi; Apozemata, Emulsiones, Amygdalata Potionis nomine gaudere possent non secus ac Potiones purgantes; Fiunt Potiones Emeticæ, Diaphoreticæ; Thoracicæ, Cephalicæ, Hypnoticæ, Anodynæ, Aperitivæ, Diureticiæ, Cordiales, Stomachicæ, Hepaticæ, Spleneticiæ, Hystericæ, Traumaticæ, Arthriticæ, Carminantes, Dysentericæ, plurimoque alios in scopos, possuntque sexcentis modis in vnumquemque morbum potiones concinnari, quandoquidem diversa remedia simul congeri queunt, variisque dozibus præscribi pro diversitate scoporum & affectuum.

Potionum generi accenseri possunt quæ vulgo dicunt neotericis *Misturæ*: hæc vero a Potionibus usu discrepant, illarum enim diuturnior est.

est & frequentior neque ea copia assumuntur qua Potiones, vnico scilicet hauſtu; cum enim ex remediis generoſioribus conſtent, minori quantitate effectum exerunt repetitiſque vicibus id præſtant quod vnica obtinere non liceret: Miſturæ hæc vt plurimum conſtant ex congerie aquarum ſtillatitiarum, magis aut minus compositarum, elixiriorum, oleorum diſtillatorum, ſalium volatiliũ, fixorum, aut eſſentialium, ſpirituum, tincturarum, eſſentiarum, extractorum, gemmarum, ſyruporum & plurimorum aliorum remediorum, iuſta dozi præſcriptorum & appropriatorum, quæ ex intervallis e cochleari exhibentur, procul ſcilicet ab alimento.

Miſturarum varietas inſignis eſt pro varietate & complexu morborum, ac Medicorum illas præſcribentium ſagacitate: Parantur & aliæ conſiſtentię ſolidioris, non parum diſſimilis ab ea quæ in Opiatis uſitatis reperitur, vt captui egrorum ſatiſfiat qui remedia potulenta reſpuunt: Eiufmodi miſturæ componi poſſunt ex pluriſque medicamentis, præcedentibus miſturis dicatis, exceptis liquoribus, quorum vicem ſupplent conſervæ aut confectiones; Ex apice cultri porrigantur, nebulis involutę aut aliter.

Boli, remedia ſunt interna, plerumque Opiatis ſolidiora, excogitati præſertim in egrorum gratiam qui potiones medicatas renuunt, aut quibus ſaporis cauſa aut odoris ab iis abhorrent: Uſurpantur etiam quo citius nonnulla deglutiantur remedia, quæ præ gravitate in vitri fundo ſubſiderent ſi liquoribus quibuſdam remiſta forent, cuiuſmodi ſunt varię Mercurij, Antimonij præparationes &c.

Eadem fere diverſitas eſt Bolorum quæ Potionum; Conſciuntur quippe ex Electuariis, Confectionibus, Conſervis, Pulpis, Pulveribus, Salibus, Oleis, Eſſentiis, Extractis, Syrupis, ſexcentiſque aliis remediis, quorum nonnulla ea ſoliditate prædita eſſe debent, aut illo ſiccitatis gradu qui conſiſtentiam idoneam præbeat liquidioribus iuſto & mollioribus.

Boli fere aſſumuntur procul a paſtu, aliquando ex extremitate cultri, ſæpius vero nebulis obvoluti, ſaccharo pulverifato, pulvere glycyrrhiſcę, fructibus crudis aut coctis, aut aliquo condito, vel alia quapiam materia quæ quoquomodo impedire valeat ne medicamento ſapor vel odor guſtui aut olfactui offeratur.

CAPUT VI.

De Gargarismatis, Masticatoriis & Errhinis.

Gargarismi sunt remedia liquida dicata affectibus oris, gingivarum, palati, & gutturis, necnon ad liberandum cerebrum ab humiditatibus superfluis illi molestis: Vt plurimum constant ex aquis distillatione elicitis, aut decoctionibus, quibus admiscuntur modo Salia, modo Spiritus, modo Syrupi, mella, acetum, aliquando varii succi.

Non deglutiuntur Gargarismi, satis est ore continere ad aliquod temporis spatium, aut versare eos demum respuendo; Eorum usus repeti & reiterari potest toties & quamdiu necessitas urget: Sunt autem inter remedia omnium fere notissimi, quorum descriptiones ubique prostant, adeo ut his molem libri adaugere necesse non sit.

Masticatoria Apophlegmatismorum nomine quoque donantur, quia eorum præcipuus effectus est pituitam e cerebro deducere, Eum in finem plurima medicamenta simplicia in usum adducuntur, ac præsertim varieg plantarum partes, cuiusmodi sunt radices Iridis, pyrethri, Ginziberis, Cyperi, Acori veri, semina Staphisagrie, Cubebe, Cardamonum, piperis omnia genera, Sinapi Eruca, Salvia, Rosmarinus, Mastiche, Thymus, Saturcia, Nicotiana &c. quæ medicamenta dentibus attrita, calore & acrimonia, elicere valent attrahere pituitam e cerebro: possunt & ex iis parari Trochisci, in pulverem, comminuendo quædam ex traditis illis medicamentis, atque aut cum oxymelite, aut syrupo de stêchade subigendo, atque ore continendo, aut masticando ubi exsiccati fuerint: vel eadem in massam quandam incorporari, linteis includi in Noduli formam, ac masticari.

Errhina ideo dicta sunt quia medicamenta sunt in narium cavernas introducenda: Eundem in finem ac Apophlegmatismi excogitata fuisse, sed majori violentia operantur, quia eorum facultas directe ad cerebrum pertingere potest per narium ductus, ejusque vim expultricem laceßere & commovere.

Errhina alias Liquida sunt, ac facile in nares attrahuntur; alias pulveris forma, quem etiam licet in nares allicere, vel etiam impellere, alias Linimenti, alias pyramidalis: Errhina liquida parantur vulgo ex succis majoranæ, betonicæ, salviæ; radicum betæ, cyclaminis, iridis &c. vel earundem plantarum decoctis, vel lactucæ, liliorum convallium &c.

Quæ Pulveris formam habent, fieri possunt ex majorana, betonica, iride,

iride, nicotiana, rhododaphne, tussilagine, helleboro albo, imo etiam euphorbio si quid efficax expetitur.

Si Linimenti forma desideras, in sui compositionem eadem admitti possunt, subigenda cum vnguento rosaceo, vel oleo irino & pauca cera, vel cum oleo laurino.

Errhina solidiora in usum maxime veniunt ad cohibendam narium hæmorrhagiam; parantur ex balaustiis, bolo orientali, terra sigillata, mastiche, sanguine humano, aut porcino exsiccatis, similibusque medicamentis adstringentibus, pulverisatis & cum albumine ovi concorporatis, pilisque leporinis, ex quibus effinguntur Pyramides in nares introducendæ, & relinquendæ: A nonnullis additur vitriolum album.

CAPUT VII.

De Iniectionibus & de Pessariis.

I*niectiones*, remedia sunt liquida, immittenda modo in locellos muliebres & vesicam; modo in vulnera; imo & Clysteres Iniectionum nomine venire queunt.

Materia illarum admodum varia iuxta affectuum diversitatem; Vinum enim in usum advocari potest, aquæ distillatæ, aqua calcis, aqua marina, spiritus vini, lac, eiusque serum, olea, balsama, plurimique alij liquores, ut & varij succi, ac varia decocta & infusiones plurimarum partium plantarum, multorumque mineralium.

Ope siphonum immittuntur iniectiones quo commode perveniant, hæc repentes esse debent ante usum: In liquoribus aliquando dissolvuntur plurimæ materiæ & præparationes, cuiusmodi sunt salia, pulveres, extracta, syrapi, mella, trochisci, gummata, elixiria ac plurima alia prout necessitas postulat: Immerguntur quoque turundæ, splenia & pulvilli in Iniectionis liquore ad curationem Vulnerum.

Pessarij nomine audiendum omne remedij genus non liquidum, quod in muliebres locos introducendum est: Strictè vero vox *Pessarij* accepta, significat medicamenti genus sat solidum, digiti longitudine, aliquando paulo maius, quod in partes muliebres intromittitur sed filo aut tenui vita in sui extremo alligatum: *Pessaria* hæc pyramidalem propemodum obtinere debent figuram, rotundam & admodum lævem, ne asperitate partes offendant.

Varios in scopos medicamenta hæc præparantur, quorum hi sunt præcipui, aut ad provocandum Menstruum fluorem, aut ad eandem sistendum si plus justo fluxerit, aut ad cohibendum Vteri prolapsum, aut

fluores contra naturam coercendos, aut ad ulcera aliosve affectus ibi innasci solitos.

Pessarij corpus confici potest ex ligno quopiam levi & levi, aut frusto suberis probe levigato convenientisque magnitudinis, indito vaginæ ex panno sericeo villosa confectæ, aliave materia sericea, cuius future non ledant.

Potest & vagina adimpleri gossypio aut lana, sed adeo compressis ut Pessarium eandem firmitatem adquirat ac si basis lignea esset aux ex subere confecta: Pars Pessarij exterior obduci solet aliquo linimento, aut mixtura quapiam in usus necessarios idonea.

Possunt & confici Pessaria plûbea, cava & cannulæ in modum, vaginæ uti superiora includenda: Sed quod hæc omnia distinctio adhibenda, mulieribusne an puellis destinentur, tam ratione magnitudinis quam duritiei Pessariorum; Sufficiunt enim Noduli, aut Pessaria minora ac molliora posterioribus.

Aromata mitia, & acrimoniæ expertia admodum idonea sunt ad paranda Pessaria efficaci vi prædita, sive ad vapores ex utero ascendentes discutendos, sive ad meatus illius referendos, ac menses eliciendos; id enim observatum est a gratis odoribus recreari partem illam: quam obrem Linimenta moscho, ambra grisea, zibetto &c. prædita, vel rebus suavi odore donatis non exigua utilitate similibus in casibus admoveveripossunt, at vero cavendum ne eadem naribus admoveantur quarundam mulierum, in quibus grati odores contrarium effectum præstant.

Pessariorum corpus, ad sistendum immodicum mensium fluorem, confici potest ex pulveribus adstringentibus in pollinem contritis, simul subactis cum cera & oleo mastichino una liquefactis, immixtis in vaginam ex tenui bombycino confectam, exterius eodem oleo inunctam, eadem Pessaria utilia esse possunt cohibendis sanguinis immodicis profluviiis ac uteri procidentia.

Ei rei & conducunt Annuli ex cera alba confecti, aut subere, crassitie digiti mediocris, in medio admodum constricti, impositi & gestati, transversim & plana figura in medio sinu pudoris positi, adeo ut foramen annuli in media vagina uterina situm sit; quo effluvium nanciscantur humores excrementitij si qui forte occurrant.

Si Pessaria præscribantur ad sanationem alicuius ulceris, alteriusve cuiuspiam effectus in collo uterino oborti, linimento aliquo inungenda ea pars Pessarij quæ locum ulceratum spectabit, vel alio quopiam remedio.

CAPUT

CAPUT VIII.

De Clysteribus & Suppositoriis.

Clysteres a Græcis dicti *Ενήματα*, ad Iniectionū genus referendi, sunt Medicamenta liquida per anum in intestina infundenda, ad curationem plurimorum affectuum: Vocantur Clysteres, aut Lavamenta (*Lavement Gallis*) quia profunt Abluendis Intestinis.

Clysteres in varios usus adparantur, modo ad intestinorum refrigerium, modo eorundem humectationem, emollitionem & fecum induratarum dissolutionem, Alias ad facultatem expultricem sopitam excitandam, ad flatus discutiendos, dolores sedandos & demulcendos, urinæ facilem exitum procurandum, ad alliciendos aut necandos vermes, facilem partum efficiendum, menstruum fluxum provocandum, sedandas passiones hystericas, intestinorum difficultates mulcendas, tormina sedanda, illorum consolidanda ulcera, ac ad revulsionem humorum & vaporum ad caput, pectus, stomachum, renes aliasve corporis partes irrepentium.

Clysteres vulgo componuntur ex radicū decoctis, herbarum, seminum & florum, diversarum virium pro Medici scopo: Ejusmodi Decocta ut plurimum in aqua simplici parantur, sed & nonnunquam in lacte, in fero lactis, jusculo carniū, vino communi & Hispanico, urina, oxycrato, hydromelite variisque aliis liquoribus.

Præter autem radices, herbas, semina & flores vulgata, quæ illis incoqui solent, laxantia nonnunquam adduntur, sicuti fenna, colocynthis, rhabbarum, & plura alia: In decocto colato dissolvuntur Opiatæ, mella, Syrupi, saccharum, Salia, Ovorum vitelli, terebinthina, olea extracta, & plurima alia quæ prolixius recensenda non sunt, pro re nata præscribenda, morbi indole & robore agrotantium: Clysterum formulæ vulgatiore sunt quam ut hic adponi debeant.

Suppositoria medicamenta sunt solida, longitudinis & magnitudinis prope modum minimi digiti, cylindracea & fere pyramidalia; Excogitata sunt in illorum gratiam qui Clysteres averfantur aut vix admittere possunt Clysteres, aut quorum morbus & constitutio eosdem renuit; Si enim solum alvum referare volueris, & dejectionem vnam aut alteram movere, Suppositorium introductum, & ad aliquod tempus asservatum in intestini recti extremo, irritare potis est expultricem facultatem, & laxato alvo auxilio ejusmodi egentibus, opem ferre.

Materia Suppositoriorum vulgaris est Mel commune, ad solidam

consistentiam excoctum, quod ubi refrigit fragile fiat, ex quo bacilli effinguntur, vel trunculi, digitali longitudine, in cylindrum effingendo supra mensam oleo delibutam quamdiu adhuc calet mel: Adduntur quandoque melli communi sal marinum aut gemmeum, vel aloë, aut colocynthis pulverifata, vel quæpiam ex Hieris, aliudve Electuarium laxativum.

Sufficiunt & aliquando Suppositoria ex Sapone confecta, in exiguum Pyramidem excocto, demum oleo illito ad faciliorem in podicem immersionem.

Sunt & qui globulos Saccharinos; (*Muscardins*) vice suppositoriorum utuntur: At ex his omnibus quilibet quod arriferit eligat.

CAPUT IX.

De Vinis Medicatis.

Vinum inter liquores summo in pretio semper fuit, adeo ut prisca Ethnici inter numina admiserint; experientia autem duce a cunctis Medicis & alimentum exquisitissimum, & medicamentum efficacissimum compertum fuit: Revera conspicuum est id moderate sumptum cor & sensu, omnes exhilarare, moerorem discutere, caloremque naturalem fovere, excalescere & robur addere ventriculo cunctisque visceribus, alimentorum concoctionem promovere & excrementorum expulsionem; diuretica vi pollere, alexipharmaca, somnum accerere, crassos humores subtiles reddere, vires tueri, collapsas instaurare, ac tandem ad individui conservationem facere, sed & etiamnum speciei, quamobrem apud antiquos hoc adagium usitatum fuit, *Sine Cerere & Baccho friget Venus*: Ex quorum enarratione apertum fit Vinum remedium vim potenter adaugere si illis admixtum fuerit, dummodo cautio adsit ne optimarum partium, volatilium scilicet, dissipatio accidat.

Nemini non notum Vvam esse vineæ fructum, Vinum autem esse succum ab vva expressum: at vero succus ille in verum vinum non evaderet nisi accederet fermentatio, partesque illius subtiles hoc pacto a crassioribus secretæ essent, in cùmque deductæ statum a quo prodire queant effectus expectati: Neque tamen hinc arguendum a sola hac fermentatione pendere partium vini subtilium ultimam puritatem, aliis enim mediis proculdubio opus est, de quibus tertia mei operis parte acturus sum; Hoc loco tantum de Vinis in quæ medicamentorum quorundam vis transfunditur, infusionum aut macerationum ope acturus: Imo neque eorum descriptionem sum traditurus quæ maxime usitata sunt,

Lectō-

Lectorem qui aliorum exempla cupiet, ad Weckerum remittens, in quo plurimę descriptiones Vinorum ad multos affectus vtilium reperire est, Sufficiat mihi hic duorum Vinorum, quę familiari sunt in vſu, descriptionem attuliſſe, quorum prius præſertim in exemplum trahi poterit eorum quę paranda fuerint.

Compoſitio vini Abſinthitis.

℞ *Summitatum floridarum ſicarum Abſinthij maioris, vel minoris, Faſc. j. Incide & immitte in doliolum quod pintas Pariſienſes quinquaginta aut circiter contineat. Impleatur dolium ſucco racemorum recenter expreſſo, & reponatur in cella vinaria ad fermentationem, qua peracta quod per fermentationem deperditum eſt vino ſuppleatur, & diligenter obturato dolio, Vinum ſervetur.*

Methodus.

Quibus amaror maioris Abſynthij intolerabilis non erit, id illi ad huius vini præparationem eligere poterunt, delicatiores vero minus adſumant, cuius vires non multo minores quam maioris: Eligantur ſummities floridę, aſſumptęque illorum quantitas ſuperius designata debet incidi & ſacculo includi, aut nodulo maiori, ſuſpendendo per dolioli foramen ſuperius, magnitudinis debitę, adeo ut ſaccus medio in liquore innatet: In cella vinaria doliolum reponendum, adimplendum ſucco uvarum recens expreſſo, ubi per bi-meſtre circiter moram trahat, per quod temporis ſpatium fermentationem ſubiturum eſt vinum, quod odorem, ſaporem & virtutes Abſinthij contrahet; Peractis vero vini omnino ebullitionibus, aſuſo vino albo, aut defruto, aut vino Hiſpano, ſupplementum fiet eius quod per fermentationem vino deceſſit: Exacte dolium obturandum, ad uſus aſſervandum.

Succus Vvarum recens expreſſus, (*muſſum*) cuicunque vino præferendus ad huius vini Abſinthitis præparationem, ac cuiuſcunque Vini medicati, quandoquidem ſuccus recens extractus, dum attenuatur, & a craſſioribus partibus liberatur mediante fermentatione, intimas pervadit partes materię illius ſinui commiſſę, ideoque maiori agit efficacia quam vinum fermentatione iam defæcatum, cuius partes ſubtiles facillime exhalant; Ejuſmodi enim ſuccus per fermentationem cum abſinthio, exiit fere tantum idem phlegma, quod vinum commune deponit in ſui fermentatione: Interim mediante calore in illo, a ſpiritibus fermentativis excitato, multo magis aptus evadit ad corpus abſinthij penetrandum, illiuſque facultatem in ſe ſuſcipiendam quam alia via: Imo vero hac ratione diutiſſime incorruptum ſervatur, dummodo dolium omnino repletum fuerit ritęque obturatum, Vinum quippe a partibus extricatum craſſioribus, colligantibus & figentibus illius ſpiri-

tus ante fermentationem, diutius in medicamentum aliquod actionem suam exferere nequaquam valeret, quo illius facultatibus imbui posset, absque insigni spirituum propriarum dissipatione: Contingere nec non potest ut in istiusmodi dissipatione aëris, partes nitrosæ spirituum illorum absumptorum locum occupent, acorémque & corruptionem vino inducant, atque in alienam deducant naturam.

Vinum Absynthites mire commendatur in omnibus Ventriculi affectibus & Iecoris, illis præsertim quas genuit quæpiam intemperies frigida; Flatus discutit cruditatésque concoquit, appetitum ciet, vermes necat, putredini obsistit, coctionem & distributionem alimentorum adjuvat, vitiososque humores absumit, vapores ex vtero ascendentes discutit, illius obstructions referat: admodum idoneum est fœdis coloribus virginum emendandis, ac menstruis provocandis: Mane tres quatuorve unciae adsumuntur jeiuno ventriculo, pergendo prout opus in illius usu.

Compositio Vini Stibiati, vulgo Emetici.

℞. Vitri aut Reguli Antimonij, vel, si lubet, Croci metallorum, aut Magnesiæ Opalinæ, subtilissime pulveratorum ℥iij.

Vini Hispanici, aut vini Gallici albi generosi, Pintas duas Parisienses.

In lagena vitrea simul collocentur, præbeque obturato Vase in loco temperato saltem per octiduum macerentur, & sæpius agitentur, simulque tandem servantur, ut vsus tempore vinum clarum Antimonij supernatans, per inclinationem effundi & sumi possit.

Methodus.

Si Vitrum Antimonij, aut Regulum, vel Crocum Metallorum, aut Magnesiæ Opalinam, rite præparata habueris, & super porphyrite optime lævigata, non difficilis erit præparatio vini Emetici: In parato tantum esse debet idonea lagena vitrea, in quam coniiciendum Antimonium præparatum, assundendo illi vini quantitatem designatam, lagenam demum exacte obturando, ex intervallis agitando per septendium aut octiduum, Vinum simul & Antimonium asservando in eadem lagena optime obstructa, inde ad vsus Vinum depromendum, per inclinationem effundendum, assumendo Vini clari Antimonio supereminentis quantitatem necessariam; cavendo ne quod in fundo subsidet commoveatur, ne videlicet quæpiam Antimonij particula vino commisceatur.

Atvero hac de re sciendum Vini & Antimonij præscriptas doses non semper accurate observandas esse, nam etsi alterutrius dozis paulo excederet, aut minor esset, error non contingeret, quamdoquidem per crebrius repetitas experientias nobis constat, Vinum Antimonij viribus im-

bui

bui tantum ad proportionem cuius capax est, atque moram vnius, duorum, aut plurium mensium efficaciam maiorem vino non conciliare quam si per octiduum tantum simul commiscerentur, si modo conquassatio crebra illorum fuerit.

Illud quoque observandum idem Antimonium pulverisatum, cui vinum diutius incubuit, atque inde vim emeticam contraxit, virium adhuc sufficienter obtinere ad eandem facultatem emeticam & catharticam alteri vino affuso impertiendam, repetita eodem modo maceratione, atque vbi hoc Vinum sufficienter antimonij viribus imbutum est, fuitque absumptum, eundem Pulverem iteratis vicibus utilem esse posse, eundemque in finem : Et si cura adhibita Vinum semper leniter effusum fuerit, limpidiori solum illius parte adsumpta, idem pulveris pondus perpetuo fere repertum iri quod ante macerationem inditum fuit : Ideoque verosimile est Antimonium vim suam irradiationis quadam tantum specie vino largiri.

Id quod ulterius confirmat experientia quam præbent pateræ ex Regulo Antimonij confectæ, in quas infusum vinum per aliquot horas emeticum evadit & purgatorium ; eandemque vim alteri vino affuso iterum communicare valet, accedente maceratione per idem temporis spatium, atque rursus iisdem facultatibus imbuiere quodvis aliud vinum quotiescunque id experiri libuerit, non in vno solum sed plurimis ex ordine, nullo pateræ ponderis decremento aut virium ; quæ experientia amplam ratiocinandi Philosophis materiem suggerent.

Vinum Emeticum sùsque deque humores vitiosos commovet & expellit, eos præsertim qui in ventriculo hospitantur : Majori aut minori vi operationem suam exercet pro dispositione eorum qui id adsumunt, ac pro ratione vberioris aut paucioris materiæ occurrentis.

Illud vero observandum multo illis convenientius esse qui humoribus turgent quam quibus pauciores insunt ; Satiùsque multo esse ab initio præbere quam declinantibus morbis, & quo tempore vires admodum attritæ sunt.

Solum exhiberi potest ab vna duabus, tribus, ad quatuor uncias, procul à cibo, respectu habito ætatis, virium & naturæ affectus.

Potest & idem purgantibus commisceri, quapropter adnotandum venit, si hæc validiora fuerint, aut si quantitate Vinum Emeticum superarint, hoc eorundem ut plurimum obsequi actioni, atque tantum per inferiora operari : Sin vero catharticis aut quantitate aut viribus superius sit, hæc actioni suæ obedire cogit, sùsque deque vacuando.

Vinum Emeticum illis non debet porrigi quibus pectus angustum est, neque iis qui in vomitum summis tantum conatibus adiguntur :

neque etiamnum ubi visceris alicuius phlegmone metuenda est, aut hæ-
morrhagia interior.

CAPUT X.

De Acetis.

DE Aceto illud asserere licet potissimam illius materiam esse succum
vvarum, non secus ac vini; At vero necesse est succum vvarum
in vinum migrasse fermentationis beneficio priusquam Aceti naturam
induere possit: Etsi porro Acetum ex Cerevisia, Pomaceo, imo aqua
confici queat, ex mea sententia optimum & sincerum Acetum ex vino
est parandum.

Nonnulli aciditatis Aceti causam adscripserunt soli absumptioni &
dissipationi spirituum volatilium vini, attamen parum illis perspecta vi-
detur fuisse hæc materia, Is enim quibus nota natura & origo acidorum,
atque effectus ex illis oriri apti nati in salia & in spiritus, ac præsertim in
volatilia, illis non minus assignaturi sunt immutationem vini in acetum,
quam absentiae spiritus volatilium vini: Etsi enim ante prædictam immuta-
tionem nonnulla portio spiritus volatilium vini forte absumpta fuerit, illud
non ignorandum corruptionem vino accidere a violata proportionem illius
partium, atque Acidi excessum causam esse præcipuam immutationis
Vini in Acetum, nam quamdiu phlegma pars volatilium, & pars tartarea,
acidum continens, æqualem & justam observant proportionem, vi-
num in suo permanet statu; at vero si quæpiam illarum partium supra
cæteras dominium obtinet, necesse est id quæpiam subire corruptio-
nem, majorem aut minorem pro quantitate & natura partis exuberan-
tis, unde quoque manifestæ exsurgunt differentie.

Si enim Phlegma abundans corruptionem induxerit, pinguescit vi-
num & vappescit: at vero etiam si phlegma partem vini volatilem in-
fringere queat, si aut corrumpatur, aut quantitate excedat, eandem
nihilominus abolere nequit, sicuti fere omnino destruit partem vini
tartaream acidam: Quo fit ut quanquam probum acetum ex vinis
pinguibus, aut vappescentibus, confici nequeat, per distillationem ta-
men tantundem fere spiritus volatilium educere liceat atque ex vinis cui
nullum prædictorum vitiorum adfuerit: Imo non minus elicere liceret
nisi phlegmatis copia, à qua vinum corruptionem contraxit, maior
quam decet adesset, atque ex parte occuparet locum spiritus vola-
tilium.

Raro contingit spiritum illum volatilem in vino redundare, imo
etiam si

etiam si cæteras partes copia sua superaret, quandoquidem propriis viribus seipsum, illis absentibus, tueri potest, illas in corruptionem deducere non potest, sed vino generositatem & aptitudinem in caput exhalandi conciliaret, adeo ut minus apte in usum familiarum venire posset, celerisque quam quodvis aliud vinum temulentium induceret.

At vero cum pars tartarea supereminet, nitrosam in aëre vagantem ad se allicit, quodammodo sibi homogeneam: quæ paulatim incrementum assumens, non quidem expellit & abigit spiritum vini volatilem, quem quantitate excessit, at illum complectitur, stricteque sibi adsumit, quo eundem naturæ suæ utcumque conformem reddat, quamdiu phlegma opem tantum præstat acidum temperando quod dominium obtinuit.

Multa de his ratiocinari liceret, atque experimentorum multitudine fulcire, at abstinere satius duxi: Id solum afferendum censeo ab Accetis, ob acorem, retundi salium activitatem, & simul spirituum volatilem, dum iis se socia dant illorumque actionem immutant, eademque fausto cum successu usurpari in iis affectibus quos inducunt salia & spiritus volatiles, vel humores illorum indolem resipientes, speciatim biliosi; quamobrem etiam fructus & succi acidi felici cum successu in usum trahuntur.

Compositio Aceti Rosacei.

℞ Rosarum rubrar. exungulatarum siccarum lbj.

Aceti acerrimi lb viij.

Vase vitreo bene obturato excipiantur; per quindecim aut viginti dies insolentur, deinde colentur & exprimantur: Colatura cum pari Rosarum pendere per idem tempus insolentur, coletur & exprimatur, & servetur Acetum.

Methodus.

Accipiantur Rosæ Rubræ, nondum explicatæ, Provinciales dictæ, quarum pars candicans calici proxima forfice resecanda, Vnguis rosarum dicta: Pars rubra foli exposta exsicceatur, si licet, aut saltem sub dio, quam cito fieri poterit: Accipe prædictarum Rosarum meo modo exsiccararum libram vnam, conciantur in lagenam densam vitream, illis affunde aceti optimi libras octo; post rite obstructa lagena insolentur per quindecim dies aut tres hebdomadas, demum omnia colentur & fortiter exprimantur; postea expressio in eandem lagenam infundatur, cui libra vna novarum rosarum indita fuerit, hinc lagena rite obturabitur, ut ante per idem temporis spatium Soli exponenda; deinde excolari poterit Acetum forti expressione facta rosarum, asservandum ad usum;

Possunt & si libet Rosæ in lagenæ relinqui, Aceti vsus tempore tantum colatura facta vsurpando.

Acetum Rosaceum non minus ad alimenta quam medicamenta expetitur; incidit, deterget & temperat, gratum est, appetitum excitat, fronti admotum somnum accersit, salium fixorum acrimoniam obtundit, & volatiliū activitatem reprimi, vermes necat, sistit vomitus, purgantium actionem nimiam moderatur, inflammationes sedat, expectorationem juvat & pleegmatis eductionem promovet; Interius adsumptum hæmorrhagias cõhibet, exterius vero admotum putredinem arcet, olfactui objectum valet in aëris impuritate: Plurimis liquoribus commiscetur, imo ipsis Linimentis, Vnguentis & Emplastris.

Acetum Rosaceum trahi quidem posset in exemplum ad plurimorum Acetorum ex floribus compositionem, cuiusmodi sunt calendulæ, vetonicæ altilis, rosmarini, salviæ, sambuci, &c. at cum flores eiusmodi minus humore quam rosa scateant, exsiccatio in illis necessaria non est, aut saltem satis est ex media tantum parte exsicasse, ne optimæ partes dispereant.

Compositio Aceti Scyllitici.

℞. Scyllas duas molis mediocris, quarum externum corticem, & cor medium cultro arundinaceo eximes; laminas inter cor & corticem existentes in partes divides, & Soli per multos dies ad humidi superflui consumptionem expones.

Harum ℥j. in lagenam capacem immittes, illique superfundes Aceti albi, vel potius spiritus Aceti ℥viij. Lagenam obturabis, & per quadraginta dies radiis Solaribus expones; colatis deinde & expressis laminis, Acetum servabis ad vsus.

Methodus.

Qui in Hispaniam & Lusitaniam iter fecerunt, ibi duas veræ Scyllæ species deprehenderunt, vnam albam, maris nomine donatam; alteram rubram, fœminam dictam: Alba vt plurimum mole paulo minor est; gustu fere ad rubram accedit, sed acrimonia illam aliquantisper superat: Vtrique tamen vires pene eadem: Scyllæ ceparum species sunt littori maris adnascentium, quæ parte inferiori obtinent radicem crassam, brevem, oclusam & barbatam; mensibus Augusto & Septembri caulem edunt rotundum, lævem, lucidum, nudum, coloris albi ad cinertium vergentis, digiti crassitie, bicubitali interdum altitudine, in summitate gerunt plurimos flosculos albos, ad purpureum vergentes, spicæ in morem, quos sequuntur semina nigra ceparum nostratium grana referentia, Octobri & Novembri mensibus maturescunt: Vtriusque Scyllæ folia admodum similia foliis liliorum, sed maiora exferere

exferere se incipiunt mensibus Novembri aut Decembri, tabescunt vero & excidunt Maio aut Iunio.

Albæ Scyllæ rubris præferendæ videntur, coloris ratione, at quia tarius in Galliam deferuntur, idem agendum videtur ac de Cepis ordinariis, illas vsurpando citra delectum quæ occurrunt, ad aceti scyllitici præparationem, sicuti & aliarum compositionum internarum aut externarum quas subingrediuntur.

Accipiantur duæ Scyllæ mediocris magnitudinis, succulentæ, labis expertes, ætatis tempore e terra erutæ, abjectis flaccidis illarum foliis, Cultro arundinaceo, aut ligneo, demendus cortex exterior ruber, non omnino exsiccatus, non secus radix ac cor abiiciendus: Eodem cultro incidendæ leviter laminulæ candicantes, mediæ inter cor & corticem, per plures dies Soli exponendæ, quo ad siccitatem omnimodam fere deducantur: Illarum tunc sumatur libra vna, coniiciatur in lagenam vitream solidam, desuper affunde Aceti albi optimi libras octo, aut, quod melius, spiritum aceti, lagenam postmodum rite obturatam per quadraginta dies Soli expones, quibus exactis omnia colentur & exprimantur, Acetum in futuros vsus asservando.

Laminarum exsiccatio non in eum finem instituta est vt prava quæpiam qualitas ipsis insita emendetur, quandoquidem quicquid a Sole absumitur aliud nihil est quam humiditas superflua, nulla qualitate insigni imbuta; sed hoc pacto prohibendum fuit ne excedens illa humiditas vires aceti infringeret, atque in corruptionem illud adduceret, quandoquidem non minimam phlegmatis copiam possidet in sui compositione, adeo vt id augere ineptum sit.

Dioscorides & Matthiolus summis laudibus extollunt facultates Aceti Scyllitici, asserentes si illius singulis matutinis, horis duabus ante jentaculum, vnciæ duæ vel tres adsumptæ fuerint, levi subsequente deambulatione, futurum vt vita inculpatæ valetudinis in multos annos producat: nullo vnquam affectu os infestatum iri, vt neque guttur, neque ventriculum, vocem semper sonoram, nequaquam raucam fore, respirationem liberam, visus aciem validam, audirum acutum, vultusque colorem floridum: flatus nunquam molestos futuros, singulas corporis partes officium obituras, vt negotiis semper vacare liceat, anhelitum oris perpetuo suavem fore, nullum ructum acidum aut nidorosum vnquam erupturum, concoctionem in ventriculo nunquam viciatum iri, ac quicquid ingestum est ab illo concoctionem subiturum, cuncta in probum succum abitura, excrementa in corpore cito secessura, sed sponte & citra artificium cor migratura; Phthysicos desperatos eius ope omnimodam valetudinem recuperaturos, Epilepticos insigne auxilium

reportaturos, symptomatum vero sævitiam remissum, imo omnino ablatum iri, si recens fuerit morbus: Arthriticos mirum in modum ab illius usu sublevandos, & iuncturarum morbis obnoxios; Obstructiones Iecoris, Lienis, Mesenterij aliarumque partium referatum iri, ac tandem sanitatem omnimodam conciliando, vitam ultra terminum naturalem producendam esse: At cum a nostratibus Medicis rarius præscribatur id Acetum, experimentorum propriorum multitudinem confirmare non licuit id quod de eo summi illi Viri tradiderunt.

Compositio Aceti Theriacalis.

<i>℞. Radicum Angelica</i>	<i>Seminis ejusdem</i>
<i>Valeriane majoris</i>	<i>Baccarum juniperi</i>
<i>Men Athamantici</i>	<i>Cardamomi minoris</i>
<i>Imperatoria</i>	<i>Cubebæ aa. ʒi.</i>
<i>Gentiana</i>	<i>Foliorum rutæ</i>
<i>Vincetoxici</i>	<i>Scordij</i>
<i>Carlina</i>	<i>Dictamni Cretici</i>
<i>Zedoaria</i>	<i>Cardui benedicti</i>
<i>Tormentile</i>	<i>Centaurij minoris</i>
<i>Bistorta aa. ʒi. ʒss.</i>	<i>Florum Aurantiorum</i>
<i>Corticis citri sicc</i>	<i>Rosarum rubearum aa. Mj</i>

Radices & Semina contusa, cum Foliis incisis excipiantur lagenâ vitrea satis ampla, iisque superfundantur Aceti accerrimi, vel potius spiritus aceti lb̄ xij: Obturetur lagena, & per dies duodecim radiis Solaribus exponatur, sæpius agitando, postea coeantur & exprimantur omnia, serveturque Acetum ad usum.

Compositio hujus Aceti Theriacalis congeries est virtutum plurimarum medicamentorum electorum, vere theriacalium & alexiteriorum, quorum facultates insignes sine dubio in hoc Acetum transire possunt, illis imbuendum; Quo illius præparatio facilius evadat, non inutile futurum credidi si succinctam medicamentorum descriptionem exhiberem, in quorum electione dubium forsitan aliquod occurreret.

Angelica plurimæ species ab Authoribus describuntur, quarum duæ præcipuæ sunt, Bohemica, & quæ in excelsis montibus Gallia, Hispania, Italia nascitur: Bohemicam nonnulli cæteris præferunt, at id tantum forte quia e longinqua regione arcessenda, potius quàm insignioris alicujus virtutis gratia quæ præemineat illi cujus feraces sunt montes nostri, quæ in caulem assurgit cubitalis altitudinis, nodis plurimis in locis distinctum, cavum, pluribus ramis instructum; Folia gerit longa & denticulata, coloris viridis obscuri, flores albi sunt & umbellati; Semen latum, depressum, ad lentis figuram accedens, Radix est pollicaris crassitie, rotunda,

tunda, pedalis longitudinis, per longitudinem in plures partes distincta, barbatam quasi effigiem exhibentes, interiori parte condicat, coloris obscuriori in externa: Substantiæ est raræ, saporis & odoris valde aromatici: Radix plantæ optima pars est.

Valeriana maior, Phu quoque nominata, natales habet in Ponti montibus, necnon & Galliæ: folia illius mollia sunt, satis lævia, lata, incisuris multis divisa; caulis lævis, cavus, mollis, subruber, aliquantisper nodosus, cubitalis, aliquando bicubitalis altitudinis: Flores parvi sunt, albi, ad purpureum vergentes colorem, in umbellas satis densas coacti: Radix ex parte humi serpit, digiti crassitie, in ambobus lateribus & per decursum partis inferioris gerens plures radículas albas, distinctas & per terram dispersas: Sapore admodum est aromatico, odoris valde acuti & Nardini æmuli.

Men, Meum, aut *Meon*, cui Athamantici cognomen inditum est, quia vberim in monte Athamas nascitur; copiose quoque in plurimis Galliæ montibus nascitur: folia illi sunt tenuia, longiuscula, anethinis non multum absimilia; caulis cubitalis est altitudinis, quam aliquando superat, cacumina gerit umbellata: Plurimas habet radices conglobatas, exterius nigricantes, intra candidas, minimi digiti crassitie, pedalis longitudinis, quas prope caulem ambit capillitium non absimile illi quod adhæret radicibus eryngij: Substantiæ sunt raræ, saporis & odoris acris & aromatici.

Imperatoria nascitur in summis montibus Galliæ, Italiæ, aliorumque locorum; folia gerit latissima, paululum acuminata, denticulata & incisuris distincta, e radice terna erumpentia in extremitate caudæ prolixæ sita: solida sunt & aspera ad tactum, non secus ac caulis, qui subrubicundus est, bicubitalis altitudinis, Flores umbellati sunt & candicant; Semen accedit figura, sapore & odore, femini Selli Massiliensis: Plurimis insignita est Radicibus, neque longis, neque crassis, terræ immerfis, nodosis, obscuri coloris, exterius asperis, interius viridescentibus, saporis acerrimi, substantiæ raræ, odorisque admodum aromatici.

Gentiana natales habet in montibus summis, locis utcumque humidis, folia sunt magna, lata & subricunda; ad plantaginis folia nonnihil figura accedunt, magis vero ad helleborina alba; Caulem edit lævem, crassitie digiti, quinque aut sex pedes alta, nodis distincta, unde gemina exsurgunt folia sibi adversa, iis minora quæ prope radicem erumpunt: flos illi est flavus, semina depressa & lævia; radix non multum dissimilis est a radice althææ; at multo major & crassior est, admodum quoque flava est & intenso amarore prædita.

Vincetoxicum, *Asclepiadis* alias nomine notum, & *Arundina-*

riæ, semper provenit in locis montanis; caules gerit cubitalis altitudinis, læves, rotundos, flexiles, & qui vix franguntur, foliis instructis obscure viridibus, longiusculis, acutis in extremo, hederæ quodam modo similibus, Flores sunt exigui, albi, foetidi, quos excipiunt filiquæ rotundæ, longiusculæ, semine rufescente turgidæ, latiusculo, tomento investito, hirundinis formam referent; radices tenues sunt & odoratæ, contra venena celeberrimæ.

Carlina species Cardui est, vocant & Chamæleontem album; crescit ut plurimum in montibus præaltis; folia illi satis magna, aspera, lata spinosa; incurva, & in ramorum speciem distributas canle catet, sed versus terram deprimitur, & in sui medio, immediate supra radicem, edit pomum spinosum, asperum, erinaceo marino similem, qui demum in grandem florem, coloris flavi, expanditur: Radix pollicarem habet crassitiem, imo quandoque maiorem: pedalis circiter est longitudinis, recta in terram descendens; externa facie aliquantisper obscura est, interius candicans, substantiæ mediocris, saporis non ingrati, adeo ut rustici monticolæ lubenter illa vescantur: odoris est admodum aromatici.

Zedoaria planta ab authoribus descripta non extat, radix tamen familiarissimo est in usu, rufescens, aliquantulum depressa, crassitiæ & longitudinis circiter minimi digiti, zinziberi quodammodo similis, at minus nodosa est; sapor amaroris particeps, admodum aromaticus; insigni vi cardiaca pollere dicitur, & venenis adversa.

Tormentilla, quam & Hepthaphyllum vocant, eo quod illius folia septena sint, ramusculo extremo appensa, plurimos profert cauliculos repentes; foliis cum pentaphyllo multum convenit, sed hujus multo minora sunt; flores flavi & admodum parvi, Radix brevis, exterius nigricans, exterius rubra, exigua filamenta circumfusa; sapore est adstringente, odore parum aromatico.

Bistorta eo nomine gaudet quod radix illi serpentis in morem contorta sit: In montibus provenit, folia oblonga habet, fibrosa, lapathi minoris foliis similia, superna parte obscura, maculisque quibusdam distincta: caulis non admodum crassus, folia aliquot in altitudine promens: cacumen exigui flores purpurei spicæ forma ambiunti cubitalis est altitudinis: radix interius rubra, interius fusca, exigua & tenuit filamenta illam ambiunt, substantiæ satis compactæ, sapore & odore Tormentillam referens.

Mala Citria & Juniperus notiora sunt quam ut descriptione indigeant: ut nec illorum semina.

Cardamonium minus inter cætera plurimi fit; Plantæ, e quo desumitur,

tur, descriptio apud authores non exstat, vti neque cæterorum Cardamomorum: Figura filiquæ minoris Cardamomi triangularis est, magnitudine accedens ad eam quam profert fructus Ben; Semina in filiqua disposita admodum compressa sunt, figuræ propemodum quadratæ, magnitudinis fere granorum Amomi racemosi, coloris purpurei, per exiguas membranulas distincti, filiquam omnino adimplentia; Sapore acri prædita sunt & admodum aromatico: In usum veniunt solummodo grana solida & succi plena, rejectis filiqua & membranis.

Cubebarum planta vix dum hætenus cognita; Censent tamen nonnulli quodammodo affinem illi quæ Piper nigrum producit, eodémque modo scandere proximas arbores illisque inniti: Profert & laca: Cubebarum grana racematim nascuntur sicuti baccæ hederæ: Colore & figura accedunt ad Piper nigrum, sed pedunculo gaudent, quo destituitur Piper: Sapore sunt acri & aromatico: forficibus refecari debent, rejecto pedunculo.

Ruta, Scordium, Carduus benedictus, & Centaurium minus, cum nemini non nota sint descriptione non egent.

Dictamnus verus in Creta solum Insula nascitur, in monte Ida: huic plantæ plures insunt caules tenues & gossypio multo obvolutæ non secus ac folia quæ ab adhærente gossypio densæ evadunt: figuram obtinent rotundam, magnitudinem fere unguis humani, flores purpurei coloris, non multum absumiles violis vulgaribus; foliis implexi reperiuntur, præsertim versus caulium cacumina, non secus ac in scordio: Id ipsum assero, ut pote qui non semel Dictamnium eo modo floridum viderim, quantumvis contradicant plurimi non infimæ notæ authores, a quibus proditum Dictamnium nunquam florere: Excusatione vero ideo digni videntur, eo quod nunquam alium Dictamnium conspexerint quam collectum ante florum eruptionem, nec aliter evenire unquam crediderint: Existimo quoque ideo Medicos sola Dictamni folia præscripsisse, omissis floribus, qui meo tamen iudicio omittendi non sunt si recentes fuerint, neque a foliis separandi, vti neque scordij, calaminthi, chamædryos, chamæpytios, cæterarumque herbarum aromaticarum: Dictamni radices numerosæ admodum sunt, parvæ, intricatæ, obscuri externa facie coloris; tanquam inutiles abiiciuntur; folia illius & flores saporis & odoris sunt admodum aromatici.

Quæcunque simplicia prædicti Aceti compositionem ingrediuntur sicca esse debent; Cunctæ radices optime conterantur, citrij cortex, semina omnia aut baccæ; herbæ inciduntur, omnia in vitream lagenam magnam & densam coniiciantur, his affundantur aceti optimi libræ duodecim, quod cum supra dictis ingredientibus eo modo agitandum ut

æqualiter omnia aceto immergantur, ac postmodum lagena obturanda per quadraginta dierum decursum Soli aperto exponenda, quo exacto colandæ materiæ & valide exprimendæ, Acetum in lagena rite obturata asservando ad vsus necessarios.

Insignes sunt huius Aceti facultates, præcipue adversus Pestem, omnesque morbos contagiosos aut epidemicos: Venenis apprime resistit & aëris inquinamentis, ut & curationi morsuum animalium venenosorum idoneum est: Putredinem arcet, necat vermes, flatu absumit, materias crassas incidit & attenuat, alimentorumque concoctionem promovet: Vfus illius internus est aut externus; Eius cochlearia duo aut tria cum vino porrigantur, iusculo, alióve quopiam liquore idoneo: Potionibus etiamnum admiscetur, imo Epithematis liquidis: In nares immititur, temporibus admovetur, ventriculi regioni & carpis: Immergitur illi (spongiola, quæ exiguæ pyxidi foraminibus plurimis exiguis pertusæ inclusa, tempore pestis, aut ubi insuaves halitus occurrunt, naribus admovetur.

Acetum Febrifugum, Sive Aqua Prophylætica Sylvij de le Boë.

℞. Radicis Petasitidis ℥ ij.

Calendule aa. ℥ ij.

Angelica

Nucum inglandium immaturum,

Zedoaria aa. ℥ j.

Pomorum recentium incisorum lbj.

Foliorum Rutæ hortensis ℥ iv.

Melissæ

Scabiosæ

Contundantur prius Radices, deinde cum reliquis omnibus in aceti distillati libris duodecim per noctem macerentur, postea lento igne cinerum, fere ad pharmacorum siccitatem distillantur, prolektumque Acetum in lagenis vitreis asservetur.

Petasites in locis humidis montium provenit; ab ipso veris initio profert caulem tenerum, fistulosum, & carneum, sesqui palmæ magnitudinis: in cacumine flores plurimos, parvos, in racemi figuram conglobatos, vvas olivis similes proferens, in pyramidem congestas, oculis iucundos: Erumpunt folia post deciduum hunc caulem; media sui parte adhærent pedunculo cubitalis longitudinis, crasso & meduloso; pendula sunt non secus ac galerus inversus: admodum ampla sunt & rotunda, incana parte inferiore, ex vna parte ad medium vsque fissa; Fissura illa adeo constricta est ut folium illius non male referat fungum pedunculo insistentem: Radix admodum magna, externa facie obscuri coloris, interna candicans: Saporis est amari & insuavis; odoris virosi & acuti.

Cætera Pharmaca Acetum hoc ingredientia descripta fuere ubi de Aceto

Aceto Theriacali; cætera examen non merentur.

Optime contusæ Radices iterum conterendæ in mortario marmoreo, pistillo ligneo, vna cum nucibus viridibus, citriis & herbis concisis, demum immittenda hæc in cucurbitam vitream sufficientis capacitatis; desuper affundendæ Spiritus aceti optimi libræ duodecim, ea ratione distillati vt tres tantum partes inter distillandum ascenderint: Capirellum cucurbitæ adaptandum, lutoque simul committenda, per noctem digestionem permittenda, postridie distillationi subiiciendo contenta ad ignem cinerum moderatissimum: pergendo in distillatione ad siccitatem vsque materierum, cavendo sub finem ne comburantur, quo pacto extillabit Acetum stillatitium aquæ instar limpidum.

Sylvius, Batavus, Acetum hoc summis laudibus effert ad curationem omnium febrium, tam intermittentium quam continuarum; Admisceri id iubet potui ordinario, aquis stillatitiis, apozematis, misturis, potionibus, Iusculis &c. tantum illis instillando quantum satis est ad gratum acorem conciliandum: Exhibet id ad sudores modeste proliciendos, bilis acrimoniam obtundendam, sitim extinguendam, oris amarorem emendandum, vomitumque cohibendum: Contra Pestem etiam eximium esse asserit, affectusque omnes epidemicos: Potest & in nares immitti, temporibus & carpis admoventi, ac spongiolæ mactefieri, olfaciendæ recreandarum ergo & roborandarum partium nobilium.

Ab huiusmodi tamen aceto abstinendum in morbis ab Acido indutis, ad quorum curationem salia fixa in usum advocanda, aut volatilia, aliave remedia illorum aculeos obtundere apta.

Quamquam vero animus non sit *Sylvij* methodum ex professo impugnare quoad usus huic aceto assignatos, silentio non prætereundum censeo me in curatione sexcentorum ægrotantium, tum in Gallia, tum in Anglia, omni febrium per periodos redeuntium specie affectorum, cum ex mea sententia ortum ducerent à vitioso fermento plus aut minus agitato & adaucto, scopum vero perpetuo assequutus fuerim usu remedij fermentum illud extinguere apti nati, illudque in aliam naturam deducere, optime mihi successisse abstinentioniam cujuscunque acidi, quam ægris meis præcipiebam, nec non rerum omnium illi promovendæ idonearum: Illæsa vero fama summi illius Viri, ausim dicere satius esse carere prædicto aceto in curatione febrium intermittentium, ad alios usus & effectus illud transferendo.

CAPUT XI.

De Rob.

ROb, vocem Arabicam, Neotericj adhuc vsurpant, inditam succis fructuum depuratorum, atque ad consumptionem vsque duarum partium consumptorum, aut ad summum donec superstes sit quarta pars humiditatis: Sapæ specialiter nomen impositum est succo racemorum depurato eaque ratione decocto, Nulli vero fundamento illi inniuntur qui Sapæ nomen cuilibet Rob cõmune esse voluerunt, nam etiam si Sapa Rob annumeranda sit, nihilominus vere Sapa ea dicitur quæ succus est e racemis expressus.

Defrutum Sapæ diminutivum est, succus enim est racemorum depuratus, excoctus tantum ad tertiæ partis consumptionem, atque id proprie est quod vocant Vinum coctum.

Non difficile esset preparare Rob ex plurimis succis fructuum defæcatione puris redditis, At cum mihi notum perperam Pharmacopoeorum officinam remediis inusitatis oneari, satis fuerit maxime necessarium descriptionem attulisse.

Præparatio Rob five Sapæ Simplicis.

℞, Succj recentis vuarum albarum perfecte maturarum lb xxx, coque igne lento in vase fictili vitreato, vel in aheno stanno intus obducto, donec tertia tantum pars succi supersit.

Si vero Defrutum optaveris, ad tertia tantum partis consumptionem eoque.

Methodus.

Vuarum succus insolandus non est, neque vlllo artificio opus est ad depurationem priusquam igni exponatur, quin potius a cunctis his abstinendum, eo quod depuratio ista sponte absque succi fermentatione contingeret, cuius causa aliam indueret naturam, & in vini naturam abiret, vnde ab ebullitione consumptio spirituum omnium volatiliū insequeretur, at vero fermentatione remota, spiritus illi cohibentur & condensantur, adeo vt per decoctionem phlegma tantum crassius & inutile secedat: Id quod monitum velim in Defruti præparatione, aut Sapæ, in eorum gratiam quos latet causa cur simili in casu vuarum succus recentissime expressus adsumendus veniat, non vero vinum optimum, quod cum nihil aliud sit quam vuarum succus apprimè defæcatus, forsân succo impuro præferendus ex illorum mente videretur.

Non

Non vno modo excoquitur succus vvarum in Gallia Narbonensi Provincia aliisque locis, nam quandoque ad Defruti solum consistentiam coctione adducitur, quod vocant Vinum coctum, nonnunquam decoctio producitur quousque Sapa consistentia adquiratur, quæ syruporum consistentiæ propemodum similis est: nonnunquam ad consistentiam Electuaria mollium, & nuncupant Raisiné à Racemis, (Raisins) quam ad variorum fructuum condituram vsurpant, hac vero methodo in singulis vtuntur.

Adsumuntur Vvæ non minima quantitate, albæ, perfectam maturitatem adeptæ, liberantur a scapis, conteruntur & exprimuntur tela nova involuti, adsumunt exempli gratia libras triginta huius succi, coniungunt eodem tempore in amplum vas fictile probe vitreatum, vel in caldarium, vel pelvem cupream intus stanno obductam, impositoque vase supra ignem moderatum, lente succi decoctionem promovent quousque succi tertia pars consumpta fuerit, quæ est coctionis gradus pro Defruto parando: tunc ab igne vas removetur, Defrutum continuo baculo versando quousque omnino refrixerit, cum in finem ut si quæ superstes sit humiditas superflua in auras illa abeat; Operculum demum vasi adponitur, atque Defruto concessa subsidentia ad sequentem usque diem, per decantationem effunditur in doliolum dimensum id quod liquidius est, relicta in vasis fundo subsidentia: Doliolum in cella vinaria reconditur ad sex aut septem hebdomadas, ut inibi non secus ac multum fermentationem subeat: postmodum ad supplementum particulæ quæ per fermentationem decesserat, dolium completur affuso alio Defruto seorsum asservato, vel adsumunt Vinum Hispanicum, aut aliud vinum album optimum: Dolium sedulo obseratur, ac in loco subfrigido reconditur ad vsus.

Sin non Defrutum parandum sit, sed Sapa, licet & excoquere succum vvarum eadem ratione qua prædictum, ad decrementum usque tertiæ partis, agitando postmodum baculo donec refrixerit, spatio vnus noctis in vase conservando ut melius subsideant fæces: Defrutum autem sic coctum & depuratum in dolium infundendum non est, sed iterum in eodem vase rite deterfo lento igne recoquendum est, quousque rursus ad medias consumptum fuerit, demum ab igne removendum, ut sponte refrigeretur sinendum, ac perbiduum aut triduum quieti permittendum, decantandum in lagenam id quod liquidum est, relicta in fundo fæcibus sicuti prima vice. Ab iterata hac decoctione vvarum succi duæ partes absumentur, sic consistentia proximus fiet syrupis ordinariis. Eandem Sapat iterum igni committere licet, atque quartam circiter partem coquendo igne admodum lento in consistentiam

Q 3

Electuaria mollium deducere, aut ad eam quam conditura requirunt ut asservari queant : Aromatisari possunt cuncti illi Succī diversimode cocti, addendo, postquam refrixerint, guttas aliquot olei Cinnamomi aut Caryophyllorum cum Sacchari fini pulvere commistorum.

Quod vocant in Gallia Narbonensi, & regionibus finitimis, Vinum coctum, præparatio est vini Hispanici æmula, Vinum eiusmodi medicatis accensendum est, non secus ac Sapa & Racemium (Raisiné) Optimum & citissimum præbet nutrimentum, deiectas vires reparat perquam idoneum, corroborare, appetitum ciere, alimentorum concoctionem iuvare : De fructi dozis est ab vncia vna ad quatuor, Sape ab vncia vna ad duas, *Racemati* prope eadem : Admittitur & vinum coctum in clysteres decoctorum vice, præsertim in colico dolore a flatibus excitato, aut ab acidis.

Præparatio Rob Cydoniorum.

℥ Succī cydoniorum ad maturitatem vergentium lb xviii. coque igne lento in vase fictili vitreato, donec tertia tantum pars supersit, Refrigeratum Rob, & facibus quiete, decantatione, liberatum, Oleorum cinnamomi & caryophyllorum vna duabus guttis, tribus, Saccharo pulverato exceptis aromatisetur & servetur.

Methodus.

Adsumatur non parva copia Cydoniorum seminatorum, successive Sobina comminuantur ac pelvi fictili excipiantur, præter partem duriores internam : per biduum aut triduum quiescant quæ Sobina detrita sunt, post per telam novam, validam fiat expressio, lente initio, validius sub finem, quo pacto succus Cydoniorum eliquabitur satis limpidus, cuius adsume, exempli gratia, octodecim libras, infundendas vasi fictili vitreato, aut cupreo panno obducto, ebullitionem procurando lento igne, donec duæ partes absumentur, postea sinatur refrigerari & subidere Rob in dicto vase per biduum aut triduum, demum decantandum in aliud vas detersum quicquid limpidum, cui addendum oleum cinnamomi & caryophyllorum, cum vncia vna sacchari purissimi in Elæosaccharum deductum, quod commistio intimior sit, cum vero cuncta exacte commista fuerint, recondantur in lagena rite obstruenda, ad usus asservanda.

Rob Cydoniorum compendium est virium quæ carni Cydoniorum assignantur : Admodum celebre est ad roborandum ventriculum, sistendosque illius per superiora aut inferiora impetus, ut & intestinorum : Appetitum excitant languentem, utiliter in usum venit ad diarrhoeam, dysenteriam, leienteriam, choleram morbum & hæmorrhagias internas.

Præpa-

Præparatio Rob Mororum seu Diamorum.

℞ *Succi mororum Rubi humilis arvensis**Succi Mororum Mori arboris nigra semimaturorum**Mellis Narbonensi despumati aa lb iij**Coquantur igne lento in vase fictili vitreato ad debitam consistentiam, illisque permisceantur spiritus vitrioli vel sulphuris gutta xx.*

Methodus.

Possit equidem confici hoc Rob cum succis, vel cum horum alterutro, seorsum, absque vlla mellis additione, sed præterquam quod mel auget illorum vim expurgantem & absterisivam, ab illo evadit Rob gratius, utique ad diuturnitatem facit.

Colligenda sunt duo hæc Mororum genera ante perfectam maturitatem, quo Rob vim detergendi majorem nanciscatur: illorum succus per validam telam transmittendus est, ut subsideat per biduum aut triduum permittendum, demum decantandum in aliud vas id quod clarum evaserit; quantitatis præscriptum pondus lento igne in vase fictili vitreato decoquendum cum melle prius despumato, seorsum, ad consistentiam usque syruporum: Tum ut refrigescat Rob permittendum, optime despumandum, additisque spiritibus Sulphuris aut Vitrioli, in lagena vitrea aut Farentino vase asseruandum, rite obturando, ad usum.

Rob istud maximo in usu est ad curationem ulcerum omniumque inflammationum in ore contingentium, lingua, faucibus: idoneum enim est, si quid aliud, temperandæ humorum acrimoniæ, ad absterfionem, adstrictionem & consolidationem, Ex cochleari nonnunquam solum adsumitur, at sæpissime commiscetur decoctionibus refrigerantibus, detergentibus, aut ad scopos idoneis.

Præparatio Rob Baccarum Sambuci.

℞ *Succi Baccarum Sambuci tribus diebus per residentiam depurati lbvj aut quantum libuerit: Coque igne lento in vase fictili vitreato, ad duarum partium consumptionem: Adde si volueris sacchari aut mellis despumati portionem aliquam.*

Methodus.

Vux, Cydonia, Mora & Sambuci baccæ adeo omnibus nota, ut descriptione particulari non indigeant: Accipiendæ sunt baccæ Sambuci summam maturitatem adeptæ, pedunculi omnes eximendi, per densam telam exprimendæ, succusque eliciendus, per triduum ut subsideat relinquendus, a facibus liberandus, lentoque igne in vase fictili vitreato decoquendus ad duarum partium consumptionem, vel donec veri Rob consistentiam adeptus sit: Refrigerari sinatur, spuma si quæ supernatet detrahatur, ad usus asseruando: Si quis istud Rob suavius desideret, at-

que conservationi magis idoneum, inter decoquendum addat sacchari optimi aut mellis despumati tertiam aut quartam partem.

Rob istud admodum commendatur ad curationem affectuum cerebri, speciatim epilepsiae & paralyseos, Specificum quoque tradunt adversus affectus hystericos & dysenteriam: Seorum ex cochleari adsumi potest procul a cibo, vel commistum potionibus, aut aliis misturis liquidis vel crassis: Dosis determinata non est, sed vna vice uncia semis adsumi potest, vel uncia integra.

Cetera Rob ex Succis variorum fructuum parata hoc loco ut describantur digna non sunt, quia in Syrupos abierunt, ob sacchari dulcedinem multo gratiores quam quodcunque Rob.

CAPUT XII.

De Conditis.

Difficultas quam parit agrorum fastidium circa medicamenta, atque gratiae quae illis debentur, praeterea cum non omni tempore quaedam plantarum partes occurrant, in rem praesentem necessariae, praecipuae causae sunt ob quas inventa sunt Conditae: Imo nonnunquam accidit saporis iucunditatem aegros compulisse ad ulteriorem usum etiam superato morbo.

Neque prospera etiam usi valetudine eadem respuerunt, Conditorum enim usus adeo creber est & familiaris, ut quasi ex lege constituti sint in urbibus celebribus qui Conditae tantum parent, ac multo maiorem copiam in sanorum gratiam venundent, quam parent Pharmacopoei pro aegrotis: At quamvis hi minus circa haec occupentur, plurimas tamen plantarum partes agrorum causa condire tenentur, conditoribus minus notas, neque in horum officinis prostantes.

Si cunctae plantarum partes quovis tempore essent obviae, aut si perpetuo aequae vigerent, nulla esset sollicitudo de Conditis parandis, atque tantum pro re nata illis esset incumbendum; At cum sua nativitatis habeant tempora, sua & incrementi, status aut perfectionis, ac decidentiae, id eligendum est quo maxime vigent, aut ratione conditionum expetitarum in plantae parte condienda: Herbae, caules, flores, fauces & semina, qua tempestate occurrunt adsumenda sunt.

Radices quovis anni tempore etsi prostant, non omni tamen conditurae idoneae sunt, maxime enim in id commodum tempus est ver, cum folia aut erumpunt, aut eruptioni proxima sunt, quia tunc quasi in compendio obtinent quicquid in planta optimum est, succoque magis turgent, & teneriores sunt quam vlllo alio anni tempore.

Flores

Sacchari albissimi pulverati āā. lb viij.

Cucurbita vitrea simul excipiantur, illaque suo alembico bene lutato munita, Balneo Mariae committatur, junctoque rostro alembici idoneo recipiente, igne moderato librae tres aut circiter aqua rosarum fragrantissima eliciantur & seruentur: Refrigerato Balneo reperietur in fundo Cucurbitae Syrupus, odore, sapore & viribus optatis omnino praeditus.

Methodus.

Et si vis Rosarum purgatrix in illarum sale fixo sedem praesertim obtineat, cui potiuncula sulphuris minus fixi comes adjuncta est, neque a modica decoctione plurimum virium detrimentum immineat, e re tamen est, quantum licet, ex omnibus medicamentis adsumere quicquid optimum est: Ideoque nemini mirum esse debet, si ad hujus Syrupi praeparationem non adducatur ea quae ostentationis plena, non sine temporis dispendio & tædio ab antiquis observata fuit.

Illi ad Syrupi hujus compositionem etiam novenas Rosarum infusiones instituebant, minime perpendentes vna cum profusa & inutili Rosarum iactura, illis simul maxime spirituosam & odoratam partem decedere, imo & plurimam infusionis partem pannis, vasis aliisque organis, illum in usum dicatis adhærere, sed tandem emergere Syrupum insuaviorem quidem, at non efficaciorẽ eo qui hic praescriptus est, cujus praeparationem capropter amplectendam suadeo, quandoquidem praeter accessionem optimæ aquæ rosaceæ, consequi licet syrupum praestantissimum.

Rosæ pallidæ recens expansæ, summo mane lectæ, conterantur in capaci mortario marmoreo pistillo ligneo; earum succus expressus recondat in lagenis obturandis, & Soli exponendis per aliquot dies: Cum succi pars crassior ad fundum lagenarum secesserit optime separata, succus clarus decantandus in manicam panneam transmissionis gratia; Accipiat hujus succi defæcati pondus librarum octo, qui cucurbitæ vitreæ, cum æquali sacchari optimi pulverisati pondere immittendus, junctisque cucurbita & alembico, distillatione educantur librae tres circiter Aquæ rosarum optimæ: Postea refrigerari sinatur Balneum, sublatoque alembico, occurret in Cucurbita Syrupus elegantissimus, odoratus, gratus & efficax, qui in vas per decantationem infundendus, relictis in fundo cucurbitæ facibus forte depositis.

Syrupus Rosaceus leviter admodum educit serum omne in visceribus contentum, aut in varias corporis partes effusum: In morbis epidemicis apprimè conducit: Hic tamen observandum se offert plurimis tum mulieribus, tum puellis infensum esse illius usum.

Tom. I.

Aa

Dosis ferme eadem, atque usus ratio quæ Syrupi Pomorum compositi, aut florum Persicorum.

Syrupus Rosarum Compositus cum Senna & Agarico.

℞. Foliorum Sennæ Orientalis mundatorum ℥ iiij.

Agarici electi incisi ℥ ij.

Tartari albi contusi ℥ i.

Succi Rosarum pallidarum depurati ℔ vj.

Infundantur tepide horis viginti quatuor in vase fictili vitreato cooperto, deinde leviter bulliant, colentur & exprimantur: Liqueor vera ovi albumine cum sacchari albissimi libris quatuor clarificetur & coquatur in Syrupum, aromatizandum olei Anisi stillatitij guttis vj. Caryophyllorum guttis ij. saccharo pulverato exceptis.

Methodus.

Folia Sennæ a stipitibus mundata, Agaricus electus, mundatus & incisus, & Tartarus albus pulveratus coniiciantur in vas fictile vitreatum, superfundantur libræ sex succi Rosarum pallidarum optime depurati, ac demum alte in succum demersis materiis coopertum vas super cineres calidos horis viginti quatuor detineatur; post levem ebullitionem Infusio coletur, exprimatur, clarificatusque ovi albumine liquor cum sacchari purissimi libris quatuor lente igne coquendus ad Syrupi consistentiam, qui omnino refrigeratus aromatizandus erit guttis sex olei Caryophyllorum, exceptis sesquivncia sacchari optimi pulverisati.

Syrupus iste multo efficacius purgat Syrupo Rosato vulgari; Eductibilem, pituitam, & melancholiam; vermes enecat & e corpore expellit, referat meatus, incidit, attenuat, detergetque humores tenaces & viscidos, imo phlegma e locis dissitis attrahit: Exhibetur ab vncia una ad duas; Usus ratio non discrepat a præcedentibus.

Iuxta hanc eandem Methodum componi posset Syrupus Rosatus compositus cum Senna & Rheo sine Agarico, purgandæ pituitæ minus idoneus, eidemque e distantibus locis eliciendæ, utilis tamen leniter vacuandis humoribus biliosis, robore simul partibus conciliato: At cum Syrupus hic Rosatus in crebro non sit usu, defectus illius suppleri potest addendo Syrupo Rosarum Solutivo infusionem sennæ & rhabarbari si sic necessitas postulaverit: Proportio Sennæ & Rhabarbari eadem esse debet quæ Sennæ & Agarici ad hunc Syrupum præscriptorum.

Syrupus

Syrupus Emeticus.

℞. Vitri Antimonij absque additione parati, & Nitro correcti ℥ iij.

Succi cydoniorum purissimi lbvj.

Cucurbita vitrea excepta in Balneo cinerum moderate calido horis viginti quatuor macerentur, filtratus vero liquor cum sacchari libris duabus in eadem cucurbita calidiore cinerum balneo coquatur in Syrupum, olei cinnamomi guttis duabus saccharo pulverato exceptis aromatizandum.

Methodus.

Etsi Antimonium Syrupi istius sit basis, illiusque vitrificatio & correctio operationes sint Chemicæ, sphaeram activitatis Pharmaciae Galenicæ excedentes, tempestive tamen huc infertur, ut & Syrupus Emeticus, aliis inferendus in Pharmacia usitata prostantibus.

Neque etiamnum admirationi locus quod præscriptæ sint Succi Cydoniorum libræ sex ad extractionem virium trium unciarum Antimonij præparati; neque observatæ fuerint proportionales liquorum ad infusiones aut decoctiones Pharmaciae ordinariæ usitatæ; quandoquidem Antimoniam prædicto modo præparatum, potest minima etiam dozi facultatem insitam depromere, pari quoque ratione sufficienter eandem in magnam liquoris quantitatem transfundere, qui liquor postmodum saccharo conjunctus, ac per decoctionem concentratus, Syrupum Emeticum exhibet æque gratum & idoneum actioni exferendæ etiam minori dozi quam Vinum Emeticum, quod, ut & ceteri liquores, excipit varias Antimonij præparationes, inibi infundi solitas, quæque concentratæ non fuere.

Ad rectam hujus Syrupi præparationem subtiliter terantur uncia tres Vitri Antimonij, citra additionem præparati, & cum Nitro correcti, juxta methodum a me præscribendam tertia hujus Pharmacopœæ parte; quæ in Cucurbitam vitream conjectæ, & affusis libris sex succi cydoniorum rite depurati, cooperatæque cucurbita, simul macerabuntur spatio viginti quatuor horarum, igne Cinerum moderate calido, demum filtrato per chartam emporeticam liquore in eadem Cucurbita, cum sacchari purissimi libris duabus, Balneo cinerum calidiore coqui curabis ad Syrupi consistentiam; quem refrigeratum aromatizabis guttis duabus olei Cinnamomi, exceptis semuncia sacchari optimi pulverati, Syrupum in lagena optime obturata asservando.

Vocant hunc Syrupum Emeticum ab effectibus, quorum præcipuus est vomitum ciere, eoque modo ventriculum a vitiosis humoribus

Aa. 2. occu-

occurrentibus liberare, imo nonnunquam tenacissime adfixis: Observatum quinetiam hunc Syrupum ab excitato vomitu sedes nonnullas movere, ortas vel ab excrementis ventriculo conceptis, vel intestinis: Contingit & nonnunquam in quibusdam ut nullus vomitus sequatur, sed tantum deiectiones moveat hic Syrupus, unde minus incommodi subsequitur.

Nulla occurrit Antimonij præparatio lenius operationem perficiens hoc Syrupo; Omniætati & sexui convenit, imo etiam lactantibus & senibus, in morbis a plenitudine subortis, speciatim in affectibus a congerie vitiosorum humorum in ventriculo genitis.

Dosis est a drachmis duabus ad unciam unam, vel summum ad sesquunciam; pro robustis, Ex cochleari solitarius exhibetur, vel vino albo commixtus, iusculo vel quopiam alio liquore; Potest & addi purgantibus imminuta dosi, illaque aliis remediis adcommodata.

Syrupus de Rhamno Cathartico.

℞ *Baccarum fruticis illius qui nomen fert Spina cervina, aut Infectorij, seu Rhamni cathartici, quantum libuerit, Committatur aliquot horis cineribus calidis in vase fictili vitreato cooperto, deinde exprimantur: Tunc accipe succi illius puri libras sex, sacchari libras quatuor, simul coquantur lento igne ad syrupi consistentiam, qui ubi refrigerit aromatizetur oleorum cinnamomi & caryophyllorum aa. guttis quatuor, sacchari pulverato exceptis.*

Methodus.

Rhamnus catharticus, Spina quoque Cervina dictus, aut Infectoria, Gallis *Nerprum*, aut *Bonrg Epine*, frutex est ut plurimum in sœpibus nascens, cujus truncus tibiam crassitie æquat, imo superat; plurimis ramis spinosis donatus, foliis pyri similibus donatus: Baccæ magnitudine juniperinis maturitatem adeptis similes sunt; primo virides postmodum nigrae & lucide cum maturitatem habuerint, quam vindemiæ circiter tempore obtinent: Congregatæ proveniunt hæ baccæ, & quasi per corollas; intus quatuor, quinque vel sex acinos, aut grana longiuscula gerunt & triangularia; succus obscuri est coloris, virescentis & amariusculi.

Accipiat non exigua harum baccarum quantitas cum optime maturuerint; macerentur in vase fictili vitreato super cineres calidos per duas aut tres horas, per vices spathula lignea agitando, quo undique æqualiter incalescant; quibus expressis accipe succi ex illis expressi
libra

libras sex, sacchari optimi libras quatuor, hæc simul igne lento coquando in eodem vase ad consistentiam Syrupi, qui ab igne removendus, postea rite despumatus, & refrigeratus, aromatizandus erit olei Cinnamomi & Caryophyllorum ana guttis quatuor, exceptis sesquivincia sacchari purissimi in pulverem deducti, Syrupum postea in vase vitreo aut Faventino reponendo ad usus necessarios.

Syrupus hic validissime serofos humores ex universo corporis habitu detrahit; In usum adducitur ad cachexiam & artuum affectus, sed præsertim ad curationem Asciticorum & Rheumatismo laborantium.

Dozis vulgatiores est a semuncia ad unciam unam; Sumitur solus ex coehleari, aut decoctionibus, aliisve liquoribus adpropriatis remistus.

Possent & huc variae Syruporum descriptiones inferri, sed abstinendum credidi, nulla urgente necessitate: Ratum quippe apud me est, descriptiones, & præcepta à me tradita circa ingentem Syruporum numerum, sufficienti Pharmacopœo documento fore ad præparationem debitam illorum omnium qui in hac Pharmacopœa descripti non occurrunt.

CAPUT XVI.

De Mellibus.

Opportunum mihi visum de Mellibus immediate a Syrupis verba facere, eo quod illorum præparatio & consistentia plurimam inter se adfinitatem habent: Eximia dulcedo, & sacchari suavissimus sapor, illius copia, vile pretium, ac præterea siccitas & dispositio qua pollere deprehensum est, plurimam humiditatem extraneam absorbendi, in causa sunt ut Mel hodierna die minus in usum quam olim veniat; Etsi enim verosimile sit Mel congeriem esse, ac quasi extractum purissimarum partium florum, fructuum, potissimarumque plantarum partium; rorem & Astrorum influxum non parum ad ipsius constitutionem confluere, eapropter saccharo anteponendum esse, unius plantæ succo, in quo nequaquam concurrere queant vires omnes melli assignatæ, illius tamen usus hodie minus vulgaris est, quamobrem in officinis Pharmaceuticis quinque solum aut sex mellium genera prostant, quorum pars maxima ad Clysteres recipitur, Oxymelitis duo genera, simplex scilicet & scylliticum, unicumque Hydromel. Vinum dictum.

Attamen sincerum Mel sæpenumero in usum adducitur, imo saccharo antefertur in plurium remediorum compositione, speciatim quo-

rundam Opiatarum confectiōe, quæ diutius asservari debent, præsertim Theriaces ac Mithridatij, eo quod mellis partes intimius coniunctæ sunt, ac viscosæ magis quam in saccharo, ideoque aptiores colligandis & colligendis materiis quibuscum commiscetur, imo corruptioni validius obistere aptæ natæ quam saccharum.

Præparatio Mellium vſitatorum æque simplex est ac facilis, descriptiones tamen illarum singulares traditurus sum.

Præparatio Mellis Rosati

*℞ Succi Rosarum rubrarum Mellis optimi ℥ā. partes æquales
Ovi albumine simul clarificentur, coquantur ad syruporum consistentiam, despuentur & serventur.*

Methodus.

Ex Rosis rubris recentibus in mortario marmoreo contusis exprimatur succus, qui lagenis exceptus Soli per aliquot dies exponatur, ut puritatem adquirat, traiciatur demum per manicam panneam, demum commixtus partibus æquis purissimi mellis, simul ovi albumine clarificentur, coquanturque ad syrupi consistentiam, spumam detrahendo postquam refrixerit, reponendo ad vſus.

Rosæ Rubræ substantia compactiori & terrestriori donatæ sunt, quo fit ut diuturniorom coctionem tolerare queant quam cæteræ rosæ, nullo metu ne hinc optimæ partes dispereant.

Vice succi ad confectiōem huius mellis, usurpari posset infusio rosarum rubrarum bis aut ter repetita, eandem præparandi rationem quam adduxi de infusione florum Nymphææ ad syrupi compositionem observando.

Posset & confici mel Rosarum laxativum ex succo rosarum pallidarum, eadem ratione procedendo qua in compositione Syrupi rosarum solutivi.

Mel Rosatum superius a me descriptum abstergit, adstringit & roborat, quo fit ut creberrime in vſum veniat ad omnes oris affectus, quorum gratia modo e cochleari adsumitur, modo Gargarismis admixtum: Additur & Lotionibus & Iniectionibus traumaticis: Remiscetur necnon Opiatis, defricandis & dealbandis dentibus dicatis, frequentissime in Enematis adstringentibus & abstergentibus dissolvitur: Mellis Rosati proportio in Lotionibus, Iniectionibus, Gargarismis aut Clysteribus sit duarum aut trium unciarum ad sextarium Gallicum (Chopine) liquoris alicuius,

Mel

Mel Anthosatum.

℥ Florum recentium Rorismarini mundatorum ℥ij. Contundantur in mortario marmoreo pistillo ligneo, & per setaceum traiciantur, Excipiantur deinde mellis optimi absque ullius liquoris additione depumati & callentis ℥vj, & permixta servantur ad usum.

Methodus.

Contundendi in mortario marmoreo flores Rorismarini optime mundati, post traiectionem per incerniculum setaceum inversum commiscendi sunt cum triplo ponderi optimi mellis calentis, citra adiectionem ullius liquoris depumati : Refrigerata hæc mixtura asservetur in usus.

Flores Anthos substantia donati sunt tenuissima, multum humida, adeo ut si decoctioni in aqua vel melle committerentur, optimarum partium dissipatio contingeret : Sin mel humiditate quapiam extranea scateret, accedens superfluo florum humori, in corruptionem hos deduceret.

Mel Anthosatum hac ratione præparatum florum Rorismarini dotes omnes obtinet, laudabilis est consistentiæ, ore non minus adsumendum quam clysteribus admiscendum.

Possset equidem mel præparari cum decocto foliorum Rorismarini, clysteribus addendum vice mellis Anthosati, sed satius est pro re nata admiscere decoctis clysterum folia rorismarini quam officinam onerare melle parum visitato, quo facile carere datum est, Adde quod plurimi occurrunt casus in quibus verendus est calor, a decocto foliorum rorismarini intestinis imminens.

Mel Anthosatum supra dicta methodo confectum vices conservæ Anthos cum saccharo paratæ supplere potest : Per os adsumere licet in omnibus cerebri affectibus frigidis : Roborandæ memoriæ admodum confert, discutiendisque vaporibus vertiginem parientibus : felici etiam successu in usum adducitur ad ventriculi & intestinorum morbos frigidos, speciatim colicam flatulentam, affectus hystericos ore vel clysteribus exceptum.

Mel Mercuriale.

℥ Succi Mercurialis quiete defecati, & mellis optimi aa partes æquales. Ovorum albuminibus ex arte clarificantur, & coquantur ad paulo crassiorrem Syrupi consistentiam.

Aa 4 Methodus

Methodus

Huius mellis præparatio & mellis rosati multum inter se conveniunt, neque nova indigent explanatione; Nonnulli non quidem extrahunt & depurant succum Mercurialis, sed validam instituunt decoctionem, eodem modo in mellis coctione procedentes ac si succo vterentur, sed maiorem decoctionis quantitatem adhibent.

Mel Mercurialis clysteribus inditum crassas materias emollit & dissolvit, ventrem laxa, ac menstruum fluorem incitat, Plurimi usus est in affectibus vterinis & omni colico dolore.

Dosis est ab vncia vna ad tres, in decoctionibus aut liquoribus idoneis.

Mel Violatum.℞ *Violarum recentium* ℞.iiij.

Bulliant per horam in aquæ communis ℞.xij. coentur & exprimantur; Liquor cum pari Violarum quantitate iterum coletur & exprimatur; Et terito cum simili violarum quantitate fiat similis coctio, colatura & expressio, Liquor tandem cum mellis optimi ℞.xij. Ovorum albuginibus clarificatus percoquatur ad syrupi paulo crassioris consistentiam, despumetur ad diuturniorem asservationem.

Methodus.

Per horam integram ebulliant violarum recentium libræ quatuor in duodecim libris aquæ communis, coletur demum decoctio, expressione facta violarum, In liquore trajecto coquantur violarum recentium libræ quatuor, eadem ratione qua ut prius procedendo, Tertia iterum vice decoquantur libræ quatuor violarum recentium in dicto liquore, quibus colatis & expressis, permixtoque liquore mellis purissimi libris duodecim, clarificentur & decoquantur ad consistentiam syrupi solito crassioris.

Violarum pars volatilis, cito exhalabilis, in melle violaceo parvi est momenti, clysterum tantum gratia parari soliti, cuius dos præcipua est humectans facultas, emolliens & lubricans intestina.

Dosis & utendi ratio mellium Violacei & Mercurialis eadem est.

Mel Vulvaria.℞ *Foliorum Vulvaria fascic.* ij.

Incidantur & decoquantur in ℞.xvj aquæ fontana ad tertiæ partis consumptionem, coentur & exprimantur, Liquor cum pari vulvaria quantitate

titate eodem quo prius modo decoquatur, coletur, exprimatur, & cum mellis optimi ℥ xvi duobus ovorum albuminibus clarificetur, ad debitam consistentiam decoquatur, despumetur sedulo, ut diutius asservari queat.

Methodus.

Assumantur duo fasciculi herbæ Vulvariae, quam nonnulli vocant Atriplicem foetidam, aut Caninam a viroso odore, Incidantur & decoquantur in aquæ communis libris sexdecim ad consumptionem tertiæ partis, colatura facta & expressione herbarum coctarum, iterum in dicto liquore elixetur æqualis Vulvariae quantitas, in omnibus eadem ratione qua priori vice procedendo, demum a commixtis optimi mellis libris sexdecim huic liquori, clarificatio adjectis duorum ovorum albuminibus perficiatur, ad consistentiam debitam decoctio fiat, optimèque despumatum Mel ad vsus asservetur.

Et si mel Vulvariae frequenti non sit in vsu, locum tamen meretur inter mella pharmaceutica, In affectibus enim hystericis egregios edit effectus, sedandis præsertim vteri vehementibus commotionibus: nec inutile est adversus colicam flatulentiam: Vfus est in clysteribus ab unciis duabus ad tres.

Mel Nenupharinum.

℥. *Florum Nymphae rejecta parte interiore lutea ℥ viij.*

Aqua communis ℥ xvj.

Coquantur simul igne lento ad tertiæ partis consumptionem, coletur & exprimantur, Liquor expressus cum pari florum quantitate iterum decoquatur, coletur & exprimatur; & cum mellis optimi ℥ xvj ovorum albuminibus clarificetur, & ex arte coquatur.

Methodus.

Præparatio Mellis Nenupharini propemodum similis est priori mellis Vulvariae, neque descriptione peculiari indiget.

Mel Nenupharinum clysteres soli recipiunt, humectat, emollit & refrigerat admodum intestina: vsus ratio eadem est, ut & dosis, quæ mellis Violacei.

Oxymel simplex.

℥ Mellis optimi ℥ iv.

Tom. I.

B b

*Bulliant leviter & despumentur, additisq; Aceti albi optimi lb ij.
Lento igne coquantur ad Syrupi consistentiam.*

Methodus.

Aque additio ad mellis despumationem promovendam necessaria non est, sicuti quibusdam visum, quandoquidem illa absente optime peragitur spumę separatio: Neque illa requiritur ad Aceti acrimoniam obtundendam, cum hujus aculeus non modo utilis sit ob effectus ab Oxymelite sperandos, sed & postremus semper ille occurrat in aceti decoctione: Illud porro sciendum aque presentiam impedimento semper futuram, cujus quippe consumptio, necessario procuranda, proculdubio secum inveheret dissipationem nonnullarum mellis partium volatilium.

Excipiat ergo vas figulinum vitreatum, sufficienter capax, mellis optimi libras quatuor; leniter igne carbonum moderato ebulliat, quod ubi aliquantisper refrigerit despumetur, additisque libris duabus mellis optimi, simul lento igne coquantur ad Syrupi consistentiam.

Istud Oxymel admodum opportunum est incidendę & detergendę pituitę lentę & viscidę, tam in ore & faucibus existenti quam ventriculo, aliisque corporis partibus quibus adherere potest: Ex cochleari equidem adsumi potest, exiguaque, sed per vices, quantitate, sed commodius exhibetur liquoribus commixtum, Gargarismatis forma, addita liquoris majori aut minori copia prout effectus major aut minor optatur, eo quod a cęteris liquoribus temperatur illius acrimonia: Commiscetur etiam Eclegmatis & Syrupis ut acumen illis conciliet, incisionemque & deterfionem pituitę in ventriculo & pulmonibus adjuvet.

Hujus oxymelitis proportio ad liquores est vncię vnius & semis vel duarum, ad libram vnam liquoris detergendi vi donati, aut cujuspiam aque distillatę idoneę.

Oxymel Scylliticum.

℞. Mellis optimi lb iiij.

Aceti Scyllitici lb ij.

Bulliant leviter & despumentur, & igne admodum lento coquantur ad debitam consistentiam.

Methodus.

Aceti Scyllitici præparationem iterato huc adducturus non sum, cum a me proposita sit ubi de Acetorum præparationibus, quo Lectorem curiosum remitto: Hujus Oxymelitis compositio non absimilis esse debet præparationi Oxymelitis simplicis.

Iudicium

Iudicium quoque ferre licuerit de viribus & vſu huius Oxymelitis, ex iis quæ a me adducta ſunt cum de Aceto Scyllitico ſermo fuit.

Hydromel Vinofum.

℞. Mellis optimi ℔ iv.

Aquæ pluuiæ circa veris initium collectæ ℔ xx.

In vafe æneo ſtanno obducto ſimul igne lento ad tertiæ partis conſumptionem coquantur, vel (quod tutius eſt) donec ovum recens injectum non demergatur ſed ſupernatet: Inter coquendum vero omnis ſpuma diligenter auferatur: Hydromel coctum quiete depuratum & doliolo exceptum, Solis radiis exponatur, vel in hypocaustum transferatur, illicq; per quadraginta dies maneat, vel donec nullum fermentationis ſignum adpareat: Obturatum deinde doliolum in cella vinaria reponatur.

Methodus.

Circa æquinoctium vernum accipiantur aquæ pluviæ libræ viginti, & mellis Narbonenſis libræ quatuor, uel cuiuslibet albiſſimi & puriſſimi, lente ſimul decoquantur in vafe cupreo intus ſtanno obducto, ſpumam per vices detrahendo quoviſque ovum recens in hoc hydromel demerſum ſupernatet: Hydromel coctum poſt aliquam quietem doliolo juſtæ capacitatis excipiat, infundendo quicquid liquidum eſt: Obturatū doliolum Solis radiis exponatur, vel in aliquo loco calido per dies quadraginta detineatur, vel quoviſque omnis plane fermentatio ceſſaverit: Tum fermentationis vi conſumpti, alio addito hydromelite, vel vino Hiſpanico, ſupplementum fiet; doliolum exacte obturatum in cella vinaria reponendum vel loco frigido, epiſtomium poſt bi-meſtre aut tri-meſtre demum imponendo: Quo pacto comparatum habebis Hydromel ſapore ad vinum madvatium accedens, quod a partibus terreſtribus liberatum, accedentēque fermentatione exaltatum, ac diſtillationi ſubjectum, ſpiritum flammæ rapacē, ſpiritui vini ſimilem producturū eſt.

Potiones compoſitæ nonnunquam præparantur ex decoctis pectoralibus, mellis optimi adjectione dulcorem adeptis, deſpumatis, clarificatis ac ad ſubſtantiam ſimilem Hydromeliti a me modo deſcripto dilutionem deductis, illius nomen adeptis, eo quod aquam & mel baſin agnoſcant: At ejuſmodi Hydromelitem genera uſus tempore tantum præparari ſolet, eo quod fermentationis expertia, neque ſufficienter coctionem adepta, in corruptionem abeunt diutius aſſervata.

Hydromel vinofum alimentum eſt medicamentofum, non minus utile quam gratum, partes omnes principes recreans & roborans: Opti-

num nutrimentum præbet, non minus in proba quam aduersa valetudine vsitatum & familiare.

CAPUT XVII.

De Eclegmatis seu Lohoc.

Eclegmata sunt Compositiones internæ, sive ad usum internum, Consistentiæ inter Syrupos & Electuaria mollia mediæ, affectibus pulmonum præsertim dicatæ: Vocant Græci *Εκλέγματα*, Latini Linctus; Vocabulum Looch, etsi Arabicum, fere semper magis vsurpatum fuit.

Eclegmatis quam Syrupis crassities major concessa fuit, quo illis faucibus inhærentibus, ibique moram trahentibus, vis hoc pacto in pectus commearet per tracheæ arteriæ hiatum, & ad partes affectas deduceretur, illorumque ope pituita concoqui & digeri posset, expulsionique faciliori idonea fieret: aut silteretur & crassitiem adipisceretur fluxio nimio opere tenuis; vel inciderentur & tenuitatem consequerentur humores crassiores ac viscidiore.

Interim etsi Eclegmata non raro in usum veniunt, in Pharmacopoliis illorum copia raro habetur, adparanda tantum necessitatis tempore, ubi præscripta fuerint; eo quod maxima medicaminum, illa componendum, pars præsto semper occurrat, neque commixtio ardui sit artificij: Descriptiones nihilominus duas Eclegmatum exhibiturus sum, diutius si lubet asservandorum, vel in rem præsentem adparandorum.

Lohoc Sanum reformatum.

<i>℞. Hordei mundati ℥ j.</i>	<i>Calamintha</i>
<i>Radicum Petasidis &</i>	<i>Capilli veneris Monspe-</i>
<i>Enulæ campanæ āā. ℥℔.</i>	<i>liensis</i>
<i>Passulas Damascenas mundatas</i>	<i>Adianti vulgaris āā. M. j.</i>
<i>Ficus recentes siccas</i>	<i>Seminum Malvæ</i>
<i>Dactylos pingues enucleatos,</i>	<i>Althææ</i>
<i>Injubar,</i>	<i>Bombacis &</i>
<i>Sebesten āā. N. xij.</i>	<i>Papaveris albi āā. ℥ ij.</i>
<i>Foliorum Hyssopi</i>	

Fiat omnium suo ordine ex arte decoctum, colatura & expressio, liquor clarificetur ovi albumine cum sacchari optimi libris duabus, & lento igne coquatur ad Syrupi crassioris consistentiam, cui ab igne remoto permisceantur.

Pinto.

*Pineorum &**Amygdalarum dulcium munda-
tarum, contusarum & per cri-
bum trajectarum aa. ʒ vj.**Glycyrrhiza mundata**Refrigeratum Lohoc aromatizetur Oleorum stillatitiorum Anisi & Fœniculi
aa. guttis iij. saccharo pulvvrato exceptis, & servetur ad usum.**Gummi Tragacanthi &**Arabici,**Radices Ireos subtiliter pulvera-
tarum aa. ʒ iij.***Methodus.**

Decoquatur Hordeum mundatum in vase fictili vitreato cum aquæ fontanæ libris sex, igne moderato, per semihoram, demum adiiciantur Radices mundatæ & contusæ, ac post elixationem cum Hordeo, quartē circiter horæ spatio, aut amplius, adjungantur Fructus mundati & incisi, aliquantisper cum ceteris coquendi, postea iniiciantur Hyssopus, & Calaminthum incisa cum seminibus contritis, ac paulo post Capillares herbę incisę; Post aliquas ebullitiones Decoctio igni subtrahatur, quę semifrige facta colanda & leviter exprimenda, demum clarificatus ovi albumine liquor cum sacchari purissimi libris duabus igne lento coquatur ad consistentiam Syrupi solito paulo crassioris. Syrupus semirefrigerato commisceantur Amygdalę & Pinei nuclei contrita; pulveres itidem Liquiritię, Iridis, gummarum Tragacanthę & Arabici, quę omnia cum refrigerint aromatum vi imbuantur, additis olei stillatitiis Anisi & Fœniculi. exceptis vncia vna pulveris sacchari purissimi; Tandem in vase Faventino, optime cooperiendo, reponatur Looch perfectum.

Hordeum mundarum decoctioni additum, in causa est quod saccharum purissimum Penidiis substitutum fuerit, imponi solitum in vulgatis hujus Eclegmatis compositionibus, quarum basis est hordei decoctum: Radices Petasitidis & Enulę campanę aliorum medicamentorum vim incidentem adaugent & anacatharsin promonent; Semina malvę, althęę, bombacis & papaveris albi vtilia sunt increffandis humoribus tenuibus, sistendęque præcipiti e capite in fauces distillationi; iisdemque effectibus qui ex seminibus lini & fœnugræci expectantur edendis, neque saporem neque odorem insuavem, qui postremis his insunt, in aliis descriptionibus præscriptis, Eclegmati impertiuntur, ideoque nonnisi in remediis externis usurpatis; Liquiritia ex decocto potest detrahi, cujus sufficiens quantitas in pulvere Eclegmati inditur: Olea tandem stillatitia Anisi & Fœniculi anteferenda sunt seminibus decoctioni immixtis, cujus vi partes volatiles & sulphureę, quę maxime expetuntur intereunt, sola terrestri superstitite.

Eclegma hoc eximia proculdubio est efficaciam, tam in maturando & concoquendo quam incrassandis & intercipiendis tenuibus humoribus, præcipiti lapsu in pectus e cerebro irruentibus, Necnon incidendis & detergendis illis qui jam pulmonum bronchia occupant, quin & detergendis, everrendis & leniendis organis respirationi dicatis.

Nocte dièque in usum trahi potest, quavis hora, qualibet vice molem avellanæ assumendo ex baculo liquiritiæ derafo, contuso & in extremitate depresso, cochlearis vices subeunte: Ejusmodi remedia diutius ore contineri debent, sensim quoque deglutienda.

Looch Pectorale.

<i>℞. Mucilaginis Gummi Tragacanthi</i>	<i>āā. ʒ ij.</i>
<i>in aqua rosarum extracta</i>	<i>Liquiritiæ ʒ ʒ.</i>
<i>Sacchari Candi</i>	<i>Ireos Florentina ʒ ij.</i>
<i>Penidiati pulveratorum</i>	<i>Radici Enulæ campanæ ʒ j.</i>

Cum æquis partibus Syrupi Magistralis Pectoralis, & de Papavere albo fiat Looch, aromatizandum, si libuerit, oleorum Anisi & Fœniculi stillationum āā. guttis duabus saccharo pulverato exceptis, & servandum ad usum.

Methodus.

Paropsidi imponantur gummi Tragacanthi pulverati drachma una cum duabus aut tribus uncis circiter optimæ aquæ rosacæ; Paropsis cineribus calidis imponatur, per vices materiam exigua spatula lignea agitando, quovisque gummi Tragacanthum rite dissolutum sit, ac in massam mollem albam adductum, Pulverandum saccharum cantium ut & penidiatum, in mortario marmoreo pistillo ligneo, unaque cum adjectis mucilaginibus & pulveribus, Liquiritiæ, Iridis & Enulæ campanæ, conjungenda cum æquis portionibus Syrupi Pectoralis magistralis & Papaveris albi ad consistentiam inter Syrupos & Electuaria mollia mediam deducendo; addendo deinceps, pro medici arbitrio, guttam unam olei Anisi & tantundem olei Fœniculi, sacchari purissimi pulverisati semuncia exceptis, sic Eclegma perfectionem obtinebit, cujus utendi ratio eadem quæ præcedentis.

Facultates hujus Eclegmatis, & Looch sani, admodum affines sunt: Immutari nihilominus possunt, augeri vel imminui hæc vel illa medicamenta pro morborum conditione & ægrorum statu quibus eiusmodi remedia præscribuntur: Neque immorabor in describendis plurimis aliis Linctibus, quovis tempore parabilibus.

Exstat quædam Cassiæ cum saccharo præparatio, quam antiqui nonnulli.

nulli Looch nomine donaverunt, at vero hæc ad Electuarius mollium classem potius quam Eclegmatum referenda.

CAPUT XVIII.

De Tabellis, vel Electuariis solidis.

Tabellarum usus tam proxime ad Eclegmata accedit ut tempissime illarum descriptio succedat, sed & coetiam reminere quod Tabellæ sapissime parentur contra pectoris afflicti, harumque usus æque, imo quam Eclegmatum frequentior sit.

Tabellæ nonnunquam ex paucioribus constant; Compositio autem pro scoporum varietate diversa est; Saccharum varie usurpatum illarum compositionem ingreditur, majori copia quam quodvis aliud medicamentum, tam ut egrorum palato adblandiamur, quam ad ceterorum medicamentorum concordiam & mutua coherentiam, quæ vix formam solidam absque saccharo obtinerent, majori quantitate usurpato, aut nisi mucilagines gummi Tragacanthi accederent, quæ plurima medicamenta, etiam absente saccharo, conjungere valent.

Consistentia solida Tabellis data est, quo tam modo circumferri queant, diutiusque ore contineri, neque eadem celeritate qua Syrupi aut Eclegmata dissolverentur.

Ad Tabellarum preparationem in more est saccharum in aliquo liquore dissolvere, id clarificare, spumam detrahere, si opus sit, in Electuarij solidi consistentiam coquere, illique quandiu ab igne calet intermiscere modo Pulveres, Conservas, Conditas, Confectiones, Fructus contusos, Olea distillatione elicitas, imo nonnunquam Salia & Spiritus.

Proportio Pulverum cum saccharo rite defini nequit, ob variam pulverum naturam ac diversos scopos quorum gratia concinnantur Tabellæ: Fere pro more pulverum uncia tres ad libram sacchari præscribuntur ad conficienda Electuaria solida purgantia: Nonnunquam & Pulverum æqualis ad saccharum quantitas accedit in compositionem Tabellarum pectoralium, si tanta dulcedo non competat; at ut plurimum satis est sesquuncia, aut binæ uncia pulverum, si præsertim occurrat aliquod medicamentum sapore aut odore efficax, aut quod exigua mole insignes vires obtineat; Ad compositionem Tabellarum Cordialium sufficit pulverum uncia una, aut ad summum sesquincia pro sacchari libra: Eadem & fere proportio observatur si comparanda Tabellæ Stomacho, Hepati &c. dicata vel aperiendi &c. vi prædita.

Ratio interim pulparum habenda est, vel aliarum materierum mol-

litum liquidarumve Tabellarum structuram ingredientium, eo demum tempore interponendarum quo saccharum coctionem adeptum est : nam præterquam quod molem quodammodo pulverum augere possunt, coctio sacchari paulo ulterius promoveri potest ante commistionem; aut id iterum igni leviter committi, commistione superiorum facta, consumenda, si quæ forte adfuerit, humiditatis superflua causa: Sed ad hæc Pharmacopœi prudentia convenientior quam vlla præceptorum traditio.

Saccharum Rosatum.

℞. Sacchari albisimi contusi ℔j.

Aquæ rosarum fragrantissimæ ℥ iiij.

Coquantur simul igne lento ad Electuarij solidi consistentiam & fiant ex arte Tabellæ.

Potest etiam eidem saccharo cocto Rosarum rubrarum exungulatarum pulveratarum, & guttulis aliquot spiritus sulphuris vel vitrioli irroratarum ℥ i℔. permisceri, & ex illis Tabellæ fieri.

Methodus.

Libra vna sacchari albisimi crasse conterenda est, cui affundenda Aquæ rosaceæ optimæ vnciæ quatuor, postea simul lento igne coquantur in sartaguncula ad Electuarij solidi consistentiam, qua statim ab igne remota, saccharum spathula lignea versandum, cum vero concretioni proximum fuerit, super chartam albam effundendum vel laminam stanneam, in Tabellas id effingendo.

Sin Tabellarum vice expetatur Saccharum Rosatum Pulveris forma, ulterius Saccharum agitandum pistillo ligneo quovisque in Pulverem abeat, cui fini exigua pelvis commodior sartaguncula futura est.

Possunt & Tabellæ ex Rosis Rubris parari, committendo saccharo cocto cum aqua rosacea ad solidi Electuarij consistentiam vnciam vnā & semis Rosarum rubrarum mundatarum & pulveratarum, prius aliquot guttulis spiritus vitrioli aut sulphuris irroratarum, quæ cum simul sufficienter concorporata fuerint, supra chartam effundantur aut laminam stanneam, fiantque Tabellæ: Donantur etiam hæ Tabellæ nomine Conservæ Rosarum siccæ, aut Rupeæ.

Saccharum Rosatum album detergendi vi præditum est & levi simul adstrictione; Ad omnes pectoris morbos familiarissime in usum venit tam ob saporis gratiam quam auxilij præsentiam: Nocte diæque, imo quavis hora in usum venire potest: Commiscetur & Saccharum Rosaceum pulveratum Lacti Asinino, Caprino aut Vaccino, mane ieiunioque ventriculo ægris exhibendo.

Exhibe-

Exhibetur Saccharum ab vnciæ quadrante ad integram pro copia hauriendi lactis, & ægri palati habita ratione.

Tabellæ ex Rosis Rubris multo majori adstrictione præditæ sunt, Commendationem & habent ad robur Ventriculi & Iecoris, interci-liendâsque subtiles e cerebro in pectus decumbentes fluxiones: Vfus ratio vix alia est quam sacchari Rosati vulgaris.

Tabella de Althæa Simples & Composita.

℥ Pulpa radicum Althææ per setaceum trajecta ℥ iiij.

Sacchari solidi ℔ i β;

Aquæ Rosarum ℥ vj. fiant ex arte Tabella.

Quod si Compositas volueris.

℥ Pulpa prædicta ℥ ij.

Seminis Papaveris albi contusi.

Pulveris Ireos Florentina,

Sacchari albissimi in aqua rosarum soluti & in Electuarium solidum cocti ℔ j.

Fiant ex arte Tabella.

Diatragacanthi frigidi &

Liquiritia ā ā. ℥ iiij.

Methodus.

Eligendæ radices Althææ crassæ & succulentæ, probe eluendæ; hæ cortice exutæ, & in taleolas tenuissimas dissectæ coquantur igne lento cum aqua fontis, in vase fictili intus vitreato bene cooperto quousque tenerescant, postea conterantur in mortario marmoreo pistillo ligneo, harum per incerniculum setaceum inversum trajectarum pulpa ad vncias quatuor coquatur in sartaguncula cum sacchari purissimi sesquilibra, & aquæ rosarum vnciis sex ad consistentiam Electuarij solidi, in quo pulpa dissolvenda: post pauculam vero sartagunculæ in igne moram, ad humiditatis exhalationem, conficiantur Tabellæ,

Eodem modo saccharum in aqua rosarum ad conficiendas Tabellâs de Althæa compositas coquendum, quod cum coctione Electuarij solidi consistentiam adquisierit, exempta ab igne sartaguncula, dissolvenda est pulpa prædicta, ac demum Pulveres, formandæ Tabellæ magnitudinis aut figuræ quæ libuerit.

Liceret, si ere visum fuerit, pulveri his Tabellis dicato commiscere drachmam vnam aut alteram magisterij sulphuris: Possunt & eadem ratione concinnari & preparari plurimæ aliæ Tabellæ Thoracicæ &c.

Tabellæ de Althæa admodum in vfu sunt ad sedandam Tussim tum

recentem tum antiquam, cunctosque pectoris affectus, ad obtundendam præsertim humorum acrimoniam, eorumque coercendam fluxionem: Quavis hora adsumi possunt sicuti Tabellæ sacchari rosati.

Succus Liquiritiæ Niger.

℞. *Extracti Liquiritiæ consistentiæ mollioris.*

Sacchari optimi pulverati āā. lb ij.

Gummi Arabici soluti & colati ℥ j.

Mucilaginis spissioris gummi Tragacanthi in aqua rosarū extracta ℥ i℔.

Misceantur simul & formentur Baculi, vel Tabellæ, vel Rotulæ & in umbra siccentur.

Methodus.

Hæc Compositio ad Tabellarum censum visâ mihi fuit referenda, tam ratione consistentiæ quam figuræ qua potest donari: Accipiantur Extracti Liquiritiæ recentis, consistentiæque mollioris, libræ duæ: Gummi Arabici pellucidi & pulverisati, vncia vna; in aqua dissoluti, per incerniculum setaceum traiectioni, & aliquantulum inspissati, mucilaginis, gummi tragacanthi spissioris sesquivncia, & sacchari purissimi pulverisati libræ duæ, omnia simul optime contendantur & commisceantur in mortario marmoreo, pistillo ligneo, finganturque Bacilli, vel Tabellæ, cuiuscunque figuræ, in umbra exsiccandæ ad usus necessarios.

Succus Liquiritiæ Niger diversimode præparatur non modo in Hispania, sed in diversis Galliæ Urbibus, adeo ut copia venalis mulieres etiam ad illius præparationem impulerit: Descriptio a me tradita omnibus probanda est, quandoquidem & præstantia & saporis suavitas simul concurrunt.

Vsus Succus Liquiritiæ Nigri adeo familiaris est in omnibus pectoris affectibus, ut facultates illius huc inferre supervacaneum sit.

Succus Liquiritiæ Albus.

℞. *Pulveris liquiritiæ mundatæ*

Radici Ireos Florentina āā ℥ vj.

Moschi orientalis,

Sacchari optimi subtiliter pulverati lb j.

Ambra grisea āā. gr. iij.

Cum mucilagine gummi Tragacanthi in aqua Rosarum extracta, fiat in mortario marmoreo pasta solidior, ex qua formentur Tabellæ vel Baculi, in umbra siccandi, & ad usum servandi.

Methodus

Methodus.

Non satis congrue huic compositioni Succı Liquiritiæ nomen inditum est, quandoquidem solus pulvis Liquiritiæ ingreditur, nam si succus, vel extractum, in compositionem veniret, color, qui albus esse debet, flavesceret: at cum sic voluerit vsus, veróque nomini præpolluerit, eligatur Liquiritia recens intensæ flavedinis, optime in scobem deducta, sicuti cætera medicamenta bene contrita; postmodum omnia coeant ope mucilaginis gummi Tragacanthi, candidissimi, extractæ cum aqua rosea, & inspissatæ, concutiendo in mortario marmoreo, pistillo ligneo, adeo vt ex cunctis his exacte commistis, ac in pastam nonnihil solidam deductis, effingi possint Bacilli, aut Tabellæ, super chartam albam expandendæ, postea in umbra exsiccandæ.

Succus Liquiritiæ albus Nigro multo gratior est, etiam si vero viribus inferior sit, nihilominus æque creber, imo frequentius in vsu est, ob saporis & odoris gratiam.

Manus Christi Perlata, vel Saccharum Rosatum Perlatum.

℞. Sacchari albisimi in frusta dissecti ℥j.

Aquæ Rosarum fragrantissima ʒ iiij.

Coquantur simul igne moderato ad Electuarij solidi consistentiam, semiquere frigeratis permisceatur margaritarum orientalium præparatarum ʒ ʒ. Fiant ex arte Tabellæ ad vsum.

Methodus.

Tabellis his manus Christi nomen impositum, vel Sacchari Rosati Perlati, ratione medicamentorum ex quibus constant: Præparatio propemodum eadem est quæ Tabellarum Rosarum Rubrarum: vis præcipua est cor & partes principes exhilarandi & roborandi: Solitariæ possunt adsumi, & quavis hora, vti Saccharum Rosatum, maxime vero vsurpantur cum Iulepis aut Potionibus Cardiacis.

Tabella Cachectica D. D. D' AQUIN.

℞. Diaphoretici Mineralis ʒ

Oculorum cancrorum præparatorum āā. ʒ ʒ.

Margaritarum præparatarum ʒ ij

Salis Martis ʒ ʒ.

Olei Cinnamomi stillatitij gutt. ij

Sacchari optimi pulverati ʒ viij.

CC 2

Cum mucilagine gummi Tragacanthi, in qua florum Arantiorum extracta.

Fiant Tabella ponderis ʒ ij. pro dozi.

Methodus.

Supra cineres calidos dissolvatur drachma vna gummi Tragacanthi albi pulverati in aquæ florum Arantiorum vncii quatuor, in mucilaginé deducatur, cuius vsus sit coniungendis medicamentis omnibus ad harum Tabellarum compositionem præscriptis, ac in massam solidiusculam ex iis compingendam, ex qua Tabellæ conficiendæ sunt, vnaqueque ponderis drachmæ vnius, in umbra exsiccandæ ad vsus necessarios.

Hæ Tabellæ efficaces sunt ad leniter referandas omnes viscerum obstructions, præsertim Lienis; quamobrem utiliter in vsum veniunt ad affectus hypochondriacos, Cachexiam, Chlorosin & Dysuriam; Vsurpari possunt ab iis qui aquas minerales hauriunt, si forte vix viam inveniunt; Vnica Tabella exhibetur mane ieiuno ventriculo, duabus horis ante cibum.

Tabellæ Cardiacæ.

℞. Sacchari albißimi in aqua florum Arantiorum soluti, & in tabulati solidiorem consistentiã cocti ℥ j. Corticis exterioris citri minutissime incisi,

Cui semirefrigerato permisce

Confectionis Alkermes perfectæ ʒ j.

Olei Cinnamomi stillatitij pauco saccharo pulverato excepti gut. j.

Fiant ex arte Tabellæ ad vsum.

Antimonij Diaphoretici aa. ʒ ij.

Methodus.

In frusta dividatur sacchari albißimi libra vna, dissolvatur in Aquæ florum Arantiorum vncii quatuor, coquantur igne moderato ad consistentiam Electuarij paulo solidioris solito; tum removeatur ab igne saccharum, cui cum semirefrigerit commisceantur confectio Alkermes, Cortex Citri recentis optime incisus, Antimonium diaphoreticum, ac tandem oleum Cinnamomi, exceptum sacchari purissimi circiter drachmis duabus; post effundantur omnia supra laminam stanneam; aut chartam albam, ad fingendas Tabellas, figuræ & magnitudinis pro lubitu.

Hæ Tabellæ calori nativo fovendo aptissimæ sunt; ipso adsumptionis momento cunctis partibus eximium vigorem afflant, Cor & cerebrum mire roborant; Adversus æris inquinamenta miro sunt auxilio, Oris foetorem emendant, halitumque suavem præstant: Nec non illis conducunt

conducunt qui munia Venerea segniter implent.

Quavis hora adsumi possunt, sed præsertim procul a pastibus, a drachma vna ad duas : at vero ad semiunciam conceduntur si citior & major expetitur effectus, præsertim posteriori in casu, cujus gratia efficaciores evaderent si compositionem ingrederetur Ambra grisea drachma semis cum moschi scrupulo vno.

Tabella Stomachica.

℞. Sacchari alhissimi lb j.

Aque stillatiæ corticum citri ℥ iiij.

Coque simul igne moderato ad Electuarij solidi consistentiæ, deinde adde Nucem moschatam saccharo conditam, & per cribrum trajectam

Pulpæ Pistaciarum ℥ vj.

Corticum recentium exteriorum Citri & Arantiorum minutissime incisorum,

Cinnamomi electi &

Macis subtiliter pulverisatorum aa. ℥ ij.

Fiant ex arte Tabellæ.

Methodus.

Terantur in mortario marmoreo pistillo ligneo Nux moschata cum Phisticis sex mundatis, transmittantur per incerniculum setaceum inversum : Cortices Arantiorum & Citriorum minutissime incidantur ; Cinnamomum & Macis subtiliter conterantur, demum dissolvatur Sacchari libra vna in aquæ stillatiæ Corticum citri vnciis quatuor, In quibus ad consistentiam Electuarij solito paulo solidioris coctis, diluantur extra ignem pulpæ Nucis moschatæ & Pistaciarum, demum adiciatur Citri cortex, denique pulveres Cinnamomi & Maceris, quæ recte incorporata effingantur in Tabellas, ad vsus recondendas.

Hæ Tabellæ saporem & odorem exhibent gratissimum, Stomachiarum nomen gerunt, quia corroborando stomacho debili admodum conveniunt, appetitui conciliando, alimentorum concoctioni promovendæ, eorumque succo probe distribuendo : Flatibus etiam discutendis idoneæ sunt, humorumque putredini inhibendæ.

Matutinis horis vacuo ventriculo sumantur drachmarum duarum pondere, in vsu pro re nata pergendo.

Tabella Contra Vermes.

<i>℞. Rhabbarbari electi</i>	<i>Geniste subtiliter pulvera-</i>
<i>Seminum Citri mundatorum</i>	<i>torum āā. ʒ ii).</i>
<i>contra vermes</i>	<i>Mercurij dulcis pulverati ʒ ij.</i>
<i>Portulaca</i>	<i>Sacchari albiſſimi pulverati</i>
<i>Caulium &</i>	<i>ʒ xvi.</i>

Excipiantur omnia mucilagine gummi Tragacanthæ, aqua florum Arantiorum extracta, & fiant Tabella in umbra ſiccanda ad uſum.

Methodus.

Satis eſt medicamenta omnia in ſubtilem pulverem contriviſſe, ſimul commiſcuſſe, ac cum mucilagine gummi Tragacanthi, educta cum aqua florum Arantiorum, ex cunctis in maſſam ſolidiorem redactis, Tabellas efformare ponderis drachmarum duarum, vnam vel alteram mane vacuo ventriculo pueris exhibendo; maioribus vero natu tres vel quatuor: Succellus vero certior futurus eſt ſi Luna declinante tribus ex ferie diebus exhibeantur.

Tabella de Croco Martis ſimplices.

℞. Croci Martis nigri, junctiōe ſulphuris cum chalybe candente parati & subtiliter pulverati ʒ j.
Pulveris Cinnamomi electi ʒ ij.
Sacchari optimi pulverati ʒ iiij.
Cum mucilagine gummi Tragacanthi, aqua florum Arantiorum extracta fiant Tabella, pondere drachmarum duarum, in umbra ſiccanda.

Methodus.

Ad candorem incandescat fudes Chalybea, in fabri ferrarij officina, liqueſcat ab admoto ſulphuris magdaleone, vaſe figulino ſubjecto aqua ſemipieno, ad excipiendas excidentes chalybis guttas, ſecretoque & rejecto ſulphure chalybi liquefacto commixto, hic exſiceatus ſubtiliſſime teratur, ſicuti & cinnamomum & ſaccharum præſcripta, quæ in mortario marmoreo cum mucilagine gummi Tragacanthi commiſta, deductaque in maſſam ſolidiuſculam in Tabellas concinnentur, drachmarum duarum aut circiter ponderis, in umbra ad uſus neceſſarios exſiccandas.

Hæ Tabellæ in uſum præſertim veniunt contra menſes ſuppreſſos, aut citra ordinem prodeuntes: Aſſumitur Tabella mane jejuno ventriculo ſuper.

superhauftis vini albi, vel aquæ cujuscumque hysterice vncis tribus, subsequente postmodum per semihoram deambulatione, ad duas horas dilato cibo: Vfus ad plures dies extendi debet, si necessitas postulet repetendus.

Tabella de Croco Martis Composita.

℞. Croci Martis aperientis ʒij.

Cinnamomi acutissimi

Rhabbarbari electi &

Fæcularum Bryonia, &

Croci optimi subtiliter pulveratorum āā. ʒ ij.

Sacchari albissimi in aqua Artemisiæ soluti, & in Electuarium solidum cocti ʒ ix.

Fiant ex arte Tabella.

Methodus.

Ad præparationes meas Chymicas Crocum Martis remitto; Subtiliter conterantur Rhabbarbarum, Cinnamomum, Fæcula Bryoniæ & Crocus, per incerniculum sericeum transmittenda, uti & Crocus Martis, demum dissolvendæ vnciæ novem sacchari purissimi in aqua Artemisiæ vnciis quatuor, ad Electuarij solidi consistentiam coquendo; cui semirefrigerato cōmiscēdi pulveres, fiāntque Tabellę ponderis circiter drachmarum duarum, ad vsum necessarios.

Commendantur plurimum hæ Tabellæ ad menses suppresos eliciendos, Vterique fordes eluendas, Obstructiones Iecoris referant, Lienis, aliorumque viscerum: contra Chlorosin vtilissimæ sunt, Cachexiam, Auriginem, Hydropem, imo & Lienteriam; referatis enim obstructionibus facilius evadit alimentorum distributio, corroboratis simul visceribus œconomix nutritix dicatis.

Dosis illarum a drachmis duabus ad semunciam, mane jejuno ventre, adsumendæ Superhibendo vncias duas aut tres vini Absinthitis, nisi sapor displicuerit, vel tantundem aqua Artemisiæ, subsequente per semihoram exercitio: Per quindecim dierum decursum, imo plurium, in vsum pergendum, bihorio post, si lubet, alimentum aliquod adsumendo.

Tabella Magnanimitatis, aut Mascule.

℞. Pulpa Pistaciarum

Radicum Satyrionis conditarum,

Conservæ florum Rorismarini

Conf. Alkermes cum ambra & moscho parata āā. ʒss.

Truncorum viperinorum &

C c 4

Hepatum,
Margaritarum Orientalium præ-
paratarum āā. ʒ iiij.
Seminis Erucae ʒ ij.
Renum Scincorum,
Cardamomi minoris
Radicis Galangæ āā. ʒ j.
Caryophyllorum

Cinnamomi
Macis
Ambra grisea āā. ʒ ʒ.
Moschi Orientalis āā. ʒ ʒ.
Sacchari in aqua florum Arantio-
rum soluti, & in Electuario
solidum cocti ℥ j.
Fiant ex arte Tabellæ pōderis ʒ ij.

Methodus.

Pistacię mundatę in mortariomarmoreo contundantur, vt & Radices Satyrij conditę, cum conserva florum Anthos & Pulpa traiicienda per incerniculum setaceum inuersum: Subtiliter conterantur trunci & hepata Viperarum, vt & Scinci, semen Erucae, Galanga, Cardamomum, Caryophylli, Cinnamomum, Macis, Ambra grisea, & Moschum: Post commistos hos Pulveres cum Margaritis præparatis, & dissolutum ac coctum Saccharum in Electuarij solidi consistentiam, in aquę florum Arantiorum vncijs quatuor, idque semirefrigeratum, pulpę per cribrum trajectę concorporandę erunt, confectio Alkermes & Pulveres, effingendo in Tabellas drachmarum duarum circiter ponderis, pyxide ad vsum concludendas.

Ab his Tabellis magnum iis expectandum auxilium qui ad pugnam Veneram intermes sunt: vna vel altera Tabella adsumenda, mane aut sero, superhaustis duabus aut tribus vncijs vini Hispanici: Licet & per diem extra pactus assumere vnā Tabellam, vsum continuando prout opus fuerit: Accedant interim alimenta probi succi, ventriculo non gravia, animus a curis & mœstitia sit liber.

CAPUT XIX

De Pulveribus.

Pulveris nomen gerunt materię siccę, quę natura vel artificio in minutissimas particulas abcedunt ab invicem; Hęc in particulas minimas divisio in ligno contingit, putredine, senectate, carie infecto, sicuti & plurimis radicibus, ac calci, ipatio aliquo a coctionis tempore: At vero pulveres hi naturales, ad caput hoc non pertinent, quo de artificialibus tantum sermo futurus est, quorum materia dividi potest in maiores aut minores particulas pro substantiarum varietate. ac prout Pharmacopoeo
in

in vsum venire debent ; id quod variis modis exsequitur, quos fusc capite de Trituratione prosequutus sum.

Id obiter dixero, neutri Pharmaciae licere Pulveribus carere : Mortarium autem in Pharmacopolio semper præsto cum sit, præcipuis Officinæ instrumentis id accensendum esse.

Medicamenta sicca omnino requiruntur ut ad Pulveris formam deduci queant, si quidem compositionibus tum internis tum externis commiscendi veniant, aut si promptu præparanda fuerint remedia, sive ad vsum internos sive ad externos : Illorum necessitas manifesta est in Electuariorum compositione, Opiatarum, Confectionum, Pilularum, Trochiscorum, Eclegmatum quorundam, nonnullorum Syruporum, plurimorum Vnguentorum, Ceratorum, Cataplasmatum &c. sicuti id in hujus Pharmacopœæ serie conspicuum futurum est.

Misiss vero Pulveribus ad diversarum harum compositionum fabricam concurrentibus, hoc capite eas solum compositiones complexurus sum quæ Pulveris titulum præ se ferunt, non alios adducturus quam qui vulgo præparari & asservari solent.

Pulpis Viperinus.

℥. Corpora Viperina cute spoliata, capite & cauda mutila, servatis tamen corde & hepate, & in umbra siccata, quantum libuerit, forficibus minutim incisa in aneo mortario subtiliter pulverentur & servantur ad vsum.

Methodus.

Cum plerisque ruspatoribus Naturæ celeberrimæ sint Viperæ, Anti-quiturpiter aberrarint tum in partium earundem natura explicanda, tum veneni natura tradenda, ut jam pridem plurimo fuerint in vsum, maxime vero hoc ævo, operæ pretium me facturum esse existimo si hic succincte præcipuas notas, ab aliis serpentibus illas distinguentes, aperteque illas designantes attulero.

Vipera proportionem corporis habita, capite depressiori & latiori quam cæteri serpentes donata est : rostri extremum eminet, & fere ut in porcello inversum ; corporis longitudo vix semivivam excedit, crassities fere pollicaris est : duobus insignibus dentibus aduncis prædita est, cavis, pellucidis, admodum acutis, duas circiter lineas, longis, versus extremum crassitiem exiguae aciculæ prope cuspidem habentibus, versus basin paulo crassioribus quam in cæteris serpentibus, valido, articulo connexis ossibus anticis & maxime productis cranij, flexilibus quæ articula-

Tom. I.

D d

nectuntur, in utroque latere maxillæ superioris sitis; Parte inferiore, & proxime radicem crassorum horum dentium, aliis præterea ejusdem prope longitudinis & figuræ donatæ sunt, sed tenuioribus minúsque firmiter infixis, Majores hi dentes semper in faucibus Viperae inflexi manent, quos, si mordendi libido instat, protinus & liberrime explicat, si ve vindictæ causa, si ve enecandi animalia quæ illi esca futura sunt: Basini utriusque hujus dentis cingit vesicula, continens quantitatem majoris guttæ succi salivaris, flavi, insipidi, innoxij, prodeuntis ex congerie glandularum salivarium, quas numero plures obtinet Vipera, pone utrumque oculum conglobatas, versus temporum regionem, illic amandati & congesti tanquam in receptaculo, à cerebro superfluo humore se liberante oriundi, utilis ad laxanda ligamenta articulo majorum dentium inservientia, flexibilitatemque eorum conservandam, ac, ut ita dicam, ad alimoniam & incrementum aliorum dentium longiorum contiguorum, & quasi adnectorum basi amborum a me modo memoratorum.

Vipera unica dentium serie in unaquaque maxilla prædita est, cæteris vero serpentibus duplex est: Collum illi angustius est minúsque crassum, cauda quoque brevior quam cæteris serpentibus, præsertim in foeminis.

In Vipera exenterata nihil plane foetidum occurrit, at vero cæterorum serpentum interanea foetorem intolerandum exhalant, præsertim colubrorum: Lente repit Vipera, neque sicuti serpentes exsilit, etsi agilitate insigni prædita sit, homines & animalia cætera morfu impetitura si in iram excanduerit.

Nonnulli temere effutierunt hanc cauda apprehensam, & suspensam erigere se nec sursum reflectere posse, at vero etsi non ea qua cæteri serpentes mobilitate vigeat, sese nihilominus retorquet, tenaculaque vel alia instrumenta quibus apprehensa est cauda dentibus ferit: Maris & foeminæ dentes inter se similes sunt, numero & figura, etsi contra sentiant Antiqui; Genitalia illi gemina sunt, aculeis duris & acutis cooperta, duplici quoque utero donata foemina, etsi primus introitus simplex sit.

Utrique pars corporis, superna bicolor est, cuius fundus cineriti est, coloris, alias dilutioris, alias obscurioris, aut flavescens vel subaurei vel ad rubicundum vergentis: qui fundus sparsas habet maculas sat iusta proportionem distinctas, longiusculas, coloris fusci, fere nigricantis: Squamæ longæ, transversim sub ventre sitæ, quarum ope reptilis est, chalybem nitidum & lævigatissimum referunt.

Differt etiamnum vipera a reliquis serpentibus quod vivos edat foetus:

tus; cum cæteri serpentes ova pariant, quibus incubant vt excludantur: Plura hic non congeram, plurima allaturus vbi de Vipera agendum mihi erit quatenus compositiones ingreditur, curiosos præterea ad Tractatum meum, vel Experimenta nova circa Viperas remittens.

Exeunte Aprili, vel initio Maij accipiantur Vipere vivida, forficibus illis amputetur caput, sicuti & cauda, pelle vndique exuantur, interanea omnia eximantur, solum asservando Cor & Hepar, probe vino albo eluenda cum reliquo corpore exenterato; hæc suspensa in umbra exsiccentur; postea forficibus minutim dissecentur, in magno mortario, æneo conterantur, traiciatur pulvis per cribrum sericeum densissimum, & ad vsus asservetur.

Pulvis iste plurimo Sale volatili viget, quo vipere turgent, hinc fit vt illius facultas etiam ad distantissimas corporis partes pertingat; sanguinem purum reddit illumque de novo instaurat; omne Scabiei genus delet; Impetigines quasvis, Erysipelata, sed præsertim Leporam superat: pristinum habitum iis restituit quos vel febres lentæ vel affectus chronici ad marasimum deduxerunt: Phthisicis mirandum in modum opitulatur & Tabidis: calorem naturalem conservat, alimentorum coctionem multum adjuvat, vti & chyli distributionem: Vfus illius in omnibus morbis epidemicis saluberrimus est, ad præcavenda & superanda venena, occulta & deleteria vi agentia eximius est, præsertim viperinum, omniumque serpentum.

Procul a cibo adsumendus, ex iusculo, vino, aut quopiam liquore cardiaco; Commisceri etiam potest alicui Syrupo, aut condituræ, formaboli deglutiendo: Opiatæ quoque eundem admittere possunt, vel Electuaria solida aut liquida, vel etiamnum alij Pulveres.

Dosis decem, viginti, & triginta grana, imo ad drachmam vnam ascendere licet; Insensibilis est illius operatio, neque sudores, nisi largiore manu præbeatur, promovet: Diutinus illius potest esse vsus.

Pulvis Comitissa Kanth, sex de Chelis Cancrorum.

℥. Extremitatum nigrarum pedum maiorum cancrorum marinorum ℥ iiij.
 Oculorum Cancrorum fluviatilium, Viperina seu Contrayerva
 Margaritarum Orientalium, & Virginiana aa. ℥ vj.
 Coralli rubri preparatorum aa ℥ j. Lapidis Bezoar Orientalis ℥ ij.
 Succini albi Ossis e corde cervi ℥ iiij.
 Radicis Contrayerva Croci ℥ ij.

Omnia subtiliter pulverata irrorentur spiritus mellis ℥ ss. deinde excipiantur Gelatina Viperina, & fiant Trochisci in umbra siccandi &

Dd 2

usus tempore pulverandi.

Methodus.

Accipiantur Cancrī marini, & fluviatiles, circa finem Iunij, dum Sol Cancrī signum peragrat; fumantur vnciæ quatuor extremorum nigrorum majorum chelarum, e prioribus, & vncia vna ossium rotundorum & planorum, e posterioribus, quæ improprie vocantur Oculi aut Lapides: exinaniantur extremitates chelarum, ablata parte carnea, conterantur in maiori mortario marmoreo æneo cum oculis canerorum fluviatilium, quæ postmodum super lapide porphyrite, aqua quam cardiacā humectata, eodēque quo gemmæ modo præparata, Trochiscorum, forma aut aliter, chartæ albæ, insternantur, & in umbra exsiccantur: Eadem præparatio Margaritis orientalibus debetur, Corallo rubro, & Succino albo: In mortario æneo conterendus lapis Bezoar orientalis, commixtio fiat omnium pulverum: Tum igne lentissimo in vase figulino vitreato, optime cooperiendo, decoquantur quatuor grandes Viperæ excoctæ, demptis capitibus & caudis, ablati interaneis, sed relictis cordibus & Iecoribus, in frustra dissectis, in libra vna aquæ Melissæ, donec perfecte coctæ fuerint, iusculum autem ad gelatinæ consistentiam deductum: Coletur eodem tempore Iusculum expressione facta viperarum, huic compositioni dicatum: Immitantur Pulveres capaci mortario marmoreo, irrorentur spiritu mellis præscripto, qui cum omnino absorptus fuerit, repetitis vicibus affundatur Iusculum viperinum, ea quantitate quæ sufficiat omnibus in massam solidiusculam conglobandis, e qua concinnentur exigui Trochisci, in umbra exsiccandi, postea in vase vitreo aut myrrhino recte obturato conservandi, usus tempore pulverisandi.

Iusculum viperinum ad Gelatinæ consistentiam excoctum vsui tantum est colligendis & coadunandis pulveribus, ac in massam effingendis Trochiscis idoneam, compingendis: At vero ab hoc Iusculo huic compositioni vis alexiteria & cardiacā Viperarum accedit, illi proculdubio inexistenti, etsi antiqui Iusculum viperinum in præparatione Trochiscorum repudiarent.

Compositio hæc ad Trochiscorum caput referenda videtur, at fatius duxi Anglos imitari, illius Authores, qui Pulveris nomine donaverunt, vel eo præsertim nomine quod Trochiscorum forma donaverint hunc Pulverem, ut diutius viribus illibatis asservari queat; isdēque Trochisci in pulverem usus tempore deducantur.

Apud Anglos celeberrimus est hic Pulvis, & plurimo in vsu adversus omnes morbos epidemicos, speciatim variolas & morbillos: commendatur

mendatur etiam contra Pestem, tam ad prophylaxin, quam curationem: Cor enim roborat, omnesque partes principes, ut cacoethiæ horum morborum aërisque inquinamenti obfistere valeant, omneque veneni genus superare: Neque minor nominis illorum fama est apud Gallos, eos scilicet quibus perspectæ sunt illius vires & sæpenumero felicem successum experti sunt.

Eadem exhibetur dosi, eademque usus ratio quæ Pulveris Viperini.

Pulvis Aromatici Rosati.

℞. Rosarum rubrarum exungulatarum siccarum ℥ xv.

Glycyrrhizæ rasæ ℥ vii.

Cinnamomi acutissimi ℥ v.

Ligni Aloës.

Santali citrini āā. ℥ ii.

Caryophyllorum,

Macis

Nardi Indicæ

Gummi Arabici

Tragacanthi āā. ℥ ii.

Nucis moschatae

Cardamomi minoris

Galangæ āā. ℥ j.

Ambræ griseæ ℥ ij.

Moschi Orientalis ℥ j.

Fiat omnium ex arte Pulvis.

Methodus.

Immorari hic nolo singula Medicamenta Pulverem hunc componentia prosequutus: Id vnum dixero, juxta generales Triturationis regulas, initium Pulverificationis a lignis ducendum esse, quæ prius contundenda & conterenda in amplo mortario æneo; demum addendam esse Galangam, cum Lignis aliquandiu tundendam, quibus succedat Cinnamomum, Gummi Arabicum & Tragacanthum, ac tandem Caryophylli, Nux moschata, Macis, Cardamomum & Rosæ rubræ, cum cæteris eodem tempore conterenda, traiciendo demum Pulverem per incerniculum sericeum densius: Tum seorsim pulveranda in minori mortario æneo Moschum & Ambras, addito tantillo oleo nucis Moschatæ, ne mortario adhærescant, hæc iterum per idem incerniculum sericeum traducenda, priori pulveri commiscenda, ad usus necessarios recondenda.

Si Gummi Tragacanthum & Arabicum majori copia hunc Pulverem ingrederentur, e re esset illa seorsim contundere in majori mortario æneo excalesfacto, sed exigua quæ huc infertur quantitas commode cum reliquis potest teri: Neque etiamnum inutiliter tempus terendū in incidendis lignis, atque spica nardi, quandoquidem facillime cedunt contusioni in mortatio majori, cum cæteris medicamentis factæ.

D d 3

Magnificat hic Pulvis ad roborandum Cerebrum, Cor & Ventriculū, Viscerum humorem superfluum absumit, putredini obsistit, appetitum excitat; alimentorum concoctionem promovet, vomitus coercet & diarrhœas; In corroborando admodum est efficax, & a morbo convalescentes instaurando.

Potest exhiberi ex vino, juscūlo, vel liquore quopiam cardiaco, a scrupuli semis quantitate ad drachmam vnam, Potest etiamnum deduci ad Electuarij mollis aut solidi consistentiam, addita sacchari convenienti proportionē, aut Opiatis commisceri, Potionibus, aut aliis remediis.

Pulvis Diarrhodon emendatus.

<i>℞. Rosarum rubrarum exungulatarum ʒiʒ.</i>	<i>Gummi Tragacanthi Arabici</i>
<i>Santali Citrini</i>	<i>Succi Glycyrrhizæ</i>
<i>Rubri ʒā. ʒ iij.</i>	<i>Seminum Anisi,</i>
<i>Ligni Aloës</i>	<i>Fœniculi,</i>
<i>Cinnamomi</i>	<i>Ocymi,</i>
<i>Rhapontici</i>	<i>Melonum &</i>
<i>Nardi Indicæ</i>	<i>Cucumeris mundatorū &</i>
<i>Rasuræ Eboris</i>	<i>Margaritarum praparatarum</i>
<i>Ossis e corde cervi</i>	<i>ʒā. ʒ j.</i>
<i>Croci</i>	<i>Ambre griseæ gr. viij.</i>
<i>Mastiches</i>	<i>Moschi Orientalis gr. iv.</i>
<i>Cardamomi minoris</i>	<i>Fiat ex arte Pulvis.</i>

Methodus.

Qui comparationem instituere voluerint hujus Pulveris cum descriptionibus quæ in plurimis Dispensariis occurrunt sub Abbatis nomine ii immutationem doseon illi observaturi sunt, Santalum citrinum albo substitutum fuisse, rasuram Eboris Spodio, Rhaponticum, Rhabarbaro, plurimaque semina detracta fuisse, Pharmacopœo plus negotij illatura quam vtilitatis in hanc compositionem.

Nulli dubium Santalum Citrinum Rubro anteponendum esse, Spodio, hoc est Ebori vsto ab adustione plurimas optimas partes decessisse; Rhabarbarum autem, vi purgante donatum, hic loci inutili, Rhapontico locum jure cedere, cujus cunctæ qualitates satisfaciunt indicationibus, quarum gratia hic Pulvis inventus fuit.

Neque etiam quicquam redundans in hoc Pulvere occurret, atque manifestum fiet ex æqua dosium proportionē, ac medicaminum omnium

nium iusta commistione expectandos omnes effectus huic compositioni ab authoribus assignatos.

Commendatur hic Pulvis ad robur Ventriculi, Appetitus amissi revocationem, Flatuum discussionem : Speciatim etiam conducit affectibus Iecoris aut Lienis, Ictero; Phthisi, Dysenteriae, Vomitus, Cordis defectionibus & Leipothymiis; Valet & in absumendis ventriculi superfluitatibus.

Eadem hujus Pulveris dosi quæ præcedentis observanda venit.

Pulvis Diamargariti frigidi.

℞. Margaritarum Orientalium præparatarum ʒʒ.

Rosarum rubrarum exungulatarum

Florum Nymphaeae &

Violarum aa. ʒ ii.

Ligni Aloës

Santali rubri &

Citrini

Radicum Tormentilla

Dictamni albi

Pentaphylli

Bccarum Myrthi

Granorum Kermes

Seminis Melonum excorticati

Endiviae &

Oxalidis,

Rasura Eboris &

Cornu cervi,

Coralli Albi &

Rubri præparatorum aa. ʒ ii.

Ambra grisea &

Foliorum Auri aa. ʒʒ.

Moschi Orientalis gr. iiij.

Fiat ex arte Pulvis.

Methodus.

Ex compositionibus vſitatis nulla est cujus descriptio in Dispensatoriis magis varietatis exhibeat quam hujus Pulveris, nullius authoris nomen præseferentis : Ex mea vero sententia, hæc nulli aliarum postponenda est, tam ratione electionis quam doseos simplicium. Pulvis hic a Margaritis nomen mutuatum est, illius basi, majorique quantitate admissarum quam cætera omnia medicamenta : Frigidi cognomen adeptum est, eo quod continet plurima medicamenta frigida, aut modico calore prædita in sui compositione, Tum ad distinctionem alterius Calidi cognomine donati, qui hodie obsolevit; Præparatio hujus Pulveribus a prioribus non differt.

Vſus præcipuus hujus Pulveris Diamargariti frigidi spectat corroborationem partium principum, virium languentium Instaurationem; Opem fert in Animi defectionibus & Syncope, Febribus aliisque affectibus succedente : Præscribitur necnon in gratiam Asthmaticorum.

Dd 4

Tabidorum, & eorum quos morbi diuturnitas confecit & ad marasimum deduxit.

Eadem dosi offertur eadēque ratione qua cæteri pulveres Cardiaci supra memorati.

Pulvis Latificans.

<i>℥ Seminis Ocymi caryophyllati.</i>	<i>Seminis Anisi</i>
<i>Croci</i>	<i>Thymi</i>
<i>Zedoaria</i>	<i>Epithymi</i>
<i>Santali Citrini</i>	<i>Margaritarum Orientalium præparatarum.</i>
<i>Caryophyllorum</i>	<i>Ossis e corde cervi añ 3j.</i>
<i>Corticis exterioris Citri sicci</i>	<i>Ambra grisea</i>
<i>Galanga</i>	<i>Moschi Orientalis</i>
<i>Macis</i>	<i>Foliorum Auri &</i>
<i>Nucis Moschata</i>	<i>Argenti añ. 3j.</i>
<i>Storacis calamita añ 3ij ℞.</i>	<i>Fiat ex arte Pulvis.</i>
<i>Rasura Eboris</i>	

Methodus.

Parvi refert quis hujus Pulveris fuerit author, cujus descriptio non admodum dissona occurrit in Dispensatoriis; modo allatus non improbandus est, eo modo quo præcedentes præparandus: Id nosse expedit, etsi folia Auri & Argenti Pulveribus aliisve Compositionibus, quas subeunt, nonnihil facultatis prima fronte afferat, ad ornatū tamen præcipue præscribi, quo fit ut moris non sit illa cōterere, aut aliis medicamentis commiscere, sed pulveri internere, adeo ut superna & inferna parte hæc ab illis contegatur, stratis quibusdam interpositis, quæ postmodum tenui cultello & acie subtili prædito inciduntur, ut postmodum pulveri in minutias divisa permixta oculis se exhibeant; quamobrem etiam aliquando superficies exterior Opiatarum Cardiacarum, & Pillularum & Bolorum iis obvolvitur, eoque pacto simul sapor ingratus occultus lotet.

Pulvis hic plurimi fit ad emendandam intemperiem frigidam & humidam ventriculi & Iecoris concoctionem juvandam & appetitum languentem excitandum: Admodum quoque confert cordi debili & Palpitatione affecto ad pristinum habitum corpori restituendum, vividum colorem vultui conciliandum, halitum oris suavem præstandum, vires deiectas instaurandas, melancholiam discutiendam & moestitiam abigendam ab interno principio & citra occasionem abortam. *Vfus idem*

idem esse poterit qui præcedentium.

Pulvis Diatrion Santalon.

℞. Santali Citrini.

Albi &

Rubri

Seminis violarum

Rosarum rubrarum exungulata-
rum, āā ʒ ʒ.

Rhapontici

Fiat ex arte Pulvis.

Rasura Eboris

Succi Glycyrrhise āā. ʒ ij.

Summi Tragacanthi &

Arabici

Seminum Endivia

Portulacæ &

Melonis excorticati āā ʒj.

Methodus.

Me iudice iusta de causa Amylum detractum est cum parte feminum, in maxima parte descriptionum huius Pulveris admissorum, tam quia Amylum hic omnino nihil conducit, quam ad arcendam huius Pulveris corruptionem, ab exuperante copia horum seminum imminuentem.

Si quis huius Pulveris intensiorem exoptaverit colorem rubrum, præparationis initium a Santalis ducendo, hæc Aqua rosarum humefiant, diuque sola conterant, irrorationem per intervalla reiterando, quovisque sufficientem rubedinem adeptæ sint; quæ ubi exsiccata fuerint, alia simplicia addantur, perficiendo Pulverem, per incerniculum sericeum densissimum traiciendum.

Hic Pulvis magnæ est utilitatis in affectibus a debilitate aut mala Iecoris constitutione obortis ad viscerum calorem temperandum, in febribus biliosis excitatum, atque ad absumendos & discutiendos humores in febrium declinatione superstites: Admodum quoque confert in Cardialgia, Ietero & Phthisi: Utiliter in usum venit ad Potiones, Opistas, Electuaria mollia & solida: Exterius ad Epithemata, Frontalia & Linimenta.

Pulvis Pannonicus.

℞. Boli Armenæ

Terra Lemniæ āā. ʒ i ʒ.

Margaritarum Orientalium

Lapidum Hyacinthorum.

Smaragdorum,

Sapphirorum,

Rubinarum, &

Tom. I.

Coralli Rubri &

Albi preparatorum,

Radicum Tormentillæ,

Doronici,

Dictamni albi,

Santali Citrini

Rasura Unicornis &

E. c.

Eboris āā ʒʒ.
Corticis citri exterioris sicci, &
Seminis Acetosa, āā. ʒ iiij.
Fiat ex arte Pulvis, ex cuius ʒ iʒ potest confici *Electuarium solidum cum sacchari optimi aqua rosarum soluti & cocti* lb j.

Caryophyllorum &

Croci āā. ʒʒ.

Foliorum auri purissimi N° xxv.

Methodus.

Cornu Unicornis ex numero eorum est medicamentorum quæ licet mixti vnam tantum partem constituent, totius tamen nomen gerunt, adeo ut cornu eligatur si quando unicornis præscriptum fuerit.

Hoc animal a Grecis *Μονοκεράς* vocatur, à Latinis Unicornis: Authorum sententiæ admodum variæ sunt in huius Animalis descriptione: plerique censent corporis formam ad Equum accedere, ac gerere cornu in spiram contortum, plus aut minus longum, parte superna & antica capitis situm, figuræ admodum erectæ, cuius cuspidis antrorsum vergat: Illorum tamen ne vnus eiusmodi animal a se visum afferit, neque etiam de illius loco natali verba vlla facit: Eapropter plurimi in dubium revocant nomen Unicornis, cuius meminere Sacræ Scripturæ, animal fuerit illi simile de quo rerum naturalium Scriptores descriptionem tradidere, Equi figuram affingentes, ac num forte Sacræ Literæ Rhinocerotem audierint, cum meminere Bestiæ cui interpretes Unicornis nomen indidit; quanquam figura erecta & contorta, colorque albus a Naturalium rerum scriptoribus Unicorni assignata, in cornu Rhinocerotis desint, quod in spiras contortum non est, ab ipsa radice inflexum, mucrone sursum vergente, coloris obscuri, situm in parte infima & antica capitis.

Sed missa opinionum varietate, inter Scriptores celeberrimos rerum naturalium occurrente, ex mea sententia nequaquam in rerum natura extat Monoceros terrestris, cuiusmodi descriptum reperitur: Cornu vero illud album, durissimum & grave, intortum, intus cavum, longum vnam vnam interdum duas, in Medecina vsitatum, grandioris est Piscis Maris Groenlandici, ab Islandis Vocatum NarWal: Prodit id cornu ex media & antica parte maxillæ superioris grandis illius Piscis, quo in loco radix obtinet pedalem circiter longitudinem, ipsi cornu crassitie æqualem, Hoc cornu impugnat alios Pisces, quibus occidit maximos pisces imo Cetaceos; cornu tam valido impetu impingens ut etiam densissimam navem traicere possit: Cornua vasti huius Piscis olim admodum rara fuere, Animal vero, hoc instructum, plane ignotum, adeo ut ex nonnullorum sententia id quod in Thesauro sancti Dionysii visendum etiam hodie exhibetur vnicum fere prostacket; Ac piscatu

piscatu captus diversis temporibus hic Piscis, prædicta & putatitia cornua vulgaria magis reddidit in Anglia, Hollandia, Germania, Dania & aliis locis; sed ne evager, in meis ædibus vnum adservo longitudine & crassitie id superans quod in Thesauro Sancti Dionysij visitur.

Infrequentia huius cornu causa fuit præcipua quod in tanto pretio & commendatione olim habitum fuerit, illique vires omnino singulares assignatae sint, tum adversus venena, tum ad variolas, morbillos aliisque morbos epidemicos; Imo in magnatum gazophylaciis horum cornuum segmina auro inserta animadvertantur, in numero rerum maximi pretij habita, quibus dotes omnino inexhaustarum virium adscribuntur, quæ in liquores, quibus immergitur, transire queant in infinitum, non secus ac vis Reguli aut Vitri Antimonij: Etsi vero Sal volatile, quo hoc cornu abundat, maximam partem effectuum ipsi assignatorum edere valeat; nec enim virtus semel in liquorem aliquem transfusa amplius superstes esse potest in cornu si illa exutum fuerit, non secus ac quæ in ebore, cornu cervino adest, (quorum partes ejusdem prope indolis sunt ac cornu monocerotis) quærenda amplius non est si in liquore quoque illorum infusio aut decoctio facta fuerit, aut accedente præparatione aliquæ partes maxime essentielles ab illis exemptæ fuerint.

Doronicum, planta est a plerisque scriptoribus Botanicis descripta sub nomine *Aconiti Pardalianches*, *plantaginis folio*: foliorum figura plantagini admodum simile est, sed magis flavescent, floribus chrysanthemum referentia: Radix, hoc loco præscripta, nodosa est, & quasi capillata, saporis subdulcis, substantiæ viscidæ: Exitio est Leopardis, Lupis, Canibus & plerisque quadrupedibus, sed homini non nocet, quin potius illum vindicat a venenis si ab illis impetitus fuerit.

Hoc loco neque *Margaritarum* neque *Gemmarum* descriptionem traditurus sum, uti neque alia simplicia hunc Pulverem ingredientia allaturus: Id solum dixero, in illius præparatione scilicet bina deradendum esse cornu Unicornis, & Ebur; Præparandas esse Margaritas omnesque gemmas, uti & Corallia ac Bolum Orientalem super porphyrite: Terendo, ac aqua rosacea humectando quousque omnino impalpabilia fiant, effingendos ex iis esse Trochiscos, in umbra exsiccandos: Conterenda esse in amplo mortario æneo rasuras cornu Monocerotis & Eboris, una cum Santalo Citrino & Radicibus, quibus post hæc addenda sunt Cinnamonum & cortex Citri; siccus, demum Caryophylli & semen Oxalidis; Cuncta per incerniculum sericeum transmittenda esse: Crocum siccandum ac seorsim subtiliter terendum: deinde rite commixtis pulveribus omnibus cum Gemmis, Corallis, Bolo Armena, & Terra sigillata adijcienda esse folia Auri, sicuti supra dixi incisa, Pulverem in

Ec 2

usus asservando; Ex quo Tabellæ concinnari poterunt, fescunciam illius, sacchari albiſſimi vnciis duodecim in aqua roſacea diſſoluti, in Electuarij ſolidi conſiſtentiam cocti commiſcendo.

Hic Pulvis in regionibus Septentrionalibus cõmendatiſſimus eſt, præſertim in Germania, vbi in uſum ducitur aduerſus febres Malignas omneſque affectus epidemicos, ac quodvis venenum: Summæ eſt efficacia in variolis, expellendi enim vi pollet malignitatem ad corporis peripheriam, & contuendi partẽſque omnes principes.

Vulgo exhibetur diſſolutus in aqua aliqua cordiali cum ſyrupo vetonicæ altilis edulcorata, limonum aut granatorum, procul ab alimentis illum adſumendo, pondere ſemiſcrupuli ad ſemidrachmam; Tabellæ ex illo compoſitæ ſimilem propemodum effectum edere valent; Potest & vna aſſumi horis matutinis contra aeris inquinamenta.

Pulvis Anti-Epilepticus D.D. D'AQUIN.

<i>℥ Radicis Pæoniæ maris, incunte vere & decreſcente Luna collecta.</i>	
<i>Seminis eiufdem,</i>	<i>Coralli rubri præparatorũ ʒʒʒʒ</i>
<i>Radicis Dictamni albi</i>	<i>Seminis Ocymĩ Garyophyllati.</i>
<i>Viſci quercini,</i>	<i>Florum Tiliæ,</i>
<i>Raſuræ cranij hominis morte</i>	<i>Betonica,</i>
<i>violenta perempti,</i>	<i>Lilij convallium ʒʒʒʒ.</i>
<i>Vnicornis,</i>	<i>Ambra grifea ʒʒ.</i>
<i>Eboris,</i>	<i>Mofchi Orientalis gr. vj.</i>
<i>Vngulæ Alces ʒʒʒʒ.</i>	<i>Fiat omnium, ex arte Pulvis,</i>
<i>Margaritarum Orientalium</i>	<i>cui perfectõ addantur.</i>
<i>Lapidum Hyacinthorum &</i>	<i>Folia auri puriſſimi R°. xv.</i>

Methodus.

Alce animal eſt in ſilvis regionum ſeptentrionalium naſcens, præſertim in Norvvegia, magnitudine equi proceri, pilo fulvo, corpore Cervum propemodum referens, ſed craſſiore & obefiore: Crura illi longa & gracilia, ſimiliterque biſulcum eſt; Cornua ſicuti Dama illi larga & depreſſa; Rerum Naturalium ſcriptores id animal pernicioſiſſimum tam eximie velocitatis eſſe tradunt vt nunquam præda fieret niſi venatores obſervarent tempus quo morbo ſontico prehenditur (cui admodum obnoxium eſt) in eorum poteſtatem tunc veniens, antequam ſatis virium obtineat ad pedem in aurem ſiniſtram inferendum: Si enim id tempus conceſſum fuerit, illico ſanatum iri referunt, reſurgere, curſuque repetito ſaluti fuga conſulere; Quamobrem quidam cenſent vngulam

gulam folius illius pedis vim noctam esse ab Epileptia liberandi eos qui ejusmodi morbo tentantur; ore assumptam, annuli forma gestatam aut appensam.

Radices *Paoniae* diligenter colligendæ sunt veris initio, & Luna declinante; Semen autem die serena & ultimam maturitatem adeptum, abiecta filiqua.

Verus viscus quercinus, indagandus est, & *cranium hominis* perfecte sani violenta morte interempti: Accipiat extremas ungulæ pedis Alces, scobina ut cornu Unicornis & Ebur deradenda, Pulverem sicuti de præcedentibus monui præparando.

Infantes in regionibus meridionalibus, aut illi vicinis nati, multo frequentius Epilepsia tentantur quam in Septentrionalibus: Lumbricis etiamnum crebrius infestantur, morbi fontici causa satis frequente, Ideoque Pulveres Antepileptici plurimum in usu sunt tam pro junioribus quam adultis: Valet idem pulvis contra Apoplexiam, Paralyfin & affectus omnes ab exuperantia humorum, aut diluvio in cerebro obortorum.

Exibetur vulgo ex aquis cephalicis, eadem dozi qua Pulveres cardiaci, potest & Opiatis commisceri, Tabellis aliisque remediorum formulis: In Gallia Narbonensi Pulverem Antiepilepticum de Gutteta vocant.

Pulvis contra Rabiem.

<i>Foliorum Ruta,</i>	<i>Mentha</i>
<i>Verbena,</i>	<i>Artemesia</i>
<i>Salvia,</i>	<i>Melissophylli,</i>
<i>Plantaginis,</i>	<i>Betonica,</i>
<i>Polypodij</i>	<i>Hyperici,</i>
<i>Absynthij vulgaris</i>	<i>Cætaurij minoris æquales partes aquales</i>

Omnia circa lunij plenilunium cælo sereno colligantur; papyro involuta siccentur, & in subtilem pulverem redigantur.

Methodus.

Pulvis hic a Domino de Piron excogitatus est, descriptusque reperitur in libro cui titulus, De morfu canis rabidi, edito a Domino Palmario medico Parisiensi, qui experimento frequenti confirmatum esse tradit, mirósque se effectus animadvertisse, imo quicumque illum adsumpserunt ab Hydrophobia præservatos fuisse, citra recidivam; illos quoque qui iam illud symptoma passi essent, ante pulveris illius usum, libe-

Ec 3

ratos fuisse crebra vſurpatione, dummodo morſu impetitus non eſſet caput, aut pars dentibus ſuperior; aut pars demorſa aqua abluta non eſſet, quo in caſu curationem cenſet fere impoſſibilem.

Cunctæ hæ herbæ colligantur circa plenilunium menſis Iunij, cum vnaquæque illarum fere ſummo potitur vigore; eligendo eapropter diem ſerenum, in exiguos faſciculos contrahendæ, charta obvolvendæ, in aere libero ſuspendendæ quo radii ſolares non pertingant, exiccandarum illarum gratia; quæ omnes cum optime ſiccæ fuerint contundendæ ſunt in grandi morſario æneo, pulvis per incerniculum ſericeum tranſmittendus, ad uſus recondendus.

Etiſi immerſio in aquam marinam remedium habeatur certiſſimum contra morſum omnium animalium rabidorum, viciniquæ maris accollæ ad illud præſidium ſemper confugiant, Pulvis hic qui præparetur dignus eſt pro ijs qui a mari diſſiti ſunt, Illud vero aſſero me olim illum ac curatiſſime præparaſſe apud D. Noachum Simardum, magiſtrum Pharmacopœum, artis pertiſſimum, in cujus Officina vidi venalem, in eorum gratiam qui ruſ incolunt, celeberrimūque ob effectus, certitudinem obſervavi.

Exhibebatur Pulveris illius drachma vna, commixta ſemidrachmæ pulveris Viperini, ex cyatho vini albi, mane vacuo ventriculo, repetita eadem doſi per novem ex ſerie dies, imo maioris ſecuritatis cauſa, per quindecim: Nuntiatumque quotquot uſi eſſent ſalvos & incolumes plane evaſiſſe: Dominus Palmarius iubet doſin augeri ad duas aut tres drachmas pro robuſtis, id quod nullo diſcrimine fieri poteſt, cum nullum ſimplex hanc compositionem ingrediens dozis augmentum prohibere poſſit: Sunt & qui velint per huius remedij decurſum petioſelinum contuſum parti demorſæ admoveri, quod conſilium ſupervacaneum non eſt

Pulvis pro Dentifricio.

<i>℞. Radicis Ireos Florentina,</i>	<i>verſatorum āā. ʒj.</i>
<i>Lapidis Pumicis, &</i>	<i>Moschi Orientalis,</i>
<i>Cornu Cervi uſtorum,</i>	<i>Zibetti ana ʒ℥.</i>
<i>Coralli rubri præparati</i>	<i>Oleorum ſtillatitiorū ligni Rhodij</i>
<i>Oſis interioris ſepiæ,</i>	<i>Caryophyllorum,</i>
<i>Cremeris Tartari tenuiſſime put-</i>	<i>Cinnamomi, āā. gutt. ij.</i>
<i>Miſceantur omnia & ſervetur Pulvis ad uſum; vel excipiantur aquis par-</i>	
<i>tibus Syrupi mororum & Kermefini, & ad opiata conſiſtentiam redu-</i>	
<i>cantur.</i>	

Methodu

Methodus.

Accurate medicamenta omnia Dentifricium hoc componentia in pulverem impalpabilem deducenda sunt, ne attritione excoquantur gingivæ: Moschum pulverisatum facile toti pulveri conjungatur, ut & zibethum ac olea distillata; neque metus ne ab his lentorem contrahat: Neque etiam arduum fuerit hunc Pulverem in Opiatæ formam effingere, additis Syrupis Mororum & Kermesino, utriusque adsumendo partes æquales & quantitatem sufficientem ut exurgat Opiatæ consistentia.

Scio non deesse Opiatas & Pulveres idoneos defricandis & dealbandis dentibus, at valere non iussis præscriptionibus plurimis, vel in Dispensatoriis occurrentibus, vel privatis asservatis, assero hunc probatissimum esse, siue forma Pulveris in usum veniat, siue ad Opiatam, sicuti præscriptum est, deductus fuerit; Mundat enim & dealbat Dentes, præcavet putredinem, illosque obfirmat: Commixtio pulverum cum Syrupis perficiatur in mortario marmoreo.

Pulvis alius compendiosior ad idem.

℞. *Lacrymarum elegantium Sanguinis Draconis, &*
Aluminis Romani vsti subtilissime pulveratorum āā. ℥ ij.
Moschi Orientalis gr. iiii.

Misceantur ex arte ad usum, Vel cum aquis partibus prædictorum Syruporum pulveri immixtorum, fiat Opiata ad usum.

Methodus.

Pulvis iste, etsi simplicior & minoris compositionis, præcedente inferior non est, neque elegantia neque viribus, quamvis carior sit ob additas lacrymas sanguinis draconis: Possent & addi margaritæ præparatæ, in eorum gratiam qui sumptibus non parcunt; Pulvis enim, & ex eo confecta Opiata præstantiores fierent.

Ufus hujus Compositionis, siue Pulveris forma, siue Opiatæ veniat, hic est, ut leniter confricentur dentes mane & sero, imo, si lubet, quavis hora.

Pulvis Cephalicus odoratus.

℞. *Radici Ireos Florentine* ℥ viij.
Santali Citrini ℥ iiii,
Florum Lavendule

Rosarum rubrarum
Summitatum majorana āā. ℥ iij.
Storacis,

E c 4

Benzoini āā. ʒ ij.*Labdani*,*Tacamahaca odorata**Acori veri*, &*Florum Lilij convallium* āā. ʒ j.*Cyperi rotundi* āā. ʒ j.*Caryophyllorum* ʒ ij.

Fiat omnium Pulvis crassior ad usum, cui pro ditioribus Moschi, & Ambra griseæ āā. grana decem aut duodecim addi poterunt.

Methodus.

Ad usus tantum externos usurpatur hic Pulvis, quo fit ut crassior instituatur illius tritura, quapropter odor non tam cito dissipatur, uti neque medicamenti virtus: Usus præcipuus est in cucuphis interpunctis ex tela aut bōbycino rariore, quibus inseritur cōfectis, adiecto gossypio vulgari aut Oüatico dicto, simul futura conjunctis, quo Pulvis ubique diffundatur, atque æqualiter per calanticam aut pileum cohibeatur.

Effectus hujus Pulveris est cerebri corroboratio: In usum quoque ducitur ad Scuta, aut Sacculos interpunctos, cordis regioni admovendos, vel Ventriculi, ad illorum corroborationem; Pera suavis odoris causa quoque gestandos; Inspergitur & lectis, vestimentis, vel linteis, in arcis, eundem in finem.

*Pulvis contra Vermes.**℞. Seminis contra vermes**Rhei electi**Citri mundati**Scordij**Geniste**Centaurij minoris**Portulacæ &**Radici Genianæ &**Caulium**Rasuræ cornu cervi* āā. ʒ j.

Fiat omnium Pulvis tenuissimus ad usum servandus, Cui usus tempore Mercurij dulcis grana aliquot permisceri poterunt.

Methodus.

Pulvis hic congeries est eorum quæ in medicina Lumbricis maxime adversantur; dosis est a semiscrupulo ad semidrachmam, imo ad integram pro adultis: Exhiberi potest ex vino, aut aqua scordij, portulacæ, aut florum Arantiorum, velex pomo cocto, Syrupo quopiam, aut Condito: Immiscetur etiam nonnunquam Opiatis & Potionibus: Grana aliquot Mercurij dulcis exhibitionis tempore addi possunt: sed tum temporis difficulter hauritur, Mercurius enim dulcis præ gravitate in fundo vitri subidet.

Potest

Potest & hic Pulvis, vbi opus fuerit, Purgans fieri admittis granis aliquot resinæ Scammonij aut Jalape, quæ ratio exhibendi optima est, quia a Pulvere enecati vermes simul educuntur; Quantum licet eligendi tres postremi declinantis Lunæ dies cum Pulvis præbendus est, sicuti ad remedia quævis interficiendis vermibus dicata, successus enim, proculdubio certior est.

Pulvis Digestivus.

<i>℞. Pulveris Viperini</i>	<i>Arneos Creticorum āā. ʒʒ.</i>
<i>Seminis Fœniculi dulcis</i>	<i>Corticis exterioris citri sicci, &</i>
<i>Anisi</i>	<i>Cinnamomi acutissimi aa. ʒ ii.</i>
<i>Coriandri,</i>	<i>Caryophyllorum & macis aa. ʒ j.</i>
<i>Dauci &</i>	
<i>Fiat omnium Pulvis aequali aut duplo sacchari pondere permiscendus.</i>	

Methodus.

Insuavis non est Pulvis; Illius adsumi potest semicochlear, vel cochlear integrum in fine pastus, in vsu pergendo pro necessitate: Fovet calorem naturalem, ventriculum roborat, alimentorum concoctionem adjuvat, flatu discutit, appetitum conservat, amissum restituit, & ructus a ventriculo emissos reprimat, ac quemvis oris fœtorem emendat: Si quis Ambra griseæ drachmas duas toti composito adjecerit, proculdubio pulveris vires plurimum adaugetur est.

Pulvis contra Abortum.

<i>℞. Margaritarum Orientalium præparatarum</i>	<i>Seminis plantaginis</i>
<i>Rasura unicornis,</i>	<i>Granorum Kermes</i>
<i>Eboris</i>	<i>Santali rubri</i>
<i>Succini albi, &</i>	<i>Terra Lemnia &</i>
<i>Coralli rubri præparatorum</i>	<i>Radici Tormentilla āā. ʒʒ.</i>
<i>Mastiches</i>	<i>Macis ʒ j.</i>
	<i>Caryophyllorum ʒ j.</i>
<i>Fiat omnium ex arte Pulvis, cui Auri purissimi folia sex permisceantur, qui etiam vsus tempore, aequali aut duplo sacchari pondere edulcorari poterit.</i>	

Methodus.

Præscriptus fuit hic Pulvis ad corroborandum in utero fœtum, & prohibendam intempestivam illius exclusionem: Procul a cibo exhibendus,

exovo, jusclo, syrupo aliquo aut Condito adstringente, reiterando, & in usu pergendo prout necessitas postulaverit: quo tempore adsumitur necesse est gravidas decumbere.

Dosis est semisrupuli, ad scrupulum vnum, pro iis scilicet quæ præcautionis gratia illo vtuntur; usum continuando: Semidrachma vero iis porrigi potest, imo drachma integra mulieribus robustis, urgente necessitate, & imminente Abortus periculo: Potest & eadem dozis convenire ad ventriculi debilitatem & subversionem, imo contra diarrhœam, dysenteriam, lienteriam aliisque affectus debilitatis intestinorum foboles.

Pulveris hujus præparatio non magis ardua est quam præcedentium.

Pulvis ad difficilem Partum.

℞. Testiculorum Equi in clibano exsiccatorum
Cinnamomi acutissimi
Nucleorum Dactylorum
Boracis,

Croci &
Foliorum Sabina siccorum āā ʒij
Trochiscorum de Myrrha ʒj.
Fiat omnium Pulvis ad usum.

Methodus.

Hujus Pulveris mirificus est usus ad Partum difficilem, at prudentia hic semper requiritur ne intempestive aut inopportune exhibeatur; Neque minus efficax est in expellendis secundinis, aut rebus extraneis vtero contentis aut relictis.

Datur a scrupulo vno ad duos ex aqua artemisiæ aut liquore quopiam hysterico.

Equorum Testiculi excipiantur vase fictili vitreato, operculo suo munito, optime lutato; vas autem Pistoris furno immittatur pane exempto, in quo sinendum; aut iterato imponendum, donec Testiculi omnino exsiccati fuerint ac in pulverem redigi queant: Testiculi eo pacto exsiccati, pyxide inclusi, incorrupti servabuntur, quovis tempore Pulveri præscripto commiscendi, vel, si libet, omittendi, quinimo & Trochisci Myrrhæ ac Sabina in delicatioribus mulieribus, vel si minori efficacia agendum.

Pulvis Hystericus.

℞. Verrucarum ad genua Equorum enascentium, verno tempore avulsarum, vel sponte proclatium ʒj.

Asa fœtida,
Cornu &
Vngula Hirci āā, ʒj.

Fiat

Fiat omnium Pulvis, cujus scrupuli unius pondus imponatur pro Suffumigio, quod per infundibulum in vulvam introducatur.

Methodus.

Accipiantur Verrucæ illæ quæ internæ parti tibiæ prope genua in Equis adnascuntur, quando decidui illis sunt crines, hoc est verno tempore; Accipiat præterea ungula & cornu hircinum, quæ descobinanda & Verrucis commiscenda cum Asa foetida, crasse conterantur, Pulverem ad usum adservando.

Hoc Pulvere præsentius & certius remedium aduersus suffocationes hystericas non datur: Prunis circiter scrupulus vnus illius imponitur, fumum in mulierum genitalia per infundibulum introducendo; Eundem in scopum Pulvis sequens per os exhiberi potest.

Pulvis Iouialis Hystericus.

℞. Magisteris Iouis Anglici, aut Bezoardici ejusdem
Matris Perlarum, &
Coralli rubri præparatorum aa. ʒj.
Olei stillatitij Succini rectificati ʒj.
Misce & fiat Pulvis subtilissimus ad usum.

Methodus.

Hic Pulvis commendatione singulari dignus est; præstantissimam enim & præsentissimam opem fert mulieribus vehementissimis & desperatis suffocationibus vteri prehenfis, & ad illarum recidivam præcavendam.

Dosis est scrupulus vnus ex aqua aliqua hysterica in affectus vrgentia: Idem remedium per dies tres ex ordine repeti potest præservationis gratia.

Magisteriorum & Bezoardici Iouialis præparatio occurrent tertia hujus Pharmacopœæ parte.

Pulvis Sperniola Crollij.

℞. Myrrhæ electæ
Thuris Masculi aa. ʒij.
Crocī optimi ʒb.
Omnia subtiliter pulverata & mixta humectentur, vigesies vel trigesies aqua stillatitia spermatis ranarum, vel potius liquore ex eodem spermate in sacco suspensio resoluta, stillato, & Solis radiis purificato; ita tamen ut

Ff. 2.

*Sponte unaquaque vice materia ante novam humectationem exsicceatur,
Post ultimam exsiccationem addantur.*

Camphoræ ʒ iij.

Fiat Pulvis subtilis ad vsum servandus ex massa inde parata.

Methodus.

Accipiatur Spermatidis Ranarum debita quantitas, mense martio, triduo ante novilunium, quo tempore sperma minus foetet, conservationi & distillationi aptius: In Maris Balneo distillatio fiat ex alembico vitreo: Aut, quod satius, accipiatur eodem tempore aliud sperma Ranarum, includatur sacculo ex tela crassa & rara & ex suspensio sacculo excipiatur vase idoneo liquor stillans, lagena vitrea includendus & insolandus quo purus fiat, per vices in aliam lagenam decantando liquorem defecatum, rejectis fecibus: Liquor iterum Soli exponendus, rursus liquorem depuratum in aliam lagenam infundendo exclusa subsidentia, donec liquor limpidus & purus evadat, qui donatur nomine Aquę Spermatidis Ranarum absque igne distillatę, admodum commendatę ad vultus nitorem & fuscadinem a Sole contractam.

Tum subtiliter contere Myrrham, Thus masculum & Crocum, electissimęque & commixta; excipiantur scutella vitrea, aut vase Faventino, quę postmodum irrorata aqua aut liquore Sperniolę, ac in pastę modum deducta in scutella papyro cooperta extensa, cuncta in umbra exsiccentur; quę cum exsiccata fuerint aqua iterum humectentur, extensęque pasta in scutella, & charta cooperta, ut prius in umbra exsiccentur; eandem humectationem vigesies, imo trigesies reiterando, hoc est, quo pluries eo melius: Tandem subtiliter massa conterenda, illi addendo camphoram puluerifatam, instillatis guttis aliquot spiritus vini: Asservandus hic Pulvis in lagena vitrea, aut vase Faventino, accurate obturando, ad vsum.

Optimus est hic Pulvis ad coercendas Hęmorrhagias internas, sanguinem enim sistit & coagulat vi frigoris illi ab aqua spermatidis Ranarum impressi: Quemvis etiam vomitum compescit, & sanguinis sputum, non secus ac narium hęmorrhagiam, omnemque cruoris tum internam tum externam, eruptionem: Podagrę calidę progressum sistit, illius æstus mulcet, sicuti & Erysipelatis ardorem: si aceto commixta parti adplicata fuerit: Paronychiam intra bihorium extinguit illi admota; Cancrum quoque mortificat: Pręstantior vero illius est operatio si dilutus fuerit aqua spermatidis Ranarum; Hęmorrhagiam veterinam quoque sistit ex aqua plantaginis adsumptus: Aqua Ranarum
spermatidis

ſpermatis ſeorſum ſumpta valet quoque ad podagricos dolores leniendos, ſi tantillum aluminis adiectum fuerit : Doſis Pulveris eſt a granis tribus ad quinque ex idoneo liquore.

Pulvis AntiDyſentericus.

℥. Terra Lemnia,	Coralli rubri preparati
Boli Armena,	Lapidis Hematidis āā. ʒij.
Rosarum rubrarum,	Seminum Portulacæ
Balaustiorum,	Plantaginis &
Radicum Tormentilla &	Sophia Chirurgorum, āā. ʒi.
Biſſorta	Caryophyllorum &
Lacrymarum ſanguinis Dra-	Macis āā. ʒij.
conis,	Fiat ex arte Pulvis ad uſum.

Methodus.

Pulvis iſte non modo ad Dyſenteriam, ſed & omnia alvi profluvia vtiliſſime adhibetur, alioſque quosvis affectus qui adſtrictione indigent; Commode etiam adhibetur adverſus ventriculi debilitatem & vomitum.

Exhibetur à ſcrupulo vno ad drachmam, imo etiam duas in robuſtioribus : Datur ex vino, aqua aut decoctione aliqua adſtringendi vi prædita : Poſteſt & forma Boli adſumi ex Syrupo idoneo, ovo, aut condito aliquo adſtrictoria vi prædita : Doſi addi poſſunt Ambre grise optimæ pulveratæ grana ſex pro ditioribus, & Laudani granum dimidium, vel integrum ſi efficacius impetus humorum ſiſtendus ſit, aut acrimonia illorum retundenda : Poſteſt & ſi neceſſitas poſtulet repeti illius uſus, procul a cibo præbeatur.

Nonnulli farinam ſecalinam cum Ebuli ſeminibus optime maturis ſubigunt, ac placentam effingunt, eoſque exſiccandam donec in Pulverē redigatur; cuius effectus & uſus non abſimiles Pulveri ſuperius a me deſcripto.

Pulvis contra Hemorrhagiam.

℥. Lapidis Hematitidis	Caudæ equine
Nuclei lapidis Aetitis	Centinodia
Terræ vitrioli poſt diſtillationem	Terra Lemnia
remanentiſ, lotæ	Cornu cervi uſti &
Boli Armena	Gypſi ā ā. partes aquales.
Thuris maſculæ	Fiat omnium Pulvis ad uſum.

FF 3

Methodus.

Ore non adsumendus hic Pulvis, sed mira efficacia vulnerum hæmorrhagiam cohibet, sicuti & venarum ac arteriarum hiantium, sponte vel casu, solus enim admotus hic Pulvis, vel albuminibus ovorum & aceto commixtus, accedente convenienti ligatura, proculdubio sanguinis effluvium sistit: Admodum etiam confert coërcendis fluxionibus in oculos decumbentibus, cum albuminibus ovorum dilutus tantillòque aceti, temporum univèrsæ regioni admotus: Pulvis iste præparandus & adservandus ad subitaneos & ex improvviso irruentes casus, quibus cito citius succurrendum.

Pulvis Diatragacanthi frigidi correctus.

℞. Gummi Tragacanthi electi ʒ ij.

Arabici optimi ʒ x.

Glycyrrhizæ &

Amyli aa ʒ ʒ ʒ.

Seminis Papaveris albi ʒ iij.

Quatuor frigidorum majorum aa. ʒ j.

Fiat omnium ex arte Pulvis.

Methodus.

In vulgatis huius Pulveris descriptionibus Penidiati sacchari uncie tres præscriptæ occurrunt: Semina quoque frigida maiori duplicata dozi illic ponuntur, ingreditur quoque illum Caphura, hic omissa: At quibus non ignotum saccharum, præsertim Penidiatum, pulveribus remixtum, in corruptionem citam illos deducere, imo in massam quasi conglomerare, proculdubio iudicium laturi sunt non inique abstractum id fuisse, adde quod vis, quam pulveri impertiri valet, paucissimi est momenti, & pulvis Diatragacanthi frigidi vix alia ratione quam saccharo commistus exhibetur, aut compositionibus confectionibusve mellitis vel saccharatis.

Neque etiam, me iudice, improbanda venit detractio partis seminum frigidorum majorum, eo fine facta ne lentescat Pulvis, vel etiam nomine, quod si diuturnior conservatio desideratur, satius sit omnino illa repudiare, atque usus solum tempore eadem admittere.

Cum difficultas occurrat in exacta trituratione Gummatum Tragacanthi & Arabici, eapropter necesse est ut probe incalescat grande mortarium æneum, ut & illius pistillum, antequam pulverisationi tradantur dozisque augeatur, ut pondus necessarium adsit, postquam per incernicium setaceum fuerint trajecta.

Glycyrrhiza

Glycyrrhiza a cortice mundanda est, seorsum conterenda, uti & amyllum, si absque feminibus præparandus sit pulvis: At si illa adiacere lubeat: illorum pars cum liquiritia tundenda, alia cum amylo, reliquum gummatibus additum postquam per incerniculum transmissa fuerint, per quod iterum totus Pulvis traducendus est quando semina permista fuerint.

Pulveri huic vis inest fluxiones a cerebro in pulmones influentes sistendi, humores tenues incrassandi, tracheæ arteriæ & Pulmonum asperitatem leniendi, plurimique usus est in omnibus Thoracis affectibus; Ex eo confici possunt Tabellæ, addendo sacchari ad Electuarij solidi consistentiam cocti libræ vni fescunciam aut uncias duas dicti Pulveris: Eclegmatis quoque commiscetur, imo nonnullis compositionibus, obtundendæ gratia quodammodo cathartorum acrimoniæ: Solitarius vix exhibetur, ideoque dosin definire nulla impellit necessitas, determinandam a quantitate compositionum quibus admiscendus est.

Si huic Pulveri vim magis absterforiam conciliare volueris, aptiorémque crassiæ pituitæ detergendæ vberiorémque anachartasin promoveri, adiici potest radicum Iridis subtiliter tritarum pondus duplum: additôque duplo pondere gummi Tragacanthi ad saccharum candum pulveratum, exsurget Pulvis Diaireos simplex, cuius descriptionem inferere inutile duxi: Id nihilominus observandum e re esse nihil sacchari pulveribus admiscuisse, sed solum eo momento quo in usum ducendi sunt.

Pulvis Sternutatorius.

℥ Foliorum Majorana siccorum,	Pyrethri
Salvia,	Seminis Nigellæ Romanæ āā.
Betonica,	℥ ij.
Florum Liliij convallium āā. ℥j.	Summitatum Pulegij Regalis ℥.
Radicum Ireos Florentiæ	Serpilli āā ℥j.
Ellebori albi	Fiat omnium Pulvis ad usum.

Methodus.

Pulvis Præmicus egregios edit effectus in Apoplexia, Epilepsia, Lethargo aliisque cerebri affectibus a causa frigida oriundis: reserat enim meatus exitumque aperit humoribus frigidis id obsidentibus, calorem nativum sopitum suscitatur, partibusque robur adflat, adeo ut supervacanea, functionum exercitio impedimentum afferentia procul ablegent: li quibus internorum sensuum usus, sensus & mo-

tus quodam modo adhuc constat, per nares particulam huius Pulveris attrahere possunt: at tubulo vel penna in iis opus est, naribus indendo iis quibus affectus magnitudo, omnino aut ex parte interiorum sensuum functionem abstulit, & simul vsurpandi facultatem.

In soporosis affectibus extremis, pulveris huius compositioni Euphorbij drachma vna aut altera adiici potest, sed nisi summa compellat necessitas illuc non confugiendum, ne ab Euphorbij vehementia phlegmatis insignis contingat colliquatio, eaque tam vehemens ut nequaquam compesci queat.

Pulvis Cornachini.

℞. Chologogi simplicis, id est Scammonij purissimi sulphurati ℥ ij. & ʒ ij.

Antimonij Diaphoretici ℥ iß.

Cremor. Tartari ℥ iß.

Fiat omnium Pulvis subtilis ad usum.

Methodus.

Pulveri huic Cornachini nomen inditum ab authore, Domino Cornachino, Pisis Medicinæ Professore, qui de eo insignem commentarium edidit; Admirandi illius effectus nonnullos impulerunt ad additionem vel detractionem ingredientium compositionis: Neque enim satis fuit quibusdam Scammonium ad fumum Sulphuris præparasse, sed & idem Tinctura Rosarum pluries imbuere satagerunt, spiritibus vini & sulphuris acuata; postmodum idem in massam cum oleo amygdalarum dulcium redigentes, Cremorem Tartari dissolvere in Mechoacannæ decocto, ac demum hoc crystallizare, pulveri admiscendum: Medicamentorum quoque dozim variam esse voluere.

At dimisso examine scopi, aut procedendi rationis eorum qui hac de re scripserunt, illud assero mihi compertissimum esse creberrimis experimentis Pulverem, quomodo hic præparatus occurrit, edere effectus omnes ab ipso expectatos: Eapropter hoc loco id præsertim monitum volo incassum tot tamque diversis præparationibus vexari Scammonium, quandoquidem probe electum, supra chartam extensum, accensoque infra taptillo sulphure, cujus vaporem excipiat, ritèque observata dosi illi assignata, ut & Antimonij diaphoretici ac Cremoris Tartari, Pulvis proculdubio optatam operationem editurus est.

Hoc loco immoraturus non sum in tradendis præparationibus Antimonij Diaphoretici, uti neque Cremoris Tartari quandoquidem inter cæteras præparationes chimicas examinandæ venient...

Nonnulli

Nonnulli huic Compositioni nomen Pulveris Comitæ à Varvick imposuerunt, Alij vocarunt Antimonium diagrydiatum, alij Pulverem de Tribus.

Pulvis hic operationem suam cito absolvit, tuto & jucunde, leniter humores superfluos educit in omnibus visceribus occurrentes, materiam & causam febrilem radicitus tollit, plurimorumque difficilium morborum.

Dosis illius est a semicrupulo ad semidrachmam, imo ad drachmam usque: Matutinis horis ex vino albo adsumitur, juscule aut decocto aliquo hepatico; Miscetur & nonnunquam cuipiam infusioni purganti: potest & ex ovi vitello adsumi, pauco syrupo aut aliquo condito.

Pulvis Nephriticus.

℥. Oculorum cancerorum fluviatilium.

Ossium petreorum Percarum, &

Asellorum minorum,

Millepedum siccorum,

Sanguinis Hirci preparati, &

Seminis milij Solis aa. ʒj.

Fiat omnium ex arte Pulvis.

Methodus.

E re fuerit oculos cancerorum super porphyrite contrivisse, sicut & ossa petrosa quæ in capitibus Percarum & Asellorum minorum, reperiuntur illa humectando aqua raphani, eademque ratione procedendo qua in gemmarum præparatione.

Accipiatur sanguinis junioris hirci, in locis montosis educati, qui herbas aromaticas depastus sit; sanguis ille in umbra ficcetur æstate, discis impositus, aut pelvibus depressis, donec in pulverem conteri possit una cum Asellis exsiccatæ & semine milij solis: Postquam hæc per incerniculum sericeum trajecta fuerint, & commixta ossibus animalium præparatorum, sicuti modo dixi, Pulvis perfectus erit, ad usum recondendus.

Pulverem hunc componunt Medicamenta vi diuretica insigni prædita, quorum facultas præcipua in sale volatili, quo plurimum abundant, consistit: Illud porro observandum, nihil acidum hanc compositionem ingredi; Id vero novisse interest acidorum cum salibus tam fixis quam volatilibus commixtionem, non raro ad incrementum tum in mole tum numero calculorum conferre; ex illis certa proportionem conjunctis calculi originem in corpore ducunt; atque solum prædominium volatilis; aut fixi salini supra acidum, aut acidi supra fixa aut volatilia posse impedire calculorum generationem, aut eosdem dissolvere si quando geniti sint.

Dosis hujus Pulveris est a scrupulo vno ad drachmam vnam : Exhiberi solet ex vino albo, cujus vsus iterari potest, & produci pro necessitate, tam ad præveniendam Calculorum generationem, quam ad eandem, si licet, dissolvendos, eorundemque exitum procurandum per vias huic rei destinatas.

Qui hunc Pulverem sedulo præparaverint, ii carere poterunt Pulvere in plerisque Dispensatoriis descripto, sub nomine Pulveris Electuarij Lithontribon, Lithontripon, aut Lithontripticon; qui nihil aliud est quam congeries insignis medicamentorum facultatibus admodum discrepantium, maxima ex parte admodum excalescentium, quorum nonnulla ad conglutationem promovendam & compingendas materias aptiora sunt quam resolvendas & ad aperiendum meatus.

Huc inferre nolui plurimos Pulveres Chymicos, quorum meminero tertia hujus Pharmacopœæ parte, in qua illorum descriptio occurrit, ac inter cæteros Pulveris Escharotici probatissimi, à me præparati in Horto Regio, jubente Domino *D' Aquin*, primario Majestatis Regiæ Medico; Hic cum nihil prætermittat eorum quæ utilitatem publicam spectant & studiosorum profectum, singulis diebus me hortatur ut huic Pharmacopœæ inferam quicquid illius salutaribus scopis conforme est.

Neque etiamnum æquum mihi visum est Caput præfens in molem attollere, allatis pluribus aliis Pulverum descriptionibus, inutilibus & obsoletis, ratus illos quibus quæpiam illarum fuerit accepta & grata, ejus descriptionem alibi obviam futuram, Amplexuros, si lubet, methodum à me traditam, pro præparatione cæterorum Pulverum.

CAPUT XX.

De Opiatis Electuariis & Confectionibus.

SI nominum ratio esset habenda, Opiatæ Vocabulum illis tantum Compositionibus assignandum esset quas Opium ingreditur, At vero sub hoc nomine sæpissime involvuntur Confectiones, Antidoti & Electuaria; Adeo ut Opiatæ voce non minus gaudeant compositiones Opium non admittentes, quam titulo Confectionis, Antidoti vel Electuarij illæ quæ opium recipiunt, quippe cum nomina illa sine discrimine, pro authorum arbitrio imposita fuerint, æque Compositionibus anodynis aut narcoticis, quam cardiacis, alexiteriis, & catharticis quadrant.

Non ergo hic immoraturus sum in disquirendis causis cur hoc vel illud nomen datum fuerit, id solum adducam Opiatas, Confectiones, Antidota & Electuaria esse remedia diversimode composita, sed plerumque

rúmque ex Pulveribus, Pulpis, Liquoribus, Saccharo, aut Melle, vt plurimum deducta ad consistentiam mollem, quæ facile vasis recondi queant, atque eximi spathula alióve quopiam simili instrumento, Excipiuntur tamen Electuaria solida, quæ ex parte attigi capite de Tabellis, cætera repositurus in censu Electuaria, Purgantium, hoc capite exhibendorum.

Admodum difficile est æquam aliquam proportionē constituere pulverum, sacchari & mellis, Opiatarum compositionem ingredientium, vel Electuaria solidiorum aut liquidorum; Neque minus arduum normam aliquam genericam ponere circa quantitatem liquoris necessarij, tam ad excipiendam facultatem variorum medicamentorum illi incoquendorum aut infundendorum, quam coctionis graduum ratione sacchari aut mellis, eo quod horum & illorum dosis potest augeri vel minui juxta medicamenti naturam, Medici scopum, ægri palatum aut indolem, ac Pharmacopœi industriam.

Est enim vulgarissima Opiatarum aut Electuaria mollium proportio, imo & solidorum Purgantium, sit circiter trium vnciarum Pulveris ad libram vnam sacchari aut mellis; Ac sescunciæ aut vnciarum duarum Pulverum, ad libram vnam sacchari in Confectionibus aut Electuariis solidis cardiacis, proportio tamen hæc non perpetuo observatur; Sæpe enim ratio habenda pretij medicamentorum, quæ vulgaria non sunt, aut naturæ illorum quæ pulverem componunt, vel etiam quantitatis, aut crassitie pulparum compositionem ingredientium, quæ sacchari aut mellis vicem obtinere queunt; Imo & palato ægri ac morbi speciei attendendum vel compositionis durabilitati, vel facilitati aut difficultati occurrenti ad consistentiam idoneam illi conciliandum.

Neque parvi facienda causa ob quam Compositio excogitata fuit, sicuti & scopus huic validiorem aut remissiorem vim purgatricem conciliandi: Eapropter in doziis observatione summa circumspectio adhibenda, præsertim in Catharticis & Narcoticis, tum enim necesse est quantitatem ad amissum pulveris, ne in grano vnico aberrando; observasse, quam vncia vna Electuarij potest continere, ne in excessu vel defectu adsit error: Ideoque etiam Pharmacopœus accuratus sit admodum necesse est in omnibus exacte trutinandis, ritèque commiscendis, adeo vt omnes compositionis partes æqualem pulveris obtineant partem, medicamentorumque illam constituentium.

Plura huc illaturus non sum, ratus generalia hæc satis futura esse illis qui methodum meam observare voluerint, in singulari præparatione ejusmodi compositionum, atque manifestas fore rationes propter quas

G g 2

proportiones non semper similes occurrant.

Theriaca Andromachi Senioris.

℥ Trochiscorum Scylliticorum ℥ xij.

Viperinorum,

Magmatis Hedichroi

Piperis longi

Opii Thebaici āā. ℥ vj.

Rosarum rubrarum,

Succi Glycyrrhizæ,

Seminis Baniadis,

Scordij,

Opobalsami

Cinnamomi,

Agarici,

Costi,

Nardi Indica,

Diſtamni Cretici

Rhapontici

Radiciſ Pentaphylli,

Zinziberis,

Præſij albi,

Stoechadis Arabica

Schoeanthi

Seminis Petroselinæ Macedonici

Calamintha montana

Cassia lignea

Croci

Piperis albi,

Nigri

Myrrha Trogloditidi.

Thuris masculi

Terebinthina Chia āā. ℥ iß.

Radicum Gentianæ

Acori veri

Meu Athamantici

Valeriana majoris

Nardi Celtica

Amomi racemosi

Chamaepithios

Comæ hyperici

Seminis Ameos

Thlaspeos

Anisi

Fœniculi

Sesileos Mafsiliensis

Cardamomi minoris

Malabathri

Comæ Polij montani

Chamedryos

Carpobalsami

Succi Hypocistidos

Acaciæ vera

Gummi Arabici

Styracis calamita

Terra Lemniæ

Chalcitidis

Sagapeni āā. ℥ j.

Radicum Aristolochiæ tenuis

Comæ Centaurij minoris

Seminis Dauci Cretici

Opopanacis

Galbani

Bituminis Indici

Castorei āā. ℥ ß.

Mellis optimi deſpumati lbxxviii.

Vini generosi quantum ſatis.

Methodus.

Huic Pharmacopœæ insertam volui descriptionem Theriacæ Andromachi senioris, non modo præ antiquitatis reverentia, sed quod certo mihi constet si adhibito studio selecta fuerint omnia medicamina illam ingre-

ingredientia, ac methodica magis præparatio quam antiquorum accesserit, eximiarum virium compositionem productum iri.

Quoad ingredientia, sufficientem eorum explicationem tradidi Tractatu de Theriaca a me emissæ, Parisiis anno 1668. edito, quo Lectorem relegare possem, sed ut hoc supersedeat labore, paucis quæ maxime consideratione digna videntur circa has materias explanaturus sum.

Quoad præparationem Trochiscorum Scylliticorum, optimum esse dico si quis, Zvvelferum imitatus,umat radicem Dictamni albi pulverisatâ vice Oroborum; quandoquidem omnibus Medicis perspecta est hujus radicis facultas alexipharmaca, admodum præterea idonea ut ex illius cum scylla commixtione effingantur Trochisci, cum orobi substantia donati sint crassa admodum, virtute careant cardiaca, atque solum ad cataplasmata in usum veniant, neque vlla remedia interna illos præterquam hi Trochisci admittant.

Secundo ab antiqua & usitata Trochiscorum Viperinorum præparandi ratione ut abhorreâ impellor, ea ratione præscriptorum quia tunc temporis nulla vera comparata fuerat notitia naturæ Viperarum, uti neque illarum venenitas; ac præterea clades a Viperis illata, quas Annibal in classem Romanam injecerat opinionem fecerat, sed perperâ, cunctas Viperæ partes veneno imbutas esse, atque omnino impossibile esse vim illarum cardiacam & alexiteriam consequi, quin præparatione aliqua accedente malignum illud, sed fictitium venenum damaretur, quod terrorem illis incussit, & ad absurdam illam præparationem induxit Salis viperini, quomobrem Viperas flagellis cædebant antequam illis caput & cauda amputarentur, abiectionis illarum cordibus & jecoribus, necnon addita elixatione truncipelle spoliati, & exenterati, in aqua cum sale & anetho, quovsque caro ab ossibus abscederet, carne demum, ea ratione cocta, cum partibus quinque panis biscocti pulverati permista, ad concinnandos Trochiscos.

Minime perpendebant ab irritatis per flagellationem Viperis, proculdubio illarum partibus omnibus inductum iri alterationem & depravationem, nequaquam vero in caput (sicuti rebantur) impultum iri venenum, quod in nulla corporis parte, extincta vipera,prehendere est, imo ne quidem illa vivente, in qua nullus pravus effectus animadverti potest, nisi laceßita fuerit quando morfu impetit.

Ab illis non observatum Cor & Iecur non minoribus quam carnem prædita esse viribus; neque ab illis perspectum Salis & Anethi adjectionem omnino superfluam esse, quandoquidem carnes illorum animalium omni carent veneno; Id solum præstitutorum ut carnis viperarum intendere-tur calor & acrimonia, Imo Salis additamentum adversari illorum præ-

ceptis, quoad electionem soli natalis Viperarum, quandoquidem illas quæ juxta oras maritimas nascuntur improbabant, propter res falsas quibus vesci solent:

Neque etiam ab illis animadversum, non posse excoqui Viperas in aqua ad carniū vsque ab ossibus separationem quin succi optima & maxima portio, imo & virium, in jusculum transfiret, sicuti exempla a decoctione alimentorum illis vsitata comprobant.

Neque tandem illis observatum fuit ab additione quintæ partis panis biscocti, nullis viribus præditi, enervem & inutilem evadere carnem illam viperinam, partibus optimis ante jam exutam, insignem porro illam panis copiam mediam materiæ totius partem & ponderis Trochiscorum cum exsiccati erant constituere.

Hos errores qui declinare voluerit, & Trochiscos præparare, neque tamen a mente Andromachi omnino recedere in præparatione Trochiscorum, vna cum corporibus, in umbra exsiccatis, in pulverem subtilem deductis, sicuti ante monui ubi de apparatu Pulveris Viperini, is omnino admittat necesse est Corda & Iecora Viperarum: Conficiat idem pastam solidiusculam ex dicto pulvere cum vino malvatico, in quo tantillum gummi Arabici pulverati fuerit dissolutum, ex ea effingantur Trochisci tenues & depressi, in umbra exsiccandi, illinendi postea balsamo Peruviano, tam ad odoris gratiam quam conservationem.

Si quispiam obiiciat mentem non fuisse Andromachi ut in Trochiscos admitterentur ossa Viperarum? Respondeo si illi intime cognita fuissent partes ex quibus constant, ac non minus quam mihi perspectum ossibus inesse sal & oleū volatile, imo non minori quam carnibus copia, proculdubio ea repudiaturum non fuisse, atque in Trochiscis panem omitturum; Ratum quoque apud me est illum si hodierna luce frueretur, atque rerum omnium quæ mihi innotuerunt conscius fuisset, ac rationes quasunque de Viperis adduxi libro a me de iis edito, & experimentis circa illas factis illi expositæ, proculdubio ipsum familiarem sibi præparationem abiuraturum fuisse, meam amplexurum, atque in aliam sententiam eos quos in suam imprudenter pertraxit, deducturum.

Tertio, cum maxima pars medicamentorum quæ Trochiscos Hedychroi componunt, Theriacam quoque ingrediantur, neque ea seorsim teri illa possint, in trochiscos redigi, ac in aëre exsiccari citra maximam ponderis, imo & virium detrimentum; ac præterea iidem Trochisci cum cæteris medicaminibus Theriacam ingredientibus iterum pulverandi sint, commodissime a Trochiscis abstinere licet, observata proportionem necessaria simplicium illos componentium, cum cæteris quæ occurrunt in præscriptione compositionis Theriaces, omnia simul conteren-

conterendo, vt pote res vni eidemque compositioni destinatas.

Quarto, omnino improbare cogor antiquorum sententiam circa mixtionem medicaminum Theriacæ destinatorum, præcipientium Gummata in vino dissolvi, per linteum transmitti, ac demum ad consistentiam crassiusculam coqui, deinceps compositioni miscenda; quamplurima enim hic procedendi rationi obstant, sed hæc præsertim.

Primo, nullam necessitatem vrgere ad dissolutionem & transcolationem Gummatum, quæ pura admitti debent.

Secundo, vix fieri posse vt eadem in vino dissolvantur, colentur & demum ad consistentiam vtcunque crassam coquantur, quin partium volatiliū, quibus abunde scatent, a quibus præcipua virium origo, magna contingat dissipatio.

Tertio, partem vini spirituofam eodem tempore in auras faceffere, sola aquea & terrestri superstita.

Quarto, facta horum Gummatum dissolutione & colatura, etsi ponderi illorum antea aliquid accesserit, impossibile esse rectam dosin definire ab authore præscriptam: Ac tandem, quandoquidem dispensatione facta Gummatum, lacrymarum forma ac cum cæteris medicamentis contritione pulverisatio melius succedit: eo quod Gummatum partes viscidæ cohærent partibus levioribus & aridioribus aliorum simplicium Pulveris, dissipationi alias obnoxiarum, eo pacto, pulveris, lentorem nimium nequaquam adquirentis, contritio facilius succedit, multoque minor dissipatio quantitatis & virium accidit.

Opium quod spectat, si nobis lacrymæ puræ suppeterent, cuiusmodi sunt quæ ex capitibus papaveris in Thebarum regione stillant, quales Andromachus forsan suo ævo nactus est, satis esset illas cum cæteris simplicibus conterere, non secus ac gummatum lacrymæ; Sed cum plurimis sordibus admixtis scateat id quod ad nos adfertur, e re fuerit illius præparasse Extractum, juxta methodum a me tradendam cum de cæteris verba fecturus sum, hoc extractum in pauco vino dissolvendo, eodem modo quo extractum succi liquiritiæ, vel acaciæ, vel hypocyistidis, imo & chalcitidem; per linteum transmittendo hæc Extracta, aut succos dissolutos, separandarum & abiiciendarum causa impuratum, si quæ adfuerint, quo demum axætus commisceri queant toti massæ Theriacali.

Quinto, nihil mihi occurrere quod necessitatem inducat mellis despumandi, antiquorum more, vino addito, tam quod pars spirituosa proculdubio in auras secedat per ebullitiones despumationi necessarias, ac cum melle nulla vini portio præter maxime terrestrem superstita esse possit, quam quod vix fieri possit vt tandiu mel ignis actioni obstat

quamdiu opus est ad omnimodam humidi extranei consumptionem, quin insignis accidat partium illius aromaticarum absumptio, proculdubio non inutile: Cum porro ad Theriaces confectionem in usum tantum veniat mel sinceræ probitatis & elegantiae, satius multo esse arbitrator lenissimam ebullitionem procurare, citra vllius humoris extranei additionem, quod demum ab igne remotum, & frige factum, sedulo despumandum sit, & per incerniculum setaceum transmittendum; quandoquidem superficialia illa decoctio satis illi esse potest ut absorbere valeat vini libras duas, forte pro succorum, ad hanc Theriaces quantitatem præscriptorum, dissolutione necessarias, atque ad impertiendam medicamentis omnibus simul conjunctis legitimam Opiatæ consistentiam.

Quoad Opobalsamum, aut Nucem moschatam, quæ illius *ἀντιγάγγραι* esse potest, alterutrius pars commodissime medicamentis siccis cōmisceri valeat quādiu in pulverem conteruntur, absque vllō metu ne illa nimium lentorem, contrahant, Reliqua cum Terebinthina concorporari debent.

Trochisci Scyllitici, post sufficientem exsiccationem, cum cæteris medicamentis conteri debent in pulverem redigendis; Crocus in stupha exsiccatus; aut ad ignem moderatum, seorsim pulverari potest, aut commixtus cum cæteris medicamentis contundi.

Extracta perfecta ubi fuerint, & in vino dissoluta, sicuti succi, perfectoque Pulvere, Terebinthina colliquanda vna cum eo quod de Opobalsamo superstes est, aut Nuce moschata, in mariæ Balneo, igne admodum moderato; Mellis despumati, adhuc calentis, libræ tres aut quatuor capaci pelvi immittantur, Admisceatur Crocus pulveratus si seorsim contritus fuerit; alias, portio quædam Pulveris commiscenda erit, cuncta grandi spathula lignea versando; demum adiiciendæ sunt aliquot libræ mellis calidi, rite hæc concorporando, iniiciendo demum Pulveris aliquot libras; hinc affundenda erit Extractorum portio ut & Succorum dissolutorum, per vices alternatim adiiciendo modo pulveres, modo mel, modo succos & extracta dissoluta, quovsq̃ue rerum omnium commistio rite absoluta sit; Postmodum commiscenda Terebinthina, ac Opobalsami residuum, aut nucis moschatæ concorporatæ: Cuncta diutissime subigantur & agitentur, adeo ut omnium permistio perfectionem ultimam adepta videatur.

Vbi omnino refrixerit Compositio, recondenda in vase fictili vitreato, tertia parte capaciore quam requiratur ad univērsam Theriaces quantitatem excipiendam, quo sufficiens relinquatur spatium turgescentiæ in Theriaca per fermentationem contingenti; quæ promoveri & excitari poterit vas in loco quopiam caliusculo reponendo.

Spathula

Spathula lignea versanda Theriaca bis vnaquaque hebdomada , quadrante horæ circiter unaquaque vice , per prioris bimestris decursum ; Satis autem fuerit si prædicta agitatio semel in hebdomada subsequente quadrimestri, continuaverit , hoc est per semestre in totum agitatio requiritur , quod tempus ad Theriaces fermentationem necessarium indicant omnes-authores : Quo pacto comparabitur perfecta concorporatio non substantiarum modo, sed & virium omnium medicamentorum ; quo exacto tempore tutissime Theriaca in usum venire poterit, cuius jam & vires & usus rationem succincte traditurus sum.

Opii non exigua copia quæ Theriaces compositionem ingreditur ; in causa est quod effectus illius anodynus, incrassantes, quinimo narcotici solummodo dum illa recens est percipiantur, et si cæterorum medicaminum vis propterea retusa non fuerit, quamdiu illius actiones quasi freno moderatur.

Theriaca cum ex plurimis medicamentis calidioribus constet, admodum magnificanda est ad præcautionem aut curationem effectuum frigidorum, illorumque omnium in quibus languet & titubat calor natus, speciatim vero Paralysos, Apoplexiæ, Lethargi, Epilepsiæ, Convulsionum morborumque omnium cerebri frigidorum ; Admodum convenit in Ventriculi & Intestinorum debilitate & Vomitu ; contra Diarrhoeam efficax est, Dysenteriam, Lienteriam, Cholera morbum, & quemvis Colicum dolorem, Valet in febribus intermittentibus ac nominatim Quartana ; necat Lumbricos ; omne Venenorum genus extinguit & superat ; Pestem, Variolas, Morbillos, cunctosque morbos epidemicos profligat, adversatur Canis rabidi veneno, omniumque animalium venenatorum, Vigiliis medetur & ventris infantium Terminibus ; ut & affectibus Hystericis, Ictero sexcentisque aliis vitiis.

Adsumi potest forma Boli, tantillum vini eo deglutito superbibendo, aut alicuius aquæ stillatitiæ cardiacæ, in quibus etiamnum dissolvi potest : Exhibetur a grano vno ad tria vel quatuor, imo sex, infantibus : A scrupulo vno ad drachmam adultis, imo ad drachmas vsque binas robustis porrigitur, atque in affectus cuiuspiam urgentia : Adplicatur ventriculi regioni, imo cordis, emplastri forma, aut epithematis, tam ad robur quam ad cuiuspiam cacoethiæ impugnationem, sicut & ad interficiendos vermes : Admoveretur etiamnum Anthracibus Bubonibusque pestiferis & venereis, commiscetur quoque spiritui vini, necnon oleis & vnguentis, universam spinam dorsi illinendo, partibusque imbecillioribus redditis : Carpis etiam adplicatur, & pedum plantis in paroxysmis febrium intermittentium, quartanæ præsertim : Remiscetur necnon Opiatis variisque Potronibus : Exhibetur etiam tanquam remedium

Tom. I.

Hh

cui successus nunquam deficit in quavis Hypercatharsi & ad prohibendam effrænem cathartorum operationem.

Porro cum tot variorum medicaminum in vnicam compositionem venientium farrago iampridem illis suspecta sit qui de rebus æquum ferunt iudicium, ad quorum mentem ex multo minore ingredientium numero construi potest Theriaca, æque, imo plus, efficax quam quæ ab antiquis tradita est; constat vero plurimis medicis, imo plerisque Pharmacopœis in votis esse ut publici iuris fiat, Dominus d'Aquin, primarius Majestatis Regiæ Medicus, participem me fieri voluit descriptionis Theriaces ab ipso compositæ, in publicum eius nomine emittendæ; Hæc non modo exhibet medicamenta iusta dosi præscripta, sed præsertim summo & exquisito iudicio electa, adeoque editura proculdubio quoscunque effectus a præstantissima quavis Theriaca expectandos, dummodo cautio adhibeatur in perquirendis optimis & legitimis medicamentis, accedat rite præparatio, atque in omnibus observetur methodus à me tradita in confectiione Theriacæ antiquorum.

Theriaca Reformata D. D. D'AQUIN.

<i>℥. Truncorum, Cordum & Hepatum</i>	<i>Calaminthæ montanæ,</i>
<i>Viperinorum siccorum ʒ xxiv.</i>	<i>Folii montani lutei,</i>
<i>Trochiscorum Scylliticorum</i>	<i>Chamæpyteos,</i>
<i>Extracti opij Thebaici āā ʒ xij.</i>	<i>Comarum Centaurij minoris &</i>
<i>Radicum Contrayervæ.</i>	<i>Hyperici.</i>
<i>Viperina Virginiana</i>	<i>Florum stoechadis Arabica</i>
<i>Angelica,</i>	<i>Granorum Anomi racemosi &</i>
<i>Valeriana majoris,</i>	<i>Cardamomi minoris,</i>
<i>Men Athamantici</i>	<i>Seminis Petroselini Macedonici,</i>
<i>Gentiana,</i>	<i>Ameos,</i>
<i>Aristolochia tenuis,</i>	<i>Seselsos Massiliensis,</i>
<i>Costi</i>	<i>Myrrha Trogloditica āā. ʒ viij.</i>
<i>Nardi Indica,</i>	<i>Resine Styracis electa purissima</i>
<i>Nardi Celtica,</i>	<i>Opopanacis,</i>
<i>Cinnamomi,</i>	<i>Sagapeni,</i>
<i>Olei nucis moschata per expres-</i>	<i>Castorei āā. ʒ iij,</i>
<i>pressionem extracti</i>	<i>Extracti mellaginei granorum,</i>
<i>Croci</i>	<i>Iuniperi lb lxxij β.</i>
<i>Dictamni Cretici,</i>	<i>Vini Malvatici lb i β.</i>
<i>Folij Indi,</i>	<i>Fiat ex arte Theriaca.</i>
<i>Scordij</i>	

Methodus

Methodus.

Nulla necessitas impellit ad præparationem Trochiscorum Viperinorum pro huius Theriacæ confectiōe, satis fuerit in aëre exsicasse, extra Solares radios truncos aut corpora Viperarum suspensa cum cordibus & jecoribus, illorumque requisitum pondus adsumpsisse.

Trochisci Scyllini præparandi ex pulvere radicis Dictamni albi, sicut traditur sum capite de Trochiscis.

Extractum Opii eliciendum ad methodum à me exponendam capite de Extractis, tertia istius Pharmacopœæ parte, ad Extracti consistentiam deducendo.

Radix Contrayervæ natales habet in Charcides, provincia Peruviana, unde ad nos ab Hispanis adfertur; Radice Iridis multo minor est, exterius subrubra, interius nigricans, nodosa & fibrosa, odore accedens ad illum quem fundunt ficus folia: Nomen hoc (Hispanico idiomate idem significans ac Alexipharmacum) derivatum est a voce *Yerva*, indita helleboro albo ab Hispanis, cujus succo venatores sagittas intoxicare solent in regione quæ Contrayervam profert: Sapor istius radicis aromaticum sapit, adiuncta quadam acrimonia.

Viperina Virginiana Contrayervæ species est, in Virginia nascens, quam potiuntur Hispani in America Septentrionali: admodum aromatica est, apud Anglos celeberrima, frequentique in usu adversus quodvis toxici & veneni genus: quo fit ut in compositione Pulveris Comitissæ Kanth, radici contrayervæ Peruvianæ adiungatur, à quibus binis radicibus præcipuam vim obtinet hic Pulvis.

Ea quæ superius protuli de radicibus Angelicæ, Valerianæ, Meu, & Gentianæ, cum de Aceto Theriacali egi, huc inferri iterum non debent.

Sententiæ meæ, quam alias adduxi de Aristolochia tenui, libro a me edito de Theriaca, adhuc tenax sum; id vero præterea addo neque in hac Theriaca, neque in ea quam præscripsit Andromachus, pro Aristolochia tenui ullam aliam admittendam quam eam cui Authores Pistorlochii nomen aut Polyrhisi imposuerunt, eo quod cæteris omnibus speciebus tenuior sit, sed speciatim pluribus insignita viribus Clematite, à Matthiolo: & nonnullis sequacibus, pro Aristolochia tenui venditata.

Neque enim satis est Dioscoridi, Matthiolo, & Theophrasto præter tres Aristolochiæ species, scilicet Longæ, Rotundæ, Clematitidis, nullas alias cognitasse, Clematiten, quoad radicem omnium tenuissimam fuisse inter tres dictas species: Matthiolum censuisse illam Theriacam

Hh 2

ingredi debere potiori jure quam longam & rotundam; ac quibusdam in locis pro Aristolochia tenui in Theriacam receptam fuisse, Indagandum præterea fuerat num in Europa nulla alia Aristolochiæ species extaret; num in Clematite adessent notæ tenuitatis evidentiores quam in cæteris omnibus Aristolochiæ speciebus, ac num viribus illas antecelleret, quo merito habeatur & censeatur eadē esse quam Andromachus nullo alio cognomine insignivit quam Tenuis, ne frustra cognomen inditum fuisse videatur, non recte determinatum; Revera enim manifeste adparuisset plures alias dari Aristolochiæ species præter tres a Dioscoride, Theophrasto & Matthiolo assignatas: Quoad Clematitem, quam Matthiolus, & nonnulli neoterici pro Aristolochia tenui indigitarunt, tantum abesse ut cæteris illa tenuior sit, quin potius crassioribus gaudeat caudicibus & altioribus, foliis, fructibus & floribus majoribus & grandioribus, radicibus vero longioribus quam quæ cæteris omnibus Aristolochiæ speciebus concessa sunt, speciatim vero multo crassioribus illis quas Pistolochia aut Polyrrhison obtinet, cuius etiamnum omnes aliæ partes multo tenuiores sunt quam in Clematide cæterisque omnibus speciebus: Id quoque innotuisset Pistolochiam, à me electam, sapore, odore, & colore, tum interno tum externo, Aristolochias longam & rotundam potius referre quam Clematitem, quæ ex opposito à cæteris plurimum discrepat, sapore præsertim & odore: Facultates quod attinet, etsi ex sententia Matthioli in compositionem Theriacæ venire debeat, ac pro Aristolochia tenui adsumi, eo fundamento innixi quod Clematis inter tres species ab ipso cognitas revera tenuissima sit, apud probatos Authores nihil reperire est quod electioni ab ipso factæ favet: Quin potius ex illorum lectione manifestum fiet Clematitem & Pistolochiæ & viribus externis & tenuitate externa inferiorem esse.

Conspicuum & id fiet Dioscoridem, cuius fidei Matthioli scripta innituntur, postquam plurimum extulit vires Aristolochiarum rotundæ & longæ, tandem addere, *Clematis ad eadem pollere creditur, viribus tamen est inferior*: At vero non ait, sicuti imponit Commentator, in Theriacæ compositionem venire debere: Apertum evadet Ruellium, post decantatas Aristolochiarum vires, sed maxime Pistolochiæ, denique in hæc verba erumpere *Clematis cognominata, creditur in eosdem usus venire, quanquam ignavia sit*: Apud Dalechampium videre est Clematitem iisdem usibus esse idoneam quibus cæteræ Aristolochiarum species, at non pari efficacia: Idem author Galenum adducens, ubi de Aristolochiis agit, Clematitem odoratiorem esse ait, cujus rei causa in vnguentorum odoratorum compositionem veniat, usus vero medici

diciratione habita, minori robore quam cæteras pollere: Idem præterea Author Æginetam adducit, quando Clamatiten ingenere medicamentorum reponit quæ bilem educunt, qui effectus nequaquam congruit cum viribus quibus Theriaca pollere debet: Videre est & Clusium eundem Galeni textum proponentem in Clematidis vituperiū: Item & Iohannem Bauhinum, Dioscoridis verba adducentem Putatur & Clematidis eadem facere, verum viribus inferior est prædictis. Eundem Bauhinum, Galenum sequutum, dicentem, Quæ Clematidis appellata fragrantior est, itaque ea ad unguenta vtuntur Vnguentarii, sed ad sanationes infirmior: Apud Lobelium eandem Dioscoridis & Galeni locos videre est: & Clematiti minus faventes, Sed præterea eundem sic loquentem audiamus.

Rondeletius revera desuetum usum radicum illius speciei Aristolochia quam Polyrrhifam vocant revocaverat, quam Dioscorides, uti nec illius interpretes nullo proprio nomine designaverat, quippe quibus planta hac ignota fuit, iam pridem dimissa, & tamen preferenda reliquis duabus tum suavi aromaticitate, tum medicata, efficaciore facultate, cuius merito Andromachus & Galenus Theriaces compositioni aptiorem rotunda & longa censuerunt; At utrumque ex odore & sapore exploranti, multo ignavior reperitur Clematis. quam falso Tenuem vocatam apud antiquos Theriaca scriptores putabant Itali: Et deinceps ita differit, Clematidis, vulgaris & notissima, sponte in vinetis, solisque frigido & humido provenit in reliqua Gallia, universa Italia, Germania & Flandria: fruticis specie provenit viticeo sarmento, cubitali, flore luteo, caule cubitali, fructu oblongo, magnitudine parvi ovi, semine intus lato, radix illi exilis odorata: Huic vires ignaviores cæteris, & usu obsoletior, præterquam apud omniscios Apollinem & Matthiolum, sequutos facem Pharmacopæorum, qui cum Longam & Polyrrhifon nunquam vidissent, & Italia nihil vispiam plantarum deesse à Matthiolo persuasi essent, illi facile & falso persuaserunt Clematitem esse genuinam Longam; hincq; tot morose Loureati Apollinis disquisitiones, qui cum hanc in Bibliotheca piclæm ex Authoribus frustra quassisset, & Matthiolo scribenti prope fossas emergere fidem habuisset, illuc illum sequutus, dum venatur, vel suo more in fossas lapsus est: Res ipsas qui inspectione notas habuerit, & tum mente, tum manu concinne digerere noverit, facile ex voculis perperam adscriptis sese & lectorem extricabit, & perplexas acervationes istorum declamatorum aut ridebit aut declinabit, nec se rebus sed sibi res subiiciet.

Non necesse est ut huc adducam quæ Dodonæus de Clematite & Pifstolochia tradidit, neque locos de utrisque congestos, quandoquidem hi consoni sunt iis quæ referunt Bauhinus, Dalechampius, & plurimi

alij : neque porro opus est vt inquiram solidiores aut firmiores authoritates ad ea statuminanda quę protuli in Pistolochiæ laudes & contemptum Clematidis : Sufficiat asseruisse cum in Pistolochia adsint cunctæ & legitimæ tenuitatis notæ , eximiis virtutibus donata sit , consentientibus tot tamque præclaris scriptoribus , qui illam Clematiti anteponunt, perperam & inique me facturum fuisse si hanc non statuissem Aristolochiam esse tenuem Andromachi, eamque hoc loco accipiendâ, arque pro succedaneo illius habuissem : in quem vsum qui Clematitem adsumpserint, immerita laude illam adficiunt , cum cunctæ illius partes longissime a tenuitate absint , atque hac parte , vti & viribus , illi proculdubio inferior fit.

Neque porro intelligendum credo Andromachum, cum *Tenuis* voce vtitur, de tertia Aristolochiarum specie a Dioscoride descriptarum, adeo vt Pistolochiæ anteferri debeat; sed firmo fundamento innixus existimo ipsum nullam aliam Aristolochiam illi in mentem venisse quam illam cujus caules , folia , flores , fructus , & radices admodum tenues deprehenduntur , imo multo plus quam in cæteris omnibus Aristolochiarum speciebus , cuius vires insignes plurimi ab Authoribus multis fiunt , imo Clematiti ideo præfertur.

Neque etiam meo iudicio *Tenuis* nomen adsignari potest Clematiti, quippe quod aliud nihil sonat quam sarmentosam , aut pluribus sarmentis præditam : Contra repono, si nomini quidpiam foret concedendum, Pistolochiæ nomen multo plus quam alterius cuiuspiam Aristolochiæ accedere.

Non tamen mea mens est Pistolochiam semper virentem, foliis nunquam deciduis, anteferendam illi esse cuius folia & caulis quotannis excidunt , tam quod figura & facultatibus multum recedat a cæteris Aristolochiis, vel eo præsertim nomine quod ad falsæ-parillæ speciem quandam revocetur; quam quod plantæ foliis perpetuo viridantibus esse nequeunt alia ratione quam ob probam substantiam & alimentum quod e radicibus continuo hauriunt; quo fit vt nullum idoneum tempus collectioni hujus radices concedatur, quo non virium maximam parrem in folia transfuderit : at vero in radice exiguæ nostræ Pistolochiæ, cum tota hyeme a vegetatione cessaverit, spatiumque temporis concessum fuerit succum e terra eliciendi, continendique penes se quicquid probi succi illi necessarium fuit , plurimæ vires, concluduntur si veris initio lecta fuerit cum vegetationi proxima est.

Neque illi, qui Andromacho , nullas alias perspectas fuisse Aristolochias quam quæ Dioscoridi , Theophrasto & Matthiolo notæ fuerunt , imposuerint, verisimile quid adduxerint, quin nugas attulerint, non secus

ac si dicerent Pistolochiam nostram post natum demum Andromachum in lucem prodiiſſe; eo quod Dioscorides & Theophrastus illius non meminert.

Excusationes quas contra Galeni textum venarentur, cum ait Clematitem ad vnguentorum tantum confectiorem adſumi ab vnguentariis, ad medicos vero uſus inefficacem, nequaquam admittendæ, nam, ut non repetamus id quod Galenus dixit Clematitem in medicina inertiorem eſſe cæteris Aristolochiæ ſpeciebus, nullus non Pharmacopœus gloriæ cupidus vnguentarij titulum reſpuet, neque enim dubium vnguenti vocabulum a verbo *vngo* deduci: Etſi porro non absurdum ſit forte authorem quempiam incelebrem Vnguenti voce intellexiſſe materiam quampiam ſiccam ſuffumigiis dicatam, aut condituræ cadaverum, vel aliis uſibus externis, nemo tamen obſervaturus eſt Andromachum, Theriaces inventorem, uti neque Galenum, qui poſterius de illa ſcripſit, Clematitemque adeo vilipendit, vnguenti nomen Theriacæ impoſuiſſe, neque Mithridatio, neque Trochiſcis Hedychroi, aut Cypheos; Neque etiamnum quempiam commentatorem, aut Galeni ſectatorem ex prædictis compoſitionibus, aut aliam ſimilem vnguenti nomine deſignafſe: Et hoc quoque huc inferam, cuncta vnguentorum exempla, quæ in ſacro codice forte occurrunt, ad externos ſolum uſus dicata, nequaquam probare Trochiſcos, aut ullam compoſitionem internam ſolidam Vnguenti nomine veniſſe; At vero neque vnum, neque plura teſtimonia, ut authenticæ, vnquam ſatis roboris habitura ſunt ad concedendam Piſtolochiæ tenuitatem, aut facultates quam Clematiti eminentiores, niſi revera illi ineſſent.

At vero aſſeto, neque Matthioli ſententiam, perperam ſtabilitam, neque præconceptos errores patronorum Clematitis, vnquam effecturos ut hæc ſuperior ſit ac Piſtolochiam de tenuitatis & virium excellentiæ ſede deſiciant: Neque Clematitem vnquam *Tenuis* epitheton adepturam apud eos qui illius intimam habuerint notitiam, & qui cum Clematide conferre voluerint: Illud porro apud me ratum, illos quibus utraque perſpecta fuerit, ac rationes a me adductæ expenſæ, atque bilanci utrinque cum iis quas fautores Clematitis afferunt impoſitæ, proculdubio a partibus meis futuros, & ne quaquam hæſitabundos genuine declaratuſos non aliam pro *Tenui* habendam Aristolochiam quam quæ a me electa fuit.

Collecta hæc radix inchoante vere, cum primum in folia erumpit, eluenda & abſtergenda ab omnibus ſordibus, demum ſuſpenſa in loco perflatili, procul a radiis ſolaribus exſiccanda, cum cæteris poſtmodum medicamentiſis diſpenſanda.

Costum quod attinet, conseo tres illius species ab Authoribus descriptas ad vnicam referendas esse, hac in re Clusium sequutus, dicentem, *At vero in ea sum opinione ut vnum duntaxat Costi genus esse credam*, Idem Bontius, Medicus Batavus, confirmat, sequutus Garciam ab Horto, Etsi enim Dioscorides, & plurimi illius sequaces, tres Costi species descripserint, Arabicum scilicet, Indicum & Syriacum, imo cuidam Costi speciei nonnulli figuras quasdam adfingere conati sint, omninoque ab iis diversas quas tradidit Dioscorides, cui fundamento innixi sunt, id tamen pro comperto habendum in tota Europa vnicam Costi speciem agnosci, ab omnibus in vniuersum acceptam & adprobatam, in qua, quasi in compendio, observentur insignes illæ notæ quas Dioscorides assignavit omnibus Costi speciebus, si vnam quodammodo exceperis dulcedinem, per temporis forsan intercapedinem ex parte dissipatam, Plantæ enim recentis sapor ab illo multum dissidet quem planta vetustior exhibet.

Costus ad nostras oras delatus radix est satis crassa, crassitie pollicari, imo quandoque dupla, sesquipedalem forte longitudinem habitura si integra ad nos deferretur: Color exteriori facie cineritius est, interiori candicans, ad buxum accedens: Odore valido nares ferit, ad primum linguæ contactum dulcedinis quandam speciem referens, at vero amarior cum levi acrimonia paulo post se prodit, non secus ac sapor aromaticus: Costus ad levitatem potius quam gravitatem accedit, quod substantiæ parum sit compactæ.

Si Costus (quod nonnullis visum) arbusculæ cujusdam cortex esset, aut fruticis, sambuco similis, proculdubio eligendus esset Costus, corticosus dictus, cui quoque *Corticis Winterani* nomen inditum est, cortex videlicet, tota sua substantia albus, admodum odoratus saporisque aromatici, cui figura adest non item color, sapor & odor cinnamomi vulgaris: Costus iste corticosus non multum mihi dissidere videtur viribus & facultatibus a vero Costo, ac, me judice, non inepte illi substitui posset.

Pauci in Gallia gloriari possunt se apud Indos vidisse veram *Spica Nardi* plantam, in Iava copiose nascentem: Bontius, Medicus Hollandus, ait montes quatuordecim circiter leucis a Batavia Indica diffitos illius feraces esse, locum vero fere inaccessum esse ob Tigris & latronum grassantium frequentiam: Hoc vero tanquam verum adstruo, à memet ipso olim collectam fuisse Pseudo Nardum in monte Genevreo, in confiniis Delphinatus prope Pedemontium, ac invenisse illius spicas in massam rotundam simul conglobatas, infra & juxta terræ superficiem, radiculis tenuissimis inferiori parte instructam, quoad omnia proxime accedentem ad figuram veræ *Nardi Indicæ*, apud Matthiolum

Matthiolum depictæ & alios; Spicæ pseudo Nardi illius crassiores sunt quam Indicæ Nardi, Capillitium magis dispersum & hirsutum coloris obscurioris, fere sapore & odore destituitur: In centro partem ligneam obtinent, quæ in longum protensa capillitio basin præbet: Vera Nardus Indica ut plurimum spicas paulo minores gerit, parte lignea caret, capillitio donata est flavi coloris ad purpureum vergentis: Initium ducit a parva radice, & in globum convoluta spicam constituit, diutius eo in statu permanentem nisi contrita fuerit; odore plurimum ad cyperum accedit, sapor acmodum aromaticus est, cui amaror admixtus & acrimonia linguam exsiccans, & tandem odoris non insuavis vestigium illi imprimens: Abiiciendæ radiculae Spicæ Nardi spicis subjacentes, utpote inutiles.

Ex his elegantissimæ eligendæ, servataque illarum figura lente contrectatæ digitis ad pulveris excussionem concutiendæ, partem illius interioriorem per spicæ summam abstrahendo, ut plurimum cæteris partibus pallidiorem, atque abiiciendam; Sic dispensandæ spicæ mundatæ: Possent quoque & incidi antequam grandi mortario contundendæ immittantur, ex quorundam sententia, sed ad id nulla compellit necessitas, quandoquidem id capillitium sponte conteritur abique in pulverem cum cæteris medicamentis.

Cinnamomi historiam huc iterum inferre inutile est, protulisse satis fuerit pro Cinnamomo solum habendam & accipiendam esse Canellam, ad nos allatam ex Insula Ceylon, sita in parte Indiarum Meridionali: Recens eligi debet, coloris vividi, ex flavo in purpureum vergentis, odoris fragrantis & grati, saporis acuti, penetrabilis, admodum aromatici, tenuius craffiori præferendum: Cinnamomum rite electum nulla indiget præparatione.

Oleum Nucis Moschatae per expressionem elicatum tot insignitum est viribus, ut inutile sit Balsamos illos naturales disquirere, ut plurimum adulterium passos, ad Theriaces compositionem, aliarumve compositionum internatum: Præparationem hoc loco traditurus essem, nisi locus illi deberetur inter Olea expressa: Noces Moschatae, etsi ex Indiis ad nos convehantur, notiores sunt quam ut descriptione indigeant.

Non immerito a me statutum maximam *Balsamorum* venalium partem, quasi nativorum, adulterium passos esse; illud quippe pro comperito habendum sincerum *Balsamum Iudaicum*, magno constitutum si modo consequi daretur, & nisi admodum probabile esset illum qui ad nos defertur pro Liquidambra tantum habendum esse, vel quopiam alio Balsamo suppositio: *Balsamum Peruvianum* quod attinet, etsi legitimum nancisci non impossibile sit, quod maiori suppetat copia, viliorique

pretio, adulterio tamen etiamnum obnoxius est, atque meæ potestatis est compositionem ejusmodi tradere, quam pro genuino Balsamo admiscere plurimi Pharmacopœi & Aromatarij Galliæ, qui cum in eo veras notas, quæ sincero inesse debent, deprehendissent, pretiûmque modicum observassent, illius copiam sibi fecerunt & compararunt: Neque apud me dubium Pharmacopœum quempiam, vtv callidum & astutum, nisi præmonitum, hac in re deceptum iri: At vero illius compositionis descriptionem occultam esse malo, quam erroris & fraudis ansam præbere: Monitos tamen Pharmacopœos volo vt sibi caveant in posterum, qui prius decepti forsan Balsamum illum adulterinû quatuor Gallicis francis libræ vnus pondus sibi compararunt, ac ad antiquæ Theriacis præparationem illum oleo Nucis moschatæ per expressionem extracto præferre vellent, tertio aut quarto tanto cariorem.

Dictamnus Creticus planta est cauliculis plurimis instructa, quos contegit congestum gossipium candidissimum & densissimum, non secus ac folia, quæ rotunda crassaque: flores illi purpurei, violis colore admodum similes, dilutioris tamen, inter folia eminentes in caulium cacuminibus; semen in floris calice continetur postquam idem flos excussus est: *Dictamnus*, si licet, eligendus recens & floridus collectus, alias sufficiant folia illius mundata.

Folium Indum, alias *Malabathrum* dictum, non habendum pro folio supra aquas absque radicibus nascēte, admodû lenticulę palustris, ex quorundam authorum arbitrio; est quippe folium proceræ arboris in regione Cambaya nascentis, ac plurimis aliis Indiarum locis: Extremitates ramorum, sæpe foliis adnexorum, manifestum faciunt ex arbore folia illa decerpta esse, Folium illud sat grande citrij mali foliis nonnihil figura simile, coloris est ex pallido virescentis, tribus nervis aut fibris ad intervalla æqualia positis præditum, ab vna extremitate ad alteram secundum folij longitudinem exporrectis; læve id est, & superna parte nitidum & lucidum, averfa parte aliquantisper asperum; sapore aromatico, quasi ex nardo, macere, garyophyllis & cinnamomo conflato: odore, sapore, colore ac nervorum dispositione a Lauri foliis plurimum discrepat, pro his a quibusdam, sed perperam & nullo fundamento innixis habitum: Folia Folij Indi multum viridia, & integra, vtpote optima accipiantur.

Scordium, *Calamintha*, *Polium flavum montanum*, *Chamæpytis*, *Centaureum minus*, *Stæchas Arabica*, & *Hypericum*, notiora sunt quam vt descriptione indigeant.

Dimissis sententiis & opinionibus erroneis & confusis plurimorum Authorum qui de *Amomo* scripsere, missa quoque facta inquisitione loco-

locorum in quibus natales habere potest, ac descriptione magnitudinis, aut figuræ contortæ arboris illud proferentis, statuo verum Amomum nobis fere ignotum esse, ad nos racemosum id deferri; Ejus longitudo est unius, duorum, trium aut quatuor pollicum, racemus is nervum quasi quendam obtinet, pedis vices, aut basis præbentem filiquis, quæ rotundæ sunt, magnitudinis uvarum racemorum, coloris albi cineritii, leves, magisque quam racemorum uvæ ut plurimum compactæ, basi quasi adfixæ & adglutinatæ, non secus ac Piperis grana: Racemum ex parte cooperiunt sex folia, illis quæ malum Granatum emittit non multum absimilia, inter quæ tria cæteris tribus, quæ interiacent, longiora & eminentiora: Siliquas has adimplent grana purpurei coloris, propemodum quadrata, in omnibus fere similia Cardamomi granis: Grana hæc simul connexa figuram rotundam pariunt, ab invicem tamen distinguuntur intermediis tenuissimis membranulis, at tam arcto nexu implicantur, ut exiguus ille globus ex tribus tantum partibus constare videatur, etsi nullo negotio cuncta grana à se invicem attritu digitorum divellantur: Siliquæ & membranulæ ablegandæ, solummodo ad hanc compositionem, uti & ad alias, grana purpurea, eaque succulenta admittendo, neglectis & abjectis nigris & rugosis: Granis his sapor inest acris, mordax, admodum aromaticus, cujus vestigia diutius in ore permanent.

Cardamomi diversas species hæc inferre animus non est, satis sit dixisse, minimum, hic præscriptum, omnium præstantissimum esse; grana illius ad figuram quadratam fere accedunt, exiguis filiquis triangularibus conclusa, parvis avellanis paulo minoribus, filiquarum harum color ex candido cineritius est, admodum similis colori filiquarum Amomi; grana etiam fere concolora sunt, ejusdemque saporis, itidem in partes tres dividendis tenuissimis quibusdam pelliculis distincta: Eligantur mundata sicuti de Amomi granis dictum.

Semen Petrocelini Macedonici ex viridi pallescit, exiguum, longiusculum, acuminatum, aliquantisper depressum, saporis acris & admodum aromatici, odoris suavissimi; Sedulo emundandum est excusso pulvere omnibusque sordibus,

Semen Ammi magnitudine inter semina Apij & Petroselini vulgaris medium est, propemodum rotundum, arenæ granis admodum simile, cujus quoque & nomen gerit: Ad nos duæ illius species adferuntur, utriusque sapor inest admodum aromaticus, & amariusculus: Sed Ammi ex Creta allatum, cujus sapor & odor ad Thymum & Origanum accedunt, alteri præferendum est: Semen hoc sicuti prius mundatum accipiendum est.

Semen *Seseli Mafiliensis* paulo minus est semine Fœniculi sylvestris, ad cuius tamen figuram plurimum accedit: Color illi est viridis pallens: sapor acereft, aromaticus, amariufculus: Eligatur recens non aridum, sed succi plenum; præbe mundandum est.

Myrrha ad Gummi Resinas referenda est, quæ si recentissima fuerit, coloris est flavi virescentis, ad rubrum vergentis, crassa, odorata, acris, mordicans, summæ amaritudinis; effracta interiori parte exhibens maculas albicâtes, non abfimiles illis quæ vnguibus innascuntur: Eligenda pura, & quantum licet pellucida; Hæ veræ sunt Myrrhæ notæ, hoc loco accipiendæ, cujus majores lacrymæ minoribus præferendæ.

Illud pro certo habendum arborem quæ *Storacem* profert proculdubio plurimam lacrymam effundere, at vero id nequaquam persuaderi mihi patiar Storacem ad nos allatum, aut quem institores fingunt ex Oriente elegantibus & maximis lacrymis adferri, verum esse storacem: Ingens illius jam a longo tempore pretium, impostorum fraudibus venalem illum exponentium ansam præbuit, atque experimenta de illo a me suscepta ut omnino abdicarem impulerunt: Non ex Galbano, non ex Ammoniaco, lacrymæ illæ fictitiæ effinguntur, sicuti nonnulli ratum habuerunt, quandoquidem utriusque odor virosus & molestus nullo modo convenire potest cum suavi & grato, quem mangones cum studio conciliant lacrymis illis quas pro storace venditant: Sed verisimile est illas fictitias esse, ex nonnullis Benzoini lacrymis candicantibus, vel ex quopiam Gummi resina inodoro, aut saltem cujus odor possit cedere illi qui conciliandus est, Storacem referens conflatas: Quamobrem id publici juris faciendum credidi, experimento à me confirmatum, scilicet sumptis Storacis lacrymis, qui colore, odore, sapore & figura externa natus erat quæcunque in legitimo Storace desiderantur, lacrymam illius manibus conterendo emollire cum conatus essem, ut postmodum malaxando cum aliis medicamentis substantiæ homogeneæ commisce-retur, mirabundum deprehendisse quicquid suavis odoris in storace dicto aderat manuum mearum affricatione deletum fuisse, lacrymam vero superstitem omnino inidoneam fuisse ut quidquam probum conciliaret Balsamo aromatico quem parandum susceperam: Ratus sum tunc ad aliud Storacis genus confugiendum esse magis genuinum: Cum porro suspectus mihi esset Storax conglobatus, cujus moles ut plurimum augmentum suscipit ab addito Storace liquido, Vel ad alium storacem in officinis venalem, levissimum & ligni scobe infarctum, Electus a me est Storax odoris suavis, plurimis granis, aut exiguis lacrymis donatus, sordibus paucis inquinatus, cujus resinam hac ratione extraxi.

Ejusmodi storacis uncias octo imposui pelvi æneæ, cum uncis duodecim

cim optimi vini albi, Pelvem vero supra modicum ignem; cuncta hæc spathula lignea leniter versabam, quamprimum vero storacem sufficienter dissolutum esse agnovi, illico calentem adhuc ab igne materiam omnem in sacculum ex tela valida & densa confectum infudi, quem superna parte arcte contritum supra materiam, torculari inter duas laminas calentes commisi, unde extraxi uncias tres resinæ puræ, non minus præclaræ quam odoratæ, quæ in omnibus præferri debuit Storacis lacrymis nobis obviis: Resina hac ad confectionem mei Balsami magna cum voluptate usus sum, quæ in posterum, quoties necesse fuerit, tam ad interna quam externa remedia componenda admissurus sum: Quibus Storax similis in manus venerit, consilio ii meo frui poterunt, ac ratione illum ad puritatem deducendi, quam lubentissime in publicum prodire volui.

Opopanax, Gummi est dissolubile in liquoribus aqueis, ex planta ferulacea, quam vocant Panacem Heracleum, incisione facta emanans: Ex planta liquidum & album defluit, sed paulatim compingitur & in superficie aureum coloré acquirit: Recens Opopanax eligendū, cujus lacrymæ puræ sint, pingues & candidæ, saltem interius, saporis acris & amari, odoris penetrabilis.

Sagapenum, alias Serapinum, eo quod ejus odor ad eum quem effundit Pinus accedit, Gummi est in liquoribus aqueis dissolubile, non secus ac Opopanax; Effluit etiam ex planta ferulacea, cujus color interius albus est & exterius quâdiu recens est, paulatim vero in superficie fulvescit, imo temporis decursu intus & extra obscurum evadit non secus ac cætera gummata, præsertim aquea: Sapor illi acer & amariusculus, odor valide sed ingrate ferit nares: Eligendæ sunt lacrymæ purissimæ & recentissimæ.

Si anno 1644, quo in protestate mea fuit *Castor* vivus, alios præterea mortuos aut vivos nancisci licuisset, Animal id lubentissime sectioni anatomicae subjecissem; si porro intimius partes illius omnes examinandas suscepissem, sicuti ante quinquennium vel sexennium cum studio & accurate scrutatus sum partes omnes Viperæ, atque exacta diligentia descripsi, de illo paulo accuratiora tradidissem tractatu a me edito de Theriaca anno 1668; Si vero res non tam forte ad votum successit quod non adeo ingens Castorum numerus suppeteret quam Viperarum, saltem veri testiculi, soli generationi destinati, quamquam exiles & latentes, oculos meos & cognitionem non evasisent; At vero non propterea abhorruissem ab opinione alias, & etiam hodie mihi innata, admodum probabili, videlicet bursas quas gestant Castores, sitas genuino loco, in quo testiculos cæterorum animalium quadrupedum observamus,

legitimum Castoreum continere, quod ad Theriaces compositionem admitti debeat, ac cuncta alia remedia in quibus Castoreum præscribitur.

Neque quoque mirandum, si cum agnoverim præcipuam materiam his Testiculis conceptam verissimum & legitimum esse Castoreum, totum id pro veris Testiculis acceperim, atque ut id crederem impulsus fuerim, tam a situ prædictarum bursarum, quam a nomine quod gerunt, *Fibri Testiculi aut Castoris*, a pluribus celebribus scriptoribus ipsis inditum; cum præterea etiam si a me deprehensi fuissent legitimi testiculi, generationi dicati, locus diffusus in quo situm obtinuerunt, illorum exilitas & odoris carentia ut neglectim haberem atque repudiarem in causa fuissent, tanquam ad usus Medicos ineptos; Ab examine præsertim instituto bursarum Castoreum continentium, atque observata figura, tum tunicarum internarum & externarum, quas comitantur plurimæ fibræ & membranæ, imo substantia admodum similis Testiculis cæterorum animalium substantiæ, quæ etiam non secus ac veri testiculi, si exsiccati forent, in pulverem contrita abire potest.

Neque etiam pars vinctuosa, exigua vesica distincta contenta, in eadem præcipua tunica quæ Castoreum excipit, ab opinione mea dimovere poterit, cum præsertim sermo sit de animali amphibio, quod quodammodo monstris accenseri meretur, quandoquidem dimidia sui corporis parte animal terrestre refert, alia pisci simile est.

Illud quoque apud me ratum eos qui bursas prædictas ejusmodi in situ deprehenderent, qui observatur in corpore animalis viventis, imo corpori ademptas, & exsiccatas, quomodo venales exponuntur, indubie pro genuinis testiculis illas accepturos; nisi rem ea diligentia & accuratissimo examine scrutati essent quo Domini Academiae Regiæ adscripti, in anatome Castoris ab ipsis instituta ante annos aliquot, cujus etiam descriptionem ad amissam factam publici juris esse voluerunt: At vero Testiculorum nomen, bursis illis inique concessum, prohibitorium est quin verum Castoreum contineant, aut in Theriacæ compositionem admittendæ sint, ac vbivis gequinis Testiculis præferendæ sint.

Castorei electionem quod attinet, & locum in quo animalia id generantia capiuntur, etsi authorum maxima pars id quod ex Ponto advehitur commendent, apud me nullum dubium est quin id quod e Castoribus juxta flumina Galliæ captis eruitur, Suediæ, Poloniæ, Germaniæ, imo & in Canada, ac vniuersis Indorum Occidentalium regionibus, ejusdem præstantiæ sit neque enim vllum unquam discrimen animadvertere licuit, nisi inter legitimum castoreum & adulterinum, quod interius fibris & membranis permixtis fractum non deprehenditur, quippe quod nihil

aliud

aliud est quam congeries gummatum quorundam foetentium & viroforum, Castoreo pulverato commistorum, & succo vinctuoso quem continent vesiculæ inclusæ in præcipuis & communibus vesicis Castoreum involventibus, ex quibus coadunatis exsurgit tenax admodum, dissimilis substantiæ carneæ legitimi Castorei, quod facili negotio in pulverem abire potest, non secus ac substantia carnea genuini Castorei, quæ sola ad Theriaces compositionem admittenda est.

Nisi Gallia *Crocum* nobis suppeditaret, dotibus omnibus necessariis instructum, ad nationes externas, si fides authoribus adhibenda, confugendum nobis esset; At cum præstantissimum producat, imo non exigam copiam cæteris regionibus, Germaniæ, Sueciæ, Poloniæ, ac plurimis aliis largiatur, immerito nostrate abstinere mus: Præ cæteris is qui nascitur in locis meridiei vicinioribus præferendus videtur illi quem variæ Galliæ Provinciæ suppeditant, ob loci naturam & situm, cum plerumque plantæ aromaticæ ibi locorum productæ, prærogativa quadam gaudeant præ illis quæ in septentrionalibus regionibus natales habent, Sed siue elegantia aut præstantia bulborum crociferorum, siue nativi soli indoles, siue plantam excolendi ratio, aut Crocū exsiccandi ratio aliquid conferant, observare est Crocū in Vastinio crescentem, non procul a Lutetia, dummodo rite electus fuerit, nulli inferiorem esse, neque quoad staminum crassitiem, neque coloris elegantiam, neque quamvis aliam ex conditionibus requisitis, adeo ut citra hæsitantiam in compositionem hanc admitti debeat, ut & cæteras.

Radix bulbosa & rotunda, folia, flores, & stamina, quæ sola Croci nomen gerunt, ac in usum medicum veniunt, satis nota sunt, neque descriptione indigent; Id vnum adducendum, summis forcibus amputandam esse partem flavescentem, basis vices in staminibus obtinentem abiiciendam, eamque solum staminis partem admittendam quæ Kermesino colore prædita est: Crocus quam recentissimus idem præstantissimus.

Spica Celtica in montibus Pyrenæis provenit, & Tyrolensibus in Germania; Exigua est planta, aromaticitate multa prædita, quæ ad nos exiguis fasciculis collecta adfertur, spicæ formam tantum in radice gerens: Spicæ vero nomen ideo quoque illi inditum existimo, & ea præsertim de causa quod odoris vehementia propemodum certet cum Spica Nardi: Totius plantæ vis in radice concentrata est: folia etiam illius abiicienda, flores, omnia filamenta, ac quicquid superfluum est; quod ut consequi liceat, expandendæ illius radices in loco aliquantis per humido, quo mollescant & plicatiles fiant, minùsque fragiles antequam emundatio suscipiatur, cum enim lenissima manu, scapelli cuspide quicquid extraneum est radici circumfusus abiiciendum sit, proculdubio

præ nimia ficcitate in particulas abscederet, nisi cautio illa præcederet.

Huc non sum allaturus methodum despumandi mellis, cum extractum Baccarum Iuniperi illius succedaneum adposuerim, ac præterea spumæ detractio, ubi de Theriaca antiquorum, meminerim: Præparationem Extracti Iuniperini remitto ad caput de Extractis in tertia hujus Pharmacopœæ parte.

Commixtionem omnium Medicamentorum, hanc Theriacam componentium quod attinet, eidem methodo insistendum quam tradidi de antiquorum Theriaca: Hoc unicum inferam de Extracto Iuniperino, non solum ab ipso eadem quæ de melle communi despumato ad conjunctionem & conservationem omnium medicamentorum expectanda esse, sed & plurimam virium accessionem Theriacæ istius viribus fieri, nequaquam antiquis usitatæ inferioris, iuno quoad omnia illa efficacioris, quippe quæ quoad univèrsam compagem nihil nisi selectissimum contineat, atque præstantissimarum probatissimarumque virium, Dosis & ratio ad usum ducendi hanc Theriacam a priori deducenda est.

Theriaca Diateffaron.

<i>℞. Radicum Gentianæ,</i>	<i>Mellis optimi despumati, &</i>
<i>Aristolochiæ rotundæ,</i>	<i>Extracti Baccarum Iuniperi</i>
<i>Baccarum lauri,</i>	<i>āā. ℔ j.</i>
<i>Myrrhæ electæ āā. ℥ ij.</i>	<i>Fiat ex arte Electuarium.</i>

Methodus.

Theriaca hæc in gratiam præsertim pauperum inventa fuit, Vocatur Diateffaron, eo quod quatuor solum medicamenta contundenda sint in pulverem, quæ melli commixta, ac Extracto Iuniperino, compositionem alexiteriam præstantissimam efficiunt.

Præparatio hujus Theriaces nihil difficile obtrudit, solus enim pulvis ex quatuor his medicamentis conflatus cum melle optimè despumato, ac extracto Iuniperino commiscendus est, compositionem postea ad usum recondendo.

Cōtemptim non habenda hæc Theriaca, admodum enim conducit adversus contagiosos morbos, venena & morsus venenatorum animalium; contra apoplexiam, spasmos eunctorumque cerebri frigidos affectus, ut & contra lumbricos; ad corroborandum ventriculum valet, omniumque viscerum obstructions referat.

Mithri-

Mithridatium Damocratis.

<i>℥. Myrrha Trogloditi,</i>	<i>Seminis Dauci Cretici</i>
<i>Croci,</i>	<i>Opobalsami,</i>
<i>Agarici,</i>	<i>Trochiscorum Cypheos</i>
<i>Zinziberis,</i>	<i>Bdellij āā. ℥i℔.</i>
<i>Cinnamomi,</i>	<i>Nardi Celtica,</i>
<i>Nardi Indica,</i>	<i>Gummi Arabici,</i>
<i>Thuris masculi,</i>	<i>Petroselinii Macedonici,</i>
<i>Seminis Thlaspeos āā. ℥i℔.</i>	<i>Opii Thebaici,</i>
<i>Seseli Masiliensis.</i>	<i>Cardamomi minoris,</i>
<i>Opobalsami,</i>	<i>Seminis Fœniculi</i>
<i>Schoenanthi,</i>	<i>Radicis Gentiana</i>
<i>Stœchadis Arabica,</i>	<i>Rosarum rubrarum</i>
<i>Costi,</i>	<i>Dictamni Cretici āā. 3 x.</i>
<i>Galbani,</i>	<i>Seminis anisi,</i>
<i>Terebinthina Chia,</i>	<i>Radicis Acori veri,</i>
<i>Piperis longi,</i>	<i>Ari</i>
<i>Castorei,</i>	<i>Valeriana major.</i>
<i>Succi Hypocistidis</i>	<i>Sagapeni āā. 3 vj.</i>
<i>Storacis calamita,</i>	<i>Meni Athamantici</i>
<i>Opopanax,</i>	<i>Acacie vera</i>
<i>Folij Indi,</i>	<i>Ventris Scinci</i>
<i>Cassia lignea,</i>	<i>Seminis hyperici āā. 3 v.</i>
<i>Poliymontani,</i>	<i>Mellis optimi despumati lib.</i>
<i>Piperis albi,</i>	<i>xix.</i>
<i>Scordij,</i>	<i>Vini optimi quantum satis.</i>

Methodus.

Hic insertam volui hanc Mithridatis descriptionem, ne ob suppressam compositionem celeberrimam conquerendi ansam præberem: Etiam si vero Mithridatium non minus, imo amplius quam Theriaca emendatione indigeat, necesse non esse existimatum postremæ hujus emendatæ descriptionem adferre, cum Theriacæ reformatio utriusque communis esse queat, aut saltem norma esse huic emendandæ compositioni: Nihil tamen obstiturum est quo minus priscorum rituum rigidi cultores illis se adstringant, si gratæ illis intricatæ operationes ac plurimum medicamentorum pene inertium farrago & dispensatio, efficacioribus & melioribus in hac compositione permistorum.

Tom. I.

K k.

Opium minori quantitate in hac dispensatione quam Theriace admittitur; Omissi quoque Trochisci Viperini & scyllitici, quoad cætera utraque compositio iisdem fere medicamentis constat: Cum porro Theriaca reformata plurima medicamenta non recipiat quæ Mithridatium admittit, a me hætenus non descripta, de his succincte verba facturus sum.

Agaricus excrefcentia est Fungi instar adnascens trunco, aut crassioribus ramis plurimarum vetustarum arborum: Duæ illius statuuntur species, Mas & Fœmina; Mas flavescit, gravior & compactior est, Tinctoribus aptior quam ad vsus Medicos: Qui Fœminæ voce venit maxime expetitur, Optimus Larici innascitur: Antiqui plurimi fecerunt Agaricum apud Sarmatas nascentem, in Provincia quadam, Agaria dicta, vel ab Agarico ibi vbertim proveniente, vel a fluvio Agaro regionem illam alluente: Hodierna die familiaris nobis est Agaricus qui in excelsis Delphinatus montibus oritur, antiquorum Alpibus, aut montibus Tridentinis; Neque tamen is repudiandus qui ex orientalibus regionibus ad nos adfertur, aut aliunde, dummodo præcipuis probitatis notis non careat, candore scilicet, levitate, puritate, magnitudine, friabilitate, odoris vehementia, & intenso amarore: Agaricus inter medicamenta recensetur cathartica, hoc est elective & vi quadam trahentia, quamobrem e Mithridatio non immerito expungi potest; sicuti & ex Theriaca, quod ejusmodi facultas cardiacæ repugnet, & alexiteriæ pleororumque aliorum medicamentorum.

Zinziber notissimum est, etsi in Indiis tantum & America proveniat Ratione caudicis duæ illius statuuntur species, sub nomine Maris & Fœminæ, sed quoad usum medicum nulla adhibetur distinctio; satis est recentissimum & maxime succulentum eligere, quod intus candicat, ex Indiis affertur; qui enim in America nascitur minus commendatur ob colorem fuscum.

Thus masculum vocant *Olibanum*, in officinis satis notum; Gummi species est, cujus lacrymæ majores eligendæ, albæ, puræ, & utcumque graves, saporis acris & amari, odorisque acuti; Vix patet ratio cur maris nomen inditum sit, nisi distinctionis gratia majorum & elegantiorum granorum, aut lacrymarum, a reliquis

Opobalsamum ab authoribus describitur succus, aut liquor concretus, candicans, pellucidus, odore fere ad terebinthinam accedens sed multo suavior: stillat incisione facta in ramis arbusculæ quam vocant *Balsamum*, illius lignum nominant *xylobalsamum*, cujus ad nos advehuntur solum ramusculi sat recti, at fragiles, & nodis inæqualibus distincti. Cortex hujus arboris exterius subfulva est, sed interius viridef-

gens

cens; lignum illi substratum candicans est & medullosum: si frangatur lignum hoc recens odorem emittit, Opobalsamum quodammodo spirantem, sapore est amaro levis acrimoniae non experte.

Balsami planta praestantissima in Iudaea nascitur & Arabia felici, excolitur quoque in Aegypto, in hortis Imperatoris Turcarum, In Peruviano quoque regno nascitur, sed praestantia & viribus alteri cedit, Balsamum ex Iudaea derivatum syncerum raro visitur nec nisi exsiccatum, quod fit ut essentielles notae ipsi ab authoribus adsignatae deprehendi nequeant, videlicet ut instillata gutta una vel altera aquae vel lacti, statim quidem videatur in illis liquoribus dissolvi, sed postmodum exurgat & ad innatet, ac totum immixtae acui aut paleae adhæret: aut affusa gutta una panno inde extergi nequeat illo hoc immaculato.

Recens quoque Opobalsamum authores referunt adeo insigni penetrandi vi praeditum esse, ut odoris acrimoniae & vehementiae ferendae nares sint impares; quamobrem cum hodierna die nullum occurrat his qualitatibus praeditum, non levis dubitandi ansa praebetur num genuinum ad nos transferatur, imo dolendi quod liquor tanti pretij & efficaciae adeo notitiam nostram effugiat: Eapropter in ea adhuc sto opinione, jam pridem concepta; satius esse in usum ducere oleum Nucleis Moschatae expressum ad Theriaces vel Mithridatii compositionem, in quibus Opobalsamum praescribitur, quam supposititium Balsamum admittere, cujus synceritas in dubium revocatur, Idque eo potissimum nomine quod oleum e nucle moschata expressum succus est mediae inter resinosa & oleaginosa naturae, e fructu admodum aromatico & viribus insigni eductus, cujus sapor, odor & eximia penetrandi vis locum illi adeo eminentem adsignant.

Schananthos vox est Graeca, Iunci florem significans, huius plantae partem optimam: Etsi enim iunci sapor & odor manifestum faciant facultates quasdam illi inesse, illud tamen concedendum in flore singulare quiddam residere, testibus elegantia, sapore & odoris suavitate: Ex floribus quippe serie is est qui maxime tenax est insignium facultatum, etsi eorum exilitas & tenuitas conservationi obstare videatur; adeo ut etiam si, per plures annos asservatus fuerit, nares tamen vehementia odoris ferit saporeque acri & aromatico linguam & palatum vellicet.

Iuncus odoratus, floris huius parens, oritur in Nabatea Arabiae Provincia, quo in loco adeo vber est illius proventus, ut Camelis, aliisque iumentis & animalibus in praesepe substernatur; Iunci huius altitudo pedalis ut plurimum est; radix parva, tenuis, & nodosa, Planta densis ramusculis fruticat, in plurimos ordines compositis, coloris viridis pallefcentis, intermixtis nonnullis foliis longiusculis, quarum extremitatibus assident hi

flosculi, colore albicantes, ad purpureū vergētes, duplici ordine collocati.

Scœnanthi flores nonnisi prius rite expurgati, dispensari debent, ut vero in eo labore minor occurrat difficultas, mei esse officij credidi methodum meam exposuisse; Primo per incerniculum rarius excutendus sedulo pulvis floribus ut plurimuū commixtus: chartæ inspergendi illi sunt, cui fragmentum panni vilioris, novi, admodum hirti superponendum est, longitudinis & latitudinis propemodum manus; eodem tempore amovendum panni fragmentum, cui plurimi flores adhærebunt, cultro lenissime deradendi, seorsim reponendi; Flores novi iterum inspergantur, rursusque panni fragmentum superimponatur, separatione rursus facta florum mundatorum, quovsque adsit quantitas ab Authore præscripta.

Galbanum Gummi est in liquoribus aqueis dissolubile, non secus ac *Opopanax* & *Serapinum*, per incisionem itidem ex planta ferulacea cognomine distillat: Maximæ lacrymæ aut grana eligantur, pura, alba, crassa, saporis acris & amari, odoris vehementis & gravis.

Inter cunctas *Terebinthinas* (*Resinas*) quas variæ fundunt arbores, *Resinis* liquidis à nobis descriptis, quæ ex *Terebinthino* excipitur optima est: *Pellucida* sit, colore candida, ad viridem nonnihil inclinans, odoris non admodum vehementis, neque insuavis: Omnium optima *Terebinthina* ad nos ex *Insula Chio* defertur: Ut plurimum ceteris minus liquida est, sive *Venetiis* ad nos advehatur sive aliunde.

Piper longum figura plurimum accedit ad julos corylinos: longitudo illi fere qualis dactylorum, crassities sicuti eorundem nucleorū: *Piper longum* ex plurimis granulis contiguis constat, miro ordine dispositis, Externa facie, magnitudine & colore similia sunt hyoscyami feminibus: etiam vero grana hæc satis distincta videantur, atque ab invicem vix ac ne vix divellantur, vnum tamen idemque corpus constituunt, quorum vnumquodque cuspide sua centro adhæret, exiguo scilicet nervo singulis basin concedente; Cum vero erumpere incipit, piperi longo pedunculum præbet, quo mediante plantæ, e qua oritur, adhæret, quæ reptilis est, folia gerens qualia *Piper nigrum*, sed magis viridia & teneriora, ac pedunculo breviori prædita: Sapor *Piperi* longo & nigro idem propemodum inest, calore tamen minus intenso, minorique siccitate: recens sit & succulentum abjecto pedunculo.

Succus Hypocystidis educitur e stolone, instar fungi adnascente caudicis speciei cujusdam *Cisti*, ad *Orobanches* formam accedentis: *Istestolo* coloris est flavescentis, intermistis interstitiis obscuris nodos propemodum illis similes quales in radice *Nenupharis* observantur exhibentibus: *Stolones* hi nonnunquam pollicaris sunt crassitie, quandoque
duplo

duplo crassiores, imo & triplo, digiti longitudine, quandoque totius manus, In figuram longam & rotundam assurgunt, sed superna quam infima parte paulo crassiorem, mali Granati florem, seu balauustum in cacumine referentem, Circa Majum mensem oriuntur; Teneri sunt & succulenti, emittuntque succum atrum & acidissimum, quem rite depurant, lentoque igne in vase fictili optime vitreato excoquunt ad consistentiam succi solidiusculi, quem vocant *Succum Hypocistidis*.

Arbor Cassia lignea ferax illi non admodum dissimilis est quæ Cinnamomum profert, imo promiscue in Insula Ceylon oriuntur, Ambo illi Cortices etiam diversarum arborum sint soboles, vno eodemque modo colliguntur & exsiccantur; odore & sapore admodum inter se conveniunt, æquali dulcedine præditi, æque acrimonia linguam ferientes sed grata; Colore, figura & crassitie nequaquam fere a se invicem dissident, sed Cassia lignea substantiam obtinet pinguem, mucilaginosam adeo ut dentibus attrita tota in ore liquecat, nulla superstite parte lignea, cum hæc in Cinnamomo, seu Canella ori pertinaciter adhæreat, etiam diligenter masticata.

Piper Nigrum crescit in Iava, in Sumatra & Malaca, Duæ dantur illius species, mas nempe, grandioribus foliis donatum, & foemina, cui minora, acuminata & cordis figuram exprimentia: Exteriori facie viridia sunt, interiori subflava, longo pediculopreedita: Vtriusque Piperis planta farmentosa est, flexilis & nodosa: Piperum semen juxta arbores feritur, vel plantæ eorundem pedamentis fulciuntur: Grana vtriusque Piperis speciei racematim crescunt, non multum ab similia, pedunculo fere destituta, sed quasi affixa & congesta plurima simul prolixo nervo racemi in morem adhærescunt; Viridia sunt initio hæc grana, nigricant vero prout maturitatem adipiscuntur.

Graviter illi decipiuntur qui Piper album ante maturitatem colligunt, aut plantam ejus parentem ab illa quæ nigrum profert aliam esse, quandoquidem constat & indubium est ex Pipere nigro confici album: Piper nigrum aqua marina irrorando & humectando, postmodum vero id radiis Solaribus exponendo, abjecto cortice qui hoc pacto agrano abscedit, album colorem contrahente postquam niger cortex secessit.

Dauci Cretensis semen omnibus præfertur, in longitudine simile est Cumino, sed tenuius, color illius albicat, hirta est superficies, odor & sapor non insuaves, acrimonia tamen linguam vellicat, comite calore, sed admodum est aromaticum:

Polij duplex species in montibus provenit, vnius flores, & fere universa summa pars foliorum & cauliculorum colorem obtinent aureum.

Alterius candicat : Vtriusque plantam integit gossypium quoddam sat densum, sed præsertim flavum, cuius quoque odor & sapor adeo sunt aromatici ; vt simul & semel ori & naso odorem quasi ex plurimis conflatum aromatibus adflent.

Polium flavum alteri anteponendum ; nascitur in excelsis montibus, locis saxosis & aridis, ad meridionalem plagam præsertim conversis : Nonnunquam & in imis montibus ortum habet, juxta torrentes, quo aquarum exundatione illud detraxerunt.

Scordium Creticum Authores præ cæteris extulere, sed non necesse est illud e tam longinqua regione arcessere, quandoquidem Gallia nostra præstantissimum suppeditat ; Illius, utpote notissimi descriptionem præmittimus.

Legitimum *Carpobalsamum* inter rarissima reponendum, aut, vt verius dicam, vix hodie reperire est quod veras notas ab authoribus ipsi adscriptas præ se ferat ; statuunt enim fructum illum plantæ mediante exiguo calice adherere, magnitudinis non mediocris, gravem, gustui acrem & mordacem adparere, obregi tenui membrana fulvi coloris, ad rubrum vergentis, intus membranas quam extus crassiores obtinere, semen vero succo flavo & melleo refertum continere, odore esse grato illi propemodum simili quem effundit *Opobalsamum*.

At vero grana quæ nonnunquam in officinis pharmaceuticis occurrunt, sub *Carpobalsami* nomine venditata, nullas notas ad proxime a me memoratas accedentes gerunt, neque enim vlla calicis, cui adhæserint, supersunt vestigia, at pedunculum habent, cuius ope adfixa hærebant : grana eadem sat exilia sunt & levia, sapor nullius acrimonie particeps, linguam vix vellicans, neque vllum continere semen deprehenduntur, vti neque succum flavum & melligenum, nec odorem manifestum emittere, Vetustate revera nonnullæ harum notarum obsoletæ fieri possunt, sed aboleri plane nequeunt, quamobrem apud me dubium num fructus illi sint legitimi, quamobrem illis, cum antiquis plerisque, *Cubebas* substituimus.

Cubeba colore, magnitudine, & figura a *Pipere Nigro* non multum recedunt, si pedunculum excipias, cuius ope nervo cuiuspiam adhærent racemiformi : Exiguus illis baccis inest sapor mordicans, subamarus, demodum aromaticus ; Vberimus illarum est proventus in Insula Iava : Profert illas arbuscula, vicinas arbores sicuti hedera scandens, illis adherens ; Nonnulli authores, levi innixi fundamento tradidere loci incolas *Cubebas* antequam alio transveherentur, in aqua decoquere ne aliis in locis transplantatæ germinare possent, sed cum parum expeditæ sint venditionis,

ditionis, viloque emantur pretio, in illorum abire sententiam absurdum est.

Cubebæ ad corroborandum & calefaciendum ventriculum eximie sunt, in Lienis obstructionibus expediendis, Vteri intemperie frigida emendanda, atque ad actus venereos seignibus impellendis commendatissimæ.

Ad Caput de Trochiscis abeat Lector, id consulturus quoad Trochiscos Cypheos.

Bdellium apud Bactrianos crescit: gignit id arbor ad Olivæ magnitudinem accedens, foliis quercui similis: *Bdellium gummi* est, cui auctores has notas adscribere, ut lucidum sit, & ceræ instar flavum, aut ichthiæcollæ, sapore amarum & pingue, odore referat Vnguem odoratum, si accensum fuerit.

Nisi *Gummi Arabicum*, *Feniculum* & Anisum omnibus essent notissima, illorum descriptionem suscepissem; quo labore superfedebam.

Acorus verus ad nos ex Lithuania vehitur, aut Tartaria, Radix est per superficiem terræ fere repens, alimentum ex terra mediantibus fibris quibusdam illis adfixis hauriens: digitali est crassitie, admodum nodosa, colore albo ad carneum vergente, substantia rara & levi, sapore acri & subamaro, odore vehementi, at non ingrato; Ad nos mundatus adfertur; eligatur recens & succi plenus.

Arum, alias *Iarum*, vulgatissimum est, veris initio colligenda illius radix, cum primum folia erumpere incipiunt, probe eluenda, a sordibus omnibus liberanda, in taleolas dissecanda, quæ filo appensæ in umbra exsiccandæ.

Acacia vera succus est concretus fructus proceræ arboris spinosæ in Ægypto crescentis, cujus flos albus est, fructus siliquis continetur, lupinis similis: Color huius succi intensæ est rubedinis, sat elegantis, substantiæ compactæ, at si concutiat fragilis & si probe sicca fuerit Conglobata ad nostras oras adfertur, velicis inclusa sat tenuibus, pura esse debet & lucida interius cum effringitur, sapor stypticitatem præbet cum aliquali acrimonia sed satis grata.

Scinci aut *Stinci marini*, animalcula sunt Lacertis non absimilia, aut si mavis, minimis Crocodilij, quamobrem id nominis a quibusdam illis fuit impositum: amphibij sunt, partim in aquis partim terra degentes; quatuor incedunt cruribus sed brevissimis & tenuissimis: rostrum quam lacertis illis acutius est, cauda brevior & tenuior; oculos exhilarant, squammis enim eleganti ordine dispositis investiuntur, coloris argentei, nitidi, variis in locis aurei, præsertim in dorso: Animalia hæc Crocodilorum magnitudinem nunquam attingunt, etsi id nomen apud non-

nullos gerant: in Ægypto ortum habent prope mare rubrum, in Libia, imo & in Indiis: Ad Mithridatii compositionem ea pars Scincorum eligitur, in qua renes, siti sunt, & venter, dimissis cæteris partibus, etsi suis virtutibus non careant: Aliis in locis de cæteris medicamentis Mithridatium ingredientibus, a me actum est.

Mixtionem huius compositionis quod attinet, quæ a me tradita est ad Theriaces antiquorum confectioem locum hic habere poterit.

Mithridatium autem facultatibus ad Theriacam propemodum accedit, etsi in omnibus paulo inferioribus, præsertim contra morsus serpentum, cui reicaro Viperarum speciatim conducit, atque ad sedandos dolores somnūque alliciendum, eo quod opium minori quantitate illud quam Theriacam ingreditur.

Confectio Alkermes Regia.

℥. *Succi Pomorum redolentium,*

Aquæ Rosarum fragrantissima ṽ ṽ. ℔ i ℔.

Serici crudi mundati & minutim incisi ℔ j.

Omnia Matratio bene clauso excepta horis viginti quatuor in Maris Balneo digerantur, tepide deinde sericum torculari exprimatur: Liqueor vero cum sacchari optimi lib. iiij. ad Electuarij solidi consistentiam coquatur: Ab igne tunc removeatur Electuarium, & in illo succi Kermesini recentis spissioris ℔ j dissolvatur, & postmodum permisceantur, Margaritarum Orientalium præ-

paratarum,

Santali citrini &

Cinnamomi acutissimi ṽ ṽ. ℥ j.

Ambra grisea cum olei Cinnamomi stillatitij guttis iiij pul-

verata ℥ ℔.

Lapidis Lazuli vsti, loti, & lavigati ℥ ij.

Foliorum Auri ℥ j.

Moschi Orientalis ℥ ℔.

Fiat ex arte Confectio.

Methodus.

Plurimi Authores, iique non incelebres, Serico crudo insignes vires adscriperunt; at vero etiam si illius usus ab omni ævo in medicina foret ignotus, ex mea sententia cum odorem vehementem emittat, elegantissimum sit, vitæ civili commoda multa præbeat, atque omnino admiranda in illius ortu, progressu, in animalis illius producentis industria & tandem varia metamorphosi elucescant, iproculdubio in contemptum venire non debet: Atque eo potissimum nomine quod neminem lateat in omnibus partibus animalium, imo & cunctis illorum excrementis ac singulis productionibus, plurimum sal volatile contineri;

cum

cum porro omnino ratum habeam Salia volatilia eximias vires obtinere, a me alias explicatas, quæ, sicuti sentio, artis Medicæ brachium dextrum censenda sunt, hoc fundamento innixus, ac præterea plurimæ summi viri, Sericum crudum in usus medicos sæpissime advocarint à multis retro sæculis, assero non immerito, cæteris medicamentis, Confectionem hanc ingredientibus, remixtum esse Sericum.

Sericum crudum vocant id quod omnis coctionis expers est, folliculis adhuc inclusum, e quo bombyx incisione fuit eductus quarto aut quinto die post perfectum hoc operis mægisterium; Illo enim tempore purissimum nanciscimur sericum, dummodo adempta fuerit membranarum exteriorum postrema, cum folliculi maxime intima tunica, bombycem proxime ambiente, quæ non secus ac tunica exterior iam nominata repudianda est: Sericum sic electum proculdubio confectioni facultates quibus pollet inditurum est, ac quibusvis aliis compositionibus.

Vt Methodica sit huius Confectionis præparatio, seorsum subtilissime conterendum Santalum citrinum, cum Cinnamomo; Super porphyrite præparandi vniones: Ter incandescat, & ter in aqua rosacea extingatur lapis Lazuli, in qua præterea per horas viginti quatuor macerari permittatur, postea sicuti margaritæ super porphyrite lævigandus: Ambra grisea & Moschum simul conterenda, additis olei Cinnamomi stillatitii guttis tribus, faciliorem pulverisationem effecturis: Imo ne mortario adhærescant prohibeturis, hæc pulverisata cæteris Pulveribus commiscenda erunt: Interea post abiecta omnia folliculis conclusa supervacua, fissas & diuisas cunctas illorum tunicas, sibi mutuo superincumbentes, hi minutim incidantur, in matratium immittantur, & superfundatur Pomorum succus rure defæcatus, cum præscripta Aqua rosacea, & optime obturato Matratio, id per viginti quatuor horas in Balneo Mariæ tepido detineatur: demum colatis, & fortiter expressis folliculis, in illo liquore dissolvantur sacchari albissimi libræ duæ, hæc postmodum decoquendo in vase fictili vitreato, igne moderato, ad consistentiam usque Electuarij solidi: remoto autem ab igne vase, diluenda erit libra vna succi expressi e granis Kermesinis recentibus, perfectam maturitatem adeptis: His deinceps paulatim adiiciendi pulveres; ac tandem Aurum foliatum: Confectio autem perfecta recondita in vase Faventino optime occluso servetur ad usus.

Facile esset Ambram griseam in portione Syrupi calentis liquefacere quo cum commisceretur, at vero citra aliquale virium, & fragrantiae odoris dispendium fieri non posset, adde quod confectionis elegantiae forte aliquid decederet; capropter apud me constitutum est optimam

Ambrae griseae præparationem, hoc in casu, illam esse quæ trituratione perficitur.

In hac descriptione occurrit augmentum ponderis Pulverum, Santali Citrini, Cinnamomi, & Ambrae Griseæ supra dozî quâ tradunt ceteræ descriptiones; Sed, adde quod eiusmodi medicamenta larga manu ad compositionis tantæ famæ convenire debeant, Copiæ pulverum incrementum plurimum conducit ad conciliandam confectiōni præstantiorem consistentiam.

Aurum foliatum quod attinet, non difficulter eorum sententiam amplexus essem qui nullas ab hoc confectiōni insignes vires accedere posse sentiunt, Vti neque cæteris compositionibus illud admittentibus, eo quod Aurum vim suam nequaquam transfundere queat nisi in ventriculo concoctionem subierit, aliâque adeptum fuerit naturam; Imo existimassem Aurum foliatum ornatus potius gratia quam virium communicandarum huic compositioni, aliisque remediis quæ ingreditur, imponi, nisi historia sequens ut in aliam abirem sententiam impelleret.

A D. Petro Coudero, Magistro Pharmacopœo Milialdensi, in agro Ruteno, viro probo, Artis peritissimo, intima amicitia mihi conjuncto, acceptum habeo, ante plurimos annos sub cura sua se habuisse Matronam Illustrem, sexagenariam, cujus vultus ruboribus & pustulis admodum defœdatus erat, cum anhelitus fœtore, Ex consilio plurimorum celebrium Medicorum se illi in cibum familiarem exhibuisse pullos gallinaceos, in camera conclusos octiduo ab exclusione: illis escam fuisse massam ex Viperis confectam, coctis cum seminibus cerealibus pauca affusa aqua in olla fictili vitreata & cooperta, id alimentum pullis concedendo quovisque adulti essent & edules: Matronam ejusmodi alimentum per sex menses integros usam, alio semestri caponibus vesci solitam fuisse, qui præter eandem pastam ex Viperis cum cerealibus seminibus paratam, unicam illorum escam octiduo ab exclusione elapso, auri bractæas cum alimentis absumpserint: Matronam prædictam ab usu continuo horum Caponum, exactis sex postremis mensibus omnibus affectibus & molestiis expeditam fuisse, adeo ut adepta sanitate, vitæque ad octogesimum & ultra annum producta, cadaver sepulchro impositum, ac quadriennio post e tumba erutum, æque integrum repertum ac cum illi immisum est.

Interim D. Coudero cum in mentem venisset disquirendi in excrementis Caponum octo Selibras Gallicas auri foliati, ab ipsis pluribus vicibus deglutiti, Quo res succederet, collectis & calcinatis illis excrementis, usum esse mercurio vivo ad amalgamationem auri forte ibi latentis; exhalatione autem facta Mercurij cum dicto auro amalgamati, hocque post-

postmodum liquefacto addito pauxillo Borrace, reperisse se tantum circiter duas se libras auri, gravitate quidem donati, colore vero quam auri vulgaris pallidiore.

Hac vero de re sic judico, insigne illud ponderis decrementum, ac coloris depravationem, in Auro contingere non potuisse quin nonnullæ illius particulæ in propriam Caponum substantiam transitum fecissent, id vero solummodo successisse postquam Aurum in ventriculo Caponum fuit dissolutum, ab efficacia salis in illo volatilis, conjuncti liquori acido, naturaliter in illa parte contento, quæ combinata eundem prope edidere effectû cû eo qui ab Aqua Regia prodit. Quo fit ut non immerito credendum sit bractæas Auri, remixtas compositionibus, nonnisi commodum adferre posse, quandoquidem præter ornatum, accedente ægri imaginatione, non levis in his momenti, vim suam vna cum cæteris medicamentis exferere valent.

Qui procul a locis grana Kermesina producentibus absunt, cum illis commercium habeant qui loca loca dicta incolunt, Syrupum Kermesinum sed syncerum transmissuris, juxta methodum meam præparatum, ex quo quovis tempore confectioem concinnare poterunt.

Seorsum quoque præparanda Confectio sine ambra & moscho, in gratiam præsertim mulierum, à suavis odoribus abhorrentium.

Nullo contradicente hæc Confectio præstantissimum est Cardiacum inter ea quæ excogitavit medicina Galenica; Instaurat enim & recreat spiritus vitales & animales: Cordis palpitaciones & Syncopas sistit, Cerebro singulare adfert robur, ut & partibus omnibus principibus; putredini reluctatur, colorem nativum tuetur, vires languidas suscitatur, melancholiam & moestitiam abigit, animam & corpus in salubri statu retinet.

Ex apice cultri adsumitur, aut cum vino dissoluta, vel juscule, liquorëve aliquo cardiaco aut cephalico: Remiscetur etiam Opiatis & Electuariis mollibus vel solidis: Dosis ut plurimum est scrupuli unius ad drachmam; Additur quoque Epithematis, Cordi & Iecori dicatis.

Confectio de Hyacintho.

℞. Lapidum Hyacinthorum,	Seminis citri mundati,
Coralli rubri,	Croci,
Boli Armenæ &	Myrrha Troglotidica,
Terræ sigillatæ āā. ʒ ij. ʒ ij.	Rosarum rubrarum,
Grænorum Kermes,	Santalorum omnium,
Foliorum Dictamni Cretici,	Osis e corde cervi,
Radici Tormentilla,	Rasura cornu cervi &

L. 1 2

<i>Eboris,</i>	<i>Serici crudi,</i>
<i>Seminis Acetose,</i>	<i>Foliorum Auri,</i>
<i>Portulacæ</i> āā. ʒ v. ʒ ĩ.	<i>Argenti</i> āā. ʒ viij.
<i>Lapidum Saphyrorum,</i>	<i>Moschi orientalis,</i>
<i>Smaragdorum,</i>	<i>Ambra grisea,</i> āā. gr. xx.
<i>Topaziorum,</i>	<i>Syrupi florū Tunica</i> lb vj. ʒ viij.
<i>Margaritarum orientalium,</i>	<i>Fiat ex arte Confectio.</i>

Methodus.

Expedita venditio in nonnullis Urbibus hujus confectionis, Kermesina, Theriaces, aliarumque nonnullarum compositionum ejusmodi, animum lucri avidum quorundam impostorum explere non potuit, quibus cum satis non fuerit huic confectioni plurima medicamenta nullius utilitatis inferuisse, ac illis substituuisse quæ plurimis pollent & egregiis viribus, idcircoque care ut plurimum emuntur, Syrupum præterea commiscunt supra modum coctum, ut ad libram integram sufficiat unciam unam, aut ad summum fescunciam pulverum commiscuisse, quem ex sola Bolo forte pararent, nisi & color & odor Croci, & Myrrhæ sapor, & nitor argenti foliorum fraudis celandæ gratia concurrere deberent: Quamobrem mirum non est si hanc confectionem, sicuti & alias, tam vili pretio venalem exponant, ac lucrum sibi comparent multo amplius, quam qui ex arte & sincere Confectiones dictas parant, etsi majori pretio venundent: Impostores illi solliciti non sunt in disquirendis sinceris Hyacinthorum fragmentis, aliisque gemmis orientalibus, quarum unica uncia proculdubio anteferenda est libræ integræ quarundam rupium montanarum, in quibus, si colorem excipias, eumque multum illo remissiorem qui sinceris inest fragmentis, præterea nihil deprehendere est: Neque etiamnum indigere illis curæ est Margaritas orientales, neque Ossa cordis Cervi, uti neque Auri bracteas: Nimio hæc illis constarent: At vero rem vilissimam exhibentes, ac vili pretio eandem exponentes, care dividendum Confectionem, cujus præcipuus effectus est oculorum impostorum expletio.

Præparationis hæc esto legitima methodus, Eligenda legitima Hyacinthorum fragmenta, Saphyrorum, Smaragdorum & Topaziorum Orientalium, apud Gemmarios venalium; Comparandæ quoque genuinæ Margaritæ Orientales, candidissimæ & nitidæ, Corallia itidem exacte rubra; Cuncta hæc, seorsim aut conjunctim, super Porphyrite terantur, eodem modo Bolus orientalis & Terra sigillata: In magno mortario æneo conterantur simul os de Corde cervi, Rasura cornu Cervini & Eboris, Santala, Radix Tormentillæ, Grana Kermes, Dictamnus

tannus Creticus, Rosæ rubræ, Myrrha & semina Citriorum, Oxalidis & Portulacæ : Seorsum conterendus Crocus prius exsiccat ; Seorsum quoque pulverandus Moschus cum Ambra grisea, admixtis aliquot citrifeminibus, sepositis & adservatis : Postea commistio fiat omnium Pulverum excepto Croco, qui prior in mortarium marmoreum coniiciendus, & pistillo ligneo cum aliquot vnciis Syrupi præscripti commiscendus, cuius consistentia spissior esse non debet quam Syrupi alicujus communis : postea paulatim alii Pulveres adiiciendi, infundendo, & interpolatis vicibus addendo totum Syrupum, cuius pondus quadruplum circiter esse debet ad Pulveres ; qui si ad consistentiam Electuarij molliis percoctus fuisset, futurum ut sine dubio Pulveres absorberent sextuplo pondus Syrupi, ratione siccioris substantiæ maximæ partis medicamentorum.

Id quod & sedulo animadvertendum, ne forte & Medici & Aegri decipiantur, adsumpta minori dosi harum confectio, ob justo maiorem dozina Pulverum in illis contentorum ; cum Syrupus ultra gradum debitum coctus fuerit ; Cum vero commixtio Syrupi & pulverum perfecta fuerit, adiicienda folia auri & argenti, Tandem Confectio in vase Faventino recondenda, exacte obturando.

Mirabuntur forte nonnulli Syrupum Vetonicæ altis hic substitutum fuisse Syrupum Limonum, a cunctis Authoribus præscripto ; At vero qui experimento factoprehenderit postremum hunc additum illico in Terras & Lapidibus vim suam exserere, insignem effervescentiam excitare, ut turgeat confectio in causa esse, adeo ut vasis oras, nisi capacitatis insignis fuerit, excedat, & exundet ; paulatim colorem illius remissionem reddere, si præsertim spathula ferrea intrusa fuerit, proculdubio immutatio hæc applausu excipietur : quandoquidem Syrupus caryophyllorum hortensium, cum vi polleat cordis roboratrice, cerebri partiumque omnium principium, cæterorumque additorum medicamentorum vim adjuvet, præterea admodum idoneus est illis coadunandis & in unum corpus compingendis ; toti etiam compositioni egregium colorum purpureum conciliat, vnaque odorem gratissimum, nullo accedente effervescentiæ metu, aut alterationis ab acido succi Limonum inductæ Terris & Lapidibus, ac proinde toti composito.

Si quis obiiciat Acidum Syrupi Limonum utilitatem præstare in referendis lapidibus, quandoquidem succus Limonum, huius Syrupi basis, prædictos lapides dissolvere valet ? Respondeo succum, cum Syrupi tantum partem tertiam constituat ; atque admodum ab admixto saccharo infringatur, lenissime tantum & remissius acturum, ac in superficiem solum gemmarum impetum facturum, ac proinde futurum ut effectus

L1 3

votis male respondeat, cum ipsa sola præparatio Gemmarum super Porphyrite idonea illa reddat obtundendæ acidorum, in ventriculo contentorum, acrimoniæ.

Ossa Cordium Cervinorum non adeo infrequentia sunt, ut adhibita diligentia, vel aliquot sumptibus factis, ea comparare impossibile sit: Sin copia eorum non adfuerit, illis substituantur cornua cervina primo vere erumpentia, proculdubio anteponenda ossibus cordis bubuli, priorum succedaneis.

Rasura Cornu Cervi oportune hic præfertur Cornu cervino vsto, quandoquidem scobi præstantissimæ insunt partes, quæ per vstionem recedunt: Neque enim solum continet partem mucilaginosam & cardiacam quæ in Gelatinas transfunditur, ex illa confici solitas, sed præterea sal, spiritum & oleum volatile, ope distillationis elicienda, quæ cunctæ partes in auras discedunt, si igni expositum fuerit Cornu Cervinum, in quo nihil postmodum superstes est quam pars terrestris, cui solum facultas quædam superest humiditates superfluas in ventriculo existentes absorbendi, non item laudabiles effectus ex hac Confectione expectandi.

Vstionem, Philosophicam dictam, Cornu cervini quod attinet, quam nonnulli admittendam censent, non potiori jure anteferendam censeo: etsi enim immediatus ignis non accedat, sicuti in vstione vulgari, lentèque illa procedat, ac coloris ope multo remissioris, cornu tamen tandem maxima succi proprii pars decedit, sed maxime plurima salis portio, spiritus & olei volatilis, in illo prius delitescunt.

Confectio Hyacinthina facultatibus ad Kermesinam proxime accedit: Id in illa singulare est quod plus adstringat, ac vermibus admodum infesta sit: Boli forma sola adsumitur, aut pulveribus commixta vel opiat: Vel ex vino aut jusculo diluta exhibetur, vel liquore quopiam cordiali.

Datur a scrupulo vno ad drachmam imo & duas: Commiscetur quoque Opiatis: Exterius in usum venit ad Epithemata liquida & solida.

Electuarium Diascordinum emendatum.

℞. Scordij

Rosarum rubrarum exungulatarum, &

Boli Armenæ ʒā. ʒ iſ.

Resina Stiracis,

Cinnamomi,

Cassia lignea,

Foliorum Dictamni Cretici,

Radicum Tormentilla,

Bistorta,

Gentiane,

Galbani,

Succini,

Succini,
 Terra Lemnia $\mathfrak{aa}$. $\mathfrak{z}\mathfrak{ss}$.
 Extracti Opii,
 Piperis longi,
 Zinziberis,
 Seminis oxalidis $\mathfrak{aa}$. $\mathfrak{z}\mathfrak{ij}$.

Mellis rosati colati, & in Elec-
 tuarij mollis consistentiam co-
 cti $\mathfrak{lb}\mathfrak{ij}$. $\mathfrak{z}\mathfrak{iv}$.
 Vini malvatici $\mathfrak{z}\mathfrak{ij}$.
 Fiat ex arte Electuarium.

Methodus.

Commodum visum est accipere Rosas rubras & exungulatas & sic-
 caras ad pulverem hujus Electuarij parandum, ac melli communi sub-
 stituere mel Rosatum, ut locum occupet Conserva rosarum, quam Fra-
 scastorius, hujus compositionis author, præscripserat: Immutandi cau-
 sa fuit, quod conserva Rosarum, etiamsi accurate contrita, & per in-
 cerniculum inversum transmissa, crassiores nihilominus partes semper
 continet, quarum causa Electuarij massa semper difformis consistentiæ
 adparet, imo in mortario fundo subsistentes, si quando in aliquo liquo-
 re dissolvendum veniat Electuarium: At vero Rosæ siccæ, cum cæteris
 medicamentis contritæ, corpus Electuarij melius compactum exhibent,
 magis uniforme, aptioresque diutissime conservandæ virtuti evadunt be-
 neficio mellis illas colligentis: Preterea mel Rosatum cum complexu
 suo contineat facultatem Rosarum rubrarum, ideo proculdubio Melle
 communi aptius est ad conjunctionem & conservationem Pulverum; au-
 ctæque virtute rosarum siccarum ab illo odoratius evadit Electuarium, &
 suavius quam ex vulgari præparatione comparatum.

Scordij dozis non immerito aucta fuit, tum ob insignes prædictæ
 plantæ dotes, tum quod nomen cum impertiat Electuario, cujus est ba-
 zis, minori dozi non debet imponi quam aliud quodvis cæterorum me-
 dicamentorum in compositionem admissorum.

Refina Stirax, Stiracis lacrymis anteposita fuit, ob rationes adduc-
 tas dum de eodem in Theriacæ reformatæ descriptione actum.

Gummi Arabicum omissum fuit, quod glutinis tantum vices in hoc
 Electuario obtinebat, cujus succedaneum est succinum, in quo vires ce-
 phalicæ, cardiacæ & hysteriæ eximie & omnibus perspectæ sunt.

Hujus Electuarij præparatio non difficilis futura est, si accurate elec-
 ta, & probe mundata cuncta medicamina (omnino prætermissa, tan-
 quam inutili, gummatum in vino dissolutione ex antiquorum consuetu-
 dine) reducta fuerint in pulverem commissa magno mortario æneo
 cum cæteris ingredientibus; Et si cuncta eadem per incerniculum seta-
 ceum transmissa, dissolutisque drachmis duabus Extracti Opii præscrip-
 tis, in duabus vini malvatici vnciis, aut vino Hispano optimo, omnia

cum melle rosato clarificato, & ad Electuarii mollis consistentiam cocto concorporentur.

Electuarium hoc ad facultates Theriacæ maxime accedit, quo etiamnum potiores partes tenet adversus morbos in quibus a nimio pere calefacientibus metus est: Ad febres malignas præsertim commendatissimum est, ad cunctos affectus epidemicos; imo maximi fit in Peste tam præservationis quam curationis gratia: Commodissime etiam contra lumbricos præscribitur, quamvis putredinem, omnem colicum dolorem a flatibus, ventriculi subversiones & vomitus, contra diarrhœam, dysenteriam, omnesque intestinorum difficultates, sicuti & ad sistendas fluxiones dolorésque mitigandos.

Diascordii dosis ordinaria est a scrupulo vno ad drachmam: Sumitur forma Boli, aut cum vino dissolutum, iusculo, aqua aut liquore quopiam Cardiaco.

Opiata Salomonis.

<i>℥. Corticis Citri Saccharo conditi</i>	<i>Rasure cornu Cervi aa. ℥b.</i>
<i>℥ viij.</i>	<i>Corticis citri sicci,</i>
<i>Conserva Oxytriphylli,</i>	<i>Santali Citrini,</i>
<i>Florum Rorismarini &</i>	<i>Radicis Gentiana,</i>
<i>Buglossi aa. ℥ ij.</i>	<i>Ossis e corde cervi aa. ℥ ij.</i>
<i>Mithridatis veteris ℥j.</i>	<i>Cinnamomi,</i>
<i>Rosarum rubrarum exungulatarum siccarum,</i>	<i>Macis,</i>
<i>Radicum Enula Campana, &</i>	<i>Garyophyllorum, &</i>
<i>Dictamni albi,</i>	<i>Cardamomi min. aa. ℥ j.</i>
<i>Foliorum Dictamni Cretici,</i>	<i>Granorum Juniperi in Aceto syl-</i>
<i>Seminis contra vermes</i>	<i>lilitico per noctem infusor.</i>
<i>Citri mundati &</i>	<i>N. xxiv.</i>
<i>Cardui benedicti, &</i>	<i>Cum Syrupo acetositis citri fiat</i>
	<i>Opiata.</i>

Methodus.

Ioubertus primus hanc Opiatam descripsit; ejus authorem Salomonem quendam statuens. Descripta etiam apud Renodeum reperitur, & Bauderonium: Medicamentorum nihilominus dosis quoad quædam discrepat, imo ossa cordium cervinorum non in omnibus Bauderonij descriptionibus exstant, sive per incuriam fuerint omissa, sive pretij habita ratione: Parum interest novisse quis hujus compositionis author fuerit, dummodo constet merito locum huic Pharmacopœæ adscribi.

Illud

Illud observandum venit descriptionem hanc cum cæteris non ubique convenire, sed & præterea manifestum fiet, si quidpiam fuerit detractum sive de medicamentis, sive illorum dosi, immutationem illam in melius nec immerito factam fuisse.

Sacchari pulveris additio inutilis erat, quandoquidem omnia medicamenta cum syrupo de succo limonum simul convenire debent, qui sufficientem sacchari quantitatem obtinet, adeò ut major copia superflua futura sit: Rosæ rubræ mundatæ & siccatae Conservæ anteferri debent, ob rationes in Diascordij compositione adductas: Conserva Oxytriphylli vices tenet conservæ Acetosæ, multo enim plus sine dubio facultatis cardiacæ obtinet: Radix Enulæ campanæ sicca in conservæ locum substituta fuit, sed minori quantitate, ratione habita sacchari, quod in Conserva ex tribus partibus duas obtinet; necnon ad humiditatem & insignem radicis gravitatem, cum in conservæ compositionem venit: Folia Dictamni Cretici Opiatæ viribus insigni incrementum præbent: Immutatio dosium quorundam medicamentorum illorum ad probationem merebitur quibus eorum qualitates & vires probe perspectæ fuerint: Flores Rorismarini & Buglossi titura fere in impalpabilem pulverem abibunt.

Ad accuratam hujus Opiatæ præparationem, primo minutim incidendus Cortex Citri siccus, conterendus in magno mortario æneo cum Santalo citrino; deinde addendæ radices Enulæ Campanæ, Dictamni albi & Gentianæ, Os cordis cervini, & Rasura cornu cervi, paulatim commiscendo omnia semina, aliæque medicamenta, quæ cuncta pulverari debent, imo & baccæ juniperinæ, pridie aceto Scyllitico humefactæ, hujus affundendo quantum imbibere possunt: Pulvis per incerniculum sericeum densum traducendus: In mortario marmoreo conterendus cortex citri conditus, una cum conservis florum Rorismarini & Buglossi, quæ quoque transmittendæ per incerniculum setaceum inversum: Postmodum diluenda hæc pulpa addito duplo pondere syrupi de succo citrij mali, sicuti præparari solet in officinis: Cui mixtioni adjiciendum Mithridatium, demum paulatim & alternis Pulveres cum syrupo reliquo, cujus proportio esse potest ut tribus partibus superet Pulverem, etsi Authori satis fuerit solum præscripsisse quantum satis est ad conciliandam Opiatæ debitam consistentiam: In hujus Opiatæ commixtione nullus adhibendus ignis, quæ perfecta in vase Faventino recondenda:

In Peste hæc Opiata plurimi & eximij est usus, cunctisque affectibus epidemicis: Cor & Ventriculum admodum roborat: Lumbricos in ventriculo & intestinis interficit, putredini adversatur, vomitum

compescit, appetitum languentem excitat, concoctionem adjuvat: In Gallia Narbonensi admodum usitata est.

Dosis illius eadem esse solet quæ Diascordii & Confectionis Hyacinthinae.

Antidotum Orvietanum.

℞. *Radicum Scornozeræ.*

Carlina.

Imperatoria.

Angelica.

Bistorta.

Aristolochia tenuis.

Contrayerva.

Dictamni albi.

Galanga.

Gentiana.

Costi.

Acori veri.

Seminis Petroselini Macedonici.

Foliorum Salviae.

Rorismarini.

Galega.

Cardui benedicti.

Dictamni Cretici.

Baccarum Lauri, &

Iuniperi, ana. unc. j.

Cinnamomi.

Caryophyllorum.

Macis, ana. unc. sem.

Viperarum siccarum cum cordibus & hepaticibus.

Theriaca veteris, ana. unc. iv.

Mellis optimi despumati, lib. viij.

Fiat ex arte Antidotum.

Methodus.

Egregii effectus ab hac Antidoto olim editi & animadversi ansam præbuere plurimis impostoribus ut per varias Provincias vagarentur, & plurimos nummos corraderent ex venditione extraordinaria & expedita supposititii Orvietani Antidoti: pro cuius quantitate immensa adparanda omnino illis non licuisset, dum regiones peragrant, comparare medicamenta necessaria; sicuti etiam defuisset legitimum preparationis tempus, si quidem in animo habuissent sincere dispensare, aut si præparandi artem calluissent. Quo factum ut variis in locis propria Antidoti vi tueri se & vindicare adversus venena & toxica non valuerint, cum in theatro exhibita fuere ab iis qui consortes non erant; uti neque morsus Aspidum Viperarum declinare, quorum non preparatorum & veneno exutorum ictus & morsus experti sunt. Si in singulis urbibus impostores nacti essent incolas emunctæ naris, qui fidem leviter non adhiberent, aut sagaces, qui fraudes detegere satagunt, tot regiones non pervagati essent, neque tam multis imposuissent.

Radices omnes & folia sicca adsumi debent, simul in pulverem contundi

tundi, sicuti & Vipera exsiccata, aliisque medicamenta in magno mortario aëneo, à solidioribus initio facto, sicuti à me ante dictum in præparatione aliorum pulverum; Trajiciantur per incerniculum sericeum coopertum, ac post despumatum mel, citra ullius humoris additamentum, sicuti præmonui ad præparationem ejusmodi Opiatarum; post dilutam Theriacam in illius portione, addenda erit portio pulverum, alternatim continuo adjiciendo modo mel, modo pulveres, quoad omnia exacte cōcorporata fuerint ac ad legitimam deducta consistentiam Electuarii mollis, quod frige factum recondendum in vase Faventino optime cooperto, asservandum ad usus necessarios.

Mellis proportio hic major occurrit quam ad præparationem Theriaces Antiquorum, eo quod neque oleum Nucis moschatae admittatur, neque ullum Balsamum, neque Terebinthina, neque quisquam succus qui mellis quoquomodo vices impleat: Cum præterea, si minoris adjiceretur copia, futurum ut pulverum ariditas proculdubio melli prævaleret, illius humiditatem absorberet, adeoque exsiccato Electuario aëri introitus concederetur, qui massam subiens proculdubio brevi tempore corruptionem illi induceret.

Orvietana Antidotus ea ratione præparata eximiâ adversus cuncta venena futura est efficacia, Pestem, Variolas, Morbillos, omnesque morbos epidemicos: Admodum quoque conducit in affectibus cerebri frigidis & ventriculi, & Colicos dolores à flatibus excitatos.

Exhibetur à scrupulo uno ad drachmam, imo & duas robustioribus: Accipitur ex apice cultri, aut in formam boli convoluta, vel vino aliove liquore Cardiaco dissoluta.

Electuarium de Satyrio.

℞. Radicum Satirii succulentarum, in aqua naphæ ad mollitiem coctarum, unc. iv.

Radice Eryngii condite.

Ambre griseæ.

Pistaciarum mundatarum.

Seminis Erucæ.

Confectionis Alkermes cum ambra &

Fraxini.

moscho, ana. unc. ij.

Piperis longi, &

Nucis moschatae condite.

Cardamomi minoris, aa. drach. j. sem.

Zinziberis conditi, ana. unc. j.

Moschi Orientalis drach. sem.

Renum scincorum.

Oleorum Cinnamomi, &

Priapi &

Caryophyllorum, ana. gutt. vi.

Testiculorum cervi.

Cum Syrupo Florum Tunica fiat Ele-

Pulveris viperini, ana. drach. vj.

ctuarium.

Methodus.

In variis Dispensatoriis plurimæ occurrunt Electuarii Diasatyrii descriptiones, aut Electuaria viribus vel nomenclatura

M m 2

proximorum ; sed vix quodpiam reperire dabitur in quo medicamenta efficacia cum hac compositione certare queant , vel cujus doses tam iusta ad invicem proportionem constitutæ sint.

Accipiantur radices Saryionis succulentæ , abjectis vietis & flaccidis : priores cortice mundentur , & quibusvis superfluis : lento igne decoquantur in aqua florum aurantiorum , in vase fictili vitreato , optime cooperto , quousque sufficienter tenerescant , deinceps contundantur in mortario marmoreo , ac trajiciantur per incerniculum setaceum inversum : Contundenda itidem & trajicienda radix Eryngij condita , Pistacia mundata , Nuges moschata , & Zinziber conditum : Priapus Cervi scobina deradendus , probe incidantur Testiculi ejusdem animalis , in camino prius exsiccati , postea in magno mortario æneo trituri , cum Pipere longo , Cardamomo minori , seminibus Fraxini , & Erucae , Scincis marinis & Viperis exsiccatis : quæ cuncta pulverisata erunt transmittenda per incerniculum sericeum coopertum . Scorsum conteratur Moschus , affusis aliquot guttis olei Caryophyllorum : commisceantur demum pulpæ Confectioni Kermesinae , cunctis Pulveribus & oleis in mortario marmoreo pistillo ligneo ; addita syrupi Caryophyllorum hortensium ea quantitate quæ sufficiat toti massæ conciliandæ debitæ Electuarij consistentiæ , ad usus necessarios , in vase Faventino accurate cooperto reponendi.

Electuarium hoc collapsis viribus instaurandis admodum convenit : robur & calorem illis largitur quos vulgo vocant frigidos & maleficiatos : feminis molem auget , excitatque ad Venerem tardos & languidos : Utrique sexui conducit ; sed detractis moscho & ambra grysea si præbendum mulieribus , à suavibus odoribus alienis.

Dosis est à drachma una ad duas ; Adsumendum hoc Electuarium procul à cibo , mane & sero , boli forma , superhausto vini Hispanici semicyathos , in quo , si libuerit , dissolvi potest : Usus potest esse continuus aut interpolatus pro necessitate , imò & ad fescunciam adsumi potest si quid generosum moliendum.

Philonium magnum.

℞. Seminis Hyoscyami &

Papaveris albi.

Extracti opii , drachma ij. sem.

Castæ lignæ.

Cinnamomi , āā. drachm. j. sem.

Seminis Apij.

Petroselinis Macedonicis.

Feniculi.

Dauci Cretici.

Cesti.

Myrrhæ.

Castorei āā. drachma j.

croci.

*Croci.**Pyrethri.**Nardi Indica, āā. scrup. j.**Mellis optimi despumati, unc. j.**Fiat ex arte Opiata.***Methodus.**

Nemo miretur si ab hac compositione Euphorbium detractum fuerit, imo potius quod ab Antiquis præscriptum sit, ratis illud legitimum esse Opii correctivum; Quibus perspecta est Euphorbij indoles, ac quam ejusmodi gummi intensæ sit caliditatis, acrimonia insigni præditum, in operando vehementissimum, imo minima etiam quantitate adsumptum, confitebuntur proculdubio illud ipsum non minima correctione indigere, ac solum admiscendum esse illis medicamentis quorum ope immodicus illius calor temperari queat, obtundi acrimonia, & vehementia actionis reprimi; Quinimo ab illius usu potius omnimode abstinebunt quam ut quoquomodo admisceatur medicamentis ore adsumendis: Ingens concussio, in cerebro ab Euphorbio excitata, etiam minima particula in nares admissa; sternutationum vehementia & frequentia ab illo commota, proculdubio ab usu terrifici illius Gummatidis eos abstertere debent, qui diros illos effectus observaverint: sed præterea eo magis metuendum si id ad notatum fuerit, Euphorbium cathartorum omnium simplicium vehementissimum esse, quod unius vel alterius grani pondere sumptum insignes & metuendos in corpore tumultus excitat;

Costi caliditas, uti neque aliorum medicamentorum hanc Opiatum componentium, æquiparanda venit calori hujus Gummatidis. Neque mirandum si Opium, sæpenumero usurpatum sedandi causa vehementioris operationis medicamentorum purgantium, impotens sit & impar franandæ Euphorbij violentiæ, si cuiquam compositioni admistum fuerit, necnon si tunc temporis in clysteribus paregoricis dissolutum ventris tormina potius intendat quam mulceat, quandoquidem id vehementiæ Euphorbii adscribendum quod invictum permanfit, corrigentiumque potentiam elusit, pristinae malignitatis perpetuo tenax:

Verisimile tamen est metum à fictitio Opii frigore imminentem, ab Antiquis illi imposito, illos forte impulisse ad comperienda remedia impense calida, ad æquilibrium frigoris istius imaginatione concepti; capropter verò Euphorbium admissum fuisse, illius intimam naturam, uti neque Opii disquirere negligentes, cujus partes omnes, excepta terrestri, pro calidis apud omnes eos habendæ sunt, & habebuntur,

qui accurate illas perspexerint. Cætera Philonii medicamina singulati examine non egent.

Simul triturada quæ in pulverem deducenda sunt, per incerniculum sericeum transmittenda; Opii extractum dissolvendum in vini malvatici optimi uncia una circiter; cui cum exigua portione mellis despumati calidi concorporata paulatim adjicientur modo pulvis, modo mel despumatum, quoad omnia illic admissa fuerint ac cuncta rite commista deprehendantur, simulque optime coadunata. Cum verò Opiata plane refrigerit, in vase Faventino ad usus recondatur.

Singulares & eximii effectus qui in Laudano observati fuere, commoditas vero exhibendi minima dosi, Philonii usu, cæterarumque compositionum Narcoticarum, Antiquis usitatarum, fere interdixerunt, adeo ut infrequenter admodum Philonium ore adsumendum præscribatur, fereque tantum in usum veniat ad enemata vel remedia externa adhibenda, etsi innoxie modo supra præscripto præparatum per os adsumi possit.

Philonium dolores omnes interiores Ventriculi, Ventris, Hypochondriorum, Jecoris, Lienis, Renum & Uteri sedat & demulcet, dummodo a causa frigida ortum traxerint. Singultum discutit & flatus, tussis vehementiam compefcit. In Dysenteria admodum conducit & Hæmorrhagia quavis interna; Stranguriæ medetur, sicuti & Pleuritidi, somnum accersit, fluxiones sistit, languidos refocillat viresque novas illis addit, præsertim vero in colicis doloribus summæ est efficaciæ. Potest adsumi forma Boli, aut in vino dissolutum, vel aqua quapiam cordiali.

Dosis sit à semisrupulo ad semidragmam: Hodie imperatur ad Clysteres anodynos à semidrachma ad binas drachmas. Admiscetur necnon linimentis narcoticis unguento Populneo, aliisque remediis.

Electuarium de Baccis Lauri.

<i>℞. Baccarum Lauri, &</i>	<i>Acori veri.</i>
<i>Foliorum Rutæ siccorum, ʒʒ. drach. x.</i>	<i>Origani.</i>
<i>Sagapeni.</i>	<i>Amigdalæ amararum.</i>
<i>Opopanacis, ana. unc. sem.</i>	<i>Piperis longi.</i>
<i>Sen.inis Arneos.</i>	<i>Nigri.</i>
<i>Cumini.</i>	<i>Mentastri.</i>
<i>Nigellæ Romanæ.</i>	<i>Castorei, ana. drachm. ij.</i>
<i>Ligustici.</i>	<i>Mellis optimi despumati omnium tri-</i>
<i>Carvi.</i>	<i>plex pondus.</i>
<i>Dauci Cretici.</i>	<i>Fiat ex arte Electuarium.</i>

Me

Methodus.

Bacce Lauri ad hoc Electuarium minori quantitate quam folia Rutæ admitti non debuerunt, quandoquidem totius compositi sunt basis: Neque ulla ratio impellebat ut dosis Sagapeni quam Opopanacis major præscriberetur, quandoquidem horum Gummatum facultas admodum inter se similis est: Reliqua in compositione occurrentia, immutationem nullam desiderant.

Præparatio hujus Electuarii non ardua erit si pulveratis Gummatibus in majori mortario, cum cæteris medicamentis siccatis, omnibusque per incerniculum sericeum opertum transmissis, paulatim concorporentur, iteratisque vicibus, hic pulvis cum triplo mellis electi, calide despumati pondere, Recondendum Electuarium in vase Faventino ubi refrixerit.

In usum præsertim venit hoc Electuarium ad demulcendos & curandos colicos dolores à flatibus excitatos, præsertim Iliacum; Admodum quoque convenit in stranguria, dysuria, passionibus hysteri-
cis: Interius adsumi potest a scrupulo uno ad drachmam, imo & duas, at frequentius præcibitur ad Clysteres a semiuncia ad unciam integram in decoctis idoneis.

Electuarium Miclera.

℞. Myrobalanorum citrinorum,
Chebulorum.
Indorum.

Belliricorum, &
Emblicorum mundatorum,
ana. drach. v.

In pulverem redigantur & leviter torrefiant; Deinde,

℞. Seminum Nasturtii.
Anisi.

Carvi.
Fœniculi, &

Cumini.

Ammees, ana. drach. iiij.

Terantur, paucò aceto irrorentur, & siccentur, tunc,

℞. Spodii ex Ebore.

Mastiches.

Balaustiorum.

Gummi Arabici, ana. drachma ij.

Sumach.

semis.

Pulverata omnia quadruplo Syrupi Myrthini pondere excipiantur, & fiat Electuarium.

Methodus.

Singulis Myrobalanis demendi nuclei si adfuerint, solaque pulpa illas investiens admittenda, quæ tritunda, & leviter torrefacienda in sartagine ferrea supposito igne lenissimo, spatula sepiissime pulverem versando: Semina crassiuscule contundantur, optimo aceto irrorentur, quæ demum exsiccata omnino conterantur in grandi mortario

æneo una cum Balauftiis, Spodio, Sumachiis, Gummi Arabico & pulvere Myrobalanorum; omnia postea trajiciendo per sericeum incerniculum: seorsum pulveranda Mastiche, grana majora eligendo; Trituratio facilis erit si guttæ aliquot aquæ additæ fuerint, ne mortario adherescat & pistillo: Accurate commisceantur Pulveres, & paulatim coeant, iteratisque vicibus facta additione, cum quadruplo pondere Syrupi Myrtini calentis; sic perfectum erit Electuarium, in vase Faventino recondendum cum refrikerit.

Spodium, quod nihil aliud est quam Ebur calcinatum, in compositiones non admittendum quæ Eboris partes principales recipere debent, in illius consistentes spiritu, Sale & Oleo volatilibus, calcinationis vi omnino absumendis: At cum præcipuus hujus Electuarii effectus adstrictionem medicamentorum, ex quibus constat, respiciat, pars autem adstrictoria & terrestris Eboris illibata in Spodio cum remaneat perfecta calcinatione, non inutile esse visum fuit quod in compositionem veniret.

Electuarium hoc efficaci adstringendi vi præditum est, Dysenteriae curationi admodum conveniens ac cujuscumque diarrhoeæ, commodissime etiam in usum venit ad sistendas hæmorrhagias internas, imo & hæmorrhoidalem fluorem: Conducit & compescendo vomitui, menstruum profluvium immodicum, muliebrem sistit fluorem album, gonorrhoeasque antiquas & pertinaces.

Dosis est à drachma semis ad drachmas duas: Exhibetur ex apice cultri, aut Boli forma, vel ex crasso vino dissolutum, aut liquore quopiam adstringente: Inditur etiam Clysteribus adstringentibus a semuncia ad unciam unam.

Electuarium Aperiens Catharticum D. D. D'Aquinæ

<i>℞. Folior. Sennæ Orientalis mundatorum, unc. iiij.</i>	<i>Ammoniaci, āā. unc. j.</i>
<i>Diacrydii.</i>	<i>Antimonii Diaphoretici.</i>
<i>Trochiscorum alhandal.</i>	<i>Mercurii dulcis, &</i>
<i>Agari electi.</i>	<i>Pulveris trii Santalorū, āā. drac. j. sem.</i>
<i>Rhabarbari &</i>	<i>Salis Martis, &</i>
<i>Seminis violarum āā. unc. j. sem.</i>	<i>Tamarisci, ana. unc. sem.</i>
<i>Sagapeni.</i>	<i>Mellis optimi absque liquoris additione despumati, lib. vj.</i>
<i>Myrrha.</i>	<i>Fiat ex arte Electuarium.</i>

Methodus.

Accurate prius eligantur & mudentur singula hujus Electuarii medicamenta; accipiantur Lacrymæ Sagapeni, Myrrhae & Ammoniaci

pu

puræ. Terantur hæc Gummata cum cæteris medicamentis siccis ; Sed si forte pinguiora essent , tantum admiscendum quantum pulvis citra lentorem nimium admittere poterit ; id quod superest Gummatum admiscendo , colliquandum in magno mortario æneo calido , concorporando prius cum exigua portione mellis despumati calidi, ad confectiorem Electuarii destinati ; demum adjicienda erunt Salia , addendo deinceps alternis modo mel. modo pulveres , quoad medicamenta omnia perfecte coaluerint , sub finem immitendo Mercurium dulcem & Antimonium diaphoreticum : Hoc pacto parabitur Electuarium ex arte confectum , adservandum in vase Faventino ad usus.

D.D'Aquin, primarius Majestatis Regiæ Medicus istius Electuarii descriptionem mihi tradidit , quo publici juris fieret ; Est quippe medicamentum expediendis & referendis obstructionibus maxime idoneum , Jecoris, Lienis, Pancreatis Mesenterii, & Uteri; Necnon simul expurgandis humoribus viscidis & tenacibus , in prædictis partibus ut plurimum delitescētibus , si illis exitus è corpore pro more denegatus fuerit: Optati succedent effectus si apposite exhibitum fuerit in quavis cachexia , febribus quartanis aut erraticis , in affectibus hypochondriacis, hydropes quovis, speciatim vero in morbis muliebribus , cujusmodi sunt fœdi virginum colores, mensium suppressio, omnibus tandem vitiis & symptomatis ab obstructionibus uteri oriundis.

Dosis sit a drachmis duabus ad semunciam : Hydropicis adultis ad drachmas etiam sex porrigi potest , si minor dozis in purgando inefficax fuerit ; Potest exhiberi in Bolo , aut dissolvi in liquoribus idoneis vel Potionibus purgantibus admisceri : Sed tunc ratio est habenda facultatis purgantium quibus adjungitur , ut ex omnium conjunctione iusta exurgat dosis.

Electuarium Catholicum duplicato Rhabarbaro.

℞. Polypodij quercini contusi unc. viij.

Seminis feniculi unc. j. semis.

Coquantur igne moderato in aquæ communis lib. viij. ad dimidiæ partis consumptionem , colentur & exprimantur : colatura cum sacchari optimi lib. iv. coquatur ad Electuarij mollis consistentiam , Ab igne remotis permisce.

Pulperum Castiæ , &

Tamarindorum Orientalium inspissatorum , ana. unc. jv.

Deinde sensim permisce Pulveres sequentes.

℞. Rhabarbari electi , &

Foliorum Sennæ Orientalium mundatorum , ana. unc. jv.

Tom. I.

N n

*Seminis violarum &**Anisi, ana. unc. ij.**Glycyrrhizæ rasæ unc. j.**Seminum quatuor frigidorum majorum mundatorum, ana. unc. sem.**Fiat ex arte Electuarium.*

Methodus.

Nonnihil discrepare quibusdam videbitur hoc Electuarium ab eo quod Antiqui, imo & Neoterici nonnullis præscribere, at verò hoc discrimen rationi admodum consonum mihi visum fuit. Nam primo, Polypodii dozis, pulverati ab antiquis præscripti, detracta fuit, idque decocto additum fuit, quo transfusa in Electuarium totius Polypodii facultate, præcaveatur id quod proculdubio eventurum esset, videlicet Polypodium, forma pulveris præscriptum, propria natura cum admodum aridum sit, humectatum à decocto cum saccharo superstiti, proculdubio in tumorem assurgat, ideoque crassius reliquo Electuarii corpore evadat, quo fit ut compositum quasi grumis conspersum adpareat & inæquale, ac proinde insuaviter gustui, dissolutionique minus idoneum.

Sacchari candidi drachmarum duarum detractio, & æqualis quantitatis Sacchari metati, ab Antiquis in hoc Electuario præscriptarum, in admirationem non pertrahent eos qui quam inutiliter admittantur tam exigua dosi perpendere voluerint; quin potius illud apertum fiet à Rhabbari duplicato pondere addito, non solum efficacius evadere Electuarium, sed quoque supplere justam pulverum proportionem; Polypodii vicem illo occupante, hinc sublata.

Neque etiamnum improbanda electio facta seminis Violarum, vice florum earundem siccarum additi, quandoquidem in hoc semine plantæ pars præcipua sita est, utpote floribus, una cum colore, quicquid virium inerat decessit.

Id vero hoc loco opportune admonendum est, quosdam flores violarum, non exigua copia in Gallia Narbonensi exsiccari solitos, pro floribus violarum venalies, flores esse quos vocant authores *Violam tricolorem* aut *Florem Trinitatis*, Galli vocant, *de Penfeles*, insigni copia in montibus Helviorum nascentium, sed facultatibus a veris violis discrepantium, ex quibus syrupum & conservam paramus.

Quidam seorsim Rheum Barbarum conterunt, sed citra necessitatem, commodissimè enim una cum cæteris medicamentis siccis pulverari potest; Liquiritia radenda est, ut cortice possit exui, Senna & Anisum mundari debent ab omnibus superfluis, cunctaque cum Rheobarbaro conteri: semina violarum & semina frigida, quæ pulverifata per incerniculum sericeum transmitti debent.

Prædictis

Prædictis in pulverem contritis, optime Polypodium continendum, quod ad ignem modicum decoquendum in libris octo aquæ præscriptis, ad consumptionem mediæ partis decoctionis, sub finem addito fœniculo etiam contuso, postea decoctum colandum valida magmatis facta expressione, Accipiantur Cassiæ optimæ uncia sexdecim, cujus extracta medulla transmittenda per incerniculum setaceum inversum, quo educantur pulpæ vnciæ quatuor asservandæ; Tamarindorum Orientalium vnciæ sex humescant affuso decocto, aliquantisper super cineres calidos detineantur, in mortario marmoreo pistillo ligneo contundantur, & pulpa per incerniculum setaceum inversum traiciatur, reiteratis & contusione & tractione eorum quæ prima vice transmitti non potuerunt, donec tandem cuncta pulpa transmeant, ac solum magmatis vnciæ duæ superstites sint: Tum procuranda igne lenissimo humiditatis superflua pulparum evaporatio, ex intervallis spathula illas agitando, quousque sufficientem spissitudinem adeptæ sint; Tunc saccharum cum reliquo decocto coquendum erit ad consistentiam Electuarij mollis, demum pulpis in pelvi positis portio nonnulla syrupi affundenda erit, quæ cum rite simul coaluerint, alternis adjiciendi erunt modo pulveres, modo syrupus; quousque omnium exacta facta fuerit commistio; cum vero Electuarium plane refrigerit, recondendum erit in vase Faventino ad usus.

Huic Electuario Catholici nomen impositum fuit, eo quod universim cunctos pravos corporis humores expurgat, constatque ex medicamentis, quorum nonnulla censentur pituitæ vacuandæ idonea, alibi, alia humori melancholico: Etsi vero non crediderim medicamentum quodpiam, simplex aut compositum, bilem aliumve, humorem solitarium expurgare, eundemque à cæterorum consortio, in ventriculo aut intestinis contentorum, seiungere & segregare, id tamen pro comperto habendum medicamentum hoc catharticum esse universale præstantissimum & mitissimum.

Quamobrem frequentissimè præscribitur in plerisque, febribus, tum continuis tum intermittentibus, in Dysenteria, Diarrhœa, Ventriculi & intestinorum laxitate, Omni ætati & sexui conceditur, imò etiam prægnantibus mulieribus; quippe quod leniter expurgando humores vitiosos, robur simul adstat cunctis partibus, nihil noxi illis imprimens.

Dosis est à dragmis duabus ad vnciam vnam: Exhibetur Boli forma, aut dissolutum in aqua quapiam stillatitia, decoctove idoneo: Potionibus purgantibus ut plurimum commicetur, aliis Electuariis, syrupis, aut infusionibus purgantibus, Dissolvitur etiam in Enematis ab vncia semis ad fescunciam.

Electuarium Lenitivum.

<i>℞. Hordei mundati.</i>	<i>Coquantur ex arte in aqua communis lib. ix.</i>
<i>Polypodij quercini.</i>	<i>Incolatura expressa dissolve.</i>
<i>Foliorum Sennæ Orientalis mundatorum &</i>	<i>Sacchari optimi lib. ij.</i>
<i>Passularum purgatarum āā. unc. ij.</i>	<i>Coque ad Electuarii mollis consistentiam, ab igne remotis adde</i>
<i>Iujubarum.</i>	<i>Pulparum Cassia.</i>
<i>Sebesten.</i>	<i>Tamarindorum &</i>
<i>Tamarindorum &</i>	<i>Prunorum dulcium.</i>
<i>Prunorum dulcium enucleatorum ana unc. j.</i>	<i>Conservæ violarum &</i>
<i>Mercurialis unc. j. sem.</i>	<i>Pulveris Sennæ mundatæ ana unc. vj.</i>
<i>Violarum recentium &</i>	<i>Rhei electi &</i>
<i>Capilli Veneris Monspelienſis ana m. j.</i>	<i>Seminis anisi pulveratorum ana unc. j.</i>
<i>Glychyrrisæ unc. sem.</i>	<i>Fiat ex arte Electuarium.</i>

Methodus.

Cum incertum sit quis Author huius Electuarij, ideo descriptiones in Dispensatoriis traditæ multum variant, imo nonnullæ iniqua dosi præscribuntur : Quibus perspecta erit natura medicamentorum ex quibus cunſtat hoc Electuarium, artemque præparandi calluerint; proportionefque in compositionibus observandas perspectas habuerint, ij facile iudicaturi sunt sacchari vncias sex insufficientes esse, respectu habito quantitatis pulparum & pulverum hoc Electuarium ingredientium; ac non immerito Sacchari quantitatem ad libras vsque duas adauctam esse; lidem & agnoverint Rheubarbarum apposite hic additum fuisse augendæ, gratia Electuarij efficacix, etsi in cæteris descriptionibus omisſum fuerit.

Decoquantur in aqua per horam integram Hordeum mundatum & Polypodium contusum, demum addantur fructus mundati & incisi, postmodum mercurialis, quæ per horæ quadrantem cum cæteris elixanda, Postea adiiciantur folia Sennæ, Liquiritia, Capillus Veneris & Violæ facta horum levi ebullitione, decoctum ab igne removendum, quod cum semirefrigeratum fuerit, colandum & exprimendum, additisque sacchari albiſſimi libris duabus, simul omnia decoquantur ad Electuarij mollis consistentiam, extra ignem vero paulatim pulpæ incorporandæ, additis Pulveribus & Conservis Violarum in mortario marmoreo contritis, & per setaceum incerniculum traductis, cuncta hæc

hæc cū optimè coaluerint, & refrixerint, recondatur Electuariū ad usum.

Hoc Electuariū viribus admodum, accedit ad Catholicum, sed paulò huic inferiores sunt; Aptius nihilominus est emolliendis & lubricandis meatibus; Dosis & exhibendi ratio cum Catholico communis sunt, sed ad Clysterum vsum frequentius vsurpatur.

Electuariū Lenitivum pro Clysteribus.

℞. Polypodi querni contusi lib. iij.	Mercurialis &
Foliorum Malvæ.	Senecionis ana. m. iij.
Altheæ.	Florum Camomille &
Violarie.	Meliloti ana. m. ij.
Parietarie.	
Coquantur ex arte in Aquæ communis lib. xxx. Colatura cum mellis cōmunis lib. xl. coquantur ad Electuarij mollis consistentiam, deinde dilue.	
Pulpæ Prunorum dulcium lib. jv.	Tamarindorum ana. lib. ij.
Cassie &	Postmodum adde Pulveres sequentes.
℞. Radicum Bryonia	
Hermodylorum &	Seminis Violarum &
Liquiritiæ.	Anisi ana. unc. xx.
Foliorum Sennæ Orientalis.	Rhabbarbari & Agarici ana. unc. ix.
Summitatum Gratiolæ.	Fiat ex arte Electuariū.

Methodus.

Hoc Electuariū, quod Lenitivi aut Catholici pro Clysteribus nomen vsurpare potest, proculdubio egregios effectus editurum est, & diu citra corruptionem duraturum, si ad huiusmodi præscriptionis normam fuerit præparatum: nonnullos scio rem negligentius pertractare, quibus fatius cum sit tres ignavos Clysteres injicere quam efficacem; ad compositionem electuarij Lenitivi quicquid vile & inutile in officinis prostat admittunt, vsurpantes ipsum magma ab infusionibus Potionū purgantium residuum, quod in pulverem redigunt, mellisq; ac quibusdam fructuum pulpis commiscunt, huic mixturæ Electuarij Lenitivi nomen adsignantes, Sed prava hæc procedendi ratio in exemplum trahi non debet, idque e potiori iure quod præter componendi Electuariū superius Lenitivum facilitatem, sumptibus parcitur, ac optatos effectus proculdubio edit, colore insuper elegantia & consistentia Catholicum ore adsumendum refert.

Polypodium optime conterendum per horam integram, in aqua elixandum, demum per semihoram circiter incoquendæ herbæ incisæ, postea adjiciendi flores, & post aliquot ebullitiones colandum & expri-

mendum decoctum, in quo, dissolutione facta mellis quantitatis præscriptæ, horumque facta transmissione per setaceum incerniculum, decoctio sequatur igne moderato, facta ad consistentiam Electuarij mollioris, detrahatur spuma, cumque omnia semirefrigerata fuerint, paulatim dissolvendæ erunt pulpæ, demum pulveres, eadem ratione procedendo qua in cæteris Electuarijs mollibus: Cum vero Electuarium refrigerit, ad usus recondatur.

Vsus huius Electuarij nimis notus est quam ut diffusè illum explicem, cum præsertim vsurpetur solummodo in Clysteribus lubricandæ alvo dicatis, quem in finem dissolvitur in decocto quopiam idoneo, cum melle, saccharo, oleis, aliisve remediis. Dosis est ab uncia semis ad integram quin & fescunciam.

Electuarium Diaprunum Simplex & Compositum.

℞. Pruna Damascena recentia & matura Num. C. coquantur igne lento in aqua lib. ii j.

Deinde per cribrum inversum traiciantur, & pulpa igne lento inspissetur & servetur; In Decocto Prunorum leviter decoquatur.

Seminis violarum contusi unc. j.

Colatura cum sacchari optimi lib. i j. ad Electuarij mollis consistentiam coquatur.

parum refrigeratis permisce.

Tamarindorum, ana. unc. j.

Pulpæ prædictæ Prunorum lib. j.

Cassia, &

Et tandem sequentia pulverata.

℞. Rhabarbari electi, &

Rasura Eboris.

Seminis violarum, ana. unc. j.

Succi Glychyrrisæ, ana. drac. vj.

Rosarum rubrarum exungulatarum.

Seminum quatuor frigidorum mundorum, ana. drach. j.

Santali Citrini &

Fiat ex arte Electuarium.

Rubri.

Quod compositum, sive Laxativum, fieri poterit, si Electuarij cuique libra ad huc calenti Dacrydij subtiliter pulverati unc. sem. permisceatur.

Methodus.

Dosis Rheibarbari & seminis violarum non immerito aucta fuit in Diaprunis simplicis compositione, ut paulo magis purgans evaderet, Semina Endiotæ, Berberorum, & Portulacæ detracta fuere, utpote plane inutilia, sicuti & Gummi Tragacanthum, glutinis tantum vices Electuario præbens: Santalum citrinum albo satius erat, sicuti & rasura eboris spodio, ob rationes alias à me adductas: Quoad cætera medicamenta nulla immutatio facta fuit, dosis vero adaucta, quo iusta Pulveris

veris proportio in Electuario reperiretur, ratione sequenti præparando.

Pruna vase fictili vitreato inclusa coquantur lento igne in aqua libris tribus, quoad omnino mollescant, postea relictæ in vase decoctione, trajicienda erunt Pruna per incerniculum setaceum inversum, ad pulpæ extractionem, cujus postmodum humiditas superflua evaporatione tollenda, disco imposita, ad lentum ignem, per vices spatula agitando, quousque sufficientem spissitudinem adquisierit: In parato interim addit vncia vna pulpæ Cassiæ, cnm vncia vna Tamarindorum, sicuti superius dictum, commiscendorum pulpæ Prunorum, & seorsim aservandorum: Tum leviter decoquatur semen violarum conquassatum in decocto prunorum separatim posito, cuius postea transcolandus erit liquor, quem postquam additæ fuerint libræ duæ sacchari albissimi, decoques lento igne ad consistentiam Electuarij mollis, cui cum semifrigeratum fuerit, paulatim commiscebis pulpas, ac deinceps pulveres, cuncta vero cum rectè in vnum corpus coaluerint, recondatur Electuarium in vase Faventino ad vsus necessarios.

Qui paratum habere voluerit Electuarium compositum, & magis laxativum, admisceatur semiuncia Diagrydij subtiliter pulverisati pro singula quaque Electuarij adhuc calentis libra, illud curando ut commistio perfectissima sit & accuratissima, quo æqualiter vbique dispergatur.

Diaprunum simplex infrequenter præscribitur, quod vis purgandi in illo modica sit, compositum vero plurimo in vsu est ad expurgandum serum biliosum; Valer in febribus Continuis & Intermittentibus, à bilis copia progeneritis: conducit etiam in morbis pectoris, renum & vesicæ: lubricis enim redditis meatibus, lenissimèque vacuatis humoribus suppressis, temperat calorem partium in quibus latitabant: Modo seorsim adsumitur, modo aliis purgantibus permixtum, boli forma aut dilutum in potionibus, aliisve liquoribus adpropriatis.

Laxativi, seu Compositi, dosis, est à drachma vna ad quinque vel sex imo ad vnciam vsque, in affectibus qui vehementem purgationem non postulant.

Electuarium Diaphænicum.

℞. Pulpæ Daëtylorum in hydromelite coëctorum, per cribrum inversum trajectæ & inspissatæ.

Penidiorum recenter paratorum, ana lib. sem.

Amygdalarum dulcium excorticatarum unc. iij. semis.

Turbith electi unc. iv.

Zinziberis.

Dacrydij unc. j. sem.

Piperis albi.

*Macis.**Cinnamomi.**Foliorum Rutæ siccorum.**Seminis Fœniculi.**Dauci, ana. drach. ij.**Mellis despumati lib. ij.**Fiat Electuarium.***Méthodus.**

In Dactylis vitiosam nullam qualitatem reperio , ob quam Mesuë, illiusque sequacis , ad correctiva confugere necesse habuerint , eademque per triduum in aceto, antequam in huius Electuarij compositionem admittuntur, macerari voluerint , Ejusmodi correctio qualitatis suppositivæ prævæ , in dactylis non reperiendæ , non minus inutilis est quam quæ Coriandro adhibetur per idem acetum.

Antiqui in similes errores lapsi sunt, imo periculi plenos , quod seduli non fuerint, vti necesse erat , in indaganda intima cognitione partium mixta constituentium, etsi quotidie illis in manus venirent: At vero hodierna die nobis gratulamur , quod exacto studio adhibito Neoterici notitiam illam adsequantur.

Primus omnium Fernelius Dactylos in hydromelite coqui præcepit, ratio quæ ipsum impulit, plurimos in eandem sententiam pertraxit nequidubito quin authoritati antiquorum prævalere debeat, si modo à rationis partibus standum sit: Cætera medicamenta accurato judicio electa sunt, iuxta dosi præscripta , in Ferneliana compositione huius Electuarij, superest solum vt illius adducatur præparandi ratio.

Dactyli à pellicula interna mundati , vti & à nucleis liberati , accipiantur ad uncias circiter septem , qui optimè incisi , aut in mortario marmoreo contusi , lento igne decoqui debent in vase fictili vitreato cum libris duabus Hydromelitis , usque quo sufficientem mollitiem nacti sint , demum contusorum in mortario marmoreo , pistillo ligneo, pulpa trajicienda erit per cribrum setaceum inversum, quæ adservanda: Amygdalarum cortex cultelli apice demèdus : Simul in grandi mortario æneo conterenda Turbith, Zinziber, Piper album, Macis, Cinnamomum folia Rutæ & semina Fœniculi ac Dauci ; Tantum amygdalarum mundatarum cōmiscendo quantum Pulveris ratio exigit , vt non nimium lentescat : Scammonium seorsum conterendum in eodem mortario , additis aliquot amygdal. vterq; Pulvis per cribrum sericeum transmittendus, qui exactè commisti separati adserventur interim reliquo operi incumbendo ; Amygdala , quæ pulveri commisceri non potuerunt , cum dactylis in mortario marmoreo conterantur , ac per idem incerniculum trajiciantur; Tum adsumantur mellis optimi libræ duæ , ad Electuarij mollis consistentiam cocti, Pulveres, & Dactylorum decoctio, quæ simul lento igne deco-

decoquantur ad consistentiam modo dictam; Cum vero cuncta semirefixerint, paulatim in iis diluantur Pulpæ; imo ad aliquod temporis spatium hæc supra ignem moderatum detinere licebit, leniter agitando pistillo ligneo, ad promovendam evaporationem humiditatis superfluae in pulpis superstitis: demum remota ab igne pelvi paulatim adjiciantur pulveres, eodem ritu procedendo quo in cæteris compositionibus ejus naturæ à me traditis. Recondendum erit Electuarium in vase Faventino cum omnino refrigeratum fuerit.

Diaphœnicum æque purgat humores pituitosos & biliosos: Admittitur in febribus continuis & Intermittentibus, imo in doloribus stomachi ab humorum copia excitatis: Hydropicorum aquas optime educit, & serum Ischiadicum dolorem inducens, Rheumatismos & Fluxiones in oculos decumbentes, dentes, aliasve partes: Præscribi potest forma Boli, aut cum liquoribus dissolutum, seorsum aut aliis remediis commixtum.

Dosis est à drachma vna ad semunciam, imo & ad unciam integram pro robustis: Clysteribus & frequentissime admiscetur.

Benedicta Laxativa.

℞. Turbith electi.

Radicis Esulæ minoris aceto præparatæ ana drach. x.

Hermodylorum

Dacrydij.

Rosarum rubrarum ana drach. vj.

Caryophyllorum.

Spice Nardi.

Zinziberis.

Croci.

Macropiperis.

Amomi.

Cardamomi minoris.

Semenum Apii.

Petroselinij.

Carvi.

Feniculi.

Asparagi.

Rusci.

Saxifragiæ.

Milis Solis.

Salis Gemmei.

Galangæ.

Macis ana drach. j.

Mellis despumati & cocti lib. ij. seml

Fiat Electuarium.

Methodus.

Etiam si exilitas radicum Esulæ minoris Pharmacopoeis tædio sit, temporis & laboris parcis, præferendæ nihilominus sunt radicibus cunctarum aliarum Esularum, speciatim majoris, cujus qualitates improbatæ à Mesuico decantantur, & plurimis authoribus: Minorem autem, quandoquidem felicissimo semper successu in usum duxerim, ad hanc compositionem, ac totius plantæ Extractum experimento multiplici

Tom. I.

OO

cum tutissimū agnoverint, imo nullo addito correctivo, in ea obfirmor sententia hic nullas alias radices quam Esulæ minoris accipiendas esse.

Et si vero nulla mihi adpareat necessitas prædictas radices cum aceto præparandi, ne tamen ab antiquitate omnino discedam, ex mea sententia, postquam rite ablutæ & mundatæ fuerint hæ radiculæ, satis si illas leviter aceto irrorasse, ut sufficiēter humectentur, non in eodem per horas viginti quatuor macerasse, quod quidam præcipiunt; si enim in aceto diutius infusio protraheretur, succū illius lacteum, præcipuam facultatis sedem cum dissolvi esset necesse, in radicibus sola pars terrestris & inutilis superstes foret: eo vero quō dixi modo procedendo, hæ radices viribus aceti etsi imbutæ, pristinas tamen vires non deposituræ sunt.

Si quis animadvertat quam parum huic compositioni utilitatis allaturæ sint sacchari pulverisati drachmæ decem; idem facile colliget non immerito id detractum esse: idem quoque adprobaturus est præscriptas esse mellis despumati libras duas pro sesquilibra; quam satis futuram quidam crediderunt: quandoquidem enim nullus liquor præscribitur in descriptione hujus Electuarij, mellis sesquilibra satis esse nequit, ratione habita quantitatis & siccitatis Pulverum.

Medicamenta omnia simul conterantur in magno mortario æneo, initio ducto ab illis quæ pistillo minus cedunt, ea demum per cribrum sericeum transmittendo; sed seorsum conterendum & transmittendum Scammonium, cæteris deinceps pulveribus remiscendum; Postea sumantur mellis optimi despumati, & ad Electuarij mollis consistentiam codi libræ duæ, cui leviter excalefacto commiscendi pulveres, sicuti dictum ad compositionem aliorum Electuaria; cum vero hoc refrigerit, recondatur in vase Faventino, depromendum ad usus necessarios.

Electuarium Benedictum in purganda pituita & sero admodum efficax est, præsertim ex Articulis; In usum duci solet ad vacuandam cacochymiam in renibus & vesica delitescentem; Plurimum quoque conducit in Colico dolore: Præscribitur eadem dosi qua Diaphœnicum, ac ut plurimum in Clysteribus usurpatur, rarius per os adsumitur.

Electuarium Caryocostinum.

*℞. Costi.
Caryophyllorum.
Zinziberis.
Cymini, āā. drach. ij.*

*Dacrydij.
Hermodyllylorum ana. unc. sem.
Mellis optimi despumati unc. viij.
Fiat Electuarium.*

Methodus.

In maxima Dispensatoriorum parte sex tantum occurrunt mellis despu-

despumati uncia ad hoc Electuarium præscriptæ cum æquali Pulveris quantitate. At cum hæc compositio frequenti non sit in usu, medicamenta omnia pulverem componentia admodum calida sint & insuavia; Totum vero compositum exsicceetur si diutius asservatum fuerit, è re visum fuit mellis dozin quartæ partis adjectione auctiorem facere; Vinum quod attinet, quandoquidem ii qui id præscripserunt, ad fervorem decoqui præceperunt, vna cum melle ad consumptionem vsq; illius, hoc pro comperto habendum solam superstitem futuram partem phlegmaticam & terrestrem, adeo ut satius sit Vinum omnino omittere, cum sufficiat optimum mel adsumpsisse, id leviter decoxisse, ac ab igne remotum despumasse, demum priusquam omnino refrigeret, illi admiscuisse pulveres, eadem tandem methodo uti qua ad aliorum Electuorum mollium compositionem.

Caryocostinum idoneum est evacuandis serosis humoribus, biliosis & melancholicis, valet in Cachexia & morbis à visciditate humorum inductis; Obstructiones referat, Viscerumque tumores discutit: Frequenter & præscribitur ad Podagricos purgandos, illos speciatim qui arthritide ab humore frigido laborant.

Exhibetur à drachma semis ad semunciam, vel in bolo, aut liquore idoneo dissolutum.

Confectio Hamech Correcta.

℞. Polypodij quercini contusi,
passularum mundatarum &
prunorum Damascenorum ana. unc. iv.
Coquantur ex arte per sesquihoram in seri lactis vaccini lib. xij. In
decocto percolato & calido infunde supercalidos cineres per ho-
ras xxiv.

Myrobalanorum Citrinorum.	Foliorum Sennæ mundatorum ana.
Chebulatorum &	unc. ij.
Indorum, contusorum.	Absynthij &
Seminis violarum contusi.	Thymi ana. unc. j.
Colocynthis minutim inci- sa.	Rosarum rubrarum.
Agarici contusi &	Seminis Anisi &
	Fœniculi ana. drach. vj.

Bulliant deinde lento igne per semihoram, & semirefrigerata manibus diligenter fricentur, colentur & fortiter exprimantur: Colatura adde succi Fumarie depurati lib. ij. Sacchari & Mel-

<i>lis Narbonensis ana lib. iij. & coque ad Electuarij mollis consistentiam.</i>	
<i>His semirefrigeratis adde</i>	<i>Tamarindorum &</i>
<i>Pulparum Cassia.</i>	<i>Manna electa ana unc. jv.</i>
<i>Illisque tandem permisce Pulverem sequentem.</i>	
<i>Rx. Rhei electi.</i>	<i>Belliricorum</i>
<i>Agarici albißimi.</i>	<i>Epithymi &</i>
<i>Foliorum Sennæ mundatorum &</i>	<i>Seminis Fumaria ana unc. j.</i>
<i>Dacrydij ana unc. j. sem.</i>	<i>Cinnamomi.</i>
<i>Myrybalanorum Curinorum,</i>	<i>Zinziberis &</i>
<i>Cebulorum.</i>	<i>Seminis Anisi ana drach. iij.</i>
<i>Indorum.</i>	<i>Fiat Confectio.</i>
<i>Emblicorum &</i>	

Methodus.

Pharmacopœi in hujus confectionis præparatione diu ancipites fuerunt ob descriptionum varietatem, doses iniusta proportionem traditas, ac perversam methodum ab Antiquis præscriptam: Illi præsertim qui crimine insigni se implicari crediderunt si vel tantillum ab horum doctrina & traditionibus recederent, ideoque perites Medicos in consilium adhibere recusarunt qui rem ad meliorem normam deducerent: Illud enim manifestum esse potuit insignem medicamentorum numerum, alia atque alia substantia donatorum, & facultatibus discrepantium, varietatem quoque infusionis & decoctionis insinuare, & ad multa variaque media confugiendum esse, nec vnum idemque tempus semper competere ad eliciendas illorum vires, hasque in compositionem dictam transfundendas.

Illud quoque observandum fuerat omnino impossibile fuisse infusionem, in sero lactis præscriptam, toto quintiduo citra acorem supervenientem aut insignem alterationem integritatem servaturam. Hanc descriptionem qui sequuturi sunt, ac regulas à me præscriptas ad amussim observaturi, in præparatione hujus Confectionis, ij comperturi nullum medicamentum nonnisi optimum justaque dozi definitum hic insertum esse, ac vniuscujusque vim integram proculdubio in compositionem transfusam iri.

Radix Polypodii optime conquassanda, ac per horæ spatium igne moderato decoquenda erit in vase fictili vitreato, stricti orificii, & cooperiti, in sero lactis vaccini libris duodecim: demum adjiciendæ Passulæ & Pruna incisa, quæ simul elixanda per semihoram, Interim mundandi & contundendi Myrobalani, sicuti & semina Violarum, Anisi & Fœni-

cu-

culi; mundandus & incidendus Agaricus, pulpa Colocynthis, Absinthium & Thymum, immittenda tunc in Polypodii decoctum, passularum & prunorum cum rosis rubris in idem vas, quo accurate cooperito, infusio fiat supra cineres calidos per horas vigintiquatuor; postmodum intendatur ignis, & omnia per horam leniter decoquantur: postea cum semirefrigerata fuerit decoctio, cuncta medicamina manibus optime confricanda, postea colanda & exprimenda: Demum additis sacchari albiissimi libris tribus huic liquori colato, mellis despumati tantundem, succique fumarie libris duabus, cuncta simul decoquenda erunt ad Electuarii mollis consistentiam, cui semirefrigerato, paulatim commiscenda pulpa Cassia & Tamarindorum cum Manna granulata concorporanda, postea Pulveres, eadem ratione procedendo qua in precedentibus Electuariis mollibus; Refrigerata autem Confectio reponenda ad usum in vase Faventino.

Confectio Hamech æque purgat pituitam ac utramque bilem, speciatim humores acres & falsos; quamobrem præscribi solet in potionibus purgantibus ad scabiei curationem, Erysipelatis, Cancris & Ulcerum corrodentium, sicut & Achorum, Capitisve Ulcerum manantium, ab humoribus acris & adustis genitorum: Convenit etiam eximie adversus Lumbricos, plurimique est usus in morbo Venereo & Febre Quartana: Amaror insignis in causa est ut forma Boli potius adsumatur quam Potionis.

Exhibetur à drachmis duabus ad semunciam, imo & ad unciam in robustissimis & iis quos vix medicamenta commovent.

Hiera Picra Galeni.

xx. Cinnamomi electi.

Mastiches.

Asari.

Spica Nardi.

Santali Citrini.

Crociana drach. vj.

Aloës Socotrine unc. xij. sem.

*Mellis despumati & cocti lib. v.
unc. viij.*

Fiat Electuarium.

Methodus.

Galenus huic Confectioni Hieræ Picræ nomen indidit ob eximias illius vires summumque amarorem, significat enim, *Sacram Amarum*: Seorsum si libet, asservari potest hic Pulvis, aut melli commisceri, ac in Electuarii formam deduci.

Simul contundenda sunt in magno mortario æneo Santalum citrinum, Asarum, Cinnamomum & Spica Nardi mundata & incisa, ac per cribrum sericeum traducenda: Seorsum triturlanda Mastiche granulata, Seorsum quoque Crocus prius juxta ignem, charta involutus, exsiccandus, cavendo ne ignem concipiat aut nigrorem contrahat:

Aloë pulverifanda in magno mortario æneo, additis aliquot guttis olei amygdalini dulcis, ne mortario adhærescat, & ut facilius in pulverem abeat: Commiscendi deinde Pulveres, & paulatim cum melle despumato moderate calido coagmentandi, hinc perfectum erit Electuarium, quod cum refrigeratum fuerit vase idoneo excipiendum.

Nonnullis satis est triplum ad pulveres pondus commiscere, sed experientia duce deprehendi majorem quantitatem requiri, si modo præcavendum sit ne Pulverum ariditas siccitatem nimiam Electuario conciliet brevi temporis spatio; Adde quod mellis additio admodum necessaria videtur ad corrigendam excedentem compositionis istius amaritudinem.

Hiera hæc admodum conducit incidendis & detergendis humoribus crassis & viscidis in Ventriculo hærentibus; ac referendis obstructionibus Jecoris, Lienis, Pancreatis & Mesenterij: Libertatem quoque alvo conciliat, Hæmorrhoidum fluorem ciet, Menstrua in mulieribus subsistentia evocat; uterique vapores coercet; illumque impurum eluit:

Dosis illius est à semidrachma ad drachmas duas: Assumitur potius Boli forma quam ex liquore aliquo ob summam amaritiam; usurpatur quoque ad clysteres carminantes parandos, aut utero dicatos, à semuncia ad unciam, imo suppositoriis quandoque admiscetur, ut efficaciam adquirant.

Hiera Diacolocynthidos.

<i>R. Colocynthidis mundatæ.</i>	<i>Piperis albi ana drachm. v.</i>
<i>Agarici electi.</i>	<i>Cinnamomi.</i>
<i>Stœchados Arabicæ.</i>	<i>Spicæ nardi.</i>
<i>Marrubii albi.</i>	<i>Myrrhæ.</i>
<i>Chamedryos ana. drachm. x.</i>	<i>Folii Indi.</i>
<i>Opopanax.</i>	<i>Croci ana unc. sem.</i>
<i>Sagapeni.</i>	<i>Mellis despumati & cocti lib.</i>
<i>Seminis Petroselini.</i>	<i>iiij.</i>
<i>Radici Aristolochiæ rotundæ.</i>	<i>Fiat Electuarium.</i>

Methodus.

Hiera hæc nomen deduxit à Colocynthide, præcipuo purgante hic admissa, cujus facultas augmentum suscipit ab additis Agarico, Opopanace, Sagapeno, & Myrrha: Cætera medicamenta adduntur potissimum flatuum discutiendorum gratia, aperiendarum obstructionum, & partium adversus purgantium vim nimiam tutelam:

In

In compositione hujus Electuarii, uti & Theriaces, cum antiquis dissolvenda non sunt Opopanax & Sagapenum in vino, ob rationes alio loco allatas, quandoquidem nullo negotio cum cæteris medicamentis conteri possunt; dummodo lacrymæ sint purissimæ, cujusmodi requiruntur.

Neque etiamnum quidquam impellit ut Agaricus & Colocynthis in Trochiscos redigantur, eo nomine quod correctivis indigeant, quandoquidem hæc compositio sat multa obtinet: Satis fuerit illa contrivisse in pulverem, ac per incerniculū sericeum transmississe cum cæteris ingredientibus, initio pulverisationis ducto ab Aristolochia & Spica Nardi, quæ simul aliquandiu contundi è re est, addita Gummatum portiuncula, adjectis deinceps Cinnamomo, Colocynthis pulpa optime incisa, & Agarico, his superadjiciendo cætera omnia medicamenta cum reliqua Gummatum parte: Omnia in magno mortario æneo contundenda sunt, ac in pulverem subtilissimum deducenda, ratione Colocynthis, quæ alias ventriculi tunicis adhæreret, vel intestinis, si crassior foret: Pulvis cum melle coagmentandus, despumato & calente, eodem pacto procedendo quo dictum à me in similiū Electuaria preparatione.

Hieræ huic eximie adsignantur facultates, quarum potissimæ sunt, morbum Herculeum debellandi; Furorem, Vertiginem & pertinacissimam Cephalæam: Conducere dicitur Astmaticis, Pleuriticis & iis qui ad Aphoniam deducti sunt: Sed suspecta esse debet intensa illius caliditas, & acrimonia maior quam ut ad ejusmodi morbos in usum adduci debeat, nisi de causæ indole probe constiterit: Adhibetur quoque ad Spasmodicos affectus & Lethargum, ad Articulorum & Renum dolores mitigandos, ut & illos quos inferunt Rheumatismi, & Arthriticos; ad mulcendos Ventriculi dolores, acores in illo genitos coercendos, nauseamque comitem profligandam; ad detergendos & excludendos humores melancholicos, leniendosque intestinorum dolores, & hystericos; si causam agnoscant humorem quempiam viscidum aut Tartareum:

Dosis illius & ratio in usum ducendi cum Hiera picra convenit, sive ore adsumenda sit, sive in Enematis dissoluta.

Electuarium de Psyllio correctum.

℞. Polypodij quercini contusi lib. sem.
 Passularum Damascenarum purgatarum.
 Foliorum Sennæ mundatorum &
 Seminis violarum contusi aa. unc. iij.
 Ephithymi &

Tartari albi Monspeliensis contusi
 ana. unc. ij.
 Decoquantur ex arte in
 Succorum depuratorum Apii.
 Borraginis.
 Buglossi.

*Endiviæ &**Fumariæ, ana. lib. ij. sem.**Deinde colentur & exprimantur.**In majori parte Colaturæ infundantur.**Seminis Psyllii integri unc. iiij. & ex illis ex arte extrahatur mucilago, & servetur.**Reliqua Decocti parte humectentur**Tamarindorum Orientalium unc. x. &**Medulla librarum duarum Cassiæ Orientalis, quorum pulpa extrahatur, & igne lento inspissetur, ita ut uniuscujusque pulpa inspissata unc. vij. supersint.**Servata vero mucilago cum**Sacchari optimi lib. jv. igne lento ad Electuarij mollis consistentiam coquantur, semique refrigeratis, pulpa & pulvis sequens permisceantur.**ix. Dacridij electi unc. jv.**Rasuræ Eboris, ana. unc. j.**Rhabarbari optimi &**Seminum quatuor frigidorum majorum mundatorum.**Seminis violarum ana. unc. ij.**Rosarum rubrarum.**Anisi.**Liquiritiæ mundatæ.**Feniculi &**Santalæ Citrini &**Papaveris albi ana. drach. ij.**Fiat omnium Pulvis Electuario permiscendus.*

Methodus.

Electuarium de Psyllio in Dispensatoriis descriptum non reperitur, quæ vero extant descriptiones admodum inter se dissimiles sunt, imo etiam nonnihil confusæ, amethodicæ, sine dozium æqua observatione, imo intricatæ, cum illarum nonnullæ quatuor Trochiscorum compositiones citra necessitatem admittant, molem quippe tantum adaugentes: Declinandæ ergo hujus confusionis causa præscriptio Electuarii requirebatur melius digesta & magis methodo consentanea: Quamobrem Dominus primarius Majestatis Regiæ Medicus aliam sublituit, quam in publicum emitto.

Ad rectam huius Electuarii præparationem, decoquantur simul per horam vnam circiter Polypodium & Tartarum rite contusa, in succis depuratis Buglossi, Borraginis, Endiviæ, Apii & Fumariæ; demum adjiciantur Passulæ Damascenæ mundatæ & incisæ, semina Violarum contusa, quæ cum per horæ quadrantem circiter cum Polypodio & Tartaro ferbuerint addenda erunt Senna & Epithymum, hæc lente cum cæteris medicamentis per quartam horæ partem elixando: Colandum & exprimendum hoc Decoctum cum semirefrigerit, demum accipiantur duæ circiter partes hujus decocti, in quo maceranda erunt per quinque vel sex horas supra cineres calidos, in vase figulino vitreato, semen Psyllii integrum, omnia sæpius spathula lignea commovendo, ad ritam mucila-

ginum

ginum eductionem, quæ cum sufficientem crassitiem adeptæ fuerint, colandæ sunt per telam validam & densiorem, optimèque expresso magmate, seorsum adservandæ: Postmodum extrahenda erit medulla librarum duarum Cassiæ orientalis, humectandæ affusa parte decoctionis reservatæ: Eodem quoque modo humectare oportebit Tamarindorum uncias decem, qui prius contusi in mortario marmoreo, postea transmittendi per cribrum setaceum, sicuti & Cassia, ad pulpæ illorum extractionem; commistæ illæ pulpæ admovendæ erunt lentissimo igni ad exhalationem procurandam humidum superflui, per vices agitando spatula lignea, quousque sufficientem crassitiem adeptæ sint: Postea adservendæ mucilagines adservatæ, additisque sacchari optimi quatuor libris, concoquendæ erunt lento igne ad Electuarii mollis consistentiam: Sed summa ratio habenda est viscidæ mucilaginum substantiæ, ab illarum enim admixtione saccharum quasi coctum adparet, etsi à coctionis termino plurimum absit: Cavendum præterea est ne coctio modum excedat, ne qualitas lubrica, in mucilaginibus requisita pereat, quamobrem vigilantia & cautela opus erit.

Pulveris præparatio non secus ac cæterorum aliis Electuariis dicatarum perfici debet, cui incumbendum interim dum decoctio peragitur & pulparum extractio: Cum syrupus sufficienter coctus fuerit, remota ab igne pelvi, illoque semirefrigerato, pulpæ alteri pelvi committendæ, quibus affundenda libra semis circiter syrupi, cuncta pistillo ligneo versando ad probam concorporationem; atque rursus addita & commista semilibra prædicti syrupi, pulverum commistio inchoanda, cui per vices syrupus superfundendus, sicuti in aliis Electuariis: Omnibus recte coagmentatis, Electuarium refrigeratum reponendum erit in vase Faventino ad usum.

Electuarium hoc humores biliosos & serosos egregie purgat: Usus illius est in Febris per paroxysmos affligentibus & in continuis; in Capitis dolore & vertigine ab humoribus biliosis excitata: Valet etiam in Ictero, omnibusque Jecoris & Lienis affectibus: Usus idem sit qui cæterorum Electuaria purgantium.

Dozis autem parcius esse debet, datur enim drachma una, ad summum uncia semis, quod scammonium liberaliori dozi hanc compositionem ingrediatur quam cætera Electuaria Cathartica.

Electuarium Anti-Hydropicum D. D. D'Aquin,

℞. Rhabbarbari electi.

Radicum Bryonia.

Foliorum Sennæ Orientalis mundatorum.

Ialapa.

Seminis Genistæ.

Mecheravann.

Tom. I.

P p

<i>Scammonij.</i>	<i>Sagapeni.</i>
<i>Gummi Guttæ &</i>	<i>Ammoniacy &</i>
<i>Trochiscorum Alhandalana. unc. j.</i>	<i>Salis Martis ana drach. vj.</i>
<i>Extracti totius Esulæ.</i>	<i>Elaterij unc. sem.</i>
<i>Opopanax.</i>	<i>Succorum radicis Ireos nostratis &</i>
<i>Radicis Sambuci, ad Extracti mollioris consistentiam inspissatorum ana lib. j.</i>	
<i>Extracti mollioris granorum Juniperi &</i>	
<i>Syrupi de Rhamno Cathartico ana lib. j. sem.</i>	
<i>Fiat Electuarium.</i>	

Methodus.

Extractum fiat è tota planta Esulæ, Cucumeris asinini, cui Elaterii nomen inditum; Educatur succus è radice Iridis nostratis, uti & corticis radicis Sambuci, sub finem hyemis collecti: Parabitur quoque extractum Baccarum Juniperi, & Syrupus Rhamni Cathartici idoneo tempore: Extractis satis fuerit consistentiam Electuaria mollium conciliasse: Succorum autem radicum Iridis & Sambuci exhalatio lento igne procuranda ad eandem usque consistentiam: Simul pulverisabuntur in grandi mortario æneo Rhabarbarum, Jalapa, Bryonia, Semina Genistæ, Trochisci Alhandal, Senna & Gummata: Sed seorsim conterenda erunt Scammonium & Gummi Gotta; commistisque omnibus pulveribus, additoque Sale Martis, moderate excalefaciendus Syrupus Rhamni Cathartici; demum paulatim concorporabuntur. Extracta & succi condensati, ac consequenter Pulveres, eadem ratione procedendo sicuti ad Electuaria molliia præcedentia.

Quibus vires singulares medicamentorum hujus Electuarij perspectæ fuerint, ij non difficulter judicium ferent nullum appositum esse eorum quod non effectum optatum editurum sit: Hydropis videlicet curationem, illius præsertim quem vocant Asciten; Proculdubio res ad vitam succedet, dummodo Jecur, & alia nobilia viscera, summum corruptionis gradum non attigerint; ac præterea in usum revocetur pro necessitate.

Dosis istius Electuarij est à drachma una ad semunciam: Dissolvi potest ex vino albo, vel liquore quopiam aperiendi vi prædito: Commodius vero in Bolo adsumitur ob eximium amarorem.

Electuarium Diacarthami.

<i>℞. Medulle seminis Carthami.</i>	<i>Dacrydij ana unc. j.</i>
<i>Pulveris Diatragacanthi frigidi.</i>	<i>Turbith electi unc. j. sem.</i>
<i>Hermoadactylorum &</i>	<i>Zinziberis unc. sem.</i>

Mat.

*Manna granulosa unc. ij. sem.**Sacchari solidi in aqua soluti, & in Ele-**Mellis rosati colati &**Electuarium solidum cocti drach. xxij.**Carnis cydoniorum condita aa. unc. ij.**Fiat ex arte Electuarium.*

Methodus.

Descriptio hæc Electuarii Diacarthami in nonnullis discrepat ab iis quæ in vulgaribus Dispensatoriis occurrunt, modo sub nomine Arnoldi de Villa Nova, modo Nicolai Florentini, modo suppresso Authoris nomine: Quædam compositiones saccharum tantum admittunt, minus Mannæ, minus Scammonii, minus Sacchari albi: In quibusdam abest Saccharum Cantium, major est Mannæ quantitas, Sacchari & Scammonii: In aliis plus adsumitur Pulveris Diatragacanthi, minor quantitas seminis Carthami, minus Zinziberis, minus quoque mellis rosati: Tandem dozes admodum variæ sunt in plurimis Dispensatoriis.

Sed è re visum fuit tradere descriptionem, in qua, adempto saccharo Cantio, utpote admodum inutili, auctum fuit Mannæ pondus ac tantillum Sacchari albi additum, tum ad supplendum Saccharum Cantium, tum ad servandam proportionem necessariam inter Scammonium & cætera medicamenta pulverifata.

Id quod de Manna docent nos Sacræ Literæ, quæ dulcis erat, alba, figura granorum Coriandrii, per quadraginta annos è cælo decidua in desertos locos, ad alimentum Israëuitarum; Neque quod alij referunt de illa Mannæ specie, quæ æstate, ex vaporibus terræ elevatis, & in aëre digesta, à frigore cōdensatur; in regionibus quibusdam calidioribus ante Solis exortum conspicua, imo in nonnullis locis Provinciæ & Galliæ Narbonensis, tam super plantas & arbores, quam rupes ipsamque terram, colliquescentes & evanescens statim ac radios Solis experta est, Hæc inquam inducere nos non valent ut illis assentiamur qui censent Mannam, quæ nobis in usum venit, esse mel aëreum, aut rosis speciem, quandoquidem omnino repugnant ratio, experientia & veritas.

Si enim Manna hæc esset Ros ex vaporibus è terra assurgentibus concretus & condensatus à frigore, sicuti nonnulli asserunt, proculdubio ad caloris occursum colliquesceret & dissiparetur. Id tamen Manna nostra non experitur, quæ ad Solem concrevit & exsiccat: Præterea super omnes promiscue herbas reperiretur, arbores, rupes, ac terras, unde ad nos advehitur, cum tantum super vulgarem fraxinum & sylvestrem occurrat, quem Urnum vocant; Cum porro inter prædictas arbores quædam

paucissimam exhibeant, imo nonnullæ omnino careant: adde quod adeo insignes lacrymæ, vel grana, non conspicerentur, neque adeo longa, aut quæ quadam sui parte notas non referrent rami arboris è qua decerpta & decidua sunt, neque obvia essent Fraxini folia, quæ permixta sæpe reperiuntur, neque ad aliquot annos adservari posset, id quod tamen contingit.

Id quod varij Authores Græci & Arabes, imo Neoterici quidam prodidere, neque ratione neque experientia superius esse debet. Quandoquidem Mannæ maximam copiam, quæ ad nos adfertur, in regno Neapolitano natales habet, speciatim in Calabria; Illis testibus est succus, aut liquor albus, dulcis, ac à radiis solaribus condensatus, sponte diffluens, aut facta incisione ex ramis, ramusculis, imo ipso trunco vulgarium Fraxinorum, & Sylvestrium, ante & per ipsam Caniculam; Aliam vero Mannam, minori copia suppeditatam generationem habere aiunt circa Brigantium in superiori Delphinatu, ex arboribus illius loci derivatam: Utamque Mannam nihilominus effluere statò tempore, etiamsi aut linteaminibus, aut pannis, obtegerentur rami unde oritur; Sin Manna foret aut mel aut ros ex aëre deciduus, impossibile futurum ut aut colligeretur, aut adservari posset quin colliquesceret & dissiparetur: adde quod non possibile esset illam colligere Sole jam provecto, sicuti colliguntur Mannæ ad nos delatæ, quandoquidem omnis Manna aërea solum horis matutinis adparet, quæ frigoris vi condensata ad primum solis radiorum adpulsum evanescit.

Altomarus, Medicus Neapolitanus, veritatis horum conscius fuisse differit, & appositè, tractatu de illis edito anno 1562. Illius sententiam tuetur *Cosleus* Commentariis in Mesuen editis Venetiis anno 1602.

Præterea *Ioseph Donzellus*, Medicus Neapolitanus, in suo Theatro Pharmaceutico, impresso Neapoli anno 1667. quæcunque *Altomarus* prius scripserat, confirmat, adnotans Mannam succum esse ex Fraxino distillantem, à calore condensatam, aërisque beneficio; hanc vero ad Gummatum genus referendam esse, ex arboribus stillantium, quæ in humido dissolvuntur, in calido autem concrefcunt; Omnino aliam à Manna Arabum statuit, quæ nihil aliud est quam ros, à calore colliquescens; Postmodum Mannæ Calabrinæ descriptionem tradens, nobis quotidie familiarem, & vestigiis insistentem *Baptiste Ferrari* Medici illius regionis, fuisse tradit quæ per compendium hic exhibere volui.

Triplex in Calabria occurrit Mannæ genus, quarum prima nominatur *Manna di carpò*: Secunda *Manna Forzata*, vel *Forzatella*: Tertia autem *Manna di Fronda*; Ejusmodi Mannæ Roris non sunt progenies,

genies, at vero succus e Fraxino manans, vulgari aut ex sylvestri, quem vocant *Orni*, neque ex ulla alia arbore diffluunt, si enim res foret, omnibus æque insideret.

Colliguntur dictæ Mannæ tempestate anni calida, æquali, non imbrifera, stillare vero incipiunt cum Sol Cancrî signum ingreditur, id quod contingit circa Junii diem vicesimam primam; Prior, eaque elegantissima, sponte defluit, ex trunco vel ramis crassioribus arboris; liquor exiens crystallinus est, unde grana, vel lacrymæ exurgunt majores aut minores, prout pars arboris unde prodit plus aut minus turget: Manna prædicta postridie summa cura colligitur, postquam ex arbore exsudavit; dicto enim tempore sensim indurescit & candida admodum est; sin nocte imber decideret, aut nebulæ acciderent, colliquesceret, aut in nihilum abiret.

Ex arbore vero incisione colligitur, corticem dividendo cultellis tenuibus & acutis exorto Sole. Illam eodem momento & colligunt & reconducunt in vasis exiguis fictilibus non vitreatis, quæ demum super chartam puram expansa exsiccanda Soli exponitur, quousque non amplius tenax sit & digitis adhæreat, ne superflite quapiam humiditate Manna aut colliquescat aut candorem exuat: Collectio durat à vicesima prima die Junii ad finem usque Julii mensis, nisi interruptio accadat à pluviis aut nebulis.

Secunda species, *Forzata* dicta, (i.e. coacta) ex iisdem arboribus mense Augusto colligitur, cum prior sponte stillare desinit: Rustici enim regionis incolæ, arborum truncos & ramos ad lignum usque discindunt instrumentis admodum acutis, hinc à meridie ad decimam usque noctis horam stillans Manna ex ejusmodi incisionibus conspicitur, secundum truncos & ramos arborum, per rivulos, sed paulo priore Manna majores, adeo ut nonnunquam in infima arboris parte congesta reperiatur instar cæræ in exiguos panes conglobatæ: Postridie tantum incisionis colligitur, quæ divisa, & expansa, sicuti prior insolatur exsiccationis gratia: Hæc minus probatur, cum flavedine intensiore prædita sit, magisque turbida quam quæ sponte defluxit: temporis decursu ut plurimum fuscedinem contrahens, etsi nihilominus vi purgativa prædita sit.

Tertia species, quam vocant *Mannam di Fronda*, sponte prodit ex foliis Fraxini, in similitudinem aquæ guttularum, sudoris modo erumpentium ex parte nervea eorundem foliorum, per intensissimum diei æstus, tot folio diffusorum, etiamsi guttæ ad foliorum nervorum originem defluentes semper majores sint quam quæ versus extremitatem prodeunt; Guttæ hæc ad Solem indurantur & candidæ evadunt, ad tritici grani magnitudinem propemodum accedentes: Imo nonnunquam mense

Augusto majora fraxini folia adeo granata hac Manna onusta deprehenduntur, ut nive cooperta ferè dixeris: Non tanta cura postrema hæc colligitur, quod vix à folijs divellatur, etsi cæteris non inferior sit in purgando.

Cuncta hæc confirmata habemus, tanquam verissima, à *Iohanne Rayo*, Societati Regiæ Anglicæ adscripto, in Catalogo Plantarum Anglicarum ab ipso Londini edito anno 1676.

Prætermissa vero enumeratione eorum qui hanc sententiam amplectuntur, sufficiat dixisse Dominum *Nicolaum Marchandum*, Academia Scientiarum Regiæ Socium, Botanicum Regium, Directorem culturæ Plantarum horti Regij, virum absoluta plantarum cognitione imbutum, earumque productionis & originis, ante aliquot annos cuncta hæc proprio ore mihi confirmasse, ut pote oculatum testem, quod non semel interfuerit locis, ad quæ curiositas ipsum impulit, ut melius de veritate rei ipsi constaret: Sed præterea id ipsum plurimi me docuere quibuscum ea de re mihi fuit sermo; Illi cum non exiguam moram apud Calabros traxerint, quibus in locis colligi solet dictæ Mannæ species, id mihi apud omnes adeo in confesso esse, ut eam rem etiam pueri norint.

Dacrydium seorsum conterendum, additis aliquot seminibus Carthami mundatis, ac per cribrum sericeum transmittendum est: Simul in grandi mortario æneo conterantur Turbith, Hermodactyli, Zinziber & reliquum semen Carthami, quæ trajecta per incerniculum sericeum, commiscenda erunt Diagrydio & Pulveri Diatragacanthi recens dispensato: Caro Cydoniorum condita contundenda in mortario marmoreo, pistillo ligneo, cujus trajectæ per cribrum setaceum inversum pulpa commiscenda erit melli rosato & Mannæ granatæ: Postea dissolutione facta sacchari albillimi in aquæ unciis sex, & decoctione facta igne moderato ad consistentiam Electuarii solidi, diluendum erit mel Rosatum, additis & commistis pulpa Cydoniorum & Manna; levique accedente ebullitione, ad exhalationem humidi redundantis in melle Rosato & pulpe Cydoniorum, pelvis ab igne removenda erit, omnia leniter pistillo ligneo agitando, concretio vero ubi proxima fuerit, commiscendi erunt Pulveres quam sedulo & accurate fieri poterit; cunctis vero optime incorporatis, retrahendum erit pistillum; postea massa pelvi exempta, ope spatulæ, manibusque prius oleo amygdalarum dulcium inunctis, comprehensa, adhuc calens insternatur substratę chartæ munda, paucō oleo amygdalino delibata; propemodum placentam effingendo crassitiei semi digiti minoris, in Tabellas semunciarū circiter ponderis di-

vi

videndam, quæ cum refrixerint recondendæ in pyxide ad usus.

Tabellæ hæ convenientissimæ sunt expurgandæ pituitæ & flavæ bilis; quo fit ut frequentissime præscribantur ad morbos ab his humoribus oriundos, cujusmodi sunt Paralysis, Epilepsia ac plerique cerebri affectus. Rheumatismi, Arthritis & Febres Quotidianæ.

Adsumantur ex jusculo, aquis distillatis aut decoctis idoneis: Possunt & in Bolos effingi, aut Solæ exsiccari, Potionibus purgantibus non raro commiscantur, Syrupis aliisque purgantibus: Si solæ porriguntur, dosis est à drachmis duabus ad sex.

Potest hujus Electuarii Pulvis seorsum adservari, solus exhibendus à drachma semis ad drachmam unam, aut sesquidrachmam; robustissimis.

Electuarium de Citro Solutivum.

℞. Foliorum Sennæ Orientalis mundatorum drachm. vj.

Turbith electi drachm. v.

Corticis citri Saccharo conditi.

Conserva florum Buglossi &

Violarum.

Sachari optimi in aqua Buglossi soluti, & in Electuariū solidum cocti drach. ix.

Fiat Electuarium.

Pulveris Diatragacanthi frigidi &

Dacrydii ana unc. sem.

Seminis Fœniculi dulcis drachm. ij.

Zinziberis drachm. sem.

Methodus.

Electuarium hoc à cortice citri condito nomen deducit, etsi nullam vim purgantem illi hic inferat, usui tantum sit ad robur ventriculi ac partium principum adversus noxam à purgantibus metuendam: Admodum varia est in Dispensatoriis illius descriptio, at præsens non minus Renodæo quam Authoribus Pharmacopœæ Londinensis adprobata; adeo rationi consona visa est ut nequaquam immutari debuerit: Cum porro illius præparatio in omnibus conveniat cum illa quæ Diacarthamo debetur, descriptionem illius adducere supervacaneum est.

Electuarium hoc Purgans Catholicum censendum est, pituitam enim evacuat, sicuti & utramque bilem, partes simul corroborando: Purgantia videlicet Senna, Turbith, & Scammonium alia præterea correctione non indigent: Quo fit ut creberrime Electuarium hoc præscriptum reperiat ad Febres Tertianas & Semitertianas, ad everrendum Ventriculum, eumque ab impuris humoribus liberandum, hypochondria infarctibus liberanda, appetitum revocandum, pristinum corporis habitum instaurandum, ac viscera omnia roboranda.

Quoad usum hujus medicamenti omnino illi similis est qui Diacarthami, eademque dozi exhibetur.

Electuarium de Succo Violarum.

<i>℞. Seminis Violarum &</i>	<i>Seminum quatuor frigidorum mundatum ana drach. sem.</i>
<i>Dacrydij ana. unc. j.</i>	<i>Succi recentis Violarum unc. ix.</i>
<i>Liquiritiæ &</i>	<i>Sacchari optimi lib. j. sem.</i>
<i>Rosarum rubrarum ana. unc. sem.</i>	
<i>Fiat ex arte Electuarium.</i>	

Methodus.

Postquam trituratum fuerit semen Violarum, Liquiritia derafa, Rosæ rubræ, Semina frigida & Dacrydium mundata modo à me non semel descripto, saccharum crasso modo contundendum, quod impositum pelvi æneæ, intus stanno obductæ, additis succi violarum mundatarum recens expressi unciiis novem, simul lento igne decoquenda erunt ad consistentiam Electuarij solidi: postea pelvis ab igne removenda, saccharum leniter commovendum quousque concretioni proximum sit: quo tempore coagmentandi erunt Pulveres non minus diligenter quam accurate, adeo ut concinnari possint Tabellæ, eodem ritu procedendo quo ad confectionem Electuarij Diacarthami.

Electuarium hoc in gratiam præsertim eorum quibus pectus infirmum est & facillimè inflammationem contrahit, præscribi solet: Commodum etiam illis quibus Jecur & viscera impensius calent: Succus enim violarum, adjuvante seminum frigidorum & violarum unctuositate, Dacrydii acrimoniam & vehementiam obtundit, prohibetque ne aliqua caloris impressio in partibus supersit, interû dū vitiosos humores expurgat.

Tabellæ hæc quoad dosin & usum affines sunt Tabellis Diacarthami.

Electuarium de Succo Rosarum.

<i>℞. Succi Rosarum rubrarum depuratis &</i>	<i>Sacchari optimi ana lib. j. sem.</i>
<i>Coquantur igne moderato in Electuarium solidum, cui semirefrigerato permisce Pulverem sequentem.</i>	<i>Mastiches ana drach. ii.</i>
<i>℞. Scammonij electi drach. xj.</i>	<i>Subtiliter pulverentur & Saccharo</i>
<i>Trium Santalorum &</i>	<i>ex arte permisceantur.</i>

Methodus.

Descriptionis hujus Electuarij non minor diversitas occurrit in Dispensatoriis quam Electuarij Diacarthami; Quidam enim augment pondus Santalorum, alij Scammonij; alij detrahunt de Succo Rosarum: nonnulli spodium vice Mastiches usurpant; alij Camphoram indunt, Neque ulli suæ rationes desunt; at quanquam cæteras improbare nolum, hanc nulli postponendam judico,

Succus Rosarum rubrarum accuratissime depuratus accipiendus est,

qui

qui saccharo commixtus, igne moderato decoquendus ad consistentiam Electuarii solidi; demum remota ab igne pelvi, leniter pistillo ligneo agitandum Electuarium donec ad concretionem vergat, tunc commiscendi pulveres, diligenter & accurate, in omnibus procedendo sicuti dixi in compositione Electuarii Diacarthami.

Electuarium è Succo Rosarum præsertim commendatur ad purgandos humores biliosos, at vero etiamnum vacuat cæteros ipsis commixtos: Sicuti enim alias à me adnotatum vix, ex mea sententia, ullum medicamentum unicum humorem intactis cæteris educere aptum natum est: Illud enim apud me ratum, maximam & potissimam differentiam quoad operationem medicamentorum purgantium esse penes maiorem aut minorem eorum efficaciam.

Dosis & usus ratio hujus Electuarii non discrepant à cæterorum Electuorum quantitate & usu.

Caput hoc in maiorem molem adducere potuissem, adjecto ampliori Electuorum mollium numero, aut solidorum, quibus foecunda sunt plurima Dispensatoria: At cum non dubitem præcepta à me tradita de his normam sufficientem suppeditare, si quis suscipere & perficere voluerit quæcunque præscripta occurrent, supersedendum esse credidi, potestate cuilibet facta quæ libuerit medicamenta præparandi, aut descriptiones alias exequendi.

Tragematum Caput adjicere potuissem, vel Bellariorum aliis dictorum, quorum consistentia non procul abest ab illa quam obtinent Electuaria solida, sicuti & illorum basis, videlicet Saccharum: At cum perquam raro in usum Medicum trahantur, & in usus præparari possint ex pulveribus idoneis, saccharo, & mucilagine gummi Tragacanthi, nolui hanc Pharmacopœam ejusmodi sarcina gravare:

C A P U T X X I.

De Trochiscis.

AD Græcorum exemplum, quicumque rem Pharmaceuticam explicarunt, Trochisci nomen inde re volui composito cuidam sicca forma prædito, cujus præcipua medicamenta in pulverem tenuissimum contundi solent, quæ demum cum liquore quodam coeuntia in massam rediguntur, ex qua Pastilli conficiuntur, quibus varia inditur figura, in aëre extra radios Solis postmodum exsiccandis & procul ab igne.

Tom. I.

Qq

Trochiscorū tamen compositionem variæ pulpæ subingredi possunt, ac plurimę variæ viscidę, at ejusmodi materiæ difficulter in massam cōglobantur, quamobrem vix figuram & siccitatem, Trochiscis idoneam adipiscuntur, nisi addita fuerint quædam medicamenta subtiliter pulverisata.

Etiam si autem Trochisci nomen usitatissimum sit, à quibusdam, tamen Authoribus Latinis iidem vocati fuere Pastilli, Rotulæ, Placentulæ, Orbes & Orbiculi pro varietate figurarum ipsis inditarum.

Excogitata Trochiscorum forma non minus ad diuturnam virium quorundam medicamentorum conservationem, quam ad plurium simul conjunctionem, Quamobrem post subtiliter pulverisata medicamenta, quæ pulveris formam obtinere debent, illa pro more accedente quopiam succo simul concorporantur, syrupo aliōve liquore, magis aut minus viscido, quæ compinguntur in massam solidiusculam, ex qua effinguntur exigui Trochisci, depressi, figuræ rotundæ, triangularis aut quadratæ, vel oblongæ, aut granulatæ, papyro mundæ imponendi, in umbra procul à radiis Solaribus & igne exsiccandi, per vices illos convertendo, quo citius & æqualiter exsiccentur: demum in vasis vitreis reconduntur, aut Faventinis, adservanturque loco sicco ad usum deprimendi.

Olim Trochiscorum ingens numerus præparabatur, quorum descriptionibus magna Dispensariorum antiquorum pars referta est: At cum à Neotericis plurimi repudiati fuerint, è re visum fuit eos solum huc conferre qui plurimo sunt in usu, & maxime sunt necessarii.

Varios in scopos præparantur Trochisci, Ex illis enim quidam præcipue spectant robur partium, aut venenorum oppugnationem, Alii ad purgationem & incisionem idonei sunt; Alii ad adstrictionem: Quidam usurpantur ad incrassandum & detergendum, quo fit ut præscribantur ad morbos Pectoris: Alii valent in affectibus Oculorum, ab Arabibus *Sief* nominati: Quidam speciatim sub Pastillorum nomine veniūt, ad suaveolentiæ gratiam præsertim præscripti, in ignem coniecti: Hi ut plurimum constant ex resinis odoratis, lignis commistis, vel aliis medicamentis aromaticis pulverisatis, & cū mucilagine gummi Tragacanthi concretis.

Trochisci de Agarico.

℞. Zinziberis albi contusi drachm. ij.

Vini albi unc. iiij.

Infundantur frigide horis xxiv. & colentur, postmodum.

℞. Agarici electi in pulverem redacti lib. sem.

Prædicto liquore humectetur, ut in massam solidiorem coëat, & ex illa fingantur Trochisci, in umbra siccandi.

Metho.

Methodus.

Ut rite succedat horum Trochiscorum præparatio, candoremque adquirant, tempus serenum, calidum & siccum eligatur, adhibita diligentia conquirendo Agaricum rite mundatum, & album tota sua substantia, levissimum & facile friabilem; In pulverem redigendus, illum affricando scobinæ exiguis foraminibus pertusæ. Interim frigide infundantur per horas viginti quatuor drachmæ duæ Zinziberis albi à cortice mundati & optime contusi, in unciiis quatuor vini albi optimi, postmodum colatura facta infusionis, hac humectandus Agaricus pulverisatus, ac contusione facta in mortario marmoreo, deducatur in massam solidiusculam, ex qua exigui Trochisci concinnabuntur, chartæ mundæ insternendi, subdito illis cribro setaceo inverso, exsiccandi in aëre libero procul à radiis solaribus.

Non omnes in horum Trochiscorum compositione voti compotes sunt, plurimi enim in coloris albi conservatione aberrant, fuscum illis conciliantes; id quod contingit ob errorem in Agarici delectu, aut quia Zinziberis infusio excalefacta fuit; vel quia massa plus nimium humorem imbibit, aut quia Trochisci tempore imbrifero præparati sunt, vel quia Soli aut igni expositi fuere.

Nonnulli his Trochiscis Salem Gemmeum addunt, aculeum illis daturi, Zinziber autem in substantia correctionis gratia, Oxymel præterea simplex pro Zinziberis infusione usurpant, ut in massam deducatur Agaricum: Ejusmodi præparatio admittenda videretur si hoc pacto candidus color in Agarico superstes esse posset, qui omnino conservandus.

Præcipuus Trochiscorum de Agarico effectus est Pituitæ expurgatio, etiam si alios quoque humores, si commixti fuerint, educere valeant: Humores viscidos & tenaces incidunt & detergunt, omniumque viscerum obstructions aperiunt: Præscribuntur ad ventriculum mundandum, Jecur, Lienem, Renes, & Uterum, contra inveteratam Cephalæam, Oculorum dolores, Aurium & Dentium; ad necandos Vermes, Asthmaticis opem ferunt, & iis quibus humores viscidi & crassi bronchia pulmonum obsident & obstruunt, respirationemque difficilem reddunt.

Exhibentur à scrupulo uno ad drachmam: raro soli exhibentur, ac in infusione potius quam substantia dantur, nisi ad pilulas admittantur, opiatas aliasve compositiones.

Trochisci Alhandal.

Pulpa Colocynthis electa & mundata quantum libuerit, Forficem in incide, guttis aliquot olei amygdalarum dulcium irrota: & in pulverem redige.

Ex Pulvere mucagine gummi Tragacanthi excepto fac massam, & ex massa Trochiscos in umbra siccandos: Siccos iterum subtiliter tere, nova gummi Tragacanthi mucagine excipe, novos Trochiscos finge, in umbra sicca, & ad usum serva.

Methodus.

Eligantur poma Colocynthis candida & succi plena, abjectisque feminibus, optime incidatur pulpa, quæ leviter guttis aliquot olei amygdalarum dulcium irrorata conteratur in magno mortario æneo, ac trajiciatur per cribrum sericeum: Interim paratus fuerit pulvis Tragacanthi gummi, albissimi, ad drachmas duas, ante infusus supra calidos cineres in unciis quinque aut sex optimæ aquæ rosaceæ, ad omnimodam illius dissolutionem, ac in mucilaginem æqualem ac consistentiæ sat mollis deductus: Tunc pulvis Colocynthis mortario marmoreo immittendus, qui humefactus affusa mucilaginum parte, pistillo ligneo contundendus, in massam solidiusculam deducendus, ex qua exigui Trochisci fingendi, lentiformes, si volueris, in umbra siccandi: Qui optime exsiccati, iterum pistillo subjiciendi, trajectoque pulvere per incerniculum sericeum, iterum cum nova Tragacanthi mucilagine compinguendus, ad componendum massam, ex qua Trochisci formandi, præcedentibus non absimiles, qui in umbra siccati ad usus servandi.

Quidam Gummi Arabicum addendum censuere gummi Tragacantho, ut & Bdellium, ad eliciendas mucilagines horum Trochiscorum compositioni necessarias: Sed cum præcipuus scopus illorum qui hos Trochiscos excogitarunt, fuerit Colocynthis summam vehementiam obtundere, omnesque exiguas particulas exacte segregare, iterum atque iterum illam conterendo, ac iterato per cribrum traducendo, solum gummi Tragacanthum sufficiens esse visum fuit, cætera vero duo gummata inutilia.

Trochisci hi purgant Pituitam, humoresque crassos & viscidos, hos ex singulis corporis partibus attrahendo, speciatim ex cerebro, pectore, carnibus, & articulis: quamobrem in Epilepsia sæpe præscribuntur, Apoplexia, Vertigine ac Cephalæa inveterata; Contra Asthma efficaces. Tussim inveteratam, Orthopnoeam, Ischiadicum dolorem, Rheumatismum, omnesque Articulorum affectus, sed speciatim in Hydrope,

illq

illo præsertim quem Asciten vocant: Contra Colicum dolorem excitatum ab humoribus viscidis & tenacibus.

Ob intensum amarorem Boli solum forma fere adsumuntur: Actionis etiam vehementia efficit ut raro soli præscribantur; sed potius medicamentis lenioribus commisti: Infusio nihilominus solorum Trochiscorum, in vino albo facta, illis porrigitur qui à remedij summa amaritie non abhorrent; successu felici.

Dosis solet esse scrupuli unius Trochiscorum contusorū; infusorū in vini albi unciiis quatuor, qui liquor adsumendus trajectus per chartam emporeticam, ter reiterata prædicta dosi, diversis diebus: Sed si illorū Trochiscorum substantia præscribenda veniat, dosis sit à grano uno ad septem vel octo, aut ad summum semisrupulum pro robustissimis, ac morbis insolentibus, illis præsertim in quibus natura opprimitur & oneri succumbit, adeo ut functionibus omnino sit impar.

Trochisci Alhandal in plurimas Compositiones admittuntur, præsertim in varias Pilulas. Possunt quoque ubicunque Colocynthis substantia convenit usurpari, idque vel maxime quod Colocynthis in illis cum admodum subtilis facta sit, ideo minus ventriculo adhærere valet & intestinis quam si in Trochiscorum formam deducta non esset.

Trochisci Bechici albi.

℞. Sacchari albissimi subtiliter pulverati lib. j. sem.

Amyli.

Ireos Florentinae &

Liquiritiæ mundatæ, subtilissime pulveratorum ana unc. j.

Ambra grisea &

Moschi Orientalis ana gr. iiij.

Cum mucagine gummi Tragacanthi, in aqua rosarum extracta, fiat massa solidior, ex qua formentur Trochisci, vel Baculi in umbra siccandi.

Methodus.

Subtiliter conterenda drachma una Gummi Tragacanthi albissimi, dissolvatur supra cineres calidos in aquæ Rosaceæ optimæ unciiis quinque vel sex, deducantur in mucilaginem, quæ fervetur.

Eligatur optima Liquiritia, cujus cortex eradendus, adeo ut nihil nisi pars flavescens supersit, seorsim subtilissime conteratur, sicuti & amyllum, Iris Florentina & saccharum albissimum: Simul triturentur Moschum & Ambra grisea, admiscendo circiter drachmas duas Sacchari Cantij, quo facilius succedat partium divisio: Demum cuncti hi pulveres simul commisceantur in mortario marmoreo; hæc

simul coagmententur cum quantitate necessaria mucilaginis gummi Tragacanthi ad conficiendam massam solidiusculam; ex hac finguntur Trochisci, aut bacilli, in simbra exsiccandi, ad usus necessarios servandi.

Quidam hos Trochiscos donant nomine Succi Liquiritiæ Albi, cuius descriptio raro occurrit in Officinis: Ii Medicamenta etiam nunquam mutant, admiscendo saccharum cantium, aut saccharum metatum, augendo vel imminuendo aliorum dozina, Quibus in rebus unusquisque sui arbitrii est, aut ægrorum voluntati obsequi potest.

Frequens est usus horum Trochiscorum contra fluxiones acres & falsas, è cerebro in pulmones decumbentes: Tussientibus multam opem ferunt, aut quibus pectus libere non expanditur; Quavis hora possunt adsumi, ore detenta ut sensim liquefiant: Conducunt & oris ac anhelitus suaveolentiæ.

Trochisci Bechici nigri.

*℞. Succus, sive Extracti Liquiritiæ inspissati unc. viij.
Pulveris Ircos Florentiæ.
Amyli &*

*Liquiritiæ mundatæ ana. unc. ij.
Cinnamomi acutissimi. drach. j.
Sacchari albissimi.
Candi &
Penidiati pulveratorum ana. lib. j.*

Cum mucagine gummi Tragacanthi, in aqua Hyssopi extracta fiat massa solidior, & ex illa fingantur Trochisci in umbra siccandi.

Methodus.

Hi Trochisci Nigri à colore obscuro vocantur: Non eadem illis, ac precedentibus gratia, sed multo efficaciores sunt: Qui ritam illorum præparationem desiderant, accipiant Extractum Liquiritiæ præparatum uti suo loco dicturus sum; Qui vero labori parcere voluerit, curæ saltem illi esse debet ut succum liquiritiæ Hispanicæ optimum sibi compareret, qui in aqua aliqua pectorali dissolutus, demum per filtrum trajectus, igne lento exhalare debet, ad Extracti consistentiam: Demum totius commistio fiat in mortario marmoreo pistillo ligneo, quamdiu calebit adhuc Extractum, addita mucilaginis gummi Tragacanthi quantitas sufficienti, ut omnia in massam solidiusculam abeant, ex qua exigui Trochisci erunt concinnandi, in umbra exsiccandi, & ad usus necessarios fervandi.

Hi Trochisci præscribi solent in affectibus Pectoris, iis præsertim in quibus opus est incisione & deterfione pituitæ, & Anacatharsis promovenda: Usus propemodum idem qui præcedentium, sed minori quantitate una vice adsumuntur.

Possent

Possent illis addi Bolus Orientalis, Terra Sigillata & semen papaverinum, vel Extractum Opii, si concilianda fuerit facultas coërcendi & intercipiendi defluxiones quæ è Cerebro in Thoracem decumbunt, & Trochisci exoptentur facultate respondentes Trochiscis Terræ Sigillatæ & Carabes, Quovis tempore præparari possunt hi Trochisci, quo fit ut satius sit illos de novo præparare quam in corruptionis discrimen adducere ob diuturniorem asservationem.

Collyrium, aut Trochisci albi Rhafis.

℞. Cerussa aqua Rosarum lotæ unc. ij. sem.

Sarcocolla lacte muliebri nutrita & siccata drachm. vj.

Amyli unc. sem.

Gummi Arabici &

Tragacanthi ana drach. ij.

Camphoræ drach. j.

Omnia in pulverem redacta aqua Rosarum excipiantur, in massam redigantur, & ex illa fiant Trochisci.

Methodus.

Eligenda optima Cerussa Veneta, in porphyrite terenda cum aqua rosacea, sicuti teruntur gemmæ; hæc cum in pulverem impalpabilem adducta fuerit, inspergatur chartæ mundæ, ibique exsiccari permittatur: Bis iterum exsiccanda erit Cerussa, affusa alia aqua Rosacea, iterumque exsiccanda: Demum subtilissime terenda Sarcocolla, lacte muliebri humectanda; hæc in massam redacta insternenda erit & aëri exponenda desiccationis causa, demum conterenda & per sericeum incerniculum transmittenda; Seorsim contundenda Gummata Arabicum & Tragacanthum, in magno mortario æneo, optime calente, itidem per sericeum incerniculum traducenda; Separatim quoque pulverisanda Camphora, additis guttis aliquot spiritus vini, ac postmodum conterendum Amylum cum Cerussa præparata, ac cæteris pulveribus commixta, cuncta transmittenda erunt per incerniculum sericeum; pulvis vero mortario marmoreo commissus, irrorandus erit aqua rosacea, qui cum in massam deductus fuerit, effingendi erunt exigui Trochisci, in umbra exsiccandi & ad usum adservandi.

At cum hi Trochisci exsiccati in duritiem fere lapideam abeant, ab adjuncta parte caseosa lactis muliebris, & Sarcocolla, cum substantiis ficcis pulverem componentibus, satius multo fuerit Pulverem perfectum adservasse, quam Trochiscos parare, quandoquidem ea

forma sine labe conservari licet, atque usus tempore lac muliebre cum aqua rosacea adjici possunt.

Imo Sarcocolla aqua rosacea innutriti posset vice lactis muliebris, si hyeme conficeretur Pulvis, eo quod tunc temporis lac acescere potest & corrumpi antequam Sarcocolla fuerit exsiccata, unde deterior futura illius conditio potius quam ut vim aliquam inde mutuari queat.

Arabes his Trochiscis nomen Sief imposuere; Latini autem cum Gallis Collyria dixere; eo quod ad morbos Oculorum potissimum usurpentur, quorum inflammationem demulcent, ulcera mundificant, sistunt & exsiccant defluxiones.

Usus quoque præstant in Injectionibus ad inflammationes & ulcera urethræ & vesicæ, speciatim ad Gonorrhoeas; Utrumque hunc in finem pulvis dissolvendus in aquis stillatitiis, aut decoctionibus, vel liquoribus quibusdam adpropriatis: Hæc autem sit proportio, ut assumatur semidrachma, aut ad summum drachma Trochiscorum ad quatuor liquoris uncias: Possunt & doses variæ fieri si admixta fuerit Tuthia præparata, Sal Saturni, Magnesia Opalina, Aloë, Vitriolum &c. pro vario Medici scopo.

Trochisci Aliptæ Moschatæ.

℞. Labdani purissimi unc. iij.

Resinæ, siracis unc. j. sem.

Benzoini unc. j.

Ligni Aloës drachm. ij.

Moschi Orientalis scrup. sem.

Cum sufficienti quantitate aquæ Rosarum, vel potius cum mucagine Gummi Tragacanthi, aqua rosarum extractæ, fiant Trochisci in umbra siccandi.

Methodus.

Aliptæ Moschatæ nomen hi Trochisci gerunt à congerie rerum odoratarum & Moschatarum ex quibus constant: Camphora necessaria visa est non horum Trochiscorum compositione, etsi in plerisque aliis descriptionibus occurrat, respectu habito ad gravem illius odorem, imo cæteris manifestiorem, etsi suaveolentiores fuerint: Addere nihilominus illam licet in gratiam mulierum quibus grati odores displicent.

Lignum Aloës seorsum conterendum in magno mortario aëneo, idque per incerniculum sericeum trajiciendum: Seorsum quoque trititanda Ambra grisea, addita tantilla portione olci nucis Moscha-

12;

ta; Et Moschum, admixto pauxillo saccharo Cantio; Posset & cum Xylo aloës pulvere conteri.

Si Labdani purissimi copia suppeteret, liquefaciendum esset in grandi mortario aneo, non secus ac Storacis & Benzoini resina depurata, si lacrymæ illorum occurrerent, neque tunc aquæ rosaceæ plurima additio necessaria foret, uti neque mucilaginis Gummi Tragacanthi, eo quod Resinæ illæ liquefactæ facilem coctionem procurarent pulveris Xyloaloës, Moschi & Ambræ griseæ, quæ bitumen est liquefactionis capax: At cum Labdanum plerumque fordibus plurimis scateat, sicuti & Benzoinum, eapropter triturationi subjicienda & per cribrum sericeum transmittenda sunt, adhibendo quidpiam liquidum aut viscidum, ut in massam coeant, effinganturque Trochisci.

Resina Storax qua ratione alias edocui præparanda, simul vero omnia medicamenta pulverisata in grandi mortario aneo, prius excalefacto coagmentanda, eam quantitatem mucaginis gummi Tragacanthi adjiciendo quæ necessaria fuerit ut omnia in massam solidiusculam & tractabilem abeant, è qua exigui Trochisci effingi queant, in umbra exsiccandi.

Trochisci hi ob suaveolentiam admodum sunt commendabiles, In usum veniunt pestilentie tempore adversus aëris inquinamenta: sed ad delicias frequentius veniunt in usum, & ad robur cerebri partiumque principum: Gestantur in exigua pyxide foraminibus pertusa: comburuntur etiam exilibus prunis candentibus immissi, ad fumum excipiendum, aut ad cubiculi suffumigium, linteaminum, vestium: Possunt & in Pulverem conteri, qui cum pauca aqua rosacea, aut florum arantiorum diluti, & acerræ odoratorie immissi, subditoque foculo, gratum in cubiculis, & ubique effundunt odorem.

Trochisci Gallie Moschatæ.

R. Ligni Aloes optimi drachm. v.

Ambræ griseæ drachm. ii.

Moschi Orientalis drachm. j.

Cum mucagine Gummi Tragacanthi in aqua Rosarum extracta fiant Trochisci in umbra siccandi.

Methodus.

Hoc loco immoraturus non sum in tradenda horum Trochiscorum præparatione, quandoquidem præcedentium facta descriptio normam sufficientem præbet: Suffumigatorum exemplo licet Moschum

Tom. I.

R r

& Ambram griseam super porphyrite cum mucilagine gummi Tragacanthi lævigare, imo illi commiscere Xylo aloë subtiliter tritum, sed cum id fieri non posset quin portio quædam adhæreret porphyriti & lapidi versatili, necesse præterea foret multam adjicere mucilaginem quo colliquescerent materiæ, & triturationi idoneæ evaderent, Qui mucaginum excessus non modo Trochiscis impedimento esset, quorum ponderi inutile incrementum accederet, sed præterea redundans humiditas prohiberet nè ex materia contrita effingi possent Trochisci; imo etiam si possibile esset, exsiccatio illorum diutius protraheretur, cum suaveolentiæ non parvo detrimento.

Mesué his Trochiscis Myrthi folii formam imponi voluit, ac sigillum adponi; id quod uti non prohibendum, ita neque necessarium, cum nec à figura neque à sigillo impresso viribus Trochiscorum quicquam accedat aut decedat: Non est negligenda apicum digitorum illitio ex tantillo olei amygdalarum dulcium, cum effinguntur Trochisci: massa etiam utcunque solida paranda: Trochisci que minimi fingendi, ad citiorem & faciliorem exsiccationem, minorque ut succedat suaveolentiæ & virium dissipatio.

Omnium Authorum consensu plurimum valent hi Trochisci ad robur cerebri, cordis, ventriculi, omniumque viscerum: In coercendo vomitu, facili efficienda respiratione, orisque suaveolentia procuranda: Possunt ore contineri, in quo sensim colliquescere debent; aut pulverisari & Acerræ odoratoriæ immitti, cum aqua rosacea aut florum Arantiorum, subito igne leni, excipiendo vaporem, aut ad cubiculi suffumigationem, lintheaminum, vestimentorum; possunt & Comburi sicuti Trochisci Aliptæ Moschata.

Horum Trochiscorum massæ, vel præcedentium, adjici posset portio carbonum Salicis subtiliter pulveratorum, & ex his effingere armillas, & globulos filo connectendos, qui postmodum exsiccentur, brachiis gestentur, aut indumentis adjiciantur.

Trochisci de Karabe.

℞. Carabes unc. j.
Cornu Cervi usti.
Gummi Arabici.
Tragacanthi.
Acacia vera.
Hypocistidis.
Balaustiorum.

Mastiches.
Coralli rubri.
Gummi Lacca.
Seminis papaveris nigri ana scr. viij.
Thuris.
Crociana drachm. ij.
Extracti Opij drachm. j.

Cum mucagine seminis Psyllij in aqua Plantaginis extracta fiant ex arte Trochisci in umbra siccandi.

Metho-

Virtus adstrictoria his Trochiscis adscripta, ustioni Cornu Cervini locum aliquem præbet, quandoquidem cum in finem pars illius terrestris expetitur, sola ab ustione superstes, quæ quicquid in prædicto cornu adest aqueum, spirituosum, oleagineum, cum sale volatili absumit: Revera partes hæ non reluctantur egregiis effectibus quos spondent hi Trochisci, imo proculdubio satius esset scobem Cornu Cervini adposuisse, quam idipsum ustum, sed hic loci citra detrimentum antiquis aliquid concedendum.

Excalefactio magni mortarij ænei, ejusque pistilli, requisita ad faciliorem triturationem gummatum Arabici & Tragacanthi, præferenda est torrefactioni ab antiquis præscriptæ gummi Arabici, per quam proculdubio absumitur gummi illius visciditas, ad adstrictionem non inutilis: Ustio Coralli rubri rejicienda est, quandoquidem ideo majorem vim adstrictoriam non adipiscitur; præterea ab igne plurimæ illi qualitates utiles decedunt. Ustio seminis papaveris nigri omnino erronea est, quippe per quam omnino abscedit quicquid in illo semine optimum continetur, in substantia illius sulphurea positum, quæ qualitatibus extracti Opii, hic præscripti, conjuncta, hæmorrhagias coercere valet ac fluxiones intercipere.

Simul conterantur in magno mortario æneo Balauftia, Acacia vera, Hypocystis, si optime sicca sint, cum semine papaverino: Super porphyre terantur Corallum rubrum, Coran Cervi ustum & Carabæ, aqua pilosellæ illa irrorando, Herniarix, vel alterius cujuscumque plantæ adstrictoria vi præditæ. Contundantur Gummi Arabicum & Tragacanthum in magno mortario æneo calefacto: Terantur Mastiche, Gummi acacia, Thus, & Crocus, unumquodque seorsim: Trajiciantur per cribrum sericeum, sicuti ceteri pulveres: In unum corpus cogantur Extractum Opii cum circiter uncia una mucilaginis Psyllii, & post admixtos pulveres simul in magno mortario contundantur, mucilaginis sufficienti quantitate addita ad omnia in unam massam solidiusculam compingenda, ex qua exigui Trochisci formandi, in umbra siccandi, & ad usum adservandi.

Hi Trochisci admodum utiles censentur in omni Hæmorrhagia interna, speciatim in Hæmoptysi, Pulmonum Ulceribus, Dysenteria & affectione Cœliacæ; In subtilem pulverem conteruntur, exhibendi ex aquis aut liquoribus adstringentibus, procul à cibo.

Dosis est à scrupulo uno ad drachmam unam.

Trochisci Gordonij.

R. Quatuor seminum frigidorum major. mundatorum.

Papaveris albi.

Malvarum.

Ri 2

<i>Bombacis.</i>	<i>Glychyrrhizæ mundatæ.</i>
<i>Portulacæ.</i>	<i>Hordei mundati.</i>
<i>Cydoniorum.</i>	<i>Amygdalarum dulcium &</i>
<i>Myrtillorum.</i>	<i>Mucilaginis Seminis Psyllij ana</i>
<i>Gummi Arabici.</i>	<i>drachm. ij.</i>
<i>Tragacanthi.</i>	<i>Boli Armenæ.</i>
<i>Nucleorum Pineorum mundatorum.</i>	<i>Lacrymarum Sanguinis draconis.</i>
<i>Pistaciorum.</i>	<i>Rasura Eboris.</i>
<i>Sacchari Crystallini &</i>	<i>Rosarum rubrarum &</i>
<i>Penidiati.</i>	<i>Myrrhæ Electæ ana unc. sem.</i>
<i>Omnia pulverata Hydromelite excipiantur, & fiant Trochisci, in umbra</i>	
<i>siccandi.</i>	

Methodus.

Proculdubio hi Trochisci corruptionem citam subirent si plurimi una vice adpararentur, nec in usum cito ducerentur, Eapropter in Pharmacopoliis adservare mos non est, sed solum quo tempore ægro curam præscribuntur.

Copia seminum, aut fructum viscidorum, quorum causa horum Trochiscorum corruptio imminet, in causa etiamnum est ut diversimode ad illorum compositionem præparentur: Scorsum enim conterendo Bolum Armenam & Sanguinis Draconis lacrymas, nonnulla semina frigida adjicienda sunt, & quantum pulveris ratio potest admittere; Simul conterenda in magno mortario æneo Scobs Eboris, Liquiritia, Hordeum mundatum, Myrtilli, Myrrha, Rosæ rubræ & Semina malvarum, Cydoniorum, Portulacæ, Papaveris & Bombacis possunt & commisceri Gummi Arabicum & Tragacanthum, & seminum frigidorum quantitate convenienti stante pulveris forma; cui per cribrum sericeum trajecto, addendum saccharum crystallinum, cum Pulveribus tritatis: Pinei nuclei minutim incidantur, Pistacia & Amygdalæ cultello sutoris, quoad omnia fere evadant impalpabilia; Tunc Pulveres omnes simul commisceantur, quibus cum seminibus frigidis in unum corpus coactis, amygdalis, nucleis Pineis & Phisticis contritis, addentur mucilagines Psyllii, & Hydromel ea quantitate quæ sufficiat ad omnia in pastam utcunque solidam compingenda, ex qua fingantur Trochisci in umbra siccandi: Sed cum hi Trochisci gratia tantum alicujus ægri adparentur, satius sane foret nullos formare Trochiscos, atque ex massa solida quantum satis est aliquid decerpere illique præbere.

Gordonius horum Trochiscorum Author, illos admodum laudat in
Re-

Renum Ulceribus & Mictu sanguineo, ut & ad Diabetem, Stranguriam, Gonorrhœam, Ulcera Vesicæ & Urethræ.

Exhibentur à drachma una ad duas, in pulverem deducti, in hydromelite diluti, vel lacte, vel aqua aliqua stillatitia, aut decocto idoneo: Venit & in usum ad Injectiones in pudenda virilia aut muliebria, eodem modo dissoluti: Trochisci hi admodum etiam conducunt in plerisque morbis Thoracicis, tum ad sistendas fluxiones, tum ad harum obtundendam acrimoniam.

Trochisci de Rhabarbaro.

R. Rhabarbari optimi drachm. x.

Amygdalarum amararum excorticatarum unc. sem.

Rosarum rubrarum exungulatarum drachm. iiij.

Radici Rubiæ Tinctorum.

Asari.

Spica Nardi.

Seminis Apij &

Absinthij majoris.

Anisi ana drachm. j.

Cum succo Eupatorii, ad mellaginem inspissato fiant Trochisci in umbra siccandi.
Methodus.

Varia Eupatorii consistentia, ab antiquis expetita ad compositionem horum Trochiscorum, & quæ occurrit ejus diversitas in magna parte descriptionum traditarum, videtur admodum inutiliter disquisita, cum satius sit dictum succum depurasse, ac deduxisse in mellis liquefacti consistentiam, postea usurpandam ad medicamenta in unam massam compingenda, hos Trochiscos ingredientia, quam duas illius præparationes attulisse.

Cultelli apice detrahendus cortex Amygdalarum amararum; hæc conterendæ in magno mortario æneo una cum Rhabarbaro, Rubiæ Tinctorum, Asaro, Spica Nardi, Absinthio, Rosis, semine Apij & Anisi, quæ pulverata per cribrum sericeum transmittenda, commiscenda postmodum in magno mortario cum succo Eupatorii, eo quo dicti modo præparati, hæc per aliquod tempus conquassando, quo cuncta medicamina simul ritè coëant, & adducantur in pastam solidiusculam, ex qua effingendi erunt exigui Trochisci, qui in umbra exsiccandi, & in usus servandi.

Trochisci hi vulgo præscribuntur vsurpandi sub finem chronicorum morborum, Icteri præsertim, Hydropis & Cachexiæ; Conferunt etiam illis qui doloribus Hepatis afficiuntur, Tumoribus aut Obstructionibus ejusdem, vel Lienis aut Mesenterij, Exhibentur hi in pulverem reducti ex vino albo, vel liquore aliquo idoneo.

Dosis est à scrupulo uno ad drachmam; Commiscentur quoque Tabellis, Opiatis, necnon Potionibus.

Trochisci de Capparibus.

<i>℞. Corticis Radicum Capparum &</i>	<i>Radicum Acori veri.</i>
<i>Seminis Agni Casti ana drachm. vj.</i>	<i>Aristolochiæ rotundæ.</i>
<i>Gummi Ammoniaci drachm. jv.</i>	<i>Cyper.</i>
<i>Amygdalarum amararum mundatarum.</i>	<i>Foliorum Rutæ &</i>
<i>Seminis Nigellæ.</i>	<i>Scolopendrij siccorū ana drach. ij.</i>
<i>Nasturtij.</i>	<i>Succi Eupatorij ad mellaginem inspissati, quantum satis.</i>
<i>Summitatum Calaminthæ.</i>	<i>Fiant ex arte Trochisci.</i>

Methodus.

Extractus & depuratus succus Eupatorii, lento igne decoquendus ad mellis consistentiam: Simul conterendæ in magno mortario æneo radices Capparum, Acori veri, Cyperi, Aristolochiæ rotundæ; Semina Agni Casti, Nigellæ, Nasturtij, Amygdalæ amaræ, Calamentum, Ruta, & Scolopendrium siccata, contendantur ordine triturationis observato, cuncta per incerniculum sericeum traducantur: Tum calefaciendum magnum mortarium æneum, ut & pistillum, & post liquefactum in illo gummi Ammoniacum, additamque partem succi Eupatorii, paulatim pulveres admiscendi erunt, affusa iterum succi Eupatorii ea quantitate quæ sufficiat ad omnia coagmentanda in massam nonnihil solidam; ex qua concinnandi erunt exigui Trochisci, in umbra exsiccandi & in usus necessarios servandi.

Trochisci hi conducunt incidendis & attenuandis humoribus crassis & Tartareis, referandisque Jecoris Obstructionibus, Lienis, Pancreatis & Mesenterij, sicuti & Scirrhis illarum partium tumoribus emolliendis, necnon totius imi ventris, discutiendisque Hypochondriorum & intestinorum flatibus: Exhibentur in pulvere dissoluti ex liquore aliquo convenienti, vel aliis remediis commiscetur, Opiatæ forma aut aliter medicamenti.

Dozis est à scrupulo uno ad drachmam.

Trochisci de Myrrha.

<i>℞. Myrrha electa.</i>	<i>Pulegij regalis.</i>
<i>Lupinorum excorticorum ana drachm. v.</i>	<i>Seminis Cymini.</i>
<i>Foliorum Rutæ siccorum.</i>	<i>Rubiæ Tinctorum.</i>
<i>Dictamni Cretici.</i>	<i>Asæ fetide.</i>
<i>Mentastri.</i>	<i>Sagapeni.</i>
<i>Cum succo Artemisiæ, ad mellaginem inspissato, fiant Trochisci.</i>	<i>Opopanacis ana drachm. ij.</i>

Me:

Methodus.

Simul conterantur in grandi mortario æneo Lupini à cortice mundati, radix Rubiæ Linctorum, folia Rutæ, Mentaſtri, Pulegii ac Dictamni Cretenſis, Cuminum & Myrrha: Eligantur lacrymæ Aſæ foetidæ, Sagapeni & Opopanacis puriſſimæ, paulatim liquefaciendæ in mortario æneo excalefaciendo, admiscendo unciam unam circiter ſucci Artemiſiæ concreti, qui excipiat pulveres, adeo ut in maſſam ſolidiuſculam cuncta compingantur, ex qua concinnandi Trochiſci, in umbra exſiccandi, & ad uſum adſervandi.

Hi Trochiſci præſtantiffimi ſunt in menſium retentione, ſanguinem enim tenuem reddunt, ejuſdemque concretionem præcavent: Humores quoque craſſos & viſcidos obſtructionum parentes incidunt, quo pacto meatus uteri referant; Lochia, ſecundinas, imo fœtum mortuum ex utero pellunt: Pulverantur ac exhibentur ex decocto baccarum Juniperis, vel cujuſpiam plantæ hyſtericæ.

Dofis eſt à ſcrupulo uno ad drachmam. Poſſunt etiam pulverifari & excipi oleo Petrolei aut Succini, ac nodulo includi, naribus objiciendi mulierum affectibus hyſtericis tentatarum.

Trochiſci Diarrhodon.

℞. Roſarum rubrarum recentium exungulatarum.

Raſura Eboris.

Santali Citrini ꝯ

Rubri.

*Radiciſ Liquiritiæ mundatæ ana
drachm. iiij.*

Maſtiche electæ drachm. ij.

Croci drachm. j.

Camphoræ grana. xij.

Aque Roſarum quantum ſatis.

Fiant ex arte Trochiſci.

Methodus.

Præſens deſcriptio nulli earum quæ in Diſpenſatoriis occurrunt inferior eſt, non parum diſcrepans tam ratione medicaminum quam doſium: In magno mortario æneo ſimul conterenda raſura Eboris, Santala & Liquiritia mundata, per cribrum ſericeum tranſmittenda: Crocus & Maſtiche ſeorſim triturlanda, uti & Camphora, eadem ratione obſervata quam ſuperius indicavi: Eligantur Roſæ rubræ maximæ, non expaſæ, recentes, forficibus dematur pars albicans. Unguis nomine donata, conterantur in mortario marmoreo piſtillo ligneo, donec impalpabiles fiant, demum additis pulveribus, omnia aliquandiu contundenda ſunt, addita aquæ Roſacæ quantitate ſufficienti, ut omnia in maſſam utcuque ſolidam abeant, effingendis exiguis Trochiſcis idoneam, in umbra exſiccandis & ad uſum ſervandis.

Hi Trochisci ventriculum mire corroborant : jecur & intestina : Eorum dolores mitigant ac affectus inveteratos curant : Feliciter contra Dyfenteriam usurpantur ac affectionem Coeliacam.

Dosi & usus ratione cum prioribus conveniunt.

Trochisci de Camphora.

Rx. Rosarum rubrarum mundatarum &

Mannæ Calabrinæ ana. unc. sem.

Santali citrini.

Liquiritiæ mundatæ.

Rasuræ Eboris ana drach. iij.

Seminum quatuor frigidorum major. mundat.

Gummi Arabici.

Tragacanthi.

Nardi Indicæ.

Ligni Aloës.

Crocī ana drachm. j.

Camphoræ scrup. ij.

Cum mucilagine seminis Psyllii in aqua Rosarum extracta fiant Trochisci.

Methodus.

Una conterantur in majore mortario æneo Santalum citrinum, Lignum Aloës, Liquiritia, Rasura Eboris, Spica Nardi, Rosæ rubræ, & Semina frigida mundata, pulverata trajiciendo per cribrum sericeum : Seorsum pulveranda Crocus & Camphora ; huic addendo guttulam spiritus vini : Eligatur Manna granata, cui contusæ pistillo ligneo in mortario marmoreo, addetur uncia una circiter mucilaginis seminis Psyllii, illique paulatim remixto pulvere, ac mucilagine residua, si illa opus fuerit, omnia aliquandiu contundenda erunt, ac deducenda in pastam solidiusculam, ex qua formandi parvi Trochisci, qui in umbra erunt siccandi, & ad usus servandi.

Trochisci hi præscribuntur in Febribus ardentibus ad coercendum sanguinis æstum & bilis ; temperandam calidam Ventriculi & Jecoris intemperiem, ac sitim immodicam compescendam : Valent in curando Ictero, Phthisi, & Febre hæctica.

Dosis & usus idem qui aliorum Trochiscorum : Admittuntur etiam in Clysteribus hysteriis à semidrachma ad drachmas duas, pulverati & liquore idoneo diluti.

Trochisci Hedichroi, vel Aromatici.

Rx. Mari.

Amaraci.

Aspalathi.

Asari ana unc. sem.

Scoenanthi

Calami aromatici.

Phu Pontici.

Costi.

Xylobalsami.

Opobalsami.

Cinnamomi ana drachm. vj.

Myrrha.

Folii

*Folij Indi.**Nardi Indica.**Croci.**Cum vino Malvatico fiant Pastilli.**Cassia lignea ana unc. j. sem.**Amomi unc. iiij.**Mastiches electa drachm. ij.*

Methodus.

Etiam si hi Trochisci ratione medicamentorum componentium æstimandi videantur; non tamen huic capiti illos inseruisssem nisi ad antiquam Theriacam admitterentur; eoque libentius præterjisssem, quod vix ad alicujus medicamenti compositionem præscribantur, ac proclive esset, (sicuti à me observatum cum de Theriaca mihi sermo,) addere ingredientia horum Trochiscorum, in Theriaca omissa, vitandi causa laboris & tædii in iterata præparatione horum Trochiscorum, iterato cum cæteris medicamentis terendorum ad Theriaces confectiorem: At siue usui sint ne alteretur dosis medicaminum hos Trochiscos ingredientium; siue aliquid condonandum antiquitatis rigidis observatoribus, illorum descriptionem traditurus sum, post succinctam quorundam medicaminum descriptionem ibi præscriptorum, quorum à me nondum in hac Pharmacopœa facta mentio.

Marum insigni copia proferunt Insulæ Hieræ prope Telonem Martium in Gallia; Excolitur etiam in hortis, ac præsertim in Horto Regio Plantis Medicinalibus destinato: Planta hæc inter minimas recensetur, ad thymum magnitudine fere accedens, cui admodum similis est, nonnihil lignosa, plurimis rotundis ramusculis donata, aliquantum hisfuta, præsertim circa eacumen, folia viridia gerit, leviter candicantia, admodum exigua, non solum acuta, sed & lanceæ cuspidis figuram referentia, sibi ex adverso respondentia, aliquando simplicia, aliquando ex utroque latere duplicia, nonnunquam plura mutuo inferuntur, sed semper æquali utroque latere numero: In cacumine spicas gerit cujusmodi fere lavendula, unde prodeunt exigui flores purpurei, admodum odorati: Marum saporis admodum est acris & mordacis, amarore etiam multo os perfundit, unde illi Mari nomen evenit, ab amaro derivatum; Sola cacumina florida plantæ ad compositionem horum Trochiscorum admittuntur.

Aspalathum Lignum est arbusculæ spinis horridæ, grave, solidum, oleagineum, sapore aliquantulum acre & amarum, coloris purpurei, maculis quasi distincti, odoris sat manifesti, gravitate & figura ligno Aloës simile, cujus præcipuum discrimen hoc est, quod in Aloës purpureus non sit color sed fuscus & obscurus: Commodissimè tamen Aspalatho substitui potest, si illud obvium non fuerit.

Tom. I.

S f

Calami aromatici admodum variæ sunt apud Auctores descriptiones : In antiquis Pharmacopoliis exhibetur arundo quædam, nonnullas legitimi Calami Aromatici notas gerens ; at cum hodie in Gallia nullus recens occurrat, pro genuino admittendus, illi substituitur radix Acori veri, ex Tartaria ad nos transmissa, cujus odor & sapor aromaticitate insignes, præstantiæ illius indicia sunt ; Eligenda est hæc radix admodum recens, quia cariam facillime contrahit, si in vetustatem abierit.

Aliis locis cæterorum medicaminum, hos Trochiscos ingredientium, descriptionem tradidi, quorum, ut jam innui, præparatio inutilis futura est, si, ex mea sententia, cæteris Theriacam ingredientibus medicamenti definito pondere addita fuerint : Si quis vero seorsim præparatos adservare voluerit, electa & purgata omnia medicamenta simul in magno mortario æneo contundat, trajectumque per cribrum sericeum pulverem, excipiat optimo vino malvatico, conficiatque massam nonnihil solidam, ex qua effingantur exigui Trochisci, in umbra exsiccandi & ad usum adservandi.

Hi Trochisci, præter usum quem in Theriaca præstant, ad venena profliganda admitti possunt, & ad curationem affectuum quibus destinata est Theriaca : Dosi & usu non discrepant à cæteris Trochiscis alterantibus.

Trochisci Cypheos, vel Odorati.

<i>R. Pulpa Vvarum Damascenarum.</i>	<i>Bdellij.</i>
<i>Terebinthinæ Chiæ ana unc. j.</i>	<i>Spicæ Nardi.</i>
<i>Myrrha electa.</i>	<i>Cassia lignea.</i>
<i>Schoenanthi ana unc. sem.</i>	<i>Cyperj.</i>
<i>Cinnamomi scrup. jv.</i>	<i>Granorum Juniperi ana drachm. j.</i>
<i>Calami aromatici.</i>	<i>Aspalathi gr. 54.</i>
<i>Mellis optimi vino Malvatico diluti tantillum.</i>	
<i>Fiant ex arte Trochisci.</i>	

Methodus.

Cyphi, barbarum nomen, odoratum significans, his Trochiscis impositum est, ratione suavis odoris, quibus Ægyptii olim ad suffitus utebantur ; Hi Trochisci solum ad Mithridatij confectionem componuntur, quod illos admittit, etsi præterea virtus adsignetur expurgandi Pulmonum Ulcera, Jecoris aliorumque viscerum, ac fluxiones è cerebro in subditas partes irruentes cohibendi.

Subtiliter conterantur in magno mortario æneo Myrrha & Bdelium, una cum Schoenantho, Cinnamomo, Acoro vero, Spica Nardi, Cassia lignea, Cypero, baccis Juniperi, Aspalatho, imo & Croco, nisi

seor-

seorsim pulverare malueris : Uvarum Damascenarum , dempto cortice & acinis, pulpa levi labore per cribrum sericeum inversum trajicitur, citra additamentum aut vini , aut alterius liquoris : Terebinthina Chia cum consistentiam satis solidam obtineat, deficcatione, igni illam exponendo, indiget , imo & abstinendum , ne ea ratione præstantissimæ illius partes, in oleo spirituofo & æthereo sitæ, in auras evanescant : Neque enim hac in re cum priscis sentio , uti neque illis , qui hac in præparatione eorum sequaces esse voluerunt : Interim & mellis & vini additamentum fere inutile est ut pulveres simul cohæreant , quandoquidem & Terebinthina & pulpa Passularum eapropter sat idonea sunt , si modo dextere in usum veniant; vel eo præfertim nomine quod hi Trochisci & præstatiores futuri sunt & citius ad siccitatem exoptatam venient.

Hi Trochisci viribus proxime ad Mithridatium accedunt : Pulverati exhiberi possunt à scrupulo uno ad drachmam unam, ex vino aut liquore quopiam idoneo.

Trochisci Scyllitici.

℞. Scylla pane prius involuta, & in clibano cocta lib. j.

Radici Dictamni albi subtiliter pulverata unc. viij.

Simul ex arte misceantur, in massam redigantur, & fiant Trochisci in umbra siccandi.

Methodus.

Nemini mirum sit si Orobi, ab antiquis ad horum Trochiscorum compositionem usurpari soliti, hic non recipiantur, quandoquidem nemo cum ratione asserere posset illos utili quapiam facultate præditos esse, quæ Scyllis facultatem aliquam indere valeat, aut quæ viribus ad quodpiam medicamentorum Theriacam ingredientium vel tantillum accedat; ac præterea si in usus Medicos veniant , solum admittantur cum Cataplasmata paranda ; cætera esca sint vel columbarum vel suum in œconomia domestica; At vero nemo non calculum adjiciet quod à me hic, vice Oroborum, præscripta sit radix Dictamni albi, quandoquidem radix hæc pulverata, non solum præstare potest id cujus gratia adponuntur Orobi , scilicet consistentiam præbere Scyllæ, ut in Trochiscorum formam deduci possit, sed quia præterea vim suam cardiacam & alexiteriam his Trochiscis impertit, ac proinde Theriacæ, quam hi Trochisci subingrediuntur majori quam quodvis aliud medicamentum copia.

Zyvelferus optima ratione nixus Auctorum Pharmacopœæ Augustanæ à partibus stetit, cum radicem Dictamni albi Orobis prætulit; at vero paucissimos sectatores habiturus est, cum Trochiscis substituta voluit succum aut pulpam Scyllæ: nemo enim adeo fatuum existimo qui censcat Scyllas

pastâ ex qua usitatus panis conficitur obvolutas, ac in furno coctas, viri jacturam perpeti ; quandoquidem abunde constat humorem inutilem in illis redundare , cujus absumptio necessaria est ; ac præterea coctio hæc sit quædam maturatio partium, cujus beneficio illarum acrimonia manifeste retunditur, sicuti id ipsum manifestum est in Cepis similiter coctis, fidesque certissima fiet si sapor cepæ crudæ cum coctæ collatus fuerit : adeo ut dubium esse non debeat quin succus aut pulpa Scyllarum crudarum majori acredine prædita sint quam præparatarum, sicuti à me assertum.

Objectionem ab illo factam quod spectat, vix Trochiscos effingi posse ex duodecim unciis laminarû Scillæ coctæ, & octo unciis pulveris radicû dictamni albi, ratione excedentis in dictis cepis humiditatis ; Igne præterea ad id opus perficiendum opus esse asserens. Ego contrarium omnino adstruo, experientia fretus , ac Trochiscos nullo negotio effingi posse, & ad Solem exsiccari dico, non accedente Ignis auxilio, imo neq; Solis.

Diminutionem substantiæ Scyllarum, quam illis accidere asserit cum Soli exponuntur, quod attinet, non levem illam esse concedo, at non ejusmodi quam statuit; quandoquidem ex duodecim unciis scyllarum coctarum, & unciis octo pulveris dictamni albi, supersunt ultra decem uncia Trochiscorum, ut decet siccorum. Id præterea addo, etsi residuû superflui illius humoris per ejusmodi exsiccationem dissipetur , viribus tamen nihil decedere, quin potius illas concentrari & aduniri viribus radicis dictamni albi, quæ illas amplexa est & sinu suo exceptit.

Cum plurimis commendatas admodum esse sciam Scyllas albas, hoc inferam, si illæ eadem copia ac rubræ ad nos perferrentur ; vel si Materialistarum nostratium officinæ illis æque instructæ essent ac Anglicæ, non inutile fore si aliis præferrentur, sicuti & præferri solent cepæ alba rubris, at cum hæ non repudientur, atque in omnes usus familiariter veniant , tam alimentarium quam medicamentarios , censeo de Scillis idem judicium esse ferendum ; Vel eo potissimum nomine quod Scillæ, etsi quoad extimos cortices rubræ , interius , quando ignem expertæ sunt, candicent.

Eligantur Scillæ succulentæ, firmæ, solidæ, crassitie mediocri , è terra post decidua folia erutæ, id quod messium fere tempore accidit : Paranda pasta utcunque solida ex triticea farina , qua obvolvendæ Scillæ ad crassitiem transversî digiti, coquendæ in furno pistoris una cum pane syncomisto, tamdiu donec hic perfectam coctionem adeptus sit : Postmodum furno eximantur, quibus frigefactis, & pasta liberatis, detrahentur tunica rubræ, quæ fere exsiccata adparebunt, adservandoq; laminas candidas , abjicientur medulla & radix : Tunc pondere examinanda e-

rii

rit harum laminarum quantitas, in mortatio marmoreo pistillo ligneo cōrundendarum, paulatim admiscendo pulverem radice Dictamni albi per incerniculum sericeum trajectum; denique ex his diu conquassatis fiat massa, ex qua effingendi Trochisci, in umbra exsiccandi, & ad usus recondendi.

Maximus horum Trochiscorum usus est ad Theriacis compositionem, Virtutis judicantur alexiteriæ, cui non parum fovet dictamnus albus: Effectus autem omnium maxime conspicuus est humorum crassorum & viscidorum incisio & deterfusio; quamobrem utiliter adhiberi possunt in Apoplexia, Epilepsia, affectibusque omnibus à copia pituitæ oriundis: Eadem ratione in usum adducendi qua cæteri Trochisci.

Trochisci Viperini.

℞. Truncorum Hepatum & Cordium Viperinarum, in aëre libero extra Solis radios exsiccatorum quantum libuerit.

In tenuissimum pulverem redige, deinde excipe vino Malvatico, in quo aliquid Gummi Arabici pulverati dilutum fuerit, & contunde in mortario marmoreo pistillo ligneo, ut ex magmate mediocriter solido fiant Trochisci in umbra siccandi, Balsamo Peruviano inungendi, & servandi.

Methodus.

Et si præparationis horum Trochiscorum meminerim cum de Theriaca antiquorum disserui, imo olim fuisse hanc materiam explicaverim, Tractatu meo de eadem Theriaca, Libro itidem Novorum circa Viperarum experimentorum; Attamen cum insignem locum in hoc Capite obtineant, variæque circa horum præparationem promulgatæ sint sententiæ, non possum non data occasione hanc retractare materiam, plurimis animadversionibus dignam, quarum dilucidatio proculdubio utilis futura est.

Antiquorum mos vituperandus non esset, si prætermissa Viperarum flagellatione, solum Caput & caudam illis abscidissent, cute spoliaissent & exenteravissent, adservatis solum corde & jecore cum trunco corporis, si demum coctis his partibus in modica aquæ cum sale & anetho quantitate, ægris tamquam alimentum præbuisissent, aut, ut verius dicam, alimentum medicamentosum, jusculumque iisdem sorbendum exhibuissent: Sal enim & anethum, parva inducta qualitatibus illarum alteratione, insipidum saporem emendassent, atque palato gratiores effecissent: At vero nulla me ratio in eorum sententiam pertrahit, cum ab illarum flagellatione, capitis & caudæ detruncatione, excoriatione & exenteratione omnimoda, adeo ut ne cordi ipsi & hepati parcerent, deco-

ctioneque facta trunci cum sale & anetho, quousque caro ab ossibus abscederet, præceperunt adsumptis quatuor partibus carnis hujus elixæ, ac parte una panis biscocti pulverisati, effingi Trochiscos: rati Viperarum vim præcipuam in hac carne delitescere; in juscule vero nihil præter veneficam vim contineri, quam inique carni Viperinæ adscribere, quamobrem ejusmodi juscule, utpote noxium abjici voluere, atque panem biscoctum pulveratum carni sic elixatæ adjungi, à qua corpus quidem, aut consistentia, accedere potest, ut inde efformari queant Trochisci, uti & ponderis molisque incrementum, nihil vero virium emergere potest.

Cum solertissima à me instituta fuerit veneni Viperini disquisitio, quoad singulas corporis illius partes, tum viventis, tum mortui; insignisque experimentorum numerus, Parisiis factus tum publice, tum privatim, coram plurimis Medicis, ac non paucis Eruditis & curiosis accesserit, Omnino ex animo meo facessere jussi opinionem veneni, partibus hujus animalis in pacti, ex sententia tum antiquorum, tum plurimorum neotericorum; adeo ut flagellationem non improbare queam, eo demum fine institutam ut venenum, phantasiæ tantum opus, quippe quo plane carent, ex singulis corporis partibus ad caput impellerent. Tantum enim abest ut mihi probetur ejusmodi flagellatio, quin potius raturum habeam alterationem ab illa in spiritibus Viperæ inductam, cōmotis & irritatis à doloris sensu, proculdubio totius animalis corpori pravas dispositiones inurere, imo ipsius substantiam depravare: quamobrem in illam omnino devenio sententiam plane ab illa abstinendum esse. Etsi enim ad compositionem horum Trochiscorum, vel etiam Pulveris Viperini, ultro concedam abscindi debere caput, caudam; detrahi fel, cutem, axungiam ac omnia viscera, exceptis corde & hepate, Id non eo fine agendum censeo ut abstrahatur venenum forte latitans, quandoquidem nulla non istarum partium innoxie ore adsumi potest, imo quævis reluctatur cacoëthiæ & virulentia morsus istius animalis; Sed quia minus puræ sunt, gustui insuaviores iis partibus quæ in electionem venire solent, esui utpote magis idoneæ aliisque usibus.

His addo, etiamsi abjiciantur hæ partes, neque in Theriaces compositionem admittantur, suis tamen illas pollere viribus ac singularibus proprietatibus; ac beneficio præparationis Chimiæ idem oleum illas effundere, eundem spiritum, idemque sal volatile, quæ præcipue partes in Trochiscorum compositionem venientes.

Is demum calculo suo adprobaturus est Viperarum in aqua decoctionem, quousque caro ab ossibus recedat, qui carni præparationi nunquam

quam animum advertit, vel earum jusculum nunquam adsumpsit; quippe cum ex iis cuiusvis perspicuum fiat id nequaquam fieri posse quin pars maxima facultatum Viperæ in jusculum transeat, caro autem ipsa exuat quasunque utiles partes in jusculum transmisit : Illud præterea enuntio falsis & anethi additamentum futile esse, atque intempestivum, nisi Viperæ in cibum venire debeant, vel ut jusculum earum forbeatur.

Additamentum Panis biscocti pulverisati quod attinet, concedo ad id adactos fuisse eos, qui errore ducij Viperas in aqua decoxerunt, vel ad materiam quampiam adfinem, quo caro Viperina Trochiscorum formæ excipiendæ idonea fiat; Illud etiam admitto unciam unam Panis biscocti pulverisati posse, consistentiam impertiri quatuor uncias carnis Viperinæ elixæ, ab ossibus secretæ, ac tantisper expressæ; & cuncta hæc in mortario marmoreo contusa, in magma extensile abire, idoneum effingendis Trochiscis: Id vero statuo, si carni jusculum remixtum fuerit, unciam unam panis imparem fore illis colligendis, sed augmentum esse necessarium, quamvis jusculum ad gelatinæ consistentiam deductum foret: Etiam si porro verosimile non sit à pane imminutum iri vim carniū, aut jusculi Viperini, non tamen existimandum eandem esse substantiam, quin potius à pane tantum accessionem fieri ponderi & moli, non item Trochiscorum facultatibus; has autem per accidens deteri, non secus ac vini robur aquæ infusione & additione infringitur.

Id etiam compertum volo, quatuor uncias carnis Viperinæ elixæ, etiam si expressæ, exceptas uncia una panis biscocti pulverisati, uncias solum duas Trochiscorum producturas, si rite exsiccati fuerint; Præscripta porro drachma una horum Trochiscorum, semidrachmam tantum advenire judicandum esse, quandoquidem panis, cui per exsiccationem nihil demitur, mediam tantum partem constituit; ac præterea non abnuendum in jusculum ad minimū duas tertias virium istius semidrachmæ secessisse: Adeo ut cum præscriptæ fuerit drachma una Trochiscorum Viperinorum dato modo præparatorum, idem futurum sit ac si decem vel duodecim grana præscriberentur: Imo neq; dubito quin grana duodecim Pulveris præparati, secundum artem præparati, præstantiores effectus editura sint quam drachma una similium Trochiscorum.

Sin, ne pereat Jusculum in gelatinæ consistentiam hoc coctione deducatur, ac tantundem Panis biscocti additum fuerit quantum satis est ad conficiendam massam idoneam producendis Trochiscis; ac pondus panis, antequam jusculo remisceatur, statim examinatum fuerit, compertietur ad summum Trochiscos exsiccatos, octava parte graviores esse pane biscocto usurpato: Adeo ut hæc correctio æque fere improbanda sit ac antiqua Trochiscorum præparatio ex carne elixata: Id præterea certum sit Sal decocto additum, proculdubio in Trochiscis

exsiccatis relictum iri, ac præter falsedinem ponderis incrementum effecturum.

Electionem carnis ab antiquis factam præ ossibus Viperinis quod attingit, cum ex illa Trochiscos concinnaverunt, id non minus ab illis factum facilitatis comparandæ gratia, ad jungendam carnem elixam cum panis biscocti pulvere, ac formationis Trochiscorum ex hac mixtura, quam ad præcavendum ne ab adjunctis ossibus inæqualitas massæ induceretur ac Trochiscis asperitas. Et si huic incommodo obviam ire potuissent Ossa in pulverem redigendo, ac per incerniculum sericeum transmittendo.

Si quis porro in medium adducat ab ipsis repudiata esse Ossa, quod nullis viribus prædita esse crediderint, mens illorum nequaquam detrudere valet dotibus à Natura illis concessis: Qua in re Antiquis aliquid condonandum, quibus ignotæ fuere particulae ex quibus carnes & ossa animalium conflata sunt, non item Neotericeis, quibus notum esse debet ex phlegmate, spiritu, oleo, & sale volatili, parti terrestri commixtis & conjunctis constare & componi; Ossa vero cum substantiæ sint densioris, compactioris, gravioris ac solidioris quam carnes, easdem particulas, sed majori copia obtinere: Nemo, nisi rerum Physicarum rudis, negaverit, carnes, ossa, sanguinem, cutem, ac partes omnes tum externas, tum internas animalium, unius ejusdemque seminis esse progeniem, ab illis spiritibus vivificari; diversitatem autem figuræ & consistentiæ pendere à vario connexu, extensione aut contractione particularum.

Rem qui penitus noscere voluerit, cultro anatomico exploret, & dissecet, meo exemplo, plurimas Viperas fœminas, quo tempore ova continent, ac separatim, distinctisque temporibus eas quæ magis aut minus à parturitione absunt: Deprehensus est initio formationis Ovorum materiam admodum æqualem & uniformem; aliquo post tempore in medio ovo conspicuum illi erit quasi punctum, ac postmodum id punctum incrementum cepisse in illis quæ partui proximiores sunt; deprehendet in aliis fœtus viperinos conformationis speciem obtinere, paulatim hos augmentum suscipere, ac tandem perfectionem, quam partus subsequetur, donatus carne, ossibus, venis, arteriis, omnibusque corporis partibus, sicuti & vita ac motu, non secus ac adultæ viperæ: Conjuncta hæc experimentis à nobis factis de partibus utilibus, ope Chymica ex ossibus Viperinis elicitis, silentium indicent iis qui ossa in Trochiscos admittere nequeunt.

Sed ut illis satis fiat qui non modo Chimiæ rudes, ab illa porro abhorrent, hos hortor culinam ingrediatur, ac perpendat num ossa cum carnis, è macello desumpta, inutiliter jusculis incoquantur, ac num his minus,

modo non amplius utilis substantiæ quam ipsa caro impertiantur: Ut vero conspicuum illis fiat carnem Viperarum, juxta antiquorum mentem elixatam ad compositionem Trochiscorum, maximam virium partem in Jusculum transfudisse, saporem, ac nutritiam vim inditam jusculo carni in examen deducant, tunc sane manifestissimum illis erit hæc, nonnisi substantiæ & succo carni & ossium in jusculo dissolutorum adscribendum esse; ac demum impossibile futurum ut deinceps eadem carnes & ossa iisdem dotibus gaudeant, quas jusculum sibi adsumpsit: Sed id amplius elucescet si minuta ex carnibus diutius in aqua elixatis mandere non recusarint, nec enim inficias ituri sunt carnes illas sapore fere exutas esse, insipidum & ingratum esse minuta; etiamsi id genus carni, quarum substantia compactissima est propriæ substantiæ & succi tenacior esse deberet, ac ægrius in jusculum illa dimittere, quam caro Viperarum, præ quarum mollitie & substantiæ tenuitate in causa sunt ut si diutius in liquore quopiam ebulliente detineantur, utilium partium maxima pars in illum migratura erit.

Multa præterea nec inefficacia argumenta in medium proferre possem; nisi jam allata sufficerent, ac mihi compertum esset plurimos judicio pollentes in meam pertrahi sententiam, mirabundos tot sæcula præterisse, neque tamen animum quenquam huc advertisse.

Interea, etiamsi nonnulli, mihi reluctantes, censeant non omnes Viperae partes veneni expertes esse, nemo tamen, credo, Pulverem Viperinum hoc crimine laborare dicet, quotidie & jam pridem in usus Medicos accessitum, cujus salutare effectus in dubium revocari nequeunt, hic nihilominus, Pulvis ex solis corporibus cute nudatis constat, cordibus & jecoribus Viperarum, in aëre siccatis & in pulverem contritis: Hic neque Sal, neque anethum, neque ulla decoctio correctionis ergo admittitur; uti neque Panis biscoctus ad molem augendam, neque cuiquam ossium separatio hætenus in mentem venit.

Cum porro admodum verisimile sit hunc Pulverem complecti quicquid virium obtinet Vipera, tantum vero absit ut venenatum quidpiam in illo delitescat, quin potius vires admodum específicas obtineat, quibus expugnare possit Venena in corpore nostro delitescētia, quis non absurde ad erroneam & risu excipiendam Trochiscorū præparationem cōfugiat? Cur cæcorum more antiquos sectabimur, rerum naturam tam iniquè scrutantium? Quis ad apertum lumen caligabit? Certe summæ est cōtumaciæ evidentibus adeo rationibus reluctari, extrema vero est dementiæ medicamentorum manifestas qualitates averfari, præ sola antiquitatis veneratione: Spero autem futurum ut tandem errores exu-

lent & ratio dominium obtineat, ac Trochisci Viperini ex solo Viperarum pulvere deinceps concinnentur, omnium consensu probato, è quo Trochisci & facilius & majori cum agrorum commodo parari possunt quam juxta antiquorum methodum.

Ad rectam horum Trochiscorum præparationem, si hyems extremis fuerit, Viperæ accipiantur Aprili exeunte, sin minus Maij initio, sexus nullum sit discrimen, neque enim mares fœminis inferiores sunt, quicquid tradant antiqui, vel neoterici; quandoquidem ut plurimum agilitate summa illi donati sunt, vividi & carnosi, imo quadantenus fœminis antepoenendi videntur, tunc temporis fere semper prægnantibus, ideoque & exsuccis & strigosis, Neque ob frequentiore coitum mares excludendi; quandoquidem ad illum dispositio, cum spirituum orgasmum indicet, indicium roboris ac probæ animalis constitutionis exhibet, præterea mares Venerem absque fœminis explere nequeunt, semen quoque proculdubio profundentibus; adde his curam fœtuum & gestandorum & alendorum, quo fit ut tunc temporis minus quam mares hilares videantur, tum præsertim cum ovis grandioribus redditis Viperæ fœtus ad incrementum & perfectionem tendunt.

Remotis igitur Viperis languidis, & illis quarum ova jam grandescunt, nullo facto sexus discrimine, eligantur vividissimæ & agillimæ, quibus citra flabellationem aut iritationem forcibus amputanda erunt caput juxta collum, Cauda autem proxime locum per quem excrementa abijciunt: Cute denudandum erit corpus initio à collo ducto, exemptisque interaneis, præter cor & jecur, exsiccanda erunt in aëre suspensa, rite vero exsiccata minutissime incidantur, conterantur in majori mortario æneo, pulvisque per cribrum sericeum trajiciatur.

Interea tantillum Gummi Arabici electi, in subtilissimum pulverem tritrandum, ac diluendum vini malvatici optimi semi circiter Cyatho, cujus sufficiens quantitas accipienda ad pulverem Viperinum compingendum; quæ cuncta simul in majori mortario æneo contusa, pistillo ligneo, in uniformem massam & solidiusculam deducenda, ex qua fingendi Trochisci, quibus imprimere licebit characterem aliquem, illos in umbra siccando, postmodum Balsamo Peruviano inungendo, tum conservationis gratia, tum odoris grati conciliandi.

Capita, Caudæ, Pellis, & interanea relicta non minores vires quam reliqua possident, quamobrem exsiccanda sunt, ad Chymicam separationem partium utilium in illis contentarum, juxta methodum à me tradendam ubi de præparatione Animalium illorumque partium; Axungia
le-

lenissimi ignis ope liquanda, quæ per tenuem linteum colata & expressa, ac in ampulla vitrea recondita, ad usus servanda.

Trochisci Viperini, eo modo præparati, multo magis idonei sunt conservationi ipso Pulvere, eo quod dissolutio Gummi Arabici in vino Malvatico facta Trochiscis soliditatem largitur ac substantiam compactam, constrictisque illorum poris, aëris penetrationem arcet; cui rei non minimum confert inunctus exterius Balsamus Peruvianus.

Trochisci hi adversus Venena eximii sunt, præsertim Serpentum morsus, ac omnium animalium venenatorum; Sæpiissime in febribus Malignis præscribuntur, ac cunctis morbis Epidemicis, sicuti & illis quos inducit sanguinis corruptio: Sed speciatim Theriaces compositionem ingrediuntur, cujus etiamnum basin constituunt, etsi satis esse queant Vipera cum cordibus & jecoribus exsiccata, dimisso Trochiscorum conficiendorum negotio.

Dosis est à semisrupulo ad semidrachmam, quamvis innoxie robustis drachmæ duæ exhiberi possint: Ex vino dantur, aquis aut decoctis cardiacis, imo & juscule: Induntur necnon Potionibus, Opiatis, variisque aliis medicamentorum formulis.

CAPUT XXII.

De Pilulis.

PILULÆ hoc nomine insignitæ sunt à figura rotunda, simili exiguis globulis plumbeis: Vocantur etiam *Catapotia*, quia solidæ deglutiuntur: Medicamenti genus hoc excogitatum est in gratiam eorum qui medicamenta dissoluta aut liquida respuunt, vel qui parvam medicamenti purgantis dosin desiderant; sicuti & cum requiritur remedium quod diutinam in ventriculo moram trahens, antequam in hoc dissolvatur, paulatim è locis diffitis vitiosos humores alliciat; ac demum per emissaria solita expellat.

Concinnantur & Pilulæ varios in fines, & diversorum effectuum gratia, Aliæ enim Catharsi destinantur, aliæ Corroboracioni Ventriculi, Cerebri aut alterius partis: Parantur & pro Pectoris affectibus, componuntur præterea & Anodynæ & Narcoticæ, tam mitigandorum dolorum causa, quam intercipiendarum fluxionum & quietis conciliandæ: Parantur & Hystericæ, Aperitivæ, Antinephriticæ &c.

Pilulæ Laxandi vi præditæ ut plurimum pro basi Aloën obtinent: Colocyntidis, Scammonium, Agaricus, Turbith, Hermodactyli, Senna, Rha-

barbarum & alia Cathartica, multarum compositionem diversimode subeunt, sicuti & varia Gummata ac plurima Aromata, pro varietate scoporum eorum qui illas præscribunt: Aloë ipsa plurimarum basin constituit, rerum scil. quæ roborandis partibus dicatæ sunt: Anodynæ & Somniferæ Opium pro basi fere obtinent, rerum scil. quas comitantur aliquando medicamenta eundem finem spectantia, sed perpetuo Aromata, corroborandis partibus principibus idonea dum operantur Pilulæ.

Pilularum sapor amarus & ingratus, uti & odor ut plurimum naribus molestus, ut auro vel argento integantur impellit, vel saccharo obvolvuntur, vel nebulis, pulvere aliquo aut conditura: majores etiam aut minores effingi possunt, in omnibus quantum licet palato & viribus ægri obsequendo.

Non una ratione præparantur Pilulæ sed varia pro diversitate & natura medicaminum ipsas componentium: Subtiliter conteruntur Simplicia dura & sicca, colliquantur aut dissolvuntur Gummata crassiora; Purgantur & condensantur succi; Pulpæ per incerniculum setaceum trajiciuntur; Massa etiam ipsa diversimode efformatur, modo enim concorporari possunt medicamenta pulverata, vel aliter præparata, in majori mortario æneo, citra liquoris additamentum illa conterendo: aliquando syruporum, mellis, succorum aliorumve liquorum accessione opus est.

Massa effingendis Pilulis dicata, cujuscunque sint generis, diutissime in majori mortario æneo contundenda est, quo medicaminum commistio fit intimior: Quæ circumstantia nonnullos impulit ut crederent nomen Pilulæ huic compositioni inditum fuisse, quod nunquam satis superque contundi queat in majori mortario, cui nonnulli nomen Pilulæ indiderunt: (*Contundere in mortario Galli vocant Piler.*) Pilulæ tamen ex Extractis paratæ contusione in mortario non egent.

Pilularum massa non ea soliditate prædita esse debet qua Trochisci, ea enim consistentia concilianda ut digitorum ope Pillulæ effingi queant, nonnihil oleo quopiam prius inungendorum, ne Pilulæ his adhærescant: Cuncta vero hæc dilucidiora evadent tradita præparatione singulari massarum Pilularum subsequenti.

Pilulæ de Hiera simplices.

℞. Cinnamomi electi.

Santali Citrini.

Asari.

Spicæ Nardi.

Cum Melle Rosato colato paretur ex arte massa.

Croci.

Mastiches ana drachm. iij.

Aloës Succotrina electa drachm. L.

Metho-

Methodus.

Hæ Pilulæ ex iisdem constant medicamentis quibus Pulvis Hieræ simplicis, aut Electuarium ejusdem nominis: Præcipua differentia in hoc sita est quod hic Mel Rosatum Colatum in usum veniat, vice mellis communis despumati: Mel autem Rosaceum minori multo copia indi debeat quam mel despumatum ad Electuarij compositionem, ob diversam utriusque medicamenti consistentiam.

In majori mortario æneo triturentur Santalum Citrinum, Spica Nardi purgata & incisa, Asarum & Cinnamomum: Scorsim contundatur Massiche granata, infusis aliquot aquæ guttulis: Scorsim & conterendus Crocus, prius exsiccatus, nisi satius duxeris illum in minimo mortario æneo excalefacto triturare, quod una opera exsiccetur: Eligatur Aloës Socotrina purissima, odoris suavis, pellucida, limpida, coloris ad purpureum accedentis, infundendo guttas aliquot olei amygdalini dulcis: Conteratur in majori mortario æneo, ac transmittatur per cribrum setaceum, sicuti & ceteri pulveres; accurate omnes sunt commiscendi; Hi immixti grandi mortario æneo, parum excalefacto, in unum corpus veniant addita ea quantitate mellis rosati quæ satis sit ad omnia in unam massam mediocriter solidam compingenda, diutissime in eodem mortario contundenda, ac donec adpareat cuncta medicamenta perfectissime commista esse & adunita: Postmodum massa è mortario exempta, effingatur in metam, aut panis formam, rotundam & oblongam, æri per biduum aut triduum exponenda, hanc massam recondendo.

In usum adducere cum volueris, ex illa conficiantur Pilulæ magnitudinis convenientis pro ægrorum captu & arbitrio; at semper digitos extremos oleo amygdalarum dulcium illinendo cum Pilulæ concinnandæ fuerint, ne illis adhærescant: Effictæ obtegi possunt foliis auri vel argenti, aut saccharo obvolvi, aliove pulvere, vel nebulis madidis; aut indi uvæ agrestæ, vel ceraso crudo ablato nucleo, aut eidem condito, vel ovi vitello, aut condito quopiam liquido cum deglutiendæ sunt, occultandi causa saporis & odoris.

Pilulæ hæ leniter humores biliosos & pituitosos è ventriculo & intestinis exigunt: Alvum laxam servant, ac menstrua restitancia impellunt.

Dosis est à semisrupulo ad semidrachmam, etsi drachma integra posset exhiberi, imo amplius, si ulterior purgatio necessaria esset. Ac cum illarum operatio segnis esse debeat ac moderatissima, ususque diuturnior, sufficit minori dosi usurpasse: Ut plurimum vero in mensæ introitu, quo fit ut Pilulæ ante Pastum vo-

centur: Licet & adsumere in exitu lecti, ante illius ingressum, imo quavis hora.

Pilula de Hiera cum Agarico.

℞. *Specierum Hiera simplicis jam præscriptæ unc. j. sem.*
Agarici Trochiscati unc. sem.
Cum Melle Rosato colato fiat massa.

Methodus.

Cum præparatus fuerit Pulvis Hieræ, dicatus componendis Pilulis modo à me descriptis, satis erit admiscuisse unciam semis Trochiscorum Agarici, subtiliter pulverisatorum, fescunciæ ejusdem Pulveris, eodem modo quoad omnia procedendo ac in præparatione Pilularum præcedentium.

Pilularum harum operatio quam præcedentium vehementior est, tam ad incisionem crassorum humorum, quam ad eorundem è partibus dissitis attractionem, ac postmodum expurgationem; Incidendo enim & divellendo pituitam crassam ventriculo inhærentem, alliciunt etiam quæ cerebro insidet, illamque inde extrahunt per catharsin vacuandam.

Harum Pilularum usus idem qui præcedentium esse debet, ac exigua dozi in mensæ introitu; sed satius est augere dosin ad drachmam integram, imo ad quatuor scrupulos, ac adsumere procul à cibo, in introitu vel exitu lecti, si purgatio perfecta desideretur.

Pilula de Agarico.

℞. *Agarici albissimi.*
Turbith electi, & *Sarcocollæ, ana drachm. ij.*
Specierum Hieræ picræ simplicis, āā. *Radicis Ireos,*
unc. sem. *Foliorum Prassij albi,*
Trochiscorum Alhandal. *Myrrhæ electæ, ana drachm. j.*
Omnia in subtilem pulverem redacta, sapæ sufficienti quantitate excipiantur, & ex illis massa solidior fiat.

Methodus.

Eligantur Agaricus purgatus, albissimus, levissimus, & friabilis; Turbith recens, à medulla purgatum, intus candicans; simul conterantur in majori mortario æneo, una cum Radice Iridis, Trochiscis Alhandal, Myrrha, Sarcocolla, & Prassio albo; neque metus sit ne à Gummatibus medicamenta nimio opere lentescant; nam præterquam quod id futurum non est, præterea arcebitur pulverum dissipatio: Pulvis per incerniculum fericeum trajiciendus, demum commixto Pulvere Hieræ, simul in massam de-

deducantur, addita ea Sappae quantitate quae sufficiat ut illa mediocriter solida evadat; diu contundenda in majori mortario aeneo, ac donec omnium perfecta conjunctio accadat.

Pilularum harum massa paulo mollior esse debet quam Pilularum Hierae, si praesertim diutius conservanda sit, quia cum sappae partes maxime subtiles dissipationi obnoxiae sint, massa brevi tempore exsiccat; cui eventui nisi praecautio adhibita fuerit, iterato contundenda erit, ac nova Sappae affusio facienda: Involvatur massa aluta, oleo prius madefacta, sicuti & praecedentes, ad usus servando.

Haec Pilulae Pituitam crassam non ignave purgant e ventriculo & ventre inferiori, uti & e cerebro; Plurimum etiam conducunt expediendo Peccatori, ideoque opem ferunt Asthmaticis & Tussientibus a congesta viscida pituita.

Dosis est a scrupulo uno ad drachmam, imo & ad scrupulos quatuor, scilicet pro robustis.

Adsumi solent diluculo, vel statim soluto primo somno, involutae sicuti ceterae Pilulae.

Pilula Aggregativa, sive Polychrestae.

℞. Aloës Socotrinae.

Indorum ana. drachm. ii.

Turbith electi.

Rosarum rubrarum mundatarum.

Dacrydij ana drachm. vj.

Mastiches.

Rhabarbari electi.

Epithymi.

Myrobalanorum Citrinorum ana

Zinziberis.

unc. sem.

Salis Gemmei, &

Trochiscorum Alhandal.

Seminis anisi ana drachm. j.

Agarici albissimi.

Succorum Eupatorij, &

Polypodij.

Abinthij ad mellaginem inspiss.

Myrobalanorum Chebulorum.

sat. unc. sem.

Cum Syrupo Rosarum pallidarum fiat massa.

Methodus.

Haec Pilulae vocantur Aggregativae, aut Polychrestae, eo quod aggregant vel colligant plurimos vitiosos humores eosque vacuent, ex cunctis corporis partibus illos eliciendo; Possent & dici Catholicae, quia cunctos vitiosos humores e corpore pellunt.

Contundantur simul in majori mortario aeneo Turbith, Rhabarbarum, Myrobalani mundati, Trochisci Alhandal, Zinziber, Rosae, Agaricus, Epithymus; Anisum & Sal Gemmeum, cuncta per cribrum sericeum transmittenda: Seorsum pulverisandum erit Dacrydium, additis guttis aliquot olei amygdalarum dulcium; Seorsum quoque pulverari debet

Mastiche, aliquot guttis aquæ instillatis : Extrahendi succi Eupatorii & Absynthii, depurandi, ad liquidi usque mellis consistentiam condensandi, aut Electuarii mollioris : Seorsum etiam terenda Aloë, affusis aliquot guttis Olei amygdalarum dulcium, simulque accuratissime commistis omnibus Pulveribus, effingetur Massa cum succis depuratis & Syrupo Rosarum pallidarum in majori mortario æneo, diu contundenda, quo medicamentorum commistio & concorporatio fiat accuratior.

Cum illis non sentio qui exsiccare iubent succos Absynthii & Eupatorii, donec in pulverem abire possint, eos trajiciendo per incerniculum fericeum cum cæteris medicamentis : Nam cum accuratissime simul commisceri queant observata mea methodo, non video quæ ratio compellat ad ejusmodi exsiccationem, quandoquidem hac ratione plurimum decedit illorum viribus ; imo absumpta omnimode horum succorum humiditate (adde quod extranea eum in finem accersenda sit, ut massa consistentiam legitimam consequatur) necesse præterea est in perperam consumpti locum alium humorem sufficere : Augenda enim dosis syrupi Rosati, cujus minima quantitas majori semper potior est, nisi volueris auctis quantitate & pondere massæ, simul (observata ubique proportionem) Pilularum dozina augere : Neque mirum si non drachmæ duæ solum utriusque horum succorum præscriptæ fuerint ; sed hic uncia semis veniat in compositionem, habita ratione superstitis humiditatis cum solum ad mellis consistentiam excoquantur.

Hæ pilulæ universim cunctos vitrosos corporis humores propellunt : Usurpantur ad curationem affectuum Cerebri, Ventriculi, Jecoris aliorumque viscerum, quorum referant obstructions ac avellunt Cachochimiam : Præscribuntur etiam in chronicis Febris & complicatis, ac multis pertinacibus morbis.

Dosis illarum & usus idem sit qui Pilularum de Agarico : Recondantur & massa obvoluta aluta, oleo illita.

Pilulæ de Ammoniaco Quercetani.

℞. Extracti Aloës Succotorinæ cum succo Rosarum parati unc. jv.
Gummi Ammoniaci purissimi drachm. vj.

Myrrha electa unc. sem.

Croci.

Pulveris Diatrion Santalor.

Salis Fraxini.

Mastiche electæ, ana drach. j. sem.

Absinthij, ana scrup. ij.

Cum Syrupo Rosarum pallidarum fiat massa.

Methodus.

Subtili-

Subtiliter seorsum conquassentur Myrrha, Mastiche & Crocus; postmodum modice excalefaciendum erit magnum mortarium æneum, eiusdemque pistillum: Eligendę erunt lacrymę Gummi Ammoniacy purissimi, in mortario colliquandi, cui, addito tantillo aceto Scillitico, emollito, addendum erit Extractum Aloës recentissime confectum, consistentiæ paulo mollioris, ea ratione paratum quam traditurus sum tertia istius Pharmacopœę parte, vbi de Extractorum præparatione: Postea addenda erunt Salia Absinthij, Fraxini, Myrrha, Mastiche & Crocus pulverisata, & remixta pulveri Diatrionisantalorum, ac quantitatı sufficienti Syrupi Rosarum pallidarum: Quo vero commixtio exactissima succedat, diutissime cuncta conquassanda erunt in eodem mortario, deducenda in massam molliusculam potius quam nimis solidam, cum hę Pilulę admodum exsiccentur diutius adservatę.

Hę Pilulę plurimum commendantur ad quosvis vitiosos humores e singulis corporis partibus expurgandos: Felicissimo successu exhibentur in obstructionibus Iecoris, Lienis & Mesenterij, ac febribus lentis inde oriundis: Plurimam opem afferunt in Cachexia: sed præsertim idoneę sunt eluendo impuro Vtero, ac menstruis suppressis sollicitandis, fluxuive solito intercepto revocando.

Dosis est à scrupulo vno ad duos, imo & drachmam in robustis: Adsumuntur mane jejuno ventriculo, sicuti cęterę Pilulę obvolutę: In usu crebrius aut rarius ducuntur pro re nata.

Pilula Cochia.

℞ Specierum Hierę simplicis,
Turbith electi,
Trochiscorum Alhandal &
Dacrydij ā ā. ʒʒ.

Olei stillatitij Stoechados vel Lavendulę ʒj.

Cum succo Absinthij ad mellaginem inspissato.

Fiat Massa ad usum.

Methodus.

Varie circumferuntur Pilularum Cochiarum descriptiones, sub nomine Majorum & Minorum, medicamentis & dozi admodum discrepantes; In quibusdam præscripta reperitur Stoechas; in aliis non secus ac Turbith reicitur: Hierę pulvis modo majore alias minore præscribitur dozi: Absunt vero olea distillata Stoechadis vel Lavendulę, solummodo Syrupum Stoechadis aut Absinthij quibusdam usurpantibus ad reliquorum in massam compaginem; Sed non immerito iudicatum est olea stillatitia Stoechadis vel Lavendulę potiora esse, atque plus vi-

Tom. I.

V. u.

rium continere quam quinque drachmas stoechadis siccae, a quibusdam præscriptas, parum utilitatis adferentes, molem solummodo & dozin Pilularum augentes.

Existimatum etiam e re non esse aliquid immutare in dozi medicamentorum siccorum e quibus conflatae sunt hæc Pilulae, cum in eundem spectent finem ac sibi mutuas tradant operas: Prælatum quoque est Extractum liquidum Absinthij Syrupis, tum ad certiore corroboracionem Ventriculi & Iecoris, dum Pilulae opus suum perficiunt, tum quod magis idoneum sit eorum conservacioni, nec molem adeo adaugeant.

Hæc Pilulae, etsi paucioribus constent, potentissime tamen vitiosos expurgant humores: Sed & præterea non immerito in usum veniunt, tum ratione facilis præparationis, tum præstantiæ effectuum quos edere solent, expurgando & liberando cerebrum, ventriculum & cuncta viscera a redundanti cacochymia.

Dosis est a scrupulo ad drachmam unam; Adsumuntur post primum somnum, vel mane jeiuno ventriculo.

Pilula de Cynoglossa.

℞. Myrrha electæ ʒvj.

Olibani ʒv.

Radicis Cynoglossi siccae,

Seminis Hyoscyami albi,

Extracti opii aa. ʒß.

Croci,

Castorei,

Resinae stiracis aa. ʒiß.

Cum tantillo Syrupi de Stoechade fiat massa ad usum.

Methodus.

Rigidi censores plurima obiiciunt adversus harum Pilularum compositionem, ratione seminis Hyoscyami, Concedo totum Hyoscyamum plantam esse eximie narcoticam, ac inter cunctas species in usum medicum illam solum admitti quæ semen album profert: Neque illud mihi ignotum radices Hyoscyami copia majori comestas iudicium & mentem percellere: Sed præterquam quod semen pars est plantæ quæ lenissime præ cæteris operationes suas exercet, & familiariter in usum venit, suffitu in os admissio ad dentium dolores, quantitas hoc loco præscripta nimis exigua est, eiusque vis tanta corrigentium copia retusa, ut nequaquam infaustus successus metuendus sit.

Cynoglossi radix vere colligenda est cum in folia erumpere incipit; hæc mundata & siccata subtiliter cum castoreo a tunicis liberato, ac parte vinctuosa liberato, & semine hyoscyami. Crocus seorsim tenendus
erit

erit, sicuti. Myrrha & Olibanum, Opii autem Extractum molliusculum, leniter excalescat magnum mortarium æneum cum suo pistilo, in quo resina storax colliquanda erit, cui, commixto Opii extracto, adiungentur Pulveres, affundendo syrupi stoechados quantum satis est ut omnia coire possint in massam molliusculam, diutius in eodem mortario contundendam, quo omnium medicamentorum commixtio accurata fiat; postea recondenda erit massa, aluta obvoluta, interius oleo madida, ad usum.

Insignis usus sunt hæ Pilulæ ad cohibendas teueles fluxiones e cerebro in thoracem decumbentes, ac subditas illi partes, sicuti & oculos ac dentes. Mulcent dolores, accersunt somnum, retusa humorum illum impredientium acrimonia.

Procul a cibo exhibentur, sed & quavis hora pro re nata; maxime vero opportunum tempus est hora somni. Dosis ordinaria est a granis duobus ad decem: Licet & easdem dissolvere in Enematis ad mitigandos dolores Dysentericos; aut Colicos vehementes, a scrupulo vno ad semidrachmam.

Pilule Fœtide.

℥. Sagapeni,	Turbith electi ℥ss.
Ammoniæ,	Dacrydij,
Opopanax,	Radicis Esulæ aceto preparata,
Edellij,	Hermodactylorum aa. ℥ij.
Trochiscorum Alhandal,	Zinziberis ℥ss.
Seminis Ruta,	Cinnamomi,
Aloes Socotorina	Spicæ Nardi
Epithymi aa. ℥v.	Castorei aa. ℥j.
Cum melle optimo in succo Pomorū depurato & cocto fiat massa ad usum.	

Methodus.

Euphorbij operatio tantæ vehementiæ & malignitatis est, notæ per effectus, ut mirum esse non debeat si ab his Pilulis fuerit expunctum, etiam si præscriptū occurrat in cunctis descriptionibus Pilularum Fœtidarum in Dispensariis traditis. Sed & præterea iure merito facessere iustum est, eo quod hæ Pilulæ obtineant medicamenta idonea exferere quoscunque effectus ab his Pilulis expectandos, quorum præcipui sunt generosa expurgatio vitiosorum humorum; quandoquidem in sui compositione admittunt Trochiscos Alhandal, Dacrydium, Radicem Esulæ, Turbith, Hermodactylos, & Aloeni, quorum præterea virtuti

Yu-2-

robur accedit à Sagapeno , Opopanace , Ammoniaco & Bdellio , simul correctivi vicem præbentibus, vehementiorum horum cathartico- rum ; quorum præterea viscedinem sua siccitate emendant.

Optime purgata & elota radix Esulæ , leviter optimo aceto irrorata, exsiccanda est vt conteri queat in minori mortario marmoreo, vna cum Turbith, Hermodactylis, Zinzibere, Cinnamomo, Spica Nardi, Cal- toreo, & Trochiscis Alhandal, quibus & licebit adjungere Bdellium & particulam aliorum Gummatū, quæ omnia grandulata esse debent: Seor- sim contundendus erit Crocus, necnon Dacrydium & Aloë, sicuti alibi a me dictum: Eliciendæ erunt & depurandæ vnciæ circiter quatuor succi Porrorum, quæ commixta æquali optimi mellis ponderi coquenda erunt in Electuarij mollis consistentiam, spumam detrahendo: Postea purum excalefaciendum erit grandius mortarium æneum, sicuti & pistil- lum, in illo liquefaciendum erit paulatim reliquum Gummatum, quæ pulveri conjuncta non fuere, & commiscenda mellis præscripta quan- titas; adiiciendo paulatim pulveres, & mellis quantum satis est ad om- nia in massam laudabilis consistentiæ conglobanda, diutissime con- quassandam in eodem mortario, sicuti in præparatione aliarum Pilula- rum monui, & aluta intus oleo oblita involvendam ad vsus.

Pilulæ Fœtidæ multum commendantur ad purgandam Pituitam crassam & viscidam, ac affectus ex hac oriundos, cuiusmodi sunt Ar- thritis, Rheumatismus & Artuum quicumque morbi: Admodum quo- que valent ad curationem morborum ventriculi & intestinorum ab iis- dem humoribus genitorum: Valere & censentur contra Leporam, affe- ctusque omnes cutaneos; sed præferim ad excitandos mentes latentes, Vterum ab impuris humoribus eluendum, vaporesque discutiendos.

Dosis illarum est a scrupulo vno ad drachmam; Vfus idem qui ce- terarum Pilularum: Possunt & ex his confici noduli, naribus obicien- di adversus vapores ab utero suscitatos.

Pilula Rufi.

℞. Aloes Socotrina electæ ʒ ij.
Myrrha ʒ j.

Croci ʒ ss.
Cum vino malvatico fiat massa.

Methodus.

Aloë, Myrrha, Crocus, seorsim conterenda erunt, acurateque commistus Pulvis in grandi mortario æneo, in massam deducendus erit in magno mortario æneo addita optimi vini malvatici ea quantitate quæ sufficiat debitæ consistentiæ conciliandæ: quæ massa diutius conquassa-

ta

ea ad vsus servanda.

Quidam has Pilulas Pestilentialium nomine donavere, alii Communionum: Lenissime eluunt, & fere insensibiliter, ventriculi impuritates, arcent etiam humorum corruptionem, quo fit ut Pestilentiae tempore plurimo sint in usu, & cum epidemici grassantur morbi.

Adsumi possunt prima mensa, vel in lecti ingressu, vel jejuno ventriculo: Dosis pro varietate scoporum varia est: si enim ad alvum lubricam servandam adsumantur, dozis esse potest a semisrupulo ad semidrachmam; Sin fortiozem effectum velis, dari potest drachma integra, imo sesquidrachma, robustis; illas exhibendo post primum somnum vel horis matutinis.

Pilula Aurea.

℞. Aloes Socotrina,

Dacrydij āā. ʒ v.

Rosarum rubrarum mundatarum,

Seminis Apij āā. ʒ ijß.

Mastiches,

Semenum Anisi,

Fœniculi āā. ʒ iß.

Trochiscorum Alhandal, &

Croci āā. ʒ j.

Cum Syrupo Rosarum laxativo fiat Massa,

Methodus.

Vna triturada erunt Semina Anisi, Apij & Fœniculi, cum Trochiscis Alhandal, Rosis rubris, transmittendo Pulverem per incerniculum sericeum: Seorsum conterantur Dacrydium, Mastiche, & Crocus, deinde commixtos omnes Pulveres commiscebis addita Syrupi Rosati quantitate sufficienti ad fingendam massam legitimæ consistentiæ, diu conquassandam in magno mortario æneo, quæ eodem modo ac cætera Pilularum massæ custodiatur.

Aureæ nominantur hæ Pilulæ a colore; Leniter evacuant humores biliosos & pituitosos e singulis corporis partibus: Præscribuntur ad curationem morborum Ventriculi & Intestinorum, si præsertim comites adfuerint flatus.

Dosis est a scrupulo ad drachmam: Adsumuntur a primo somno, vel summo mane.

Pilula sine quibus.

℞. Extracti Aloes Socotrina cum
succo Rosarum pallidarum
parati ʒ xiv.

Dacrydij ʒ v j.

Agarici albißimi

Rhaharbari electi, &

Y u 3

*Foliorum Sennæ mundatorum**Seminis Violarum**āā. ʒʒ.**Cuscuta**Rosarum rubrarum exungulatarum,**Mastiches āā. ʒ j.**Summitatum Absinthij**Cum Syrupo & succo fœniculi cum melle parato fiat Massa.*

Methodus.

Pilulæ hæc aliter atque aliter describuntur in variis Dispensatoriis, præsertim quoad dozes medicamentorum, Sed si quis præsentem descriptionem attente perpendat, illi proculdubio manifestum erit nulli inferiori esse, dummodo legitima adfuerit præparatio.

Conterantur in magno mortario æneo Rhabarbarum, Senna, Agaticus, Rosæ rubræ, Absinthium, Cuscuta, & Semina Violarum: Seorsum pulverentur Dacrydium & Mastiche, Demum adsumptis depurati succi Fœniculi vnciis circiter quatuor, cum æquali pondere optimi mellis in Electuarij consistentiam coctis, calefaciendum erit magnum mortarium æneum, ut & pistillum, In illo, post liquefactum Extractum Aloës, commixtamque huic portionem Syrupi Fœniculi, paulatim commiscendi erunt Pulveres, addendo eam quantitatem Syrupi Fœniculi quæ sufficiat cunctis in massam debitæ consistentiæ redigendis; quæ diu in eodem mortario conquassata ad usum reponenda erit.

Harum Pilularum præstantia effecit ut Nomen *Pilularum* sine quibus *esse nolo* illis inditum fuerit, suppressis ut plurimum ultimis duabus vocibus: Pituitam optime expurgant ac Bilem utramque: Plurimum commendantur in affectibus cerebri, sed præsertim Aurium & Oculorum.

Sumuntur post primum somnum, aut mane jeiuno ventriculo: Dosis est a scrupulo vno ad drachmam, imo & scrupulos quatuor.

*Pilula de Rhabarbaro.**℞. Specierum Hieræ picræ ʒx.**Mastiches,**Rhabarbari electi,**Seminis Anisi,**Myrcalananorum Citrinorum**Fœniculi, āā. ʒ j.**Trochiscorum de Rosis**Cum Syrupo Fœniculi cum melle parato fiat Massa.**Succi Absinthij concreti āā. ʒ iij.**Succi Liquiritiæ*

Methodus.

Non minus discrepat descriptio horum Pilularum quam alterius cuiusvis

iusvis in Dispensariis occurrentis : Varietas hæc singulari disquisitione digna fuit , quam descriptio præfens exceperit , probanda ob medicamentorum & probam electionem iustam dozis , vnde proculdubio expectandi optimi effectus ab hac compositione.

Simul conterantur in grandi mortario æneo Rhabarbarum, Myrobalani citrini mundati , Semina Apij & Fœniculi ; Trochisci Diarrhodon , & Succus Liquiritiæ, si siccatus fuerit ; Transmisso demum per cribrum sericeum pulvere, commixtoq; Pulvere Hieræ, excipiantur omnia, in magno mortario æneo succo Absynthij ad mellis consistentiam cocto , ac syrupi fœniculi quantum satis est vt omnia deduci possint in massam debitæ consistentiæ , diu in eodem mortario contundendam ad vsus adservandam.

Hæ Pilulæ leniter purgant crassos humores & viscidos : Sæpe in vsum veniunt ad curationem morborum chronicorum , quos comitantur dolores : pertinacissimas enim Iecoris obstructions referant & Lienis : Admodum etiam conducunt inchoante hydrope ; maxime vero juvant in fine febrium Tertianarum & Quotidianarum.

Dosis est a scrupulo vno ad quatuor : Vfus idem est qui Pilularum sine quibus.

Pilulæ Stomachicæ.

℞, Aloës Socotrinæ electæ ʒiβ.

Rosarum rubrarum exungulatarum

Masticis electæ āā. ʒβ.

Cum Syrupo de Absynthio fiat Massa.

Methodus.

Inter plurimas descriptiones Pilularum Stomachicarum, in Dispensariis exhibitæ , quæ simplicissima, omnium optima visa est : Aloë, Rosæ rubræ , & Mastiche seorsim quæque trituri debent , ac demum accurate commisceri , postea in magno æneo mortario cum ea Syrupi de Absynthio quantitate quæ sufficiat vt in massam debitæ consistentiæ abire possint excipi, adservandam demum , post diuturnam conquassationem , sicuti cæterarum Pilularum.

Stomachicarum nomen gerunt hæ Pilulæ , eo quod vno eodémque tempore ab impuris humoribus ventriculum vindicent ac ad obeundas functiones idoneum reddant : Vocantur quoque Pilulæ ante cibum , quia ante pastum adsumi solent , neque vlllo singulari regimine opus habent : Multas quoque dejectiones vna vice non promovent , quia exigu-

gua dosi exhibentur, ac fere a semi scrupulo ad semidrachmam: Ideoque vsus repetendus quoties necessitas postulat.

Pilula Hysterica.

℞. *Fæcularum Bryonia,*
Myrrha electæ
Vitrioli Martis,
Salis Artemisiæ ā ā. ʒ ij.
Castorei electi

Ruta,
Camphoræ ā ā. ʒ ij.
Extracti mollioris Aloës cum
succo Artemisiæ parati ʒ x.
Fiat ex arte massa.

Methodus.

* Castoreum a pelliculis purgatum, & parte mucilaginosâ, cum Ruta & parte Myrrhæ conterendum; huius reliquum seorsum conterendum, sicuti & Camphora, guttas aliquot spiritus vini huic commiscendo, ut melius in pulverem comminui queat: In parato esse debet Extractum Aloës, sicuti suo loco indicaturus sum, ac dum consistentiam adhuc molliusculam hoc obtinebit, immittendum magno mortario æneo, admixtisque Vitriolo Martis, Sale Artemisiæ, Fæcula Bryoniæ pulverisatis, cæterisque aliis pulveribus, omnia in massam rediguntur; diu accurate in mortario contundendam, in aluta oleo madida custodiendam ad vsus necessarios: Sin forte Aloë Extractum sufficienti humiditate donatum non esset ad cætera medicamenta colligenda, in vsum posset adduci Mel vulvaria, huius quantitatem sufficientem adiiciendo.

Aloës extractum, in his Pilulis præscriptum ad authorum mentem, qui has Pilulas tradidere, in succo Rosarum præparandum esset, Sed satius visum est succum Artemisiæ admiscere, ad præcavendum effectum contrarium, ex rosarum odore, nonnullis mulieribus infesto metuendum.

Et si paucioribus medicamentis hæ Pilulæ constent, melius tamen scopo satisfacient, ob quem excogitatæ fuere quam plurimæ similes descriptiones. Neque enim ut plurimum insigni medicamentorum numero æstimandum aliquod compositum, sed potius ab eorundem proba electione & efficacia.

Pilulæ hæ specificæ sunt non solum ad discutiendos vapores ab utero elatos, sedandosque tumultus inde elatos ac præcavenda symptomata oboriri solita, sed præsertim ad illum ab impuris humoribus liberandum, & promovendum cohibitum fluorem menstruum, quem in scopum diutius illarum vsus producendus.

Matutini

Matutinis horis, jeiuno ventriculo adsumantur, superbibendo tres aut quatuor uncias Aquę Artemisię, lento passu per horam integram deambulando, quovis cibo per bihorium integrum abstinendo:

Dosis drachmam semis non transcendat, quia usus diuturnior esse debet.

Pilula Mesenterice D. D. D'AQUIN.

℞ *Extracti Aloës cum succo Fumarię parati.*
Gummi Ammoniaci electi āā. j.
Croci Martis aperientis, &
Dacrydij ā ā. ʒʒ,
Myrrha electa,

Croci, &
Salis Tamarisci āā. ʒij.
Salis Martis Riverij ʒ ij.
Cum sufficienti quantitate Syrupi de Cichorio composui cum Rheo fiat massa.

Methodus.

Pulverisari debent prius seorsim Myrrha, Crocus & Dacrydium; Preparandum Extractum Aloës molliusculum cum succo Fumarię, ea ratione quam ostensurus sum capite de Extractis: Mediocriter excalefaciendum erit grande mortarium æneum, ut & pistillum, in quo lente colliquefaciendum Gummi Ammoniacum granatum; cui cum Aloës extracto optime commixto paulatim adiiciendi erunt Pulveres, prius Croco Martis aperitivo & Salibus Martis ac Tamarisci commixti, affundendo præterea Syrupi de cichorio cum Rheo quantum satis est ut omnia in massam medię consistentię deducantur, aluta oleo madida involvendam, diu prius in magno æneo mortario contusam, sicuti de cæteris Pilulis ante monui.

Dominus Primarius Majestatis Regię Medicus Mesentericas vocavit has Pilulas, quia potentissime obstructions in Mesenterio latentes aperiant: Efficacię etiā sunt singularis in referendis cæterorum viscerum infarctibus; colliquant enim materias Tartareas, ac lenissime easdem expurgant, robur simul adferendo partibus nutritioni efficiendę dicatis: Quamobrem felici successu præscribi possunt in quavis cachexia, hydropo, febris chronicis intermittentibus, chlorosi, menstruo fluxu suppresso, &c.

Dosis sit a scrupulo vno ad drachmam, si iusta operatio desideretur; at semidrachma sufficit iis qui medię sunt constitutionis, ac in usu pergere volunt.

Pilula Mercuriales.

℞ *Rhabarbari electi*
Trochiscorum Alhandal,
Dacridij &
Mercurij sublimati dulcis aa ʒj.

Terebinthina Veneta, olei
proprio diluta, quantum
satis.
Fiat ex arte massa.

Methodus.

Simul contundantur in magno mortario æneo Rhabarbare cum Trochiscis Alhandal, addito quoque e seminibus frigidis maioribus mundato: seorsim conterenda erunt Scammonium & Mercurius dulcis; Transmissisque cuncti Pulveres per incerniculum sericeum, accuratèque in grandi mortario æneo commisti, excipiantur Terebinthina Veneta paucò oleo proprio diluta, omnia in massam debitæ consistentiæ deducendo, diu in eodem mortario conquassandam, ad usus necessarios.

Vix hodie Pilulæ vſitatiorēs — occurrunt quam Mercuriales, & quamvis in plurimis Dispensatoriis multæ earundem obviæ sint descriptiones, peculiare tamen multo numerosiores sunt, nec tamen ad artis normam omnes concinnatæ: Mitto diversas Mercurij præparaciones ad illas advocatas: Idvero compertum volo, descriptionem hanc, etsi ex paucissimis conflata, quoad dozes ad amissim constructam esse, ac vix meliorem repertum iri.

Hæ Pilulæ ad curationem morbi Venerei præsertim præscribuntur: humores virulentia infectos è singulis corporis partibus deducunt, per alvum humores ut plurimum evacuant, etsi nonnunquam ptyalismum in delicatioribus excitent, atque hac ratione virulenti humoris partem per os excludant; Qua in re Medici prudentia non parum utilis est, ad effectus magis aut minus accelerandos pro re nata; sicque Naturæ viam maxime adcommodam, ac ægri temperamento morbiq; conditioni consonam patefaciendo.

Harum Pilularum dosis est a scrupulo vno ad duos, imo & ad drachmam, pro iis qui maxime robusta corporis constitutione donati sunt: Adsumuntur mane jeiuno ventriculo, in vſu pergendo iuxta necessitatem.

Pilula ad sistendam Gonorrhœam.

℞ *Radicum Bistortæ.*
Tormentillæ &

Nymphaeæ,
Baccarum Hederae

Seminum

*Seminum Lactucæ**Rutæ**Agni casti,**Succini,**Sanguinis hirci,**Mastiches,**Olibani,**Lacrymarum Sanguinis Dra-*
*conis**Nucis Moschatæ ãã. ʒß.**Cum Terebinthina Veneta fiat*
massa.

Methodus.

Vna contundi possunt in majori mortario æneo radices Tormentil-
læ, Bistortæ, & Nymphææ, cum baccis Lauri, Seminibus Lactucæ, Rutæ
& Agni casti, Sanguine Hirci, Draconis, granato Succino, imo & Oli-
bano: Mastiche scorsim trituro, Riteque commixti cuncti Pulveres,
exalefacto prius magno mortario æneo, eiusque pistillo, excipiantur,
Terebinthina Veneta, ac in massam debitę consistentię deducantur
diu conquassandam in eodem mortario, & ad vsus aluta oleo madida
obvolvendam.

Non indagandi Dracones mortui aut vivi pro comparando Sanguine
ad compositionem harum Pilularum præscripto, quandoquidem lacry-
mę hoc loco nominatę, Sanguinis Draconis nomine venientes, Gum-
mi sunt procerę arboris in quadam Canariensium Insularum nascentis,
quam Portum Sanctum vocant, producentis fructum ceraso admodum
similem, in cuius tunica ambiente, inferiore parte, manifesta est, tam af-
fabre a Natura effecta, Draconis effigies ac si a sculptore esset delineata;
prolixum enim conspicuum adest collum, cauda oblonga, os hians, spi-
na dorsi longis spinis horrida, cum pedibus & reliqua corporis parte ma-
nifestis, Eiusmodi figura fructui impressa arbori nomen indidit, sicut
Gummi a rubeo colore sanguinis vocabulum obtinuit; adeo ut æque
nomen Sanguinis Draconis impositum fuerit lacrymis sponte ex prædi-
cta arbore prorumpentibus, quam illis quę per incisionem manant,
inter quas purissimę, & maxime vivido colore præditę optimę ha-
bentur.

Reliciendus vero quidam Sanguis Draconis fictitius, compositus
quippe ex gummi Cerasino vel amygdalino, dissolutis & coctis in tinc-
tura ligni Brasiliani, a quo rubrum colorem adipiscitur, acceptus solum
hippiatrię, & pro equorum affectibus externis.

Non minor numerus descriptionum Pilularum adstringentium ob-
vius est quam Mercurialium: Vnicuique licet præparare, & in pretio
habere proprias, sed harum præstantia nemini dubia esse debet, dum-
modo sincera & legitima adhibeantur medicamenta, debitęque adsit
præparatio, sed & præcautio adsit ne porrigantur priusquam univërſa

malignitas expugnata fuerit, at solum quando Gonorrhœæ fluor interceptiendus.

Adsumuntur mane & vesperi procul a cibo; Vfus vero ad plures dies protrahi debet, si præsertim insignis vasorum adfuerit debilitas: Dosis est a semidrachma ad integram.

Cum porro sæpenumero occurrant Gonorrhœæ pertinacissimæ, remediis nequaquam cedentes, ob summam cacoethiam, & revivum fuit sequentem descriptionem inserere, utpote efficacissimam in extinguendis veneni impressionibus, iisque abolendis, ad cætera medicamenta rebellibus.

Pilulæ contra Gonorrhœam Virulentam.

<i>℞. Antimonij Diaphoretici recenter</i>	<i>Oculorum Cancrorum preparatorum</i>
<i>parati, &</i>	<i>aa. ʒss.</i>
<i>Cinnabaris nativæ, &</i>	<i>Myrrha electæ,</i>
<i>Antimonij</i>	<i>Olibani</i>
<i>Terra sigillatæ,</i>	<i>Masticis, &</i>
<i>Radici Iridis Florentina</i>	<i>Croci aa. ʒij.</i>
<i>Liquiritiæ</i>	<i>Cum Terebinthina Veneta fiat</i>
<i>Succini albi &</i>	<i>massa.</i>

Methodus.

Præparatio Antimonij Diaphoretici, & Cinnabaris Antimonij occurrunt tertia parte hujus Pharmacopœæ: Eligatur Cinnabaris mineralis quam purissima, a terrestribus partibus libera ac quam gravissima: Subtilissime in porphyrite succinum album & oculi cancrorum terantur: Seorsim terantur Myrrha vti & Mastiche granata, Olibanum, Crocus, Cinnabaris mineralis, & cinnabaris Antimonij, sicuti & Antimonium diaphoreticum: Vna contundantur in magno mortario æneo radix Iridis, & Liquiritia; Transmissi pulveres per interniculum sericicum, accurateque commisti immittantur magno mortario æneo excalesfacto cum pistillo, excipianturque Terebinthina, ut fiat massa debite consistentiæ, diutius in eodem mortario conquassanda ad vsum.

Mira præstant hæc Pilulæ in curatione Virulentæ Gonorrhœæ, si præsertim præcefferint remedia univèrsalia ad ejusmodi affectus usurpari solita: Adsumuntur mane & vesperi procul a cibo, in vfu pergendo juxta mali gravitatem, qui & ad aliquot septimanas producit; quapropter vix ultra semidrachmam qualibet vice porrigere moris est, etiam si nihil vetat quin ad scrupulos duos dosis ascendat, imo & ad drachmam,

si

si citior effectus & certior desideretur : Insensibiliter fere operantur hæ Pilulæ quarum opatus successus ex effectis fere solum manifestus, & ab usu diuturniore.

Pilula de Terebinthina cocta.

℞. *Terebinthina Veneta in aqua raphani, vel baccarum Alkekingi ad duritiem cocta* ℥ iv.

Liquiritiæ mundatæ subtiliter pulveratæ ℥ j.

Fiat ex arte massa.

Methodus.

Lento igne coquenda erit Terebinthina in aqua stillatitia Raphani aut Baccarum Halicacabi, vel alterius cujuscumque plantæ diuretica vi præditæ, donec dure scat, adeo ut ex illa concinnari possint Pilulæ, Tunc effundenda vniuersa a coctione Terebinthinæ aqua superstes, & priusquam refrigescat commiscendo Liquiritiam subtilissime pulverisatam, ex quibus rite malaxatis fiat massa ad usus servanda.

Hæ Pilulæ frequenter in usum veniunt in Ischuria, siue urinam interceptat phlegma viscidum, siue arenæ, aut originem trahat a malignitate quapiam venerea, Admittuntur etiam initio Gonorrhœæ ut semen impurum effluat : mane porriguntur jejuno ventriculo a drachma vna ad duas, usum ad aliquot dies producendo.

Pilula pro morbo Colico D. D. D'Aquin.

℞. *Aloes Socotrina electa, in succo Rosarum pallidarum extracta & inspissata* ℥ iij.

Agarici electi ℥ iß.

Extracti Rhabarbari ℥ j.

Hepatis Lupi preparati ℥ vj.

Summitatum Absinthij ℥ iß.

Pulveris Diarrhodonis Abbatum, &

Salis Absinthij

Nucis moschatae aa. ℥ iß.

Cum Syrupo de Cichorio composito cum Rheo fiat Massa.

Methodus.

Præparationes Extractorum Aloës & Rhabarbari traduntur tertia hujus Pharmacopœæ parte : Accipiatur Iecur Lupi recens cæsi, a quo removenda cystis pellea ; id probe lotum vino albo immittatur vasi fictili vitreato, quod cum operculo probe luto oblito imponendum furno Pistoris, pane exempto, obseratoque ostio ad aliquot horas sinatur

X x 3

vas, postmodum decrustandum, Iecur autem invertendum, atque iterum operculum indendum loricandumque, vas rursus furno commitendo quando panis eductus ex illo fuerit, in quo æquali ut prius temporis spatio detinendum, toties immittendo donec sufficienter exsiccatum adpareat, ut conservationi idoneum fiat loco sicco repositum.

In magno mortario æneo terantur Absinthium, Agaricus, Nux moschata, & Iecur Lupi, quorum pulvis per sericeum cribrum traducatur; hinc leviter calefaciendum erit magnum mortarium æneum cum pistillo, ut paulatim colliquefiant Extracta Aloës & Rhabbarbari, quibuscum commiscendus Pulvis addita Syrupi de cichorio cum Rheo compositi ea quantitate quæ sufficiat ad cuncta in massam legitimæ consistentiæ deducenda, diu in mortario tundendam, & ad usus reponendam.

Laudati effectus ab his Pilulis manantes ad curationem & mitigationem dolorum Colicorum, illorum præsertim quos a loco, ubi affectus endemius, Piclavienfes vocant, impulere Dominum D'Aquin, primum Regiæ Majestatis Medicum, ut descriptionem hanc plurimis aliis, in hac Pharmacopœa obviis, quam publici juris esse voluit, adjungeret: Leniter purgant humores serosos & biliosos, dolorum ejusmodi parente, illorum congestionem præcavendo & fermentationem paroxysmi causam inhibendo: Huic affectui obnoxij alternis diebus scrupulum unum adsumant, usum ad aliquot tempus protrahendo ad mali mineram extirpandam: Alvum laxam servant hæ Pilulæ, leniter vacuant & insensibiliter humores colicum dolorem inducentes: Harum dosis augenda ad drachmam unam si larga evacuatio desideretur: Mane jeiuno stomacho sumantur.

Pilula Catholica Poterij.

*℞. Aloës Socotrina electa ʒ℔.
Myrrha electa ʒ ij.
Mastiches ʒ j.
Crocī ʒ℔.*

*Magnesia Saturnina meteorisata ʒ j.
Cum syrupo Rosato solutivo fas
massa.*

Methodus.

E re visum fuit hic adjungere descriptionem harum Pilularum ob egregios effectus ab illis expectandos: Antimonij flores albi, quos *Poterius* obscuro nomine *Magnesia Saturnina Meteorisata* involvit. generosum aculeum cæteris medicamentis impertiuntur: Etiam si vero solitarij si exhibiti fuerint, vi emetica insigni præditi sint, ab hujusmodi tamen conjunctione qualitatem illam exuunt, adeo ut per inferiora tantum

tum operentur, non secus ac cætera medicamenta quibus adsociata sunt; Horum Florum præparatio extat tertia parte hujus Pharmacopœæ.

Omnia medicamenta electa sint, seorsim vnumquodque conteratur, per cribrum sericeum transmittatur Pulvis, qui exacte commistus excipiat Syrupi quantitate sufficienti ut in massam debitæ consistentiæ abeat, quæ diu in mortario conquassata adservanda sicuti cætera Pilulæ.

Poterius harum Pilularum author illas magnificat adversus Colicum dolorem, Asthma, Hemicraniam; Vertiginem, Epilepsiam, imo & ad sedandos dolores Podagricos: Dosis est a granis quindecim ad viginti quatuor, Adsumantur mane jejuno ventriculo.

Pilula Hydropica Bontij.

℞. Aloes Succotrina ℥ijß.

Gummi Gotte subtiliter pulverati, & cum vino malvatico soluti, levigati & siccati ℥iß.

Dacrydij eodem modo parati ℥i.

Gummi Ammoniaci electi ℥iß.

Tartari vitriolati ℥iß.

Cum Syrupo rosarum fiat Massa.

Methodus.

Trituranda erit Aloë Socotrina in magno mortario æneo, ac traducenda per cribrum sericeum, Eligendum Gummi Gambodiapurissimum, ac Dacrydium optimum, quæ subtilissime super porphyrite levigata, aut commixta, aut seorsum cum æquali vini malvatici pondere postea exsicabuntur: Demum Gummi Ammoniacum granatum & purissimum in calefacto modice magno mortario æneo, ut & pistillo, colligandum erit; diluendum Tartarum vitriolatum cum omnibus pulveribus æquali pondere Syrupi Rosarum solutivi admisto, paulatim simul omnia subigendo; addita iterum Syrupi ea quantitate quæ sufficiat cunctis in massam debitæ consistentiæ deducendis, diutius contunden- dam in eodem mortario, in aluta oleo imbuta ad usum postmodum custodiendam.

Præparatio Tartari vitriolati tradetur Tertia parte istius Pharmacopœæ, inter Tartari præparationes.

Harum Pilularum author est Bontius, olim Principis Auriaci Medicus, qui magni illas faciebat ad exhauriendas Hydropicorum aquas: Eximia quoque illarum est efficacia ad referandas Iecoris obstructions, Lienis

aliorumque viscerum; Adsumuntur mane jejuno ventriculo a semi-
scrupulo ad integrum.

Pilula Tartarea Bontij.

℞. Aloës Succotrina electa ʒ iiij.

Lacrymarum gummi Ammonia-
ci, pauco aceto scyllitico dilu-

tarum ʒiʒ.

Tartari vitriolati ʒʒ.

Fiat ex arte Massa

Methodus.

Subtiliter ante omnia triturada Aloe, excalefaciendum mortarium
æneum, ut in eo colliquefiant lacrymæ gummi Ammoniaci, pauco ace-
to scyllitico infuso emoliendæ, hoc excipiat Aloë pulverisata cum Tar-
taro vitriolato; Cuncta in debitæ consistentiæ deducantur massam, diu-
tius in eodem mortario contundendam, ac in aluta oleo madida ser-
vandam.

Multæ extant Pilularum Tartarearum apud plurimos auctores descrip-
tiones, ac inter cæteras una multifariæ compositionis in Quercetani
Pharmacopœa occurrit; cui prior præculdubio esset inferior si a nume-
ro ingredientium deducenda esset medicamentorum præstantia: poste-
rior tamen potior censetur, quæ cum simplicissima sit, neque arduæ præ-
parationis, non minores tamen effectus editura est: Hæ enim Pili-
læ utramque bilem optime expurgant, humoresque crassos & tartareos,
ab intimis corporis partibus eos educendo.

Præscribuntur felici successu in Furore, ac effectibus Melancholicis,
in Hypochondriis præsertim fomitem nactis: Valent adversus Lepram,
Cancrum, Febrem quartanam & morbum Venereum; Referando enim
omnium viscerum meatus, educendoque vitiosos humores, universionem
massam sanguineam puriorem reddunt.

Dosis est a scrupulo uno ad drachmam: adsumuntur mane jejuno
ventriculo, imo in ipso mensæ introitu.

Pilula Tartarea Schroderi.

℞. Aloës lucide in succo fragorum extracta ʒj.

Lacrymarum gummi Ammoniaci ʒiʒ.

Magisterij Tartari purgantis, in aqua buglossi aliquoties soluti & coa-
gulati

Extracti Gentianæ aa. ʒij.

Salis martis subdulcis

Extracti Croci aa. ʒj.

Cum Tinctura Tartari fiat Massa.

Methodus.

Methodus.

Hæ Pilulæ ad tertiam partem hujus operis ablegandæ videbantur, eo quod ex præparationibus Chemicis ut plurimum constent, at cum Tartarearum nomen inditum sit, inter Pilulas locum concessum illis volui.

Eligatur Aloë Socotrina pellucida; paretur ex illa Extractum ope succi Fragorum rite depurati, eadem via procedendo quam indicavi ubi de Extractorum præparatione, quo in loco etiam occurrent Extracta radicis Gentianæ & Croci: Adest & præparatio Salis Martis Riveriana, admodum consona scopo authoris harum Pilularum, quandoquidem Acidum spiritui vitrioli inexistent, ad dissolutionem Martis necessarium, si præparatione comparare volueris id quod vocant Sal, non melius edulcorari potest quam a spiritu volatili spiritus vini illi addito: quo in loco Lector rationes meas deprehensurus est circa prædicta: Præparationem & Magisterij purgantis Tartari, ejusque Lincturæ eodem loco traditurus sum.

Schroderus harum Pilularum author scribit tandem, diutius apud se suppressam harum Pilularum descriptionem, ob effectuum præstantiam & certitudinem, publici juris fecisse, utpote remedii admodum idonei ad evacuandos humores tartareos & mucilaginosos imo ventre conceptos, ac feliciter expugnandos affectus ex iisdem originem ducentes: Adsumendæ sub vespere initio cœnæ semisrupuli pondere, effectum postridie mane expectando.

Pilula de Sagapeno Camilli.

℥. Lacrymarum Sagapeni 3vj.

Ammoniæ 3ij.

Extracti Trochiscorum Alhandal 3j.

Dacrydij 3℔.

Salis Gemmei 3i℔.

Cum Syrupo violato acidulo fiat Massa.

Methodus.

Postquam paratum fuerit Extractum Trochiscorum Alhandal, sicuti suo loco demonstraturus sum, & subtiliter trita fuerint Diacridium & Sal Gemmeum, Gummata non sicuti præcipit author dissolvenda sunt & coquenda, sed adsumendæ lacrymæ puræ, ac in grandi mortario æneo modice excalefacto, cum pistillo, paulatim liquefaciendæ sunt, deinde commiscendum Extractum Trochiscorum Alhandal, ut & pulveres Dacrydij & Salis gemmei, addendo quantitatem sufficientem Syrupi vio-

Tom. I.

Y. y.

lacei, acidiusculi redditi ab affuso pauco spiritu vitrioli; cuncta deducendo in massam debitæ consistentiæ, eadem via procedendo ac ad cæterarum Pilularum præparationem.

Has Pilulas magnificat Camillus, atque eum, sequutus Quercetanus, ad Febris Quartanæ curationem, adsumendam jubentes Pilulam vnam pisi magnitudine inchoante paroxysmo, in usu pergendo donec causa morbifica exhausta fuerit, Insensibiliter enim dissolvunt humores tenaces & viscidos, eosdémque per solitas vias educunt: Meliorem autem fortientur effectum si ante, & in ipso Pilularum usu, alia remedia præscripta fuerint, præparandis & vacuandis humoribus idonea.

Infertas nolui huic loco Pilulas quasdam descriptas & laudatas a Quercetano, quarum basis est Euphorbium, a quo nomen deducunt: Tum quia facultates ab illo adscriptæ communes sunt plurimis aliis Pilulis; tum quod Euphorbium interius adsumptum, etsi ad mentem authoris præparatum, proculdubio stragem in corpore (si pristinam resumat naturam) editurum est.

Etsi enim præparatio a Quercetano instituta rationi admodum consona sit, ac verum sit Euphorbij acrimoniam, partibus volatilibus quibus turget insitam, commodius obtundi non posse quam per admisionem acidorum, id quod consequi sperat affuso succo Citri aut Spiritu Vitrioli, Id tamen compertum esse debet volatilia, etiam si naturam exuere videantur cum acida illis adjunguntur, atque quoad minimas particulas commista sunt, ob intimam affinitatem intervtraque intercedentem, & arctam illam conjunctionem, primo quidem occursum obrundere posse actionem quam vnumquodque seorsum edere valebat, nihilominus pristinam naturam nequaquam exuere; adeo ut acidum Euphorbio additum, si in ventriculo forte occurrat cuiuspiam alteri volatili, cum proculdubio statim illi adhærescat, non secus ac si Euphorbio sese adjunxisset; hoc autem liberatum & extricatum ab Acido cui conjunctum fuerat, protinus pristinam indolem resumat, neque minores tumultus editurum sit quam ante initum cum illis commercium; quod hebescere demum potest ab occursum in ventriculo cuiuspiam alterius acidi, à quo saturari & inebriari, ut ita dicam, queat; adeo ut a cæteris purgantibus sejungatur ac cum excrementis extra corpus educatur, antequam perniciem qua donatum est exferere valeat: Quibus rationibus iterum inductus a priore sententia non recedo, scilicet satius esse omnino abstinere ab interno usu Euphorbij, quam adhibito studio inquirere media per quæ indolem mutet; quæ ad tempus domita videtur, revera tamen malitiæ tenax est, nisi præcipuæ illius partes ad interitum deductæ fuerint.

Neque

Neque etiam praesens caput in molem devenire volui additis plurimis aliis Pilularum descriptionibus, olim admodum usitatis, quas cuilibet in usum adducere licet, Sed adde quod in illarum praeparatione nihil singulare occurrit, ac diversum a commemoratorum compositione, censeo me sufficientem adduxisse numerum quo Pharmacopolium abunde instruatur.

Yy 2 LIBRI

PHARMACOPOEÆ REGIÆ GALENICÆ

Liber Secundus.

De Præparationibus & Compositionibus Medicamentorum
Externis.

CAPUT PRIMUM.

De Oleis per Expressionem elicitis.

REMEDIORUM internorum & externorum usus cum vnicum finem habeat, hominis sanitatem; Ea vero inter utraque sit adfinitas, ut plurima illorum quæ in priorum categoria referuntur ad posteriorum quoque usum revocari queant, non facilis fuit distinctio compositionum usus externos spectantium ab illis quæ internos, quin exceptiones sæpenumero occurrant: Sicuti id manifestum in Confectione Kermesina, quæ ut plurimum ore adsumitur ad cordis & principum partium robur, attamen epithematis forma & cordi & ventriculo utilissime admovetur: Ut in Oleo Scorpionum composito, contra venena usurpari solito, quod præsertim valet cordis regioni, ventriculi, temporibus illitum &c. Sed & etiamnum ore sumendum exhibetur eundem in finem: mitto plurimas alias compositiones, & multa particularia mixta, intus & extra locum habentia; adeo ut nequaquam mirum esse debeat si inter Compositiones, Externis acenseris solitas, nonnullæ occurrant vsibus internis idoneæ, quandoquidem ore etiam usurpantur, ac in specie plurima Olea, & præsertim Olivum, quod præterquam quod frequentissime exterius in usum ducitur, crebròque in alimentum venit, sæpissime etiam potandum datur, seorsim aut aliis medicamentis commixtum.

His positis, initio ducto enumerationis Remediorum Externorum ab Oleis, id prius dixero, Olei nomen inditum fuisse Liquoribus crassis, oleagineis & inflammabilibus, sponte fluentibus, vel ex rupibus, sicuti

sicuti Oleum Petroleum, aut ex Plantis, ut Opobalsamum; aut qui artificio e plurimis mixtis extrahuntur, frequentissime vero ex vegetabilium familia, quorum varietas non minor est quam mixtorum illos supeditantim: Ad Oleorum genus non revoco pinguedinem Animalium, etsi vinctuosa sit & inflammabilis, ac sæpenumero plurimorum Oleorum, cum variis animalium partibus compositionem ingrediatur: Caput hoc adsignatum præcipue erit Oleis per Expressionem eductis, aut Decoctionem, aut illis in qua vnus aut plurium mixtorum facultas transfertur, quibus cognomen Simplicis aut Compositi imponitur; de Stillatitiis Oleis acturus, eorumque præparatione tertia istius Pharmacopoeæ parte.

Fructus, Baccæ, Semina, partes sunt plantarum quæ maxime Oleo pollent, etsi cæteræ partes illo non careant; Sed inter cæteros fructus Oliva omnium maximam profundit Olei quantitatem, cuius vbique summa vbertas est: Huius non minor est ad alimenta quam medicamenta vsus, cui ob frequentiam καὶ ἐξωχλὼ Olei, citra Olivi additamentum nomen impositum est: Ex illorum est genere quæ Expressione educuntur: Maximus & præcipuus illius vsus est ad excipiendas & continendas vires diversarum partium plantarum aut animalium, eorum deinceps nomine insigniendi basin præbendo maximæ parti oleotum simplicium & compositorum, quorum præparatio per infusionem aut decoctionem in Pharmacopoliis solennis est.

Supervacaneum est huc inferre modum olei ex Olivis extrahendi, tum quod huiusmodi præparatio in regionibus solum Orientalibus locum habeat, in quibus Olivæ familiares sunt, tum quia incolis, omnibus pene rusticis id operis committitur.

Plurimi auctores censuere Oleum quo vetustius eo ad vsus medicos aptius esse, adeo ut aliquando Oleum centum annorum præscriptum fuerit; Locorum tamen incolæ, vnde Oleum ad nos deferretur, recens & purissimum cuicunque alteri præferunt, præsertim in vsum culinarium, quod ut plurimum & dulcius sit & gustui gratius: Etsi vero bienne aut trienne, imo nec quadrienne in contemptum veniat, id tamen experimento constat olea ultra dictos terminos adservata tandem crassescere, atque tantam spissitudinem nancisci ut solum vnguentis conficiendis idonea sint, Emplastris, aut Saponi.

Olei duplex genus præparandum præcepere antiqui, quorum vstitutissimum est id quod ex olivis perfectam maturitatem adeptis extrahitur; alterum vero ex immaturis; postremum hoc Omphacini nomine donantes, quod statuunt priori maiorem adstringendi & refrigerandi facultatem obtinere, hoc admittentes ad compositionem Oleo-

rum aliorumque remediorum in quibus huiusmodi qualitates expectebantur : At vero unde repetendum hoc oleum Omphacinum, vix quispiam divinarit, quandoquidem Olivæ immaturæ paucissimum effundunt Oleum ; in regionibus quippe feracibus Olivarum, ars ignota est ex Oleis maturitatem nondum consequutis Oleum extrahendi : Sed quanquam hoc Oleo antiquorum Omphacino destituamur, Olea ex olivis maturitatem adeptis elicita viribus illis æquiparanda erunt, quandoquidem in nostra est potestate illa donare qualitatibus vix dissimilibus illis quæ Omphacino adsignantur, ope lotionum aut infusionum, imbutarum viribus quibus Oleum efficere intendimus, dummodo id quod præparandum venit purissimum sit, omnis alienæ qualitatis expers.

Oleum Amygdalarum dulcium.

℞. Amygdalarum dulcium, putaminibus & cute membranosa purgatarum, quantum libuerit.

Contundantur exactissime in mortario marmoreo pistillo ligneo, deinde Sacculo forticannabino incluse torculari committantur, & dein primo lente, dein fortiter exprimantur, serveturque expressum Oleum.

Methodus.

Ex cunctis Oleis per expressionem elicitis in Pharmacopoliis occurrentibus, nullum est Amygdalino dulci vsitatus ; cuius educendi ratio etiamsi tyronibus committenda videatur, Magistris tamen curæ esse debet ut secundum artem extractio procedat : Eligantur Amygdala quam recentissima, succulenta, rite sicca, putaminibus liberata, rariori cribro versentur excutiendi gratia pulveris ; aquæ calidæ immergantur, in qua detinenda donec cuticula mollescat, ac soli digitorum pressui cedat, hac abjecta insternantur amygdala linteo mundo exsiccationis causa : Postmodum immittantur mortario marmoreo, pistillo ligneo contundenda donec massa æqualis fiat, oleumque effundere incipiat : Pasta hæc postmodum sacco novo cannabino forti immittatur, cuius ore probe constricto, inter duas laminas e stanno puro confectas reponatur, vel duos asseres ferro albo intus munitos : Torculari hæc committantur, leniter primo comprimendo, deinceps validissime ; diu sacco in torculari detinendo, ut oleo exitus tempus concedatur ; Si quis præ impatientia initio fortiorem compressionem amygdalinæ massæ adhiberet, magmatis ille partem per sacci poros exprimeret, oleumque turbidum eliceret ; id quod nequaquam metuendum si methodo meæ ille institerit.

Præceptum

Præceptum fuit antiquorum in Maris Balneo, aut alio quopiam, excalfieri debere Amygdala alióſque eiufmodi fructus, præmiſſa illorum contuſione, antequam prælo ſubderentur, ad maiorem olei copiam proleſtandam, Concedo equidem hac ratione vberius oleum emanaturum, guſtui vero id futurum eſt inſuavius, minori refrigerandi vi donatum; Neque tamen omnino neceſſe eſt cuticula amygdala ſpoliaſſe, in uſum videlicet eorum quibus palatum minus delicatum eſt, dummodo prius ſucco ex rela denſiori factò incluſa fuerint, diutiùſque ad nonnullam deglubationem ac pulveris excuſſionem conquaſſata; Vel ea præſertim ratione quod maſſa amygdalina melius intra clauſtra contineatur, nec per ſacci poros evadat, cortice exitum prohibente, ſoliditatem æque illis præbente, Oleum vero eduſtum non minus oculis & guſtui gratum ſit.

Oleum Amygdalinum dulce in magna eſt commendatione ad leniendas Tracheæ arteriæ & Pulmonum aſperitates: Dolores Colicos ſedat, præſertim Nephriticos, Vrinæ difficultati medetur; Partum facilem reddit: Tormina hunc ſubſequi ſolita demulcet: Tuſſis moleſtiam in adultis æque ac juvenibus mitigat; ventris dolores infantium ſiſtit: Paucis, ſuccurrit in genere affectibus quibuſcunque lenitione, emollitione, lubricatione aut temperatione caloris vel acrimoniæ humorum egentibus.

Uſus illius vel internus eſt vel externus: Seorſum præcul a paſtibus exhibetur: Commiſcetur etiam Eclegmaſis, Syrupis, Emulſionibus, & Potionibus.

Dofis eſt a ſemuncia ad unciam integram, imo & binas: Admittunt & hoc Enemata anodyna & lubricantia ab vncia vna ad duas vel tres: Venit etiam in uſus externos, ſeorſum, aut vnguementis Pomatis commixtum, vel Linimentis, levigandæ ergo cutis, ac conciliandæ Pectoris muſculis relaxationi, ſi ægrius moveantur.

Oleum Amygdalarum Amararum.

℞. *Amygdalarum amararum quantum libuerit.*

Contundantur exactiſſime in mortario marmoreo piſtillo ligneo, moderate deinde caleſiant & torculari exprimantur.

Methodus.

Eadem ratione qua Amygdalinum dulce poſſet præparari, at cum admodum raro in uſum internum veniat, ac ſolummodo in affectibus in quibus palati ratio non habenda, nulla ratio impellit ob quam cortice

sint liberanda : Imo modice excalescere possunt post triturationem, cum torculari exponenda, eodem tempore laminas calefaciendo : Sed illico valida manu non premenda, ob rationem allatam cum de dulcibus fuit mihi sermo : Amaror hæc Amygdala a dulcibus dirimens, in parte tantum crassa & terrestri situm habet, adeo ut oleum ex his expressum non minus quam cæterorum dulce sit, superfluit in magmate amaritie, quod etsi homini, plurimisque animalibus innoxium sit, Gallinis tamen præsentissimum est venenum.

Oleum Amygdalarum amararum admodum convenit emolliendis duritiis, inflammationibus & constrictionibus collo vterino supervenientibus : Plurimam quoque opem fert Renum vitiis laborantibus, a quadam pituitæ congestione, arenularum, calculorum, ut & iis qui stranguria aut dysuria laborant : Cephalalgia medetur, Surditati & Aurium tinnitui ; Faciei maculas delet, cutisque lenit asperitates, præsertim valet in herpete miliari & farinaceo.

Exterius adhibetur, seorsim, aut Linimentis commixtum, vel unguentis Pomaceis ; Interius adsumitur a semuncia ad unciam integram, solum aut Emulsionibus commixtum, aliisve Potionibus : Potest & commisceri Clysteribus carminantibus, sicuti & Oleum Amygdal. dulcium.

*Oleum Nucum Juglandium, &
Avellandarum.*

Nucum Juglandium & Avellandarum Olea, eodem modo quo oleum Amygdalarum dulcium parari poterunt.

Oleum Juglandium vulgare, & Avellandarum non dispari ratione ac amygdalinum parandum est : Sed massa excalefacienda non est si hæc olea internis visibus destinantur, aut in Cosmetice veniant : quo pacto Oleum & palato gratius futurum est, & naribus, minorique calefaciendi vi pollebit.

Oleum Nucum juglandium singulare est adversus quemvis Colicum dolorem præsidium, præsertim a flatibus oriundum : Nec minus valet in Contusionibus & Puncturis nervorum, Scabie, Impetigine & Tumoribus : Exterius etiam usurpatur contra faciei fuscenedinem a Sole induc-tam ; Sæpius præcautionis gratia mense Martio illam illinendo : Eundem in finem puellarum recens natarum vultus inungitur.

Dosis & usus ratio prope eadem quæ Olei Amygdalini dulcis, In Enematis tamen nonnunquam ad uncias quatuor, imo & libram semis admittitur, vehementi dolori Colico sedando dicatis, urinæ commiscendo aut vino Hispanico.

Facul-

Facultates Olei ex Avellanis expressi cum viribus Olei Nucum juglandium admodum conveniunt : In usum adducitur adversus articulorum dolores , tum potu tum illitu, imo & contra venena ac morsus Serpentum, vnciae vnius pondere præbendo : Commodissime etiam præscribitur solum aut remixtum axungiae ursi, vel vnguentis Pomaceis, ad pilorum incrementum aut deficientium supplementum.

Oleum Crysmelinum, seu ex Nucleis Malorum Armeniacorum & Persicorum

Olea Persicorum & Armeniacorum per expressionem ut prædicta olea extrahuntur.

Methodus.

Expressione educuntur Olea ex nucleis malorum Persicorum & Armeniacorum; non secus ac prædicta.

Parum viribus discrepant ambo hæc Olea : Admodum probatur illorum usus in doloribus, Obstructionibus & Aurium Tinnitu, imo & in Surditate, si calide ex paucis gossipio immissa fuerint; Dolores Hæmorrhoidum demulcent, Tumores in illis obortos discutiant, vsurpanturque in curatione vulnerum & ulcerum inibi suborientium : Multum etiam commendantur in necandis lumbricis & infantium & adultorum, adsumpta a drachmis duabus ad vnciam vnam : Cui rei etiam conducunt ipsi nuclei malorum Persicorum & Armeniacorum, contriti & Emulsionis forma exhibiti, quinimo & Ictero in utroque sexu, si diutius in usum veniant.

Oleum Balaninum.

Oleum Balaninum eodem quo præcedentia modo paratur.

Fructus Ben, quem Balanum Myrepficam vocant Græci, Latini Glandem vnguentariam, oleum per expressionem emittit, sicuti fructus antedicti; Ben fructus est triangularis fere formæ, corticis pallidioris, tenuioris, lenis & fragilis : Fructus substantia alba est, sicuti & illius Oleum, quod non solum inodorum, sed etiam maxime idoneum facile excipiendis odoribus impressionibus, ipsi committendis : Id etiam singulare obtinet quod non sicuti cætera olea rancorem contrahit, ac in corruptum diutissime perseverat : Quamobrem suffumigatores illo uti solent ad excipiendum & conservandum odorem quorundam florum, quibus illis carendum esset nisi accederet hoc Oleum.

Ad multa utile dicitur Oleum Fructus Been, sed præcipue ad faciei Lentigines delendas, cæterarumque corporis partium, seorsum aut vn-

guentis Pomaceis remixtum : Aurium dolores demulcet, bombosque illarum discutit, commixtum axungiae anserinae, illisque inditum : Utile est ad referendas obstructions, emolliendas & digerendas Iecoris & Lienis, aliorumque viscerum durities, interius usurpatum : In usum quoque ducitur in affectibus nervorum frigidis & articulorum, imo ipsa arthritide, partibus ægris id admovendo.

Dosis est a semidrachma ad drachmas duas ex vino albo aliore liquore.

Iuxta eandem methodum Oleum plurimorum ejusmodi fructuum ac seminum non dissimilis naturæ elicere licet, exempli gratia Pisticorum, nucleorum Pineorum, Seminum frigidorum majorum, Malorum Aurantiorum, & Citriorum, Sefami, Ricini, Pæoniae, Cannabis, Sinapi, Ebuli, Hyoscyami, Lactucæ, Papaveris, Carthami &c. quibus singulis suæ sunt dotes, etsi in officinis Pharmaceuticis illa adservare in more non sit, at usus solum tempore præparentur.

Oleum Seminis Anisi per Expressionem.

Semen Anisi mundatum & pulveratum, supra cribrum inversum sub lance stannea vaporibus aquæ ferventis per horæ semiquadrantem exponatur, ut vaporibus fervidis omnino penetretur & bene calefiat; tunc forti & densissimo sacculo diligenter inclusum prelo calido citissime exprimatur, & extillabit Oleum viride gustui gratissimum.

Methodus.

Hujus Olei præparatio extat in prima editione Tractatus cujusdam Chymici, a me compositi, alienoque nomine emissi ante duodecim vel tredecim annos : Sed id scio apud nullum authorem, qui me anteiverit, illam descriptionem repertum iri; me enim primum inventorem esse palam facio.

Eligendum est semen Anisi quam recentissimum, sicciissimum, succi plenum; eodem modo purgandum ac si in compositionem aliquam admitti deberet, conterendum & per incerniculum setaceum densum transmittendum : Accipiatür libra vna huius Pulveris, impleatur hoc lancis pars concava, quæ cum marginibus infra cribrum setaceum collocari queat : Cooperiatur lancis parte cribri infima, admotaque vna manu parti setaceæ cribri, quod contingere debet ac cooperire lancem pulvere Anisi oppletam, altera manu convexæ lancis parti, cuncta subito invertantur, adeo ut pulvis sede mutata cribri parte setacea excipiatür, lancis autem cooperta sit : In parato eodem tempore esse debet sartago cuprea

cuprea, proportionē respondens, eoque modo fabrefacta vt cribrum Pulverem excipiens inniti illi queat, neque tamen in fundum secedere: Illi infundantur aquæ tres circiter Pintæ; impositaque summæ fornaci sartagine, fervefactaque aqua curandum vt pulvis Anisi huius vaporem excipiat per octavam horæ partem, aut donec vapores ex aqua fervente suscitati pulverem intime subierint, nec manus apposita æstum lancis cooperientis tolerare queat: In parato interim fuerit etiam sacculus cannabinus validus & densus, cui calefacto quam citissime fieri poterit immittendus erit Pulvis Anisi; arctéque constrictus supra pulverem sacculus prelo erit immittendus inter duas laminas calentes, exprimendumque oleum citissima & quam validissima manu fieri poterit: Quo pacto ex libra vna Anisi seminis extrahetur vncia vna & semis, imo vnciæ duæ olei, virentis admodum coloris, dulcissimi & gratissimi, saporem anisi manifeste præ se ferentis.

Non dubito quin eorum plurimi quibus ignota hæc præparatio, aut nunquam visa, mirabundi sint, Pulverem pistillo adeo renitentem, tantæque siccitatis, oleum per expressionem effundere posse; adde quod verisimilius videatur ex Caryophyllis aromaticis, qui vinctuosi magis videntur, ac nihilominus hac methodo nihil emittunt, oleum posse elici: Nihil tamen obstat quinitidem ex seminibus substantia & partium similitudine Aniso propemodum respondentibus oleum obtinere liceat.

Oleum Anisi plurimi fit ad flatum imo ventre conceptos discutiendos, mulcendosque Colicos dolores ex tali causa excitatos: Valde etiam idoneum est ad corroborandum ventriculum, alimentorum digestionem promovendam, iuvandamque probi illorum succi in singulas corporis partes diabolus.

Concedo equidem Oleum dicto modo præparatum minus purum esse, minus penetrabile quam id quod per distillationem extrahitur, sed minori acrimonia præditum est, ac minori quantitate exhibere id licet, imo ad drachmam vsque integram ex vino, iusculo, liquore quopiam idoneo; Ad Illius etiam vsurpari potest, ventriculi, umbilici, abdominis, in colico dolore flatulento: Licet & guttas aliquot pulticulis infantium infundere si tormina ventris illos infestaverint.

Oleum Nucis Moschatae.

Eligantur Noces Moschatae pleniores, pinguiorē & ponderosiores, subtiliter pulverentur, & eodem modo quo semen Anisi aqua ferventis vapore calefacta, & sacculo inclusa, torculari calido diligenter & fortiter exprimentur, & servetur Oleum.

Zz. 2.

Methodus.

Istius Olei præparatio nihil quicquam discrepat a præcedenti seminis Anisi: Sin cura adfuerit eligendarum Nucistarum succulentarum, pinguium & gravium, trajectus fuerit illarum pulvis per incerniculum fetaceum densissimum; ac ad vnguem servata methodus a me præscripta ad extractionem Olei seminis Anisi per Expressionem facti, certissimum est successum facillimum fore, ac certiore quam si alia ratio adhiberetur; atque Oleum purissimum stillaturum, gratissimi coloris, suavisimique odoris, ac futurum ut Noces Moschatæ majorem olei quantitatem, imo plus parte media quam Anisum profundant: Oleum hoc liquidum adparet & limpidum expressionis tempore, sicuti cætera olea, ac dum adhuc calet, sed ambienti frigido expositum illico concrevit, coloremque tunc flavum elegantem exhibet, ad rubrum vergentem, consistentiæ utcumque solidæ.

Hujusmodi præparationem Olei Nucis Moschatæ, olim juxta hanc Methodum, Tractatu a me de Theriaca edito, publici juris esse volui; quo loco illis succensui, quibus, quorundam antiquorum præcepta sequutis, fatis est in sartaguncula Noces moschatas contritas calefecisse, ac calide proliciendum oleum expressisse; Eo quod eiusmodi incallescencia proculdubio accersat dissipationem partium tenuissimarum, maxime volatiliū & odoratissimarum Nucum moschatarum, Insignem immutationem quantitatis olei, alias majoris expectandæ, ac Coloris manifestam immutationem: Neque illis etiamnum assentiendum iudico, qui cum Oleum Nucis Moschatæ numero expressorum accensuerint, absque igne id elici jubeant; In ea enim sum sententia eos qui talia conscripserunt, incogitanter similia emisisse, operi manum nunquam admovisse, neque ab altero admotam vidisse: Illos prætermitto qui præparationem illius aliquam tradituri a recta deflexerunt via, neque præceptis meis auscaltarunt.

Oleum Nucis Moschatæ aptissimum est emendandæ ventriculi intemperiei humidæ & frigidæ, ut & partium principum: Modice enim excalefaciendo humores discutit ac partibus simul robur addit, vomitus sistendo, ac ventriculum & intestina officio pristino restituendo: Præscribitur ad anhelitus foetorem emendandum, oriundum a putridis humoribus in ventriculo latentibus; ad concoctionem promovendam, appetitum ciendum, & Venerem segnem instigandam.

Interius adsumitur ex carniū juscūlo, sex granorū pondere, imo & ad scrupulum vnum; Venit & in usus externos, illinendo regionem ventriculi

triculi supernam, id prius liquefaciendo in cochleari aut disco: Genitalia etiam inunguntur ad rem Veneream excitandam: Vtilissimum præterea censetur contra cerebri frigidos catarrhos, tempora inungendo ac cranij futuras: Inungitur & umbilicus in colico dolore: Commodissimi est usus in Balsamis Apoplecticis vocatis, quorum basin constituit, tum ob suaveolentiam, tum ad robur cerebro partibusque principibus conciliandum, vel ad vteri vapores discutendos.

Oleum Florum Nucum moschatarum, Macis vocatarum; iisdem propemodum facultatibus donatum, per expressionem etiam extrahi potest; Potest & distillationis ope utrumque elici; Has autem præparationes in tertiam Pharmacopœæ partem remitto.

Oleum Ovorum.

Accipe Ova recentia No. C. vel quantum libuerit, coquantur in aqua communi donec penitus induruerint, reiectisque aluminibus, vitellos comminutos igne moderato in sartagine assa, spathula vel cochleari oblongo sæpius movendo donec rufescant, & veluti pinguedinem exudent: ferventes sacculo fori cannabino excipe, prelo calido commissos festinanter exprime, expressumque Oleum usui serva.

Methodus.

Eligantur Ova recentia, vel saltem non vetusta; in aqua elixentur ad perfectam duritiem, postea demptis putaminibus & albuminibus, vitelli comminuantur, immittanturque sartagini, igne carbonum moderato accenso; ex intervallis spathula agitentur, vel oblongo cochleari, imo circa finem continuo, inibi detinendo donec rufescant, oleumque fundere incipiant: Tum leniter paucis spiritui vini irrorati indendi erant sacculo ex tela cannabina densa prius calefacto, qui arte constrictus, & prelo inter duas laminas commissus, valide comprimatur, Oleum celeriter & dextera manu eliciendo, ad usum.

Oleum Ovorum præstantissimum censetur ad delendas cicatrices cutis illiusque nævos, præsertim superstites à Variolis aut Ambustionibus: Aurium dolores mitigat sicut & hæmorrhoidum; capillorum incrementum promovet, Scabiem sanat & Impetiginem, resolvit & absumit tumores in ore oriundos: admodum convenit fissuris mammarum, manuum, pedum & ani sanandis: Expurgat quoque vlcera, eorumque sedat dolores sicuti & omnium partium nervosarum: Admovetur & Ambustis ad curationem.

Quibus ab empyreumate metus est, quod a sartagine Oleo Ovo-

rum imprimi potest, ij commodissime vti poterunt vase fictili vitreato ad ovorum torrefactionem, si præsertim oleum Cosmeticum faciei esse debeat: quem in scopum, vt oleo omnis empyreumatis inustio decedat, & refrigerandi vi id polleat; ac simul candorem inducendo idoneum id fiat Pomaceorum vnguentorum compositioni, id Oleum Menfe Maijo parandum, idque nocturno rori & matutino exponendum, atque illic detinendum donec gravis odor recedat, ac color candorem nactus sit; Matronis Galliæ Narbonensis ignota non est præparatio.

Oleum Laurinum.

℞. Baccarum Lauri recentium perfecte maturarum quantum libuerit.

Trita & lebeti commissa in aqua sufficienti quantitate per semihoram bulliant, colentur, & fortiter exprimantur, Refrigeratumque Oleum pinguedinis instar aquæ supernatans colligatur: Expressum vero magma iterum teratur, & in aqua superstite, & recentis portione aliqua iterum per semihoram bulliat, coletur & exprimatur, vt prius, collectumque supernatans Oleum seorsim servetur.

Methodus.

Oleum hoc vix recte præparabile alibi quam in regionibus calidioribus, vbi Lauri suppetit copia; Antiqui, necnon plurimi Neoterici, iubent Baccas Lauri antequam aquæ committantur prius contundi; Alij volunt integras prius in aqua fervere dummodo admodum recentes sint & perfectam adeptæ sint maturitatem: Vtramque Methodum probō, existimans Baccas integras, cum in superficie sua maximam & optimam Olei partem obtineant, earum vero cortex sat tenuis sit, facillime illud oleum exudaturum, nulla accedente contusione, nova vero accedente fervefactione prædictarum Baccarum, iterum Oleum ex illis elici.

Satius vero esse existimo illas contrivisse, postquam pars prodiit Olei, ad faciliorem reliqui extractionem, quod in maxime compacta Baccarum parte residet, aquæ supernataturi, procedendo ea ratione quam indicavi: Interim nemini dubium esse debet quin prius Oleum e Baccis eliciendum, & saturatiorem obtinere debeat viridem colorem, & purius futurum sit, & præstantius illo quod postremo extrahendum est quam obrem consultum est seorsum vtrumque recondere.

Eadem ratione eliciendum censeo Oleum Baccarum Lentisci, Myrtillorum & aliarum oleaginearum.

Oleum

Oleum Baccarum Lauri emendat frigidam intemperiem omnium corporis parrium, tum simplicem, tum compositam, cum pituita aut flatibus: Emollit, attenuat, aperit, & discutit: Medetur affectibus Cerebri frigidis, Nervorum & Articulorum, sicuti & Ventriculi, Intestinorum, Iecoris, Lienis, Renum, Vteri; Adversus Paralylin efficax est, nervorum & musculorum imbecillitatem: horrores febriles mitigat, inungendo spinam dorsi: Mulcet etiam dolores Ischiadicos, Aurium & Capitis inveteratos, Humorū acrium transpirationem promovet, ad corporis habitum transmissorum, quo fit ut maxime conveniat adversus omne Scabiei & Herpetum genus: Lumbricos etiam & Pediculos necat.

Interius exhiberi potest a decem ad duodecim guttas ex liquore quopiam idoneo: Præcipuus vero illius usus est ad Inunctiones: Potest etiam admisceri clysteribus a semuncia ad unciam integram, imo & duas, adversus colicum dolorem a flatibus aut frigidis humoribus & pituitosis oriundum.

CAPVT II.

De Oleis per Infusionem aut Decoctionem factis.

Oleum Absinthij.

2. Absinthij majoris recentis contusi lb j.

Succi eiusdem ℥ iiij.

Rosarum rubrarum siccarum ℥ ij.

Olei Communis lb iiij,

Macerentur simul per triduum in vase fictili vitreato cooperto super tepentes cineres, vel ad Solis radios, deinde in Balneo Maria per semihorā bulliant, colentur & exprimantur: Expressioni novum Absinthium, novus succus & novæ Rosæ eadem quantitate addantur, per triduum macerentur, deinde bulliant, colentur & exprimantur: Tertia quoque vice nova Absinthij, succi eiusdem & Rosarum Rubrarum maceratio, coctio, colatura, & expressio repetantur, & ubi subsederint faeces depuratum oleum ad usum servetur.

Methodus.

Qui regiones Meridiei proximas incolunt, in quibus Solis radij cum perpendiculariter fere incumbant, æstum insignem cient, mensibus Maio & Iunio, quo tēpore Absinthiiū maximo vigore pollet; hujus Olei cōmodā ij hanc occasionē arripiant, non modo macerationis instituendę,

Z z 4

ad hujus Olei confectionem, neceſſarię ſed & etiam plurimorum aliorum, varias plantarum partes admittentium, vel Animalium ad ſui compositionem; At vero cum Lutetię Pariſiorum, ac pluribus aliis in locis, magis aut minus a Meridie diſſitis, perquam raro contingat vt per plures ex ordine dies Solares radij terram feriant, neceſſe eſt ad Ignis calorem confugere, qui viribus Solem imitetur ad Olei iſtius macerationem inſtituendam, necnon & paucas alias, ſępiſſime requiſitas.

Equidem novi nonnullos accuratiſſima cura & ſtudio iſtius Olei preparationem ſingularem molitos eſſe, vt & aliorum quorundam; Imo etiam præcepiſſe materias Cucurbitę vitreę indendas, alembico cooperiendę; hanc vero Balneo Marię committendam, ad extractionem humiditatis extillandę, iterum affundendę Oleo expreſſo, demum ſeparandę: At cum Oleum Abſinthij, illique ſimilia, ad inunctiones tantum exteriores veniant, non exiſtimo diſſipationem cujuſpiam partis volatilis, quam illi metuunt, vix quavis adhibita cura conſervandę, imo mediis ſupra propoſitis, alicujus eſſe momenti; quandoquidem obſervata ratione a me propoſita, proculdubio in oleum tranſitutum eſt quicquid Abſinthium & Roſę præſtantiffimum continent, ac maxime idoneum uſibus in quos Oleum Abſinthij ſuit excogitatum.

Accipienda Abſinthij majoris libra vna, cum floridum eſt; id optime in mortario marmoreo contuſum, ac ollę fictili vitreę, ſtricti orificij indendum, cum ſucco ejuſdem Abſinthij, Roſis & Olei libris quatuor præſcriptis, Exacte illa cooperienda, ac ſupra furnum Piſtoris collocanda, poſt triduanam moram, vas Marię Balneo immittendum, in quo poſtquam ferbuerit per ſemihoram, cuncta erunt colanda & fortiter exprimenda; Poſtea oleum expreſſum eidem vaſi infundendum, cum equali Abſinthij quantitate, Succo ejuſdem & Roſarum rubrarum: demum vaſe accurate cooperto, ac iterum impoſito ſummę Furni parti, renovata ebullitione in Marię Balneo, colatis & expreſſis ſicuti prius materiis, eędemmet operationes terna vice repetendę erunt: Tandem Oleum, poſt quietem viginti quatuor horarum, ac ſeparationem ſecum, & humiditatis; ſi quę ſuperflua, ad uſus recondendum.

Oleum Abſinthij commendatiſſimum eſt in frigidis Ventriculi affectibus; illum enim excalefacit & admodum corroborat, functiones adjuvando & appetitum revocando: Flatus diſcutit, Colicóſque dolores inde oriundos ſedat: Lumbricos interficit, morbiſque Aurium opem fert, ſi guttę aliquot ex goſſipio inditę fuerint: Ventriculi regio illinitur & abdominis: Admiſcetur etiam Enematis ab vncia vna ad duas vel tres.

Eodem

Eodem modo preparanda Olea Menthe, Salviae, Anethi, Rutæ & similia.

Oleum Rosarum simplex.

℞. Rosarum rubrarum recentium,

Succi earundem ℥. 6.

Olei communis ℥. v.

Vasi fictili vitreato cooperto commissa omnia, radiis solaribus, si fieri possit, per quadraginta dies exponantur, deinde in Balneo Maria ferventi coquantur, serveturque Oleum colatum ad usum.

Methodus.

Non ardui est negotij hujus olei præparatio, cum ex unica Rosarum maceratione instituta sit; Non mediocris tamen illarum adest copia pro Oleo simplici, sed usus non exigui: Præparatio adeo est expedita ut describi non mereatur: Viribus à sequenti non procul recedit, proxime una cum ratione trahendi in usum descripto.

Oleum Rosarum Completum.

℞. Rosarum rubrarum recentium contusarum ℥. j.

Succi Rosarum Rubrarum ℥. iiij.

Olei communis ℥. iv.

Vasi fictili vitreato angusti orificij committantur, obturatoque vase Soli per dies quatuor exponantur, deinde in Balneo Maria ferventi per horam stent, colentur & exprimantur; Expressioni eodem vase exceptæ similis succi & Rosarum quantitas addatur, Obturatoque vase maceratio, coctio, colatura & expressio repetantur, factaque tandem Succi & Rosarum rubrarum additione, omnium maceratione, coctione, colatura & expressione, depuretur Oleum & servetur.

Methodus.

Istius Olei præparatio, ut & illa quæ debetur Oleo Absinthij valde similis est, si dozes, quæ variantur, exceperis, uti & macerationum spatium: Cum vero Parisiis per plures ex serie dies non illucescat Sol, perficiendis macerationibus præscriptis sufficiens, collocandum erit vas accurate coopertum supra furnum Pistoris, uti superius dixi de oleo Absinthij verba faciens; Eadem enim via procedendo, præstantissimum parabitur Oleum.

A a a

Neque interim metuenda partium volatiliū Rosarum dissipatio, a macerationibus & decoctionibus præscriptis, eò quod ejusmodi particulam intime adhuc cōmixtę sunt parti aqueę & terrestri, vt nec ab igne validiori Balnei æstuantis quid simile immineat; cujus rei evidens est argumentum, quod Rosę Rubrę odoris fragrantiam exsiccatę demum depromant; quę ut rite exsiccentur, Solaribus radiis ardentibus exponuntur, qui cum solam humiditatem Rosarum superfluam attingat, hac absumpta nullum detrimentum suaveolentię Rosarum, uti neque illarum viribus infert, solę quippe expetuntur: Interim, etiamsi peracta Olei decoctione superstes esse queat quępiam humiditas, segregatio difficilis futura non est, quandoquidem infra oleum posita semper subidet.

Oleum istud admodum idoneum est mitigandis & discutiendis fluxionibus in partes externas decumbentibus, Inflammationes enim extinguit, humorum defluxum intercipit, doloresque mitigat: Ventriculi calorem temperat, Renumque æstus: Capitis dolores sistit imo & deliria, somnumque accersit, mulcendo humorum acrimoniam, Vigiliis inducentem.

Tepefaciendum est antequam partes illinantur; Potest & interius adsumi ad necandos vermes, & Dysenteriam sistendam, a semuncia ad unciam unam: Venit etiam in usum ad Fracturas & Luxationes, partes affectas inungendo; Parantur Oxyrrrodina additis æquis partibus Aceti Rosacei, caput prius derafum illinendo, ad deprimendos vapores in cerebrum irruentes in febribus ardentibus, in somnia & deliria parientibus: Commiscetur & sæpenumero hoc Oleum Linimentis ac Cataplasmatis anodynis & resolventibus: Si Emplastra cerati consistentia donanda sint, commode illis remiscetur.

Olei istius præparatio norma esse poterit ad conficienda Olea Nymphę, Liliorum, Violarum, uti & Chamomillę, Meliloti, Sambuci, Myrrhę & Similium.

Oleum Iasmini.

℞, Frustula Panni densioris albi, vel flocculi gossipini, aut lanei albissimi, oleo Balanino leviter imbuti, in Lance latiore extensi recentibus Iasmini floribus mediocriter operiantur, statimque simili Lance tegantur: Tertia vel quarta quaque hora renoventur flores rejectis prioribus, eademque florum renovatio decies aut duodecies repetatur, expressisque deinde panni frustulis, vel gossipinis flosculis, effluxum flagrans Olenum ad usum servetur.

Methodus

Methodus.

Florum Iasmini odor & vires adeo superficialiæ sunt & volatiles, ut minimi etiam caloris impatientes sint, illisque citissime exuantur, adeo ut neque infusio neque decoctio utiliter institui queat, uti neque ulla obvia est ratio illorum fragrantiam in ullam substantiam; una contritam, vel quoniam liquorem ignis beneficio transferendi, quinimo neque quicquam gloriari queat distillationis ope id posse se consequi: Has ob causas, & tam insignis suaveolentiæ conservandæ desiderium, incitati fuere Artifices ad aliorum mediorum indagacionem, isque fuit successus, ut absque calefactione, aut contritione florum, ratio adinventæ fuerit florum odorem in olea, unguenta, pomatas, chirothecas, aliasque res transferendi, imo diutius in illis detinendi quam in ipsis floribus, qui statim ac aruerunt illo exuuntur.

Flocculi gossipini carminati, albißimi accipiantur, aut segmina panni per alumen dealbati, cuiusvis odoris expertia, leniter imbuantur oleo Balanino absque igne extracto; hæc cooperiant pelvim Faventinam, stanneam aut argenteam, insternantur flores Iasmini recens collecti, ad altitudinem transversi digiti; cunctis his coopertis pelvi æqualis prioris magnitudinis, involucrum præterea adjiciendum ex panno aut densiore linteo, exactoque trihorio aut quadrihorio, abjiciendi erunt hi flores, substituendo recentes; repetitaque decies aut duodecies recentium florum impositione; torculari committantur frustula panni, aut flocculi gossipini; Eo pacto absque ignis ope prodibit oleum non mediocriter imbutum odore florum, illiusque diu tenax, dummodo ampullæ accurate oclusæ impositum fuerit.

In vicem flocculorum gossipinorum, aut segmètorum pannorum, oleo Balanino imbutorum, venire poterit ipse fructus, Balanus Myrepfica, purgata, crasso modo contusa, pelvi illam insternendo, ac floribus Iasmini cooperiendo, Cunctis his præterea aliam pelvim æqualis magnitudinis cum panno superjiciendo; eadem enim ratione ac cum oleo procedendo, totiesque renovata florum adjectione, Oleum per expressionem absque igne eductum ex prædictis Balanis, ejusmodi odore imbutis, priori non minus odoriferum erit, neque minus durabile.

Eam in rem usurpari possunt etiam Amygdalæ dulces, crasse contritæ, vel illarum oleum eodem modo quo Balaninum, sed multo satius erit solum fructum, ejusdemve oleum usurpasse, quandoquidem oleum amygdalinum ad aliquod tempus adservatum rancorem contrahit, hinc depravatio inducitur Iasmini suavis odoris: Id quod non accidit oleo Balanino.

A a a 2.

(Bertaldus, Pharmacopoeus Taurinensis, in sua Pharmacopoea utitur nucleis cerasorum, ubi vis familiarium, quorum proventus est eodem tempore quo flores Iasminum; Illi oleo id singulare inesse ait, ut numquam rance scat.)

Antiqui, imo nonnulli Neoterici, Oleum Iasmini præparari jubent per iteratas infusiones florum in Oleo Amygdalino, aut Olivo, eandemque procedendi viam ostendunt quam in Oleo Rosaceo: Sed quibus non odor suavis curæ est, qui in Iasmino solus gratus & acceptus, at solum pars herbacea & terrestris, illi huic methodo insistant. Cum vero paucissimæ vires in ejusmodi Oleo deprehendantur, parvique fieri soleat, nullus credo peritus artis hac ratione præparandi usus est.

Qui porro per distillationem Oleum Iasmini extrahere satagunt, eadem methodo procedendo ac ad comparandum Oleum Rosarum, sicuti nonnulli tradunt, ii in posterum abnegaturi sunt ea quibus experientia non responderet.

Eadem ratione qua Oleum Iasmini confici possunt Olea florum Arantiorum, Citriorum, Violarum, Cariophyllorum hortensium, Rosarum & plurimorum aliorum: Sed licet per distillationem educere Olea florum Arantiorum, Citriorum, Rosarum, aliorumque compactiorem substantiam obtinentim quam Iasmini flores.

Odoris gratia & lenitas præsertim commendat Oleum Iasminum; ideoque potius ad delicias admittitur benevalentium, quam ad restaurationem sanitatis ægrorum, etsi odor jucundus illos reficere queat, cerebrum partesque principes roborando.

Oleum Cydoniorum.

℞. Cydoniorum nondum maturorum contusorum.

Olei communis ā ā. ℔. iij.

In vase fictili vitreato angustij orificij collocentur, & super cineres calidas horis viginti quatuor infundantur, deinde in Maria Balneo ferventi per horam decoquantur, coentur & exprimantur: Expressum vero Oleum cum novorum Cydoniorum contusorum ℔ iij. in eodem vase fictili cooperto infundatur, decoquatur, coletur, & exprimatur ut prius, depuratumque usui servetur.

Methodus.

Accipiantur mala Cotonea aduc immatura, contundantur in mortario marmoreo, Hemum immittantur vasi fictili vitreato, stricti orificij

orificij, una cum oleo; Accurate coopertum vas detineatur per viginti quatuor horas super cineres calidos, demum in Balneo Mariæ ferventi per horam integram, postmodum colandæ & fortiter exprimendæ materiæ: Deinceps colato Oleo adjiciatur æqualis quantitas Cydoniorum non maturorum, contritorum, ac post repetitam infusionem & decoctionem, ac demum colaturam & expressionem, sicuti prima vice, a facibus oleum, segregandum & ad usus adservandum.

Oleum Cydoniorum sat temperatæ est qualitatis: Corroborat & adstringit; quamobrem utile est in imbecillitate ventriculi, hepatis, & intestinorum: Robur etiam conciliat ventri inferiori, sicuti & nervis ac musculis relaxatis: Vomitus sistit, cohibet Diarrhoeam, Dysenteriam, Leienteriam: Sudores præterea immodicos reprimat illitum pectori & spinæ dorsæ: Vñus præcipuus est ad inunctiones partium exteriorum, & si nihil vetat quin per os adsumi queat, si modo electum Oleum purissimum fuerit: Potest etiam remisceri Enematis adstringentibus & detergentibus, ab uncia una ad duas.

Oleum de Capparibus.

℥. Corticis radicum Capparum &
Fructuum eorundem an. ℥. iij.
Corticis radicum Tamarisci &
Summitatum ejus floridarum āā ℥ij.
Foliorum Rutæ recentium,
Cicuta.
Ceterach

Seminis Agni Casti &
Oculorum Genislae āā ℥i.
Aceti fortis &
Vini albi āā ℔ β.
Radice Cyperi &
Gentiane āā ℥β.
Olei communis ℔ iij.

Contundenda contundantur, & vase fictili vitreato excepta omnia, cooperto vase horis viginti quatuor super cineres calidos infundantur, deinde in Balneo Mariæ ferventi, fere ad vini & aceti consumptionem decoquantur, colentur & exprimantur, purumque Oleum ad usus servetur.

Methodus.

Neque in dispensatorijs antiquis, neque in neotericis, reperire est descriptionem Olei Capparum ad leges artis concinnatam, Eapropter Dominus Primarius Regis Medicus novam excogitavit ac præstantissimos edituram effectus, isti oleo assignatos ab Autoribus.

Diversitas medicamentorum hanc compositionem ingredientium variam methodum insinuare videtur ad illorum infusionem & decoctionem: At vis incidendi, aperiendi & discutiendi hic requisita,

A a a 3

vix fundamentum habitura est in partibus volatilibus, facile exhalabilibus, at potius in fixis, quæ moram in corpore trahentes, idoneum ad exferendum effectum tempus obtinent : Infusio nycthemerina, coctionem præcedens, sufficienter referat medicamenta substantiæ compactioris, adeo ut eo pacto idonea fiant transfundendis in Oleum viribus. Præterea, cum infusio, ipsaque decoctio, igne moderatissimo perficiantur, in vase cooperto; partes præterea aceti acidæ, paucas volatiles quæ in quibusdam occurrunt medicamentis compescant, dissipationis illarum nullus ingruit metus; ideòque inutiles sunt distinctæ infusiones aut decoctiones, si præsertim præparandum veniat medicamentum ad usus externos.

Crasse contendantur radices Capparum, Tamarisci, Cyperi, & Gentianæ : Incidantur folia & thyrsi plantarum; conterantur in mortario marmoreo Oculi Genistæ & Capparum, ac in mortario æneo minori, femina Agni casti : Omnia conjiciantur in ollam fictilem vitreatam, stricti orificij, unà cum Oleo, Vino & Aceto præscriptis : Coopertum vas supra cineres calidos detineatur per viginti quatuor horas, postea imponendum Balneo fervido, ibi dimittendum donec vinum & acetum propemodum absumpta sint : Postea omnia colanda erunt, & valida manu exprimenda : A fecibus vero liberatum Oleum ad usus recondendum.

Oleum Capparum admodum utile est in omnibus Splenis doloribus, ac resolvendis tumoribus scirrhis illum obsidentibus : Incidendi enim vi præditum est, attenuandi, ac potentissime resolvendi humores tenaces & contumaces, referat poros cutaneos ac parium subditarum; flatus ibi conclusos discutit, exterius illinendo regionem Lienis.

Oleum Mastichinum.

℞. Mastiches electæ ℥ vj.

Olei Rosati ℔ ij.

Vini generosi ℥ ij

Omnia vase fictili vitreato angusti orificij excepta, in fervido Balneo ad integram Mastiches in Oleo dissolutionem detineantur, deinde colentur, & rursumque Oleum ad usum servetur.

Methodus.

Oleum Mastichinum neque diuturna neque valida coctione indiget, gummi quippe hoc non difficulter in oleo solvitur, ob substantiæ videlicet similitudinem. Tantillum adjectum est vini, ne Oleum & Mastiche ab igne per coctionem extraneum aliquid concipiant : Non uncia quatuor vini ad libram unam olei & Mastiches uncias tres affusa,

affusæ, ex quorundam præcepto; neque decoctio omnium ad vini usque consumptionem producta; metuenda alias insignis volatilium partium Mastiches dissipatio, ac olei non mediocris alteratio; nihil quippe singulare expectandum a vini majori copia, quandoquidem optima ejus portio, volatilis scilicet, citissime in auras abit, superstitie parte aquea & terrestri omnino inutili: Eapropter satis fuit vini unciam unam ad tres uncias Mastichis infudisse.

Eligatur Mastiche recentissima, cujus lacrymæ sint purissimæ; hæc crasse confusa immittatur vasi fictili vitreato angusti orificij, affusoque oleo & vino præscriptis, accuratèque cooperto vase, hoc immittatur Mariæ Balneo ferventi, id detinendo ad dissolutionem usque Mastichis omnimodam in oleo: Demum exempto vase ab igne, & colatura facta dissolutionis calentis per linteum tenue, ad paucum tempus quiescere sinatur, separatæque & abjecta pauca humiditate residua, Oleum ad usus servetur.

Oleo Mastichis insunt vires cerebrum corroborandi, nervos & articulos; Ventriculum debilem firmat, vomitusque compefcit. Jecori etiam robur conciliat, dolorésque illius sopit: Plurimum quoque commendatur adversus Dysenteriam & Lienteriam, tam exterius illitum ventriculi regioni & universo abdomini, quàm Clysteribus inditum, ab uncia una ad duas.

Oleum Nardinum.

℞ Spicæ Nardi minutim incisa & confusa ℥ iij.

Vini generosi ℥ iij.

Simul per duas horas in vase fictili vitreato cooperto macerentur in loco temperato, deinde superfundatur Olei communis ℔ j.

Iterumque cooperto vase omnia super cineres calidos per tres horas stent, deinde in ferventi Balneo ad proximam vini consumptionem coquantur, colentur & exprimantur, depuratúmque oleum servetur ad usus.

Methodus.

Siccitatis ratione, & duntitiei Spicæ Nardi, maceratio per duas horas in vino præscripta est, ut humectetur, mollescat, referetur, atque adeo facilius oleum excipiat, postmodum illi affundendum: Sed admirationi locus quod nonnulli ex Antiquis sex solum olei uncias præscripserint ad uncias tres Spicæ Nardi pro istius Olei compositione: Neque

enim fieri potest ut sex olei uncia admittere queant, ac intra se excipere vires trium unciarum Spicae Nardi : Illud enim pro comperto habendum, quando menstruum aliquod sufficienter imbutum est substantia rerum in illius sinum transfundendarum, postmodum majoris quantitatis non esse capax, si praesertim materiae siccae infundendae sint, quae facile majorem menstrui copiam fuscipiunt : Quamobrem absurdum foret Spicae Nardi uncias novem immittere librae uni & semis Olei, quandoquidem unciae sex sufficiunt imbuendae illi olei copiae, Etiam si vero Spica Nardi postremum inter aromata locum non obtineat, imminuatque metus dissipationis partium volatilium a decoctione ; si nihilominus perpendas Spicam Nardi a vicennio in Pharmacopoliis adservatam odoris & saporis esse acerrimi, substantiam vero illius, ut ut tenerriam, id tamen singulare obtinere ut & durior & compactior sit quam cujusvis aromatis, nulli dubium esse debet quin huic infusioni par esse queat, uti & decoctioni in ferventi Balneo citra detrimentum particulae cujuspiam utilis substantiae : Immo id quivis judicaturus est vix fieri posse ut vires Spicae Nardi in oleum beneficio minus intensi caloris transire possint.

Minutissime incidantur unciae sex Spicae Nardi, quae optime contrite in magno mortario aeneo, immittantur ollae fictili novae vitreae, angustiorificij; ac humectatae affusis vini optimi uncis quatuor, accurataeque cooperto vase, hoc in loco temperato per bihorium detineatur ; postmodum infundenda erit sesqui libra optimi Olei, exacteque occlusum vas immitatur Balneo maris ferventi, donec vinum propemodum fuerit absumptum : Dein omnibus colatis, & valide expressis, Oleum a fecibus separandum & in usus recondendum.

Oleum istud excalefacit, attenuat, & digerit, adstrictionis modicae particeps, quamobrem utile est in affectibus frigidis & flatulentis Cerebri, Ventriculi, Jecoris, Lienis, Renum, Vesicae & Vteri : Naribus ex gossipio inditum cerebrum liberat & expurgat superfluis, uti & auribus si immixtum fuerit illarum sedat dolores : Vitale est in Paralyfi, nervorum tremore ; in tumoribus, suffocationibus & uteri erroribus, illi infusum. Injectionibus etiam remiscetur ad vesicae dolores sedandos.

Oleum Hyperici.

℞. Summitatum Hyperici floridarum, ad maturitatem vergentium, conuatarum ℥ ij. vase fictili vitreato exceptis superfundantur Olei communis ℥ iv.

Cooperto

Cooperto vase horis viginti quatuor super cineres calidos detineantur, deinde in ferventi Balneo per duas horas stent, postea colentur & fortiter exprimantur;

Expressio novis Hyperici Summitatibus contusis in eodem vase super infundantur, eademque maceratio & coctio, colatura & expressio repetatur: Tertia etiam vice similes operationes peragantur, purumque tandem Oleum cum Terebinthina Veneta lb ij. uniatur illis Tinctura Croci ℥ iij, permisceantur, Oleumque usui servetur.

Methodus.

Accipiantur summitates Hyperici floridæ, semenemittere paratæ, his optime contusis in mortario marmoreo, ac immisis vasi fictili vitreato angustiori orificij, affunde vinum & oleum præscripta, alte hæc demergantur, cooperiaturque vas, per viginti quatuor horas supra cineres calidos detinendum, postea per bihorium in fervente Balneo; materiæ inclusæ per vices spatula lignea versandæ, demum omniacolanda & fortiter exprimenda: Interim eidem vasi eadem quantitas summitatum hypericonis optime contusarum immittenda, oleoque expresso calente illis affuso, nova instituenda maceratio super cineres calidos, ac decoctio in Balneo fervente: Demum hæc colata, ac valide expressa, additis recentibus cacuminibus Oleo expresso, novæ exponentur macerationi & expressioni: factaque colatura, & valida totius expressione, ac separatione Olei a facibus & humore restibili: moderatissimo igne commiscendum id erit, ac concorporandum Terebinthina Venetæ libris duabus, extra ignem, addendo Tincturæ Croci uncias tres, oleum ad usum ad servandum.

Tincturæ croci descriptio suo loco occurret, tertia videlicet parte hujus Pharmacopoeæ.

Præparatio potest fieri Olei Hypericonis absque additamento Terebinthina & Croci, quod vocant oleum Hyperici simplex; at prior ad omnia utilior.

Occasione data erroneas quasdam descriptiones, Olei Hypericonis perstringere possem, apud nonnullos Authores occurrentes; at satius credidi accuratam tradere addita illius præparandi ratione; ratus hanc præferendam quibuscumque illarum quarum vel tyro errores detegere potest.

Oleum Hypericonis eo modo præparatum Balsami efficacissimi vices supplere potest; Excalefacit, attenuat, discutit, exsiccat, quo fit ut in quovis dolore à frigida causa prognato utile esse queat, ac præsertim in cunctis articulorum morbis, Ischiade, quavis Arthritide, imo & in Dentium dolore, quem demulcere solet: Quodvis vulnerum genus, imo & nervorum perfanare potis est, hos enim glutinat & cicatrice

Tom. I.

B b b

obducit sicuti & Ambusta sanat : Vtile est & contra Vermes & Convulsiones : Valet illitu, partibus affectis admovendo : Remiscetur etiam in unctionibus Vulnerariis, medicamentis digestivis, cataplasmatibus aliisque remediis externis.

Oleum Iridum.

2^a. *Radicum Iridis recentium,
Florum ejusdem aa ʒ i ʒ.
Olei communis lb v.*

Omnia vase fictili vitreato excepta, horis viginti quatuor super calidos cineres macerentur, deinde in ferventi Balneo coquantur, postea colentur & exprimantur : Expresso Oleo novi flores, novaeque radices Ireos addantur, macerentur, coquantur, colentur & exprimantur, ut prius ; Idque etiam additis floribus & radicibus novis tertia vice reiteretur, Oleum tandem depuretur & servetur.

Methodus.

Probe contundantur, aut minutim incidantur radices Iridis, ob substantiae soliditatem; demum cum floribus leviter incisis immittantur olla fictili vitreata, affusaque olei praescripti quantitate, riteque cooperto vase, super calidos cineres per horas viginti quatuor hoc detineatur, demum in Balneo maris fervente bihorio integro, omnia dein decolando & valide exprimendo : Iteratis adhuc vicibus duabus repetenda erit maceratio & decoctio novarum radicum & florum Iridis, in cunctis sicuti prima vice procedendo: Colatum tandem fortiterque expressum oleum, ac a faecibus accuratè separatum, ad usum recondatur. Eo modo praeparatum non modo viribus sed & odore Iridis imbutum habetur Oleum.

Præcepere nonnulli dum infusiones & decoctiones istius olei praeparantur, admisceri decoctum radicum & florum Iridis : At vero tantum abest ut ab hoc utile quid expectandum sit, ut omnino res oneri futura sit, quandoquidem radices & flores Iridis sufficiens humidum inter se obtinent cui si amplius accederet, futurum ut dum illius cum oleo consumptio instituitur, sua veolentia & omnium facultates secederent.

Oleum Iridum excalefacit, emollit, attenuat, digerit, ac potentissime resolvit: Insignis illi penetrabilitas, congestas materias concoquit & ad maturitatem perducit, Aurium dolores mitigat, Izanam emendat, Catarrhum concoquit, Asthmaticis auxilium affert, Tussimque sedat pectori illitum; Tumores Scrofulosos resolvit, duritiésque Iecoris ac Lienis, ut & articulorum, quorum dolores compefcit. Intestinorum tormini

termina sedat, Ileī præsertim; vtile etiam est contra Hydropem; sed specifica vi pollere creditur adversus Cicute & Fungorum venenum ore assumptum pondere duarum triumve unciarum. Eadem quantitas adiaci potest Enematis adversus intestinorum morbos.

Oleum Lumbricorum.

℞. Lumbricorum, terrestrium, crassiorum, lotorum &

Olei communis āā ℥ iiij.

Vini albi ℔ β.

Macerentur horis viginti quatuor in vase fictili vitreato, deinde in ferventi Balneo coquantur, donec major humiditatis pars consumpta fuerit, colentur & exprimantur, defecatumque Oleum ad usus servetur.

Methodus.

Accipiantur Lumbrici terrestres crassissimi, per triduum detineantur in vase fictili cooperto, ut terram ingestam omnem expuant; rite eluantur, ac Linteo mundo deterfi, excipiantur vase fictili vitreato, affusisque oleo & vino præscriptis, coopertum vas super cineres calidos per horas viginti quatuor detineatur; demum per horam in Balneo fervente, vel quousque humiditatis pars maxima in auras abierit: Omnibus deinde colatis & rite expressis, Oleum defæcatum ad usus recondendum.

Nonnulli majorem vini copiam infundunt, sed inconsulto; cum humiditas vermium, juncta semilibrae vini, macerationi sufficiat & decoctioni, ut & virium in oleum translationi.

Curiosus Lector tertia parte istius Pharmacopoeæ Olei Lumbricorum præparationem Chymicam nanciscetur; & insimul Salis eorundem ac Spiritus volatilium, sicuti & vires ac rationem in usum ducendi.

Oleum Lumbricorum superius descriptum præcipue in usum ducitur in Articulorum affectibus: Admodum etiam confert ad curationem vulnerum, contusionum, ac quorumvis affectuum nervorum & musculorum: Vfus præcipuus est externus.

Oleum Castorei.

℞. Pinguedinis in Cystiæ vero Castoreo adherentis contenta,

Vini generosi, āā ℥ iiij.

Olei communis ℔ j.

Bbb

Macerentur horis viginti quatuor in vase fictili vitreato cooperto, deinde in Balneo inter tepidum & fervens fere ad vini consumptionem detineantur, colatumque & depuratum. Oleum usui servetur.

Methodus.

Liquor unctuosus scorsim in vesicula intra testiculos Castoris conclusa, videtur præsertim dicatus ad hujus Olei præparationem, ob substantiæ pinguedinem, oleo multo magis conformem parte ipsa testiculorum carnea, ad usus internos servanda: Odor partis istius unguinosæ penetrabilis est & sat ingratus, neque multum ab illo dissimilis est quem fundit pars carnea, adeo ut viribus non multum inferior sit, præsertim ad usus externos; vel maxime si tres unciae, sicuti hic, præscriptæ fuerint, a quibus idem, imo major effectus expectandus est quam ab unica uncia partis carneæ Castorei, quæ nonnullis Autoribus satis fuisse visa est in paralem olei quantitatem.

Apud plurimos Authores reperire est descriptiones Olei Castorei compositi ex multis Aromatibus & Gummatibus quibusdam aqueis, e quibus virtutem elicere sategerunt addita multa vini quantitate; At vero ij non animadverterunt Gummata aquea etsi in vino dissolubilia, oleo incommiscibilia esse, virium particulam tantummodo in illud transfereundo; cui rei vini quantitas nimia erat obstaculo, quandoquidem hoc absumendum fuit; at vero interim una cum illo pars maxime utilis Gummatum in auras proculdubio abit, uti & aromatum, magis adhuc volatilis: Eapropter satius multo fuisset unam vel alteram tantum vini unciam addidisse, eamque solum quantitatem quæ prohibere posset rerum empireuma, in id enitendo ut Diutina maceratione, lentæque decoctione vis aromatum in oleum transeat. Etiam si Guttæ aliquot Oleorum stillatitiorum, præcipuorum aromatum, ab illis præscriptorum præstantiores multo effectus edituræ essent Oleo Castorei immixta, quam optimæ etiam macerationes aut decoctiones aromatum ab ipsis institutæ.

Oleum Castorei præstantissimum est adversus morbos Cerebri frigidos, Tremores & nervorum Contractiones, Spasmodum & Paralyin, præsidium partibus affectis illitum, præsertim spinæ dorsæ: Singularis quoque est efficaciæ ad prohibendos aut mitigandos horrores & rigores febriles.

Oleum Scorpionum Simplex

℞. Olei amygdalarum amararum ℥ iij.

Scorpiones

Scorpiones vivos N° LX.

Suffocentur Scorpiones in oleo, simulque in vase fictili vitreato, deinde in Balneo inter tepidum & fervens fere ad vini consumptionem detineantur colatumque & depuratum Oleum usui servetur.

Methodus.

Non ita facile est hoc Oleum parare aliis in locis quam ubi nascuntur, Scorpiones, cum plurimi dum longe transferuntur, in via intereant; Ideoque satius est uti opera viri cujuscumque ingenui & periti, qui Oleum dictis in locis præparet, quam adsumere Scorpiones languides, aut in via extinctos, qui præter alterationem, viribus proculdubio inductam, corruptionem omnimodam forte subiere.

Interim si recte judico, antiquorum præcepta circa hujus Olei præparationem, recte ad examen deducta non sunt; censentium fatisse Scorpiones oleo immacerari toto Canicularium dierum decursu, adservato postmodum oleo colato & expresso: Impossibile quippe judico Solem eorumque excalefacere posse oleum, adeo ut Scorpiones permeare valeat, squamosa cute, durissima, incrustatos, præsertim hoc in climate: Sed & eo præsertim nomine quod etiam si Solis calor satis validus esset adjuvandam penetrationem olei in singulas Scorpionum partes, insufficiens tamen futurus est absumendæ viscidæ cuidam humiditati in eorum corpore latitanti; quæ corruptionem subiens utiles dictorum animalium qualitates infringit, atque Oleo odorem foetidissimum imprimit.

Qui accurate hæc animadvertere voluerint, ii facile judicaturi sunt præparationem hoc loco præscriptam præstantiorem esse ac magis idoneam, tum transmittendæ in oleum Scorpionum virtuti, tum conservandæ, tum & celeriori olei præparationi.

Immittantur Ollæ fictili vitreatæ, angustî orificij Olei Amygdalarum amararum libræ tres, vas vero Balneo maris ferventi; Quando Oleum extreme incaluerit, immergantur Scorpiones sexaginta, maximi & vivacissimi quos comparare licuerit; additisque vini optimi unciis octo; accurate cooperiatur vas, Balnei effervescentiam producendo donec humiditas omnis fere consumpta sit: Demum colatura fiat & valida Scorpionum expressio; accuratèque secretis ab oleo facibus, hoc custodiendum in lagena accurate obserata ad usus.

Caniculæ tempore Oleum hoc præparandum est, quo tempore Scorpiones maximo vigore pollent.

Oleum Scorpionum maximæ utilitatis censetur in urinæ difficultate : Imò, ex sententia quorundam Authorum , Calculo in renibus atterendo par esse potest , quinimo & lapidi in vesica , exterius illitum , aut in vesicam per meatum urinarium infusum : Valet & adversus Scorpionum ictus , sed præterea pestem & venena , tum externo usu , tum interno , adsumendo ex vino a drachma semis ad duas.

Oleum Scorpionum Compositum.

℥ Olei veteris vj.

Foliorum Hyperici virentium m. iij.

Summitatem Chamadryos

Calamintha &

Cardui benedicti āā j.

Herbae confusa Oleo commixta , vase fictili vitreato , angustis orificiis excipiantur, obturatoque vase per dies duodecim insolentur, deinde in Balneo Mariae tepido per tres dies macerentur , & tandem fervente Balneo per horam unam coquantur, colentur & exprimantur tunc.

℥ Florum Hyperici recentium, rejectis stipitibus, confusorum m. vj.

Eodemque vase fictili excepti Oleoque expresso permixti , obturatoque vase Soli per dies duodecim exponantur, in Balneo deinde tepido per tres dies macerentur , fervente postea Balneo per horam coquantur , colentur & exprimantur, Expressioni eodem vase excepta adde

Granorum Hyperici floribus spoliatorum semine turgentium , confusum m. ix.

Obturato vase insolatio , maceratio , coctio, colatura & expressio ut prius celebrentur, hisque peractis

℥ Foliorum Scordij recentis m. j. β.

Calamintha

Cardui benedicti

Verbena

Diētamni Cretici &

Comarum Centaurij minori ā ā m. β.

Radicum Zedoaria,

Diētamni albi,

Gentiana

Tormentilla

Aristolochia rotunda āā z iij.

Contunduntur omnia & Oleo expresso permixta in eodem vase recte obturato per tres dies in Balneo tepido macerentur , per horam postea ferventi Balneo coquantur, colentur & exprimantur ut prius, Tunc
Scorpione

℥. Scorpiones trecentos, diebus canicularibus captos, quos in eodem vase inclusos super cineres satis calidos detine, donec præ calore sudare & irasci ceperint, illoque tempore oleum ex prædictis omnibus expressum illis superinfunde, obturatūque vas Balneo tepido horis viginti quatuor committe, deinde ferventi Balneo per duas horas quoque, postea cola & exprime, expressosque Scorpiones abjice, Tandem.

℥. Cinnamomi electi 3 ix.	Myrrha electa,
Styracis calamita	Aloës Socotrina āā 3iij.
Benzoini āā 3 vj.	Nardi Indica,
Baccarum Juniperi	Nigella Romana āā 3ij.
Santali citrini,	Iunci odorati,
Theriace,	Cyperī
Mithridatii āā 3ß.	Croci āā 3iß.
Rhabbarbari,	

Contundantur omnia, illisque in prædicto fictili Oleum ex Scorpionibus expressum superfundatur, obturatoque vase in Balneo tepido per horas viginti quatuor, deinde ferventi per semihoram detineantur, postea colentur, & fortiter exprimantur, Oleūque calore & quiete depuratum in lagenâ recte obturata ad usus servetur.

Methodus.

Descriptio huius Olei eadem fere est cum ea quam attulit Matthiolus, quoad doses; Si quid verò immutatum, id in Oleo præsertim contigit, hic loci media parte, nec immerito auctiore: nam adde quod omnino impossibile est libras tres Olei in se excipere & colligere singulas vires adeo insignis medicamentorum copiarum, futurum præterea ut maxima Olei pars pereat per iteratas colaturas & expressiones: Nam ad summum libræ quinque superstites futuræ sunt, oleo perfecto ex sex libris præscriptis.

Sed præterea & temporis & infusionum compendium factum est, imo majori accisioni forsan locus fuisset, nisi habita fuisset ratio diversarum partium plantæ Hypericonis, illic admissarum quæ cum non uno eodemque tempore colligantur; Infusionum in longum tempus productioni ansam præbent, adeo ut ad dies caniculares perventum fuerit, Scorpionum captationi electum.

Theriacam, Mithridatium, aliæque medicamenta, quæ Matthiolus jubet in Oleo relinqui, peractis cæteris omnibus infusionibus, colaturis & expressionibus, quod attinet, præterquam quod facillimum est eorum vires in oleum transferre, non relictæ illorum substantia, conspicuum est

B b b 4

futurum, ut fundo quasi fæces eadem detineantur, citra virium ullum incrementum; At vero observata hac methodo, oleum quoad omnes sui partes & purum & elegans erit, ac viribus insigne.

Conducet etiam singula Aromata in ultimam infusionem adservare, minúsque calori quam cætera medicamenta exponere, conservandarum gratia utilissimarum illorum partium, admodum volatiliū.

Vino interim ad infusiones carere licet, quandoquidem Hypericum, ceteræque plantæ sufficientem ad insolationes sustinendas suppeditant humorem, macerationes & decoctiones in Balneo; adde quod hic humor augmentum suscipit ab illo quem præbent Scorpiones, pacem non solum coctioni, sed & præveniendæ dissipationi partium sulphurearum Aromatum.

In choante Junio accipiantur foliorum Hypericonis recens collectorum manipuli quatuor, summitatum Chamædrios, Calaminthæ & Cardui benedicti àà manipulus unus: Optime contundantur hæc plantæ in mortario marmoreo, exceptisq; vase fictili vitreato angusti orificiū affundantur sex libræ Olei Olivarum, duorum aut trium annorum, defæcatissimi; Accurate obturatum vas radiis Solaribus exponendum erit per dies duodecim, ac per triduum Balnea maris tepido committendum, excitatōque Balnei fervore per horam, cuncta colanda erunt & valide exprimenda.

Postea accipiendi erunt foliorum Hypericonis recens collectorum, stipitibus optime mundatorum manipuli sex: his optime in mortario marmoreo contulis, ac vasi immissis, super infundendum erit Oleum ex priori infusione prolectum: Demum recte obturatum vas, insolationi iterum exponendum per dies duodecim; quibus exactis, vase per triduum Balneo tepido imposito; Deinde in Balneo fervente per horam integram detento, cuncta colanda erunt & fortiter sicuti priori vice exprimenda.

Tunc accipiantur Granorum Hyperici, aut globulorum, semine fere maturo turgentium, quando flores decidui fere sunt manipuli novem; hi rite contriti, ac vase una cum oleo ex prioribus expressionibus elicto, eoq; accurate ocluso, repetendæ erunt insolatio, maceratio, & coctio in Balneo sicuti prius, cuncta colando & exprimendo.

Deinde accipienda quantitas præscripta foliorum recentium Scordii, Calaminthæ, Cardui benedicti, & Verbenæ, Summitates Dictamni Cretici & Centaurii minoris: Radices Zedoariæ, Dictamni albi, Gentianæ, Tormentillæ, & Aristolochiæ rotundæ; quæ optime contrusæ & vase una cum oleo expresso exceptæ hoc probe obturendū erit.

triduo toto in Mariæ Balneo tepido detinendum : Post à fervore Balnei horæ spatio , colandæ erunt & valide experimentandæ materiæ.

Tum adsint trecenti Scorpiones albi, maximi, & vivacissimi, per dies Caniculares capti; Illi vase concludentur, quod præcedentibus infusionibus locum concesserat, hoc cineribus feruentibus imponendum erit, sæpius commovendo & susque deque versando Scorpiones, donec exsulare cernantur & æstare, quo tempore illis affundendum Oleum expressum; demum accurate occludendum vas, & per horas viginti quatuor in Balneo maris tepido detinendum, Balnei que fervor adhuc per horam producendus; Dein colati, ac fortiter expressi Scorpiones abjiciendi erunt, adservato Oleo.

Demum probe contundenda erunt Cinnamomum, Storax, Benzoin, Baccæ Juniperi, Santalum Citrinum, Rheubarbarum, Myrrha, Aloë, Spica Nardii, Nigella Romana, Iuncus odoratus & Crocus, vaseque una cum Theriaca & Mithridatio præscriptis excepta, ac Oleo expresso, accurate id obturandum erit, quo Balneo Mariæ tepido nyctimeri spatio commisso, sequutoque ejusdem per semihoram circiter fervore, omnia colanda, valideque comprimenda, transmittendaque per telam densam & validam; factaque accurata defæcatione & humidi superflui detractio, Oleum in lagena optime obrurata ad usus adservandum.

Oleum istud ad motum arteriis temporum, carporum & pedum, auctibus, regioni cordis & orificij ventriculi, tertia quaque hora iterando inunctionem; imo bis in die adsumptum, à scrupulo semis ad drachmam semis, adversus quodvis veneni genus efficacissimum est, dummodo ex Cathæreticorum genere non fuerint. Valet adversus morsus Viperarum, Aspidum ac omne jobolorum animalium genus, uti & ad Pestis præservationem & curationem: utilissime etiam in usum venit in Variolis, Morbillis, cunctisque morbis epidemicis, & contra Epilepsiam ac plerosque Cerebri affectus, speciatim vero vermibus infestum est, venenumque Napelli atque aliorum Aconitorum.

Oleum Vulpinum.

R. Vulpem adultam, pelle exutam. exenteratam & in partes dissectam, Salis communi vnc. iij.

Aque fontane quantum satis ad Vulpis consumptionem.

Coquantur igne lento in vase fictili vitreato cooperto donec ab ossibus caro recedat, Coletur deinde Infusculum, & Vulpes expressa rejiciatur.

Tunc

Tem. I.

Ccc

*℥. Summitatum Thymi,
Anethi recentium, āā. m. ij.
Salvia,
Rorismarini &
Chama pytios āā. man. j.*

Omnia in eodem vase fictili cum superiori jusculo collocentur, cooperioque Vase in Balneo Mariæ tepido horis viginti quatuor coentur & exprimantur, expressumque Oleum facibus omnibus purgatum ad usus servetur.

Methodus.

Et si ex mente Antiquorum præparandum sit istud Oleum Vulpem in Oleo decoquendo addita aqua & sale requisitis, attamen ratio illam primo in aqua cum Sale elixandi potius admittenda videtur, tum vitandæ ergo alterationis ab igne Oleo inducendæ per diutinam coctionem; tum ad faciliorem substantiæ Vulpis extractionem, quæ multo facilius in aqua absque oleo dissolvitur, quam hoc adjecto: Agat nihilominus quilibet pro arbitrio, satis enim mihi in publicum exposuisse modum maxime mihi probandum.

Herbas aromaticas quod spectat, virium illarum dispendium multo minus futurum est, si demum ab affuso oleo immixtæ fuerint; illarum infusionem & elixationem perficiendo in oleo & jusculo, sicuti præscriptum; meliore proculdubio successu quam si initio decoctionis Vulpis una cum oleo imponerentur, sicuti Antiqui præceperunt.

Accipiat Vulpes juvenis, mediocris nec tamen minima, carnosa, pinguis; hæc cute spoliata, exenterata, in frusta dissecetur, immitaturque ollæ fictili intus vitreatæ, capaciratis convenientis, cum Sale præscripto, repletæque aqua Vase, non secus ac si aliquis alius cibus elixandus esset, operculum adponatur; Igne lento decoquatur Vulpes, donec caro ab ossibus abscedat.

Aquæ quantitatem decoctioni necessariam præscribere arduum est; plus enim aut minus requiritur pro varia animalis magnitudine, sufficitque id præstitisse ut iusculi satis ad perficiendam coctionem adsit, & ut succus plane exhauriatur.

Colandum erit Iusculum, Vulpes valide exprimenda, à perfecta elixatione; postea reaffuso in ollam jusculo, additæque oleo cum herbis præscriptis, operculum superponatur Vasi, quo per horas viginti quatuor in Mariæ Balneo tepido collocato, postea per bihorium fervor erit conciliandus; hinc colatis & fortiter expressis omnibus, rite Oleum à facibus secernendum erit, & ad usus servandum.

Oleum

Oleum Vulpinum digerit & potentes discutit humores frigidos in partes corporis nerveas & membraneas decumbentes : Admodum idoneum est cunctis affectibus frigidis articulorum, valet in Rheumatismo, Ischiadico dolore, Podagra frigida ; Seorsim admoveatur partibus affectis, vel commiscetur unguentis aliisque Oleis adcommodatis.

Oleum Viperinum.

℞. Viperas viventes magnas, pingues & vividas N°. xij.

Olei communis purissimi libr. ij.

Vini albi generosi unc. ij.

Omnia vase fictili Vitreato satis angusti orificij excepta, cooperto vase ferve ad humidi consumptionem in ferventi Balneo decoquantur, deinde colentur & exprimantur, purumque oleum ad usum servetur.

Methodus

Similis præparatio pro Oleo Viperino quæ pro Vulpino præscripta fuisset, nisi Viperæ substantiam teneriorem obtinerent, decoctimi facilius quam caro & ossa viperina obedientem : Affundatur Olivum purissimum in vas figulinum, intus vitreatum, angusti orificij : hoc imponatur Balneo ferventissimo ; In illo excalefiat Oleum donec immixtus digiti apex calorem non toleret : Tum Viperæ successive Oleo immergendæ, quibus suffocatis, addito vino præscripto, operculatoque vase, Balnei fervor producendus donec Viperarum humiditas propemodum absorpta sit : demum omnibus colatis, fortiterque expressis, à facibus probe liberatum oleum in usum idoneos servandum erit.

Olei viperi usus totus fere externus est, in infectionibus cutaneis, præsertim Imperigine, Tinea, leprosisque ulceribus : Maxime etiam utile perhibetur in ulceribus à virulentia Venerea inductis : Seorsim adhibetur, aut Linimentis commixtum, unguentis Pomatis : Plurimum quoque valet ad mulcendos Hæmorrhoidum dolores, ac partum facilem reddendum, si universus imus venter illinatur.

Oleum Serpentum, vel Anguinum, iuxta hanc methodum præparari potest, proportionem habitam olei ad serpentum magnitudinem & crassitatem, cuius usus & utilitas eadem quæ Viperini, etiam si efficacia multo minor sit.

Chymica arte Oleum præparatur, elicatum è Viperis per retortam exsiccatis, quod in Recipiente Phlegmati & Sali volatili commixtum reperitur : Methodum aperiam tertia huius Pharmacopoeæ parte.

Oleum Lacertarum

℞. Olei expressi nucum Juglandium depurati lib. iij.

Vini albi unc. iij.

Vase fictili vitreato satis angusti orificij excipiantur, & vase in Balneo Maria collocato, urgeatur ignis donec Balnei calorem manus ferre queat, Tunc.

Accipe Lacertas, viventes, virides & viridas N^o xij. vel xv. vel xx. proportionem magnitudinis; Illas in oleo calente suffoca, & vase optime clauso fervente Balneo, fere ad humidi consumptionem decoque, deinde cola & exprime, purumque Oleum ad usus serva.

Methodus.

Iustus numerus Lacertarum quæ ad istius Olei compositionem venire debent definiri nequit, ob magnitudinis illarum varietatem; quo fit vt Pharmacopoei industriæ hæc committantur, qui numerum sufficientem, quo oleum ut par est saturetur, immisurus est.

Neque tamen ad istius Olei compositionem, uti neque Viperini & Anguini, antiquorum quorundam methodo insistendum, qui præcipiunt, postquam hæc animalia in oleo suffocata fuere, vas per plurimos dies insolari: proculdubio enim citissima horum animalium corruptio subsequutura est, ac oleo fætor abominandus imprimeretur, exule salutaris omni virtute: Incommodum hoc metuendum non est si quomodo præscripti res executioni demandata fuerit; Supervacaneum enim iudicavi methodum exactiorem huc inferre, quandoquidem alia esse non debet quam quæ pro Oleo Viperino à me tradita fuit, admodum idonea rite in oleum transferendæ facultati à Lacertis expectandæ.

Oleum Lacertarum jampridem commendatum est ad provocandos capillos atque ad illorum incrementum, Specificum quoque habetur in Enterocæle, eapropter primo reponendum erit intestinum, calide pars oleo inungenda; demum admoto frusto Omenti cuiusvis animalis, hoc oleo madentis, pulvere quopiam adstringendi vi prædito super asperso, splenium conveniens admovendum erit, cum perizomate idoneo: Arcanum quidam hoc remedium venditant, experimento confirmandum cum ab usu nihil immineat periculi.

Oleum Myrrhæ per Deliquium.

℞. Ova recentia N^o xij. vel quantum libuerit coquantur in aqua communi ad duritiem, per mediam longitudinem incidantur, excusisque vitellis, Myrrha electa pinguis pulverata cavitates albuminum impleantur; Illorum par-

tas.

tes incisa iterum juncta filo leviter constringantur & in loco humido suspendantur, ita ut Myrrha liquor in vas aliquod vitreum submissum per deliquium distillet.

Methodus.

Præparatio hujus Olei simplicissima cum sit & facillima, Galenicis proculdubio adnumeranda; Chemicam tamen suo loco adducturus sum: Accipiantur, exempli gratia, ova duodecim recentia, indurescant aquæ ferventi immissa; dempto cortice per medium secundum longitudinem dividantur, exentisque vitellis, substitutaque Myrrha electa subtiliter trita, albuminum cavitati immissa; sibi invicem committenda dicta albumina divisa, filoque circumcirca constricta, in cella vinaria suspendantur, vel alio loco frigido, adeo ut vasculo idoneo vitreo excipi queat liquor distillans; qui nihil aliud futurus est quam dissolutio plurimæ partis Myrrhæ, in parte aquea albuminum ovorum facta:

Liquor hic in exiguam Cucurbitam Vitream infundendus; qua Balneo Maris imposita, curandum ut quarta circiter pars in vapores abeat, inutilis quippe humor liquori oleagineo corruptionem inducturus, si mora concederetur.

Oleum Myrrhæ eximium censetur in infectionibus omnibus cutaneis: utilissime in usum venit ad delendas maculas & cicatrices faciei, sicuti & ad scabiei curationem, Herpetum, imo & Ulcerum: Vfus externus solummodo est; Seorsim ut plurimum adhibetur, sed & unguentis Pomaceis remiscere licet, ac Injectionibus vulnerariis.

Dispensatoria tum nova tum antiqua plurimas alias oleorum descriptiones continent, ab inventoribus non parum collaudatas, sed absit ut in hanc Pharmacopoeam illa, inveham ne sic in immensam excreseat molem.

CAPVT III.

De Balsamis.

Balsamorum tractationem huc inferre volui ob intimam illorum cum Oleis, Linimentis & Unguentis adfinitatem de illorum præparatione acturus: Naturalia sunt aut Artificialia, Balsama naturalia cum

præparatione non indigeant, illis non immoraturus sum; Artificialia solum attingam, illa vero sunt remedia composita, in usus externos potissimum venientia, quorum nonnulla consistentiam vulgaris unguentis foetidiores obtinent, odoris potissimum gratia præparationem obtinentia, recreationis & corroborationis partium principum: Alia multo liquidiora sunt, consistentia inter Olea & Linimenta media, vulneribus præcipue dicata, etsi & quædam ad eosdem fere affectus ad quæ Linimenta & unguenta præparentur.

Præparentur & Balsama distillata, ex multis aromatibus & variis oleis distillatis concinnata, Hæc Chymica potius sunt quem Galenica, in usus internos aequè ac externos accersita: Supervacaneum porro foret in hanc Pharmacopœam adducere descriptiones parum usitatas quæ in Dispensatoriis occurrunt.

Oleum è Nucista expressum, ratione soliditatis qua gaudet cum fixum est, vulgarissima est materia in usum veniens corpus præbendo Balsamis odoratis, compefcens Oleorum stillatitiorum fluiditatem illorum compositionem ingredientium, prohibens ne dicta Balsama peraggesta diffuant: At vero ad quædam Balsama, non suavæolentiæ gratia solum requisita, cum præterea sumptibus parcendum est, aliquando cera alba admittitur, aliquando pinguedo agnina, nonnunquam caprillæ, alias medulla cervina, aut vitulina, aliquando manna granata.

At vero cum odoris carentia in illis materiis præsertim requiratur, quo nullo proprii vestigio relicto, oleorum stillatitiorum aut aliarum substantiarum aromaticarum, ipsis commissarum, fideliter excipiant, atque ad nates genuinum & sincerum odorem deferant, in auxilium accersiri solet spiritus vini Tartarificatus, affundenbus Oleo nucis Moschatae expresso, aut ceræ, aut pinguedinibus, aut medullis, adeo ut illis emineat ad digiti transversæ altitudinem; præmissaque tridua digestione, igne lentissimo extrahitur spiritus vini, atque in fundo subidet materia candida, omnis omnino odoris expers.

Balsamum Apoplecticum.

<i>R. Olei Nucis moschatae expressi, unc. j.</i>	<i>Zibethi veri scrupul. iv.</i>
<i>Resine Styracis. drachm. ij.</i>	<i>Moschio Orientalis drachm. j.</i>
<i>Balsami Indici</i>	<i>Olei succini rectificati drachm. sem.</i>
<i>Ambra griseæ ãã. drachm. i. sem.</i>	<i>Olei Cinnamomi stillatitij scrup. j.</i>
<i>Oleorum stillatitiorum Lavendula.</i>	
<i>Maiorane</i>	<i>Citri.</i>
<i>Ruta</i>	<i>Arartiorum & Ligni Rhodij ãã scrup.</i>
<i>Garyophyllorum ãã gr. xv sem.</i>	<i>Gagatis drachm. vj.</i>
<i>Fiat ex arte Balsamum.</i>	

Metho-

Methodus.

Præparatio Olei nucis Moschatae tradita est cum cæteris Oleis expressis, Resinæ vero Styracis in præparatione medicamentorum Theiacam ingredientium: Accurata debet esse electio medicamentorum simplicium, Oleorum exacta præparatio, sicuti loco proprio demonstraturus sum.

Subtilissime primo terantur moschum & Ambra grisea in exiguo mortario æneo, infusa guttula cujuspiam olei stillatitii; Colliquatio Olei nucis moschatae expressi facienda in scutella argentea subdito igne modicissimo; id cum liquatum fuerit, subtracto igne, semique refrigerato oleo, commiscenda erunt resina Storax, Balsamus Peruvianus, moschum, Ambra grisea, demum addendum zibethum cum Oleis stillatitiis, cunctis rite permixtis Balsamum exsurgit.

Si cui manus volæ calor sufficiens fuerit, & patientia accesserit, in illa medicamenta omnia commisceri poterunt; emolliro primo paulatim Oleo Nucis moschatae, crebrius illud versando, atque manui apprimendo ope spatulae argenteae: Illi demum commiscendo Resinam storaceam & Balsamum Peruvianum: His adjiciendo moschum & Ambra griseam pulverisata, sicuti & zibethum, ac tandem Olea distillata: Quo pacto Balsami minus periclitabuntur partes tenuiores quam signis adhibitis fuisset.

Apoplectici nomen huic Balsamo inditum, cum admodum in cunctis cerebri morbis conducatur, quod potentissime corroborat, sicuti & partes omnes nobiles: Fragrantia præterea gratia commendabile est, vel eo potissimum nomine, quod inquinamenti aeris obsistat, vel fædos odores supprimat: minima dosi auxilium adfert, siquidem dimidii granipondus satis est cum suaveolentia gratia usurpatur: Sed maior quantitas admittitur si ad morbos cerebri in usum accersendum; Imo illius sit potest fieri temporum, capitis futurarum; nec non auribus ex gossipio immittere licet.

Balsamum aliud Apoplecticum.

R. Olei Nucis moschatae expressi, & Cerae albæ aa. unc. j.

Oleorum Rorismarini.

Salvia

Ruta,

Lavendula,

Maiorana,

Succinse

Gagatis & Caryophyllorum aa drach. j.

Balsami Peruviani drachm. ij.

Fiat ex arte Balsamum.

Methodus.

Balsamum hoc eadem methodo qua præcedens præparari potest, at vero vix alia ratione quam ignis beneficio cera alba emolliri poterit, ut rite cum hac cætera coalescant, etsi & id consequi liceat, si octava demum hujus compositionis partis una vice præparatio susciperetur.

Eadem odoris gratia in hoc Balsamo atque in præcedenti non occurrit; at nihilominus insignium est virium in cunctis cerebri affectibus, in impuro aëre convenientissimum. Sed præterea non exiguum est virium ad vapores uteri coercendos.

Balsamum Hypnoticum.

R. Olei Nucis moschatae expressi & Unguenti Populei aa. unc. j.

Medulla cervina

Olei Rosati & Nymphae aa. drachm. iij.

Oleorum expressorum seminis lyoscyami & Papaveris albi.

Extracti Opii & Croci aa. drachm. ij.

Ambra grisea,

Moschi

Zibethi & Olei stillatitii ligni Rhodij aa. gr. viij.

Fiat ex arte Balsamum.

Methodus.

Extracta Opii & Croci cum tantillo spiritus vini optimi diluantur, demum paulatim moderatissimo igne adhibito oleo Nucis moschatae commiscenda, medullæ cervinæ & unguento Populeo; deinceps adicientur olea; ac denique Moschum & Ambra grisea; pulverisata sicuti monui in præparatione Balsami Apoplectici, ac cum zibetho concorporata.

Balsamum hoc fuit excogitatum ad somnum ægris placidum conciliandum, ac mulcendos capitis dolores, febrium continuarum ut plurimum comites, imo & nonnunquam intermittentium: Eapropter tantillum naribus & auribus immittitur, arteriæ in temporibus & carpis illinuntur, nec non plantæ pedum: Remisceri etiam potest medicamentis capiti, aut fronti dicatis, siccis vel humidis, vel leviter imbuti potest pars lintei exterior, fronti admovendi, continendis frontalis materibus dicati.

Balsamum

Balsamum Stomachicum.

℞. Olei nucis moschatae expressi ℥ij.

Absinthij vulgaris

Mastichini

Nardini &

Cera alba aa 3vj.

Oleorum stillatitiorum Absinthij

Menthae trispæ,

Cinnamomi,

Cariophyllorum

Thymi &

Macis aa 3j.

Fiat ex arte Balsamum.

Methodus

In Balsami istius præparatione nullo alio artificio opus est quam ut moderatissime igne colliquefeat *cera alba* cum oleo *Nucis Moschatae*, atque ut extra ignem olea præscripta coalescant.

Corroborando stomacho admodum conducit ac calefaciendo, quomobrem ad vomitum compescendum utilissimè usurpatur, concoctionem juvandam, appetitum acuendum, ventriculi dolores sistendos, Colicos & Dysentericorum tormina mitiganda : Non minimæ etiam est efficacix ad cunctos Cerebri & Nervorum affectus, partes calide inungendo.

Balsamum Uterinum.

℞. Sevi Hircini ℥ij.

Lacrymarum Galbani &

Asæfætidæ

Pinguedinis in Cystide Castoreorum contenta aa 3j℞.

Oleorum stillatitiorum Succini

Gagatis,

Rutæ &

Sabinæ aa 3ij.

Fiat ex arte Balsamum.

Methodus.

In excalefacto mediocri mortario æneo, pistillóque calido, sensim colliquefiant *Galbanum* & *Asæfætidæ* lacrymæ, his cogmentatis cum parte *Castorei* unctuosa & olei, distillatis in sartaguncula liquefaciendum erit *Sevum hircinum*, cui antequam refrigerit cætera commisceantur, sic perfectum erit *Balsamum*.

Balsamum hoc cavo umbilico admotum, nucis testa dimidia exc-

Tom. I.

D d d

ptum illico, adversus hystericos vapores efficax est remedium; Illius dolores sedans: Tantillum etiam indere licet naribus ac faucium partem exteriorem illinere; conducit nec non menstruo fluori provocando.

Balsamum pro Puerulis Dentientibus

℞. Butyri Maialis non saliti ℥ ij.

Pinguedinis Gallinae &

Anatis āā ℥ ij.

Succi Cancrorum fluviatilium contusorum cum aqua florum

Cyani extracti &

Mucilaginis radice Althae āā ℥ ij.

Coquantur igne lento in vase fictili vitreato ad humiditatis consumptionem, colatura adde

Sacchari Candi subtiliter pulverati ℥ iij.

Vitellum unum ovi

Moschi & Ambra grisea āā gr. vj.

Fiat ex arte Balsamum.

Methodus.

Contundantur duo vel tres Astaci fluviatiles vivi in mortario marmoreo, pistillo ligneo, ex illis pauca aqua Cyani irroratis exprimantur Succi unciae duae. Preparanda etiam unciae duae Mucilaginis radicum Althae; haec omnia excepta vase fictili vitreato, additis uncis tribus Butyri Majalis, & drachmis duabus pinguedinis Gallinae, ac tantundem Anatis, operculato vase, coquantur lentissimo igne, quousque humiditas propemodum absumpta sit; his demum per linteum transcolatis commiscenda erunt procul ab igne ovi vitellum cum Saccharo eando, Moscho & Ambra grisea pulverisatis, sic Balsamum erit perfectum.

Balsamum hoc experientia confirmatum est ad emolliendas Dentientium infantium gingivas valere, si modo nutrix saepius gingivis affricuerint: Commodissimi est usus, cum enim insuave non sit, nullam noxam etiam deglutitum inferre valet.

Balsamum egregium pro manibus

℞. Saponis Veneti in succo Limonum diluti ℔ ℥

Mellis virginei albi ℥ ij.

Talci Veneti

Sacchari Candi &

Radice Ireos subtiliter pulveratorum āā ℥ ℥.

Salis Tartari

Boracis &

Spermatis Ceti recentis āā ℥ ij.

Fiat Balsamum

Balsami Peruviani 3 j.

Olei ligni Rhodij

Cinnamomi

Cariophyllorum āā 3 s

Moschi Orientalis

Ambra grisea āā gr. xij.

Fiat mistura ad formam Balsami.

Methodus.

Accipiantur Saponis Veneti uncia sex, minutim iacidantur, excipiantur vase fictili vitreato, dissolvantur igne moderatissimo additis uncis duabus succi limonum: Demum adjicienda Mel, postea Sperma Ceti cum Balsamo Peruviano, subtrahitoque vasi igne paulatim coagmententur Pulveres, ac tandem Moschum, Ambra grisea & Olea stillatitia.

Facilis erit tritura Talci Veneti si frustum illius mediocri luculento igni expositum fuerit per horæ semiquadrantem, inque mortario magno æneo, simulque pistillo optime calefactis, non ignava manu contundatur priusquam mortarium refrigeret; eodemque tempore per densissimum incerniculum sericeum densissimum pulveratum transmittatur.

Balsamum hoc candefacit cutique lavorem certius quam ulla pasta, vel unguentum Pomatum inducit; Illinendæ manus & afficiendæ; usus idem qui aliarum Pastarum ejusmodi, illotas manus ab illitu servando.

Balsamum sulphuris commune.

℥. Olei Nucum juglandium expressi ℔ 6.

Florum sulphuris 3 j

Salis Tartari 3 ij.

Vini albi 3 ij.

Macerentur per octiduum calore moderato in Cucurbita vitrea deinde lentissimo igne arena ad vini consumptionem coquantur, & refrigeratis omnibus Balsamum per inclinationem separetur & servetur.

Methodus.

Sal Tartari commodissime his adjicitur ad juvandam dissolutionem florum Sulphuris, ac Balsamo colorem rubicundiores conciliandum.

Flores Sulphuris & Sal Tartari primo excipiantur exigua cucurbita vitrea; postea affundatur Oleum Nucum cum vino albo, his optime commixtis, imponatur cucurbita Igni digestionis moderatissimo, in quo linquatur toto octiduo, materias per vices concutiendo;

Ddd 2

postea igni intensiori paulo reddito, decoquendum erit Balsamum quousque humiditas propemodum sit absumpta: Tum Cucurbita ab igne removenda, materiis que plane frigefactis, decantandum erit Balsamum limpidum à fœcibus liberatum, in lagenâ vitrea densa, optime occlusa adservandum ad usus.

Suo loco tradenda est præparatio Florum Sulphuris, uti & Salis Tartari.

Balsamum Sulphuris insignis est utilitatis, ad digerendum, discutendum, ac resolvendum materias crudas influxas, & in quâpiam corporis parte congestas, Valet usu externo: Balsum præbet Emplastro Diasulphuris, cujus descriptio tradenda est capite de Emplastris.

Usurpant nonnulli oleum Amygdalarum dulcium, Seminis Papaveris albi, aut Terebintinæ vice olei nucum Juglandium, ad compositionem hujus Balsami, quæ substitutio immutationem facultatum non infert, at vero quisque suo se arbitrio regat.

Nonnulli Balsamum hoc compositum magis efficiunt additis Myrrha, Aloë, Croco, variisque aliis medicamentis, pro varietate scoporum ipsis propositorum, sed plurimas ejusmodi descriptiones huc adferre inutile judicamus.

Balsamum Sulphuris Anisatum.

℥. Florum Sulphuris ℥ j.

Olei seminis Anisi expressi ℥ vj.

Excipiantur matratio, illudque diligenter obturatum digestioni moderati caloris committatur, usque ad integram fere florum Sulphuris in oleo dissolutionem; Refrigeratisque omnibus Balsamum per inclinationem à fœcibus separatum in phiala forti vitrea recte obturata ad usus servetur.

Methodus.

Olei Anisi volatilitas jubet Matrarium, quo materiæ excipi debent, accurate occludi; Vas hoc committendum Balneo Cinerum moderate calido, inibi detinendum; quousque flores Sulphuris in oleo fere omnino dissolvantur, ac Balsamum intense rubescat; Interim sedulo versandæ sunt materiæ per intervalla, ad promovendam florum dissolutionem, perfectum vero Balsamum ut refrigescat finendum, quod per inclinationem vasis à fœcibus secretum, recondendum in forti phiala, accurate ad usus occludenda.

Oleum Anisi stillatitium in Balsami hujus compositionem admitti posset, at cum nimia sit volatilitatis, faciliusque in auras abeat quam Oleum expressione eductum, ac sive adeo accurate occludi queat matrarium quin Balsamo plurimum in quantitate decedat, ideo Oleum expressum usurpandum.

Ex quorundam sententia Balsamum istud nativo plurimum viribus accedit, quod modice excalefaciat, exsiccetque ac à corruptione vindicet, Eximij quoque usus est in cunctis Pectoralibus affectibus, ac præsertim contra Tussim, Asthma, Pleuritidem & Pulmonum ulcera: Nec minimum conducit in ventriculi debilitate & Apoplexiâ, excitat appetitum languentem, flatus discutit ac quemcumque colicum dolorem mitigat: Valere etiam censetur in Peste, ac cunctis morbis epidemicis, affectibus Venereis, Febris continuis & intermittentibus, ac Epilepsia: Interius adsumitur ex liquore convenienti à tribus ad decem vel duodecim guttas: Valet etiam illitum ventriculo aut umbilico, in affectibus ventriculi aut colico dolore.

Balsamum Arcaei.

℞. Sevi Hircini ℥ ij.

Terebenthina Veneta & Gummi Elemi āā ℥ j. ℞.

Axungia Porci ℥ j.

Fiat ex arte Balsamum.

Methodus.

Liquefiat Gummi Elemi minutim concisum igne moderatissimo; addenda Terebenthina, Sevi Hircinum, & axungia Porcina; cum omnia optime dissoluta fuerint transmittenda erunt per telam novam, ad separationem sordium admixtarum, præsertim Gummi Elemi: Balsamum ea ratione colatum recondatur frigidum ad usum.

Balsamum Arcaei sapissime in usum venit, nec immerito, omne enim vulnerum & ulcerum genus carnae replet & coire facit: Valet etiam in fracturis & ossium luxationibus, sicuti & contusionibus ac vulneribus nervorum. Usitatissimum est hoc Balsamum etsi in paucissimis dispensatoriis descriptum occurrat.

Balsamum Hispanicum.

℞. Frumenti integri

Radicum Valeriana &

Cardui benedicti contusarum āā ℥ j.

Vini albi ℥ j.

Omnia in vase fictili vitreato angustî orificij collocentur, obturatoque vase super tepentes cineres horis viginti quatuor macerentur, additi que deinde

Olej Hyperici ℥ vj. in Balneo-Maria ferventi coquantur ad vini consumptionem, deinde colentur & exprimantur, Postea

℞. Thuris electi subtiliter pulverati ℥ ij.

Terebenthina Veneta ℥ viij.

Lento igne paulatim coeant, prædictoque Oleo misceantur & factum erit Balsamum.

D d d 3

Methodus.

Fabritius ab Aquapendente sæpissime hunc Balsamum in usum duxit felici eventu, quomobrem illius author à quibusdam creditus: Mira præstare perhibetur ad curationem quorumvis vulnerum, imo & partium nervosarum, quæ spatio horarum viginti quatuor, si fides, per sanat, modo sequenti procedendo.

Primo vulnus optimo vino albo frigide eluendum, demum vulnus universum illinendum hoc Balsamo calente; illius labia conjungenda, & ad se mutuo adducenda, ope spleniorum, fasciarum & ligaturarum; eodem tempore inungenda vulneris labia, & vicina prædicto Balsamo, super imposito splenio eodem Balsamo intincto; & altero super injecto aultero vino imbuto & expresso; & tertio omnino sicco.

Balsamum viride Metensium.

℞. Olei seminis lini expressi & Olivarum aa ℥ j.

Laurini ℥ j.

Terebenthina Venetæ ℥ ij.

Simul igne lentissimo liqua, Refrigeratisque permisce.

Olei stillatiij baccarum Juniperi ℥ B.

Viridis æris subtiliter pulverati ℥ ij.

Aloes Socotrina subtiliter pulverata ℥ ij.

Vitrioli albi ℥ B.

Olei Cariophyllorum ℥ j.

Et factum erit Balsamum.

Methodus.

Accipiantur Olea Olivarum & Lini optime defæcata, simul committantur igni moderatissimo, in sartaguncula, unà illis concorporentur Terebintina cum Oleo Laurino, post subducta ab igne sartaguncula, omnibusque plane refrigeratis; paulatim commisceantur Viride æris, Vitriolum album & Aloë Socotrina subtiliter trita; addenda demum Olea distillata Cariophyllorum & baccarum Juniperi, cunctisque ritè permistis exsurgat Balsamum.

Schoderus in sua Pharmacopœa hujus Balsami descriptionem tradit, quam mutuò se accepisse tanquam optimum remedium, revera probatissimum, à Dom. Cloffæo, Medico Mediomatrice, ait, nullus sane dubio erit locus, si modo notum sit non aliud id esse à Balsamo illo viridi, tantopere Parisiis decantato ante aliquot annos, cujus descriptionem nonnulli sibi propriam & arcanam esse voluerunt, etiam verisimiliter à prædicto autore desumpserint, vel ab illis mutuati sint qui ab hoc fonte hauserunt.

Utut vero sit, ratum illud esse debet præstantissimum esse illum Balsamum

Balsamum ad cuiusvis vulneris curationem, sive ab igne sive ferro inflictis; Vfus vero ratio hæc esto, vino calente eluatur vulnus, demum calide allinatur hoc Balsamum, immittendo penicillos illo imbutos, cunctis superponendo Emplastrum sticticum à me mox describendum.

Balsamum hoc vim nactum est purgandi, Vulnera, carne eadem implendi & cicatrice claudendi: Nec minorem præstat opem adversus animalium, morsus ulceraque fistulosa & maligna.

Balsamum Samaritanum.

℞. Olei communis,

Vini generosi aa partes æquales,

Coquantur simul igne lento in vase fictili vitreato ad vini consumptionem, & servetur Balsamum ad usus.

Methodus.

Hoc Balsamum nomine Samaritani, aut Evangelij donatur fuit, eo quod Samaritanus misericors, obvium cum habuisset quendam vulneribus variis confossum, & moribundum, alio usus non fuerit remedio: Quovis tempore parabile est hoc remedium adsumendo partes æquales vini optimi & Olei Olivarum, simul coquendo lento igne in vase fictili, ad omnimodam usque vini consumptionem.

Balsamum hoc etiam si simplicissimum, contemptum non habendum; felici enim successu in usum ducitur ad purgationem & consolidationem vulnerum simplicium, præsertim recentium.

Balsamum Balsamina

℞. Florum, foliorum & fructuum Balsamina aa ℥iiij.

Radicum Consolida maioris

Ophioglossi

Stristolochia rotunda

Valeriana maioris aa ℥ij.

Visci in folliculis Vini reperti

Succi Cancrorum fluvialium

Foliorum Pervince

Sanicula

Summitatum floridarum Hyperici

Galij Lutei aa ℥ i ℔.

Olei Olivarum ℔ iv.

Contundenda contundantur, omniæque vase vitreo cooperto excepta Soli æstivo per duodecim dies exponuntur deinde in ferventi Balneo ad humiditatis consumptionem decoquantur, postea colentur & exprimantur, Oleoque depurato permisceantur, Olei vernicis stillatitij ℔ ℥.

Et factum erit Balsamum.

Methodus.

Medicamenta hoc Balsamum componentia quam electissima & recentissima sint; Contritis vero cunctis conterendis in mortario marmoreo, omnibusque oleo commistis in vase vitreo, aut fictili vitreato, angusti orificij, hoc soli per duodecim dies exponatur: Quo demum Balneo Mariæ imposito, hoc fervefaciendum quousque id quod humidum medicamenti inest absumptum fere fuerit: Deinde colandæ erunt, fortiterque exprimendæ materiæ, riteque secreto à facibus Oleo, commiscenda erit semilibra Olei è Gummi Sandaraca distillari, hinc proditurum est Balsamum.

Oleum istud adservandum in lagena vitrea forti, bene obturata, Admodum commendatur ad curationem omnium Vulnerum, speciatim vero partium nervosarum: Nec minores vires ad Combustiones obtinet; Dolores Hæmorrhoidum demulcet, illasque consolidat, si præsertim tantillum Camphoræ additum fuerit; Cicatrices etiam oleo Ovorum commixtum in cute exterit.

Balsamum dolorem levans.

℥. Foliorum urticæ urentis,

Plantaginis

Mercurialis & Maiorana aā man. ij.

Olei Nucis Juglandis expressi lb. x.

Vini albi generosi lb. ij.

Herba contusa vase fictili vitreato excepta, cum oleo & vino, cooperto vase super calidos cineres, horis viginti quatuor macerentur, postea lento igne coquantur, deinde colentur & exprimantur, defecatumque Balsamum ad usum servetur.

Methodus

Prius optime contundantur herbæ in mortario marmoreo, quæ vase fictili vitreato angusti orificij excipiantur, cum oleo Nucum & vino albo præscriptis, accurate hinc vas cooperiatur. Prægressa vero maceratione supra cineres calidos spatio horarum viginti quatuor, materiæ lento igne decoquantur, donec vinum fere exhaustum sit, demum omnibus colatis, & rite expressis; secretum à facibus Balsamum ad usum recondatur.

Balsamum hoc singulare est ad mitigandos dolores Articulorum, tum eos quos induxit aliquod vulnus, punctura, aut contusio, tum quos invehit cujuscumque humoris acris in partem aliquam diffusio: Externe inungitur, præsentissimo solatio, si præsertim pars excoriata fuerit.

CAPUT

CAPUT IV.

De Balsamatione , vel conditura Cadaverum.

Ex corruptione, & intenso foetore, non raro observando in tumulis Magnatum, Principum, imo & Regum, etsi summum adhibitum sit studium cadavera incolumia servandi, colligere mihi licuit inanem illud successum avaritiæ solum aut inscitiae adscribendum esse illorum qui condiendi vel Balsamandi curam susceperunt. Ideoque non inutile fore credidi si hoc capite publici juris facerem medicamenta, & methodum, qua non raro usus sum in Balsamatione Cadaverum nonnullorum utriusque sexus, imo & Principum; eo fine ut qui famæ consulunt, omnemque operam navant quo eventus votis respondeat, id consequi valeant ut Cadavera, quæ à corruptione vindicare student, per plurima secula citra corruptionis metum perennia esse queant.

Hoc loco immoraturus non sum circa modum condiendi Cadavera antiquis assuetum Ægyptiis, aliisque nationibus; qua de re nonnulli quædam scriptis tradidere, ac inter ceteros Petrus Belonius, Maynensis, Tractatu edito Parisiis anno 1555. *De medicato funere*: Etsi enim hodie supersint non obscura indicia industriæ antiquorum in Balsamatione cadaverum Personarum Illustrium; ac in variis Authoribus occurrat series præcipuorum medicaminum ad id opus ipsis familiarium, non adscriptæ tamen sunt doses, neque ratio legitima qua ipsi vti fuere.

Neque etiam disquiram varias Authorum sententias circa Mumia nomen, quandoquidem nihil quod animum curiosum expleat invenire est, Id vero novisse sufficiat vocabulum Mumia inditum fuisse, modo Cadaveribus medicamentis aromaticis imbutis & conditis; modo illis quæ arenis in Lybiæ desertis obruta ab æstu Solis arefacta fuere; Modo liquori è monumentis vel tumulis in quibus Magnatum cadavera condita jacebant exsudanti, ac in sepulchris exsiccatæ, adeo ut duritiem æqualem corporibus Balsamatis amularetur.

Missis ergo antiquorum sententiis, imo & Neotericorum, statuo, quandoquidem Cadaverum corruptio non alia ratione contingit quam ab excessu exuberantis in illis humidi, quod adauget aër ambiens, In primis curæ esse debere ut absumatur humidum illis innatum, prohibeaturque accessus & introitus ambientis: A calce viva quidem quicquid superfluum in corpore redundat absumi potest, imo

Tom. I.

Ecc

quodammodo præparari aëris admissio ; At cum destructoria & caustica vi polleat, qua molliores corporum mortuorum partes absumendæ essent à solo superstite scelero, ejusmodi auxilium inutile est, nisi soloni ossium custodiendorum cura incumbat : Adservari quoque ad aliquod temporis spatium possent cadavera exenterata, beneficio Muræ plurimo sale prægnantis; vel etiamnum in spiritu vini eadem reponi, si modo vas idoneum præsto esset, accurate obturabile: At cum idipsum perenne esse nequeat, requirantur autem media stabilia nec caduca, nemini non gratum futurum spero si hoc loco tradantur.

Id porro mihi curæ cum semper fuerit corpora defuncta figura externa salva tueri, præsertim, vultus, imo præstare, si concessum esset ut in perpetuum durabilia essent, ideo semper prohibitus fui ab usu pulveris coriariorum, cinerum calcis, quibus plerumque abutuntur qui turpi lucro inhiant, conscientia vero & famæ nequaquam attendunt, posthabitis querelis & exprobrationibus de infelici & improspere successu ipsis morientibus : Etiam si enim prædictus coriariorum pulvis, ex se sat aridus, idoneus videatur absorbendo humori redundanti partium quibus admovetur, destitutus nihilominus est quavis utili dote quam secum transferre queat in cadavera ; ipse vero putredini obnoxius, quam tandem contrahit ab humido quod absorpsit, Cineres quod spectat, etiam Sal ipsis comixtum aptum videatur conservandis cadaveribus, non sufficienti tamen hoc illis inest quantitate qua id præstare valeat, ac proculdubio dominium in illud obtinet colliquatio sensim contingens partium mollium cadaverum, Imo dissolventis potius cujuspiam vice fungitur ratione partium carnosarum aut pinguium quas attingit, quam remediij corruptionem prohibentis : Calcem cur exulare jusserim rationem ut reddam nulla impellit necessitas, satis fuerit tradidisse media, ratione & experientia duce à me optima confirmata, quorum ut copiam omnibus facerem jussit Dominus d' Aquin.

Etiam si forsan spes affulgere posset cadavera labis immunia conservari posse, si includantur feretro plumbeo, obvoluta Pulvere composito ex partibus æquis Myrrhæ, Aloës & Salium, specificavi donatorum; profuse vero affatim insperfo Pulvere, eoque optimo vini spiritu humectato; feretri autem commissuris accuratissime occlusis, Eademmet autem methodo usus fuerim erga cadaver Illustris Matronæ, ex ipsius ante obitum jussu, Ratio tamen omnium probatissima hæc esto.

In Craniij postea parte, seu occipitio, excavandum foramen magnitudinis volæ manus, aut circiter, per quod Cerebrum eximendum est; Craniij autem cavitas, Pulvere inferius describendo opplenda, demum foramen occludendum, adposita parte inde exempta; futura ope panniculum

niculum carneum divisum & à Cranio divulsum data operâ , conjungendo.

Cutis, & partis adiposæ illi subjectæ incisio faciendâ à summo sternō ad umbilicum extremum ; Eadem vero cutis transversim quoque dividenda ad sesquipedalem circiter longitudinem, quæ in aperto ponat regionem Jecoris , Lienis & Ventriculi: cunctisque his à Sterno cadaveris novacula *liberatis* inciso , & à costis separato Sterno , hinc inde, in locis cartilagineis : Eodem Sterno ad vultum usque adducto, eximantur Lingua Oculi, Pulmones, Cor, Jecur, Lien , Ventriculus, Intestina , partesque omnes , corporis cavitatibus conclusæ detrahantur: Duæ etiam vel tres altæ incisiones secundum brachij longitudinem faciendæ, ac utriusque suræ , magis aut minus penetrando pro ratione corporis, obesioris aut strigosioris: Necessariæ eadē divisiones cutis, sed profundiores, & numerosiores, in natibus & femoribus : Similes requiruntur secundū longitudinem à summo dorso ad nates excurrentes , novacula etiam partes adiposæ à carneis separandæ: Quinque etiam aut sex in collo faciendæ , duæ item per longitudinem , in unaquaque pedum planta & manuum vola : Occurrere possunt corpora adeo obesa, carnibus & adipe farcta , ut locus sit detractioni superfluxæ carnis & adipis ; visceribus commiscendæ ; sed prætermitti potest illa ablatio, dummodo nihil prætermittatur illorum quæ requiruntur ad corporis conservationem.

Sanguis & serum, si quæ forte in corporis cavitates influxerint , aliasve partes novacula adapertas, spongia sedulo absorbeantur & abstergantur ; Singulæ designatæ partes generoso vini spiritu madescant , ac demum leviter optimo salis spiritu imbuantur, Magnetis , vices subitura , qui aciditate sua attrahens tum Salia fixa tartari & tamarisci, tum volatilia in aromatibus latentia , ex quibus Pulvis componendus est, eorum intimiorem conjunctionem effecturus est, ac magis idoneos redditurus qui cadaveri coaptentur : universa demum hæc capacitas, cunctique excitati hiatus, tota intercapedo cutis adiposæ , carniū & ossium, sicuti & cranij spatium ac panniculi carnei, necnon oris cavitates, faucium , buccarum, narium & orbitæ oculorum , impleantur Pulvere sequenti.

Pulvis ad implendas cadaverum cavitates.

*℞. Myrrhæ,
Aloes ʒʒ. lib. xvj.*

Ecc 2

*Salis Tartari &**Tamarisci,**Asphaltii**Summitatum siccarum Absinthij.**Scordij &**Centaurij minoris**Radicum siccarum Imperatorie**Gentiane.**Angelice,**Carlinæ,**Aristolopchia rotunda āā. lib. iij.**Cardamomi vulgaris,**Piperis nigri,**Zinziberis āā. lib. jv.**Cinnamoni,**Garyophyllorum,**Labdani &**Acori veri āā. lib. ij.**Fiat ex arte omnium Pulvis ad usum.*

Methodus.

Quantitas præscripta hujus Pulveris modum non excedet si corpus Balsamandum magnum fuerit, ac præsertim si cuncta viscera condienda, sicuti nonnunquam mihi contigit faciendum; Media tamen pars satisfactura est si corpus condiendum parvum fuerit: At Pulveris nunquam conditorem Cadaveris parcum esse decet, Sed sedulo indagando cunctas cavitates novacula divisas; omnino illæ adimplendæ, & per vim Pulvis adigendus, quantum illius cutis capax esse poterit: Demum irroratione facta supernæ partis Pulveris optimo vini spiritu, quo utunque concorporari queat & coalescere, adductaq; hinc inde cute, & futuris conjuncta omnium inflictorum vulnerum, accurate universum corpus inungendum erit Balsamo Peruviano, cui aspergenda est Pulveris sequentis quantitas sufficiens, ut inde exsurgat quædam crusta densa, spissitudinis transversi digiti, corporis universam superficiem obtegens.

*Pulvis ad Cadavera loricanda.**R. Styracis,**Benzoini,**Ireos Florentiæ āā. lib. iij.**Summitatum Majoranæ,**Florum Arantiorum &**Castiæ, Caryophyllatæ āā. lib. sem.**Fiat ex arte omnium Pulvis crassior ad usum.**Lavendulæ**Tacamahacæ odoratæ āā. lib. ij.**Ligni Rhodij,**Acori veri, āā. lib. j.**Labdani,*

Methodus.

Univerſo corpori Pulvis iste inspergendus sed successive, postquam scilicet pars quæpiam Balsamo Peruviano inuncta fuerit, adeo ut undi-

undiq; suffusum sit corpus, & circumquaq; ad spissitudinem transverſi digiti, ſicuti jam ſupra innui: Demum involutum Cadaver tela incerata, ac commiſſum feretro plumbeo, cujus commiſſuræ optime feruntinentur, proculdubio ad diſſiſſimas regiones transferri poterit in ſecula ſeculorum durable adverſus omnem corruptionis metum tutum.

Sin Cadaver ad aliquod tempus feretro non incluſum adſervandum fuerit, imo per plures hebdomadas exhibendum vultu patulo, in lecto ad pompam exſtructo, veſtibus indutum, cheirothecis, tibialibus & calceis inſtructum, præparanda erit tela incerata alba, odorata, dividenda in longiſſimas tēnias, tres aut quatuor digitos latas, quibus ſeorſim obvolvenda brachia, femora, tibiæ, demum univerſum corpus, oblique illas ſupra Pulverem circumducendo, quo pacto Cadaver non ſecus ac corpus vivens indui poterit, capillos depromendo, vultumque prodendo, dummodo ſæpiſſime ſpiritu vini optime rectificato eluatur; imo lintea eodem ſpiritu imbuta, quo tempore non exhibetur Cadaver, admoveantur; Poſteſt & ſupponi capiti cervical Pulvere aromatico deſcripto oppletum, minora itidem Pulvinaria lateribus & pedibus ſupponenda: Tela inceratæ hæc eſt compoſito.

Tela Cerata aromatica.

Rx. Cera alba lib. vj.

Olei expreſſi Nucis moſchata

Oleorum Stillatitiorum Lavendula

Corticis Arantiorum &

Citri ana unc. ij.

*Cera igne lentifſimo liquata permifceantur Olea, illiſque Tela linea imbua-
tur pro uſu jam dicto.*

Methodus.

Minutim prius manibus dividatur Cera alba, lentifſimo igne colli-queſcat in fartaguncula ſtanno interius obducta, ſuperna parte latiſſima, inferna in conum vergente; demum commiſtis Oleis æqualiter & undique imbuatur tela alba & rariſſimæ texturæ.

Cerebrum quod ſpectat, omneſque interiores corporis partes, imo carnes & adipēs, quæ detrahère è re viſum fuit; condiri hæc poterunt priore Pulvere inſperſo, Eapropter probe elotis inteſtiniſ, longiſque ac altis inciſionibus Cordi inſiſtis, Pulmonibus, Jecori, Lieni & Renibus; adparatoque doliolo plumbeo dimenſo, hujus fundum Pulveris portone cooperiendū; irroratiſque cunctis partibus optimo vini ſpiritu hæc

in doliolo seorsim collocanda, Pulvere ubique superaddito; sedulo quoque vulnera Cordi, Jecori &c. Inflicta eodem Pulvere infarcienda; partium repositionem successive continuando, Pulvere affatim injecto, quoad omnia inclusa fuerint, ac doliolum Pulvere omnino oppletum sit: Postmodum dolioli commissuræ accurate ferruminabuntur; quo pacto cunctæ illæ partes in massam coagmentabuntur, non minus ipso doliolo durabilem: Cor balsamatum, sicuti superius dixi, pyxidi plumbeæ dimensæ committi potest, seorsimque custodiri.

CAPUT V.

De Linimentis, Vnguentis & Ceratis.

Linimenta, Vnguenta & Cerata, Medicamenta sunt composita, Vnctionibus præsertim, aut adplicationibus exterioribus diversarum corporis partium dicata, tam ad illarum affectarum curationem, quam mitigationem symptomatum accidentium.

Linimenta, Vnguenta, Cerata, consistentia præsertim à se invicem discrepant, mediumque obtinent Vnguenta, adeo ut Vnguenti nomen utrique sæpe adaptetur. Olea basis sunt usitata Linimentorum, Vnguentorum & Ceratorum; Adduntur Cera, Axungia, Sebum variaeque plantarum partes, animalium, & mineralium, tam ratione virium quas illis largiuntur, quam ut Oleis consistentia adveniat, componanturque remedia, quæ diutius partibus inhærentia facultatem suam paulatim in illas transfundant: Possunt equidem præparari Linimenta & Vnguenta ex variis adipibus, citra Olei additamentum & Ceræ, sicuti exempli Gratia plurima Vnguenta Pomacea; Imo & plurima componi queunt absque Oleo, Pinguedine & Cera, cujusmodi est Vnguentum Ægyptiacum, sed multo plura occurrunt Vnguenta, quorum Oleum basis esse debet & materia præcipua, consistentiam à Cera mutuantia, quam quæ neque Oleum neque Ceram in sui compositionem admittunt. Legitimum tamen Ceratum absque cera confici nequit, ab hac siquidem determinationem accepit.

Proportio usitata Olei & Ceræ in Vnguentorum compositione, est ut sint tres uncia Ceræ ad duodecim Olei uncias: Sin vero Pulveres admiscendi, possunt hi admitti ab uncia una ad duas; imo proportio dicta non semper observatur, quandoquidem Ceræ quantitas aliquando augetur; Quatuor Ceræ libræ ad duodecim Olei libras ad Cerati compositionem accipiuntur; Cum Ceræ uncia duæ sufficiant ad duodecim
Olei

Olei libras pro Linimento componendo. Tempestatis tamen anni ratio habenda, ætate enim paulo major Cera quantitas necessaria est quam hyeme.

Quandoquidem vero Unguentorum descriptiones constant ex resinis, axungiis, sebo aut gummatibus, cera vicem fere obtinentibus, necesse est Pharmacopœum huc animum advertere, proportionem inter hæc observandam, adeo accurate medicamenta omnia commiscendo, ut debita & legitima commistio & consistentia emergant: Requiritur etiam probum ignis regimen, quo aliquando omnino carendum pro natura conficiendorum Unguentorum: At vero circumstantias has, quivis ex descriptionibus & præparationibus sequentibus observaturus est.

Unguentum Rosatum.

℞. Axungia Porci masculi purgata & sæpius lota

Rosarum rubrarum recentium contusarum āā. unc. iiij.

In vase fictili vitreato angusti orificij permisceantur, & recte obturato vase, in Balneo Mariae satis calido per sex horas macerentur, deinde fervente Balneo per horam coquantur, colentur & exprimantur, Unguente percolato permisce.

Rosarum pallidarum recentium contusarum lib. jv.

In eodem vase recte obturato nova omnium maceratio & coctio per idem tempus, similisque colatura & expressio perficiantur; Unguentumque facibus omnibus purgatum ad usum in loco temperato servetur.

Methodus.

Etiam si descriptiones Unguenti Rosacei in Dispensatoriis occurrentes omnes propemodum cum illa quam tradidit Mesuë coincidunt, ac antiquorum venerabundi Sectatores illam citra errorem amplecti queant; non usquequaque tamen à Pharmacopœis hodiernis observatur, unusquisque enim sui arbitrij est in illius præparatione; admittunt enim quidam Rosas expansas, alij Gemmas solum; alij Rosas rubras præferunt, alij pallidas: nonnulli albas potiores credunt; nonnulli Moschatas, Damascenas dictas: Integræ etiam à quibusdam usurpantur, ab aliis contusæ; plurimi succum addunt: Nonnulli etiam Rosas axungia porcinæ commixtas Soli exponunt macerandas; Alij contra cellæ vinariæ immittunt: Alij contra in unguento colorem candidum axungia conservare student, alij rubicundum præferunt; Cum vero in Rosis colori ille desideretur in Unguentum transferendus, ad anchusæ radicem confugiunt, quam lente cum unguento decoquunt per octa-

vam videlicet horæ partem antequam id percoletur ac ultimo exprimatur : Sed sinamus quemque sui iuris esse, nullam singularem præparationem impugnaturus sum, etiam si occasio occurrat ; satis mihi fuerit verba fecisse de præparatione Vnguenti hic præscripti : id vero ausim asserere nulli inferiorem esse neque viribus neque odoris gratia;

Cura non debet esse Parisiis hyeme de anticipanda axungia porcina præparatione, ad istius Vnguenti compositionem, quandoquidem quovis anni tempore illic porci maculantur ; adde quod quævis axungia recens vetustæ anteposenda est : Illud etiam in confesso est axungiam Suis masculi compactiorem esse, ideo eligendam præ pinguedine Scrofae : Liberanda est hæc à tunica, frustillatim dividenda, diligenter aqua frigida eluenda, colliquanda in vase fictili vitreato, angustiori orificij, igne moderatissimo, per vices id quod colliquefactum est linteo transmittendum, adservando pro conficiendis Vnguentis calidis axungiam postremo liquatam & percolatam.

Accipienda est prior hæc pinguedo probe lota, hac commista æquali ponderi majorum gemmarum rosarum rubrarum, optime contritarum; Cuncta excipiantur vase fictili vitreato angustiori orificij, quod bene cooperculatum, detineatur per horas sex super Balneum inter tepens & fervidum medium, demum fervor huic per horam integram conciliabitur, omnibusque percolatis, fortiterque expressis, accipiat æqualis quantitas Rosarum pallidarum recens expansarum, quibus optime contritis, & commistis axungia per expressionemeductæ, in eodem vase, hoc rite obturatum per sex horas detinebitur in Balneo neque tepido neque astante, sed neutro & inter utrumque, postmodum percolanda omnia, & valida manu exprimenda ; refrigeratum autem Vnguentum, & defæcatum ad usus adservandum.

Interim si Vnguentum istud colore roseo donandum sit, horæ quadrante priusquam ultimo percoletur, immittendæ sunt uncia duæ radicis Anchusæ ; imo paulo plus si intensiorem desideres colorem ; alte enim immersæ illæ radices, ac cum Vnguento agitæ ; proculdubio prædictum colorem transfusuræ sunt, nullo plane virium Vnguenti detrimento.

Sin Vnguento colorem album conservari velis, Rosarumque odorem fragrantem conciliari, res successum habitura est usurpando solum Rosas Damascenas, dimissa Anchusa, eadem methodo procedendo quam innui ad compositionem Vnguenti Rosati vulgaris.

Si quis antiquorum imitator huic Vnguento adderet Olei amygdalarum dulcium, ponderis sextam partem, Linimenti consistentiam illi imperti-

impertiretur: ac paucis admodum hoc modo gratum futurum est, quin pluribus consistentia minus liquida magis arridet; cum etiam in regionibus calidioribus plurimi tantillum Ceræ albae adiciant ut consistentiam solidiusculam Unguentum adquirat: Possent quinimo solum Rosæ rubrae in usum adduci, sed manifestum fiet ab addita media parte Rosarum pallidarum, hic præscriptarum, Unguento suaveolentiam majorem conciliari, neq; tamen de refrigeratoria vi quidquam illi decedere.

Potest etiam absque igne præparari Unguentum Rosaceum, non alia ratione ac Unguentum Pomaceum Jasmineum, modo videlicet sequenti.

Accipe duo vasa Faventina lata & depressa, in unum quodque illorum infunde axungiam suis masculi liquefactam, probe elotam, ac præparatam sicuti pro Unguento Rosaceo vulgari; ea tamen ratione ut universa vasorum capacitas illam admittat ad crassitiem fere transversi digiti: Adimple vacuum ambo illa vasa interjacens, immittendo folia mundata Rosarum Damascenarum, summo mane collectarum & recens expansarum: impositoque vase vasi, adeo ut se mutuo cooperiant in conclavi optime clauso dimitte usque ad vesperam, abjectisque Rosis prædictis recentes substitue, & commissa sibi invicem vasa reponc ad diem usque sequentem. Perge in prædicta Rosarum innovatione donec animadvertas axungiam sufficienter admisisse odorem Rosarum; sic consequitur es Unguentum candidissimum & odoratissimum, cui cognomen Unguenti Pomacei Rosati imponere licebit, loco frigido custodiendum in vase Ficili aut Faventino, accurate occludendo: Iuxta hanc methodum præparari possunt Unguenta Pomacea, ex violis, caryophyllis hortensibus, Ionquillis ac quibusvis floribus odoratis.

Unguentum Rosatum usitatissimum est contra omnes inflammationes externas, præsertim Phlegmonas, Erysipelata & Herperes; valet in dolore capitis, lenem somnum accersit; Ventriculi ardorem intensiorem temperat; uti & Jecoris ac Renum; Hæmorrhoidum dolores demolcet; Ignem volaticum faciem invadentem extinguit, ac discutit pustulas, curatque ulcera in illa suborientia; Reprimit etiamnum serum acre, extinguit inflammationes genitalium in utroque sexu; delet rubores & pustulas infantes fasciis obvolutos infestare solitas: Præscribitur etiamnum Unguentum Rosaceum tanquam basis Unguentorum & Pomatarum contra scabiem præscribi solitorum.

Unguentum Album, seu de Cerusa.

℞. Olei Rosati lib. iij.

Ceruse Veneta lib. j.

Cere alba lib. jx.

Camphora drachm. sem.

Fiat ex arte Unguentum.

Tom. I.

Fff

In omnibus Dispensatoriis reperitur Vnguenti istius descriptio, variat vero in singulis admodum dosis, non solum ratione proportionis Olei ad Ceram, sed etiam ipsius Cerusæ; Priorum proportionem quod spectat, non revera recedit à regulis Vnguentorum generalibus; Cerusæ vero ratione proculdubio anomalia adest, quandoquidem superat Pulverum proportionem vulgatam, etiamsi admittatur, tum ratione exiguæ molis Cerusæ, tum quia ab hac expectandus & Vnguenti color & vis præcipua.

Nullatenus vero illis assentiri possum qui Cerussam, non aqua lavandam præcipiunt, sed cum aceto stillatitio decoquendam, postmodum exsiccandam antequam in istius Vnguenti compositionem veniat: Perspectum enim mihi Aceto stillatitio vim quidem inesse referandi, imo dissolvendi Cerussam, illamque in substantiam acido saccharinam deducendi, albam, crystallinam, salis speciem præ se ferentem; imo & per longas digestionem, separationes, ac iteratas affusiones aceti distillati pene rotam Cerussam in ejusmodi Sal abire posse, At vero sal istud legitimum non est Sal Cerusæ, sed potius Sal aceti Cerusæ coadunitum, à spiritu aceti dissolutum: Præterquam quod vero acetum illud distillatum, Cerusæ remixtum, nullo modo idoneum est promovendæ ulli partium illius separationi, quandoquidem confusæ sunt omnino Cerusæ ubi exsiccata fuit, Id certissimum est tantum abesse ut Cerusa vim refrigeratorem ideo majorem nanciscatur, quin potius insignem ab aceto acrimoniam adquirat.

His perspectis, in eam inclino sententiam, ut anteferendam censeam ad hujus Vnguenti compositionem, lotionem Cerusæ antiquis usitaram ejusdem in aceto decoctioni, à neotericis quibusdam propositæ: Etiam si enim aceti distillati adjectio forte inutilis non esset, si istiusmodi Vnguentum conficeretur ad curationem Ulcerum à bile salsa & adusta oriundorum, aut sale quopiam fixo vel volatili, eo quod verisimile sit ab acido aceti edulcorandas esse substantias illas Salinas dum se arcte illis adjungeret, nihilominus tamen ejusmodi effectus expectandus non est à Cerusa cum aceto decocta, postquam phlegma & acidum aceto inexistencia absumpta fuere, quandoquidem in Cerusa non illa quidem reperire est sed tantum Sal fixum & corrosivum ejusdem aceti, cum admodum mihi verisimile sit Cerussam lotionum ope omnino liberatam ab acidorum acrimonia per quæ in calcem deducta fuerat, ac empyreumate inutili, illi ab igne impresso, plane idoneam factam esse absorbendis, imo & extinguendis humoribus biliosis aut salinis, sicuti & acidis à quibus forte genita fuere Ulcera, Nihil tamen obstiterit, si
humoris

humoris indoles Ulcus parientis innotuerit,quin ad specifica transire liceat,seorsum usurpanda, aut huic Vnguento commiscenda, iuxta indicationum varietatem.

Ad id quod nonnulli obijciunt, lotionem Cerusæ abstrahere posse portionem aliquam Salis illius Saccharati ab aceto dissoluti, quando plumbum in Cerusam conversum est, Respondeo portiunculam tantum Cerusæ forte decessisse, adnexam quibusdam reliquiis Salis aceti, cujus detractio proculdubio utilis est, ratione particularum acrium illi conjunctarum: Id quoque adstruo, Cerusam calcinationem expertam, substantiam non esse in aqua dissolubilem; neq; verendum ne ab aqua communi, neque ab aqua rosacea, quicquâ de propria illius substantia detrahatur, quandoquidem ab aceto solum dissolubilis est, aut alio quopiam corrosivo, eorumque beneficio figuram Salis aut vitrioli Cerusæ induit, quæ nihil aliud est quam dissolutio, commistio & concorporatio illius substantiæ cum spiritibus corrosivis; cum Plumbum ab eodem Sale secerni queat, ac iterum idem plumbum in Cerusam deduci, sicque id plumbum iterata metamorphosi quoties libuerit transmutare concessum sit.

Albumina Ovorum quod attinet, in plurimis hujus Vnguenti descriptionibus præscripta, censeo posse illa commisceri quo tempore in usum adducitur Unguentum, si necessarius illorum incidat usus; satius vero esse abstinere in præparatione istius Unguenti si conservationi studendum, quod ovorum albumina corruptioni obnoxia sint: Poterit & sine Camphora confici hoc Unguentum, hanc illi necessitate postulante adjiciendo, eo quod odor ingratus plurimis tædio esse queat.

Accipienda Cerusa Ueneta albissima, gravis & friabilis, Pulveranda erit, vel africanda telæ cribri setacei inversi, Pulverem excipiendo charta cribro subdita: Exceptus iste Pulvis vase fictili sat capaci iteratis vicibus elvendus erit aqua pura sæpius affusa, Pulveratam Cerusam crebro spatula lignea agitando, aquam vero decantando cum Pulvis ad fundum secesserit: quando vero aqua à lotionibus residua insipida adparuerit, ultimo aqua rosacea abluenda erit Cerusa, per vices hanc agitando, aquæ moram quinque aut sex horarum concedendo, tandem per inclinationem effundendæ; Cerusam vero charta coopertam in umbra exsiccando; Tunc injicienda Cera alba infricata, cum Oleo præscripto, in vas fictile vitreatum; hoc autem Balneo ferventi immittendum: Statim vero ac Cera liquefacta fuerit, remoto à Balneo vase, dissolutio hæc pistillo ligneo concutienda erit, donec crassitudinem nancisci videatur, quo tempore immittenda erit Cerusa trita, Unguentum tunc subigendo donec penitus fere refrixerit.

Fff 2

Camphoram addere si cui libuerit, hanc liquefaciat in Olei portiuncula, Unguento hæc commiscendo cum frige factum fuerit: Poterunt & tunc ovorum albumina adjici, si placuerit; Unguentum sedulo commovendo ut omnium accuratissima exsurgat commistio.

Plurimi est usus istud Unguentum ad Ambustiones curandas, Erysipelata, Scabiem ac plerasque infectiones cutaneas, à pituita salsa genitas aut bile adusta: Admodum etiam conducit ad demulcendos Pruritus, ac extinguendam Ulcerum intemperiem calidam, ad excoriationes siccandas, tollendos rubores (intertrigines) infantibus familiares, in femoribus aliisque locis; sicuti & ad contusiones ac vulnera levia consolidanda: refrigerat enim, adstringit, exsiccat, & cicatrice obducit vitia illius indiga,

Unguentum Populneum.

℞. Gemmarum Populi nigrae contusarum lib. j. sem.

Axungia Porci masculi lib. iiii.

Simul permixta vase fictili vitreato excipiantur, coopertoque vase in cella vinaria ad Maium vel Iunium usque mensem detineantur, Balneo postea ferventi commixtis permisceantur.

Foliorum contusorum Violaria

Umbilici, Veneris

Rubi,

Papaveris nigri,

Mandragora,

Hyoscyami,

Solani,

Lactuce,

Sempervivi majoris & minoris &

Bardanae majoris aā. unc. iiii.

Omnia simul in eodem vase fere ad totius humidi consumptionem eodem calore coquantur, postea colentur & exprimantur, purumque Unguentum ad usus in loco temperato servetur.

Methodus.

Varietas tempestatum cui attendendum ad collectionem Simplicium hujus Unguenti compositionem ingredientium, in causa est ut manum operi ad minimum bis admoveere necesse sit; quando enim oculi Populi erumpunt, sola violariae folia, atque aliae quæpiam herbae fere semper obviae occurrunt, quo fit ut commodius sit illorum commistionem differre donec ceterae omnes plantae praesto sint.

Colligantur gemmae Populi cum dehiscere incipiunt ac foliorum cacumina depromere; optime cōtundantur in mortario marmoreo, demum sensim liquefacta axungia in vase fictili vitreato capacitatis convenientis, igne moderatissimo, rite commisceantur; accurateque coopertum vase in cella vinaria, aut loco frigido detineatur, donec cunctae herbae necessariae collectioni idoneae sint, praesertim solanum, planta tardissime

diffime erumpens.

Nonnulli Populi infusionem Soli exponunt , at vero frigus magis idoneum videtur Unguento refrigerationi dicato ; adde quod id tantum præstandum ut conservetur facultas oculorum Populi , atque cum cæteris decoquantur.

Quando herbæ omnes simul & semel colligi poterunt, his optime in mortario marmoreo contritis , vase autem infusioni populi dicato Balneo Mariæ imposito , illoque cooperto, continuandus Balnei fervor, materias spathula lignea per vices agitando, vase iterum cooperto, donec humidum herbarum omne fere absumptum sit : Tum remoto à Balneo vase, percolandæ erunt & fortiter exprimendæ omnes herbæ; demumque frigefacto Unguento fæces ab illo fecernendæ cum humido superfluo, id in vase Faventino ad usus recondendo.

Nonnulli jubent vinum Unguento, dum decoquitur , addi ; Alij ad succum Solani confugiunt & aquam Rosarum. Sed si simul & semel cunctæ herbæ in Unguentum , quando id coquendum est , conjectæ fuerint, cæque recentissimæ, illæ humidi quantum satis est ad Unguenti decoctionem supeditaturæ sunt; suppetetque quantum requiritur temporis ut Unguentum sufficienter imbuatur colore & facultatibus cunctorum simplicium.

Maxima etiamnum Auctorum pars præcipiunt macerari herbas octo aut decem diebus ante confectionem Unguenti ; Sed mera temporis jactura, quandoquidem herbæ recentes, optimè contusæ, proculdubio in Unguentum vires suas sufficienter transfundunt decoctionis beneficio, adeo ut prævia nequaquam esse debeat maceratio , neque procul neque iuxta ignem ; adde quod pars resinosa gemmarum Populi cum facillime in prædicto Unguento dissolvatur, etiamnum illorum virtus integra ejusdem decoctionis beneficio infunditur.

Sententiam illorum quod attinet , qui censuere medicamenta omnia Unguenti Populei frigida esse , si sapor & odori aromatico oculorum Populi fides, ut & parti illorum resinosa & inflammabili, illud ratum esse debet partes calidas in illis non abesse, sicuti neque in Bardana : At vero hoc nequaquam prohibet quin merito hoc Unguentum in frigidorum censum veniat , quandoquidem plantæ calidæ quæ in illo occurrunt, præcipuarum, vi refrigerandi præditarum, vim non infringunt, quinimo illarum penetrationem adjuvant, adde quod illud usu compertum remedia, quæ mere frigida censentur , si sola in usum veniant raro operatos effectus producere, nisi intermistum fuerit medicamentum quodpiâ calidum quantumvis exigua quantitate; Id quoque experientia comprobabat remedia calidissima felicissime in usum venire , speciatim spiritum

Fff 3

vini & succum ceparum ad Combustionum curationem, vice istius Unguenti, eapropter decantatissimi.

Unguentum Populeū, solum, vel Unguento Rosaceo cōmistum, fronti & temporibus admotum, somnum lenem provocat; febricitantiū Cephalalgiam demulcet, cor æstumq; febrium carpis manus & plantis pedum admotum temperat; Sæpissime in usum accersitur ad hæmorrhoidum inflammationem compescendam; Curandas, sicuti præmonui, combustiones, Erysipelata omneque ignis volatici genus: ad discutiendum Mammillarum lac; quem in usum mel illi aliquando remiscetur, cera flava, plurimaque alia medicamenta.

Unguentum Pompholigos.

℞. Olei Rosati unc. xx.

Succi granorum viridium solani unc. viij.

Coque simul lentissimo igne vase fictili vitreato cooperto, fere ad integram succi consumptionem, deinde in Oleo liqua.

Cere albæ unc. v.

Ab igne remotis, & semi refrigeratis permisce

Ceruse lotæ pulveratæ unc. iiij.

Plumbi leviter usti & Pulverati

Pompholigis, vel Tuthiæ Alexandrinæ præparatæ ana unc. ij.

Thuris subtiliter Pulverati unc. j.

Et factum erit Unguentum.

Methodus.

Hujus Unguenti descriptiones, apud Authores plerosque prostantes qui de re Pharmaceutica aliquid conscribere, non multum à se invicem recedunt quoad numerum & nomina medicamentorum; sed ratione dozeon dissimilitudo aliqua adest, præsertim Olei & Cere: Accurata est quoad omnia hæc descriptio, ac proculdubio Unguenti præparatio optima futura est si methodo sequenti quis institerit.

Colligenda sunt grana Solani vulgaris, antequam maturitatem adeptæ sint, ex his in mortario marmoreo contusis exprimendus succus, cujus quantitas præscripta infundatur vasi fictili vitreato, cum viginti unciiis Olei Rosacei; vase rite cooperto: Omnia simul igne moderatissimo decoquenda erunt, donec succus omnino fere absumatur; tum vasi ignis subtrahendus, secretisque & abjectis omnibus fæcibus, in oleo, igne quoque lentissimo, liquefacienda erit cera frustillatim discerpta, quæ statim ac colliquata fuerit, extra ignem commovendum erit

Unguen-

Unguentum pistillo ligneo quousque crassescere incipiat ; demum ad-
jiciendus erit Cerusæ Pulvis lotus , una cum Plumbo, Pompholige aut
Tuthia præparata , ac Thure , rite omnibus contritis , non dimis-
sa Unguenti agitatione donec omnino id refrigescat, ad usum servan-
dum.

Dimissis hoc loco variis Auctorum sententiis de Plumbi præparatio-
ne ; prætermisissimisque variis mediis quibus eam in rem usi sunt , existimo
omnium simplicissimam præparationem , ac facillimam cæteris antefe-
rendam.

Accipiat magnum cochlear ferreum , in illo colliquefcet igne car-
bonum Plumbi circiter libra una, per vices longa spatula ferrea versan-
dum donec omne fere facefcet in Pulverem cineriti coloris , traji-
ciendum per incerniculum sericeum , ut suppetat necessaria quan-
titas.

Pompholix Pulvis est albus & levis , eductus & elatus ad summas
fornaces in quibus liquatur & depuratur Cuprum , farinæ pollini non
abfimilis, nonnunquam in ampullas effictus : Uocant quoque *Nihil*
& *Nibili* ; Tuthia ex eodem cupro prodit , eodemque quo Pompholix
tempore, sed præ gravitate infra circa fornaces recidit , in quibus col-
lecta reperitur ad crassitiem semicoronati argentei , imo aliquando
majorem, superiori parte granulata, colorisque cinerei obscuri.

Pompholigi & Tuthiæ eadem fere vires adsignantur , quod utraque
Cupri progenies sit , etsi verisimiliter Pompholix levitatis gratia præfe-
renda videatur : Græci Spodij nomine Tuthiam donavere , quod
Arabes imposuere radicibus Cannæ combustis Neoterici vero quidam
Ebori usto.

Rectissima erit Tuthiæ præparatio si ter in crucibulo igniatur , igne
carbonum luculento , toties eadem in aqua rosacea extinguat, post-
modum in porphyrite aut marmore laviganda erit donéc in alkool
abeat, non fecus ac conteruntur Gemmæ.

Unguentum Pompholigos calorem ulcerum extinguit , humidum il-
lorum absumit , malignitatem domat , dolores eorum demulcet , ea-
demque, præsertim tibiæ percurat.

Unguentum Ophthalmicum.

℞. Butyri recentissimi unc. xvj.

*Coque in sartagine Cuprea igne admodum lento , donec Butyrum nullum
amplius strepitum edat , tum paulatim & partitis vicibus Butyro
permisce.*

Aceti Rosacei accerrimi unc. iiij.

Coque iterum eodem igne donec nullus strepitus audiat, Butyrum deinde cola & exprime, illoque in mortarium æneum mundum effuso permisce Tuthia Alexandrina, ter in aqua rosarum extincta & præparata unc. jv. continue agitando donec Unguentum, ad usum servandum, refrigeretur.

Methodus.

Si quis perpendat in præparatione Butyri ad usum quotidianum, quantumvis sedula adhibeatur cura, nunquam tam accurate secerni ferum & caseum, quin aliqua portio reliqua sit; Idem vero si noverit postremas has substantias omnino esse inutiles in Unguentorum oculis destinatorum cõpositione, demiraturus non est Butyrum hoc loco præparari ea ratione ut cunctæ partes serosæ omnino facessere jubeantur, procurando scilicet consumptionem serosæ partis decoctione Butyri; caseosam autem in linteo cohibendo per quod transcolatur; id quod neque lotionibus neque alia via obtinere liceat: Id etiam pro comperto habendum confectum Unguentum ex Butyro; eo pacto decocto & colato, multo diutius conservari, tardiusque rancorem contrahere illo quod cum Butyro recenti componitur, etsi & recentissimo & quam clotissimo, quando in usum adducitur.

Additionem Aceti quod attinet, ac Butyri in vase cupreo rubro aut flavo decoctionem, verendum non est ne ideo Unguento vitiosa quæpiam concilietur qualitas aut noxia nam præterquam quod postquam Aceti humiditas consumpta fuit, pars illius terrestris in linteo subsidet cum parte butyri caseosa, Unguentum exinde contrahit qualitatem admodum idoneam corroborandis oculis, vimque adipiscitur deterforiam & expurgatoriam ob cupri particulas, quas beneficio aceti illas dissolventis sibi adsumit Butyrum; à cujus præsentia nihil periculi imminet. quandoquidem Tuthia istius Unguenti basis, æris progenies est, felici successu in oculorum morbis ærugo, quæ ferri rubigini proportionem responder, non secus ac vitriolum in usum trahitur, etsi innata illi corroderendi vis augmentum accipiat à particulis cupri quas in terræ visceribus sibi adsumit.

Eapropter animadvertendum est, etiamsi Oculi inter partes corporis eximij sint sensus, & texturæ delicatissimæ, illos nihilominus plurimis ferendis pares esse quæ & lingua & stomachus vix tolerant, cujusmodi sunt plurima remedia è variis mineralibus petita, ac quibusdam plantarum partibus, sicuti & animalium, Olei nihilominus olivarum impatientes, quod in usum quotidianum ut alimentum venit.

Accipien-

Accipiendum Butyrum recentissimum quantitate præscripta, huic liquefacto, & lento igne decocto in sartaguncula cuprea, rubra vel flava, quousque perstrepere definat, paulatim affundendum acetum, pergendo in butyri decoctione donec nullum edat strepitum, quo indicio humidi absumptio omnimoda detegitur: Tunc Tuthia præparata pondo expendenda, sicuti innui in Unguento Pompholigos, huicque mortario æneo convenientis magnitudinis immixta, affundatur Butyrum coctum, per lintheum densius & mundum tractum, fæces abjiciendas cohibiturum, facta Butyri in eo expressione; demum in mortario versanda erunt Butyrum & tuthia commista, quousque Unguentum plane refrigescat; id quod sedulo præstandum ad prohibendum ne Tuthia à Butyro divortium faciens, innata gravitate ad vasis fundum secedat.

Neque præter rem addidi partitis vicibus acetum Butyro affundendum esse, cum strepitum edere prima vice definit, si enim affatim in Butyrum fervens infunderetur; eo ipso momento adeo insignis cum crepitu tumultus excitaretur, tantaque ebullitio, ut non solum ora vasis excederent contenta, sed & maxima illorum pars exundaret & periret, quod periculum non imminet si ratio à me præscripta observata fuerit.

Plurimæ apud varios Auctores Unguentorum Ophthalmicorum descriptiones occurrunt, imo non pauci privatas penes se adservant, à me non vituperandas: Præsentis vero Unguenti præstantiam comprobant diuturna experimenta, à me olim & nuperrime facta, mira præstat in extinguendis inflammationibus & oculorum pruritu, sicuti in expurgatione pustularum, in illis & palpebris suborientium, quas ad cicatricem perducit: etiam confirmatum est in exsiccatione oculorum lippientium & gramiosorum, præsertim in decrepitis: In interceptione etiam & exsiccatione fluxionum lippitudinem parientium locum habet, præcavetque ne sibi invicem committantur palpebræ: In lecti introitu angulis oculorum affectorum immittatur magnitudine exigui pisi, palpebras eodem tempore claudendo donec Unguentum omnino colliquescat, Illico levis punctio in oculo percipitur, sed fugax: Si quis ad experimenta confugiat, vera me attulisse is deprehensus est.

Unguentum Nutritum.

℞. Lithargyri auri subtiliter pulverati. lib sem.

Aceti fortis unc. viij.

Olei communis lib. j. sem.

Agitetur Lithargyrum in mortario æneo, vicissim affuso modo

Tpm. I.

G g g

Oleo, modo Aceto, donec omnia bene unita Unguenti debitam adquirant crassitiem.

Methodus.

Subtiliter prius contritum Lithargyrum diutius in majori mortario æneo agitur, addita Olei communis ea quantitate quæ sufficiat ad modicam humectationem; hæc ubi recte simul coaluerint, pauxillum aceti infundendum est; productaque agitatione donec acetum non amplius conspicuum sit, Oleum iterum affundendum, in Unguenti agitatione pergendo ac aceti & Olei alternis affusionibus, quousque Lithargyrum utriusque præscriptam quantitatem absorpserit, omniaque Unguenti debitam consistentiam adepta fuerint: Cum porro Olei quantitas acetum excedat, ideo dicta observata proportione unaquaque vice plus Olei quam aceti adfundendum: Si labori non parcatur, atque agitationis Unguenti diuturnæ tædium non obrepat, non modo consistentiam debitam habiturum est, sed etiam candore Unguentum Cerafe æmulaturum est.

Crudi quoque nomen Nutrito inditum est, eo quod coctionem non admittat: De Lithargyro, ob basin quæ Lithargyrum est, & Tripharmacaci, quod tria tantum medicamenta admittat.

Nonnulli quidem præparationem hujus medicamenti meditantur, istud Unguentum in mortario marmoreo agitando, virium incrementum exinde sperantes, Sed detrimentum potius quam utilitas expectandum est, quandoquidem cum Lithargyrum nihil aliud sit quam plumbum metamorphosin passum, illud Unguenti substantiam sabiens, vires easque sufficientes suppeditat quæ à plumbo expectandæ, adeo ut supervacaneum sit vim soli phantasie efficacem inquirere, adde quod color fuscus à mortario Unguento impressus, artificem absterere debeat.

Ij à quibus Lithargyri in aceto dissolutio tentata est, quovis tempore, citissime nulloque fere labore Nutritum optimæ consistentiæ, neque minus priori efficax parare poterunt, dissolutionem hanc frigide anatica Olei quantitati commiscendo: In aceto eadem facilitate dissolvi possunt minium, aut cerusa, si hæc dissolutiones oleo remisceantur, in usum venire poterunt vice Linimenti Saturnini, præparari sueto cum sale Saturni, Oleo & Aceto.

Succi quoque Solani, Plantaginis, Sempervivi ac plurimarum aliarum herbarum refrigerantium loco aceti accersuntur, præparanturque Unguenta Nutrito similia, remiscendo Lithargyri & Olei proportionem necessariam; at vero Unguenta hæc facillime in corruptionem abeunt ob succorum humorem redundantem, quo fit ut in rem præsentem tantum

tantum modo præparentur, officinale vero solum fit quod cum aceto compositum est.

Præcipuus Unguenti Nutriti est Scabiei repressio, Herpetis, aliorumque affectuum cutem deturpantium: Convenit etiam ad ulcerum curationem, eorum præsertim quæ induxit pituita salsa, eo quod lithargyrum, conjunctum acido aceti, humori illi salso se adjungens eundem mortificat, unde ad cicatricem ulcera postmodum perveniunt.

Unguento huic eximia vis refrigeratio & exsiccatoria inest: In plures menses durabile si ex arte præparatum fuerit,

Unguentum Desiccativum Rubrum.

℞. *Unguenti communis lib. ij.*

Cerae albæ lib. sem.

Simul liqua igne lento; semirefrigeratis sequentia Pulverata permisce.

℞. *Lapis calaminaris &*

Ceruse venetæ ana unc. iij.

Boli armene ana unc. jv.

Camphoræ unc. j.

Lithargyri auri &

Fiat ex arte unguentum.

Methodus.

Etiamsi Unguentum Desiccativum rubrum hodierna die multo sit in usu, apud plurimos tamen Auctores ejusdem non extat descriptio: Sicuti vero reperitur, doseon proportio accurata non observatur: Etsi enim hoc Ulcerum exsiccationi præsertim dicatum sit, ea propter vero Pulverum major quantitas admitti posse videatur, si proportionum assueta regula servata fuerit; nihilominus si ad libram unam Olei Cerae uncia quinque ponerentur, sicuti antiqui præscripserunt, Unguentum extraordinarie solidam consistentiam adipisceretur: Eapropter etiam doses Olei & Cerae ad eandem proportionem deductæ sunt ac quam cætera Unguenta; una vero solum Cerae pars ad quatuor Olei præscripta est; Eo enim pacto Oleum & Cera facilius Pulveres admittunt & amplectuntur, quorum præterea causa Unguentum hoc cæteris consistentiam multo solidiorem quam cætera omnia obtinet.

Lavigentur Lapis calaminaris & Lapis Armenus super porphyrite sicuti de Tuthia prædixi, Cerusa vero cribrum setaceum inversum transmissa subtiliterque trito Lithargyro, commixtisque simul Pulveribus, liquefeat Cera in Oleo igne moderatissimo, remotoque igne, subigantur pistillo ligneo quoad incrassentur, quo tempore adjiciendi Pulveres in agitatione pergendo donec Unguentum plane refriguerit: Tunc Camphora adjici poterit, in Pulverem deducta, additis guttis aliquot spiritus vini, sic perfectum erit Unguentum.

Ggg 2

Vnguentum hoc vi pollet refrigeratoria, exsiccante, corroborante & adstringente; admodum quoque idoneum est intercipiendis catarrhis in pectus decumbentibus, digerendisque & absumentis humoribus superfluis vulnerum, quæ ad cicatricem deducit & curat,

Vnguentum Stypticum.

℞. Olei communis, lib. ij.

Myrtillorum siccorum contusorum lib. j. sem.

Aluminis rupei lib. sem.

Succi myrtillorum &

Sorborum immaturorum ana lib. j.

Omnia vasi fideli vitreato cooperto commissa in ferventi Balneo coquantur ad integram fere humoris consumptionem, deinde colentur & fortiter exprimantur, Oleumque facibus liberetur, Tunc.

℞. Olei illius lib. iiij.

Cera alba unc. jx.

Eodem Balnei calore incisa Cera in Oleo liquatur, semique refrigeratis sequentia pulverata permisceantur.

℞. Nucum Cupressi,

Balaustiorum,

Myrtillorum,

Corticum Granatorum &

Glandium,

Acinorum Yua,

Mastiches,

Ossis è crure Bovis calcinati,

Acacia,

Granorum Sumach,

Alluminis usti, &

Corticis mediani Castanearum ana drach. vj.

Fiat omnium Pulvis Vnguento permiscendus,

Methodus.

Apud nonnullos Auctores reperitur descriptio Vnguenti Styptici, sicuti & alterius dicti Comitissæ, in praxi commendatissimi; Sed si ad examen revocentur cunctæ illæ descriptiones; quædam occurrent censuram quæ merentur; imo æquum videbitur alia ut tradatur, eaque exactior & efficacior,

Astrictio quam antiqui Oleo, id Aqua aluminosa eluendo, conciliare voluerunt, insignis esse non potuit, quandoquidem vis aluminis adstrictoria terrestri illius parti præsertim insidet, ascensui per distillationem inhabili: Aqua autem hoc pacto ab Alumine elicita solitario, aut succo cujuscumque plantæ adstringentis commixto, nihil aliud

Iud fere est quam phlegma , paucissimum spiritum continens , ac præterea eadem aqua omni fere adstrictione tum reali tum apparente destituta est.

Manifestum porro fiet Aluminis adstrictoriam vim in Unguentum vix commeaturam nisi accedat pars illius terrestris; Electionem autem, doses & præparandi rationem tum alumen, tum cætera omnia medicamenta, proculdubio Artis regulis magis consona est quam descriptiones in Dispensatoriis occurrentes ad similia Unguentorum compositionem, Variæ enim lotiones Oleorum decoctionibus adstrictoria vi pollentibus factæ, cujuscumque præscribuntur ad Unguentum Comitissæ, qualitatem stypticam illis impertiri nequeunt æque efficacem eademmet decoctiones illis concedunt quum simul decoquuntur, ac uti neque tam insignem quam accipit Unguentum ad admistis medicamentis styptica facultate donatis, in pulverem deductis, quorum ipsa substantia admittitur.

Ad probam istius Unguenti compositionem, primo optime conterantur Myrtilli, postea iidem vasi fictili vitreato, quod capacitate respondeat materiis continendis immittantur, His affundatur Oleum præscriptum, demum Alumen, prius in succis Sorborum & Myrtillorum dissolutum, si modo occurrant; coopertum autem vas Balneo ferventi committatur, donec superfluum humor pene omnis absumptus fuerit: Postea omnia percolanda & fortiter exprimenda; hinc Olei à facibus secreti accipiendæ libræ tres, in quibus eodem vase, eodemque balneo liquefaciendæ erunt Cereæ albæ frustillatim divisæ uncia novem: Postea subtracto à Balneo vase Unguentum pistillo ligneo commovendum erit; cum vero in spissitudinē abire animadvertetur, commiscendi erunt Pulveres modo sequenti præparati; Os Femoris Bubuli igne culinario calcinari potest, Alumen autem comburi patellæ ferreæ commissum ad omnimodam usque exsiccationem; hæc simul conterantur in majori mortario æneo cum cæteris omnibus medicamentis, Mastiche vero seorsim pulveranda erit, omnes Pulveres per incerniculum sericeum transmittendo.

Pars terrestris & adstrictoria Ossis Femoris Bubuli cum sola ad hoc Unguentum requiratur, non verendum ne calcinationis vi comburatur phlegma, spiritus, sal & oleum volatilia quibus os istud à natura insignitum est, non secus ac cæteræ omnes partes animalium: Neque etiamnum metuenda dissipatio partium aquearum aut spirituosarum Aluminis, cum sola pars illius terrestris expetatur.

Si quis istud Unguentum ex arte paratum habuerit, Unguento Comitissæ carere poterit, cujus & præparatio ardua & vires inferiores.

Ggg 3

Unguentum Stypticum lumbis admotum illos corroborat necnon & uteri ligamenta, cuius Prolapsus prohibet sicuti & Abortum, vulvam, infimumque ventrem undique inungendo: Commodissime & in usum adduci potest ad constringendam à partu vaginam uterinam, ac consolidandam divulsionem difficilem nonnunquam consequentem, Admodum quoque utile est si relaxatum fuerit intestinum rectum, exterius illud admovendo ac in anum intrudendo; sicuti & ad cohibendas immodicas uteri hæmorrhagias, lumbis adplicando, regioni Jecoris, universoque ab abdomini: Inungitur etiam Ventriculus urgente vomitu: Nulla ab adhibitione illius supersunt caloris vestigia, tandem sicubi adstringendi, occurrat necessitas, commodissimus est illius Unguenti usus.

Unguentum Pomatum officinale.

- ℞. *Radicum Ireos Florentinae unc. iiij.* *Ligni Rhodij &*
Santali citrini & *Florum Lavendulae ana. drachm. j.*
Benzoini ana unc. j. *Acort veri &*
Resine stiracis unc. iiij. *Garyophyllorum ana drach. sem.*
Craſſiuscule omnia trita sacculo lineo includantur, deinde.
- ℞. *Axungie porci maris purgata & lota lib. iiij.*
Servi heredini recentis lib. j.
Poma recentia cortice & parte interiori liberata, & in partes secta Numero xij.
Aqua Rosarum lib. sem.
Florum Arantiorum unc. iv.
Omnia vase fictili vitreato angusti orificii cooperto excepta, ferventi Balneo fere ad totius humoris consumptionem coquantur, deinde colentur, & mediocriter exprimantur, refrigeratumque Pomatum, sacibus omnibus purgatum, in loco frigido ad usum servetur.

Methodus.

Medicamenta Unguentum hoc Pomaceum cōponentia ea proportione concurrunt ut odoris admodum gratij sit, coloris candidi, debiteque consistentia, Etsi vero maxima Pharmacopoeorum pars descriptionem aliquam singularem venditent, existimo plurimis istam prolatum iri.

Contrita prius simul cuncta Aromata in majori mortario, æneo, transfususq; per cribrum rariusculum ex illis paratus Pulvis, includatur sacculo ex tela densissima & tenui, adeo ut tamen arctius non concludatur

tur

ut, ut facilius in Unguentum Pomaceum commigrare queat odor & facultas aromatum; Accipiendæ pinguedines Porci masculi & Hoedina, lotæ & preparatæ eodem modo quem dixi ad confectiorem unguenti Rosati: Accipiantur & duodecim Poma Rēnetia a medulla & cortice liberata, per taleolas dissecta; cuncta hæc immitantur vasi fictili vitreato angusti orificij, una cum aromatibus sacculo inclusis, Aquis Rosacea & Florum Arantiorum: Vas optime coopertum committatur Balneo ferventi, quousque humor superfluous fere consumptus sit: Demum omnia transcolanda & leviter exprimenda: Frigefactum autem Unguentum Pomaceum, secretis prius facibus, recondendum in vase vitreo aut Faventino, rite cooperiendo, loco frigido ad usus servandum.

Unguentum Pomatum in usum præsertim adducitur ad sananda vitia naribus innascentia, speciatim vero ad rimas & fissuras labiorum, papillarum, pedum, manuum aliarumque corporis partium: Valet etiam ad emolliendam & humectandam cutis nimiam scabritiem.

Potest & confici Unguentum Pomatum Rubrum, consistentiæ solidioris, Labiis destinatum, cujus hæc sit formula.

Liquefiant in vase argenteo, aut Faventino, Balneo Mariæ calido, ceræ albæ discerpræ, medullæ bubulæ cujusque uncia una, cum unciis tribus prioris Unguenti Pomati, additaque drachma una radicis Anchusæ, prius irroratæ paucissimo spiritu vini optimo, committatur iterum vas eidem Balneo, Pomatum per vices agitando spathula lignea, donec admodum rubescat: Demum omnia per linteam tenuius transmittantur, asservando Unguentum hoc sicuti præcedens ad usus.

Confici etiam potest Unguentum Pomatum ex Ovorum vitellis modo sequenti.

In vase Faventino, Mariæ Balneo liquefiant Ceræ albæ uncia una, spermatis Ceti tantundem in unciis quatuor Olei ovorum purissimi; quæ operatio inchoante mense Majio perficienda; vas autem linteo mundo tenuissimoque coopertum aëri plurimis noctibus exponatur, quousque unguentum summum candorem adquirat.

Unguentum hoc Pomatum præstantissimum est ad conservandum vultus nitorem, ejus cicatrices delendas, cavitatesque variolas sequentes explendas, si præsertim facies aqua spermatis Ranarum elota fuerit, in qua Boracis tantillum dissolutum, Nec minus conducit idem Unguentum curandis Papillarum rimis, labiorum & ani, addito præsertim Olei Ceræ stillatitii tantillo.

Facile esset huc inferre plurimas Vnguentorum Pomatorum def-

criptiones, diversimode extructas, sive ex medulla pedum verveci-
norum, aut axungia vitulina vel hoedina; vel oleis seminum frigido-
rum papaveris aut amygdalarum dulcium, Cerae albæ commixtorum,
vel Ceti spermati: Quæ & idonea esse poterunt candori & lavori
cuti conciliando, additis Margaritis aut Talco præparato aut Mercurio
aliquo albo, Bismutho &c. Sed cum ejusmodi unguentorum Pomatorum
præparationes usitatissimæ sint, omnibus notæ, illas prætermittimus.

Unguentum Martiatum.

*R. Radicum Altheæ &
Enulæ campanæ,
Seminis Fœnugraci &
Cumini, ana unc. jv.
Nardi Indicæ unc. ij.
Foliorum Rorismarini,
Lauri,
Rutæ,
Majoranæ,
Ebuli,
Sabine,
Menthæ hortensis &
Aquaticæ,
Menchastri,
Basilici,
Salviæ,
Primulæ veris,
Polij Montani,
Calaminthæ,
Artemisæ,*

*Contusa omnia in vase fictili vitreato super calidos cineres horis viginti
quatuor cooperto vase macerentur Cum,
Olei communis lib. vj.*

*Deinde lento igne coquantur, per vices materias spatula movendo donec
totus plantarum humor fere consumptus fuerit, postea colentur, & fortiter
exprimantur, Et in expresso oleo defæcato liquefiant,*

*Cera albæ lib. v.
Butyri Maialis,
Axungie Vrsi &
Gallinæ,*

*Absinthij majoris,
Origanæ,
Betonice,
Brancæ Vrsinæ,
Herbæ venti,
Costi hortensis,
Sambuci,
Millefolij,
Chamædryos,
Hyperici,
Centaurij minoris,
Tetælitæ,
Cardui benedicti,
Abrotani Maris &
Fæminæ
Caprifolij,
Ivæ moschatæ,
Florum Stoechados Arabicæ,
Chamæmelis &
Euphthalmi, ana m. ij.*

*Medullæ cervinæ &
Terebinthinæ Venetæ, ana unc. viij.
Semirefrigeratis permisce
Syracis liquidæ unc. iiij.*

Myr-

*Myrrha, Olibani, &
 Massiches pulveratorum ana unc. ij.
 Fiat Unguentum ad usus servandum.*

Methodus.

Descriptiones Unguenti Martiati quæ in Dispensariis reperiuntur inter se sunt similes, Sed si accurate expensæ fuerint manifestum fiet non immerito plurima simplicia hic exulare, qualitate frigida aut temperata, à quibus calidiorum effectus potius impediretur quam ut juvari posset vis Unguenti; Illud quoque adparebit ea quæ dictis substituta fuere iure hic locum sibi vendicare.

Probe expurgentur & contundantur partes omnes Plantarum Unguentum istud componentium; excipiantur vase fictili vitreato, angustis orificiis, affundatur Oleum præscriptum, accurate occludatur vas, supra cineres calidos per viginti quatuor horas detinendum, quibus exactis intensior reddatur ignis, materias lente elixando, ac per vices spatula lignea agitando quousque humore fere omni destitutæ sint: postmodum omnia colanda & fortiter exprimenda, ac in defæcato Oleo liquefacienda erit moderatissimo igne Cera frustillatim divisa; deinceps adjicientur Butyrum, Axungia, Medulla cervina & Terebinthina: cum vero Unguentum semirefrigeratum fuerit, immittantur Styrax liquidus & Gummata subtiliter pulverisata, Unguentum postea leniter donec refrigeratum fuerit versando, ad usus servandum.

Unguentum Martiatum frequentissimo in usu est adversus morbos omnes frigidos capitis, ventriculi, jecoris aliorumque viscerum, ac partium omnium corporis, speciatim convulsiones & nervorum infirmitatem, Ischiadicum dolorem, ac quamvis Arthritidem, & Rheumatismum à frigida causa subortum: Emollit & discutit durities, præsertim Jecoris & Leinis, doloresque mitigat: Admodum commendatur in Hydrope, potissimum Tympanite, toti ventri illitum: modo seorsum usurpatur, modo commistum spiritui vini, Oleis aliisve Unguentis, imo & Theriacæ, inungendo partes affectas.

Unguentum de Althæa.

℞. Radicum Althææ recentium mundatarum & minutim incisarum unc. vj.

*Seminum integrorum Lini &
 Fœnugraci.*

Laminarum Scyllæ minutim incisarum ana unc. jv.

Hhh

Aqua fontana lib. viij.

Super ignem exiguum horis xxiv. simul macerentur spatula lignea saepe agitando, postea lento igne coquantur, donec mucilaginis densioris gradum coctione & agitatione acquisiverint, deinde colentur & fortiter exprimantur, expressaq. mucilago cum

Olei communis lib. jv.

Lento admodum igne coquatur ad humoris aquei consumptionem, Colentur iterum & incolato Oleo liquefiant,

Cera flava lib. j.

Colophonia,

Resina, ana lib. sem.

Colentur rursus, semiq. refrigeratis permisceantur,

Terebinthina Veneta,

Galbani puri &

Gummi Hederae pulverati, ana unc. ij.

Et factum erit Unguentum, ad usus servandum.

Methodus.

Præparatio mucilaginum ad huius Unguenti compositionem necessariarum aberrandi occasionem plurimis Auctoribus præbuit, quorum maxima pars præscripsit doses simplicium immodicas è quibus mucilagines extrahendæ, imo easdem educere conati minima aquæ quantitate affusa.

Nonnulli erroris ansam declinantes dozina subtruxerunt, sicuti & aque, quibus satis fuit mucilaginum certam quantitatem præscribere. Alii harum præparationum parum gnari præceperunt eadem simplicia probe contundi, erroneè rati mucilagines alia ratione extrahi, non posse.

Sed dimissis variis hjs præparationibus, in ea sum sententia Pharmacopœum, qui juxta artis principia & leges operationes suas moderatur, si sequenti viæ institerit, officio & votis satisfactorum, tum quoad dozina simplicium, mucilaginum sufficientem quantitatem suppeditaturorum, tum aquæ ad extractionem necessariæ, quin etiam methodum, ut res successum obtineat observandam.

Eluantur & incidantur radices Altheæ recēter collectæ, sicuti & laminæ Scillæ, immixtis pelvi cupræ, stanno intus obductæ, cum seminibus lini & scœnugraci, superaffunde aquæ communis libras octo; omnia macerentur per viginti quatuor horas igne lenissimo, per vices materias spatula lignea versando: demum hæc leniter elixanda sæpius repetita agitatione, donec mucilagines sufficientem adeptæ videantur crassitiæ: Colatura demum facta & expressione per linteum forte & densum, additoque Oleo præscripto, omnia igne moderatissimo decoquenda ad humidi mucilaginum superflui consumptionem: His factis,

ite-

iterumque transcolato Oleo, in illo liquefacienda Cera flava, Colophonia & Resina frustillatim divisa: Sin cunctis liquefactis fæces in fundo pelvis subsidere adhuc deprehendantur, iterata colatura fiet, aut saltem per decantationem purum ab impuro separabitur, dum materiæ probe adhuc calent: Demum Unguentum pistillo ligneo movendum, quod tibi inspissari cognoveris, addenda erunt Terebinthina, Galbanum, purificatum & condensatum cum Gummi hederæ subtiliter trito, prius optime simul concorporatis; pergendo in Unguenti agitatione donec omnino refrigeratum fuerit.

Unguentum Althææ humectat, emollit & leviter calefacit; Flatus efficacissime discutit; Serum inter pectoris musculos oberrans insensibiliter absumit: Laterum etiam dolores mitigat, Viscerum duresces emollit, sicuti & Nervorum, ac Tumores in variis corporis partibus exorientes: Parotides præsertim absumit, eosque qui circa collum emergunt: Scorsim adhibetur, nonnunquam remixtum aliis Unguentis, Oleis aut Cataplasmatibus.

Unguentum Basilicum.

<i>R. Cera flava,</i>	<i>Picis navalis &</i>
<i>Sevi Arietini,</i>	<i>Terebinthina Veneta, ana. lib. j.</i>
<i>Resina,</i>	<i>Olei communis lib. v.</i>

Liquefiant omnia in Oleo, colentur & servetur Unguentum ad usum.
Methodus.

Frustillatim divisa Cera flava, Sebum arietinum, Resina & Pix nigra simul cum Oleo liquefiant in pelvi cuprea igne lenissimo; demum his per linteum crassius transmissis, commiscenda erit Terebinthina, sic Unguentum perfectum erit.

Plurimi Auctores mediam tantum Olei necessarij partem præscribere ad hujus Unguenti compositionem, minime animadvertentes adeo exiguam Olei quantitatem sufficientem non esse ad conciliandam omnibus Unguenti consistentiam, in experti ea procedendi ratione Unguentum tantam soliditatem adipisci ut nonnisi ægerrime è vase eximi queat: Alii Pharmacopœi arbitrio commisere Olei proportionem, Sed è re fuerat dozina determinasse, sicuti & aliorum medicamentorum, in Tyronum gratiam, ad præparationem Unguenti omnium usitatissimi.

Basilici nomen huic Unguento impositum fuit, aut Regii, tum viriù ratione, tum quod crebro in usum veniat: Vocatur etiam Suppuratoriù, eo quod materias concoquat, easque ad suppurationem deducat: Lenissima est illius actio, imo dolores demulcet exoriri solitos cum pus fit: Ad cicatricem etiam ulcera deducit pure excreto, solum ex penicillis admoveatur, nonnunquam remixtis ovorum luteis, Terebinthina aliisve Unguentis, Oleis aut Emplastris.

H h h 2

Unguentum Aegyptiacum.

℞. Aeruginis Aeris unc. x.

Aceti acerrimi unc. xjv.

Mellis optimi unc. xxviij.

Aerugo confusa aceto diluatur, per setaceum trajiciatur & igne lento ad unguenti mollioris consistentiam cum melle coquatur.

Methodus.

Molestiæ quæ olim mihi obtigerunt, cum sequutus antiquorum methodum, ut & Neotericorum, Viride Aeris siccum conterebam in hujus Unguenti præparationem, è quo exurgebat pollen, quo oculos & nares subiente intolerabilis ardore in illis excitabatur, partes dictas corrodendo, cautum me reddidere, ac ut dicta pericula declinarem impulere: Cum facillimam animadverterem Viridis Aeris cum aceto & melle commistionem, credidi in aceto non difficilem fore dissolutionem, aut saltem dilutionem, adeo ut una cum aceto facillime per cribrum setaceum transmitti posset, hærentibus super cribrum cupri fragmentis, aut racemorum acinis illi commistis; Res adeo ad votum succcessit ut deinceps hac ratione semper usus fuerim, quam publici juris esse volui.

Ad hujus Unguenti cõpositionẽ necesse est imponere Viridis Aeris unc. xj. cum decem tantũmodo alias præscribatur, ut resarciatur defectus molecularum cupri, aut acinorum Uvarum plerumque remixtorũ: Excipiantur ergo uncia undecim Viridis Aeris; vase cupreo, igni moderatissimo imposito; illa ibidem contrita pistillo ligneo, & optime dissoluta in Aceti uncis quatuordecim præscriptis, simul transmittantur per cribrum setaceum: Sin quidpiam Viridis Aeris cribro adhæserit, vasi cuncta iterum immittenda erunt, in quo cum eiusdem aceti portione conterenda & diluenda, per cribrum rursus eadem trajiciendo, adeo ut solæ partes cupri inutiles cum racemorum acinis subsistant: Tum lentissimo igne hæc dissolutio Viridis Aeris cum melle præscripto coquenda erit, per vices movendo donec Unguenti mollioris consistentiam adipiscantur & colorem rubicundum.

Nonnulli medicum quempiam Ægyptium hujus Unguenti Auctorem constituunt, à quo nomen adeptum sit: Alii à colore nomen Ægyptiaci traxisse censent: Vt ut vero fuerit præcipuus illius usus est ad absumendas carnes putridas ac ulcerum & vulnerum superfluitates probæ carnis generationem prohibentes. Generosum est medicamentum, comite dolore effectum depromens, quo fit ut succedaneum illi sit Unguentum Apostolorum si tam insignis effectus non expetatur: Satis fuerit turundas & penicillos dicto Unguento illevisse.

Vid.

Unguentum Apostolorum.

℞. Cera Citrine, unc. iiij.

Resina,

Terebinthina &

Ammoniaci, ana drachm. xiv.

Lithargyri Auri drachm. ix.

Olibani,

Aristolochia rotunda,

Fiat ex arte Unguentum.

Bdelli, ana drachm. vj.

Myrrhe &

Galbani ana unc. sem.

Opopanax &

Viridis aris, ana drachm. ij.

Olei communis lib. ij.

Methodus.

Istius Unguenti nomen potius æquali numero medicamentorum illud componentium deducendum quam credendum Sanctis illis Viris familiarem fuisse dicti Unguenti usum, quandoquidem ægri à morbis per illos vindicabantur citra medicamentorum adminiculum.

Antiquæ huius Unguenti descriptiones, imo etiam Neotericorum, non maiorem Cera quam Resinæ & Terebinthinæ quantitatem recipiunt: Plurimi etiam auctores Lithargyrum cum parte Olei decoqui, plerique autem. Gummata in aceto dissolvi & decoqui præcipiunt, Revera perfici posset huius Unguenti præparatio nullo incremento ponderis Cerae factæ, sive Lithargyrum cum Olei parte decoquendo, imo absque decoctione, ac Unguento gummata permiscere, præmissa illorum in aceto dissolutione & decoctione, Sed satius existimo aliam inire viam: Cerae adjectio improbanda non est, quandoquidem si observaretur usitata proportio in Unguentorum compositione, sex nuncia admittendæ essent pro duabus Olei libris præscriptis; atque verisimile est prædictam quantitatem præscribendam fuisse, nisi habita fuisset Resinæ, Gummatum, Lithargyri, aliorumque pulverum unguento quandam consistentiam conciliare valentium: Neque verendum ne ab addita Cera, cuius utiles dotes omnibus perspectæ, viribus Unguenti detrimentum accedat, cuius hæc esto præparatio.

Subtiliter seorsim terantur in majori mortario æneo radices Aristolochiæ, sicuti & Lithargyrum, Thus, Myrrha Bdelliū, & Viride aris: Eligantur Gummi Ammoniacum, Galbanum, Opopanax pura & granata, quibus liquefactis in magno mortario æneo calefacto cum pistillo, commiscenda erit Terebinthina: Interim in Oleo, igne lenissimo colliquefiant Cera & Resina frustillatim divisa, sordes terrestres

H h h 3

resinam plerumque inficientes, abjiciendo: quo peracto, ea quæ magno mortario excalefacto commissa fuere eruenda, quibus exceptis sartaguncula cuprea, moderatissimo igne subdito, paulatim & repetitis vicibus commiscenda erunt Cera & Resina dissoluta, cuncta leniter pistillo ligneo commovendo quoad simul optime cojerint: Statim vero vas ab igne removendum, agitationem Unguenti producendo donec spissitudinem adipisci incipiat, adjiciendo protinus viride æris pulverisatum, demum cæteros Pulveres simul prius confusos; cum vero cuncta debite coaluerint, ac refrigerata fuerint, Unguentum ad usum fervetur.

Vix credo certio rem methodum ad hanc præparationem repertum ita, tum ad virium medicamentorum conservationem, tum ad eorundem rectam commistionem. Si quis nihilominus Pharmacopoeus commodiorem illud præparandi rationem comminiscatur, de publico bene merebitur, illam grato animo, quod & præstiti, emittens.

Unguentum & Apostolorum plurimo in usu est ad expurganda ulcera vulnera, illorum enim putredinem sistit & quicquid superfluum adnascitur absumit, ac superficiem debitam illis conciliando illa desiccant & ad cicatricem perducit; Idem hujus qui Unguenti Ægyptiaci usus, imo frequentius usurpatur, quod adeo insigni corrosione donatum non sit.

Unguentum Aureum.

Rx. Olei communis, lib. ij. sem.

Cera citrina lib. sem.

Terebinthina Veneta unc. ij.

Resina,

Fiat ex arte Unguentum.

Colophonia, ana unc. j. sem.

Olibani,

Mastiches ana unc. j.

Croci drachm. j.

Methodus.

Id nominis gerit ob colorem aureum quo donatum est istud Unguentum, si præsertim Cera, Resina & Colophonia eleganti colore prædita fuerint, sintque pura, Crocus autem recens.

Illius compositio facillima cum sit, nullam singularem animadversionem meretur: Scorsim quæque simplicia triturentur, Olibanum, Mastiche & Crocus; Igne lentissimo colliquefiant Cera, Resina & Colophonia in Oleo præscripto; subtracto vasi igne dissolvatur Terebinthina; Unguentum lenissime commoveatur donec inspissari incipiat, quo tempore adjiciendi Pulveres, pergendo in Unguenti versatione quousque omnia probe coalescant.

Unguentum

Unguentum Aureum præsertim in usu est ad carne replenda vulnera & ulcera, eademque cicatrice vestienda.

Unguentum Mundificativum de Apio.

℞. Foliorum Apij m. iij.	Betonica,
Hedera terrestris,	Caprifolij,
Absinthij majoris,	Verbena,
Centaury minoris,	Veronica,
Chamadryos,	Galy lutei,
Salvia,	Centinodij,
Hyperici,	Ophioglossi,
Plantaginis	Pimpinella ana m. i j.
Millefolij,	Olei communis lib. viij.
Vinca Peruvina	Picis alba,
Consolida majoris &	Sevi arietini,
Medie	Cera Cirina &

Terebinthina, ana lib. ij.

Herba confusa in Oleo, Cera, Sevo arietino, Pice alba & Terebinthina, igne lente coquantur, sæpius omnia movendo, donec totus plantarum humor fere consumptus fuerit; postea coeuntur & fortiter exprimantur: Expressioni facibus omnibus liberata, & semi refrigerata permisceantur.

Pulveris myrrha electæ

Aloes Socotrina ana unc. iij.

Radici Ireos Florentina &

Aristolochia rotunda ana unc. ij.

Et factum erit Unguentum.

Methodus.

Mundificativum de Apio à Neoteticis quibusdam tantum describitur, atque diversimode, tam ratione medicamentorum, quam dozium & præparandi rationis: Si Descriptio hæc ad accuratum examen revocata fuerit, ni fallor ad artis leges concinnata videbitur, tam ratione electionis Plantarum partium, quam proportionis substantiarum liquidarum, aut earum quæ à calore in liquorem abire possunt, recipiendis & continendis illarum facultatibus dicatarum, ut & Pulverum sub fine demum adjiciendorum: Ut res ad votum succedat hæc sit procedendi ratio.

Dictæ plantæ, si liceat, una eademque die colligendæ, cum maxime vigent: Optime conterantur in mortario marmoreo, colliquecant in Oleo, igne moderato, Cera, Pix alba, & Sebum arietinum frustillatim divisa, cum Terebinthina, in sartagine cuprea stan-

no obducta: Illis immergantur herbæ contritæ, omnia lentissime igne decoquantur, materias per vices spathula lignea commovendo: Cum vero herbarum humiditas cuncta fere absumpta videbitur, percolanda omnia & fortiter exprimenda erunt; Refrigeratumque Unguentum, ad accuratam sæcum & humidi superflui secretionem, lentissime liquefaciendum erit, quo tantisper refrigerato & condensato, addenda erunt Myrrha, Aloë, Iris Florentina & Aristolochia rotunda subtiliter pulverisata: ubi vero cuncta probe coaluerint, Unguentum erit factum.

Nonnullis Unguentum mundificativum præparaturis, satis fuit succum quarundam plantarum extraxisse, illum cum Oleo & aliis medicamentis liquabilibus decoxisse: Sed præterquam quod Succus solitarij vim suam in medicamenta sufficienter transferre nequeunt, neque eadem efficacia ac cum plantarum aliæ partes, è quibus eliciuntur, in auxilium veniunt, id experientia notum neque in hoc Unguentum, neque alia ejusmodi viridem colorem transfundi, nisi herbæ integræ contritæ cum aliis materiis decoquantur.

Unguenti istius cognomen præcipuam facultatem illius præ se fert: Convenientissimum est ad deterfionem Ulcerum, eorumque ichores absorbendos, necnon ad illorum proventum inhibendum; multum commendatur adversus morsum canis rabidi, sicuti & ad expurganda & carne implenda omnia vulnera.

Unguentum Mundificativum de Resina.

℞. Olei communis lib. j.

Resina,

Terebinthina &

Mellis communis ana. lib. sem.

Fœnugraci,

Thuris & mastiches ana unc. j.

Cera flava unc. ii j.

Myrrha electa,

Sarcocolla,

Farina seminis Lini &

Fiat ex arte Unguentum.

Methodus.

Cum non omni tempore plantæ Unguentum mundificativum de Apio componentes occurrant, necesse fuit excogitare atque illi substituere mundificativum de Resina, quod plurimo est in usu: In cujus præparatione Cera & Resina frustillatim dividenda; colliquefacienda in oleo præscripto igne lentissimo; secretisque & abjectis sordibus forte admixtis, pistilloque ligneo Unguento subacto, quousque semi refrixerit, adjiciantur mel & Terebinthina, deinceps farine seminis lini & fœnugraci cum Gummatibus subtiliter pulverisatis; quæ postquam optime coiverint Unguentum erit perfectum.

Unguen-

Vnguentum hoc succedaneum est mundificativi de Apio, nec minus est notus, vti neque viribus inferius est.

Vnguentum Agrippæ.

R. Radicum Bryoniæ lib. jv.

Ireos unc. iij.

Cucumeris Asinini lib. j.

Filicis, Ebuli &

Scyllæ lib. sem.

Tribulorum aquaticorum aa. unc. iij.

Mundentur, laventur, & contundantur omnes radices, & in.

Olei communis puri lib. vj. in vase fictili vitreato super calidos cineres, horis viginti quatuor cooperto vase macerentur, deinde lento igne coquantur, ad proximam humeris consumptionem, colentur & fortiter exprimantur, & in puro Oleo liquefiant.

Ceræ citrinæ unc. xvij.

Et factum erit unguentum.

Methodus.

Cum manifestum fuerit impossibile esse ut quatuor Olei libræ, quas solummodo antiqui præscribere, suscipiant & complectantur vires copiarum radicum hic præscriptarum, immutatio dozis facienda fuit, ac pro quatuor libris sex numeratæ sunt, Ceræ pondere ad eam proportionem adaucto.

Vnguenti nomen missum facio, quod nonnulli deductum volunt à Rege Agrippa, Divi Pauli coætaneo, illum inventorem statuentes, Id vero præsertim sciendum, postquam cunctæ radices optime expurgatæ fuere, lotæ, ac contusæ in mortario marmoreo, ac exceptæ vase fictili vitreato, angusti orificij, illis affundendum esse oleum præscriptum; accurateque coopertum vas detinendum per horas viginti quatuor super cineres calidos, lento igne elixando materias, easque per vices spatula lignea commovendo, operculo vasi qualibet vice superposito, donec radicum humidum propemodum absumptum sit; postea omnibus colatis & fortiter expressis, separatoque & remoto humido quod forte oleo remistum superest, immitandam ceram flavam frustillatim divisam, in illis igne lentissimo liquefaciendam, postmodum subducto ab igne vase, leniter unguentum agitandum pistillo ligneo donec fere refrigescat, ad usus servandum.

Huic Pharmacopoeæ istud unguentum intuli, non tam quod plurimo sit in usu, rarius enim in officinis Pharmaceuticis præparatur, quam ratione insignium virium in sanando hydrope si universum abdomen illitum fuerit, ac splenicis opem ferendo, si loco dolenti admoveatur: Admodum etiam conducit ad resolvendos & discutiendos Tumores œdematosos in musculis & nervis genitos, sicuti ad mitigandos Renum dolores: Infantium ventrem etiam emollit & laxat ac co-

rum qui tenerioris sunt constitutionis, adplicatum regioni ventriculi & umbilico.

Unguentum Neapolitanum.

℞. *Axungia Smilla lib. ij.*

Argenti vivi lib. j.

Terebinthina Veneta unc. jv.

Axungia viperina

Olei Laurini & de Spica

Cera flava &

Styracis liquida aa. unc. jv.

Fiat ex arte Unguentum.

Methodus.

Unguenti istius descriptiones admodum discrepantes occurrunt in plurimis dispensariis, etiam sub variis nominibus, ac simplicium majori cum numero: Sed satius visum fuit aliquam partem detraxisse, ea vero solum intulisse quæ simul conjuncta edere valent omnes effectus ab hoc unguento expectandos.

Eligatur Mercurius purissimus, traducatur per alutam ex caprâ sylvestri paratam; cum Terebinthina subigatur, diu simul commixta in majori mortario æneo commovendo; Cum vero Terebinthina universum Mercurium absorpserit, adjiciatur Storax liquidus, ac paulatim pinguedo Porcina, in qua colliquata fuerit Cera frustillatim divisa, addendo Axungiam Viperinam & Olea Spicæ ac Laurinum; quæ postquam diutius versata fuerint, ac probe subacta, unguentum ad usus necessarios erit recondendum.

Existimarunt nonnulli ad accuratiorem Hydrargyri in hoc unguento commistionem, dissolutionem illius in Aqua forti esse faciendam, qua postmodum igne lenissimo in auras soluta, cum cæteris Mercurium ea via exsiccatum esse confundendum; aut Aquæ illius exhalationem, Mercurio prægnantem, cæteris medicamentis remixtam esse procurandam: Sed præterquam quod nulla difficultate intima potest fieri in Mercurij unguento commistio, si modo labori non parcatur, ac cum Terebinthina is sedulo agitetur, demum cum Storace ac cæteris omnibus medicamentis, absolum est in huc unguentum Aquæ fortis partes, corrodingi vi præditus adducere, quas non impune ferrent qui teneram nacti sunt corporis constitutionem.

Mercurij dozina quod attinet, potest illa maior aut minor esse pro vario Medici scopo, ac eorum constitutione quorum gratia unguentum conficitur: adeo ut si illinendi sint robustam conditionem corporis à natura fortiti, aut qui Mercurij penetrationi reluctantur, possit augeri dosis, tertia, aut etiam dimidia parte addita, sicuti & Terebinthinæ eadem observata proportionem, ut commistio accuratior sit: cum ex opposito uncie quatuor sufficiant, aut etiam minor quantitas Mercurij pro ijs qui delicatiores sunt; aut si unguentum usurpandum sit solum ad pediculos necandos

candos aut sanandam scabiem.

Unguentum istud plurimo est in usu ad luis Venereæ curationem, quando præsertim illius virus in universum corporis habitum diffusum est: Præcipua vis à Mercurio deducenda, qui attenuat, dissolvit, emolliet & fluidam reddit pituitam crassam cui venenum Venereum insidet, illudque ut plurimum per ptyalismum foras propellit: unguento isto inungi solent lue infectorum brachia, femora, crura, nates ac spina dorsii universa: Cum porro Mercurius nervorum infensus hostis censeatur, unguento adjecta sunt remedia maleficam illius vim quoquomodo retundere apta nata, cujusmodi sunt Olea Laurinum & Spicatum, Axungia viperina, Storax liquidus, imo & Terebinthina, quæ nervis robur conciliando, Mercurij simul penetrationem ad intima promovent: At vero etiam si non expectandum ab istis medicamentis, quanquam selectissimis, ut à Mercurio inducta nocumenta prorsus deleantur, aut arceantur, vero tamen simile est minus gravia illa futura: Sed & plane illa superare dabitur, aut saltem maximam partem, Ptyalismo peracto extundere. Si generosiora diaphoretica in usum accersantur, nominatim salia volatilia ex animalibus petita, ac inter hæc Sal Ammoniacum, cujus mirandorum effectuum ipsemet testis sum, experimento facto in quodam quem Mercurius pessime affecerat, ejusmodi effectus adscribendi videntur salium dictorum volatilitati & eximie penetrandi vi, quæ vi caloris Ventriculi in universum corporis ambitum propulsa, ac in multo majorem particularum numerum quam Mercurius divisa, dum exitum per poros cutaneos moliantur, per easdem vias secum obvias Mercurij particulas abducunt: easque cum sudoribus, ab illis excitatis, commixtas & dissolutas foras eliminant: Idoneum etiam est hoc unguentum ad pediculos necandos, scabiem sanandam, emolliendosque ac discutiendos tumores calli duritiem adeptos, & ad alia remedia pertinaces, speciatim vero Venereos.

Unguenta Aregon & de Arthanita, cum rarissime in usum veniant, inutilis vero plurimorum medicamentorum congeries in illis observanda veniat, prohibeor huc illorum descriptionem & præparationem inferre; Missa etiam facio multa alia unguenta obsoleta, in plurimis Dispensatoriis occurrentia, ut sui quisque sit arbitrij concedens, in electione & præparatione illorum quæ utilia visa fuerint; dummodo cautiones à me adductæ in præparatione superius exhibitorum observatæ fuerint.

Ceratum Refrigerans.

℞. Olei Rosati lib. j.

Ceræ albæ unc. xij.

Iij 2

Vase fictili vitreato excepta in Balneo Mariæ liquentur, Pistillo ligneo agitentur, & aqua frigidissima sepius renovata laventur, serveturque Ceratum ad usus.

Methodus.

Cerati nomen Unguentis aliquando imponitur, quod consistentia ab illis vix recedat. Ad probam præparationem eligatur cera albilima, quæ in segmenta divisa, cum oleo præscripto vase fictili vitreato excipitur; vas in Mariæ Balneo calente detinendo donec in oleo accurate dissoluta sit, postea subtrahendo igne vasi, Indefinenter pistillo ligneo commoveatur donec refrigerit, quo tempore affundendæ circiter aquæ purissimæ uncia duæ, pergendo in agitatione; cum vero aqua prædicta propemodum ab unguento absorpta videbitur, recens adjicienda erit, agitationem non intercalando, aliamque Iterum aquam infundendo donec Ceratum candorem sufficientem adeptum sit, & aqua frigida inebriatum sit: Postmodum per decantationem universa aqua à cerato abstrahenda, ad usus adservando.

Nonnulli Aceti stillatitij unciam unam remisent, augendæ penetrationis gratia,

Ceratum istud in officinis admodum usitatum est. Exterius admoveatur omnibus partibus quæ refrigerio indigent: valet præsertim in Renum æstu sedando, adversus Phlegmonas, Erysipelata & Herpetes: Plurimum etiam commendatur ad mulcendos hæmorrhoidum dolores, excoriationes sanandas, ac extinguendas inflammationes & intertrigines in femoribus, aliisque infantium partibus contingentes, imo etiam adultorum: Valet etiam in Fissuris papillarum extrema afficientibus, anum aliasve corporis partes: Nec inutile est ad Ambustionum curationem, solum aut cæteris unguentis commistum, uti & ad Hypochondriorum ardorem temperandum: Unguento Cerusæ aliquando remiscetur, sicubi desiccatione & adstrictione opus est.

Ceratum Santalinum.

℞. Olei Rosati lib. j.

Cera albæ unc. jv.

Vase fictili vitreato excepta in Balneo Mariæ calido liquentur, semiquæ refrigeratis sequentia pulverata permisceantur.

℞. Rosarum rubrarum unc. xij.

Boli Armenæ dragm. vij.

Santali Rubri dragm. x.

Spodij unc. sem.

Albi &

Caphuræ dragm. ij.

Citrini ʒā. dragm. vj.

Fiat Ceratum.

Methodus.

Huic composito duplici de causa Cerati nomen assignandum, tum quia Ceram admittit, tum quia majori quantitate quam in unguento-
rum compositione illa adsumitur, & concurrentibus pulveribus, non
exigua quantitate advocatis, Cerato consistentiam largitur, mediam in-
ter unguenta & Emplastra.

Contundantur Santala in majori mortario æneo, aqua rosacea per vi-
ces illa humectando, quo Santalis albo & citrino rubeus color adprime
concilietur, illorumque suaveolentia intendatur: his per cribrum seri-
ceum traductis, in eodem mortario seorsim contundendæ Rosæ rubræ
exsiccatæ, demum commiscendi pulveres cum spodio, hoc est Ebo-
re vsto, Bolo orientali super Porphyrite lævigatis, una cum camphora,
cui inter terendum tantillum spiritus vini adjectum fuerit: Demum pro-
be comminuta Cera alba, cum oleo in maris Balneo liquefacienda erit
in vase fictili vitreato, ac tandem procul ab igne pistillo ligneo com-
movendum erit Ceratum donec spissescere incipiat, cum quo Pulveres
optime subigendi, Ceratum ad usus idoneos recondendo.

Ceratum istud à Santalis nomen desumpsit: plurimi est usus ad cura-
tionem phlegmonarum, ac extinctionem intemperiei calidioris ventri-
culi, Jecoris ac Renum, quamobrem vel seorsim admovetur, aut com-
mixtum æquis portionibus unguenti Rosati; Fronti etiam & Tempori-
bus nonnunquam ideo illinitur, remixtum unguento Populneo, ac tan-
tillo Extracti opij liquidiusculi, tam ad somnum provocandum quam
cephallagiam sedandam.

Ceratum Stomachicum.

℞. Olei cydoniorum lib. .j. sem.

Ceræ albæ unc. vj.

Foliorum Absynthij siccorum drachm. x v.

Nardi Indicæ drachm. x.

Mastiches electæ, &

Rosarum rubrarum āā. drachm. xx.

Fiat ex arte Ceratum.

Methodus.

Præceptum fuit antiquorum ut postquam liquefacta fuerit Cera alba
in oleo Rosato, iterum atque iterum lavaretur hæc mistura aqua rosa-
cea; qua iterum liquata, rursus succo cydoniorum & vino austero elue-
retur. At cum ab ejusmodi lotionibus, sicuti jam ante innui, ejusmodi
remediis paucissima concilietur adstrictio, è re fore magis visum oleum
cydoniorum usurpare, in quo succus eorundem elixatus fuerit, oleo vero
rosaceo abstinere, quandoquidem Rosæ rubræ hanc compositionem
non minima ingrediuntur copia, Illa vero hujusmodi fit.

Iij 3

Colliquefcac Cera alba fruftillatim divifa in Oleo Cydoniorum, excepta vafe fictili vitreato, igne modico, quibus commotis quouſq; ſpiſſitudinem adquirant, commiſcenda erunt omnia medicamenta ſubtiliſſime trita, ſicuti ſapiffime alias prædixi, Ceratumque obtinebis perfectum.

Mafliche quidem in Olei portione liquari poſſet, atque hæc poſtmodum diſſolutæ ceræ commiſceri, ſi puræ mafliches lacrymæ ad hujus Cerati compoſitionem occurrerent; At cum mafliche quæ in uſum ventre ſolet, plurimis partibus & ligneis & terreſtribus ſcateat, ideo ſeorſim rituranda in mortario æneo, aliquot aquæ guttis illam irrorando; pulvis autem per incerniculum ſericeum traducendus, cujus parti ſupernæ partes heterogenæ adhæreſcunt; pulvis autem commodè poſtmodum cæteris commiſceri poteſt, ac cum cæteris concorporari.

Stomachici nomen hoc Ceratum gerit, eo quod ad morbos ventriculi præfertim uſurpetur, quem corroborat alimentorum in illo concoctionem promovendo, appetitum ciendo, vomitum ſiſtendo, flatuſ diſcutiendo, vitioſos humores abſumendo, ac expulſionem illorum facilem efficiendo, quamobrem calide ventriculi regioni admoveatur.

Ceratum Diaſulphur.

Rx. Olei Nucum Inglandium expreſſi lib. j.

Florum ſulphuris unc. ij.

Salis Tartari unc. j.

Simul digerantur in Cucurbita vitrea igne arenæ moderato, ad Florum ſulphuris in Oleo diſſolutionem, Deinde in illo claro per inclinationem in aliud vas effuſo liqueſcant.

Cera citrina unc. jv.

Colophonia unc. iij.

Illis que ſemi refrigeratis.

Myrrha electa ſubtiliter pulverata ad pondus omnium addatur, & factum erit Ceratum.

Methodus.

Diſſolutione facta florum Sulphuris in Oleo Nucum cum ſale Tartari, in Cucurbita vitrea igne Arenæ moderato, liquore autem claro decantaro in ſatraginem cupream ſtanno obductam, in illa liqueſcant igne lentiffimo Cera flava & Colophonia in exigua fruſtula diſcerpta; demum exempto ab igne vafe, commotiſque materiis uſque quo ſpiſceſſere incipiant, illis concorporanda erit Myrrha ſubtiliter trita, Ceratumque perfectum erit.

Cera-

Ceratum hoc efficacissime emollit & discutit Tumores Scrophulosos, ac quascunque congestiones exteriores humorum frigidorum visque resolubilium; Specificum etiamnum est ad resolutionem & dissipationem Tumorum in Testiculis excitatorum ab aliquo veneno venereo ut & ad expurgationem quorumvis ulcerum, illa ad cicatricem deducens: Linteo superinducitur, aut alutæ, partibusque affectis admoventur; Emplastrum autem ope fasciæ, cui byrsa appensa sit cohibendum, si Testiculis Ceratum adplicandum fuerit:

CAPUT VI.

De Emplastris.

Emplastra composita sunt medicamenta, exterius admovenda, quorum idem est usus qui Vnguentorum & Ceratorum, At vero illorum consistentia multo solidior esse debet, ut in cylindros aut magdaleones deduci queat, cum cocta sunt & refrigerata; quæ charta obvolvere satis est cum adservanda sunt, cum Vnguenta & Cerata vasis concludi soleant, ob mollitiem, præ qua vix alias conservantur.

Cum de Vnguentis & Ceratis mihi fuit sermo, dixi illis quam Oleis consistentiam solidiorem fuisse concessam, quo diutius partibus affectis adherere queant quam Olea, eoque pacto facilius vires suas diffundere: Eundem in finem excogitata fuisse Emplastra statuo, quæ ideo scopos prædictos efficacius explent, soliditatis scilicet quam obtinent causa; quapropter etiam aëris injuriis diutius obstant, atque per plures annos citra virium detrimentum perennant.

Olea, Pinguedines, Cera, Pix, sicuti & Resinæ sicciore, Terebinthina; quæ Resina est liquida, & Gummata, emplastrorum materiæ usitatissimæ sunt, quibus sæpissime adjiciuntur Lithargyrum, Cerusa, Acrogyrum, varij Pulveres, & Liquores.

Cum multiplex Emplastrorum sit compositio, uti & simplicium medicamentorum eadem componentium, vix generales regulæ, singularem proportionem rerum illa subingredientium spectantes, constitui possunt; cum dicta proportio vix percipi queat quam ex descriptionibus particularibus diversorum Emplastrorum, in quorum præparatione deprehendere est quicquid observandum venit tam ad cujusque medicamenti particularem dispositionem, quam totius coctionem & commitionem.

Durities à decoctione & aëris frigore contracta, in causa est ut si cuius parti admovenda fuerint, & alutæ, linteo aut panno aliquo superinducenda, calore opus sit quo mollescant & ductilia fiant.

Illorum usus est ad curationem vulnerum, & ulcerû uti & ad mulcêdos, dolores partium, ac ad robur illarum quæ debilitatem contraxere; ad cohibendas Fluxiones, Vomitus & Hæmorrhagias: Conducunt ad roborandum Cerebrum, & Renes, Abortum præcavendum, ad resolvendum, discutiendum, Tumorum internorum & externorum suppurationem promovendam, absumendos vapores ex utero elatos: Auxilium ferunt in Ischiadico dolore, Rheumatismis, Vñi sunt ad vesicas in cute excitandas, Partibus à fractura debilioribus robur inferunt, aut ossium dislocatione; valent & ad plurimos alios scopos, quos recensere prolixum esset.

Emplastrum Album, Sive de Cerusa.

℞. *Cerusa Veneta*, &
Olei Rosati aa. lib. iiii.

Aqua Fontana lib. ij.
Cera alba unc. viij.

Fiat ex arte Emplastrum.

Methodus.

Et si istius Emplastri præparatio perfici queat Cerusæ libras tantummodo tres adjiciendo, sicuti præcipiunt antiqua Dispensaria, idque lento igne decoquendo, imo nullo addito humido extraneo; censeo nihilominus Cerusæ additamentum Emplastri vites adaugere, sicuti ab aqua candor illi procuratur, faciliorque fit præparatio.

Cuius Pharmacopoeo, quantumvis rudi, notum Cerusam Lithargyrum, & Minium, calces esse Plumbi diversimode præparatas; Cerusam esse plumbum in calcem albam deductum, ope vaporis aceti; Lithargyrum esse plumbum in calcem auream vel argenteam conversum, cum ab Argento cui commistum fuerat depurationis gratia, secernitur, Minium autem Plumbum esse ad rubedinem calcinatum igne reverberij: Id quoque ratum esse debet Plumbum in varias has calces transmutatum iterum priorè induere posse formam, qua calcinatio illud spoliaverat, Cunctarum istarum Calcium vires propemodum easdem esse, nulloque errore sibi mutuo succedaneas esse posse: Minium tamen ad hujus Emplastri confectioem non admittitur, ne color ruber illi concilietur, cum albus expetatur; Lithargyrum tamen rite præparatum in usum adduci posset, si enim accurata adfuerit præparatio, non minus utile Emplastrum haberi posset, ejusdemque fere candoris ac id quod cum cera conficitur, ad cujus compositionem hac via procedendum.

Eligatur

Eligatur Cerusa albiſſima, gravis, pura & friabilis; In pulverem deducatur maſſam illius adfricando cribro ſetaceo inverſo, ſicuti in unguenti Ceruſæ compoſitione præmonui; Excipiatuſ ſartagine cuprea, capaci, ſumma ſui parte latiori, verſus fundum coniformi, interiori parte ſtanno obducta; Inibi, abſque igne, oleo & aquæ præſcriptis, erit commiſcenda verſando continuo ſpathula lignea ſolida, bipedalis longitudinis, in extremo trium digitorum tranſverſorum latitudinis; demum imponatur ſartago igni carbonum luculento, in fornace idònea accenſo, ſimul prædicta coquendo, nequaquam remiſſa agitatione, donec materiæ, quæ ab ebullitione aliquandiu intumere, ſubſidere incipiant, non ob caloris decrementum, ſed aquæ in tumorem illas efferentis conſumptionem: Non diu poſt ſartago igni ſubtrahenda ad explorandam Emplaſtri conſiſtentiam, quod ſi ſufficientem coctionem nondum obtinuerit, aliquandiu leniori igni committendum, ut in vapores abeat, aſſidue commovendo, quicquid humoris ſuperſeſſe ac Emplaſtro conſiſtentiam denegare valet: Quod cum debitam conſiſtentiam adeptuſ fuerit, ceramq; albam diviſam & liquefactam admiſerit, in agitatione extra ignem pergendo, quouſque pene refrigeratum fuerit, effundatur maſſa ſuper menſam lævem humedatam, quæ in magdaleones longitudinis, & craſſitiei fere digitalis deducenda erit, charta obvolvendos & ad uſum ſervandos.

Juxta hanc methodum, quandiu aqua diludium quoddam eſt inter Oleum & Ceruſam, ac ignem, materias has ſublevans & propemodum ſuſpenſas tenens, prohibetque alienas qualitates, forte illis imprimendas, Emplaſtrum intra horæ unius ſpatium, vel ſeſquihoræ abſolvi poteſt, & ad ultimam deduci perfectionem ac albedinem; Ea ratione declinâdo tardioſam & prolixam antiquorum præparationem, infauſtuſq; ſucceſſum plerumq; metuendû; Eo quoq; pacto nulla incumbet neceſſitas Ceruſam eluendi, ſicuti nonnulli præcipiunt, quandoquidem aqua, quæ cum cæteris ſerbuit, dum coctio Emplaſtri peragitur, utiles Ceruſæ qualitates retinet, unde multo melior expectandus effectus quàm à crebris illis lotionibus.

Ex quorundâ mente Emplaſtro Acetum diſtillatum addendum eſt, unâque decoquendum, conſentium ea ratione melius referari Ceruſam, ideoque commodius oleo coherere: at vero inutilis eſt hæc cura, quandoquidem & Ceruſa, & cæteræ Plumbi calces facillime cum Oleis coaleſcunt, accedente coctione & agitatione, etiam non præſente aceto, aliquando quidem inutili, nequaquam in iſta præparatione: Salis marini adjectionem ab illis propoſitam quod attinet, nullo ſuo merito huc accerſiri exiſtimo, quandoquidem præcipuus illius effectus alius futurus non eſſet quam moleſta punctio partium quibus Emplaſtrum admoveretur, ad effectuum Cutaneorum curationem præ-

sertim excogitatum, excoriationes & exulcerationes sanandas, vulnera & ulcera ad cicatricem perducenda, inflammationesque extinguendas; Multum etiam conducit ad Ambustorum curam perficiendam.

Emplastrum Palmeum.

R. *Lithargyri auri preparati* &
Olei communis ana lib. iij. *Decocti tenuiorum ramorum Palma, vel*
Axungia suilla & *Quercus ana lib. ij.*
Coquantur omnia igne satis luculento, assidue movendo spatula lignea, & sub fi-
nem addendo,
Chalcitidis nativæ, vel Vitrioli ad rubedinem calcinati, & in portione decocti di-
luti unc. iijj.
Coctio omnium peragatur ad unguenti consistentiam.
Vice Chalcitidis, aut Vitrioli ad rubedinem calcinati, duplex vitrioli albi pondus
Emplastro permisceatur, si ipsius color albus rubro acceptior fuerit.

Methodus.

A Palma nomen suum deducit istud Emplastrum, è qua nonnullis satis est spatulam oblongam effecisse ad movendum Emplastrum dum coquitur: Agitandum alij hoc præcipiunt duobus aut tribus ramis Palmeis in fasciculum colligatis: Alij adsumunt ramos incisos, quos in oleo & pinguedine decoqui jubent, consumptaque illorum humiditate, colatura & expressione facta olei & pinguedinis, cum lithargyro ad Emplastri consistentiam decoqui.

Nequaquam vero satisfaciunt cunctæ illæ præparationes, etsi postrema omnium maxime adprobanda videtur: Deciti enim illos manifestum est qui existimant ope spatulæ Palma confectæ, qua commoveatur Emplastrum Arboris illius posse transfundi vires; etiamsi deradendo ex intervallis superficiem, sicuti quidam jubent, scobs in Emplastrum decederet; Quinimo novissimus tyro imperitiæ illos argueret qui censerent fasciculum ramusculorum Palmeorum, idonea esse instrumenta commovendis ac simul subigendis Lithargyro, Oleo & pinguedine dum decoquuntur, neque enim prohibere valent ne lithargyrum in fundo sartaginis adhærescat & Emplastrum comburatur.

Ultimam methodum quod attinet, etsi illius beneficio Palmæ vis in oleum & pinguedinem diffundi queat, præterquam quod idipsum perfici nequit quin aliquid decedat quantitati Olei & pinguedinis, facultas illa proculdubio per Emplastri decoctionem in nihilum abitura esset, ut taceam empyreumatis & combustionis imminens metum, ob defectum supplementi humoris, si præsertim moderatissimus non accesserit

cesserit ignis, coctio autem & agitatio ad septem vel octo horas produ-
cta non fuerint.

Diachalciteos quoque nomen huic Emplastro impositum fuit, ob
chalcitidem quam admittit: Prætermissa autem nominum disquisitio-
ne, satis mihi fuerit produxisse unicam præparationem non minus iustam
quam facilem, cujus beneficio commodissime medicamentorum om-
nium vis in Emplastrum transitura est.

Accipiantur Palmæ cacuminum, aut palmitum, recens deciforum
manipuli duo; aut si deficient, Quercus; hi contriti, aut minutim iu-
cisi, modico igne decoquantur in Aquæ Pintis tribus ad mediæ partis
consumptionem; omnium probe expressorum adservetur decoctio cola-
ta: Eligendum Lithargyrum aureum saturati coloris, lentorem ad ta-
ctum præ se ferens; optime id conteratur in majori mortario æneo, de-
mum dissolvendum in duabus aut tribus aquæ puræ pintis; in aliud vas
illico transfundendo aquam quæ Lithargyri partem tenuissimam sibi
adsumpserit, interim dum crassior infundo mortarij subsistet; Pars illa
Lithargyri subtilissima innato pondere ad fundum aquæ decessura est:
Interea rursus conterendum erit Lithargyrum in magno mortario su-
perstes, quod posteaquam dissolutum fuerit in aqua prioris lotionis, vel
alia recenti, decantandus erit liquor turbidus, & affundendus Lithar-
gyri parti tenui quæ in fundo vasis remansit; continuando rursus contri-
tionem Lithargyri, ejus in aqua dissolutionem, aquæ decantationem,
utque pulvis subsideat permittendo, donec nihil amplius in mortarij
fundo residuum adsit præter impuriore particulas, pulverisationi inep-
tas, & aquæ non commiscibiles.

Postquam optime subsederit id quod lotiones sibi adsumpsere, de-
cantataque fuerit aqua pulveri Lithargyri supernatans, desiccandus erit
iste Pulvis, cujus adsumpta præscripta quantitas, sine igne commiscen-
da erit in sartagine cuprea stanno intus obducta, cujusmodi descripsi
ad compositionem Emplastri Cerusæ, versando simul cum oleo, pin-
guedine, & decocto Palmeo; Cum vero hæc rite coaluerint, accen-
dendus luculentus carbonum ignis in fornace idonea, ad illorum deco-
ctionem, continuo commovendo grandiori spathula lignea, sub finem
decoctionis addendo (servato semper eodem ignis tenore) Chalciti-
dem, aut Vitriolum ad rubedinem calcinatum, dissoluta in portione
liquoris adservati, si Emplastrum rubicundi coloris expetatur; Aut vi-
triolum album in eodem liquore dissolutum, si Emplastro albus color
conservandus sit, quod probi successus futurum est si præparandi ra-
tione usus fueris quam proposui in Emplastri præcedentis compo-
sitione.

Kkk †

Ratio prædicta summitates Palmæ aut Quercus in aqua decoquendi, hanc vero decoctionem in Emplastri confectio absumendi, proculdubio cæteris præstantior est: Cum enim commodissime in Emplastri horum virtus eo pacto transfundatur, ideo prohibentur vitiosæ qualitates ab igne metuendæ, sed & Emplastri coctio multo citius absolvitur, quod in Magdaleones effingendum & charta obvolvendum cum refrigeratum fuerit, sicuti dixi de Cerusæ Emplastro.

Palmeo Emplastro nullum usitatus est: Utile est in curatione Vulnerum, Ulcerum, Tumorum, Ambustionum, Contusionum, Fracturarum, Pernionum: Admoveretur etiam Fonticulis tam Emplastri forma quam Sparadrapæ aut Telæ Gualteri: Imo remedium fere universale est ad quosvis affectus exteriores utile: In Cerati consistentiam aliquando perducitur, addita olei idonei tertia vel quarta parte, tum nomine Palmei dissoluti, aut Cerati Palmei donandum.

Emplastrum Diachylum simplex.

Rj. Radicum Altheæ mundatarum & minutim incisarum drachm. vj.

Seminum integrorum Lini &

Fœnugræci anaunc. jv.

Aquæ fontana lib. vj.

Macerentur horis viginti quatuor super ignem exiguum, sæpius movendo spatula lignea, deinde lente igne coquantur, donec mucilaginis densioris spissitudinem adquisiverint, Postea colentur & forçiter exprimantur. Expressaque Mucilago cum

Olei communis lib. jv. &

Lithargyri auri lib. ij.

Fiat ex arte in Emplastrum coquatur.

Methodus.

Inutile esset huc adducere præparationem mucilaginum è radicibus Altheæ & seminibus Lini & Fœnugræci extrahendarum, quæ tradita est cum mihi sermo fuit de Unguento Altheæ: Uti neque proponenda electio vel preparatio Lithargyri, quandoquidem capite præcedente sufficienter de illis actum: Nihil aliud hoc loco à me expectandum quam methodus observanda in hujus Emplastri coctione.

Primo absque igne Oleum cum Lithargyro in sartagine cuprea commiscendum, qualem depinxi ad Emplastri Cerusæ compositionem; additisque demum, probeque commistis mucilaginibus, accendendus erit in fornace idonea ignis carbonum, paulo minus intensus eo quem designavi pro Emplastris præcedentibus: Huic postquam imposita fue-

rit

rit fartago, cuncta spathula lignea subigantur, indefinenter & quam celerrime versando, tum & Litargyrum suspensum teneatur, & descensu ad fundum prohibeatur, ab oleo & pinguedinibus divortium faciens, tum ut Emplastro requisitus candor concilietur: Ignis modicus fovendus, coctionem & agitationem promovendo quousque deprehendatur Emplastrum in fartagine subsidere, indicio maximam humoris mucilaginum partem absumptam esse: Tunc ignis fervor remittendus saltem ad medias, qui sufficiat absumendo humori superfluo in Emplastro supersubstite, quo in auras soluto Emplastrum sufficientem coctionem adeptum erit, & consistentiam cum candore requisitam.

Nonnulli jubent mucilagines partitis vicibus & sub finem Emplastri coctionis adjici, sed præterquam quod ejusmodi methodus multo hac prolixior est, illud sciendum rem ad votum melius successuram si ab initio mucilagines commistæ fuerint, eo quod futurum ut melius suspensum teneatur & cohibeatur cum oleo Lithargyrium, prohibeatur ne idem cum cæteris incendium concipiat, id quod contingeret si demum sub finem imponeretur; iisque accendentibus multo candidius sit Emplastrum, meliorisque consistentiæ quam si ex illorum mente præparatum fuerit.

Vocatur Emplastrum hoc Diachylum, ratione mucilaginum, quæ pro succis radicum Althææ & seminum Lini ac Fœnugreci habendæ; Album dicitur a colore.

Inutile est hic proponere descriptionem Emplastri Diachyli Ireati. Satis est monuisse id quovis tempore parabile esse, admista uncia Pulveris tenuissimi Iridis Florentinæ libræ uni istius Emplastri Diachyli albi, commendatissimi ad emolliendas & resolvendas durities, imo tumores scirrhosos Jecoris, Lienis, omniumque viscerum, absumendas scrophulas & abscessuum pertinaces reliquias: Vulnerum calorem temperat, superficiem adglutinat, inflammationes colli uterini sanat, pessarii forma illuc immissum; podagricis auxilium fert, paucis, ubicunque cum refrigerio emollitio necessaria, est idoneum.

Emplastrum Diachylum Compositum Gummatum.

℞. Radicum Althææ recentium mundatarum & minutim incisarum unc. jv.

Ficum, &

Passularum pinguium mundatarum & pariter incisarum,

Seminum integrorum Lini, &

Fœnugreci ana unc. ij. sem.

Macerentur horis viginti quatuor super ignem exiguum in

Aque Fontana lib. vj.

K kk 3

Spathula lignea sapius materias movendo, deinde lento igne ad debitam mucilaginis spissitatem coquantur, postea colentur & fortiter exprimantur, & servetur mucilago, Eodem tempore.

R. Succorum scyllæ &

Ireos nostratis ana unc. iiij.

In quibus super ignem exiguum in mucilaginem redige

Ithyocollæ minutim incise unc. j.

Serveturque seorsim mucilago, Tunc

R. Lithargyri auri preparati lib. ij.

Oleorum Chamomille.

Ireos nostratis &

Anethi ana unc. xvj.

Cum prima mucilagine frigide permixta simul coquantur, igne imprimis satis luculentiori, deinde sensim mediocri, assidue movendo spathula lignea, additaque sub collatione finem Ithyocollæ mucilagine, coctio & agitatio igne moderato producantur ad debitam Emplastri consistentiam, cui misce.

Terebinthina Veneta unc. vj.

Resina Pini.

Galbani.

Cera flava.

Ammoniæ.

Ossypi humidi, ana unc. iiij.

Sagapeni, &

Bdellij in vino dissolutorum, trajectorum & ad mellis densitatem coctorum ana unc. ij.

Igni moderatissimo aliquandiu committantur, assidueque agitentur ut humoris magis superflua pars Gummatum & vini consumatur, Refrigeratumque Emplastrum ad usum servetur.

Methodus.

Maxima pars descriptionum hujus Emplastri quæ in Dispensatoriis reperiuntur, quæ mediam tantum rerum præscriptarum partem continent, ac cujusque speciei mucilaginis dosim fescunciam esse jubent, nequaquam definita quantitate cujusque partis simplicium e quibus extrahendæ; minime præterea considerantes adeo exiguum mucilaginum quantitatem Emplastro ejusmodi vires insignes communicare non posse, cui majores quam simplici inesse debent, in cujus compositione multo majori copia præscribuntur mucilagines: Quibus rebus permotus, non modo præscripti dosim medicamentorum, mucilagines huic Emplastro suppeditaturorum, sed & rationem tradidi per quam sufficientem densitatem obtinere valeant, sufficiensque illarum suppetat copia.

Ad rectam hujus Emplastri præparationem, expurgatis prius & optime incisis radicibus Altheæ, sicuti & passulis ac ficubus, hisque omnibus vase fictili vitreato, cum seminibus Lini & Fœnugræci integris, & aqua præscripta exceptis, vas igni moderatissimo per viginti quatuor horas committatur, materias spathula lignea commovendo per vices: Demum auctiore reddito igne lente cuncta ferveant, agitationem

nem sæpiſſime repetendo , donec mucilagines debitam craſſitiem ob-
tineant , quæ percolatæ , & ritè expreſſæ ſervandæ.

Interim maxima Scylla, paſta ex tritici farina confecta obvolvenda,
& in furno Piſtoris ſimul cum grandioribus panibus coquenda , abje-
ctaque cruſta & tunicis exſiccatis , laminæ illius candidæ & medulloſæ
in mortario marmoreo piſtillo ligneo contundendæ, & ex immiſſis ſac-
culo , ex tela denſa fortique, torculari ſuccus eliciendus : Scobina ve-
tiam detaranda , aut ſaltem optime in mortario marmoreo contunden-
da radix Iridis noſtratis recens collecta , è qua ſacculo etiam ligneo in-
cluſa , extrahendus ſuccus ; poſtea tenuiter incidenda Icthyocollæ un-
cia una , immitenda exiguo vaſi ſiſtile viteatro , quibus affundendæ
unciæ quatuor ſucci cujuſque extracti, vaſ modico igni committendo ,
materias per vices exigua eſpatula lignea commovendo , donec omnia
in paſtam mucilaginoſam abeant , ſeorſim aſſervandam : Poſtmodum
Lithargyrum pulveriſatum pelvi cupreæ idoneæ immittédú, quod extra
ignem oleis , Chamæmelino , Irino , Anerhino ac prioribus mucilagini-
bus commiſcendum , cuncta ſpathula lignea verſando : igni moderato
exponatur pelvis , omnia ſimul , eodem modo quo dixi de Emplaſtro
Diachylo albo coquendo : Cum verò cuncta propemodum cocta fue-
rint, multo remiſſiore igne redito , adjiciantur mucilagines Icthyocollæ
ceſſypo commixtæ, omnia indefinenter commovendo donec mucilaginû
humiditas propemodum abſumpta ſit , compoſitio autem ſufficientem
craſſitiem adepta; quo tempore, Cera prius addita, & colliquata, Reſi-
naque in fruſta exigua diviſa poſtmodum Gummatſ in vino diſſolu-
tis , per telam denſam trajectis , lento igne ad mellis conſiſtentiam
decoctis , ac Terebinthinæ adjunctis , omnia lentiſſimo igni commit-
tantur , in agitatione pergendo donec Gummatum inutilis humor pene
in auras abierit ; Demum vaſe ab igne remoto , refrigeratoque Empla-
ſtro , magdaleones ex illo effingantur , papyro cooperiendi, & ad uſus
ſervandi.

Si lacrymoſa Gummata , aut granulata , puriſſima in manus veni-
rent , poſſent emoliri & liqueſcere in majori mortario æneo excalefacto
cum piſtillo, eoque pacto in compoſitionem Emplaſtri admitti, poſt-
quam Terebentinæ concorporata eſſent , tempore à me præſinito , un-
de poſtmodum nulla neceſſitas impelleret ut diutius Emplaſtrum ſuper
ignem detineretur : At cum plerumq; Gummata prædicta ſordibus plu-
timis inquinata ſint , vixque ſufficiens illorum etiam ad uſus internos
copia ſuppetat , neceſſario diſolvenda ſunt , percolanda , & ad conſi-
ſtentiam craſſam coquenda , ut in hujus Emplaſtri , vel aliorum hujus-
modi compoſitionem venire queant : neque enim exiſtimo triſuræ poſſe

se subijci dicta Gummata, si præsertim recentia fuerint; Uti neque vereor ne pars illorū subtilissima pereat cum dissolvuntur aut coquuntur, quandoquidem res agitur de remedio externo, in quo partes crassiores & requisitæ ad diutinam supra partes, quibus admoventur, moram magis expetuntur quam quæ in dissipationem pronæ sunt.

Felici successu Emplastrum istud usurpatur ad eosdem usus ad quos Diachylum simplex, sed maiori efficacia operatur, ratione generosorum medicamentorum illi additorum: Præcipue autem valet in digerendo, resolvendo, maturando & coquendo quodvis Tumorū genus.

Emplastrum de Mucaginibus.

Rj. Radicum Altheæ mundatarum & minutim incisarum,

Corticis medij Ulmi pariter incisi,

Fœnugraci ana unc. j. sem.

Seminum integrorum Lini &

Aquæ communis lib. ij. sem.

In vase fictili vitreato super ignem exiguum horas viginti quatuor maceantur, spatula lignea sapius agitando, deinde lento igne cum simili agitatione coquantur ad mucilaginum satis densam spissitudinem; colentur & fortiter exprimantur, expressaque mucilago cum

Oleorum Chamomille,

Anethi &

Liliorum &

Medulle cruris Bovis ana unc. j. sem.

Lentissimo igne coquatur ad humidi superflui consumptionem, postea in illis liquantur,

Cere Ciirine unc. xx.

Opopanacis,

Terebinthina unc. ij.

Sagapeni ana unc. sem. Illisque addantur,

Ammoniacy,

Croci subtiliter pulverati drachm. ij.

Galbani,

Fiat ex arte Emplastrum.

Methodus.

Præparatio mucilaginum à me allata in compositione Emplastrorum præcedentium huic norma esse poterit: Præscripta quantitas Radicum, Corticis, & seminum, unde elicienda substantia viscida, mucilagine constituens, errore illos liberatura est qui debitam proportionem ignorant; Primo summa cura mucilagine probe coquendæ, debitam illis crassitiem conciliando priusquam expressioni committantur, rursus moderatissimo igne coquendæ, & lentissimo, una cum oleis & medullis, ne comburantur mucilagine, ac deinde opus sit materias per linteam transmittere, juxta quorundam methodum: Si vero methodus à me allata observata fuerit, labore illo supersedendum erit, eoque pacto in Emplastrum mucilaginum vis integra transitura est: Satiùs quippe est in Oleis & medulla superesse portiunculam aliquam humoris mucilaginum, quam has torrefieri dum illum omnino absumere volumus: Cum ergo observatum fuerit humorem illarum superfluum pene omnino

omnino esse absumptum, frustillatim dissecta Cera liquefacienda erit in Oleis & Medulla, mucilaginibus prægnantibus: Postea Emplastro igni subtracto, eoque fere refrigerato, addenda erit Terebinthina, cui confusa prius fuerint Gummata, liquata, aut dissoluta in quapiam materierum à me exhibitarum in præparatione Emplastri præcedentis; demum adjiciendus erit Crocus subtiliter pulverisatus; Emplastrumque perfectum in magdaleones effingendum, & ad usus reponendum.

Hujus Emplastri vires cum prioribus coincidunt, illi vero istud singulare est, quod Tumores, sola resolutione sanabiles, ad suppurationem non deducat, quamobrem plurimo in usu est ad discutiendas Echymoses Capiti accidentes, Mammis aliisque partibus, si puris generatio præcavenda fuerit, humor autem ad suppurationem non vergat: Ad maturitatem illos nihilominus perducit qui puris formam induere apti nati sunt.

Emplastrum Polychrestum.

℞. Olei communis lib. ij.
Aqua fontana lib. j. sem.
Cerusa, &
Lithargyri Auri &
Argenti, ana lib. sem.

Coquantur ex arte ad Emplastri spissitatem, deinde addantur,
Cera citrina, &
Terebinthina Veneta, ana unc. viij.
Et fiat Emplastrum.

Methodus.

In pulverem deducta Lithargyrum & Cerusa, commixtaque absque igne, Oleo & Aquæ præscriptis, simul decoquantur in pelvi cuprea panno obducta, sicuti prædixi capite de Emplastro Palmeo: Cum vero aqua propemodum consumpta fuerit, materiæ autem sufficienter coctæ, in illis cera per minima frusta divisa liquefacienda erit: Demum remoto ab igne vase adjicienda Terebinthina, in magdaleones formando Emplastrum, & charta involvendo cum refrixerit.

Polychrestum vocant hoc Emplastrum, quod plurimis affectibus sanandis conducatur, speciatim quibusvis Ulceribus, Ambustionibus, Fissuris & Rimis Papillis accidentibus, Sicuti & Manibus, Pedibus, Ano, siue frigoris soboles fuerint siue alterius causæ: Commodissime etiam usurpatur ad Ulcerum curationem, ac absumendas & dissipandas Abcessuum reliquias: Nec minus idoneum est ad confectionem Sparadrapii siue Telæ Gualteri, ad Fonticulorum defensionem.

Emplastrum Nigrum.

℞. Olei communis lib. ij.
Vini &
Aceti, ana lib. j.
Lithargyri Auri &
Tom. I.

Cerusa Veneta, ana unc. viij.
Coquantur ex arte ad Emplastri spissitatem, deinde addantur Cera flava lib. j.
Colophonia,

<i>Picis navalis, &</i>	<i>Plumbi usti &</i>
<i>Terebinthina Veneta ana lib. sem,</i>	<i>Myrrha electa ana unc. ij.</i>
<i>Lapidis Magnetis preparati,</i>	<i>Fiat ex arte Emplastrum.</i>

Methodus.

Plurimæ extant Emplastri Nigri descriptiones, non modo in Dispensatoriis sed & apud privatos : hæc vero cum constet paucioribus quidem medicamentis, sed selectioribus & iusta dozi definitis, nulli postponenda erit.

Absque igne coalescant Cerusa & Lithargyrum cum oleo, quibus postea Vinum & Acetum præscripta commisceantur, ac simul in grandiori pelvi cuprea, stanno obducta, igne initio sat luculento decoquantur, qui remittendus prout humor absumentur; Medicamenta indefinenter grandi spatula lignea agitentur, sicuti præmonui in aliorum Emplastrorum compositione; in ejusmodi decoctionis gradu pergendo, igne adhibito moderato, donec color admodum fuscus evadat, consistentia autem paulo solidior quam usitatorum Emplastrorum fiat: Tunc temporis liquefaciendæ erunt Cera, Colophonia & Pix navalis, in minima frusta divisa, demum subducta ab igne pelvi adjicietur Terebinthina; cum autem Emplastri materia semirefrigerit, commiscendus erit Magnes super porphyrite lævigatus, sicuti teruntur gemmæ & lapides, humefaciendo aqua quapiam vel decocto vulnerario: Plumbum seorsim comburi posset, sicuti dixi in præparatione Unguenti Pompholigos, at vero satius erit idem crucibulo immittere cum partibus æquis sulphuris, ut majore contracta nigredine, colorem Emplastri, qui niger esse debet, intensiorem reddat;

Usitatissimum est istud Emplastrum ad curationem omnium Vulnorum, tum punctim, tum cæsim, imo & per contusionem inflctorum: Felicissimo etiam successu in usum ducitur ad omnia Ulcera, præsertim antiqua & pertinacia, quæ optime perpurgat & carne implet.

Emplastrum Cephalicum.

<i>℞. Gummi Tacamahaca odorata,</i>	<i>Ladani puri ana unc. ij.</i>
<i>Benzoinis,</i>	<i>Cinnamomi &</i>
<i>Syracis,</i>	<i>Terebinthina Veneta ana unc. j.</i>
<i>Mastiches,</i>	<i>Caryophyllorum &</i>
<i>Hedera,</i>	<i>Nucis moschata ana unc. sem,</i>
<i>Olibani,</i>	<i>Cum s. q. Syracis liquida fiat Emplastrum.</i>

Methodus.

Simul contendantur in majori mortario æneo, per cribrum setaceum trans-

transmittantur Caryophylli, Cinnamomum, & Nux moschata; Seorsim vero conterantur Gummi Tacamahaca odorata, Hederæ, Benzoinum, Mastiche, & Olibantum, per idem cribrum traducenda; Postea excalesceto majori mortario aëneo, ut & pistillo, liquefaciendum erit primo Ladanum (demum Storax & Terebinthina granata; postmodum paulatim adjiciendi erunt pulveres, prius optime simul commixti, ac Stiracis liquidi quantum satis esse videbitur ad omnia in Emplastri formam reducenda, indefinenter agitando in eodem mortario, quamdiu per calorem illius & materierum immissarum licebit.

Seorsim conteri posset ac per cribrum sericeum traduci Ladanum, si modo probe siccum esset, sed inutilis erit illa cura, si qua ratione dixi egeris: Possent & reliqua fere omnia Gummata in majori mortario calente liquefieri si purissima essent, minorque Emplastri copia paranda esset, tutissima autem ratio in pulverisatione consistit: Liceret & Emplastro paulo majorem Stiracis liquidi quantitatem addere, si molliusculum quispiam id optaverit: Durities quam massa contrahit dum mortarium refrigeratur, fovendi caloris necessitatem invehit, si materierum confusio continuanda sit, idemque ab exteriori parte calefaciendi cum ex illo educendæ sunt, alias opus mancum & imperfectum foret: Eadem de causa Emplastrum quamdiu adhuc calet in magdaleones deducendum est.

In Gallia Narbonensi & Provincia usitatissimum est hoc Emplastrum: Cerebrum efficacissime roborat, fluxiones sistit, imo ad exteriora allicit serum, humoresque crassos & viscidos illi sæpissime noxios: Id quod verum esse cuilibet manifestum fiet si res ad experimentum deducatur; nec enim vulgatam opinionem amplector, ab ejusmodi Emplastris obturari poros cutis, neutiquam vitiosos humores extrahi: Admoveri solet hoc Emplastrum Fontanellæ capitis, ideoque à quibusdam vocatur Emplastrum pro Suturis: In majorem aut minorem latitudinem extenditur pro ratione partium & usus necessitate: Admoveretur etiam Temporibus ad cohibendas fluxiones in Oculos & Dentes, decumbentes & ad horum dolores mitigandos.

Emplastrum Stomachicum.

*℞. Stiracis electæ.
Tacamahaca odoratæ ana unc. iiii.
Succini,
Caryophyllorum,
Nucis moschatæ,*

*Mastiches, &
Aloës Socotrinæ ana unc. j.
Cinnamomi unc. sem.
Stiracis liquidæ q. s.
Fiat ex arte Emplastrum.*

L 11 2

Methodus.

In majori mortario æneo conterantur simul, & per sericeum incerniculum trajiciantur Cinamomum, Caryophylli. Nux moschata & Succinum: Scorsim pulveranda, & per idem cribrum transmittenda Gummi Tacamahaca, Mastiche & Aloë: Demum in excalesfacto majori mortario æneo cum pistillo, liquefacienda erunt Resina, Storax, quæ postquam coaluerit cum Styracis liquidæ unciiis circiter quatuor, adjiciantur paulatim pulveres optime prius simul commisti: Postquam vero materiæ aliquandiu conquassatæ fuerint ut perfectæ exurgat omnium in unum confusio, Emplastrum ex mortario quandiu aduc calet eximendum, involvendum in magdaleones priusquam refrigescat.

Apud Authores plurimæ prostant descriptiones Emplastrorû pro Stomacho, revera è multo pluribus compositæ medicamentis, sed inepta dozi confarcinatis, huic proculdubio inferioribus, cujus singula medicamenta, non minus odorata quam viribus insignia, corroborando ventriculo admodum idonea sunt, & concoctioni jurandæ alimentorumque digestionem, vomitui compescendo, flatibus discutiendis & appetitui revocando. Alutæ extenditur hoc Emplastrum, aut cuipiam panno sericeo, scuti forma, quod calide ventriculi regioni admotum, pro affectus contumacia diutius vel minus gestandum, imo iterato imponendum.

Emplastrum Nicotiana.

R. *Sevi Arietini,*

Picis alba, &

Resina, ana lib. j. sem.

Cera ciirina lib. j.

Nicotiana recentis contuse lib. iij.

Coquantur simul igne lento, sapius movendo spatula lignea, ad proximam humoris consumptionem, postea colentur & servier exprimantur: Expressioni ab omni fece purgata permisceantur

Gummi Ammoniaci puri, &

Terebinthina Veneta, ana unc. viij.

Et factum erit Emplastrum.

Methodus.

Nicotiana cum sit basis hujus Emplastri, & medicamentum unde præcipuas obtinet vires, non immerito existimatum majori quantitate admitti debere quam quæ in Dispensatoriis quibusdam præscribitur, utque æqualiter in Emplastrum transfundatur color viridis una cum viribus, non solum illius succus admittendus juxta antiquorum mentem, sed folia integra optime contrita imponi debet hac ratione procedendo.

In mortario marmoreo, pistillo ligneo, optime conteratur foliorum
Ni-

Nicotianæ quantitas præscripta, hæc postquam lento igne cum sebo arrietino, Pice alba, Resina & Cera cocta fuerint, in pelvi cuprea stanno obducta, omnia per intervalla spathula lignea erunt commovenda, donec Nicotianæ humor propemodum omnis absumptus sit: Percolanda & fortiter exprimenda compositio; cuius frige facta expressio, secretis & abjectis facibus in fundo, si quæ sint, superstitis, iterum igne moderato liquefacienda erit, ut excipiat, procul ab igne, Gummi Ammoniaci lacrymas, prius liquefactas in majori mortario æneo calefacto, simul cum Terebinthina Veneta præscripta conjungenda, Demum percolandum erit & charta cooporiendum Emplastrum cum propemodum refrigeratum fuerit, ad usus servandum.

Emplastrum hoc admodum utile est ad emolliendos Tumores duros internos, præsertim vero Jeccoris & Lienis, imo Scirrhosos, quo fit ut illi imponi queat nomen Emplastri Hepatici & Splenetici.

Emplastrum de Cicuta.

℞. Olei Sambuci lib. ij.

Succi Cicuta lib. j. sem.

Lithargyri Auri lib. j.

Coquantur simul igne lento ad humoris consumptionem & Emplastri spissitatem, assidue movendo spatula lignea, deinde addatur,

Succi Cicuta ad mellaginem inspissati lib. sem.

Lentoque igne iterum coquantur ad humoris integram ferè consumptionem, illisque postea jungatur.

Gummi Ammoniaci Aceto Scyllitico soluti trajecti, & lento igne spissati lib. j.

Et postquam igne lentissimo humoris superflui maxima pars consumpta fuerit, refrigeratum Emplastrum ad usus servetur.

Methodus.

Coquantur igne moderato Lithargyrum aureum pulveratum, cum Oleo Sambucino & succo Cicutæ præscriptis, indefinenter commovendo grandi spathula lignea quousque humiditas propemodum consumpta sit, materia autem debitam consistentiam obtineat; demum addita semilibra succi Cicutæ, cocti & inspissati ad mellis consistentiam; lentoque iterum igne soluta in vapores maxima humoris superflui portione, adjungantur Gummi Ammoniacum prius in aceto Scyllitico dissolutum, traductum per telam densam, & igne lento condensatum: dehinc humor inutilis igne exiguo in auras solvatur, materias continenter commovendo donec Emplastrum debitam consistentiam adeptum fuerit, ac in magdaleones effingi possit, ad usus servandum.

Methodus.

Possit preparari Emplastrum Cicutæ eadem ratione qua Nicotianæ, Cicutam commiscendo iisdem medicamentis quæ præscripta sunt pro Emplastro Nicotianæ, iisdemque dosibus observatis.

Illud pro comperto habendum Emplastrum Cicutæ eisdem prope effectus edere posse quos Empl. Nicotianæ, ad eisdem enim affectus in usum venit: Potest etiam æque nomen gerere Emplastri Hepatici & Splenetici.

Emplastrum Diaphoreticum.

<i>Rx. Cere flava unc. xvj.</i>	<i>Succini citrini unc. iij.</i>
<i>Myrrhe electæ,</i>	<i>Terebinthina,</i>
<i>Colophonia, ana unc. iij.</i>	<i>Gummi Ammoniaci, &</i>
<i>Galbani, in Aceto dissolutorum, trajectorum, & spissatorum, ana unc. ij.</i>	<i>Mastiche, ana unc. sem.</i>
<i>Sandaracæ unc. j.</i>	<i>Fiat ex arte Emplastrum.</i>
<i>Thuris, &</i>	

Methodus.

Prius subtiliter terantur Myrra, Succinum, Sandaraca, Thus & Mastiche, unumquodque seorsim: per cribrum sericeum transmittatur, deinde dissolvantur Gummi Ammoniacum & Galbanum in aceto, hæc trajecta per densam telam, igne lento crassescant, more aliorum Emplastrorum: Demum frustillatim divisis Cera & Colophonia, iisque una igne modico liquefactis in pelvi cuprea stanno obducta, semique refrigeratis materiis, adjiciantur illis commiscenda Gummata cum Terebinthina, ac paulo post addantur pulveres, sic perfectum erit Emplastrum.

Emplastrum hoc admodum conducit Serosis humoribus carnes imbuentibus absumendis, & per insensibilem transpirationem discutiendis, adeo ut guttatim inter Emplastrum & cutem occurrant: Specificè valet adversus dolorem Ischiadicum, Parotides, pedes & manus Tumentes, ac quosvis tumores suppurationi ineptos: Usurpatur etiam adversus tibiæ durities Scorbüticas, nervorum & artuum contusiones; Ad levandas partes post fracturas & luxationes, feri præsentia oppressas, illarumque dolores mulcendos.

Emplastrum de Galbano.

<i>Rx. Galbani in Aceto dissoluti, trajecti, & sufficienter spissati unc. vj.</i>	
<i>Emplastri de Meliloto, &</i>	<i>Terebinthina Veneta unc. j.</i>
<i>Diachyli simplicis, ana unc. iij.</i>	<i>Croci pulverati drachm. vj.</i>
<i>Cere flava drachm. ij.</i>	<i>Fiat ex arte Emplastrum.</i>

Metho-

Methodus.

Dissoluto in aceto Galbano, eodemque per densam telam trajecto, & igne modico condensato, sicuti in præcedentibus Emplastris præmonui, liquefacienda erit Cera in minima frustra dissecta cum Emplastris Diachylo & Meliloti, igne moderatissimo: Postea addatur Terebinthina Galbano confusa, exemptaque ab igne pelvi, cunctisque agitatis quoad spissescere incipiant, commiscendus erit Crocus pulverisatus, Emplastrumque erit perfectum.

Emplastrum hoc, experientia teste, probatissimum est ad emolliendos & resolvendos tumores duros & scirrhosos, ac sedandos dolores Humerorum, Pectoris, Costarum, Mammarum, Hypochondrionum, Jecoris, Lienis, à flatibus excitatos aut humoribus, frigidis; emollit enim, lenit, digerit, ac potenter absumit congestos in illis partibus humores.

Emplastrum de Melilotō

℞. *Summitatum floridarum Meliloti unc. iiij.*

Radiciſ fridis,

Seminis Fœrugiſ,

Foliorum Abſinthij,

Gummi Ammoniaci,

Myrrhe, ana unc. j.

Radicum Cyperi,

Altheæ,

Nardi Celicæ,

Baccarum Lauri,

Florum Chamomilla,

Croci, ana unc. ſem.

Cere citrinalib. j.

Reſine,

Picis Albæ,

Sevi Hircini, ana unc. iiij.

Terebinthina Veneta, &

Olei Abſinthij, ana unc. iiij.

Fiat ex arte Emplaſtrum.

Methodus.

Primo exsicceetur & seorsim pulverisatur Crocus; deinde simul contundantur in grandi mortario aneo Radices, Semina, Baccæ, Herbæ, Flores, imo & Gummata, quorum lacrymæ puræ eligantur, per cribrum sericeum cuncta transmittantur; Demum lento igne colliquefiant, in pelvi cuprea, Cera, Pix alba, Resina & Sebum arietinum, in minima frustra divisas, quibus adjicienda Terebinthina & Oleum Abſinthij: Deinde remota ab igne pelvi, materiisque aliquantisper refrigeratis paulatim commisceantur Pulveres: cunctisque rite coadunatis Emplastrum erit perfectum, in magdaleones formandum, & ad usus servandum:

Maxima pars descriptionum Emplastri Meliloti, quæ in Dispensatorijs prostant, non levem invehunt confusionem, tum ob ingentem me-

dicamentorum numerum, dozinque anormen, quam ob variam parumque accuratam præparationem, Quamobrem nullus dubito quin præfens descriptio cæteris anteferenda sit, si ad examen deducta fuerit electio medicamentorum, dozis accurata, ac præparatio minime ardua istius Emplastræ.

Emplastrum Meliloti maxime commendatur ad emolliendas, attenuandas & discutiendas materias crassas & condensatas, ac præsertim Jecoris inveteratas durities, Lienis, Ventriculi, omniumque Viscerum; Admodum quoque conducit relaxandæ hypochondriorum tensioni, flatibus discutiendis, & sedandis doloribus ab iis oriundis.

Emplastrum de Betonica.

R. Foliorum virentium Betonica,

Lauri,

Plantaginis,

Apij, &

Verbenæ, rectè contusorū, ana m. iij.

Resinæ,

Picis albæ,

Terebinthinæ Venetæ, &

Ceræ citrinæ, ana lib. ij.

Coquantur simul igne lento, sæpius movendo, donec herbarum humor ferè consumptus fuerit, postea colentur & fortiter exprimantur: Refrigerata deinde & ab omni fece liberata expressio, lento igne liquefiat, illique iterum semi refrigerata permisceantur,

Mastiches &

Olibani, subtiliter pulveratorum, ana unc. ij.

Et factum erit Emplastrum.

Methodus.

Emplastrum hoc nomen habet à Betonica, tanquam præcipua planta ex illis quæ id componunt; Antiquorum nonnulli vocaverunt etiam Emplastrum de Janua, quod vocabulum obsoletum est; Plurimæ illius circumferuntur descriptiones, quarum quædam magis, quædam minus compositæ sunt. Nonnulli solos plantarum succos usurparunt ad hujus Emplastræ compositionem: At fatius proculdubio est herbas contritas, & cum materiis elixatas in usum ducere, ob rationes alio loco allegatas: Nonnulli etiam Picem navalem præscribunt, at albæ hæc inferior est, tum quia à colore nigro obscurius evadit Emplastrum, tum quia à combustionem ramorum arborum, è quibus elicitur, multum de utilibus partibus ipsi decedit: Etiam si vero ideo vilipendenda non sit, nulli tamen dubium est quin Pix alba, sponte ex arboribus derivata, multo potior sit, quandoquidem intra se continet partes omnes volatiles quas ignis violentia nigræ pici decussit.

Elegantur folia plantarum probè virentia & succulenta, his perpur-gatis, & in mortario marmoreo pistillo ligneo contritis, exiguo igni
li-

liquefiant in pelvi cuprea stanno obducta Pix alba & Cera flava frustulatim divisa, demum adjicienda Terebinthina, commixtisque herbis contritis, simul omnia coquantur, ex intervallis spatula lignea commovendo, donec herbarum humiditas propemodum absorpta fuerit: Hinc per telam novam percolatis materiis, valideque expressis, refrigerari sinatur Expressio, probe secretis & abjectis facibus, si quæ restibiles sint: rursus eadem lentissimo igne liquefacienda erit, quo remoto, cum crassescere incipiet, commiscenda erunt Mastiche & Olibanum subtiliter trita, Tunc Emplastrum absolutum erit, in magdaleones formandum & ad usus servandum.

Maximus usus Emplastri Betonicæ est in Curatione Vulnerum capitatis, quæ perpurgat & ad cicatricem deducit: Conducit etiam ad exhauriendos serofos humores quibusdam in corporibus partibus hærentes, Ischiadicum dolorem præsertim committentes & Rheumatismos: Idoneum etiam est ad resolvenda Ecchymomata, ac emolliendos Clavos pedum.

Emplastrum Manus Dei.

℞. Olei communis lib. viij.

Li. hargyri Auri preparati lib. iij.

Cera Citrina lib. ij.

Terebinthina Veneta lib. j.

Galbani.

Opopanacis,

Ammoniacy,

Sagapeni,

Myrrha,

Olibani,

Mastiches, ana unc. viij.

Olei Laurini unc. vj.

Lapis Calaminaris,

Magnetis,

Aristolochie longæ &

Rotundæ, ana unc. iij.

Fiat ex arte Emplastrum.

Methodus.

Ante omnia super Porphyrite, aut squama Marina, lævigandi Magnes & Lapis Calaminaris, aqua quapiam traumatica irrorati & exsiccati; ac simul in magno mortario æneo conferendæ utraque Aristolochia, Myrrha autem & Mastiche seorsim; demum per cribrum sericeum cuncti hi Pulveres commisti transmittendi: Postea aucto pondere Galbani, Ammoniacy, Opopanacis & Sagapeni, ad proportionem copiarum illarum unumquodque inquinantium; Eadem probe contrita excipiantur vase fictili vitreato, ac exiguo igne in optimi acetici pintis circiter duabus dissolvantur, hinc calide per fortem telam trajiciantur; quibus valide expressis, vasi iterum committendum id Gummatum quod telæ inhæsit, quo iterum in novo aceto

Tom. I.

M m m

dissoluto, colato & expresso uti prius, paulatim modicissimo igne humor aceti superfluous in auras evocandus, Gummata coquendo quousque legitimam crassitiem adepta sint, quo tempore concorporanda illis erit Terebinthina, seorsumque hæc adservanda.

Demum Lithargyro aureo in pulverem deducto, pelvi cupreæ intus stanno obductæ commisso, atque absque igne cum Oleo præscripto commisto, grandi spathula lignea versando; adjectisque Aquæ communis libris tribus, simul decoquantur igne sat luculento, assidue movendo, sicuti dixi in compositione Emplastri Palmei, donec omnia in Emplastri solidi consistentiam coëant: quo tempore in illis liquefacienda erit Cera frustillatim discissa, exemptaque ab igne pelvi, contentisque nonnihil refrigeratis, adjicienda erunt Gummata cum Terebinthina & Oleo Laurino concorporata, hinc Pulveres, Cum vero cuncta simul probe coaluerint Emplastrum perfectum futurum est.

Emplastrum Manus Dei celeberrimum est, atque ab aliquo tempore usitatissimum, adeo ut nonnullæ Matronæ Illustres illud propriis manibus præparare in egenorum gratiam non dedignentur; quamobrem non dubito quin circa debitam præparationem præcepta mea grato animo excepturæ sint; Neque enim satis est probam tenuisse descriptionem, in recta quoque, præparatione cavendum ne error accedatim probe coquendo, deurendo, sicque medicamentorum vim depravando: Aqua addita, sicuti alias monui, Emplastri celerem decoctionem multum promovet, compendiumque temporis infert, suspensumque dum coquitur Lithargyrum detinens, prohibet ne id cum Oleo comburatur, efficitque ut intime coalescant.

Hoc vero monendum, expectandum esse ut Lithargyrum & Oleum debitam Emplastri solidi consistentiam nacta sint antequam Cera se illis immisceat, alias enim continget ut Emplastri consistentia male succedat, ideoque necessaria sit Cerae ponderis additio, unde Emplastrum iusto mollius futurum.

Nullo non die in usum accersitur istud Emplastrum, felicique successu in curatione quorumvis Vulnerum, Ulcerum, Tumorum, ac Ecchy-momatum: Id illi singulare quod emolliat, digerat, resolvat ac ad sup-purationem deducat materias huic non inidoneas: Quod in pus non deducat eas quæ per insensibilem transpirationem discuti possunt; aut alia via; Cum vero ad maturitatem deduxit, atque ad extra materias delitescences evocavit, novas tamen in partem affectam non provocat, sed perpurgat, carne implet, cicatriceque obducit Vulnus quod materiis exitum concessit.

Empla-

Emplastrum Andreae à Cruce.

℞. *Resina unc. xij.*
Gummi Elemi unc. jv.
Terebinthina Veneta, &

Olei Laurini ana unc. ij.
Fiat ex arte Emplastrum.

Methodus.

Istius Emplastri præstantia ut huc illius descriptionem inferrem impulit, in omnibus Dispensariis non obviam: Legitima futura est præparatio si probe comminuta fuerit Resina, & Gummi Elemi, simul hæc igne lentissimo colliquecant, additisque Terebinthina & Oleo Laurino, cum singula probe coaluerint, per telam traducantur ad sordium, si quæ commistæ sint secretionem; hinc refrigeratum Emplastrum in magdaleones effingendum & ad usus servandum.

Emplastrum hoc speciatim conducit in Pectoris Vulneribus, quorum causa etiam absque turundis usurpari potest; Admodum quoque confert ad expurganda & consolidanda cætera Vulnera & Ulcera, contusiones dissipandas, corroborandas partes à fracturis, luxationibus debiles, humoresque serosos per poros cutaneos discutiendos, Ischiadici doloris & Rheumatismorum parentes.

Emplastrum Magneticum Angeli Salæ.

℞. *Sagapeni,*
Ammoniacy,
Galbani ana unc. iij.
Cera flava,
Terebinthina ana unc. iij. sem.

Magnetis Arsenicalis unc. iij.
Terra Virgoli lota unc. j.
Olei succini unc. sem.
Fiat ex arte Emplastrum.

Magnes Arsenicalis.

℞. *Antimonij Hungarici,*
Sulphuris flavi, &
Arsenici Crystallini ana unc. ij.

Pulverata & mista omnia, cucurbitula Vitrea excipiantur, igneque arena moderato in magnesiâ colliquecant & refrigerata usui serventur.

Methodus.

Angelus Sala, istius Emplastri Author, hanc præparationem præcipit.

Dissolutione facta Gummatum in unciiis viginti Aceti Scyllitici, igne moderato; his per densam telam trajectis, atque ad consistentiam Emplastri debitam deductis: postmodum in pelvi cuprea liquefacienda erit Cera cum Oleo succini, quibus satis erit extra ignem con-

M m m 2

corporasse Terebinthinam, Terram Vitrioli & Magnetem Arsenicalem subtiliter pulverisata cum Gummatibus condensatis, sic perfectum erit Emplastrum.

Magnetis autem Arsenicalis præparatio talis est.

Antimonii purissimi pulverisati unciaë duæ, cum æquali Sulphuris quantitate & Arsenici CrySTALLINI simul commistis, excipiantur exigua Cucurbita igne Arenæ moderate calente accenso, inibi detinenda donec materia omnino liquefacta sit; indicio erit immersa extremitas virgulæ ferreæ, illi enim adhæsura est materia in filum deducenda Terebinthinæ in morem, sed obscure rubentis coloris pellucidi, Marcassitis simili, Tum refrigeratis materiis, fractaque Cucurbita,educta massa pulveranda, sicuti ad hujus Emplastri compositionem præscriptum est.

Nonnulli censuerunt ad præparationem Terræ Vitrioli, id sublimandum esse cū æquis portionibus Salis Ammoniaci: Sed præterquam quod partes Acidæ & Salinæ utriusque tam accurate sublimari nequeunt quin Terræ portio quæpiam permista remaneat, adhuc nulla necessitas adparet cur Vitriolo Sal Ammoniacum addendum sit, vel aliud quidpiam ut Terra potiri liceat, cum facillime hæc occurrat peracta distillatione.

Lotionem hujus Terræ quod attinet, à nonnullis in dubium revocatam, ex mea sententia iudicium Authoris litem dirimet, quandoquidem is præscribit Terram Vitrioli lotam: Id etiam cenfeo Terram aridam, ac destitutam partibus requisitis ad misti perfecti constitutionem, multo aptiorem esse suscipiendis atque admittendis novis substantiis, quam si in se contineret quicquid necesse est ad componendum corpus legitimi Vitrioli, quandoquidem non hic scopus est incidendi vel attenuandi, at tantum suscipiendi, absorbendi, aut ad se attrahendi materias superfluas vulneribus hærentes, quæ similitudine quadam substantiæ convenire possunt cum partibus Acidis aut Salinis occurrentibus, in compositione Vitrioli.

Ut porro manifestum fiat in hac Terra latere adhuc vim Magneticam, variorum auctorum sententiæ, quas fulciunt crebra experimenta, ostendunt nobis Terram hanc sub dio expositam per aliquod temporis intervallum, præsertim nocturnum, in Vitriolum rursus redire, atque in eum deduci statum ut propemodum eundem spiritum suppeditare valeat, easdemque partes quas ante distillationem obtinuerat.

Auctor hujus Emplastri illud admodum commendat, asseritque

ritque Bubonibus admotum, & Anthracibus pestilentibus, eos cito ad maturationem perducere, aperire, ac simul Venenum à centro ad circumferentiam educere vi sua Magnetica, ac similitudine substantiæ utriusque communi, adeo ut Ulceris consolidationem prohibeat priusquam universa materia venenata omnino exclusa fuerit: neque metum imminere ne venenum massæ sanguineæ confusum versus cor deferatur, sicuti in plurimis similibus morbis sæpenumero contingit: Afferit idem Ulcus, Emplastri istius ope, ad illum statum deduci ut mundificari possit & cicatrice claudi cum tota materia virulenta eliminata est.

Sanat idem Emplastrum perfecte Scrophulas, materiam has parientem à partibus maxime dislitis alliciendo; Operationem suam spatio quinque aut sex septimanarum perficiendo: ac postmodum cicatrice occluditur locus, adeo ut nullo præterea remedio opus sit: Cura tamen ægri per remedii decursum esse debet, illum per intervalla purgando, decoctaque specifica præbendo, vel alia remedia interna idonea, ut res ad votum succedat.

Idem admotum Ulceribus vetustis, putridis, & pertinacibus, bidui aut tridui spatio venenum ad exteriora attrahit, ibique Escharam nigerrimam inducit, quæ demum butyro emollienda est, qua detracta subdita caro vivida & pura adparet.

Magnes Arsenicalis solus Cauticum est lenissimum, tutissime & certissime opus suum peragens.

Emplastrum Divinum.

℞. Lithargyri Auri preparati lib. j. sem.

Olei communis lib. iij.

Aquæ Fontana lib. ij.

Coque simul ex arte ad Emplastri spissitudinem, deinde permisce.

Lapidis Magnetis preparati unc. vj.

Olibani,

Gummi Ammoniaci,

Mastiches,

Galbani,

Viridis aris &

Opopanacis &

Aristolochia rotunda, ana unc. j. sem.

Bdellij, aceto dissolutorum, trajectorū

Cera flava unc. viij.

& sufficienter spissatorū aa. unc. iij.

Terebinthina unc. jv.

Myrrha,

Fiat ex arte Emplastrum.

Methodus.

Etiam si Emplastrum Divinum celeberrimum sit: non tamen in

M m m 3

cunctis dispensatoriis prostat illius descriptio, imo Olei proportio cum Lithargyro accurata non est in quibusdam, cum æqualis utriusque portio adsumatur. Error ille emendatur hoc loco præscribendo duplum Olei ad Lithargyrum pondus; Adjecta est Aqua ob rationes adductas ubi de præparatione Emplastri Palmei; Aucta etiamnum est dosi plerorumque horum medicamentorum, ratione habita auctæ Olei quantitatis.

Accurata erit hujusce Emplastri præparatio, si dissolutione facta modico igne in aceto Gummatum Ammoniaci, Galbani, Bdellij, & Opopanacis, addita traiectione per telam densam, ac demum inspissatione facta, sicuti dixi in compositione præcedentium Emplastrorum; ac præterea præparato & lævigato super Porphyrite Magnete, seorsim conterantur Olibanum, Mastiche, Myrrha, Aristolochia rotunda & Viride æris, servanda, & sub finem adjicienda, demum absque igne Oleum cum Lithargyro coagmentetur, affusaque aqua coquantur sicuti dixi ad præparationem Emplastri Manus Dei; Cum vero coctione ad Emplastri solidiusculi consistentiam perducta fuerint, Cera flava in minuta fragmenta divisa in illis liquefiat, demum subducta ab igne patella, ac materiis semirefrigeratis, remisceantur Gummata cōdensata & cum Terebinthina concorporata, hinc Magnes Aristolochiæ commixtus, Myrrha, Mastiche, & Olibanum, ac tandem Viride Æris, omnibusque probe agitatis & commixtis Emplastrum perfectionem adeptum erit, in magdaleones concinnandum, ad usus servandum.

Vires & usus hujus Emplastri Divini non multum absunt à viribus Emplastri manus Dei: Vis tamen perpurgatoria aliquanto manifestior est, comite nonnulla acrimonia, ob Viride Æris in compositionem admissum: Unum tamen alterius succedaneum esse potest, imo & ad usus eosdem admitti Emplastrum Paracelsi, cujus descriptionem hoc incertam volui.

Emplastrum Paracelsi.

<i>℞. Olei communis lib. ij.</i>	<i>Galbani.</i>
<i>Lithargyri Auri lib. j.</i>	<i>Mastiches,</i>
<i>Cera flava lib. sem.</i>	<i>Myrrha,</i>
<i>Terebinthina Veneta unc. jv.</i>	<i>Thuris,</i>
<i>Gummi Ammoniaci &</i>	<i>Aloës,</i>
<i>Elemni ana unc. ij.</i>	<i>Radicis Aristolochiæ rotundæ,</i>
<i>Olei Laurini unc. j. sem.</i>	<i>Lapidis Calaminaris ana unc. j.</i>
<i>Bdellij,</i>	<i>Fiat ex arte Emplastrum.</i>
<i>Opopanacis,</i>	

Methodus.

Oleum & Lithargyrum absque igne concorporentur in grandi patella, com-

commixtaque circiter Aquæ sesquilibra simul decoquantur, assidue magna spatula lignea versando, sicuti dixi in confectione similium Emplastrorum; hæc cum probe concocta fuerint, Liquefacienda in illis erit Cera in parva frusta divisa; demum remota ab igne patella, remiscendum Gummi Elemi cum Oleo Laurino liquefactum, ac per lin-teum trajectum, addendo postmodum Ammoniacum, Galbanum, Bdellium, & Opopanacem in aceto dissoluta, per densam telam trajecta, optime lento igne crassefacta, ac cum Terebinthina concorporata: postmodum accedent radix Aristolochiæ & Lapis Calaminaris subtiliter trita, ac tandem Myrrha, Aloë, Thus & Mastiche etiamnum pulverisata. E cunctis rite concorporatis exurget Emplastrum in magdaleones rotundandum, ac ad usus sicuti priora adservandum.

Convenit hoc Emplastrum viribus cum Divino & Manus Dei; at valentius paulo exsiccat cicatricemque inducit.

Emplastrum de Linamento.

℞. *Linamenti veteris minutim incisi unc. viij.*

Olei communis &

Aque fontana, ana lib. iij.

Coquantur simul igne moderato, ad tertia partis consumptionem, deinde colentur, & fortiter exprimantur. Expressio cum Cerusa Veneta pulverata lib. ij.

In Emplastri spissitatem ex arte coquatur; post in illis liquefiant,

Cera Ciriæ unc. xij.

Semique refrigeratis permisceantur pulveres sequentes,

℞. *Myrrha,*

Mastiches,

Olibani, ana unc. iij.

Aloës electæ unc. ij.

Factum erit Emplastrum.

Methodus.

Ere visum fuit hujus Emplastri descriptionem huc intulisse, neque tamen quis in animum sibi inducat præscriptum fuisse Linamentum, quod quidpiam virium ab ipso expectandum esse crediderimus, sed solum ut illis satisfiat qui nominibus magis quam rebus animum adplicent, etiamsi enim hoc Emplastrum revera iis polleat facultatibus quas sibi finxit illius Author, immerito quis crederet Linamentum huc quidpiam conferre, etiam si è cannabi & lino originem ducat, suis quoque instructis viribus, diuturna enim illorum in aqua maceratio ad corticis detractionem, artificium adhibitum ut eadem in fila deduci & trahi queant, & ut filum in telam texatur: Vexationes omnes quas eadem tela per varia lixivía & saponarias deterfiones; diversi item lin-teorum ad plurimos usus tritus antequam detrita sint & facta idonea ut in Linamenta discerpantur. Hæc inquam omnia omnem præcedunt

opinionem in Linamento quidpiam virium insignium latere, vel aliud usum præstare posse quam ut in turundas, vel penicillos conformentur, Vulneribus & Ulceribus intus vel extus adhibenda, sive ad absorbendam portionem humoris superflui, sive ut illorum ope hiantia ferventur, sive excipula esse debeant Olcorum Linimentorum, Unguentorum, aut digestivorum illis imponendorum: Cuncta hæc simul collata, ac præterea modica adfinitas inter Linamentum & Oleum, eo nos induxerunt ut crediderimus, aliquid condonando antiquorum traditionibus, ad id saltem attendendum esse, ac cavendū ne Oleo alteratio aliena induceretur, concoctionem perpeffo iniquam & extra metas; eaque propter Aquam esse addendam, ad prohibendas vitiosas ignis in Oleum impressiones, ac dissipationem forte oriundam quarundam partium utilium, Quoad cætera autem hac ratione procedendum esse.

Prius minutim incidantur Linamenti veteris uncia octo, decoquantur igne lento in Oleo & Aqua præscriptis ad consumptionem tertiæ partis ejusdem Aquæ, percolentur & fortiter exprimantur omnia, expressum autem hoc Cerusæ Venetæ pulveratæ permixtum in grandi pelvi aenea, cum cæteris decoquantur, indefinenter versando ad ignem moderatum donec spissitudinem adepta sint, paulo quam Emplastorum usitatorum solidiorem: Postmodum ibidem liquefacta Cera flava frustillatim divisa, omnibusque fere frige factis, addenda erunt Myrrha, Mastiche, Thus masculum & Aloë subtiliter contrita, cunctisque probe coalitis Emplastrum perfectum erit.

Emplastrum hoc magni censetur usus ad curationem Vulnerum & Ulcerum tum recentium tum vetustorum.

Emplastrum Ischiadicum.

Rx. Cera Citrina,

Picis alba &

Nigre,

Terebinthina ana unc. iiij,

Gummi Ammoniacy &

Florum Sulphuris, ana unc. ij.

Olibani,

Ireos &

Fœnugræci pulveratorum ana. unc. j.

Fiat ex arte Emplastrum.

Methodus.

Prius subtiliter in pulverem contritis Iride & Fœnugræco, seorsim autem Olibano, his Floribus Sulphuris commixtis eligantur lacrymæ Gummi Ammoniacy purissimæ, in majori mortario aëneo liquefaciendæ; cum Terebinthina coagmentandæ; dehinc lento igne simul colliquatis leni igne, in exigua patella aenea, Cera flava, & Picæ tum nigra tum alba in frusta parva discerptis, iisdemque per linteum trajectis, remiscendum erit Gummi Ammoniacum Terebinthinæ confusum; hisque se-

mire-

refrigeratis addendi erunt Pulveres ad Emplastri perfectionem.

Egregios edit istud Emplastrum effectus in Ischiadico affectu ; attractis enim ad ambitum corporis humoribus serosis , penitus delitescantibus , horum malorum causa frequentissima , inde oriundos compefcit dolores : Plurimum etiamnum conducit dissipandis Rheumatismis ac doloribus à sero per musculosum genus diffuso genitis : Mane vero & sero detrahendum Emplastrum parti admotum , hanc & illud accurate detergendo ante admotionem iteratam.

Emplastrum Stomachicum.

℞. Gummi Tacamahaca odorata unc. jv.

Labda i puri,

Benzoini.

Succini &

Resina Syracis, ana unc. ij.

Syracis liquid. unc. j.

Olei Nucis moschatae, unc. semi.

Fiat ex arte Emplastrum.

Methodus.

Subtilissime conterantur seorsim Succinum , Benzoinum & Gummi Tacamahaca odoratum, Resina Storax eodem præparetur modo quem designavi ad præparationem Theriacæ ; calefiant magnum mortarium æneum & pistillum, inibique liquefiat Ladanum , postea concorporetur Resina Storax, Storax liquidus & Oleum Nucis moschatae , ac paulatim Pulveres ; Contundatur hæc massa quamdiu calorem fovebunt materia , mortarium & pistillum, eruatur Emplastrum, quod in cylindros deductum, charta involutum, ad usus reponatur.

Gratissimum fundit hoc Emplastrum odorem , Ventriculum mirum in modum roborat, flatus discutit , appetitum revocat , concoctionem alimenterum adjuvat, Vomitus compefcit, orificio Ventriculi admotum.

In Dispensatoriis plurimæ occurrunt Emplastrorum Stomachicorum descriptiones , multo plura medicamenta admittentes , at revera minus efficacium , nec adeo suavis odoris.

Emplastrum hoc commodissime substitui potest Mastichino , si compositioni additæ fuerint Mastiches pulveratæ uncia duæ.

Emplastrum pro Matrice.

℞. Galbani purificati & spissati unc. iiij.

Tacamahaca &

Cera citrina, ana unc. iiij.

Myrrha electæ &

Terebinthina, ana unc. ij.

Ase fetide unc. j.

Pinguedinis in cystide Castorei contentæ
unc. semi.

Oleorum stillatiorum Succini,

Rosa, ana unc. j.

Fiat ex arte Emplastrum.

Tom. I.

N n n

Methodus.

Sordes frequenter Galbanum inquinantes in causa sunt ut illud unum cum Asa fortida in aceto generoso dissolvendum sit, per telam utrumque trajiciendum, ac demum igne lenissimo ad spissitudinem deducendum, sicuti pramonui in preparatione ceterorum Emplastrorum: Postmodum Gummata hæc Terebinthinæ adjungenda, ut omnia unum cum Cera in unam massam abeant, prius frustillatim divisa, igneque exiguo in patella cuprea liquefacta: Dehinc exempto vase ab igne, infundenda erit pars unctiosa in Testiculis Castoris reperienda, nec diu post Myrrha, & Gummi Tacamahaca pulverata subtiliter: Tandem adjungenda Olea distillata, Succini & Rutæ, cunctaque probe contrita ac in unam massam deducta, pistillo ligneo, Emplastrum perfectum datura sunt.

Emplastrum dicto modo compositum constat ex medicamentis selectissimis, æqua dozi præscriptis, cujus item præparatio ardua futura non est: Admodum conducit in compescendis Uteri motibus anormibus, vaporibus ab illo suscitatis discutiendis, præpediendisque suffocationibus exinde imminutibus: Alutæ coextenditur aut panno, magnitudinis fundi disci mensarii: admoveturque umbilico, inibi detinendum quantum necessitas postulat: In medio Emplastro grana aliquot Moschi, aut Zibetti, gossipio obvoluta ante admotionem aliquando imponuntur:

Nonnulli eodem tempore grana aliquot Moschi aut Zibettæ gossipio involuta vaginæ uterinæ immittunt.

Emplastrum Oxycroceum.

<i>℞. Cera citrina;</i>	
<i>Picis nivalis,</i>	<i>Croci,</i>
<i>Colophonia, ana lib. j.</i>	<i>Myrrhæ,</i>
<i>Terebinthina unc. iiij.</i>	<i>Thuris &</i>
<i>Gummi Ammoniæ &</i>	<i>Mastiches subtiliter pulveratorum, ana</i>
<i>Galbani Aceto dissolutorum, traje-</i>	<i>unc. iij.</i>
<i>florum, & spissatorum,</i>	<i>Fiat ex arte Emplastrum.</i>

Methodus.

Subtiliter prius conterantur Crocus, Myrrha, Thus & Mastiche, in Aceto dissolvantur, per telam trajiciantur, postea simul lento igne crassescant Galbanum & Ammoniacum: Eodem igne in patella cuprea colliquefiant Cera flava minutim discissa, addendo Picem nigram & Colophoriam purissimas: Demum subducta igni patella, addenda sunt

sunt Galbanum & Ammoniacum prius cum Terebinthina, concorporata parvoque elapso tempore adjungantur Pulveres accurrate commiscendi, sic perfectum erit Emplastrum.

Nomen deduxit hoc Emplastrum à Croco & Aceto, illuc accersito ad Gummatum dissolutionem: Durities emollit & resolvit, Nervorum & musculorum dolores sedat, Contusiones discutit, partes ab Ossium fracturis & dislocationibus debiles roborat, serofos humores inibi latentes absorbet, influxum illorum ulteriorem prohibet, calli generationem promovet in fracturis Ossium.

Emplastrum ad Herniam, vulgo Contra Rupturam.

℞. Pellem unam arietinam recentem, cum sua lana in partes dissectam.

Coque igne moderato in Aquæ sufficiente quantitate, donec omnino pellis in aqua dissoluta fuerit. Coletur decoctum; lanaque fortiter exprimatur, In expressione coquantur,

Granorum alborum visci quercus, vel alterius arboris adstringentis unc. vj.

Lumbricorum terrestrium vino lotorum unc. iiij. ad ipsorum dissolutionem, Deinde co-
lentur & exprimantur, Expressio vero cum

Lithargyri Auripreparati &

Oleorum Cydoniorum &

Myrtillorum ana lib. j. in Emplastrum ex arte coquatur,

In illis deinde liquefiant,

Cera Citrina lib. j.

Picis navalis,

Resina,

Terebinthina, ana lib. sem. deinde ad-
dantur,

Gummi Ammoniaci,

Galbani,

Myrrha.

Thuris,

Mastiches &

Sanguinis humani, vel Porcini exsec-
ti ana unc. iiij.

Aristolochia Longa &

Rotunda,

Symphyti Majoris &

Minoris,

Gallarum,

Gypsi,

Boli Armenæ &

Mumia, ana unc. iiij.

Fiat ex arte Emplastrum.

Methodus.

Cum Pharmacopœorum plerisque in hujus Emplastri compositione aberrandi occasio præbeatur, eo quod hujus descriptiones in Dispensariis occurrentes artis regulis parû consonæ sint, ex iniquis dozibus constructæ, rectius quid depromendum fuit; Hæc præscriptio votis satisfactura est, in cujus præparatione hac via procedendum.

Occidendus & excoriandus Aries, accipienda pellis una cum tota lana; illa in partes dissecta igne moderato elixanda in convenienti Aquæ quantitate, ad omnimodam usque dissolutionem; demum omnibus percolatis, validèque expressa lana, iterum in expressione coquen-

da erunt uncia sex Baccarum albarum visci querni contusarum, vel si hæ non occurrant, alicujus arboris adstrictoria vi pollentis, cum quatuor uncis Lumbricorum Terræ vino albo lotorum, donec & Baccæ & Vermes fere ibi colliquefcant: Demum omnia percolata, & expressa; decoctumque absque igne cum Lithargyro & Oleis præscriptis concorporatum in grandi pelvi cuprea, simul coquenda erunt igne moderato, assidue eadem versando donec Emplastri consistentiam adepta fuerint; deinde in his colliquefacienda erit Cera cum Resina & Pice nigra in frustula divisis; dempta ab igne pelvi adjicientur Galbanum & Ammoniacum in aceto dissoluta, per telam transmissa, crassifacita sicuti sæpius dixi in aliorum Emplastrorum compositione; ac cum Terebinthina coagmentata: Postmodum commiscendi erunt pulveres Sanguinis humani, Aristolochiarum, Symphyti, Gallarum, Mumia, Gypsi, ac Boli Orientalis, per sericeum cribrum transmissi; denique Myrrha, Thus & Mastiche seorsum pulverisata; ex omnibus his probe concretis exurget Emplastrum debitæ consistentiæ, in longum tempus durabile.

Emplastrum hoc nomen desumpsit ab usu præcipuo, Herniarum scilicet curatione: Id enim parti affectæ, reducto prius intestino, admotum, Perizomate superaddito, corroborando partem relaxatam intestinum in nativo loco continet; sique ditius illius protrahatur usus, partes pristino tono: & robori restituuntur, commode etiam in usum venit in Fracturis & ossium Dislocationibus.

Potest & præparari Emplastrum ad Hernias ex paucioribus medicamentis, imo majori adstringendi vi præditum & efficacius.

Emplastrum aliud ad Herniam.

℞. Exuvias Anguillarum non salitas, & in aqua Calcis lotas, quantum libuerit,
 Coque in lixivio donec dissolvantur & crassescant instar glutinis, postea,
 Accipe Glutinis illius trajecti unc. iiij. Sacchari Saturni,
 Lapidis Hematiis, Stanni usti, ana unc. iiij.
 Gummi Ammoniaci in Aceto acerrimo soluti, trajecti & spissati unc. ij. sem.
 Olei Myrrhe stillatini unc. sem.
 Fiat ex arte Emplastrum.

Methodus.

Exuvias Anguillis detrahendæ, quæ aqua Calcis elotæ lento igne elixandæ in lixivio limpidio, ex cineribus foci parato, donec in gluten omnino dissolvantur & abeant, per incerniculum setaceum transmittendum; Hujus uncia quatuor exiguo vasi fictili vitreato immittendæ, cum Gummi Ammoniaco, in generoso aceto dissoluto,colato & den-

fato-

fato, Sale Saturni, calce Stanni & Lapide Hæmatite subtiliter tritis, ut lentissimo igne inibi coquantur, assiduo versando exigua spathula lignea, donec Emplastri consistentiam adepta sint, sub finem adjiciendo Oleum Myrrhæ stillatitium.

Hoc Emplastro in Herniarum curatione nullum præstantius excogitatum est; Usus idem est qui præcedentis.

Emplastrum pro Fracturis & Luxationibus Ossium.

℞. Radicum Altheæ mundatarum, & minutim incisarum unc. vj.

Aquæ Fontanæ lib. jv.

Infundantur horis viginti quatuor super ignem exiguum, sapius agitando spathula lignea, deinde lento igne coquantur ad mucilaginis sufficientem spissitatem, colentur & fortiter exprimantur, serveturque mucilago, Interea,

℞. Radicum & foliorum Fraxini,

Baccarum & foliorum Myrti &

Consolidæ Majoris,

Foliorum Salicis, ana man. j.

Contusa omnia coquantur igne lento ad dimidiæ partis consumptionem, in

Aquæ extinctionis Fabrorum &

Vini austeri sub finem additi ana lib. ij.

Postea colentur & exprimantur, deinde

℞. Lithargyri Auri &

Olei Rosati &

Argenti præparatorii ana unc. viij

Myrtini,

Minij unc. ij.

Sevi hircini ana lib. j.

Simul frigide unita, cum mucagine & decocto præscriptis ex arte coquantur, assidue movendo spathula lignea, ad Emplastri spissitatem, In illis postea liquefiam,

Cera Citrina unc. viij.

Terebinthina unc. jv. Deinde permisceantur,

Boli Armenæ.

Olibani,

Terra Sigillata,

Myrrhæ, &

Mastiches subtiliter pulveratorum, ana unc. iij. &

Fiat ex arte Emplastrum.

Methodus.

Emplastrum hoc in illorum censum venire debet quæ vitrosa dozi ab antiquis præscripta sunt, neque enim septem uncia, cum drachmis duabus Minii & Litargyri, debitam constituebant proportionem ad uncias octodecim Oleorum aut Sebi pro huius Emplastri compositionem admittendorum: Adde quod Mucilaginum & Decocti nimiam adsumebant quantitatem ad earundem rerum decoctionem.

Eapropter æquum fuit indagare debitam horum omnium medicamentorum proportionem; aliaque proposita, atque accuratiori descriptione ostendere methodum tutam & facilem id rite præparandi.

N n n 3

Mucilaginitibus radicum Altheæ, sicuti alio loco à me demonstratum, adparatis, igne moderato coquantur Radices, Folia & Baccæ præscriptæ in Aquæ Fabrorum libris duabus, sub finem addendo Vini austeri libras duas, in decoctione pergendo ad consumptionem usque dimidiæ partis liquoris: Demum cuncta percolanda & exprimenda, liquefactoque Sebo hircino in Oleis, in grandi pelvi Emplastris conficiendis destinata, iisque absque igne concorporatis, primo cum Minio & Lithargyro utroque, tum aureo tum argenteo, pulverifatis, cuncta simul igne moderato coquantur, indefinenter spatula lignea commovendo, donec adepta fuerint Emplastrorum consistentiam, quo tempore in illis liquefacienda erit Cera in exigua frusta divisa; Exemtaque ab igne pelvi, & aliquantisper refrigeratis materiis, adjicienda erit Terebinthina, ac demum pulveres, sic factum erit Emplastrum.

Nomen illi inditum quibus viribus polleat, & in quos usus præparatum sit, indicat, adstrictione sua partes corroborat, prohibet fluxionem si quæ forte imminet; admodum ideo conducit promovendæ generationi & perfectioni Calli, fracturis coadunandis necessarii.

Emplastrum de Ranis cum Mercurio.

℞. Ranas viventes N. xij.	Schœnanthi,
Lumbricorum terrestrium purgatorum	Stœchadis Arabica &
unc. iij.	Matricaria, ana M. j.
Radicum Ebuli &	Aceti fortis,
Enula Campanæ, ana unc. iij.	Vini austeri, ana lib. sem.
Coquantur ex arte igne lento ad tertia partis consumptionem, colentur & exprimantur, deinde	
℞. Lithargyri Auripreparati lib. ij.	Liliorum,
Pinguedinis Porci,	Laurini &
Vituli, ana unc. jx.	De Spica, per infusionem & decoctionem paratorum, ana lib. sem.
Oleorum Chamomilla,	
Anethi,	
Pinguedines in Oleis liquefiant, simulque cum Lithargyro frigide confundantur, & cum Decocto descripto in Emplastrum solidius ex arte coquantur; in illis deinde liquefiant	
Cera citrina lib. j.	Croci unc. sem.
Axungia Viperina unc. iij.	Mercurij vivi lib. j.
Semique refrigeratis permisceantur	Terebinthina &
Pulveris Olibani unc. iij.	Syracis liquida, ana unc. iij.
Euphorbij unc. j. sem.	Fiat ex arte Emplastrum.

Methodus.

Non minus discrepant Auctorum sententiæ quoad dozes medicamentorum quam præparationem istius Emplastri: Præsens descriptio procul-

proculdubio desiderium explebit, non minus ac methodus mihi in istius Emplastri præparatione familiaris, adeo ut absolum fuerit iterum depravatas antiquorum vestigia premere.

Radices Ebuli & Enulæ campanæ, optime prius contusæ, excipiantur vase fictili vitreato, una cum Vino & Aceto præscriptis; postquam aliquantisper ferbuerint, immittantur Ranæ vivæ, postmodum Lumici, coopertoque vase cuncta igne lento decoquenda per semihoræ spatium; demum immittantur Matricaria, Stoechas Arabica & Schoenanthum, cum cæteris per horæ quadrantem elixanda: postmodum omnibus percolatis, fortiterque expressis, liquefactis pinguedinibus Suilla & Vitulina in Oleis, concorporatoque absque igne Lithargyro cum prædicta mistura, demum cum decocto adservato, in grandi pelvi, conficiendis Emplastris dicata, simul coquantur igne moderato, continuo agitando magna spathula lignea, donec humiditate prope omni absumpta, massa obtineat duritiem paulo solidiorem quam Emplastra ordinaria: quo tempore immitenda erit, ut lique scat, Cera in frusta minima divisa, hinc Viperarum axungia: Demum semirefrigeratis omnibus addendi Pulveres, ac immediate post Mercurius vivus, prius intime in majori mortario æneo Terebintinae & Styraci liquido commixtus: Omnium denique accurata confusione facta emerget Emplastrum perfectum.

Neoterici quidam præcipiunt Mercuriū currentem in Aqua forti dilui humiditatem autem in vapores solvi commistione facta, cum Axungia Viperina, ac portione Olei Liliorum: At vero id præstari nequit quin Mercurius sibi adsumat maximam partem partium ærium & corrodentium Aquæ Fortis, Emplastro eo pacto commiscendarum, Eapropter verosimile est nullum Pharmacopœum rationalem huic viæ institutum, quandoquidem nullo negotio Mercurius toti Emplastri massæ conjungi potest si methodus mea observata fuerit.

Felici successu usurpatur hoc Emplastrum ad sedandos dolores Humeriorum, Brachiorum, Femorum, Tibiarum, omniumque partium solidarum à veneno quopiam Venereo oriundorum: Partes enim corroborando venenum exterius evocat, in madoris speciem id convertens: Admovetur etiam secundum ductum spinæ dorsalis, aliisque partibus ad eradicandam Luem Veneream, Ptyalismum provocando: Nec parum confert resolvendis Nodis aliisque Tumoribus Venereis tibii in nascentibus, pluribusque aliis corporis partibus: Lupiis etiam applicatur, multisque aliis Tumoribus frigidis, solum aut aliis Emplastris commixtum, eundem scopum spectantibus.

Potest præparari Emplastrum de Ranis sine Mercurio, admodum celebre ad sedationem cujusvis doloris à causa frigida oriundi.

Emplastrum Stypticum.

<i>℞. Minij,</i>	<i>Olei Lini &</i>
<i>Lithargyri Auri &</i>	<i>Olivarum, ana lib. sem.</i>
<i>Argenti &</i>	<i>Laurini lib. j.</i>
<i>Lapidis Calaminaris, ana lib. sem.</i>	
<i>Decocti Aristolochiæ longæ & rotundæ lib. iij.</i>	
<i>Coquantur ex arte ad Emplastri spissitudinem, deinde adde,</i>	
<i>Cere flavæ &</i>	<i>Rotundæ, ana unc. j. sem.</i>
<i>Colophoniæ, ana lib. j.</i>	<i>Mumiæ transmarinæ,</i>
<i>Terebinthina &</i>	<i>Magnetis,</i>
<i>Sandaracæ, ana lib. sem.</i>	<i>Hæmatitidis,</i>
<i>Opopanax,</i>	<i>Coralli albi &</i>
<i>Sagapeni,</i>	<i>Rubri,</i>
<i>Galbanæ,</i>	<i>Matris Perlarum,</i>
<i>Ammoniæ,</i>	<i>Sanguinis Draconis,</i>
<i>Bdellij, ana unc. iij.</i>	<i>Terræ Sigillatæ &</i>
<i>Succini,</i>	<i>Vitrioli albi, ana unc. j.</i>
<i>Olibani,</i>	<i>Florum Antimonij &</i>
<i>Myrrhæ,</i>	<i>Croci Martis, ana unc. sem.</i>
<i>Aloës,</i>	<i>Camphoræ unc. j.</i>
<i>Aristolochiæ Longæ &</i>	<i>Fiat ex arte Emplastrum.</i>

Methodus.

Prius absq; igne in magna pelvi Emplastris dicata, cum Oleis Lini parandis, Olivarum & Laurino, cocant Lithargyrum Aureum & Argenteum, Minium & Lapis Calaminaris, ac cum decocto utriusque Aristolochiæ, demum decoquantur omnia igne moderato, materias assiduo subigendo ad consistentiam usque Emplastris debitam; postea colliquefcent Cera & Colophonia in frustra comminuta; Exempta autem ab igne pelvi, adjiciantur Opopanax, Sagapenum, Galbanum, Ammoniacum & Bdellium, in aceto dissoluta, percolata & inspissata, sicut sæpius præmonui, ac cum Terebinthina copulata, quibus cum semirefrigerint commisceantur Pulveres subtiles utriusque Aristolochiæ, Mumiæ, Magnetis, Lapidis Hæmatitis, Coralli albi & rubri, Matris Perlarum, Terræ Sigillatæ, Vitrioli albi, Florum Antimonij, & Croci Martis, ac denique Pulveres Sandaracæ, Succini, Olibani, Myrrhæ, Aloës, Sanguinis Draconis & Camphoræ; hinc omnibus probe coalitis Emplastrum perfectum prodibit.

Plurimum conducit hoc Emplastrum ad curationem quorumvis Vulnecum,

netum, quamcumque corporis partem obsideant, illa enim perpur-
gat, exsiccat ac cito carne implet, putredinem arcendo, omnemque car-
nis excrefcentiam inutilem prohibendo; Admodum idoneum est sa-
nandis incisionibus & contusionibus nervorum, E vulneribus fragmen-
ta ferri extrahit, ligni, plumbi, ac quodvis corpus extraneum: Pluri-
mum quoque valet adversus morsus & puncturas quorumvis animalium
ἰοβόλων, quorum venenum ad exteriora allicit: Omne abscessuum ge-
nus maturat, quodcumque Ulceris genus, tum recens tum vetustum
mundificat & perfanat: Tumores Scrofulosos resolvit & absumit, Vul-
nerum & Contusionum dolores mitigat, ac ad plures annos vim inte-
gram servat si ex arte fuerit preparatum.

Emplastrum ad Equini Pedis punctiōnem.

℞. Cera citrina unc. viij.

Picis alba,

Gummi Elemni,

Terebinthina Veneta, ana unc. jv.

Fiat ex arte Emplastrum.

Cinnabaris vulgaris subtilissime pulverata,

Sanguinis Draconis,

Aristolochiae longa &

Rotunda, ana unc. sem.

Methodus.

Prius contusæ in majori mortario æneo utraque Aristolochia, Scor-
simque, Contritis Sanguine Draconis & Cinnabari, Cera flava in parti-
culas discindenda erit, ad ignem lentum dissolvenda cum Pice alba,
Gummi Elemi & Terebinthina; demum per linteum trajicienda erunt
ad sordes si quæ adsint fecernendas: Materiis autem semirefrigeratis
Sanguis Draconis & Cinnabaris commiscenda erunt, sic absolutum
erit Emplastrum.

Emplastrum hoc probatissimum est remedium ad curationem cujus-
vis pedum Equinorum compunctiōnis recentis, si probe referato pun-
cturæ foramine, paucaque Emplastri quantitate in cochleari ferreo li-
quefacta, igne moderato, calide in foramen id infundantur, soleam
ferream illico pedi adplicando, adeo ut Equus ad officiū redeat non se-
cus ac si illæsus foret, nullo subsequuturi Apostematis in pede metu.

Emplastrum Vesicatorium

℞. Cantharidum sine alis & capitibus pulveratorum unc. sem.

Picis alba,

Cera citrina &

Terebinthina, ana unc. ii.

Fiat ex arte Emplastrum.

Myrrha, &

Mastiches subtiliter pulveratorum, ana

unc. sem.

Methodus.

Demendæ Cantharidibus aliæ & capita, subtiliter seorsim, sicuti Myr-

Tom. I.

O o o

rha & mastiche terendæ in pulverem, commixtisq[ue] pulveribus, leni igne una cum Terebinthina liquefaciendæ erunt Cera & Pix alba; ubi vero hæ materiæ semirefrigerint, optime commisceantur Pulveres, sic Emplastrum perfectum erit.

Vesicatorium hoc Emplastrum vocatum fuit, quia parti cuiuspiam admotum cuticulam in tumorem attollit, sub qua plurimum serosi humoris colligitur, Vesicas efformantis. Opus intra binas, ternas vel quaternas horas perficit, celerius, tardius, pro tenuitate aut crassitie cutis: Aperiantur demum hæ Vesicæ partem butyro recenti inungendo, ut earum pori hiant, seroque ab Emplastro allecto facilis pateat exitus.

In usum trahitur hoc Emplastrum non solum in affectibus soporosis, Lethargo, Apoplexia, aliisque Cerebri morbis, interscapulio id admovendo, humeris femoribusq[ue], imo futuris capitis; sed & ut plurimum præscribitur in affectibus oculorum & dentium, pone Aures admovendo.

Potest & concinnari Emplastrum Vesicatorium admodum efficax, Pulverem Cantharidum in massam cum mica panis, optimo aceto humefacti compingendo, mixturam hanc alutæ inducendo, aut panno, vel linteo, admovendo partibus in quibus Vesicas excitare animus est: Emplastrum vero istud usus tantum usus tempore parandum est, adservatum enim lapidis instar indurefcit, Cantharides autem viribus exuuntur.

Emplastrum Cerae cum Cymino.

℞. Cerae flavae lib. ij.
Resina, &
Olei Rosati, ana unc. v.
Terebinthina Veneta,
Pulveris Cumini &
Boli Armena, ana unc. iij.

Florum Chamomilla,
Meliloti &
Rosarum rubrarum,
Myrtillorum &
Sanguinis Draconis ana unc. j.
Fiat ex arte Emplastrum.

Methodus.

Simul contritis in Pulverem in majori mortario æneo Cumino, Myrtillis, Rosis, Chamomilla & Meliloto; Seorsim pulverifatis Bolo Orientali & Sanguine Draconis, omnibusque per cribrum sericeum trajectis, igne lento liquefiant Cera & Resina in minima frustra dissecta, cum Oleo Rosaceo; demum adjecta Terebinthina commiscendi Pulveres, omnibusque rite compactis factum erit Emplastrum.

Etsi hoc Emplastrum raro in usum accersatur, facultatum tamen ta-
men

men ratione laudes suas meretur. Admodum enim conducit resolvendis & dissipandis Contusionibus & Tumoribus Oedematosis, transpirationemque promovet humorum Rheumatismos parientium : Doloribus Laterum miro est auxilio ac Ischiadico ; Partes à fracturis & luxationibus imbecilliores factas corroborat , feroq; per cutis poros exitum parat, multum quoque confert ad sedandos Jecoris dolores , Lienis & Ventriculi , cujus Flatus discutit, ac materias alienas excutit.

Emplastrum de Alabastro.

<i>R. Massa Emplastri de Cerusa &</i>	<i>Coralli rubri ,</i>
<i>Cera alba, ana unc. viij.</i>	<i>Cranii Humani &</i>
<i>Alabastri preparati unc. ij.</i>	<i>Cornu Cervi ussorum, ana unc. j.</i>
<i>Succini preparati ,</i>	<i>Terebinthina &</i>
<i>Sanguinis Draconis ,</i>	<i>Syracis liquida, ana unc. sem.</i>
<i>Fiat ex arte Emplastrum.</i>	

Methodus.

Ad candorem calcinatum Cranium humanum, & Cornu Cervinum , simul in Porphyritide lævigentur cum Corallo rubro & Alabastro, subtiliter seorsim in pulverem conterantur Succinum & Sanguis Draconis: Demum igne lento liquefacto Emplastro Cerusæ cum Cera alba, additisque Terebinthina & Styrace liquido , cum his coalescant omnes Pulveres , Emplastrumque absolutum erit.

Celebre est hoc Emplastrum ad prohibendum Abortum in mulieribus gravidis, unde non immerito donandum nomine *Emplastri factum in utero cohibentis* ; Admodum enim uteri ligamenta corroborat , & partes quibus illa adnectuntur : Alutę inducitur hoc Emplastrum , ut simul Lumbos & Os sacrum cooperire valeat , quibus adplicandum , tamdiu gestandum quamdiu necessitas postulat , imo iterato admovendum.

Ex eadem massa paratum Emplastrum Umbilico potest imponi.

Emplastrum de Spermate Ceti.

<i>R. Cera alba unc. viij.</i>
<i>Spermatis Ceti unc. iiij.</i>
<i>Gummi Ammoniacy Aceto soluti , trajecti & spissati unc. ij.</i>
<i>Fiat ex arte Emplastrum.</i>

Methodus.

Dissolutione facta Gummi Ammoniacy in aceto , coque trajecto & inspissato , sicuti sæpius innui , liquefacienda erit Cera alba in scutella argentea calore Mariæ Balnei inter fervens & tepidum medii , dehinc

illis addito, ac liquefacto Spermate Ceti, commixtoque Gummi Ammoniaci condensato, Emplastrum erit perfectum.

In gratiam Matronarum delicatiorum ex hoc Emplastro posset detrahi Gummi Ammoniacum, ob odoris insuavitatem, addendo Cerae albæ ac Spermati Ceti præscriptis unciam unam Olei è feminibus frigidis expressi, dicti Gummi succedanei, Emplastrum ea ratione compositum, effectum non absimilem editurum est illi quod Gummi Ammoniacum admittit.

Emplastrum hoc in gratiam præsertim puerperarum præscribitur, quæ ubera infantibus portigere aut nequeunt, aut recusant; Mammis enim impositum, & aliquot diebus gestatum, Lac absumit, dolores ab eo retento ortos mitigat, in grumos concretum resolvit, duritiem mammarum, imo Scrofulosos tumores emollit.

Emplastrum ad Fonticulos.

<i>℞. Olei Rosati &</i>	<i>Lithargyri auri preparati, ana unc. viij.</i>
<i>Aquæ Rosarum,</i>	<i>Coquantur ex arte in Emplastrum, adde</i>
<i>Ceruse Venetæ &</i>	<i>Cerae albæ unc. vj.</i>
<i>Et factum erit Emplastrum.</i>	

Methodus.

De Litargyri & Cerusæ cum Aqua & Oleo decoctione cum sæpius egerim, de illa amplius verba facturum non sum, satis fuerit dixisse, cum spissitudinem Emplastris convenientem adepta fuerint, liquefacta fuerit Cera alba, in minima frusta divisa, accurateque commixta, Emplastrum absolutum fore.

Ratio ob quam præparatur istud Emplastrum non adeo hodie multum urget, quandoquidem paucissimi fonticulos gestant: Utile tamen iis esse potest qui Cauteriis inusti fuere, sive alutæ inducatur, sive panno, sive in Sparadrapum aut Telam Gualteri efformetur, fonticulis id applicando: Odor hujus Emplastri naribus non displicet, neque nimium tenax est, Emplastra vero ex hac massa confecta in plures dies utilia esse possunt, mane & sero humiditatem abstergendo, priusquam iterum admoveatur; Potest hoc Emplastrum etiam in eisdem usus venire ac Emplastrum Cerusæ.

Emplastrum ad Ganglia & Lupias.

<i>℞. Radicum & foliorum recentium Bardanæ,</i>	
<i>Cicutæ,</i>	<i>Angelicæ,</i>
<i>Levisnici;</i>	<i>Cucumeris agrestis,</i>

Sera

Scrofularia,

Filipendula,

Illecebra,

Gratiola &

Chelidoni majoris ana unc. j. sem.

Purgata & diligenter contusa omnia, in
Succorum Cicutæ &

Chelidoni majoris, ana lib. ij. sem.

Lento igne coquantur ad tertie partis consumptionem, deinde colentur & fortiter
exprimantur. Expressio verò cum

Olei Lumbricorum lib. jv. &

Lithargyri Auri lib. ij.

Ex arte coquatur assidue movendo spatula lignea ad Emplastri spissitudinem. In illis
deinde liquefiant

Cera Citrina &

Picis albæ, ana lib. j.

Ab igne remotis permisceantur

Terebinthinæ &

Galbani,

Syracis liquidi, ana lib. sem.

Ammoniacy &

Sagapeni Aceto Scyllitico dilutorum, trajectorum, spissatorum, & portione Emplastri
seorsim prius exceptorum ana unc. ij.

Deinde addantur Pulveres sequentes permixti.

R. Radicum Ireos Florentina,

Nasturtij,

Sigilli Beate Mariæ,

Euphorbij,

Cyclaminis,

Olibani,

Coronæ Imperialis &

Masticis,

Serpentaria,

Tacamahacæ odoratæ &

Seminum Angelicæ,

Sulphuris vivi drachm. j. sem.

Peoniæ Maris &

Caphuræ unc. sem.

Fiat ex arte Emplastrum.

Methodus.

Emplastrum hoc eadem fere videtur admittere medicamenta ac quoddam Emplastrum, quod multi Lutetiæ præparant nomine Emplastri Diabotani, hoc est *Compositi ex plantis*, multum celebris tum ad Nattras resolvendas, tum quoscunque Tumores frigidos, quinimo Scrofulosos: Discrimen tamen hoc insigne occurrit, præsertim ratione modi coquendi Emplastrum, & proportionum medicamentorum: Cum enim scopus sit in Emplastro congerere omnium medicamentorum vires, iisque idem imbuere, illaque ea proportionem commiscere ut uniuscujusque virtute in illud diffusa, exurgat massa debitam Emplastri consistentiam & crassitiem nata, indaganda fuit ratio per quam id consequi liceat, atque id effectum ut cum sufficiens adsit copia Olei & Lithargyri, ad complexum virium plantarum omnium succulentarum præscriptarum initio, succus, aut decoctio earumdem plantarum, usui fuerit decoquendo Lithargyro in Oleo, prohibueritque ne ab igne vitiosa aliqua qualitas illis inureretur: Ac simul Olei & Lithargyri, Cera, Picis albæ, Terebinthinæ & Storacis liquidi sufficiens quantitas superfuerit ad colligenda Gummata dissoluta, ac præsertim Pulveres complectendos, quorum copia non exigua est, ac tanta ut difficile foret legitimam Emplastro consistentiam alia ratione conciliare.

Judicium hac de re requiro illorum qui artis Pharmaceuticæ periti sunt, proportionemque ac mixtionem medicamentorum callent, cum ex iis compositiones instituuntur, ac speciatim Emplastra; censens multum interesse ut Tyrones labore sublevantur, utque confusione liberentur quam inducunt medicamentorum dozes anormes; illi enim ratè legitimæ insistere viæ, cœcorum more sequuntur formulas oculis objectas, erroneas sæpenumero, ob non rectè observatas medicamentorum doses.

Perpurgatæ, ac rite contusæ radices cum foliis, coquantur igne moderato una cum succis Cicutæ & Chelidonij majoris præscriptis, ad diminutionem tertiæ partis decocti, percolandi & exprimendi, adjiciendi Lithargyro aureo pulverato, probe absque igne cum Oleo Lumbricorum concorporato; simul decoquantur assiduo agitando grandi spatula lignea, donec omnia legitimam Emplastri consistentiam adipiscantur, in iis liquefaciendo postea Ceram & Picem albam in fragmenta divisa: Demum dissoluta in Aceto Galbanum, Ammoniacum, Edellium, Opopanax & Sagapenum, percolata & inspissata, cum Terebinthina & Stirace liquido, coagmentanda erunt, præparationi præcedenti conjungenda, procul ab igne; ac paulo post remiscendæ erunt Radices & Semina subtiliter pulverata; denique adjicienda Sulphur vivum, Tacamahaca, Mastiche, Olibanum, Euphorbium & Camphora in tenuissimum pulverem deducta; Ex cunctis medicamentis probe coagmentatis exsurget Emplastrum perfectum.

Ex hoc Emplastro proculdubio expectandi probi omnes effectus qui Diabotano assignantur, scilicet resolutio & discussio omnium extraneorum, eorum præsertim quæ frigida censentur ac vix resolubilia, sub cute delitescencia & partibus corporis externis, cujusmodi sunt Nattæ, Scrofulæ, Nodi & Ulcera Callosa; Vix enim ad ejusmodi vitia efficacius Emplastrum occurret, sicuti & ad alios quosvis Tumores ac materias in partibus exterioribus congestas, à quacunque demum causa originem ducant.

Emplastrum aliud ad Ganglia.

R. Gummi Ammoniaci,

Galbani,

Opopanacis &

Sagapeni Aceto solutorum, colatorum, & spissatorum, &

Myrrha electæ subtiliter pulverata, ana unc. iij.

Olei Laurini,

Salis Ammoniaci &

Spiritu Vini, ana unc. j.

Vitrioli Romani, ana unc. sem.

Sulphuris vivi,

Euphorbij drachm. ij.

Fiat ex arte Emplastrum.

Me-

Prius dissolvantur in Aceto Gummata Ammoniacum, Galbanum, Opopanax & Sagapenum, colentur & condensentur in Emplastri consistentiam; his ab igne remotis adjiciantur Oleum Lautinum & Spiritus Vini, demum Myrrha, Sulphur vivum, Sal Ammoniacum, Vitriolum Romanum, & Euphorbium subtiliter trita; cunctis vero rite coagmentatis exsurgit Emplastrum.

Etiamsi hoc Emplastrum præcedenti minus compositum sit, eosdem tamen effectus producere idoneum est; quos huc adferre inutile censeo cum ex superiori descriptione adpareant.

Plurimæ aliæ occurrebant Emplastrorum descriptiones & præparationes, quas huc inferre potuissem nisi sat multa me tradidisse crederem in Tyronum gratiam, tam ut noscant varias præparandi rationes, quam ut satisfiat varietati indicationum propter quas componuntur Emplastra.

CAPUT VII.

Etiamsi in officinis Pharmaceuticis Cataplasma adservare de more non sit, cum eadem necessitatis solummodo tempore præparentur, ob superfluum humiditatem cito in corruptionem illa deducentem, cum tamen sæpenumero illorum incidat necessitas, Caput breve illis dicare opus est.

Cataplasmatum nomen impositum est medicamento externo, consistentia nonnihil simili Unguentis aut Ceratis, in sui compositionem varios liquores admittenti, variasque plantarum partes, animalium & mineralium, alias molles, alias siccas, imo sæpe numero Olea, Unguenta, aliaque composita interna & externa; omnia juxta affectuum diversitatem, ac scoporum particularium ad hujusmodi remediorum præparationem invitantium.

Cataplasmatum præcipui effectus sunt Dolorum sedatio, emollio, resolutio, discussio, maturatio, aut suppuratio materierum in partibus corporis exterioribus congestarum.

Cataplasma omnium usitatissimum & familiare tum ad sedandos dolores, tum resolvendos & discutiendos Tumores recentes, præsertim Oedematosos, hoc est,

Cataplasma Anodynum & Resolvens.

℞. Myca panis albi recentis unc. ꝑv.

Lactis recenter mulcti lib. j.

Coquo lento igne in sartaguncula, sæpius agitando rudicula lignea, donec palis spissitudinem adquisiverint, deinde extra ignem adde

Vi

Vitellos ovorum $\mathcal{N}$. iij.

Crocī subtiliter pulverati drachm. j.

Olei Rosaei unc. j.

Fiat ex arte Cataplasma,

Cui, si major dolorum sedatio peroptetur,

Extracti liquidioris opij drach. ij. permisceantur,

Methodus.

Infriatus panis albus, è furno calens, lactique incoctus in Sartaguncula igne modico, per vices rudicula aut spatula lignea agitandus donec in formam pultis spissioris abeat; demum remoto ab igne vase dissolvantur tres ovorum vitelli, Olei Rosacei unc. una, & Croci subtiliter pulverati drachm. j. sic Cataplasma factum erit: Cui licet addere Extracti Opij liquidioris drach. ij. si doloris immanitas efficacius remedium exposcat;

Potest & confici Cataplasma emolliens & suppuratorium, si materia puris formam induere valet, hoc modo.

Cataplasma Emolliens & Suppuratorium.

 $\mathcal{R}$. Radicum Liliorum &

Senecionis,

Altheae minimè incisarū āā. unc. iij

Violaria,

Foliorum Malvae,

Parietariae &

Altheae,

Bruncae Ursinae ana m. j.

Coque ex arte in aqua fontana lib. vj. ad putrilaginem usque, deinde contunda in mortario marmoreo, & per cribrum cerne, Colaturam & pulvem secretam cum

Farina Lini &

Foenugraci &

Olei Liliorum ana unc. iij.

Coque igne lento sapius agitando, ad debitam spissitudinem, & factum erit Cataplasma.

Methodus.

Primo in aqua elixandæ Radices lotæ & incisæ; ac non diu post additis foliis, pergendum in decoquendo donec omnia perfecte mollescant & tenerescant; postea colatura facta decoctionis, confuso magmate in mortario marmoreo pistillo ligneo, trajectaque pulpa per cribrum setaceum inversum, excipiantur decoctio & pulpa sic traductæ sartaguncula, remixtisque Farinis feminum Lini & Foenugraci, cum Oleo Liliorum præscriptis, decoctio igne lento instituenda, per vices materias commovendo donec omnia sufficienter crassescant, sic perfectum erit Cataplasma.

Potest & confici Cataplasma incidendi vi præditum digerendi, resolvendi, ac per insensibilem transpirationem discutiendi serosos humores in variis corporis partibus collectos, juxta hanc formulam.

Cataplasma Resolvens & Serosos Humores discutiens.

 $\mathcal{R}$. Radicum Cyclaminis,

Bryonia &

Mercurialis, ana m. ij.

Cucumeris agrestis, ana unc. ij.

Florum Chamomilla &

Foliorum Absinthii &

Meliloti ana m. j.

Coque ex arte in aqua communis lib. jv. & vini albi sub finem ad diti lib. ij. ad putrilaginem, usque, Colaturæ & pulvi trajectæ addo

Fa.

*Farina Foenugraci &**Lupinorum,**Pulveris Absinthii,**Fiat ex arte Cataplasma.**Cumint,**Fœniculi &**Baccarum Lauri ana unc. j.**Methodus.*

Cum Præparatio hujusmodi Cataplasmatum à priori non abludat, singularem adferre inutile duxi: Id quoque censeo tres Cataplasmatum descriptiones à me allatas Tyronibus satisfactorias, ex quibus desumant rationem rite præparandi quæcunque præscripta fuerint.

CAPUT VIII.

De Fotibus, Balneis & Semicupis.

Cum non solum corporis partes, sed etiam universus illius habitus variis intemperiebus afficiantur; Doloribus molestis à flatibus excitatis, Fluxionibus, Fermentationibus, vermibus, calculis, contusionibus, luxationibus, dislocationibus, diversisque aliis symptomatis in plurimis corporis partibus oriundis; Eapropter excogitatus est usus Fotuum, Balneorum & Semicupiorum, quæ omnia Remedia sunt externa liquida, aliquando simplicissima, sed sæpe ex plurimis medicamentis conflata.

Fotus Balneorum Topicorum nomen acceperunt, admoti enim parti corporis affectæ, eundem propemodum edunt effectum quem Balneum aut Semicupium in plurimis simul corporis partibus: Etsi vero sæpenumero in usum adducantur Balneum & Semicupium, auxilii & curationis gratia vitiorum unicam corporis partem male habentium, utiles tamen effectus quos Fotus promittunt & administrandi facilitas, in causa sunt ut frequentius in usum veniant quam Balnea integra & Semicupia, quæ & loci spatium majus requirunt, & vasa ampliora, ulterioremque adparatum. Eapropter ad Balnea & Semi-Balnea recurrendum cum Fotuum usus impar est, vel affectus amplitudo aut indoles, remedium vastius quam cui satisfacere queat Fotus requirit.

Tam variæ possunt esse Fotuum species quot vitiorum occurrunt: Radices, folia, flores & semina plurimarum plantarum, in aqua elixanda, aut aliis liquoribus idoneis, usitata sunt Fotuum materia: Imo & nonnulla mineralia aliquando adduntur, ut & quædam animalium partes, speciatim Salia & Axungia; ut missa faciam olea quæ in partes venire, ac partem liquoris Fotus necessarii constituere possunt.

Satis mihi fuerit unam vel alteram descriptionem produxisse, ut hæc exempla norma sint cæterarum quæ præscribi solent.

*Fotus Anti-Pleuriticus.**R. Radicum Altheæ &**Liliorum, ana unc. liij.**Foliorum Malvæ,**Altheæ,**P p p*

Violaria ,
Senecionis ,
Brancæ Vrsinæ ana. m. ij.
Floram Chamomilla &
Radices & Folia minutim incisa, floribus & seminibus permixta, duobus equalibus
& aptæ amplitudinis sacculis excepta, in
Aqua communis lib. x. ad putrilaginem usque decoquantur, sacculique manibus
quodammodo expressi parti affecta alternatim tepide admoveantur, per horam unam
aut alteram, illisque remotis, Oleo Liliorum vel Unguento de Althea latus dolens
illinatur.
 Methodus.

Optime incisæ Radices & commixtæ Floribus & Seminibus, conclusæ duobus sacculis ex tela rariori, ejusdem magnitudinis quæ cooperire valeant locum dolentem, iisdem interpunctis eodem modo quo matæ lanæ, in aqua decoquantur quousque materiæ probe mollescant: Demum remoto igne, & decocto semi refrigerato, accipiendus unus sacculus, manibus exprimendus donec liquor nullus exstillet, calide loco dolenti admoveatur, qui mantili duplicato coopertus ibi per semiquadrantem horæ detineatur, quo tempore alter calens huic succedat, eodem modo quo prius observato; immerso autem priori sacculo in decoctum, fovendus erit calor per horam unam vel alteram, pergendo in alternatione adplicationis sacculorum uno quoque horæ semiquadrante, vel quadrante:

Qui compendium quærunt, materiæ in aqua elixant sacculis omissis, solummodo loco dolenti admovent mantile multoties duplicatum decocto immersum vel magna utuntur sponsia decocto inebriata, innovando eo quem de sacculis dixi modo.

Post continuatum Fetus usum per horam unam vel alteram, ac probe partem extersam, illinatur eadem Oleo Liliorum vel Unguento Altheæ, superponendo linteolum, ac desuper mantelum calens: Potest & eadem admotio pro re nata reiterari.

Fetus Anti-Nephriticus.

R. Radicum Raphani hortensis,
Foliorum Nasturtij aquatici,
Becabunga,
Betula,
Parietarie &
Decoquantur ex arte in Hydrateo, & fiat Fetus parti affecta tepide admoventis.
 Methodus.

Probe inciduntur Radices Raphani cum singulis herbis, hæ commixtæ seminibus integris Lini & Fœnugræci, duobus sacculis, si ita lubet, concludantur, eodem planè modo procedendo quo in priori Fotu, vel dimissis sacculis potest non absimili ratione in usum venire, immer-

immergendo mantile sapius complicatum, grandes spongas, aut laminam, parti adfectæ admovendo.

Fotus Stomachicus.

<i>℞. Radicum contusarum Cypri,</i>	<i>Calaminthæ,</i>
<i>Tormemille &</i>	<i>Origani &</i>
<i>Bistorta, ana unc. ij.</i>	<i>Majorana, ana m. ij.</i>
<i>Foliorum Absinthij majoris,</i>	<i>Nucum Cupressi,</i>
<i>Scordij,</i>	<i>Tartari rubri,</i>
<i>Mentha &</i>	<i>Balaustiorum,</i>
<i>Costi Hortensium,</i>	<i>Rosarum rubrarum, ana unc. j. sem.</i>

Permixa omnia sacculo includantur, & in Aqua Chalybeata lib. vj. & vini rubri austeri sub finem additi lib. iij. lento igne decoquantur ad tertie partis consumptionem, & fiat Fotus calide Stomacho admovendus.

Methodus.

Rationem præparandi & admovendi hunc Fotum huc illaturus non sum, quandoquidem alia quam quæ in prioribus allata methodo opus non est, si vinum exceperis, quod sub finem demum infundendum est, ne spiritus illius omnes dispereant; Id etiam observandum decoctum in vase fictili vitreato parandum esse, accurate cooperiendo ne plantarum aromaticarum præscriptarum virtus omnis in auras avolet.

Balnea & Semicupia ab omni ævo usitatissima fuere, à se invicem præfertim discrepant, quod Balneum toti corpori, excepto capite dicata sint; imo non minus frequenter in usum veniant prospera valetudine ad voluptatem & delicias, quam ad morborum curationem.

Semicupium autem mediam solum corporis partem attingit, neque illi immerguntur partes ventriculo superiores, quibus parcendum, imo nonnunquam tibiis femorumque parti, cui locus fere tantum ad curationem particularis cujuscumque affectus.

Raro aliud quid quam aqua fluviatilis simplex & tepida pro Balneis, deliciarum gratia usurpandis, aut cuti lævori conciliando in usum venit, etiamsi illi addi possent, aut fructus oleaginei in pastam deducti, aut inspergi flores odorati: Imo nonnunquam Aqua simplex admittitur, si solum humectandæ aut refrigerandæ sint partes.

Sed & vires Balneo, si opus fuerit, vel Semicupio majores conciliari possunt additis decoctionibus affectus spectantibus, quorum gratia præscribuntur, eadem medicamenta advocando quæ Fotuum materia esse possunt.

Id nihilominus observandum plantarum quantitatem majorem esse debere, respectu habito copię aquæ ad Balnea aut Semicupia requisitæ, si modo efficacia aliqua ex illis expectanda sit: Curam quoque

quoque esse debere regiminis ignis & caloris Balnei, adeo ut ad naturalem accedat, ut qui Lavacro utitur non ægre ibi moram trahat, quin potius græte fruatur :

E re quoque est ut lavandus Catharticum prius adsumpserit, si modo temporis spatium concessum fuerit ; quantumvis quibusdam in casibus ipsa purgantia felici successu in Balneo exhibeantur : In Balneo aut femicupio vix unius aut alterius horæ spatium transgredi licet unaquaque vice, ac bis vel ter quotidie Balneum potest in usum venire, imo noctu urgente necessitate.

Interim cum Matronis magis quam viris familiare sit id genus remedium, tam ratione affectuum quibus sequior sexus obnoxius est, quam singularis conservandæ formæ & nitoris cutis studii, in illarum gratiam huc allaturus sum Balnei specimen, probatissimi effectus tum ad delendas rugas, tum explanandas rimas in abdomine & mammis à partu superstites, tum ad lævorem toti cuti conciliandum atque ad pristinum habitum eandem reducendam.

Eapropter accipiantur Oryzæ probe perpurgatæ & à cortice liberatæ lib. ij, immittantur vasi fictili intus vitreato, capacitatis convenientis, in eo cum lacte decoquantur lento igne ad omnimodam Oryzæ dissolutionem in lacte, Partitis vicibus contendantur in magno mortario æneo, pistillo ligneo, amygdalorum cortice liberatorum lib. jv. feminum frigidorum mundatorum lib. ij. feminis papaveris albi lib. j. deducantur omnia in massam molissimam & æqualem, Oryzæ in lacte dissolutæ remiscendam, cujus hic esto utendi modus.

Calefiat aquæ Fluvialis quantum satis est pro unico Balneo, in eo dissolvatur Aluminis rupei selibra, cum Balneum modicum calorem adquisierit, Quæ Balneo se accingit, manibus contineat circiter sesquilibram pastæ præscriptæ, quod cum ingressa fuerit, hanc affricet locis maxime affectis, ac demum cæteris corporis partibus, consumpta vero omnino illa massa, moram ij. horarum integrarum in Balneo, imo amplius si licet, trahat, cujus calor in eodem tenore fovendus ; Postmodum renovandum erit Balneum recenti affusa aqua, quod subingrediendum, modo nullum impedimentum adfuerit, mane & sero, aut saltem semel in die, usum continuando per vij. aut viij. dies, quotidie recentem aquam substituendo, ac semilibram Aluminis toties dissolvendo quoties aqua recens affundenda erit, manibus massæ dictæ sesquilibram arripiendo, ac uti superius dictum corpori affricando ; Ad experientiam provocet qui de hujusmodi Balnei efficacia dubius fuerit, quod miris semper laudibus afferam ; hujus successus manifestior futurus est si in Balnei egressu loca rugis deformia illita fuerint Cerato composito ex unciis
dua-

duabus Olei Vitellorum Ovorum, quatuor uncis Ceræ dealbatæ ac tantundem laridi liquefacti & probe loti, simul concretis & ad cerati consistentiam deductorum.

Ineptum foret hic fufe de natura Balneorum Aquarum Mineralium, natura calentium differere, in Gallia variisq; Europæ locis sponte scaturientium: Id solum obiter dixero, calorem in illis perceptum non immediate ex terræ visceribus prodire, commeatum Aquis præbentibus; id enim si foret, idem contingere posset plurimis aliis aquis quæ eadem loca pertransierunt, ac nihilominus algidæ scaturiunt, etiamsi illarum plurimæ metallicorum vim imbiberint, præsertim Salis: Id vero ratum esse debet ejusmodi calorem aliam non agnoscere causam quam Acidorum & Alikalium concursum & pugnam, solitariorum aut Sulphure prægnantium, ab ipsis dissoluto; cujus rei Chimia quotidie manifestissima nobis præbet exempla; veritas autem plurimis innotuit, Balneorum receptacula exhaurientibus, ac in illorum originem inquirentibus: Postquam enim illis innotuit singulas exiguas aquarum scaturigines, quæ congregari debuerunt ad constituendum Balneum, in propria origine nativo frigore donatas esse, verissime illi ratiocinati sunt calorem adventitium illis esse ab ejusmodi conjunctione: Id porro verum esse deprehendet quisquis rem indagare voluerit.

CAPUT IX.

De Balneis Vaporosis, & de Balneis Siccis, seu Laconicis.

Balnea Vaporantia ex iisdem materiis præparantur quæ ad Balnea adsumi solent, Semicupia & Fetus; Discrimen inter illa solum circa quantitatem & administrandi rationem versatur: Neque enim ad Balnea vaporantia multus requiritur liquor, quandoquidem ignis beneficio ex liquoris exigua quantitate plurimus vapor exurgere potest: Usus rationem quod attinet, non ut in Balneis & Semicupiis vulgaribus immergitur corpus aut quæpiam illius pars, Fetus enim locis affectis admoventur, sufficitque ut pars ægra vaporem è materiis liquidis excitatum excipiat, suscitandum ignis subjecti ope:

Balnei nomen huic remedio non inique inditum est, quandoquidem Vapores, ignis subsidio educti, materias liquidas excalefacientis, ipsissima sunt liquoris materia rarefacta & sursum eversa; universus quippe liquor in Vapores solvi potest, hi iterum concretione facta liquoris naturam iterum induere possunt.

In varios usus trahi possunt Balnea Vaporantia, quorum præcipui sunt, Dolorum lenimen, emollitio, reseratio, attenuatio aut adstrictio vel cor-

roboratio: Ad quos omnes scopos explēdos satis est caloris modici beneficio excitare Vapores, eosdem coërcere ac deducere versus corporis partem affectam; etiam si, si ita visum fuerit, ejusdem Balnei Vapores ad universum corpus deferri queant, præsertim ad pororum apertionem, ac sudores ex toto corpore eliciendos.

Balneorum Vapidorum frequentissimus usus est ad Ani affectus, Uteri, Aurium vel Dentium, Eam in rem vulgo usurpantur cathedræ perforatæ, inferiore parte undique occlusæ, quibus postquam insederunt ægri, aut ægræ, Podice, aut Utero, pro affectus varietate, excipiunt Vaporem è materiis liquidis excalefactis, conflatis ex medicamentis idoneis curationi vitiorum quibus destinantur, excipiunt.

In usum nonnunquam etiam accersuntur Infundibula ad vitia Dentium & Aurium; Non mediocri cura regendus ignis horū omniū Balneorū, in quorum usu pergendū prout usus postulaverit, eadem etiam renovando.

Inutile duxi huc accersere exempla ejusmodi Balneorum, tum quod minima in eorum adparatu difficultas occurrat, tum quia ut plurimum eadem remedia quæ ad Forus usurpari solent idonea sunt.

Balnea sicca, Laconica dicta, aut Stuphæ, quod attinet possunt quidem illa in usum trahi ad certam quandam corporis particulam, maximus vero est in totius corporis gratiam: Balnei nomen impositū est non quia vapor quispiam humidus necessarius sit, sed ratione humorum quos è corpore, sudores excitando elicit: Ei rei solus prunarum accensarū calor satis est, vel laterum candentium, alijsve rei excalefactæ, diversimode adhibenda, ac ex varijs instrumentis & Vasis quæ quisque pro libitu effingere potest: Id curandum ut æger calorem requisitum commode excipiat, hic autem proportionem respondeat & morbo & viribus ægri, neque intensior, neque remissior.

Felicissimo successu hujusmodi Balnea sicca in usum adducuntur ad eos qui intemperie humidiori laborant, nec solum in morbo Venereo, sed etiam in Rheumatismis ac membrorum doloribus, universalibus aut particularibus, quinimo & in Paralyfi.

CAPUT X.

De Epithematibus.

Epithemata & liquida & solida ad remediorum censum revocantur, à jam pridem nescio quo pacto Parisiensibus parum familiaria, et si olim & creberrimo eoque felicissimo in usu essent, quotidie vero eodem successu præscribantur, non solum in exteris regionibus, sed etiam plerisque Galliarum Provinciis: Cum ægri ex illorum administratione maximum per-

percipiant emolumentum, spe fretus ut more pridem recepto iterum admittantur, illa huc accersio, vindicare ab oblivione conatus.

Epithemata liquida ad Fotuum classem quidem reduci possent, quippe cum eodem modo administrantur, hoc vero præsertim discrimen occurrit quod Epithemata usui tantummodo sint temperando intensiori Jecoris calori, aut cordi roborando adversus Febrium malignitatem: Ac porro solum alterutri horum viscerum admoventur, cum Fotus omnibus æque corporis partibus administrari & ad moveri possint, ac pro ratione varietatis affectuum diversimode componantur:

Decocta simplicissima, Cardiaca, aut Hepatica, Aquæ distillatæ simplices aut compositæ, Acetum, Succus mali Citrij, Pulveres Cardiaci & Hepatici, Confectiones Kermesina & Hyacinthina, imo Theriaca & Mithridatum, Epithematum liquidorum usitatissima sunt materia, quorum formulas exhibiturus sum, unius in Cordis gratiam alterius pro Jecore.

Epithema Cardiacum Liquidum.

℞. *Aquarum Cardui benedicti,*

Buglossi,

Borraginis &

Rosarum ana unc. iij.

Aqua Theriacalis,

Ex omnibus simul mistis fiat Epithema, quo tepido panni lanei insuccati regioni cordis per horam unam aut alteram alternatim admoveantur.

Succi Citri ana unc. j.

Confectionis Alkermes drachm. ij.

De Hyacintho drachm. j.

Pulveris Diamargaritii frigidi scrup. ij.

Epithema Hepaticum Liquidum.

℞. *Aquarum Nymphaeæ,*

Portulacæ,

Oxalidis &

Solanæ ana unc. ij.

Fiat Epithema regioni Jecoris tepide admovendum.

Aceti Rosacei unc. j.

Pulveris Diarrhodonis Abbatis &

Diatrisantali ana drachm. j.

Trochiscorum de Caphura drachm. sem.

Methodus.

Variare licet, addere, aut detrahere medicamenta pro his Epithematibus præscripta, prout opus videbitur; Adsumantur duo panni segmina ejus magnitudinis quæ universam Cordis aut Hepatis regionem cooperire valeant; tepidæ autem in disco Epithematis materiæ immergantur panni, & inebrientur, quorum unus leviter expressus, admotus, & mantili quater complicato coopertus, sinatur per semiquadrantem horæ, iterum liquori immergendus, segmen alterum madidum & expressum priori substituendo: Interim curandum ut Epithema cooperiatur, ejus calorem toto adplicationis tempore, quod unius ad minimum horæ esse debet, fovendo: Auxilium ex hoc remedij genere manifestissimum est, præsertim in Febribus ardentibus, quarum ut plurimum comites sunt insignes ægrorum jectigationes, unde de hujusmodi remedij utilitate judicium ferendum est.

Confectiones Kermefina & Hyacinthorum, Mithridatium, Opia-
ta Salamonis, Diafscordium, Conserva Rosarum, Caryophyllorum hor-
tensium, Buglosi &c. Pulveres Diamagariti, Diarrhodi, Diatrafantali &c.
Imo nonnunquam Oleum Scorpionum cōpositum Matthioli Epithema-
tum solidorum usitata materia sunt, Cordi potius quam Jecori assignata;
Admoveri solent ab usu liquidorum, detinenda quandiu ibi moram tra-
here possunt, imo pro necessitate renovari, Formula sequenti ut pluri-
mum præscribuntur.

Epithema Solidum Cordi Dicatum.

*Rx. Conservarum Tunica, De Hyacintho, ana drachm. ij.
Rosarum, ana unc. sem. Theriaca probata &
Confectionis Alkermes & Pulveris Diamargariti frigidi, aa. drachm. j.
Fiat Epithema solidum super alutam extendendum, & regioni Cordis tepide ad-
movendum.*

Pro re nata plurima alia Epithemata præscribi possunt, sicuti de Li-
quidis dixi.

CAPUT XI.

De Scutis, Pileis & Calanticis intersutis, Pulveribus oppletis.

CUM non absque incommodo & molestia diu Emplastra regioni
Ventriculi admota gestentur, præsertim in morbis chronicis, par-
tis illius calorem infirmantibus; pertinaces autem affectus, geniti ab in-
temperie cerebri justo humidior aut frigidior quotidie occurrant, ea-
propter excogitatae fuere Cucuphæ & Pileoli intersuti, pulveribus ido-
neis, & affectus quorum gratia præscribuntur spectantibus referti.

Descriptiones Pulverum Cephalicorum & aromatica vi præditorum,
quæ capite de Pulveribus exhibui, quando à me de remediis internis
actum est, huc inferri queunt, adeo ut supersedeam hoc labore novas for-
mulas in medium producendi: Id solum dixero requiri ut hi Pulveres
utcumque crassi sint, quo facultas illorum non adeo diffilabilis sit, neque
bombicinum tenue, ad harum cucupharum & pileolorum intersuto-
rum, Pulveres concludentium constructionem usurpari solitum, trans-
meare queant: præter bombicinum illud tenue, scuta investiens, ut &
pileolorum partem interiorem & externam, admitti præterea solet
gossipium carminatum coercendorum ergo Pulverum, eo pacto insper-
forum ut ubique æqualiter disfundantur, gossipium autem & pulveres
intra binas telas tenuissimas sibi correspondentes includuntur, cuncta
autem bombicino tenui duplicato, scutiformi, ejus magnitudinis ut
cooperire valeat ventriculus: Vel inter binas calanticas nocturnas ex
bombicino tenui confectas æqualis magnitudinis, si Pileus conficien-
dis

duſ ſit cuncta diverſis in locis compungendo & per ordines denſos, utriuſque ſimbrias vel oras conſuendo ne quid diſſuat: Vittæ angulis adnectuntur & extremo ſcuti uſus tempore, ut ventriculo perpetuo proximum ſit: Pilei diu noctuque geſtari poſſunt ſi incidat neceſſitas, imo multiplices haberi commutationis gratia; Odor ejuſmodi Scutorum & Pileorum conſutorum non inſuavis eſt, Pulveres inibi concluſi vires quibus præditi ſunt pertinaciter tuentur, etſi ſubſtantia aromatica medicamentorum ex quibus conſtant, diſſilabilis ſit.

Occaſione data nonnulla addenda eſſent de Sacculis odoriferis, tum maioribus tum minoribus, ſuaveolentiæ potius cauſa quam curationis morborum præparari ſolitis, ſed ſuperfluum id fore arbitror, cum ſuffumigatorum potius officii ſit quam Pharmacopœorum, imo non pauca matronæ curioſæ id penſi habeant, iſſque conclavia ſua ac lectula inſtruant.

CAPUT XII.

De Suffumigiis.

Non minus proſpera quam adverſa valetudine uſi ſuavibus aut ingratis odoribus recreari aut offendi poſſunt: Etſi vero gratorum uſus omnium familiariffimus ſit & exquisitiſſimus, concedendum tamen nec inſuaveolentiam omnino eſſe repudiandum, nam præter probos effectus ab illis expectandos, ſi modo quibuſdam in caſibus dextere in uſum ſelectantur, ad illos neceſſario aliquando conſugiendum medendi gratia vitiis à gratis odoribus inductis, cum nonnullæ præſertim mulieres his offendantur.

Non huc iterum illaturus ſum præparationem Pulverum, Trochiſcorum aut Baſamorum odoriferorum, ſuo loco à me non prætermiſſorum, quorum gratus odor reficiendi vi & corroborandi partes nobiles aptus natus eſt: Satis mihi fuerit addidiſſe quaſdā odoriferorū præparationes, de quibus ut verba facerem anſa ſe non hætenus obtulit, quorum uſus non minus utilis futurus eſt benevalentibus quam ægris.

Magnatum cubicula gratiffime ſuffumigantur, immiſſis quibuſdam aromatibus electis, aut in pulverem tritis, vaſculo argenteo, aut cupreo ſtanno obducto, Caſſoletam vocant, vel Acerram odoratoriam, cum partibus æquis aquarum roſarum aut ſorum Arantiorum: Leniter enim dictas materias excalefaciendo, elati ex his vapores cubiculum gratiffimo odore perfundunt.

Conſiciendus erit pulvis ex Benſoini drachemis tribus, ſtoracis optimi

Qq q

drachma una & semis, Ligni Rosarum drachma una, Santali citrini semidrachma, Calami aromatici semiscrupulo, cum æquali pondere florum Benzoini & tribus Caryophyllis aromaticis: Remiscendus hic Pulvis Aquæ Rosarum optimæ uncis sex, aquæ Florum Arantiorum uncis tribus, excipiantur procul ab igne Matratio vitreo optime ocluso per horas viginti quatuor, imo diutius, si ita visum fuerit; mixturæ hujus pars Acerræ immittatur; leni igne excalefaciendæ, quo per cubiculum gratus odor diffundatur; Materierum residuum in Matratio, aut Lagena densiori accurate obturata, ad usus recondendum erit: Addantur huic misturæ, si lubet, Moschi aut Ambræ griseæ grana aliquot, ut odor intensior & gratior fiat.

Si ad adparatum hujusmodi compositionis tempus non suppetat, sufficiat Acerræ indidisse nonnulla ex prædictis aromatibus, aquæ rosacæ & florum Arantiorum permixtis; vel immisisse tenuissimum corticem malorum Citriorum aut Aurantiorum, ac Pomorum redolentium cum aliquot Caryophyllis; hæc tamen multo inferiora sunt priori cōpositioni.

Potest & compositio sicca ex aromatibus concinnari; quæ Pastillorum nomine venit, aut Avicularum Cypriarum, figura qualibet insignienda; cujus usus futurus est non solum ad vestes & impedimenta, aut ad armillas effingendas, aut ut pera gestentur, sed & ad suffitus, portionem aliquam prunis immittendo, late diffundendi odoris gratia per cubicula aut alia loca.

Subtilem in pulverem conteruntur carbonum Salicis uncia octo, Benzoini uncia sex, Storacis uncia quatuor, Mastiches granatæ uncia duæ; Succini flavi uncia duæ: Commisti hi pulveres compingendi cum mucilagine Gummi Tragacanthi, aqua Rosacea extracta; effingantur Pastilli magnitudinis & figuræ prout libuerit, in umbra ad usum exsiccandi: His Pastillis, si vis, addere licet Gummi Tacamahacam odoratum, imo Moschum & Ambram, si nummis non parcendum.

Hi Pastilli, præter odoris gratiam si succensi fuerint admodum conveniunt suffumigando Pileo nocturno, ac velamentis capitis illorum quibus cerebrum frigidius est ac humore supervacuaneo scatet, & Catharris ac Rheumatismis crebro infestantur: Imo & fumum nonnunquam ore & naribus excipere possunt: quin & mulieres, cathedræ perforatæ insidentes, per genitalia eundem admittere, sicubi suppressi fuerint menses, aut ad affectus hystericos sedandos: Felici etiam successu Asthmatici ore fumum hauriunt, ij præsertim in quibus pituita tenax & viscida redundat: Ab illorum vero usu prohibendi quorum Pulmones ulcera obsident, aut quibus hæmoptysis familiaris, quandoquidem Sanguis sputum à pastillis forte revocaretur. Non-

Nonnunquam solum Succinum succenditur, Mastiche aut Tacamaca, vel aliud quodpiam Gummi, aut materia non dissimilis, quin etiam plantæ cephalicæ aut thoracice, vel hysteriæ siccæ, suffitus ex illis parando pro renata ac scopo Medicorum illos præscribentium.

Quotidie necnon in suffitus venit Cinnabaris, provocandi causa Ptyalisimi in illis quos Lues venerea inquinavit, si præsertim Inunctiones Salivationem promovere nequeant, vel aliæ Mercuriales præparationes: Sed etiam si Mastiche, Olibanum, Benzoinum, Ladanum, Calamus aromaticus, vel alia quæpiam aromata Cinnabari adjiciantur, improbarum illius facultatem obtundendarum causa, ex mea sententia optima illius emendatio fuerit si omnino proscripta fuerit: Mercurij enim in Cinnabarim transmutatio naturam illius & ingenium non invertit neque prohibet ne fumi ore hausti nervis bellum indicant ac cunctis partibus principibus: Suffitus ex cinnabari minori periculo in usum duci potest ad ulcerum rebellium curationem, ac præsertim venereorum, si partes ab ore distitas obfideant.

CAPUT XIII.

De Frontalibus.

CVM cephalalgia febricitantibus ut plurimum admodum molesta esse soleat, hinc Frontalium præscribendorum occasio nata est, quorum ideo usus omnino concedendus: Etiam si enim illorum solûmodo ope capitis dolorem sedare omnino non liceat, sed necesse sit vapores illum inducentes cohibere, ejusmodi tamen remedia repudianda non sunt, illorum enim beneficio corroborato cerebro, resolutio & transpiratio juvatur & discussio vaporum ad supernas partes evektorum, eorundem temperatione, ac aculeorum obtusione: adde ægrorum confidentium opinionem, ab hujusmodi remediis non leve auxilium expectantium, faustum successum promoventem.

Frontalia nonnunquam ex medicamentis siccioribus conciantur, cujusmodi sunt Rosæ, flores Sambuci, aut Nymphææ, Santala, & Coriandrum contrita; Betonica, Majorana, aut Lavendula incisa, nuclei malorum Persicorum aut Armeniacorum contusi &c. Quæ inducuntur, deprimuntur, ac linteo tenui concluduntur, ad crassitiem semitransversi digiti, adeo ut universam frontem & tempora contegere valeant, quibus admoveri solent, tantilla aqua rosacea aut aceto rosaceo irrorata.

Nonnullis satis est fronti & temporibus adplicesse lintea aqua rosacea madida aut aceto rosaceo, vel sambucino, admovent-

Qqq 2

tur etiam nonnunquam folia virentia Nymphaeæ, Cucurbitæ, Lactucæ, Portulacæ aut Vitis, in ea præfertim capitis doloris specie quæ febrium ardentium comes est: Indicationibus vero omnibus, quarum causa adparantur Frontalia, satisfiet, si Florum Conservæ in usum veniant, Extracta, Semina, Unguenta, Pulveres, aliæque idoneæ materiæ: Ex his autem conflata massa, diducta & linteo inclusa, fronti & temporibus applicata fuerit, aliquo tempore detinenda, hoc enim pacto medicaminis vis melius coit & colligitur, effectusque expectatos certius exprimit, Hoc vero prodeat paradeigma.

Frontale Refrigerans & Hypnoticum.

℞. Conservæ Rosarum rubrarum,	
Nymphaeæ, ana drachm. vj.	Pulveris Diatriasantali &
Seminis papaveris albi contusi,	Unguenti Populei, ana drachm. j.
Misce fiat Frontale, fronti & temporibus frigide admovendum, vel	
℞. Conservæ Violarum,	Coriandri,
Rosarum,	Nucleorum Persicorum contusorum &
Nymphaeæ, ana unc. sem.	Extracti liquidioris Opii, ana drachm. j.
Pulveris Truncus Santalorum &	Misce fiat Frontale.

Methodus.

Nonnunquam etiam satis est fronti & temporibus applicasse Lini-
mentum, compositum ex partibus æquis Unguenti Populnei & liquidi
Opii Extractis; aut Frontale confecisse ex nucleis malorum Persicorum
aut Armeniacorum in mortario marmoreo probe contusis, addita sex-
ta circiter parte Salis marini & æquali quantitate pulveris Rosarum:
Quoad hæc, indicationibus adherere licet, nullo omnino metu immi-
nentis periculi ab huiusmodi exterius admotis:

Aliquando quoque Frontalia adhibentur ad cohibendas & interci-
piendas fluxiones tenues & acres in oculos procumbentes, simul con-
corporando partes æquales Boli Armenæ, Terræ Sigillatæ, Mastiches &
Sanguinis Draconis in pulverem contritorum, albuminibus ovorum
commixtorum, ac in pastam deductorum, quæ stupis inducitur,
frontique ac temporibus admovetur.

CAPUT XIV.

De Lotionibus.

Non hic de ea Lotionum specie agendum Pharmacopœis quotidie
usitata, tum ad sordes superficiarias mixtorum removendas, tum
ad partes differentes sejungendas, vel ad emendandas aut removendas
alienas qualitates, cum hanc fuse explicaverim tractatu de generalibus
quibusdam

quibusdam à me hujus Pharmacopœæ initio tradito, intelligo vero Lotiones particulares, certis quibusdam corporis partibus destinatas, suntque remedia inter Fetus, Balnea & Semicupia media.

Lotiones refrigerantes, somnumque leviter inducentes, commodissime in febricitantium gratiam; insomniis & pervigiis vexatorum, ac quodammodo ab æstu febrili inarescentium præscribuntur; in aqua elixando radices, folia & flores Nymphææ, folia Lactucæ, Portulacæ, Salicis & Papaveris albi cum seminibus frigidis contusis; hoc decocto ex intervallis ægrotum manus & pedes abluendo, imo linteis eodem decocto madidis involvendo, ac propterea desiccantur iterum decocto immergendo.

Capitis Lotio nonnunquam instituitur lixivio ex farmentorum cineribus facto, ad illius sordes & capillorum abstergendas: Plurimæ etiamnum Lotiones ad Achorum, vel Ulcerum capitis manantium curationem advocantur, magis aut minus validæ ac penetrabiles, pro morbi natura plus aut minus radicati; Præ cæteris Lotio ex solo decocto Nasturtij aquatici præparata, aut composita ex radicibus Iridis, Afari, Enulæ campanæ, foliorum Hederæ, Absinthij, Fumariæ, Chelidonij, Scabiosæ, Serpilli, Majoranæ, baccarum Lauri & Lupinorum, simul elixati, in lixivio desiccato ex cineribus ligni Juniperini facto, in hujusmodi lotionis usu per plures ex serie dies pergendo, præsertim inclinante Luna, usurpatisque prius remediis universalibus, internis potissimum purgantibus & diaphoreticis, præstantissima est; Ejusmodi etiamnum decoctionibus interdum adduntur stercorea exsiccata Columbarum, Anserum, Ovium, Radices onylapathi & Hellebori, Colocynthis, Euphorbium, Viride aris plurimæque alia medicamenta eximia penetrandi vi prædita, si malum pertinax efficaciam leniorum eludat.

Elixantur herbæ Capillares & Abrotanum fœmina in aqua fluviali, hoc decocto abluantur caput & capilli, tum prohibendi gratia illorum profluvij, tum incrementi promovendi, nitorisque conciliandi.

Non infelici etiam successu in usum venit Decoctum Lupinorum, Staphisagriæ, Absinthij, & Centaurij minoris in optimo aceto paratum, aut Lotio quo cluitur caput, imo universum corpus, si necessitas postulerit, ad enecandos pediculos, aliaque vermiculorum genera.

Plurimæ Præterea parantur Lotiones ad curationem Scabiei, Herpetis, aliorumque vitiorum cutim defœdantium, usurpando non solum decocta radicum & foliorum Enulæ Campanæ, Onylapathi, Scabiosæ,

& Fumariæ, sed etiam dissolutiones Mercurii in Aqua Forti factæ, aut spiritu Nitri, non exigua quantitate aquæ communis dilutæ; eluendo solummodo manus, brachia, femora, tibias & pedes, reliquis corporis partibus parcendo, quibus noxius esse potest Mercurius.

Eluitur caput spiritu vini, aut Aqua Regina Hungariæ cerebri corroborandi gratia, aut exsiccandi humidioris, aut sanandarum contusionum: Lavantur & cæteræ corporis partes Rheumatismo obfessæ, ac ad mitigatiorem cujuscvis doloris: Plutimum etiam conducit ex eodem spiritu Lotio in Ambustionibus, sed feliciori eventu si tantillum vitrioli additum fuerit, & æruginis grana aliquot.

Vulnera & Ulcera eluuntur Tinctura aut Decocto Aristolochiæ, Gentianæ, Centaurii, Vincæ pervinæ, Absinthii, Virgæ aureæ, Saniculæ &c. paratis in succis dictarum plantarum, aut vino albo, addita quinetiam aliquando Myrrha vel Aloë in pulverem contritis; ex quibus quoque injectiones fiunt si vulnera profundiora sint.

Nequaquam huc adducendas censeo Embrocationes, aut Aspersiones Antiquis familiares, ex oleis, decoctis, aliisve liquoribus, capiti instillandis aut aliis partibus affectis, tam quod hodie obsoletæ sint & neglectim habeantur, quam quod lotionibus accenseri queant: Vice enim stillicidiorum satis est partes madefacere, aut ungere, sicuti videre est in usu Oxyrrhodinorum ex Oleo & Aceto Rosaceis compositorum, ægrorum capiti raso admovendorum, tum præcavendi causa delirii, tum sedandi: quod idem locum habet in pluribus ejusmodi remediis, variis corporis partibus adplicandis.

CAPUT XV.

De Collyris.

Collyrii nomen speciatim inditum est remediis quibusdam liquidis affectus oculorum expectantibus, quamobrem quasi per excellentiam idem nomen impositum fuit Trochiscis Cerusæ, à Rhasi dictum in scopum compositis, qui in pulverem deducti usurpantur liquoribus specificis diluti: Idem tamen nomen assignari solet Pulveribus siccis, imo & Unguentis eundem in finem tendentibus: Eadem quoque vox, etsi improprie, assignata quibusdam remediis liquidis, ulcerum venereorum curationi destinatis in partibus genitalibus tum virilibus tum mulieribus oriundorum.

Nulla impellit necessitas ut hic congerantur utiles quotquot adsunt Collyrorum descriptiones, nec enim defunt, imo artis imperiti, qui formulas præstantissimas penes se habere gloriantur: Duas solum allaturus

rus

rus sum multiplici experientia mihi comprobata, non modò ruborem & inflammationem oculorum arcetes, sed etiam maculas & albugines delentes, si præsertim mox ab initio in usum ducantur.

Collyrium ad Ruborem & Inflammationem Oculorum.

℞ *Magnesie Opaline in tenuissimum pulverem redacta.*

Tuthie Alexandrine præparata &

Salis Saturni albißimi, ana drachm. j.

Aquarum stillatitiarum Euphrasie,

Fœniculi,

Rosarum, &

Chelidonij maioris, ana unc. j.

Misce fiat Collyrium ad usum.

Methodus

Tepeſcat hoc Collyrium, guttæ aliquot oculis instillantur, sæpius in die; in eodem madescunt lintea aut splenia, illis admovenda, præsertim nocturnis horis, per vices eodem humefacienda, pergendo in usu juxta indigentiam.

Aliud Collyrium juxta hanc formulam præparari potest,

℞ *Sacchari candi unc. j.*

Radiciß Ireos Florentina, drachm. iij.

Tuthie Alexandrine præparata, drachm. ij.

Sarcocolla,

Aloës Socotrina ana drachm. j.

Virioli albi,

Cariophyolorum, drachm. j.

Aquarum stillatitiarum Euphrasie

Fœniculi &

Rosarum ana unc. vjjj.

Vini Hispanici lib. jj.

Pulverata pharmaca omnia Aquis & Vino Hispanico permixta & lagena forti vitrea diligenter obturata excepta, Soli astive per quindecim dies exponantur, & per vices agitentur, vel igni Arenæ moderatissimo per idem tempus committantur, & liquor purus pro Collyrio optimo servetur.

Hujus Collyrii præparatio adeo facilis est ut huc inferenda non videatur: Id tantum monuisse fat est adſervandum eſſe in lagena vitrea optime occluſa: Uſus idem qui præcedentiſ.

Obiter hic adfero deſcriptionem Pulveris, cui nomen Collyrii ſicci imponi poteſt, admodum utilis abſumendis oculorum ſeroſis humoribus, maculiſque delendis, aut albuginibus, dummodo retro oculorum tunicas non deliteſcant.

Collyrium ſiccum, Albugines delens.

℞ *Sacchari candidi drachm. jj,*

Virioli albi,

Tuthie præparata

Aloës Succotorina &

ſtercoris lacerta, ana. drachm. j.

Salis Saturni ana drachm. ſem.

Omnia ſubtiliter pulverata & permixta pro Collyrio ſicco ſerventur.

Methodus.

Ope exiguae fistulae in oculum adaptum pondus duorum aut trium granorum insufflantur, usum pro re nata reiterando: Potest etiam Aquis Ophthalmicis dilui pararique Collyrium liquidum.

Lanfrancus sic descripsit Collyrium à se excogitatum ad curationem Ulcerum Venereorum.

Collyrium Lanfranci ad Ulcera Venerea.

<i>R. Vini albi lib. j.</i>	<i>Viridis aris drachm. j.</i>
<i>Aquarum Plantaginis &</i>	<i>Myrrha,</i>
<i>Rosarum, ana unc. iij.</i>	<i>Aloës, ana scrup. ij.</i>
<i>Auripigmenti drachm. ij.</i>	<i>Misce ad usum.</i>

Methodus.

Nequaquam succensendum Lanfranco, quod hoc remedium Collyrii nomine donaverit, tam ratione præstantissimorum ipsius effectuum, quam quia præcipue usurpatur ad curationem affectuum, interiora partium genitalium virorum & mulierum obsidentium, quorum sensus non minus quam oculorum exquisitus est:

In præparatione istius Collyrii studendum ut subtilissimum in pulverem conterantur Auripigmentum, Viride aris, Myrrha & Aloë, priusquam liquoribus commisceantur: Mitigandum quoque Collyrium addendo Aquæ rosaceæ triplam vel quadruplam quantitatem, Plantaginis vel Solani, usus tempore, præsertim ad Iniectiones, ad sistendas Gonorrhœas, cum illarum virulentia superata est: Cui scopo Collyrium istud probe satisfacit, si modo idoneo tempore usurpatum fuerit, antequam videlicet vasa spermatica ad exulcerationem, vel ad ultimam imbecillitatem deducta sint.

Silentio prætereo plurima alia Remedia externa obsoleta, colophonem scilicet additurus Præparationibus Galenicis, me nihil prætermisisse ratus quod observatione dignum sit, vel quod forte non occurrat tractandum parte subsequenti.

Finis Pharmacopœæ Regiæ Galenicæ.